

**ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O FINANČNEM POSLOVANJU,
POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI IN PRISILNEM PRENEHANJU**

I. UVOD

1. OCENA STANJA NA PODROČJU UREJANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM

1.1. Normativno urejanje postopkov zaradi insolventnosti

Nova pravila o postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju so se začela uporabljati 1. oktobra 2008 z začetkom uporabe pravil Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljnjem besedilu: ZFPPIPP). ZFPPIPP je nadomestil takratni Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji in Zakon o finančnem poslovanju podjetij. Do sedaj je bil ZFPPIPP noveliran sedemkrat, nazadnje v letu 2015 z novelo ZFPPIPP-G.¹

Uvodoma je treba poudariti, da se ne glede na številne spremembe in dopolnitve zasnova ZFPPIPP ni spreminjala. Prav tako se niso spreminjala temeljna načela postopkov zaradi insolventnosti, med katerimi so najpomembnejša:

1. načelo enakega obravnavanja upnikov (46. člen ZFPPIPP), ki zahteva, da je treba vse upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako,
2. načelo zagotavljanja najboljših pogojev za plačilo upnikov (47. člen ZFPPIPP), po katerem je treba postopek zaradi insolventnosti voditi tako, da se zagotovijo najugodnejši pogoji glede višine plačila in rokov za plačilo terjatev upnikov, in
3. načelo hitrosti postopka (48. člen ZFPPIPP), ki zahteva, da postopek poteka hitro in brez nepotrebnega zavlačevanja.

Po veljavni ureditvi ZFPPIPP ureja finančno poslovanje pravnih oseb, postopke zaradi insolventnosti nad pravnimi in fizičnimi osebami ter postopke prisilnega prenehanja pravnih oseb, natančneje:

1. sodne postopke finančnega prestrukturiranja:
  - postopek preventivnega prestrukturiranja majhnih, srednjih in velikih družb (oddelek 2.3: Postopek preventivnega prestrukturiranja),
  - postopek prisilne poravnave (oddelek 4.1: Temeljna pravila postopka prisilne poravnave), vključno s posebnimi pravili, ki veljajo za majhno, srednjo ali veliko družb (oddelek 4.8),
  - postopek poenostavljene prisilne poravnave, namenjen prestrukturiranju obveznosti majhnih in mikro družb ter samostojnih podjetnikov, ki ustrezajo predpisanim merilom (oddelek 4.7: Postopek poenostavljene prisilne poravnave),
2. stečajne postopke:
  - stečajni postopek nad pravno osebo (5. poglavje ZFPPIPP),
  - postopek osebnega stečaja (oddelek 5.11 ZFPPIPP),
  - postopek stečaja zapuščine (oddelek 5.12 ZFPPIPP),
3. postopka prisilnega prenehanja:
  - izbris iz sodnega registra brez likvidacije (7. poglavje ZFPPIPP) in

---

¹ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju – ZFPPIPP-G (Uradni list RS, št. 27/16 z dne 11. 4. 2016).

- prisilno likvidacijo (6. poglavje ZFPPIPP).

Novela ZFPPIPP-A² je bila sprejeta predvsem zaradi potrebe po celoviti uskladitvi zakona s stališči Ustavnega sodišča Republike Slovenije in Informacijskega pooblaščenca glede varstva osebnih podatkov.

Novela ZFPPIPP-B³ je bila sprejeta zlasti zaradi zagotavljanja večjega zavarovanja pravic delavcev bodočih stečajnih dolžnikov, dopolnjena pa je bila tudi ureditev nagrad upraviteljev.

Novela ZFPPIPP-C⁴ je bila prva večja vsebinska novela, pripravljena na podlagi izsledkov Delovne skupine za pripravo predloga novele, ki je bila oktobra 2009 imenovana v okviru Ministrstva za pravosodje z nalogo, da prouči izvajanje ZFPPIPP v praksi.

Temeljne rešitve novele ZFPPIPP-C so bile:

1. Določitev ukrepov za povečanje učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti in z njimi povezanih izvršilnih postopkov:

- določitev enotne stvarne pristojnosti okrožnih sodišč za vse postopke zaradi insolventnosti;
- enotna krajevna pristojnost Višjega sodišča v Ljubljani za vse pritožbene postopke;
- uvedba pristojnosti sodniških pomočnikov pri enostavnejših procesnih dejanjih v postopkih zaradi insolventnosti;
- določitev in širitev pravil za elektronsko poslovanje sodišč z upravitelji in odvetniki;
- ustavitev morebitnih izvršilnih postopkov, ki tečejo proti stečajnemu dolžniku;
- pospešitev in racionalizacija postopka preizkusa terjatev v stečajnem postopku;
- pospešitev in povečanje učinkovitosti prodaje premoženja stečajnega dolžnika.

2. Določitev pravnih pravil, ki poštenemu podjetniku ali zasebniku, nad katerim je začel postopek osebnega stečaja, omogočajo ponoven začetek poslovanja (ponovno samozaposlitev) ob ustreznem nadzoru upravitelja in sodišča in ob izpolnjevanju določenih pogojev.

3. Izboljšanje položaja upnikov in upniškega odbora v postopkih zaradi insolventnosti tako, da se omogoči, da je mesto zasedanja upniškega odbora tudi v kraju zunaj sedeža sodišča, če s tem soglašajo vsi upniki, in da se upravitelju in upniškemu odboru podeli pravica do pritožbe proti odločitvi sodišča o ugovoru upravitelja proti zahtevi upniškega odbora za izredno poročilo.

4. Zaradi večje profesionalizacije in strokovne usposobljenosti upraviteljev ter ureditve nadzora nad upravitelji:

- je bila ustanovljena Zbornica upraviteljev Slovenije, ki zagotavlja stalno izobraževanje upraviteljev, sprejema kodeks dobre poslovne prakse upraviteljev in daje upraviteljem priporočila za uveljavljanje dobre poslovne prakse ter poleg ministrstva, pristojnega za pravosodje, opravlja nadzor nad upravitelji;
- so bila določena natančna pravila o disciplinski odgovornosti upraviteljev (organa disciplinskega postopka sta disciplinski komisiji 1. in 2. stopnje, ki sta sestavljeni iz dveh sodnikov, ki sodita v postopkih zaradi insolventnosti, in enega upravitelja);
- jasno je bilo določeno: katere storitve upravitelja so vključene v nagrado in katere ne, da se plačilo teh storitev opravi kot strošek stečajnega postopka in da pri storitvah, za katere je predpisana ali v poslovni praksi uveljavljena tarifa, kot stroška stečajnega postopka ni dovoljeno plačati cene v zneskih, ki so višji od zneskov, določenih s tarifo;

² Uradni list RS, št. 40/09 z dne 29. 5. 2009.

³ Uradni list RS, št. 59/09 z dne 30. 7. 2009.

⁴ Uradni list RS, št. 52/10 z dne 30. 6. 2010.

– določen je bil začasni suspenz upravitelja, če je zoper njega začet kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja, storjenega v zvezi z opravljanjem njegove funkcije upravitelja in da v takih primerih sodišče upravitelja razreši tudi v vseh postopkih zaradi insolventnosti, v katerih že opravlja to funkcijo.

5. Dodana je bila dodatna možnost dotoka svežega kapitala v insolventna podjetja v postopkih prisilne poravnave v primeru, da lastniki insolventne družbe niso izvedli povečanja osnovnega kapitala družbe z novimi vložki, čeprav bi to odpravilo vzroke insolventnosti. Poslovodstvo družbe ali upniški odbor lahko sprejme sklep o povečanju osnovnega kapitala insolventne družbe z novimi denarnimi vložki, ki jih lahko vplačajo tudi novi investitorji.

6. Urejeni so bili učinki postopka zaradi insolventnosti za izravnavo kvalificiranih finančnih pogodb in zožena je bila prepoved pobota terjatev, pridobljenih s cesijo.

7. Neplačani davki za zadnje leto pred začetkom postopka zaradi insolventnosti niso več določeni kot prednostna terjatev – v tem delu država nima več privilegirane položaja nasproti drugim navadnim upnikom, ki imajo tudi svoje zaposlene, za katere zagotavljajo in ohranjajo delovna mesta.

Novela ZFPPIPP-D⁵ je na pobudo slovenskega (predvsem malega) gospodarstva v naš pravni red znova vnesla obvezni pogoj, ki mora biti izpolnjen, da se lahko postopek prisilne poravnave sploh začne, in sicer pogoj minimalnega poplačila upnikov (najmanj 50-odstotno poplačilo navadnih terjatev) in najdaljšega obdobja poplačila upnikom (v največ štirih letih)⁶.

Novela ZFPPIPP-E⁷ je bila pripravljena ob sodelovanju široke delovne skupine, ki je bila oblikovana aprila 2011 v okviru Ministrstva za pravosodje. Naloga delovne skupine je bila, da prouči izvajanje veljavnega zakona v praksi in vse prejete pobude oziroma predloge za njegove nadaljnje spremembe, saj so se s strani različnih združenj (poslovnih subjektov) pojavljala stališča, da so postopki zaradi insolventnosti premalo učinkoviti, da omogočajo zlorabe s strani lastnikov in da so (manjšinski) upniki premalo zaščiteni. Zato je Ministrstvo za pravosodje v juniju 2011 pozvalo vsa okrožna in višja sodišča ter Vrhovno sodišče RS, ki se v praksi vsakodnevno srečujejo s postopki zaradi insolventnosti, da mu posredujejo morebitne pobude za spremembe ZFPPIPP. Ministrstvo za pravosodje je pobude oblikovalo v gradivo, ki ga je delovna skupina prednostno obravnavala in oblikovala strokovna izhodišča, na podlagi katerih je predlagatelj ocenil stanje izvajanja pravil ZFPPIPP v praksi in pripravil predlog novele ZFPPIPP-E.

Temeljne rešitve, ki jih je uveljavila novela ZFPPIPP-E, so:

1. za zagotovitev večjih možnosti učinkovitega in realnega prestrukturiranja insolventnih podjetij (ohranjanja zdravih jeder gospodarstva):

– uzakonitev poenostavljene prisilne poravnave za podjetnike in mikro družbe, ki pomeni bistveno cenejši in hitrejši postopek finančnega prestrukturiranja za te subjekte (nov oddelek 4.7: »Postopek poenostavljene prisilne poravnave«),

– dopolnitev ureditve glede povečanja osnovnega kapitala insolventnega dolžnika na podlagi sklepa upniškega odbora, in sicer tudi na primer konverzije terjatev v lastniške deleže; če pa upniški odbor v roku ne sprejme sklepa, lahko tak sklep sprejmejo ločitveni upniki z navadno večino (199.b člen ZFPPIPP);

– določitev možnosti prenosa vodenja poslov insolventnega dolžnika na vplačnika novih delnic (199.c člen ZFPPIPP),

⁵ Uradni list RS, št. 26/11 z dne 8. 4. 2011.

⁶ Drugi odstavek 143. člena: »S predlogom prisilne poravnave mora dolžnik upnikom ponuditi najmanj 50-odstotno poplačilo v obdobju, ki ne sme biti daljše od štirih let.«.

⁷ Uradni list RS, št. 47/13 z dne 31. 5. 2013.

– dopolnitev pravil o glasovanju o prisilni poravnavi, in sicer je bil določen višji količnik za glasovanje o prisilni poravnavi glede terjatve, ki jo upnik prenese na dolžnika v postopku povečanja osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki, če upnik hkrati vplača tudi nov denarni vložek (201. člen ZFPPIPP);

2. za preprečitev in omejevanje vpliva organov insolventnega dolžnika na njegove odločitve, ki bi bile v postopku prisilne poravnave v nasprotju s cilji postopka, in zato, da se zagotovi boljša zaščita upnikov in novih investitorjev, so bile omejene pristojnosti organa nadzora in skupščine insolventnega dolžnika in možnosti prenosa vodenja poslov (151.a člen ZFPPIPP);

3. za izboljšanje položaja upniškega odbora, vseh upnikov in posameznega upnika:

– je bila razširjena pravica upniškega odbora do vpogleda v dokumentacijo (11. člen ZFPPIPP);

– je bilo zakonsko urejeno sprejemanje odločitev upniškega odbora na dopisnih sejah (96.a člen ZFPPIPP);

– je bila določena nova pristojnost upniškega odbora, da z glasovi vseh svojih članov brez obrazložitve zahteva, da upniki glasujejo o razrešitvi imenovanega upravitelja, če upravitelj ne uživa več njihovega zaupanja, in sočasnem glasovanju o imenovanju katerega koli konkretnega novega upravitelja (119.a člen ZFPPIPP);

– pri dokazovanju pogojev za začetek stečajnega postopka so bile določene dodatne izpodbojne domneve insolventnosti oziroma trajnejše nelikvidnosti (14. člen ZFPPIPP);

– vsak upnik ima pravno možnost ugovora zaradi kršitve pravice do enakega obravnavanja upnikov (128.a člen ZFPPIPP);

– v stečajnem postopku pravne osebe je bilo podaljšano obdobje izpodbojnosti pri neodplačnih pravnih poslih z 12 mesecev na 36 mesecev (269. člen ZFPPIPP);

4. za izboljšanje položaja upnikov – delavcev insolventnega dolžnika je bila:

– določena oprostitev založitve predujma za plačilo začetnih stroškov stečajnega postopka (47. člen ZFPPIPP);

– določen nov razlog za ugovor proti vodenju prisilne poravnave, in sicer če insolventni dolžnik za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem (33. člen ZFPPIPP);

– določena nova vrsta prednostne terjatve: nadomestilo za neizkoriščen dopust za tekoče leto (5. člen ZFPPIPP);

5. za preprečitev pristranskega vpliva na postopke zaradi insolventnosti s strani subjektov, ki so (interesno) povezani z dolžnikom, so bile določene nove ovire za imenovanje člana upniškega odbora (78. člen ZFPPIPP);

6. za zagotovitev večje učinkovitosti postopkov prodaje premoženja na javnih dražbah je bila določena dodatna možnost javne prodaje premoženja, in sicer tudi po sistemu zniževanja izklicne cene (53. člen ZFPPIPP);

7. za zagotovitev učinkovitega nadzora nad delom upraviteljev s strani ministrstva, pristojnega za pravosodje, so bila spremenjena pravila oziroma določbe glede opravljanja pregleda dokumentacije insolventnega dolžnika, pogojev za izdajo in odvzem dovoljenja, začasne ustavitve imenovanja upravitelja v novih zadevah, spremembe sestave disciplinskih organov in krepitev sodelovanja med sodišči in ministrstvom, pristojnim za pravosodje (106., 108., 109., 112., 116., 118. in 119. člen ZFPPIPP);

8. za zagotovitev bolj učinkovitega poslovanja državnega pravobranilstva za uveljavljanje pravic države v postopkih zaradi insolventnosti:

– je bilo državnemu pravobranilstvu zaradi izvajanja njegovih zakonskih pristojnosti zastopanja države in uveljavljanja njenih pravic ter drugih nalog, omogočeno brezplačno pridobivanje podatkov v

informatizirani obliki, ki so pomembni za ažurno seznanitev, da se je zoper posameznika začel stečajni postopek (112.a člen ZFPPIPP),

– so se v postopku stečaja zapuščine določila pravila, v skladu s katerimi lahko državno pravobranilstvo v vseh primerih, ko zapuščinsko sodišče ugotovi, da je zapuščina brez dedičev, vloži predlog za začetek stečaja zapuščine brez dedičev; v tem primeru se zapuščina brez dedičev prenese v stečajno maso zapuščine brez dedičev in ne preide na Republiko Slovenije (417.a – 417.d člen ZFPPIPP).

Novela ZFPPIPP-F⁸ je predstavljal nadaljnji korak k razdolžitvi slovenskega gospodarstva in je za sistemsko pomembne poslovne subjekte razširila zakonski nabor ukrepov za njihovo prestrukturiranje in zagotovitev ponovnega vzdržnega poslovanja, saj je (uspešno) poslovanje ključnega pomena za gospodarsko rast in zagotavljanje delovnih mest. Uzakonila je nov postopek preventivnega prestrukturiranja (oddelek 2.3 ZFPPIPP), ki se vodi z namenom, da se dolžniku (veliki ali srednji družbi), za katerega je verjetno, da bo v obdobju enega leta postal insolventen, omogoči, da na podlagi sporazuma o finančnem prestrukturiranju izvede ustrezne ukrepe prestrukturiranja svojih finančnih obveznosti in druge ukrepe finančnega prestrukturiranja, ki so potrebni, da odpravi vzroke, zaradi katerih bi lahko postal insolventen. Zaradi zagotovitve učinkovitejšega finančnega prestrukturiranja sistemsko pomembnih podjetij so se uzakonila posebna pravila za prisilno poravnavo nad veliko in srednje veliko družbo. Predlog prisilne poravnave, ki ga vključuje načrt finančnega prestrukturiranja, je lahko omejen samo na zmanjšanje navadnih finančnih terjatev oziroma odložitvev rokov za njihovo plačilo. V takem primeru prisilna poravnava (če je pravnomočno potrjena) ne učinkuje na poslovne terjatve upnikov (npr. dolžnikovih dobaviteljev). Predmet predloga prisilne poravnave je lahko tudi prestrukturiranje zavarovanih terjatev. Zaradi sorazmernosti posega v položaj imetnikov zavarovanih terjatev je bila sprejeta rešitev, da s tem ukrepom finančnega prestrukturiranja ni mogoče zmanjšati glavnice terjatve, temveč je dovoljeno samo odložiti njeno dospelost oziroma znižati obrestno mero. Pri tem je treba upoštevati, da se zavarovana terjatev razdeli na novo zavarovano terjatev, ki je še krita s prednostnim poplačilnim upravičenjem iz predmeta zavarovanja (povečana za 20 odstotkov) in na novo nezavarovano navadno terjatev, ki ne daje prednosti pri poplačilu. Kot nova ukrepa finančnega prestrukturiranja sta se uzakonila tudi izčlenitev rentabilnega poslovnega dela dolžnika v novo družbo in preoblikovanje ločitvenih pravic v skupno ločitveno pravico. Sočasno so bile uzakonjene rešitve, po katerih lahko upniki pomembno vplivajo na vsebino prestrukturiranja dolžnika (sami predložijo načrt finančnega prestrukturiranja ali spremenijo dolžnikovega) in spremljajo poslovanje dolžnika med postopkom (predlagajo, da se nanje prenese pooblastilo za vodenje poslov dolžnika, imenujejo svojega pooblaščenca, ki je upravičen spremljati vodenje tekočih poslov dolžnika in izvajanje ukrepov finančnega prestrukturiranja) ter vplivajo na potek postopka (sami vložijo predlog za začetek postopka).

ZFPPIPP-F je omogočil poenostavljeno izvedbo finančnega prestrukturiranja majhnih podjetij. Možnost vodenja postopka poenostavljene prisilne poravnave se je na pobudo Gospodarske zbornice Slovenije razširila tudi na majhne družbe in podjetnike, ki ustrezajo merilom za majhne družbe (221.a člen ZFPPIPP). Postopek poenostavljene prisilne poravnave je bil poenostavljen z dodatno (alternativno) možnostjo, da upnik izjavo o glasovanju za sprejetje prisilne poravnave izreče v navadni pisni obliki. Posledično je ta sprememba pomenila tudi pocenitev prestrukturiranja (221.e člen ZFPPIPP).

Novela ZFPPIPP-G⁹ pa je zasledovala bolj uravnoteženo ureditev postopkov prestrukturiranja majhnih družb, ki po eni strani majhnim družbam omogoča dodatne postopke in ukrepe za prestrukturiranje, po drugi strani pa zaradi učinkovitejšega varstva pravic upnikov omeji postopek poenostavljene prisilne poravnave samo na mikro družbe (221. a člen ZFPPIPP).

Na področju dopolnitve ureditve osebnih stečajev so bili cilji zastavljeni v smeri omejitve možnosti zlorabe instituta odpusta obveznosti ter možnosti skrajšanja preizkusnega obdobja za najbolj socialno

⁸ Uradni list RS, št. 100/13 z dne 6. 12. 2013.

⁹ Uradni list RS, št. 27/16 z dne 11. 4. 2016.

ogrožene kategorije dolžnikov (upokoјence, invalide, roditelje samohranilce in druge dolžnike, ki prejemale le minimalne preјemke).

V zvezi s tem so bile na področju prestrukturiranja majhnih družb spreјete rešitve, da se tudi majhnim družbam omogoči vodenje postopka preventivnega prestrukturiranja in uporaba posebnih, dodatnih pravil v postopku prisilne poravnave, urejenih v oddelku 4.8 ZFPPIPP, ki se je po do tedaj veljavni ureditvi uporabljal samo za velike in srednje družbe. Zaradi učinkovitejšega varstva pravic upnikov pa je bil postopek poenostavljene prisilne poravnave omejen samo na mikro družbe.

Na področju osebnih stečajev so bile poleg nekaj manjših redakcijskih sprememb spreјete naslednje spremembe in dopolnitve:

- ustrezna poјasnilna pravila o smiselni uporabi 378. in 380. člena ZFPPIPP v postopkih osebnih stečajev;
- določene so bile dodatne obveznosti dolžnika glede sodelovanja s sodiščem in upraviteljem in zahteva, da v predlogu za začetek postopka osebnega stečaja navede tudi kontaktne podatke, kjer je zanesljivo dosegljiv (po dopoljenem 384. členu ZFPPIPP mora stečajni dolžnik upravitelja med postopkom obveščati tudi o morebitni spremembi teh kontaktnih podatkov, kršitev navedenih sodelovalnih dolžnostih pa predstavlja dodatno oviro za odpust obveznosti);
- tudi v postopku osebnega stečaja se glede omejitve zneska preјemkov, ki spadajo v stečajno maso, od tedaj uporablja 102. člen Zakona o izvršbi in zavarovanju¹⁰ (v nadaljnjem besedilu: ZIZ), ki ureja te omejitve v postopku individualne izvršbe;
- obdobje izpodboјnosti pravnih dejanj stečajnega dolžnika je bilo podaljšano s treh na pet let. Hkrati je bil razširjen nabor pravnih poslov in dejanj, ki jih je mogoče izpodbijati v tem, daljšem obdobju (poleg poslov z ožje povezanimi fizičnimi osebami gre tudi za posle s pravnimi osebami, ki so povezane s stečajnim dolžnikom ali ožje povezanimi fizičnimi osebami stečajnega dolžnika);
- določene so bile nekatere dodatne ovire za odpust obveznosti z namenom omejiti možnosti zlorabe tega pravnega instituta;
- sodišče lahko za stečajnega dolžnika, ki prejema le minimalne osebne preјemke, ki ne presegajo socialnega minimuma, ali ga presegajo za nezaten znesek, na predlog upravitelja tudi skrajša preizkusno obdobje (pod pogojem, da pri takem stečajnem dolžniku ni izgledov, da bi bil v naslednjih dveh letih zmožen pridobivati pomembno višje preјemke, sodišče določi obdobje, ki je krajše od dveh let, vendar ne krajše od šest mesecev od začetka postopka odpusta obveznosti);
- rok za ugovor proti odpustu obveznosti je bil glede vseh ugovornih razlogov podaljšan tako, da se ugovor lahko vloži tudi do poteka preizkusnega obdobja;
- rok za vložitev tožbe na razveljavitev odpusta obveznosti je bil z dveh let podaljšan na tri leta; upnikom, ki po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti najdejo dolžnikovo premoženje, ki ga je ta pridobil pred odpustom obveznosti (in ga prikri), pa je bila dana možnost, da dosežejo razveljavitev odpusta obveznosti že, če predlagajo začetek stečajnega postopka nad takim premoženjem (v takem primeru uveljavljanje zahtevka za razveljavitev odpusta obveznosti ni vezano na triletni rok).

Na drugih področjih so bile z novelo ZFPPIPP-G spreјete še naslednje spremembe:

- v postopku preventivnega prestrukturiranja se na spletnih straneh Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJ PES) objavi tudi sklep o potrditvi sporazuma o finančnem prestrukturiranju;
- začetek teka šestmesečnega roka za vložitev izpodboјne tožbe je bil spremenjen tako, da začne teči šele s pravnomočnostjo sklepa o začetku stečajnega postopka, in ne že (kot do tedaj) z objavo tega sklepa;

---

¹⁰ Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15, 76/15 – odl. US, 11/18, 53/19 – odl. US, 66/19 – ZDavP-2M, 23/20 – SPZ-B in 36/21.

- zaradi jasnosti in doslednega ustreznega upoštevanja posebnih pravil o začetku učinkovanja vpisov v zemljiški knjigi (primerjaj 5. člen Zakona o zemljiški knjigi¹¹; v nadaljnjem besedilu: ZZK-1) in publicitetnih učinkih vpisov (primerjaj 6. člen ZZK-1) so bila urejena pravila o domnevi prijave izločitvene pravice v stečajnem postopku, kadar je v zemljiški knjigi zaznamovan spor o lastninski pravici na nepremičnini;
- ter nekatere manjše oziroma redakcijske spremembe.

1.2. Odločbe Ustavnega sodišča RS

Ustavno sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: US) je v obdobju od leta 2016 do maja 2020 v več primerih ugotovilo ustavno neskladje ZFPPIPP, in sicer:

- z odločbo številka Up-386/15-26, U-I-179/15-8 z dne 12. 5. 2016,
- z odločbo številka U-I-57/15-13, U-I-2/16-6 z dne 14. 4. 2016,
- z odločbo številka Up-769/16, U-I-81/17 z dne 12. 7. 2018,
- z odločbo številka U-I-44/18-6 z dne 7. 11. 2019,
- z odločbo številka U-I-512/2018 z dne 23. 4. 2020 in
- z odločbo številka U-I-222/18 z dne 14. 5. 2020.

V letu 2019 je US v odločbi številka U-I-171/16-15, Up-793/16-25 z dne 11. 7. 2019 razveljavilo 71. člen ZIZ. Ker navedena odločba posredno lahko vpliva na postopanje po pravilih, ki jih določa ZFPPIPP, je bila upoštevana tudi ta odločba pri pripravi predloga tega zakona.

V vseh navedenih primerih gre za odločitve ugotovitvene narave, v katerih je US določilo tudi način izvršitve, Državnemu zboru pa naložilo, da protiustavnost odpravi v roku enega leta po objavi odločbe.

1. Odločba številka Up-386/15-26, U-I-179/15-8 z dne 12. 5. 2016 se nanaša na predhodni stečajni postopek, ki se začne na upnikov predlog. V obravnavani zadevi je US svojo presojo omejilo le na primere, ko gre za stečajne postopke zoper (gospodarske) družbe z omejeno odgovornostjo (v nadaljevanju d. o. o.; 471. člen Zakona o gospodarskih družbah¹²; v nadaljnjem besedilu: ZGD-1).

Po določbi tretjega odstavka 242. člena ZFPPIPP mora sodišče sklep o začetku stečajnega postopka objaviti v istem dnevu, v katerem ga je izdalo. Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, lahko v skladu z drugim odstavkom navedenega člena pritožbo proti temu sklepu vloži tudi družbenik stečajnega dolžnika. Glede samega vročanja prvi odstavek 123. člena ZFPPIPP določa, da se v predhodnem postopku zaradi insolventnosti sodna pisanja ter pisanja strank vročijo strankam postopka. V skladu z drugim odstavkom 123. člena ZFPPIPP pa se v glavnem postopku zaradi insolventnosti sodna pisanja ter pisanja strank ali upravitelja vročijo samo, če za posamezno pisanje tako določa zakon, in osebi, za katero zakon določa, da se ji vroči pisanje.

Ker se sklep o začetku stečajnega postopka, izdan na upnikov predlog, vroči le stečajnemu dolžniku in objavi na AJPES, ne vroči pa se tudi družbenikom stečajnega dolžnika, je US menilo, da ureditev, ki v primeru manjšega, zaprtega in vnaprej znanega kroga naslovnikov (družbeniki d. o. o.) osebno vročanje sodne odločbe, zoper katero imajo naslovniki možnost vložiti pritožbo, nadomesti z javnim naznanilom v obliki javne objave na svetovnem spletu, pomeni poseg v pravico do informacije kot sestavnega dela pravice do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave Republike Slovenije¹³ (v nadaljnjem besedilu: Ustava) in lahko naslovnike prikrajša za pravico do pritožbe. Ureditev, ki za družbenike stečajne dolžnice d. o. o. namesto osebne vročitve sklepa o začetku stečajnega postopka določa javno naznanilo v obliki

¹¹ Uradni list RS, št. 58/03, 37/08 – ZST-1, 45/08, 28/09, 25/11, 14/15 – ZUUJFO, 69/17, 11/18 – ZIZ-L in 16/19 – ZNP-1.

¹² Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C in 18/21.

¹³ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a.

objave na svetovnem spletu, je nesorazmerna. V takem primeru osebna vročitev ne bi mogla ohromiti uresničitve sodnega varstva v postopku zaradi insolventnosti, saj bi bilo treba zaradi statusnopравnih značilnosti d. o. o. opraviti vročitev manjšemu številu oseb (le izjemoma več kot 50 in še te so redke v pravnem prometu), kar je obvladljivo in te osebe sodišču niso neznane. Ker ima lahko opustitev vročitve sklepa o začetku stečajnega postopka za družbenike daljnosežne posledice, saj so lahko zaradi zakonodajalčevega posega v pravico do informacije posledično prikrajšani tudi za pravico do pritožbe, ki jim jo ZFPPIPP zagotavlja v drugem odstavku 242. člena ZFPPIPP, je med težo posledic in koristmi, ki jih je zakonodajalec želel doseči z nadomestitvijo vročitve z javnim naznanilom, očitno nesorazmerje.

Kot način izvršitve je US določilo, da sodišča prve stopnje sklep o začetku stečajnega postopka, kadar je ta začet na predlog upnika, vročijo tudi družbenikom stečajne dolžnice, če je stečajna dolžnica d. o. o.

Po statističnih podatkih, ki jih spremlja Ministrstvo za pravosodje, se je čas trajanja stečajnih postopkov v obdobju od 2016 (sprejem navedene ustavne odločbe) do 2019 podaljšal, saj je v letu 2016 znašal 45 dni, v letu 2017 54 dni, v letu 2018 51 dni in v letu 2019 59 dni. Ministrstvo je glede na omenjeno ugotovitev sodišča zaprosilo za dodatne podatke, in sicer:

- ali se pričakuje, da se bo trend podaljševanja trajanja navedenih postopkov nadaljeval,
- ali so zgoraj navedeni podatki lahko posledica dejstva, da se sklepi osebno vročajo (tudi) vsem družbenikom d. o. o.;
- koliko je navedena nova obveznost vročanja podaljšala čas nastopa pravnomočnosti sklepa o začetku stečaja ter;
- ali se sodišča soočajo s težavami, povezanimi z vročanjem sklepa posameznim družbenikom in v katerih primerih.

V svojem odgovoru so okrožna sodišča pojasnila, da se je čas do nastopa pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka bistveno podaljšal zlasti v tistih zadevah, ko so družbeniki d. o. o. tuje fizične ali pravne osebe, ki jim je osebno vročanje sklepa oteženo. Pri osebnem vročanju družbenikom, ki so osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, mine po poročilu sodišč med 15 do 35 dni (odprema – vročitev 16 dni ter 15 dni za vložitev pritožbe), za kolikor se je podaljšal tudi čas med izdajo sklepa in njegovo pravnomočnostjo. Pošiljka pa se pogosto vrne na sodišče tudi z oznako, da je naslovnik neznan ali preseljen. Vročanje naslovniku v tujino opravi sodišče na podlagi Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta št. 1393/2007 z dne 13. 11. 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah (vročanje pisanj) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1348/2000. Tudi če je vročitev uspešna, se čas vročitve bistveno podaljša (tudi za nekaj mesecev). Sklepi o začetku stečajnega postopka, ki se vročajo družbenikom, ki imajo na primer prebivališče na območju Republike Italije, so pravnomočni v dveh mesecih, če pa se vrnejo z oznako »neznan« ali pa »ni dvignil« in se nato vročajo prek UNEP – Presso la corte d'apello di Roma, Italija, postanejo pravomocni v času treh do šest mesecev od njihove izdaje. Pri vročanju v Avstrijo so okrožna sodišča opozorila, da je bilo treba v konkretni zadevi, ko se je pisanje vrnilo z oznako »preseljen«, v skladu s 7. členom Uredbe preveriti še pravila vročanja pravnim osebam po avstrijskem pravu, kar je povzročilo dodatne zaplete.

Še posebej pa po poročanju sodišč nastanejo težave tedaj, ko družbenikov ni mogoče najti na naslovu, ki je naveden v AJPES-u ali kadar imajo družbeniki d. o. o. sedež v tujini, bodisi da gre za pravne ali fizične osebe, in sicer v državah, ki niso članice Evropske unije. Pri fizičnih osebah je pogosto treba sklepe o začetku stečajnih postopkov vročati v države na območju nekdanje Jugoslavije (Bosna in Hercegovina, Srbija, Kosovo, Makedonija, Črna gora ipd.). Če se ta pisanja vrnejo z oznako »neznan« ali »ni dvignil«, se sklepi vročajo prek zaprosenih sodišč ali prek Ministrstva za pravosodje s prošnjo za posredovanje pri vročanju v tujino in postanejo praviloma pravnomočni v času od dveh do treh mesecev. V nekaterih primerih pa postopek vročanja traja več kot tri mesece ali pa vročanje celo nikoli ni uspešno, posledično sklep po začetku stečajnega postopka ne more postati pravnomočen.

2. Odločba številka U-I-57/15-13, U-I-2/16-6 z dne 14. 4. 2016 se nanaša na postopek izbrisa družbe iz sodnega registra brez likvidacije iz razloga, ker ne posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register. Če v tem postopku upnik ugovarja izbrisu družbe iz sodnega registra, ker ima družba neporavnane obveznosti ali pa zato, ker ima premoženje, upnik take družbe s takimi ugovornimi razlogi ne more uspeti. Kadar se izbrisni postopek začne iz razloga, ker družba ne posluje na registriranem naslovu, bi upnik z ugovornim razlogom lahko uspel le tako, da bi izkazal, da družba posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register. To pomeni, da mora izkazati, da na vpisanem naslovu sprejema uradne pošiljke ali da na naslovu ni neznana ali da je na vpisanem naslovu upravičena poslovati ali da naslov obstaja. US je menilo, da je ureditev, po kateri morajo upniki, ki želijo z ugovorom preprečiti izbris pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije, izkazati, da pravna oseba posluje na naslovu, vpisanem v sodni register, ali da posluje na drugem naslovu, na katerem lahko posluje, ker je bodisi lastnica nepremičnine bodisi ima dovoljenje lastnika nepremičnine, v neskladju z drugim odstavkom 14. člena Ustave (kršitev splošnega načela enakost). Po stališču US ne obstaja razumen, iz narave stvari izhajajoč razlog, ki bi opravičeval naložitev takega dokaznega bremena navedenim upnikom v primerjavi z upniki, ki želijo z ugovorom preprečiti izbris pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije iz razloga, ker je pravna oseba prenehala poslovati, nima premoženja in je izpolnila vse svoje obveznosti.

Kot način izvršitve je US do odprave ugotovljenega neskladja odločilo, da se lahko v postopku izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije, ki se vodi iz razloga, ker družba ne posluje na naslovu, vpisanem v sodnem registru, uveljavi tudi ugovor iz razloga, da pravna oseba ni prenehala poslovati, ker ima premoženje ali ker ni izpolnila vseh svojih obveznosti – to pomeni, da je mogoče uveljaviti vsebinsko enak ugovor kot v izbrisnem postopku, kadar se šteje, da je družba prenehala poslovati, nima premoženja in je izpolnila vse svoje obveznosti, ker v dveh zaporednih poslovnih letih ni predložila svojega letnega poročila AJPES zaradi objave na spletnih straneh AJPES.

3. V letu 2018 je US ugotovilo neustavnost ureditve ZFPPIPP z odločbo številka Up-769/16, U-I-81/17 z dne 12. 7. 2018. Odločitev se nanaša na postopek prisilne poravnave, v kateri je kot ukrep finančnega prestrukturiranja predvideno povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki ali konverzijo terjatev v lastniške deleže. Po 192. členu ZFPPIPP mora skupščina dolžnika v zakonskem roku sprejeti sklep o spremembi osnovnega kapitala. Insolventni dolžnik mora v treh delovnih dneh po sprejetju sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja sodišče obvestiti o sprejetju tega sklepa in obvestilu priložiti:

1. odpravek notarskega zapisnika skupščine, na kateri je bil sprejet ta sklep, in
2. poziv upnikom za vpis in vplačilo delnic z vsebino iz 193. člena ZFPPIPP.

Če insolventni dolžnik v treh delovnih dneh po sprejetju sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja sodišču ne predloži teh listin, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

V konkretnem primeru insolventni dolžnik ni predložil poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic. US je menilo, da pravica do izjave iz 22. člena Ustave zajema tudi pravni položaj dolžnika v postopku (alternativne) prisilne poravnave. V tem okviru pomeni dolžnikov poziv upnikom za vpis in vplačilo poslovnih deležev njegovo ponudbo, ki je naslovljena na upnike. Po mnenju sodišča ureditev, ki onemogoča uresničitev namena prisilne poravnave zaradi formalne pomanjkljivosti dolžnikove vloge, katere odprava ne ogroža hitrosti insolvenčnega postopka, ni stvarno povezana s predmetom urejanja – to je z urejanjem možnosti, da udeleženci postopka prisilne poravnave medsebojna razmerja v pogojih finančnega prestrukturiranja dolžnika avtonomno uredijo in pod spremenjenimi pogoji za poplačilo terjatev omogočijo nadaljevanje dolžnikovega podjetja. Zato izbire presojanega ukrepa, ki opredeljuje način uresničevanja pravice iz 22. člena Ustave, ni mogoče šteti za razumno. Presojana zakonska ureditev dolžniku v primeru, ko ne predloži poziva upnikom za vpis in vplačilo poslovnih deležev, trajno in nepovratno odreja možnost, da bi njegova izjava volje v postopku učinkovala kot ponudba upnikom na način, da bi se slednji o njej lahko izjavili. Zato je US ugotovilo njeno ustavno neskladje.

Kot način izvršitve do odprave protiustavnosti iz 1. točke izreka ustavne odločbe je US odločilo, da mora sodišče insolventnega dolžnika v primeru, ko slednji predloži odpravek notarskega zapisnika skupščine (1. točka tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP), a ne hkrati tudi poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic iz 2. točke tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP, pozvati, naj to listino (ta poziv) predloži v roku treh delovnih dni od prejema poziva sodišča. Če dolžnik tudi po poteku roka iz poziva sodišča ne predloži navedene listine, sodišče postopek prisilne poravnave ustavi in izda sklep o začetku stečajnega postopka. Rok za obvestilo upniškemu odboru iz petega odstavka 192. člena ZFPPIPP začne v primeru poziva sodišča teči od poteka roka dolžniku za predložitev listine iz poziva na podlagi te odločbe. Rok za objavo poziva sodišča za vpis in vplačilo novih delnic iz 194. člena ZFPPIPP začne v primeru, ko dolžnik listine predloži po pozivu sodišča na podlagi te odločbe, teči, ko sodišče prejme listine iz 2. točke tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP.

4. V letu 2019 je US ugotovilo neustavnost ureditve ZFPPIPP tudi v odločbi številka U-I-44/18-6 z dne 7. 11. 2019. US je ugotovilo neskladje tretjega odstavka 310. in tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP ter Državnemu zboru naložilo, da ugotovljeno neskladje odpravi v roku enega leta po objavi odločbe v Uradnem listu RS.

V obrazložitvi odločitve je US opozorilo, da prvi odstavek 22. člena ZFPPIPP opredeljuje izločitveno pravico kot (i) pravico lastnika oziroma lastnice premične stvari od insolventnega dolžnika zahtevati, da mu izroči premično stvar, ki je v posesti insolventnega dolžnika, (ii) pravico osebe, ki je s priposestvanjem ali na drug izviren način pridobila lastninsko pravico na nepremičnini, pri kateri je kot lastnik vpisan insolventni dolžnik, od insolventnega dolžnika zahtevati, da prizna njeno lastninsko pravico na nepremičnini, (iii) pravico osebe, za račun katere insolventni dolžnik kot fiduciar na podlagi prenosa lastninske pravice v zavarovanje ali drugega mandatnega pravnega razmerja uresničuje lastninsko pravico na stvari ali pravice zakonitega imetnika oziroma drugega premoženja, od insolventnega dolžnika zahtevati, da izvede razpolagalni pravni posel in druga pravna dejanja, potrebna za prenos te pravice v dobro te osebe, in (smiselno ali) (iv) pravico lastnika blaga državnih blagovnih rezerv od insolventnega dolžnika zahtevati, da mu izroči blago državnih blagovnih rezerv, ki je v posesti, hrambi ali uporabi insolventnega dolžnika. Izločitvena pravica je torej pravica lastnika stvari ali imetnika druge premoženjske pravice, da se iz stečajne mase izloči premoženje, ki ne pripada stečajnemu dolžniku. Ob upoštevanju načela koncentracije stečajnega postopka iz 227. člena ZFPPIPP izločitveni upnik s prenehanjem izločitvene pravice v razmerju do stečajnega dolžnika izgubi tudi varstvo po splošnih pravilih civilnega (stvarnega) prava. S tem torej izgubi tudi možnost, da doseže izročitev premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, iz stečajne mase. Zato pomeni prenehanje izločitvene pravice na podlagi tretjega odstavka 310. člena in tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP poseg v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave.

V obrazložitvi je US poudarilo tudi, da je človekove pravice mogoče omejiti le v primerih, ki jih izrecno določa Ustava, in zaradi varstva človekovih pravic drugih (tretji odstavek 15. člena Ustave). V zvezi z oceno, ali ne gre morda za prekomeren poseg države, je US na podlagi t. i. strogega testa sorazmernosti ugotovilo, da pravila o prijavi in preizkusu izločitvenih pravic, ki so namenjena uresničevanju načela koncentracije postopka in zasledujejo načelo hitrosti stečajnega postopka, sicer predstavljajo poseg v pravico zasebne lastnine, vendar zasledujejo ustavno dopusten cilj in s tega vidika poseg ni nedopusten, vendar pa presojana ureditev ni v skladu s splošnim načelom sorazmernosti. Poseg namreč zadosti kriteriju nujnosti, če je zasledovani cilj učinkovitosti in hitrosti stečajnega postopka mogoče doseči le na zakonsko urejen način in ne obstajata niti možnost dosega cilja brez posega niti blažji način, ki bi v manjši meri posegel v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave. Prenehanje izločitvene pravice torej na splošno ni pogoj za začetek postopka prodaje premoženja. Upniki, ki izločitvene pravice ne prijavijo (v zakonskem roku treh mesecev), tvegajo le, da bo premoženje prodano, s čimer bodo na podlagi petega odstavka 299. člena ZFPPIPP izgubili izločitveno pravico. Po oceni US ni razlogov, da zakonodajalec ne bi mogel določiti smiselno enake ureditve tudi v primeru, ko upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne bi vložil tožbe, s katero bi uveljavljal izločitveno pravico v pravnem

postopku (tretji odstavek 310. člena ZFPPIPP), ali v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne bi predlagal nadaljevanja prekinjenega pravnega postopka oziroma tožbe ne bi razširil na drugega upnika, ki je prerekal izločitveno pravico (tretji odstavek 311. člena ZFPPIPP). Zakonodajalec bi tako lahko zamudo roka za ustrezno uveljavljanje izločitvene pravice v pravdi določil le kot predpostavko za dovoljenost prodaje. Izločitvena pravica v tem primeru ne bi prenehala, upniki pa bi jo, enako kot v primeru, ko izločitvene pravice sploh ne prijavijo, izgubili šele, ko bi upravitelj v skladu z ZFPPIPP prodal premoženje, ki je predmet izločitvene pravice. Pravna posledica prenehanja izločitvene pravice zato ni nujen ukrep za zagotovitev cilja hitrosti postopka in iz navedenega razloga predstavlja izpodbijana zakonska ureditev prekomeren poseg v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave.

Kot način izvršitve je US določilo, da:

- prerekan izločitvena pravica ne preneha z opustitvijo vložitve tožbe v roku iz prvega odstavka 310. člena ali opustitvijo predloga za nadaljevanje postopka v roku iz tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP, temveč, ko upravitelj v skladu s tem zakonom proda premoženje, ki je predmet izločitvene pravice;
- se prodaja premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, v primeru opustitve vložitve tožbe sme začeti po izteku roka iz prvega odstavka 310. člena ZFPPIPP;
- se prodaja premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, v primeru opustitve predloga za nadaljevanje postopka sme začeti po izteku roka iz tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP.

5. V letu 2019 je US v odločbi številka U-I-171/16-15, Up-793/16-25 z dne 11. 7. 2019 razveljavilo 71. člena ZIZ, kolikor se odlog izvršbe dovoljuje za najdlje tri mesece in le enkrat, kadar gre za izvršbo za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom. Cilj drugega odstavka 71. člena ZIZ je uravnotežiti nasprotujoče si interese upnika in dolžnika. US je presojalo, ali je za izpodbijano omejitev odloga iz posebej upravičenih razlogov na največ tri mesece in to le enkrat, podan razumen in stvaren razlog, in ugotovilo, da je zakonsko predvidena presoja sodišča v pomembnem delu onemogočena zaradi zakonskih omejitev, in sicer zaradi: (1) obdobja, za katero je mogoče odložiti izvršbo (najdlje za tri mesece), in (2) zgolj enkratnega odloga. Navedeno onemogoča sodišču, da bi opravilo presojo glede na vse okoliščine primera. Izpodbijani del drugega odstavka 71. člena po mnenju US spodkoplje uresničitev namena odloga, to je omogočiti varstvo dolžnikovega položaja v tistih izjemnih primerih, ko bi intenzivnost izpraznitve in izročitve nepremičnine nasprotovala doseženim civilizacijskim vrednotam in zapovedi spoštovanja človekovega dostojanstva ter bi odrekala skrb za človeka. Zaključilo je, da je drugi odstavek 71. člena ZIZ v delu, v katerem odlog izvršbe dovoljuje za najdlje tri mesece in le enkrat, kolikor se nanaša na izvršbo za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, v neskladju s pravico iz 35. člena Ustave.

Kot način izvršitve je US do drugačne zakonske ureditve določilo, da sodišča odločajo o predlogu za odlog izvršbe za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, po drugem odstavku 71. člena ZIZ tako, da ob upoštevanju vseh okoliščin primera dosežejo pravično ravnovesje med interesi upnika in dolžnika. Navedeni predlog za odlog izvršbe po drugem odstavku 71. člena ZIZ je dovoljeno podati najpozneje 14 dni pred datumom izpraznitve in izročitve stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, razen če so posebej upravičeni razlogi nastali pozneje ali je bil dolžnik onemogočen, da bi podal predlog v navedenem roku.

6. V letu 2020 je US v odločbi številka U-I-512/2018 z dne 23. 4. 2020 ugotovilo neskladje z Ustavo v drugi alineji 2. točke drugega odstavka 399. člena ZFPPIPP, kolikor se nanaša na 383.b člen ZFPPIPP. V drugem odstavku 399. člena ZFPPIPP je določeno, da odpust obveznosti ni dovoljen tudi v primeru, če je bilo o odpustu obveznosti stečajnemu dolžniku že pravnomočno odločeno tako, da je bil predlog stečajnega dolžnika za odpust obveznosti zavrnjen, ker je dolžnik kršil svoje obveznosti iz 383.b člena tega zakona, ki mu nalaga dolžnost, da sodeluje s sodiščem in upraviteljem ter da se odziva na sodna pisanja in pozive upravitelja. Za ta namen mora dolžnik sodišču in upravitelju poleg identifikacijskih podatkov posredovati tudi naslednje kontaktne podatke, na katerih je zanesljivo dosegljiv: elektronski naslov ali telefonsko številko in poštni naslov za vročanje pošilk, če je ta različen od naslova njegovega

stalnega ali začasnega prebivališča. Ker je treba v postopku osebnega stečaja (med drugim) ugotoviti in spremljati tudi stanje dolžnikovega premoženja ter ugotoviti obseg stečajne mase, sta zahtevi po dolžnikovi dosegljivosti in sodelovanju po presoji US razumni in nujni z vidika zagotavljanja namena postopka osebnega stečaja in znotraj njega tudi postopka odpusta obveznosti, kjer za dolžnika veljajo še dodatne obveznosti. Dolžnikova kršitev obveznosti iz navedene določbe ZFPPIPP tako pomeni protipravno ravnanje, ki ga zakon upravičeno tudi sankcionira. ZFPPIPP kot primarno sankcijo za kršitev navedenih obveznost predvideva možnost vložitve ugovora s strani upravitelja ali upnika, ki lahko po odločitvi sodišča pripelje do ustavitve postopka odpusta obveznosti in zavrnitve predloga za odpust teh obveznosti. Šele v posledici prvotne pravnomočne zavrnitve predloga za odpust nastopi tudi posledica izpodbijane določbe, ki določa, da odpust ni dovoljen še v obdobju nadaljnjih deset let po pravnomočni zavrnitvi iz razloga kršitve 383.b člena ZFPPIPP. Tako dolgo obdobje po presoji US dejansko tudi pomeni, da v okviru istega (torej še ne končanega) stečajnega postopka ponovni predlog v primeru kršitve navedene določbe praktično nikoli ni dovoljen.

Nadalje US ugotavlja, da gre v primeru kršitev obveznosti iz 383.b člena ZFPPIPP za zelo široko polje možnih kršitev (v osnovi opustitev) dolžnika, ki so lahko izvršene namenoma, iz malomarnosti in v izjemnih primerih morda celo brez izrazitega vrednostnega očitka, ki bi ga bilo mogoče utemeljeno nasloviti na dolžnika. Gre tudi za kršitve, ki same po sebi nimajo nujno vselej negativnih posledic za stečajno maso ter obseg in časovni okvir poplačila upnikov. Zelo različna sta lahko tudi dolžnikov odnos do posameznih primerov kršitev in (občutena) teža njegovega položaja, s katerim se sooča v izjemnem položaju osebnega stečaja. Zakonodajalec pa je kljub temu za vse različne možne kršitve 383.b člena ZFPPIPP predvidel enotno in zelo strogo sankcijo. Zakonodajalec sodiščem tako v nobenem primeru (in torej niti v primeru izrazito blagih kršitev) ne dovoljuje, da bi načelo enakosti udejanjila na način, ki bi izjemoma lahko dopuščal uporabo drugačne pravne posledice v obliki (po obsegu ali vrsti) milejše sankcije. Razlogov za tako ureditev pa iz zakonodajnega gradiva ni mogoče razbrati.

V skladu s prvim odstavkom 399. člena ZFPPIPP je namen odpusta obveznosti poštenemu in vestnemu stečajnemu dolžniku omogočiti, da preneha tisti del njegovih obveznosti, ki jih ni zmožen izpolniti iz premoženja, ki ga ima ob začetku postopka osebnega stečaja ali ki ga lahko pridobi med postopkom osebnega stečaja do poteka preizkusnega obdobja. Dejanski učinek izpodbijane ureditve je lahko tudi v nasprotju z zakonsko opredeljenim namenom obveznosti, kakor ga opredeljuje prvi odstavek 399. člena ZFPPIPP, saj ureditev, ki od sodišča nujno zahteva uporabo enake (ostre) sankcije v vseh primerih kršitev obveznosti iz 383.b člena ZFPPIPP, predpostavlja, da je dolžnik v primeru vsake, morda tudi minorne, kršitve obveznosti po 383.b člena vselej tudi nevosten in nepošten. Odločilo je, da je izpodbijanja ureditev iz opisanih razlogov v neskladju z načelom enakosti iz drugega odstavka 14. člena Ustave in zakonodajalcu naložilo, da v roku enega leta sprejme ureditev, ki bo omogočala ustavno skladno uveljavitev navedene ustavne pravice.

Kot način izvršitve odločbe je US do drugačne zakonske ureditve, s katero bi bilo ugotovljeno neskladje odpravljeno, določilo, da se druga alineja 2. točke drugega odstavka 399. člena ZFPPIPP, kolikor se nanaša na 383.b člen navedenega zakona, uporablja. Sodelovalna dolžnost stečajnega dolžnika je po oceni US namreč nujna za nemoten potek in uresničitev cilja postopka osebnega stečaja in v njegovem okviru tudi postopka odpusta obveznosti. Iz navedenega razloga kršitev navedene dolžnosti nujno tudi zahteva določeno sankcijo. Vprašanje vrste in načina zakonskega sankcioniranja navedenih kršitev in zagotovitve možnosti sodišč, da lahko ustrezno in v skladu z načelom enakosti opredelijo in ovrednotijo (milejše) primere kršitev ter jih ustrezno sankcionirajo, je kompleksno vprašanje, ki zaradi ustreznega (tudi postopkovnega) vidika vrednotenja in upoštevanja zapletene in zaostrene narave razmerij med dolžnikom in upniki, terja celovito zakonsko ureditev, ki jo mora sprejeti zakonodajalec. Vrednotenje in ustrezno sankcioniranje kršitev sodelovalne dolžnosti lahko namreč vpliva na obstoječi postopek odpusta obveznosti ter tudi na pravni položaj upnikov stečajnega dolžnika.

7. V maju 2020 pa je US v odločbi številka U-I-222/18 z dne 14. 5. 2020 ugotovilo, da je v neskladju z Ustavo tudi 221.j člen ZFPPIPP. V navedenem členu je urejeno upravičenje upnikov za začetek

postopka prisilne poravnave. Med drugim je določeno, da so ne glede na drugi odstavek 139. člena ZFPPIPP začetek postopka prisilne poravnave upravičeni predlagati tudi upniki, ki so skupno imetniki finančnih terjatev do dolžnika, katerih vsota presega 20 odstotkov finančnih obveznosti dolžnika, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu dolžnika. Za predlog za začetek postopka prisilne poravnave, ki ga vložijo upniki (v nadaljnjem besedilu: upniški predlog), se smiselno uporabljajo prvi odstavek, 5. točka drugega odstavka ter tretji, četrti in peti odstavek 141. člena tega zakona (prvi in drugi odstavek). Proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave, izdanem na podlagi upniškega predloga, pa dolžnik nima pravice do pritožbe. Izpodbija ga lahko z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave zaradi razloga iz 1. točke 172. člena tega zakona (deseti odstavek 221.j člena ZFPPIPP). US ugotavlja, da že uvedba postopka prisilne poravnave in še toliko bolj njegov začetek pomembno vplivata na dolžnikov pravni položaj, saj ga z možnostjo odločilnega vpliva predlagateljev postopka nadzorovano in sistemsko omejujeta zgolj na redno poslovanje ter mu nalagata dodatne obveznosti in stroške v smeri omogočanja finančnega prestrukturiranja. Posebna ureditev upniške prisilne poravnave pa je za dolžnika glede preizkusa in možnosti njegovega sodelovanja v postopku zelo omejujoča. V okviru preizkusa upniškega predloga sodišče preveri, ali predlog vsebuje identifikacijske podatke o dolžniku in zahtevke, da sodišče nad njim začne postopek prisilne poravnave. Poleg tega preveri, ali so predlogu priloženi dokazilo o plačanem predjumu in izjave predlagateljev, da soglašajo z začetkom postopka prisilne poravnave ter za vsakega od njih preveri poročilo revizorja. Zakon preizkus predloga zelo formalizira, pri čemer tak formaliziran preizkus ne omogoča učinkovitega dolžnikovega sodelovanja v postopku in ugotavljanja bistvenih dejstev za začetek postopka upniške prisilne poravnave, in sicer dolžnikove insolventnosti ter obstoja terjatev predlagateljev (v trenutku vložitve predloga), pri čemer časovni trenutek posledic uvedbe postopka veže že na naslednji dan po vložitvi predloga. Izpodbijana ureditev glede obsega preizkusa in možnosti dolžnikovega sodelovanja v postopku je po ugotovitvah US zelo omejujoča. US ugotavlja, da v obravnavanem primeru ne gre le za poseg v dolžnikovo pravico do izjave, temveč tudi za poseg v pravico do poštenega postopka v smislu materialnopravnih predpostavk, ki se sploh lahko učinkovito ugotavljajo v okviru formaliziranega preizkusa. Prav tako izpodbijana ureditev dolžniku ne omogoča učinkovitega sodelovanja v postopku v zvezi z obstojem terjatev predlagateljev niti v trenutku vložitve predloga niti v okviru naknadnega varstva. US še ugotavlja, da gre v obravnavanem primeru z vidika posledic začetka postopka prisilne poravnave za položaj, ko je dolžnikovo poslovanje nadzorovano in sistemsko omejeno z možnostjo odločilnega vpliva predlagateljev postopka, naložene pa so mu tudi dodatne obveznosti v smeri finančnega prestrukturiranja, kar lahko nanj močno (tudi težko popravljivo ali celo nepopravljivo) vpliva. Zakonska ureditev, ki v interesu upnikov finančnih terjatev, s ciljem učinkovitosti finančnega prestrukturiranja, dolžniku ne omogoča učinkovitega sodelovanja v postopku in vsebino preizkusa upniškega predloga v bistvenem omejuje le na izpolnjenost kvote predlagateljev postopka, po presoji US daje preveliko težo načelu hitrosti postopka in interesom upnikov finančnih terjatev v primerjavi z dolžnikovima pravicama do izjave in poštenega postopka. Ker gre za primer, ko zakonodajalec določenega vprašanja, ki bi ga moral urediti, ni uredil, razveljavitev ni mogoča. Zato je US ugotovilo protiustavnost izpodbijane zakonske ureditve.

Kot način izvršitve odločbe do odprave ugotovljene protiustavnosti je US odločilo, da se za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek prisilne poravnave smiselno uporabljajo določbe 235. člena, drugega do sedmega odstavka 239. člena in 240. člena ZFPPIPP ter da ima dolžnik pravico do pritožbe zoper sklep o začetku postopka prisilne poravnave, izdan na podlagi upniškega predloga, in nima pravice do vložitve ugovora iz druge povedi desetega odstavka 221.j člena ZFPPIPP.

1.3. Postopki poenostavljene prisilne poravnave

Postopek poenostavljene prisilne poravnave je vrsta postopka zaradi insolventnosti (2. točka prvega odstavka 5. člena ZFPPIPP). Za vse postopke zaradi insolventnosti velja načelo enakega obravnavanja upnikov, ki pomeni, da je treba vse upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako (46. člen ZFPPIPP). Kot je bilo že izpostavljeno, je bil postopek

poenostavljene prisilne poravnave uzakonjen z namenom, da se samostojnim podjetnikom in mikro družbam¹⁴, torej najmanjšim in najštevilnejšim poslovnim subjektom omogoči finančno prestrukturiranje v hitrejšem, preprostejšem in cenejšem postopku od tistega, ki ga za večje poslovne subjekte omogoča postopek t. i. redne prisilne poravnave. Postopek je zasnovan na obliki zunajsodnega dogovarjanja insolventnega dolžnika z njegovimi upniki navadnih terjatev. Dogovor mora skleniti najpozneje v štirih mesecih od začetka postopka. Sodišče je v postopek vključeno le pri odločanju o začetku postopka, ker se z začetkom postopka prekinejo izvršilni postopki (t. i. *stand-still*), pri potrditvi sporazuma ter pri odločanju o pravnih sredstvih. Tako se v postopku poenostavljene prisilne poravnave nekatera pravila postopkov zaradi insolventnosti ne uporabljajo: ne izvedeta se prijava in preizkus terjatev, ne imenujeta se upniški odbor in tudi ne upravitelj (prvi odstavek 221.b člena ZFPPIPP). Poleg posebnih pravil, ki veljajo samo za poenostavljeno prisilno poravnavo, se smiselno uporabljajo tudi nekatera pravila postopka redne prisilne poravnave, navedena v drugem odstavku 221.b člena ZFPPIPP.

V začetni fazi postopka je zaradi razkritja dolžnikovega finančnega položaja treba predlogu za poenostavljeno prisilno poravnavo, tako kot pri redni prisilni poravnavi, priložiti poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika. Poročilo mora vključevati vse sestavine iz prvega in drugega odstavka 142. člena ZFPPIPP (šesta alineja drugega odstavka 221.b člena ZFPPIPP). Predlogu za prisilno poravnavo je treba priložiti tudi načrt finančnega prestrukturiranja, ki mora obsegati smiselno enake sestavine kot načrt finančnega prestrukturiranja v postopku »redne« prisilne poravnave (smiselno 145. člen v zvezi z osmo alinejo drugega odstavka 221.b člena ZFPPIPP).

V postopku »redne« prisilne poravnave mora po tretjem odstavku 142. člena ZFPPIPP poročilo o dolžnikovem finančnem položaju in poslovanju pregledati (revidirati) revizor, k načrtu finančnega prestrukturiranja pa mora po 4. točki drugega odstavka 141. člena v zvezi s 146. členom ZFPPIPP dati pritrdilno mnenje pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetja, da obstaja verjetnost, da bo dolžnik s predlaganimi ukrepi finančnega prestrukturiranja (predlogom prisilne poravnave) odpravil vzroke svoje insolventnosti in da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek. Namen teh zahtev je zagotoviti ustrezno raven verodostojnosti teh ključnih dokumentov v začetni fazi postopka.

Najpomembnejši poenostavitvi (z zornega kota dolžnika) in »pocenitvi« v postopku poenostavljene prisilne poravnave, v primerjavi s postopkom redne prisilne poravnave, sta naslednji:

- ni treba, da bi poročilo o dolžnikovem finančnem položaju in poslovanju pregledal (revidiral) revizor (v tem postopku se ne uporablja tretji odstavek 142. člena ZFPPIPP),
- prav tako ni treba, da bi načrt finančnega prestrukturiranja pregledal pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetja (v tem postopku se ne uporablja 146. člen ZFPPIPP).

Namesto njiju je v prvem odstavku 221.d člena ZFPPIPP zaradi zagotovitve vsaj minimalne (poenostavljene) ravni verodostojnosti začetne faze postopka določena zahteva, da mora dolžnik predlogu za začetek postopka priložiti izjavo, da njegovo poročilo o finančnem položaju in poslovanju resnično in pošteno prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje. Ta izjava mora biti sestavljena v obliki notarskega zapisa. Namen obličnostne zahteve je zagotoviti, da notar v okviru pojasnilne dolžnosti, ki ga zavezuje pri sestavi notarskega zapisa, dolžnika pouči o pomenu te njegove izjave in njenih posledicah, zlasti o posledici, če bi bili v poročilu prikazani neresnični ali pomanjkljivi podatki o njegovem finančnem položaju oziroma poslovanju.

V postopku »redne« prisilne poravnave je s sklepom o začetku postopka, s katerim se začne glavni postopek, imenovan upravitelj. Upravitelj nadzoruje poslovanje insolventnega dolžnika, kajti dolžnik lahko zaradi zagotavljanja enakega obravnavanja upnikov opravlja le redne posle (152. člen ZFPPIPP). Insolventni dolžnik mora upravitelju dati vse informacije, potrebne za nadzor, in mu omogočiti pregled njegovih poslovnih knjig in dokumentacije. Upravitelj opravi tudi preizkus terjatev, da se doseže

---

¹⁴ Med decembrom 2013 in majem 2016 je bil ta postopek dopuščen tudi za majhne družbe.

verodostojnost njihovega obstoja. Če upravitelj ugotovi, da dolžnik ravna v nasprotju s svojimi zakonskimi obveznostmi, mora vložiti ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave (gl. 171. in nasl. členi ZFPPIPP).

V postopku poenostavljene prisilne poravnave ni imenovan upravitelj, ki bi opravil preizkus terjatev in ki bi nadzoroval poslovanje dolžnika. Po četrtem odstavku 221.d člena ZFPPIPP mora dolžnik v enem mesecu po začetku postopka poenostavljene prisilne poravnave sodišču predložiti posodobljeni seznam terjatev, za katere učinkuje poenostavljena prisilna poravnava, ki za vsako terjatev vključuje identifikacijske podatke o upniku, višino njegove terjatve in pravni temelj njenega nastanka, navedbo, ali ima upnik v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1 ali ožje povezane osebe, da je seznam izdelan po stanju na dan začetka postopka prisilne poravnave (t. i. posodobljeni seznam terjatev), in njegovo izjavo, da posodobljeni seznam terjatev resnično in pošteno prikazuje stanje navadnih terjatev upnikov ob začetku postopka prisilne poravnave. Zahteva, da mora dolžnik resnično in pošteno prikazati stanje navadnih terjatev upnikov, vključuje tudi zahtevo, da prikaže (vse) terjatve vseh upnikov. Le ob teh predpostavkah je namreč mogoč celovit in resničen prikaz poslovnega stanja dolžnika. Izjava mora biti sestavljena v obliki notarskega zapisa. Obličnostne zahteve so tudi pri posodobljenem seznamu predpisane iz enakega razloga kot pri poročilu o finančnem položaju in poslovanju – torej zagotoviti minimalno poenostavljeno raven verodostojnosti terjatev (saj se v tem postopku prijava in preizkus terjatev ne opravi). Skozi temeljno vodilo enakega obravnavanja upnikov v postopkih zaradi insolventnosti (46. člen ZFPPIPP) ni možna drugačna razlaga kot ta, da mora dolžnik navesti vse terjatve upnikov, za katere bo učinkovala sklenjena prisilna poravnava. V nasprotnem primeru lahko pride do zlorabe pravil o glasovanju in potrebni večini za izglasovanje poenostavljene prisilne poravnave. Če dolžnik ne vključi v seznam vseh terjatev, bi s tem zaradi posebnega pravila iz četrtega odstavka 221.b člena ZFPPIPP, po katerem poenostavljena prisilna poravnava učinkuje samo za terjatve, navedene v posodobljenem seznamu terjatev, prišlo do popolnega razvrednotenja načela enakega obravnavanja, saj bi med upniki navadnih terjatev – torej tistimi, ki so v enakem položaju, veljal različen delež poplačila: za tiste upnike navadnih terjatev, ki so na posodobljenem seznamu, bi poravnava učinkovala, za preostale, ki bi jih dolžnik »izpustil« s seznama, pa ne bi učinkovala, povedano drugače, bi jih dolžnik poplačal v celoti.

Kot protiutež vsem ukrepom, ki zagotavljajo verodostojnost postopka »redne« prisilne poravnave, je v postopku poenostavljene prisilne poravnave za njeno izglasovanje predpisana dvojna večina glasov (po vrednosti terjatev in dodatno po številu upnikov; primerjaj tretji odstavek 221.e člena z 205. členom ZFPPIPP).

V »redni« prisilni poravnavi velja pravilo, da se v primeru, če ta ni izglasovana, avtomatično začne stečajni postopek. V postopku poenostavljene prisilne poravnave taka posledica ni predpisana. Namesto tega je določeno pravilo, da dolžnik še dve leti po neuspelem postopku ne more predlagati novega postopka poenostavljene prisilne poravnave, kar pa ni ovira, da upnik v primeru nepodritve poenostavljene prisilne poravnave, brez posebnih omejitev pri dokazovanju dolžnikovega položaja insolventnosti, ne bi vložil predloga za začetek stečajnega postopka proti dolžniku, saj je ta po neizglasovani prisilni poravnavi še vedno insolventen.

Tako kot pri »redni« prisilni poravnavi se tudi za poenostavljeno prisilno poravnavo uporabljajo pravila o izpodbijanju potrjene poenostavljene prisilne poravnave, če je bila ta sprejeta na goljufiv način (po osemnajsti alineji drugega odstavka 221.b člena ZFPPIPP se za izpodbijanje poenostavljene prisilne poravnave smiselno uporabljajo pravila, določena v 219. do 221. členu ZFPPIPP). Tipičen položaj, ki kaže na to, da je bila poenostavljena prisilna poravnava sprejeta na goljufiv način (primerjaj tretji odstavek 219. člena ZFPPIPP), bo nastal, kadar dolžnik v poročilo o svojem finančnem položaju (in na

seznam navadnih terjatev, ki je sestavina tega poročila) ne bo vključil vseh navadnih terjatev, ki v resnici obstajajo¹⁵.

Novela ZFPPIPP-F je prinesla razširitev uporabe postopka poenostavljene prisilne poravnave na majhne družbe (predlog je prišel iz vrst Gospodarske zbornice Slovenije, saj naj bi večina družb, ki so razvrščene med majhne družbe, le minimalno odstopala od meril za razvrstitev med mikro družbe). Veliko sprememb v pomenu upada obsega poslovanja in zmanjšanja števila zaposlenih se je takrat v teh družbah zgodilo v zadnjih dveh letih in ker se po šestem odstavku 55. člena ZGD-1 družbe prerazvrščajo na mikro, majhne, srednje ali velike družbe na podlagi podatkov dveh zaporednih poslovnih let, te družbe (čeprav so že ustrezale merilom za mikro družbe), še dve leti ne bi bile razvrščene med mikro družbe. Že v mesecu januarju in februarju 2014 – torej dva meseca po uveljavitvi novele ZFPPIPP-F je Ministrstvo za pravosodje podalo obširno pojasnilo Gospodarski zbornici Slovenije glede poenostavljenih prisilnih poravnav in položaju holdingov (da ne smejo biti predmet prestrukturiranja v poenostavljeni prisilni poravnavi) in o konkurenci med postopkom poenostavljene prisilne poravnave in stečajnim postopkom, da je treba sicer omogočiti dolžniku prestrukturiranje in ne stečaja, vendar pod nadzorom upravitelja nad poslovanjem dolžnika (uporaba 237.a člena ZFPPIPP) – potrebna pa je aktivnost upnika, da predlaga stečaj nad dolžnikom¹⁶.

Spodnja tabela pokaže, da so upniki v postopkih poenostavljenih prisilnih poravnav s potrditvijo prisilne poravnave v vseh navedenih letih pristali na naslednje povprečno poplačilo njihovih terjatev:

uporabljeni ukrep prestrukturiranja	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)
navadne terjatev	47,76%	4,58	36,03%	4,49	40,26%	4,38	37,04%	4,25	37,30%	3,75	44,35%	3,23

Gre za povprečne vrednosti. Ob podrobnejšem pregledu posameznih postopkov pa je mogoče ugotoviti, da gre v marsikaterem postopku poenostavljene prisilne poravnave tudi za dolžnike, ki z upniki dogovorijo visok delež plačila terjatev, celo 100-odstotno plačilo terjatev, vendar v daljšem časovnem obdobju, na drugi strani pa tudi za posamezne izglasovane poenostavljene prisilne poravnave, kjer se upniki strinjajo z odpisi svojih terjatev v deležu več kot 90 odstotkov.

uporabljeni ukrep prestrukturiranja	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)	delež plačila	odložitev (leta)
navadne terjatev (mediana)	45,00%	4	30,00%	4	30,00%	4	20,00%	4	31,00%	4	25,00%	4

Komisija za nadzor javnih financ je dne 12. 9. 2019 sklicala izredno sejo, na kateri je opozorila na možnost zlorab postopkov poenostavljene prisilne poravnave in Ministrstvu za pravosodje naložila izdelavo celovite analize in vzrokov za morebitne zlorabe. Na tej podlagi je ministrstvo pregledalo potek postopkov vseh poenostavljenih prisilnih poravnav od leta 2014 in ugotovilo naslednje.

Glede na primerjavo postopka poenostavljene prisilne poravnave s postopkom redne prisilne poravnave so kritične točke postopka, pri katerih lahko pride do zlorab na škodo upnikov, naslednje:

¹⁵ N. Plavšak, Komentar Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP), Ljubljana, Tax-Fin-Lex, 2017, str. 567.

¹⁶ Prim. sklep Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. Cst 333/2014 z dne 31. 7. 2014, <http://sodnapraksas.si/?doc=2012032113071544>, opr. št. Cst 622/2017 z dne 8.11. 2017, <http://sodnapraksas.si/?doc=201508111413842> itd.

- postopek poenostavljene prisilne poravnave za razbremenitev dolga uporabi tudi insolventni dolžnik, ki glede na obseg premoženja presega prag mikro družbe oziroma njen obseg obveznosti odstopa od obsega, ki ga imajo mikro družbe; ker se ZFPPIPP glede opredelitve mikro družbe sklicuje na ureditev v ZGD-1, zadostuje, da dolžnik izpolnjuje le dva od treh predpisanih kriterijev za razvrstitev družbe; to pa sta navadno število zaposlenih in čisti prihodki od prodaje;
- ker v postopek ni vključen revizor, ki bi verificiral dolžnikovo poročilo o finančnem položaju in poslovanju družbe (iz razloga, ker mikro družbe tudi po ZGD-1 niso zavezane k revidiranju), lahko pride do nepoštenega prikazovanja finančnega položaja in obsega terjatev (obstoja, števila in vrednosti terjatev, ki jih dolžnik navede v posodobljenem seznamu navadnih terjatev, na katerem v nadaljevanju temelji tudi izračun glasovanja o potrditvi poenostavljene prisilne poravnave);
- ker v postopek ni vključen pooblaščen ocenjevalec podjetij, upniki ne pridobijo verodostojne ocene o tem, ali je dolžnik insolventen, ali bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, in ali bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek;
- ker v postopek ni vključen upravitelj (razen v primeru, da se uvede predhodni stečajni postopek in je uveden nadzor po 237.a členu ZFPPIPP), nihče ne nadzoruje poslovanja insolventnega dolžnika v času postopka, v pomenu, ali je njegovo poslovanje omejeno le na opravljanje rednih poslov in ali dolžnik upnikov morda ne obravnava enako; prav tako nihče ne preizkusi terjatev;
- v postopku poenostavljene prisilne poravnave upniki in upravitelj ne morejo vložiti ugovora proti vodenju tega postopka, kot jim je to omogočeno v postopku redne prisilne poravnave; posledično je proti insolventnemu dolžniku zmanjšana pretnja, da se bo nad njim začel stečajni postopek v primerih, kadar bi bil tak ugovor utemeljen in tudi, kadar bi bila prisilna poravnava zavrnjena;
- ker ni predvideno oblikovanje upniškega odbora, je delovanje upnikov razpršeno oziroma nepovezano;
- ker v postopku ni previden širši nabor ukrepov finančnega prestrukturiranja, ostanejo zavarovane terjatve neprestrukturirane, lastniška struktura pa ostane nespremenjena; namreč, predvideno je le prestrukturiranje navadnih terjatev, upniki pa svojega glasovanja o potrditvi poenostavljene prisilne poravnave ne pogojujejo s tem, da bi moral dolžnik sočasno zunaj postopka prestrukturirati oziroma s svojo banko dogovoriti refinanciranje zavarovanih terjatev (odlog), oziroma da bi moral omogočiti izvedbo konverzije terjatev v lastniške deleže ob hkratnem poenostavljenem zmanjšanju osnovnega kapitala v breme nepokrite izgube;
- zaradi teka postopka poenostavljene prisilne poravnave lahko pri nepoštenih dolžnikih nastane riziko prikritih odprodaj/prenosov premoženja povezanim osebam in potek izpodbojnega obdobja za vložitev tožb na izpodbijanje pravnih dejanj dolžnika v primeru poznejšega začetka stečajnega postopka.

Vse navedene poenostavitve, ki so bile vpeljane ravno z razlogom, da se malemu gospodarstvu omogoči učinkovito prestrukturiranje, pomenijo, da je večje breme civilne in kazenske odgovornosti na dolžniku. Z izjavo v obliki notarskega zapisa mora potrditi, da poročilo o finančnem položaju in poslovanju, katerega del je tudi seznam vseh njegovih terjatev, resnično in pošteno prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje in da posodobljeni seznam terjatev resnično in pošteno prikazuje stanje navadnih terjatev upnikov ob začetku postopka prisilne poravnave. Notar dolžnika pouči o pomenu njegove izjave in njenih posledicah, zlasti o posledicah, če bi bili v poročilu prikazani neresnični podatki o njegovem finančnem položaju oziroma poslovanju.

Posledično je za izglasovanje poenostavljene prisilne poravnave potrebna dvojna večina: po vrednosti terjatev in po številu upnikov. Iz glasovanja so izključene z dolžnikom povezane družbe, kot jih definira ZGD-1, in ožje povezane osebe. Vsak upnik lahko prepreči, da prisilna poravnava ne bi bila dosežena z zlorabo te pravice; ima možnost vložiti pritožbo proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave in sklepa o potrditvi prisilne poravnave. Poleg tega pa ima tudi po pravnomočno zaključenem postopku poenostavljene prisilne poravnave vsak upnik možnost, da s tožbo tudi dve leti po potrditvi prisilne poravnave zahteva od sodišča, da razveljavi potrjeno prisilno poravnavo, če je bila sprejeta na goljufiv način.

Čeprav v tem postopku za nadzor nad poslovanjem insolventnega dolžnika ni imenovan upravitelj, tudi v tem poenostavljenem postopku sodišče skrbi, da ne pride do zlorabe procesnih pravic. Treba pa je poudariti, da je glede na dejstvo, da se v tem postopku odloča o civilnih pravicah posameznikov, ključna njihova aktivna vloga pri uveljavljanju pravnega varstva, če dolžnik posamezni procesni institut zlorablja v namene, ki poslabšujejo njegov pravni položaj. Višje sodišče v Ljubljani je že oblikovalo prakso, da je vložitev predloga za poenostavljeno prisilno poravnavo, na podlagi katerega ni mogoče utemeljeno pričakovati, da bo odpravljena dolžnikova insolventnost, lahko v nasprotju z načelom dobre vere in poštenja in zato ne more uživati pravnega varstva, saj lahko pomeni zlorabo pravic (prim. odločitve Višjega sodišča v Ljubljani – sklep Cst 245/2018, Cst 315/2015, Cst 796/2016). Kot rečeno, potrebno je ravnanje upnika.

Kljub možnosti pravnih sredstev iz analize izhaja, da so upniki le redko uporabili možnost pritožbe.

1.4. Veriženje slamnatih podjetij in izkoriščanje delavcev

Komisija za peticije, človekove pravice in enake možnosti je na 13. nujni seji dne 1. 7. 2021 ob obravnavi 1. točke dnevnega reda z naslovom: »Nujni ukrepi proti veriženju slamnatih podjetij in izkoriščanje delavcev« sprejela dva sklepa, s katerima poziva Vlado RS:

1. da v 6 mesecih pripravi spremembe področne zakonodaje za učinkovito preprečitev veriženja podjetij, kršenja osnovnih delavskih pravic ter oškodovanja države in gospodarstva in
2. da s spremembami področne zakonodaje ter dodatnimi finančnimi sredstvi in kadri zagotovi učinkovit inšpekcijski nadzor nad neupoštevanjem prepovedi veriženja podjetij in kršenjem osnovnih delavskih pravic.

Izpostavljena problematika v pogledu pogojev in omejitev za ustanavljanje podjetij zadeva tako področje ZGD-1 iz resorne pristojnosti Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo kot tudi področje pravic delavcev in inšpekcijskega nadzora iz pristojnosti Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Iz resorne pristojnosti Ministrstva za pravosodje pa izpostavljena problematika sega na področje kazenske, registrske in insolvenčne zakonodaje. V Kazenskem zakoniku¹⁷ (v nadaljnjem besedilu: KZ-1) je v samostojnem poglavju kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varnost med drugimi opredeljeno kaznivo dejanje kršitve temeljnih pravic delavcev po 196. členu KZ-1 in kršitve pravic iz socialnega zavarovanja po 202. členu KZ-1 ter povezano s problematiko veriženja podjetij še kaznivo dejanje povzročitve stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem (226. člen KZ-1), ki je bilo z novelo KZ-1B deloma spremenjeno in prilagojeno področni insolvenčni zakonodaji. Na Vladi Republike Slovenije je bil 9. 9. 2021 sprejet predlog KZ-11 in poslan v Državni zbor Republike Slovenije, kjer je bil na 27. seji dne 18. 11. 2021 tudi sprejet. Predlagane spremembe in dopolnitve 226. in 227. člena gredo v smeri, da bo kaznivo dejanje določeno z opredelitvijo prepovedane posledice v prikrajšanju upnikov in ne v sami povzročitvi stečaja ter z jasno razmejitev dveh vrst krivdnega ravnanja storilca kot goljufivo ravnanje in nevestno poslovanje.

Na področju Zakona o sodnem registru¹⁸ (ZSReg) je bila v letu 2017 z novelo ZSReg-G¹⁹ dodana zakonska rešitev, ki za javni del sodnega registra omogoča bolj strukturiran prikaz spletnih strani sodnega registra. Od tedaj je javni del sodnega registra zasnovan tako, da je pri vsakem aktivnem subjektu vpisa (gospodarski družbi in drugi pravni osebi) v rubriki njegovih »ustanoviteljev ali družbenikov, zastopnikov in tudi članov nadzornega organa, če ga pravna oseba ima« omogočena še spletna povezava, ki omogoči vpogled v udeležbo fizičnih ali pravnih oseb v drugih povezanih osebah. Državnim organom z zakonskimi pooblastili in stečajnim upraviteljem je omogočeno pridobiti tudi

¹⁷ Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20 in 95/21.

¹⁸ Uradni list RS, št. 54/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 49/09, 82/13 – ZGD-1H, 17/15, 54/17 in 16/19 – ZNP-1.

¹⁹ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru (Uradni list RS, št. 54/17).

sestavljene zgodovinski izpisek, ki vsebuje podatke o pretekli udeležbi v povezanih osebah; tak sestavljen izpisek pa lahko pri registrskem sodišču pridobi tudi upnik, ki z izvršilno listino izkaže terjatev do teh oseb. Navedene rešitve v veliki meri prispevajo k informiranosti poslovnih subjektov o tem, v katerih vseh poslovnih osebah že deluje oseba, s katero že poslujejo oziroma nameravajo poslovati; hkrati pa se krepi delovanje trga in vsaj delno razkrije prepletenost gospodarskih subjektov.

V zvezi z veljavno stečajno zakonodajo pa želi predlagatelj izpostaviti, da ZFPPIPP že določa odškodninsko odgovornost članov posloводства in nadzornega organa družbe, če je bil nad družbo začel stečajni postopek in če je posloводство pred začetkom stečajnega postopka ravnalo v nasprotju s prepovedanimi ravnanji ali če so opustili svoja dolžnostna ravnanja v primeru insolventnosti družbe. Do leta 2011 je stečajni zakon tudi za primer izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije poznal odškodninsko odgovornost aktivnih družbenikov, ta pa je bila s poslanskim Zakonom o postopkih za uveljavitev ali odpustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb²⁰ v letu 2011 ukinjena. Upnik izbrisane pravne osebe lahko tako terja plačilo njegove terjatve do te pravne osebe od osebno odgovornih družbenikov ali od drugih družbenikov na podlagi pravil o spregledu pravne osebnosti oziroma ima pravico zahtevati povrnitev škode od članov posloводства ali organa nadzora izbrisane pravne osebe.

Ob spremljanju izvrševanja zakonodaje v izpostavljenem segmentu, predvsem v delu, v kakšnem stanju so podjetja, nad katerimi se je začel stečajni postopek, se pokaže, da pravočasno začel stečajni postopek ali postopek finančne reorganizacije kaže na zakonit in odgovoren pristop posloводства, kar v končni fazi rezultira tudi v večjem poplačilu upnikov in delavcev v teh postopkih. V tej luči so pripravljene rešitve, ki gredo v smeri strožjega obravnavanja predvsem z vidika dokazovanja odgovornosti storilcev takšnih protipravnih ravnanj. Gre za usklajene spremembe tako KZ-1 kot tudi ZFPPIPP, saj je tudi v luči primerjalno pravnih rešitev k tej problematiki treba pristopiti celostno. Svobodna gospodarska pobuda in ustvarjanje konkurenčnega podjetniškega okolja je izjemnega pomena, vendar to ne sme iti na račun drugih pravic in še posebej ne na račun pravic delavcev. Zato gredo vse predlagane rešitve v smeri, da morajo v trenutku, ko podjetje zaide v finančne težave, prevladati interesi upnikov (torej tudi delavcev) in mora posloводство ravnati odgovorno in primarno poskrbeti za odpravo grozeče ali že nastale insolventnosti družbe. Če to v kratkem roku ni mogoče, pa mora sprožiti postopek za njeno prenehanje. V primeru, če direktorji ne začno pravočasno in v kratkem roku ne rešijo finančnih težav in ne poskrbijo za pravočasno in urejeno prenehanje družbe, ki jo vodijo, jih zadenejo sankcije, in sicer ne zgolj sankcije na odškodninskem in prekrškovnem področju kot do sedaj, temveč tudi na kazenskem področju.

S predlaganimi spremembami so v zvezi z izpostavljeno problematiko med drugim:

1. predvidene rešitve, ki bodo prispevale k izboljšanju položaja delavcev tako v postopkih prestrukturiranja kot tudi v stečajem postopku,
2. na novo opredeljene obveznosti posloводства tako v primeru grozeče insolventnosti kot v primeru insolventnosti družbe,
3. predvidena rešitev za premostitev asimetrije informacij med dolžnikom in upnikom ter
4. predvidena strožja pravila o povračilu založenega predujma za stroške stečajnega postopka.

Po novem tako postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti kot tudi postopek prisilne poravnave ne bosta imela več vpliva na sodne izvršbe, ki jih sprožijo delavci zoper svoje delodajalce. Spreminjajo se pravila, ki določajo, da lahko delavci podajo ugovor v času postopka prestrukturiranja oziroma to obveznost nadzoruje upravitelj, če dolžnik delavcem ne izplačuje plače, pri čemer znesek ni več omejen na višino minimalne plače. Položaj delavcev kot imetnikov prednostnih terjatev bo v stečajem postopku dodatno okrepljen tudi z možnostjo vključitve njihovega predstavnika v upniški odbor.

---

²⁰ Uradni list RS, št. 87/11 in 36/12 – odl. US.

Za primere, ko družba postane insolventna, se izrecno nalaga poslovodstvu (če tega ni, pa družbeniku, članu nadzornega sveta in ustanovitelju), da v enem mesecu po nastanku insolventnosti vloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti.

V skladu s predvideno spremembo bo nadalje dopustno izpodbijanje pravnih poslov ali drugih pravnih dejanj, ki jih je stečajni dolžnik sklenil ali izvedel tudi več kot 12 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka, če tisti, ki izpodbija tako pravno dejanje, dokaže, da je bil stečajni dolžnik v obdobju, ko je bilo dejanje opravljeno, že insolventen. S tem se še dodatno poudarja protipravnost stanja in opustitev dolžnih ravnanj poslovodstva.

Za premostitev asimetrije informacij med dolžnikom in upniki je predvidena določba, da je dolžnik na zahtevo upnika slednjemu dolžan dati informacije in mu omogočiti vpogled v dokumentacijo, ki je potrebna za preveritev pravilnosti poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika ali načrta finančnega prestrukturiranja oziroma je potrebna za odločitev o glasovanju o prisilni poravnavi. V primeru spora o upravičenosti zahteve odloči sodišče. Predlagana je tudi razširitev obveznosti predložitve dokumentacije, tako da bodo stečajni dolžnik, člani njegovih organov vodenja in nadzora, njegovi družbeniki, osebe, ki so bile zaposlene pri stečajnem dolžniku, in osebe, ki so opravljale funkcijo poslovodstva stečajnega dolžnika zadnjih pet let pred začetkom postopka, upravitelju dolžne dati pojasnila o poslih stečajnega dolžnika ter drugih dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za vodenje stečajnega postopka ali za sestavo računovodskih izkazov.

Ker je praksa pokazala, da družbe, ki same predlagajo stečajni postopek, nimajo na svojih poslovnih računih niti toliko sredstev, da bi lahko založile predujem za stroške postopka, so predlagane tudi strožje določbe o povračilu založenega predujma s strani poslovodstva oziroma oseb, ki so bile člani poslovodstva v zadnjih dveh letih pred začetkom stečajnega postopka, za plačilo stroškov, v primeru, ko vrednost unovčene stečajne mase ne zadošča za vrnitev založenega zneska predujma.

1.5. Postopek osebnega stečaja in postopek odpusta obveznosti dolžnika

Statistični podatki, ki jih Ministrstvo za pravosodje mesečno prejema s strani Vrhovnega sodišča RS, kažejo na to, da se število začetih osebnih stečajev v zadnjih letih manjša, a hkrati se večja delež predlogov za začetek postopka, ki jih vložijo upniki:

predlagatelj	leto 2014		leto 2015		leto 2016		leto 2017	
	Število	%	število	%	Število	%	število	%
nov predlog – dolžnik	3.935	98,23	3.997	97,32	3.245	94,22	2.186	93,06
nov predlog – upnik ali druga oseba	70	1,75	107	2,61	191	5,55	161	6,85
ponovno odločanje o začetku (razveljavitev VS)	1	0,02	3	0,07	8	0,23	2	0,09
Skupaj	4.006	100,00	4.107	100,00	3.444	100,00	2.349	100,00
na 10.000 prebivalcev	2.060.868	19,44	2.064.632	19,89	2.065.879	16,67	2.066.161	11,37

predlagatelj	leto 2018		leto 2019		leto 2020	
	Število	%	število	%	Število	%

nov predlog – dolžnik	1.930	91,47	1.714	91,12	1.252	89,30
nov predlog – upnik ali druga oseba	178	8,44	165	8,77	150	10,70
ponovno odločanje o začetku (razveljavitev VS)	2	0,09	2	0,11	0	0,00
Skupaj	2.110	100,00	1.881	100,00	1.402	100,00
na 10.000 prebivalcev	2.065.879	10,21	2.080.908	9,04	2.095.861	6,69

Ministrstvo za pravosodje na podlagi 413. člena ZFPPIPP vodi evidenco pravnomočnih sklepov o odpustu obveznosti, v kateri se posebej vodijo tudi podatki o sklepih, s katerimi je sodišče zavrnilo predlog za odpust in razlog zavrnitve. V nadaljevanju so prikazani podatki za obdobje 2014 do 31. 12. 2020.

Število pravnomočno izdanih sklepov o odpustu obveznosti je bilo naslednje:

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
834	851	2384	3601	3826	2.681	1786

V spodnji preglednici je predstavljeno število pravnomočno izdanih sklepov o zavrnitvi odpusta obveznosti z razlogom zavrnitve po 399. členu ZFPPIPP pred in po noveli ZFPPIPP-G:

Tip ovire za odpust obveznosti	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
21 – pravnomočna obsodba za kaznivo dejanje	152	151	88	82	104	21	77
22 – predhodno že odpuščene obveznosti	/	/	/	/	2	/	6
23 – predhodna zavrnitev odpusta obveznosti	/	/	2	6	11	1	8
24 – predhodna razveljavitev sklepa o odpustu obveznosti	/	/	/	/	/	/	/
30 – splošna zloraba pravice do odpusta obveznosti	/	1	2	19	4	/	8
31 – napačni podatki za odmero davka	1	4	12	16	7	1	5
32 – napačni podatki za pridobitev javnih sredstev	1	/	/	/	/	/	/
33 – prevzemanje nesorazmernih obveznosti ali neodplačno razpolaganje	6	24	22	17	12	1	10
34 – izpodbojno pravno dejanje	/	2	2	4	/	/	/
35 – ni insolventen	/	1	2	4	3	/	/
40 – kršitev obveznosti med preizkusnim obdobjem	40	67	123	126	118	24	118

Največji napredek glede zamejitve zlorab pravice do odpusta obveznosti (gl. 403. člen ZFPPIPP) je v zvezi z zavrnitvami, ki se nanašajo na kršitev obveznosti med preizkusnim obdobjem (šif. 40). Podatki potrjujejo, da do odpusta obveznosti tudi v praksi niso upravičeni stečajni dolžniki, ki kršijo obveznosti, ki jim jih zakon nalaga med preizkusnim obdobjem: obveznost dosegljivosti sodišču in upravitelju (383.b člen), obveznost popolnega in resničnega prikaza svojega premoženjskega stanja (384. člen), spoštovanje pravil o omejitvi poslovne sposobnosti (384. člen) in obveznost ohranitve, iskanja in sprejetja vsake zaposlitve, ki jo je dolžnik sposoben opravljati (401. člen). Zaključiti je mogoče, da se tudi prenovljeni razlogi za zavrnitev odpusta obveznosti, ki jih je prinesla novela ZFPPIPP-G, uporabljajo v praksi ter da se oblikuje sodna praksa, ki dolgoročno prinaša tudi preventivne učinke.

V zvezi s spremembami po noveli ZFPPIPP-G glede instituta odpusta obveznosti je bil v času od 26. 4. 2016 dalje vložen ugovor zoper odpust obveznosti v naslednjem številu postopkov:

	2016	2017	2018	2019	2020 ²¹
št. izdanih sklepov o predlogu za odpust obveznosti	2214	3706	3859		
št. ugovorov zoper sklep o predlogu za odpust obveznosti	841	588	418		

1.6. Zakonska pravila finančnega poslovanja družb, ki so usmerjena v odpravo insolventnosti

ZFPPIPP v 2. poglavju ureja finančno poslovanje družb in drugih pravnih oseb. Temeljna obveznost posloводства je določena v 28. členu ZFPPIPP. Ta določa, da mora posloводство pri vodenju poslov družbe ravnati s profesionalno skrbnostjo poslovno-finančne stroke in si pri tem prizadevati, da je družba vedno kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. Temeljne obveznosti članov nadzornega sveta so določene v 29. členu ZFPPIPP. Nadzorni svet mora pri izvajanju svojih pristojnosti in odgovornosti za opravljanje nadzora nad vodenjem poslov družbe redno preverjati: 1. ali je družba kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna in 2. ali posloводство ravna v skladu s pravili iz 2. poglavja navedenega zakona, v katerem je urejeno finančno poslovanje družb in drugih pravnih oseb. Posebej pa ZFPPIPP v 30. členu opredeljuje upravljanje tveganj, ki zajema ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju. Posebej je v zvezi z upravljanjem tveganj posloводство dolžno zagotoviti, da družba redno izvaja ukrepe upravljanja tveganj iz 31. člena (upravljanje likvidnostnega tveganja) in 32. člena (spremljanje in zagotavljanje kapitalne ustreznosti) ter druge ukrepe upravljanja tveganj, ki so po pravilih poslovno-finančne stroke potrebni in primerni glede na vrsto in obseg poslov, ki jih družba opravlja (drugi odstavek 30. člena ZFPPIPP). Posloводство mora pri izpolnjevanju svojih obveznosti v zvezi z upravljanjem tveganj upoštevati vsa tveganja, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju in vključujejo zlasti kreditno tveganje, tržno tveganje, operativno tveganje in likvidnostno tveganje (tretji odstavek 30. člena ZFPPIPP). Za upravljanje likvidnostnega tveganja mora družba v skladu z drugim odstavkom 31. člena veljavnega ZFPPIPP oblikovati in izvajati politiko rednega upravljanja likvidnosti, ki jo potrdi posloводство in ki vključuje:

1. načrtovanje pričakovanih znanih in morebitnih denarnih odtokov in zadostnih denarnih pritokov zanje ob upoštevanju normalnega poteka poslovanja in morebitnih položajev likvidnostnih kriz,
2. redno spremljanje in upravljanje likvidnosti,
3. opredelitev ustreznih ukrepov za preprečitev oziroma odpravo vzrokov za nastanek nelikvidnosti in opredelitev drugih možnosti zanje.

²¹ Dopolnjeno po medresorskem usklajevanju

Spremljanje in zagotavljanje kapitalske ustreznosti, ki ga mora redno spremljati in preverjati poslovodstvo, pa pomeni, da mora družba zagotoviti, da vedno razpolaga z dovolj dolgoročnih virov financiranja glede na obseg in vrste poslov, ki jih opravlja, ter tveganja, ki jim je izpostavljena pri njihovem opravljanju (32. člen ZFPPIPP).

V primeru, če družba postane insolventna, pa ZFPPIPP v oddelku 2.2 določa še nadaljnje obveznosti družbe ter njenega poslovodstva in nadzornega sveta. V 34. členu je v skladu z načelom enakega obravnavanja upnikov določeno, da družba v primeru, če postane insolventna, ne sme opravljati nobenih plačil ali prevzemati novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe. Kot nujna za redno poslovanje družbe so opredeljena zlasti plačila:

1. terjatev upnikov do družbe, ki so v postopku zaradi insolventnosti prednostne terjatve po prvem odstavku 21. člena ZFPPIPP,
2. tekočih stroškov rednega poslovanja družbe (elektrika, voda in podobno),
3. tekočih dobav blaga ali storitev, potrebnih za redno poslovanje družbe,
4. davka na dodano vrednost, trošarin in drugih davkov in prispevkov, ki jih mora dolžnik obračunati in plačati v skladu s predpisi.

Prav tako, potem ko družba postane insolventna, poslovodstvo ali drugi organi družbe ne smejo opraviti nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani. Med dejanja, ki jih družba ne sme opraviti, sodijo zlasti:

1. preusmeritev poslovanja ali finančnih tokov na drugo pravno ali fizično osebo,
2. pravna dejanja, ki bi bila ob stečajnem postopku izpodbojna po 271. členu ZFPPIPP.

Pri tem pa navedene prepovedi glede plačil in pravnih poslov trajajo bodisi do začetka stečajnega postopka (1. točka petega odstavka), do začetka postopka prisilne poravnave (2. točka petega odstavka) ali do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov (3. točka petega odstavka 34. člena ZFPPIPP).

Če družba postane insolventna, mora poslovodstvo v enem mesecu po nastanku insolventnosti pripraviti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja in ga predložiti nadzornemu svetu (35. člen ZFPPIPP). Poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja mora poleg opisa finančnega položaja družbe in analize vzrokov za insolventnost vsebovati tudi mnenje poslovodstva, ali obstaja najmanj 50-odstotna verjetnost, da bo mogoče uspešno izvesti finančno prestrukturiranje družbe tako, da bi družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. V primeru, da je verjetno, da bo mogoče družbo uspešno finančno prestrukturirati, mora poročilo o ukrepih vsebovati tudi analizo ukrepov finančnega prestrukturiranja, potrebnih za odpravo vzrokov za insolventnost družbe in zagotovitev, da bi družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna in opis ukrepov finančnega prestrukturiranja, ki jih bo v mejah svojih pristojnosti izvedlo poslovodstvo (na primer vpoklic nevplačanih vložkov v osnovni kapital, izvedba povečanja osnovnega kapitala z novimi vložki na podlagi odobrenega kapitala, prodaja poslovno nepotrebne premoženja), in rokov, v katerih jih bo izvedlo. Če po presoji poslovodstva s prej navedenimi ukrepi, ki bi jih v mejah svojih pristojnosti izvedlo poslovodstvo (ukrepi iz 2. točke tretjega odstavka 35. člena ZFPPIPP), vzrokov insolventnosti ne bo mogoče v celoti odpraviti, mora poročilo vsebovati tudi: opis ukrepov finančnega prestrukturiranja, o katerih je pristojna odločati skupščina (na primer redno povečanje osnovnega kapitala z novimi vložki), in rokov, v katerih jih je treba opraviti. Poročilo mora vsebovati tudi mnenje poslovodstva, ali obstaja najmanj 50-odstotna verjetnost, da bo mogoče uspešno izvesti prisilno poravnavo: če skupščina ne bi sprejela ukrepov iz 3. točke tega odstavka ali če izvedba povečanja osnovnega kapitala iz 2. ali 3. točke istega odstavka ne bi bila uspešna (na primer, ker novi vložki na podlagi povečanja osnovnega kapitala družbe ne bi bili vplačani). Nadalje pa mora poročilo, če je mnenje poslovodstva pritrtilno, vsebovati tudi opis predloga prisilne poravnave, ki bi bila po presoji poslovodstva sprejemljiva za upnike in bi zagotovila, da bo družba znova postala kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobna. V skladu s petim odstavkom 35. člena daje k poročilu mnenje nadzorni svet. Mnenje pa mora vsebovati presojo nadzornega sveta o tem, ali je družba insolventna, in o potrebnosti in ustreznosti ukrepov iz 2. in 3. točke tretjega odstavka navedenega člena.

Ob ponovni proučitvi ustreznosti postopanja v času, ko poslovodstvo (že) ugotovi nastanek insolventnosti, pri čemer navedena ugotovitev za poslovodstvo, ki redno izvaja naloge upravljanja tveganj, ne more biti nepredvidljiva ali presenetljiva, predlagatelj ocenjuje, da bi poslovodstvo k oblikovanju poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja moralo pristopiti že pred nastopom insolventnosti, in sicer že v času, ko družbi insolventnost šele grozi. Podobno naziranje izhaja tudi iz Direktive (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. 6. 2019²² (v nadaljnjem besedilu: Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti), v kateri je v 2. recitalu navedeno, da bi okviri preventivnega prestrukturiranja morali dolžnikom predvsem omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi, da bi se izognili insolventnosti in se tako omeji nepotrebna likvidacija podjetij, ki so sposobna preživeti. Predlagatelj meni, da je izvedba vseh ukrepov, ki so določeni v 35. členu ZFPPIPP, primerna za fazo, ko insolventnost podjetju šele grozi. Tedaj, ko insolventnost že nastane, pa mora biti temeljna dolžnost poslovodstva, da predlaga začetek enega od postopkov zaradi insolventnosti, ki jih določa zakon (5. člen ZFPPIPP).

Primerjalno pravno je ureditev v Nemčiji in Avstriji podobna. Nemški insolvenčni zakon, Insolvenzordnung²³ (v nadaljnjem besedilu: InsO) v 15.a členu določa, da morajo člani poslovodstva ali likvidatorji brez krivdnega odlašanja v primeru, če postane pravna oseba plačilno nesposobna ali prezadolžena, vendar najpozneje tri tedne po nastopu plačilne nesposobnosti ali prezadolžitve, vložiti predlog za začetek stečajnega postopka. Enako velja za zastopnike družbenikov, pooblaščenih za zastopanje družbe, ali likvidatorje družbe brez pravne osebnosti, pri kateri noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba; to ne velja, če k osebno odgovornim družbenikom spada še druga družba, pri kateri je družbenik, ki osebno jamči, fizična oseba. In kadar družba z omejeno odgovornostjo nima vodstva, mora tudi vsak družbenik – v primeru delniške družbe ali zadruga brez vodstva pa tudi vsak član nadzornega sveta – vložiti predlog, razen če oseba ni seznanjena s plačilno nesposobnostjo in prezadolženostjo ali dejstvom, da ni vodstva. Podobno določa tudi avstrijski insolvenčni zakon Insolvenzordnung²⁴ (v nadaljnjem besedilu: IO), in sicer je treba po določbi drugega odstavka 69§ v primeru, če so izpolnjeni pogoji, predlagati uvedbo insolventnega postopka brez krivdnega odlašanja, najpozneje pa 60 dni po nastopu plačilne nesposobnosti. Navedena obveznost velja za fizične osebe, družbenike z neomejenim jamstvom in likvidatorje registrirane osebne družbe in zastopnike pravnih oseb v organih. Če takšna oseba ni popolnoma opravilno sposobna, velja ta obveznost za njene zakonite zastopnike. Če je oseba, določena za zastopanje, osebna družba, ki jo je registrirala sama, ali pravna oseba ali se združenje nadaljuje na ta način, velja ustrezno prvi stavek.

Ministrstvo za pravosodje je v obdobju od 2016 do 2020 prejelo 1141 obvestil o utemeljenem sumu storitve prekrška po 491. členu ZFPPIPP. Navedeni člen določa globo za prekršek, če poslovodstvo stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka ne postopa v skladu z 292. členom ZFPPIPP, in sicer:

- če ne omogoči dostopa do prostorov, izroči ključev in druge opreme, ne izroči drugega premoženja (prvi odstavek),
- če ne preda poslov stečajnega dolžnika in ne izroči vse poslovne in druge dokumentacije, ki se nanaša na stečajnega dolžnika (drugi odstavek), ali,
- če upravitelju na njegovo zahtevo ne da pojasnil o poslih stečajnega dolžnika ter drugih dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za vodenje stečajnega postopka ali za sestavo računovodskih izkazov (peti odstavek 292. člena ZFPPIPP).

---

²² Direktiva (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti).

²³ Insolvenzordnung vom 5. Oktober 1994 (BGBl. I S. 2866), die zuletzt durch Artikel 24 Absatz 3 des Gesetzes vom 23. Juni 2017 (BGBl. I S. 1693) geändert worden ist.

²⁴ Die Insolvenzordnung, RGBI. Nr. 337/1914, zuletzt geändert durch das Insolvenzrechtsänderungsgesetz 2017, BGBl. I Nr. 122/2017.

Ministrstvo za pravosodje je v zvezi z navedenimi obvestili izdalo 629 odločb o prekršku, s katerimi je bilo izrečenih glob v skupnem znesku 440.070,00 evrov, od tega je bilo plačanih glob in stroškov postopka v skupnem znesku 39.940,00 evrov. Zaradi neplačane globe in stroškov postopka so bili prek aplikacije E-izvršba na Finančno upravo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS) podani predlogi za izvršbo v skupnem znesku 308.295,97 evra, od tega je bilo izterjanega skupno 64.265,21 evra.

Prikaz s tabelo po letih:

PREKRŠKI PO ZFPPIPP	2016	2017	2018	2019	2020
PREJETE ZADEVE (obvestilo o utemeljenem sumu storitve prekrška)	101	174	253	301	312
IZDANE ODLOČBE*	62	73	136	166	192
ZNESEK IZREČENIH GLOB in STROŠKOV POSTOPKA	60.400,00 €	60.600,00 €	113.070,00 €	127.030,00 €	133.330,00 €
ZNESEK PLAČANIH GLOB in STROŠKOV POSTOPKA	13.370,00 €	7.650,00 €	3.470,00 €	6.450,00 €	9.000,00 €
PODAN PREDLOG ZA IZVRŠBO na FURS	50.402,20 €	32.210,00 €	52.750,00 €	122.823,77 €	50.110,00 €
IZTERJANI DOLG s strani FURS**	10.525,29 €	3.948,46 €	7.329,12 €	36.429,80 €	6.032,54 €

Opombe:

* Odločbe izdane tudi na podlagi obvestil iz preteklih let

** Podatki aplikacije E-izvršba FURS

Število prekrškov na področju opustitev po 292. členu ZFPPIPP iz leta v leto narašča, prav tako pa Ministrstvo za pravosodje zaznava primere, ko gospodarske družbe pred nastopom insolventnosti ali ko ta že nastopi, pooblastijo za vodenje in upravljanje podjetja direktorje, ki nimajo stalnega prebivališča v RS ali državljanstva RS in praviloma tudi ne razpolagajo s premoženjem. V posledici je tudi zato tolikšen razkorak med izrečenimi in plačanimi globami.

1.7. Direktiva (EU) 2019/1023 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132

Evropski parlament in Svet evropske unije sta 20. 6. 2019 sprejela Direktivo (EU) 2019/1023 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti). Cilj navedene direktive je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga in odpraviti ovire za uresničevanje temeljnih svoboščin, kot sta prost pretok kapitala in svoboda ustanavljanja, ki izhajajo iz razlik med nacionalnimi zakonodajami in postopki glede preventivnega prestrukturiranja, insolventnosti, odpusta dolgov in prepovedi opravljanja dejavnosti. Njen namen pa je brez poseganja v temeljne pravice in svoboščine delavcev odpraviti tovrstne ovire z zagotovitvijo: da imajo podjetja in podjetniki v finančnih težavah, ki so sposobni preživeti, dostop do učinkovitih nacionalnih okvirov preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogočajo nadaljnje poslovanje; da poštene insolventni ali prezadolženi

podjetniki po razumnem obdobju lahko izkoristijo popoln odpust dolgov, s čimer se jim omogoči druga priložnost ter da se izboljša učinkovitost postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolgov, zlasti da se skrajša njihovo trajanje. Pravila o insolventnosti zajemajo vrsto ukrepov, od zgodnjega posredovanja, preden podjetje zaide v resne težave, pravočasnega prestrukturiranja za zagotovitev ohranitve delov podjetja, ki so sposobni preživeti, do unovčenja premoženja, kadar podjetja ni mogoče rešiti drugače. Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti državam članicam določa okvir, ki naj dolžnikom v finančnih težavah zagotovijo takšna pravila za prestrukturiranje, da se jim zagotovi, da v celoti ali delno nadaljujejo poslovanje tako, da spremenijo sestavo, pogoje ali strukturo svojega premoženja in svojih obveznosti ali kateri koli drug del svoje strukture kapitala – vključno s prodajo premoženja ali delov podjetja, pa tudi tako, da izpeljejo operativne spremembe. Okviri preventivnega prestrukturiranja morajo dolžnikom omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi, da bi se izognili insolventnosti ter tako omejili nepotrebno likvidacijo podjetij, ki so sposobna preživeti (glej 2. recital). Glede na to, da se v vsebini navedene direktive prepletajo ukrepi »zgodnjih opozoril«, ki silijo v hitrejšo aktivnost prostovoljnega prestrukturiranja, in ukrepi prisilnega prestrukturiranja ter naknadna možnost ponovnega začetka (»second chance«), se s predlogom tega zakona spreminjajo tako določbe, ki se nanašajo na finančno poslovanje podjetij kot tudi določbe, ki določajo preizkusno dobo za odpust obveznosti v okviru postopka za odpust obveznosti.

V členu 1 Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti določa, da so predmet njenega urejanja pravila o:

- (a) okvirih preventivnega prestrukturiranja, ki so na voljo dolžnikom v finančnih težavah, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, da bi se preprečila insolventnost in zagotovila sposobnost preživetja dolžnika;
- (b) postopkih za odpust dolgov insolventnih podjetnikov in
- (c) ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov.

V členu 1(5) navedena direktiva določa, da države članice lahko določijo, da so naslednje terjatve izključene iz okvirov preventivnega prestrukturiranja iz točke (a) odstavka 1 ali da ti okviri nanje ne vplivajo:

- (a) obstoječe in prihodnje terjatve sedanjih ali nekdanjih delavcev;
- (b) preživninske terjatve, ki izhajajo iz družinskega razmerja, starševstva, zakonske zveze ali svaštva, ali
- (c) terjatve, ki izhajajo iz odškodninske odgovornosti dolžnika.

V skladu z 1(6) pa države članice zagotovijo, da okviri preventivnega prestrukturiranja ne vplivajo na pridobljene pravice do poklicne pokojnine.

V členu 2 so opredeljeni pojmi, ki se uporabljajo v direktivi. Med drugim je pojasnjeno, da »prestrukturiranje« pomeni ukrepe za prestrukturiranje dolžnikovega podjetja, ki vključujejo spremembo sestave, pogojev ali strukture dolžnikovega premoženja in obveznosti ali katerega koli drugega dela dolžnikove strukture kapitala, kot so prodaja premoženja ali delov podjetja, in kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, prodaja delujočega podjetja, ter katere koli potrebne operativne spremembe ali kombinacijo navedenih elementov, »prekinitev posameznih postopkov izvršbe« pomeni s strani sodnega ali upravnega organa ali po zakonu odobreno začasno odložitev upnikove pravice do uveljavljanja terjatve zoper dolžnika, in kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, zoper tretjo osebo, ki nudi jamstvo, v okviru sodnega, upravnega ali drugega postopka, ali začasno odložitev pravice do zasega ali izvensodnega unovčenja dolžnikovega premoženja ali podjetja, »preizkus največje koristi za upnike« pomeni preizkus, ki je uspešno opravljen, kadar noben upnik, ki ne soglaša z načrtom prestrukturiranja, na podlagi načrta prestrukturiranja ne bi bil v slabšem položaju, kot bi bil tak upnik, če bi se uporabil običajni vrstni red prednosti pri likvidaciji po nacionalnem pravu, bodisi v primeru likvidacije, ne glede na to, ali to pomeni likvidacijo po delih ali prodajo delujočega podjetja, bodisi v primeru scenarija naslednje najboljše možnosti, če načrt prestrukturiranja ne bi bil potrjen, »podjetnik« pomeni fizično osebo, ki opravlja trgovsko, poslovno, obrtno ali poklicno dejavnost, »popoln odpust

dolgov« pomeni, da ni več mogoča izvršba neporavnanih dolgov podjetnikov ali da se neporavnani odpustljivi dolgovi kot taki odpišejo, in sicer v okviru postopka, ki lahko vključuje unovčenje premoženja ali načrt za odplačilo dolgov ali oboje, »načrt za odplačilo dolgov« pomeni program plačila določenih zneskov ob določenih datumih s strani insolventnega podjetnika upnikom ali redni prenos določenega dela razpoložljivega dohodka podjetnika upnikom v času preizkusne dobe za odpust dolgov, »upravitelj na področju prestrukturiranja« pa pomeni katero koli osebo ali organ, ki ga sodni ali upravni organ imenuje za izvajanje zlasti ene ali več naslednjih nalog: (a) pomoč dolžniku ali upnikom pri pripravi načrta prestrukturiranja ali pogajanjih o njem; (b) nadzorovanje dejavnosti dolžnika med pogajanja o načrtu prestrukturiranja in poročanje sodnemu ali upravnemu organu; (c) prevzem delnega nadzora nad premoženjem ali posli dolžnika med pogajanja, če navedemo le nekatere od pojasnjenih pojmov. V istem členu je nadalje določeno tudi, da se v direktivi instituti:

(a) insolventnost,

(b) verjetnost insolventnosti,

(c) mikro, mala in srednja podjetja (v nadaljnjem besedilu: MSP),
razumejo tako, kot so opredeljeni v nacionalnem pravu.

Direktiva nato v okviru splošnih določb opredeljuje še aktivnosti držav članic na področju zgodnjega opozarjanja in dostopa do informacij (člen 3).

Pod naslovom II direktive so določena pravila povezana z okviri preventivnega prestrukturiranja. Določbe člena 4 določajo razpoložljivost okvirov preventivnega prestrukturiranja. Države članice morajo zagotoviti, da imajo dolžniki, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, dostop do okvira preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogoča prestrukturiranje, da bi preprečili insolventnost in si zagotovili sposobnost preživetja, brez poseganja v druge rešitve za izogibanje insolventnosti, pri čemer se zaščitijo delovna mesta in ohrani poslovna dejavnost.

Države članice pa lahko določijo, da je dolžnikom, ki so bili obsojeni zaradi hudih kršitev računovodskih in knjigovodskih obveznosti na podlagi nacionalnega prava, dovoljen dostop do okvira preventivnega prestrukturiranja le potem, ko so sprejeli ustrezne ukrepe za odpravo kršitev, ki so privedle do obsodbe, da bi se upnikom zagotovile informacije, ki jih potrebujejo za sprejetje odločitve med pogajanja o prestrukturiranju. Države članice tudi lahko ohranijo ali uvedejo preizkus sposobnosti preživetja v skladu z nacionalnim pravom, če je namen tega preizkusa izključiti dolžnike brez obetov za sposobnost preživetja in če se lahko ta preizkus izvede brez posledic za premoženje dolžnikov. Nadalje lahko države članice omejijo, kolikokrat lahko dolžnik v določenem obdobju dostopa do okvira preventivnega prestrukturiranja, kot je določeno v direktivi. V zvezi s samim preventivnim prestrukturiranjem je določeno, da je okvir preventivnega prestrukturiranja lahko sestavljen iz enega ali več postopkov, ukrepov ali določb, od katerih so lahko nekateri izvensodni, brez poseganja v katere koli druge okvire prestrukturiranja na podlagi nacionalnega prava. Pri tem pa morajo države članice zagotoviti, da tak okvir prestrukturiranja dolžnikom in prizadetim strankam usklajeno zagotavlja pravice in zaščitne ukrepe, določene pod navedenim naslovom. Države članice lahko uvedejo določbe, s katerimi vključenost sodnega ali upravnega organa v okvir preventivnega prestrukturiranja omejijo na primere, v katerih je ta nujna in sorazmerna, hkrati pa zagotovijo zaščito pravic vseh prizadetih strank in zadevnih deležnikov. Določeno je tudi, da so okviri preventivnega prestrukturiranja, ki so določeni na podlagi te direktive, na voljo na zahtevo dolžnikov in le, če države članice tako določijo, tudi na zahtevo upnikov in predstavnikov delavcev, če s tem soglaša dolžnik. Države članice lahko to zahtevo glede soglašanja dolžnika omejijo na primere, v katerih so dolžniki MSP.

Nadaljnja določba (člen 6) ureja pravila prekinitve posameznih postopkov. Med drugim določa, da države članice zagotovijo, da se lahko dolžnikom odobri prekinitve posameznih postopkov izvršbe, da se podprejo pogajanja o načrtu prestrukturiranja v okviru preventivnega prestrukturiranja. Države članice nadalje zagotovijo, da lahko prekinitve posameznih postopkov izvršbe zajema vse vrste terjatev, vključno z zavarovanimi terjatvami in prednostnimi terjatvami. V natančno opredeljenih okoliščinah lahko

države članice iz področja uporabe prekinitev posameznih postopkov izvršbe izključijo nekatere terjatve ali kategorije terjatev, kadar je taka izključitev ustrezno utemeljena in kadar:

- (a) ni verjetno, da bi izvršba ogrozila prestrukturiranje podjetja, ali
- (b) bi prekinitev nepravilno škodovala upnikom teh terjatev.

Pomembno je, da se prekinitev posameznih postopkov izvršbe ne uporablja za terjatve delavcev oziroma lahko države članice določbe o prekinitvi postopkov izvršbe uporabljajo za terjatve delavcev samo, če in kolikor države članice zagotovijo, da je plačilo takih terjatev zajamčeno v okviru preventivnega prestrukturiranja na podobni ravni varstva.

V zvezi s trajanjem prekinitev posameznih postopkov izvršbe je določeno, da se ta omeji na največ štiri mesece, lahko pa države članice sodnim ali upravnim organom omogočijo, da na zahtevo dolžnika, upnika ali, kjer je ustrezno, upravitelja na področju prestrukturiranja podaljšajo trajanje prekinitev posameznih postopkov izvršbe ali odobrijo novo prekinitev posameznih postopkov izvršbe. Tako podaljšanje ali nova prekinitev posameznih postopkov izvršbe se odobri samo, če je iz natančno opredeljenih okoliščin razvidno, da sta tako podaljšanje ali nova prekinitev ustrezno utemeljena, na primer:

- (a) če je bil pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja dosežen ustrezen napredek;
- (b) če nadaljevanje prekinitev posameznih postopkov izvršbe ne škoduje nepravilno pravicam ali interesom katere koli prizadete stranke, ali
- (c) če zoper dolžnika še ni bil uveden postopek v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika na podlagi nacionalnega prava.

Vendar pa kljub navedenemu celotno trajanje prekinitev posameznih postopkov izvršbe, vključno s podaljšanji in obnovitvami, ne sme presegati 12 mesecev.

Poleg tega morajo države članice zagotoviti, da lahko sodni ali upravni organi odpravijo prekinitev posameznih postopkov izvršbe v primerih:

- (a) ko prekinitev ne izpolnjuje več cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, na primer če se izkaže, da delež upnikov, ki bi lahko na podlagi nacionalnega prava preprečil sprejetje načrta prestrukturiranja, ne podpira nadaljevanja pogajanj;
- (b) na zahtevo dolžnika ali upravitelja na področju prestrukturiranja;
- (c) kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, če prekinitev posameznih postopkov izvršbe nepravilno škoduje ali bi nepravilno škodovala enemu ali več upnikom ali enemu ali več razredom upnikov, ali
- (d) kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, če prekinitev privede do insolventnosti upnika.

Države članice lahko omejijo možnost glede odprave prekinitev posameznih postopkov izvršbe na primere, ko upniki niso mogli izraziti svojega mnenja, preden je prekinitev začela veljati ali preden je sodni ali upravni organ odobril podaljšanje obdobja prekinitev. Poleg tega države članice določijo minimalno obdobje, ki ne presega obdobja štirih mesecev, v katerem prekinitev posameznih postopkov izvršbe ni mogoče odpraviti.

V členu 7 so opredeljene posledice prekinitev posameznih postopkov izvršbe. Kadar obveznost dolžnika, določena na podlagi nacionalnega prava, da vložijo predlog za uvedbo postopka v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika, nastane v času prekinitev posameznih postopkov izvršbe, se ta obveznost odloži za obdobje trajanja te prekinitev. Prekinitev posameznih postopkov izvršbe v skladu s členom 6 pa za obdobje prekinitev in na zahtevo enega ali več upnikov odloži uvedbo postopka v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika. Države članice lahko urejajo posledice prekinitev drugače, kadar dolžnik ni sposoben plačati svojih dolgov, ko zapadejo v plačilo. V takih primerih države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organ odloči, da se prekinitev posameznih postopkov izvršbe ohrani, če glede na okoliščine primera uvedba postopka v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika, ne bi bila v splošnem interesu

upnikov. Prav tako države članice določijo pravila, ki upnikom, za katere velja prekinitev, preprečujejo, da bi za dolgove, ki so nastali pred prekinitvijo, samo na podlagi dejstva, da jih dolžnik ni plačal, zadržali izvajanje ali odpovedali, pospešili ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenili ključne neizpolnjene pogodbe. Pojem »ključne neizpolnjene pogodbe« se razume tako, da pomeni neizpolnjene pogodbe, ki so potrebne za vsakodnevno poslovanje podjetja, pri čemer direktiva državam članicam ne preprečuje, da takim upnikom nudijo ustrezne zaščitne ukrepe za preprečitev, da bi jim zaradi navedenega nastala nepravilna škoda.

Države članice nadalje zagotovijo, da upnikom ni dovoljeno zadržati izvajanja ali odpovedati, pospešiti ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremeniti neizpoljenih pogodb na podlagi pogodbene določbe, ki določa take ukrepe, zgolj zaradi:

- (a) zahteve za uvedbo postopka preventivnega prestrukturiranja;
- (b) zahteve za prekinitev posameznih postopkov izvršbe;
- (c) uvedbe postopka preventivnega prestrukturiranja ali
- (d) same odobritve prekinitve posameznih postopkov izvršbe.

Države članice pa lahko določijo tudi, da se prekinitev posameznih postopkov izvršbe ne uporablja za dogovore o pobotu, vključno z dogovori o pobotu zaradi predčasnega prenehanja, na finančnih, energetskih in blagovnih trgih. Morajo pa zagotoviti, da iztek prekinitve posameznih postopkov izvršbe brez sprejetja načrta prestrukturiranja sam po sebi ne povzroči uvedbe postopka v primeru insolventnosti, ki bi lahko privedel do likvidacije dolžnika, razen če so izpolnjeni drugi pogoji za uvedbo takega postopka, določeni v nacionalnem pravu.

V tretjem poglavju je urejena vsebina načrtov prestrukturiranja (člen 8), njihovo sprejetje (člen 9) ter potrditev (člen 10) in v posebnih okoliščinah tudi vsiljenje odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja (člen 11). V skladu s slednjim države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organ na predlog dolžnika ali z dolžnikovim soglasjem potrdi načrt prestrukturiranja, ki ga niso odobrile prizadete stranke v vsakem razredu, kot je določeno v členu 9 (6), in da lahko postane zavezujoč za glasovalne razrede, ki ne soglašajo z njim, če načrt prestrukturiranja izpolnjuje vsaj naslednje pogoje:

- (a) je v skladu s členom 10(2) in (3) – ima torej jasno opredeljene pogoje, na podlagi katerih lahko sodni ali upravni organ potrdi načrt prestrukturiranja in ima ta načrt razumne možnosti, da prepreči insolventnost dolžnika ali zagotovi sposobnost preživetja podjetja;
- (b) odobrila ga je: (i) večina glasovalnih razredov prizadetih strank, če je vsaj eden od teh razredov razred zavarovanih upnikov ali razred, ki je višji kot razred navadnih nezavarovanih upnikov, ali, če ni tako, (ii) vsaj eden od glasovalnih razredov prizadetih strank ali, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, s strankami v slabšem položaju, ki niso razred lastnikov kapitala ali kateri koli drug razred, ki po oceni vrednosti dolžnika kot delujočega podjetja ne bi prejel nobenega plačila ali obdržal nobenega deleža, ali, če je tako določeno v nacionalnem pravu, za katerega bi bilo mogoče razumno domnevati, da ne bi prejel nobenega plačila ali obdržal nobenega deleža, če bi se uporabil običajni vrstni red prednosti pri likvidaciji na podlagi nacionalnega prava;
- (c) zagotovljeno je, da so glasovalni razredi prizadetih upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, obravnavani vsaj tako ugodno kot kateri koli drug razred istega vrstnega reda in bolj ugodno kot kateri koli razred poznejšega vrstnega reda, in
- (d) noben razred prizadetih strank na podlagi načrta prestrukturiranja ne more prejeti ali ohraniti več kot celotnega zneska svojih terjatev ali deležev.

Z odstopanjem od prvega pododstavka navedenega člena lahko države članice omejijo zahtevo po dolžnikovem soglasju na primere, ko so dolžniki MSP.

Države članice lahko tudi povečajo minimalno število razredov prizadetih strank ali, če je tako določeno v nacionalnem pravu, strank v slabšem položaju, ki je potrebno za odobritev načrta, kot je določeno v točki (b)(ii) prvega pododstavka. Prav tako lahko z odstopanjem od točke (c) odstavka 1 države članice

določijo, da so terjatve upnikov v slabšem položaju v glasovalnem razredu, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, poplačane v celoti na enak ali enakovreden način, kadar bodo upniki razreda poznejšega vrstnega reda na podlagi načrta prestrukturiranja prejeli kakršna koli plačila ali obdržali kakršen koli delež. Lahko tudi ohranijo ali uvedejo določbe, ki odstopajo od prvega pododstavka, kadar so potrebne za doseg ciljev načrta prestrukturiranja in kadar načrt prestrukturiranja ne škoduje nepravilno pravicam ali interesom katerih koli prizadetih strank.

Direktiva ima posebno določbo tudi glede lastnikov kapitala, in sicer v členu 12. Kadar države članice izključijo lastnike kapitala iz uporabe členov 9 (sprejetje načrtov prestrukturiranja), 10 (potrditev načrtov prestrukturiranja) in 11 (vsiljenje odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja), na druge načine zagotovijo, da tem lastnikom kapitala ni dovoljeno, da bi nerazumno preprečili ali ovirali sprejetje in potrditev načrta prestrukturiranja ter njegovo izvajanje. Pri tem lahko države članice prilagodijo pomen besedne zveze »nerazumno preprečiti ali ovirati« tako, da med drugim upoštevajo: ali je dolžnik MSP ali veliko podjetje; predlagane ukrepe prestrukturiranja, ki vplivajo na pravice lastnikov kapitala; vrsto lastnika kapitala; ali je dolžnik pravna ali fizična oseba; ali imajo partnerji v podjetju omejeno ali neomejeno odgovornost.

Posebna skrb v členu 13 je namenjena delavcem. Države članice zagotovijo, da okvir preventivnega prestrukturiranja ne vpliva na individualne in kolektivne pravice delavcev na podlagi delovnega prava Unije in nacionalnega delovnega prava, kot so:

(a) pravica do kolektivnih pogajanj in kolektivnih ukrepov ter

(b) pravica do obveščanja in posvetovanja v skladu z Direktivo 2002/14/ES in Direktivo 2009/38/ES, zlasti: (i) obveščanje predstavnikov delavcev o najnovejšem in verjetnem razvoju dejavnosti in gospodarskega položaja podjetja ali obrata, tako da lahko dolžniku sporočijo pomisleke o položaju podjetja in glede potrebe po razmisleku o mehanizmi prestrukturiranja; (ii) obveščanje predstavnikov delavcev o vsakem postopku preventivnega prestrukturiranja, ki bi lahko vplival na zaposlovanje, kot na primer na zmožnost delavcev, da izterjajo svoje plače in morebitna prihodnja izplačila, vključno s poklicnimi pokojninami; (iii) obveščanje predstavnikov delavcev in posvetovanje z njimi o načrtih prestrukturiranja, preden so ti predloženi v sprejetje v skladu s členom 9 ali v potrditev s strani sodnega ali upravnega organa v skladu s členom 10;

(c) pravice, zajamčene z direktivami 98/59/ES, 2001/23/ES in 2008/94/ES.

In kadar načrt prestrukturiranja vključuje ukrepe, ki povzročijo spremembe v organizaciji dela ali v pogodbenih odnosih z delavci, te ukrepe odobrijo ti delavci, če je taka odobritev v teh primerih določena v nacionalnem pravu ali kolektivnih pogodbah.

Po določbah člena 14 sodni ali upravni organ sprejme odločitev o oceni vrednosti dolžnikovega podjetja samo, kadar načrt prestrukturiranja izpodbija (z ugovorom ali pritožbo) prizadeta stranka, ki ne soglašajo z njim, na podlagi bodisi:

(a) domnevno neuspešno opravljenega preizkusa največje koristi za upnike na podlagi točke 6 člena 2(1), ali

(b) domnevne kršitve pogojev za vsiljenje odločitve razredom upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, na podlagi točke (ii) člena 11(1)(b).

Države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organi za namene sprejetja odločitve o oceni vrednosti imenujejo ali zaslišijo ustrezno usposobljene strokovnjake.

Učinke načrtov prestrukturiranja določa člen 15, v skladu s katerim države članice zagotovijo, da so načrti prestrukturiranja, ki jih potrdi sodni ali upravni organ, zavezujoči za vse imenovane ali opisane prizadete stranke v skladu s točko (c) člena 8(1) in da upnikov, ki niso udeleženi pri sprejetju načrta prestrukturiranja v skladu z nacionalnim pravom, načrt ne zadeva.

Pristojnost za odločanje o pritožbi zoper odločitev o potrditvi ali zavrnitvi načrta prestrukturiranja, učinke pritožbe na izvajanje načrta in načine odločitve o pritožbi pa ureja direktiva v členu 16.

V četrtem poglavju direktiva ureja zaščito novega financiranja, vmesnega financiranja in drugih poslov, povezanih s prestrukturiranjem (člena 17 in 18). Državam članicam direktiva nalaga, da zagotovijo, da sta novo in vmesno financiranje ustrezno zaščiteni najmanj v primeru katerekoli naknadne insolventnosti dolžnika (člen 17). Prav tako države članice zagotovijo, da se v primeru morebitne naknadne insolventnosti dolžnika posli, ki so razumni in nemudoma potrebni za pogajanja o načrtu prestrukturiranja, ne razglasijo za nične, izpodbojne ali neizvršljive izključno iz razloga, da taki posli škodujejo vsem upnikom, razen če so prisotni drugi dodatni razlogi, določeni v nacionalnem pravu. Taki posli so zlasti:

- (a) plačilo honorarjev in stroškov pogajanj, sprejetja ali potrditve načrta prestrukturiranja;
- (b) plačilo honorarjev in stroškov pridobitve strokovnega svetovanja v tesni povezavi s prestrukturiranjem;
- (c) plačilo plač delavcev za že opravljeno delo, brez poseganja v drugo zaščito na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava;
- (d) kakršna koli plačila in izdatki v okviru običajnega poslovanja, razen tistih iz točk (a) do (c).

Prav tako države članice zagotovijo, da se v primeru katere koli naknadne insolventnosti dolžnika posli, ki so razumni in nemudoma potrebni za izvajanje načrta prestrukturiranja in se izvajajo v skladu z načrtom prestrukturiranja, ki ga je potrdil sodni ali upravni organ, ne razglasijo za nične, izpodbojne ali neizvršljive izključno iz razloga, da taki posli škodujejo vsem upnikom, razen če so prisotni drugi dodatni razlogi, določeni v nacionalnem pravu (člen 18).

V petem poglavju so opredeljene dolžnosti direktorjev (člen 19), in sicer morajo države članice zagotoviti, da kadar obstaja verjetnost insolventnosti, direktorji upoštevajo vsaj naslednje:

- (a) interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov;
- (b) potrebo po sprejetju ukrepov za izogib insolventnosti ter
- (c) potrebo po izogibanju namernemu ali hudo malomarnemu ravnanju, s katerim se ogroža sposobnost preživetja podjetja.

V nadaljevanju (naslov III) direktiva ureja pravila, povezana z odpustom dolgov in prepovedjo opravljanja dejavnosti. V členih 20 do 24 so urejeni dostop do odpusta dolgov, preizkusna doba za odpust dolgov, obdobje prepovedi opravljanja dejavnosti ter združitve postopkov v zvezi s poslovnimi in osebnimi dolgi. Med drugim je določeno, da države članice zagotovijo, da imajo insolventni podjetniki dostop do vsaj enega postopka, ki lahko privede do popolnega odpusta dolgov. Če je popoln odpust dolgov odvisen od delnega odplačila dolgov s strani podjetnika, države članice zagotovijo, da s tem povezana obveznost odplačila temelji na položaju posameznega podjetnika in da je zlasti sorazmerna z njegovim zasegljivim ali razpoložljivim dohodkom in premoženjem v preizkusni dobi za odpust dolgov ter da upošteva pravičen interes upnikov. Prav tako morajo zagotoviti, da lahko podjetniki, ki so jim bili dolgovi odpuščeni, izkoristijo obstoječe nacionalne okvire, ki zagotavljajo poslovno podporo za podjetnike, vključno z dostopom do relevantnih in posodobljenih informacij o teh okvirih (20. člen). Glede vprašanja preizkusne dobe za odpust dolgov države članice zagotovijo, da obdobje, po katerem je mogoče insolventnim podjetnikom popolno odpustiti njihove dolgove, ni daljše od treh let, začevši najpozneje z enim od naslednjih datumov:

- (a) v primeru postopka, ki vključuje načrt za odplačilo dolgov, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o potrditvi načrta ali začetka njegovega izvajanja, ali
- (b) v primeru katerega koli drugega postopka, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o uvedbi postopka ali oblikovanju stečajne mase podjetnika.

Države članice v tem pogledu prav tako zagotovijo, da se insolventnim podjetnikom, ki so izpolnili svoje obveznosti, kadar take obveznosti obstajajo po nacionalnem pravu, odpustijo dolgovi po izteku preizkusne dobe za odpust dolgov, ne da bi bilo treba pri sodnem ali upravnem organu vložiti zahtevek za uvedbo dodatnega postopka. Lahko pa ohranijo ali uvedejo določbe, ki sodnemu ali upravnemu organu omogočajo, da preveri, ali so podjetniki izpolnili obveznosti za pridobitev odpusta dolgov. Prav tako države članice lahko določijo, da popoln odpust dolgov ne ovira nadaljevanja postopka v primeru

insolventnosti, ki vključuje unovčenje in razdelitev podjetnikovega premoženja, ki je bilo na datum izteka preizkusne dobe za odpust dolgov del njegove stečajne mase (člen 21).

V skladu s členom 22 države članice (brez posebnega postopka) zagotovijo, da kadar je v skladu z direktivo insolventnemu podjetniku odpuščen dolg, kakršnekoli prepovedi začetka opravljanja dejavnosti ali opravljanja trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti, ki izhajajo izključno iz podjetnikove insolventnosti, prenehajo najpozneje ob koncu preizkusne dobe za odpust dolgov.

Direktiva v členu 23 nadalje določa pogoje, pod katerimi se lahko zavrne ali omeji dostop do odpusta dolgov, prekličejo koristi takega preklica dolgov ali določi daljše preizkusno obdobje za pridobitev popolnega odpusta dolgov ali daljša obdobja prepovedi opravljanja dejavnosti. Gre za primere, kadar je insolventni podjetnik do upnikov ali drugih deležnikov ravnal nepošteno ali v slabi veri po nacionalnem pravu:

- ko je postal zadolžen,
- med postopkom v primeru insolventnosti ali
- med plačilom dolgov, brez poseganja v nacionalna pravila o dokaznem bremenu.

V zvezi s tem direktiva navaja nekaj primerov tovrstnih ravnanj, in sicer kadar: je insolventni podjetnik znatno kršil obveznosti na podlagi načrta za odplačilo dolgov ali katero koli drugo pravno obveznost, namenjeno zaščiti interesov upnikov, vključno z obveznostjo, da poveča donose za upnike; insolventni podjetnik ne izpolni obveznosti zagotavljanja informacij ali sodelovanja v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom; gre za prošnje z namenom zlorabe odpusta dolgov; gre za novo prošnjo za odpust dolgov v določenem obdobju, potem ko je bil insolventnemu podjetniku odobren popoln odpust dolgov ali mu je bil popoln odpust dolgov zavrnjen zaradi hude kršitve obveznosti zagotavljanja informacij ali sodelovanja; strošek postopka, ki vodi do odpusta dolgov, ni pokrit, ali je odstopanje potrebno, da se zagotovi ravnotežje med pravicami dolžnika in pravicami enega ali več upnikov.

Države članice pa lahko določene kategorije dolgov in kadar je to ustrezno utemeljeno tudi izključijo iz odpusta dolgov ali omejijo dostop do odpusta dolgov ali določijo daljše preizkusno obdobje. Med tovrstne primere direktiva uvršča: zavarovane dolgove, dolgove, ki izhajajo iz kazenskih sankcij ali so z njimi povezani; dolgove, ki izhajajo iz odškodninske odgovornosti, dolgove v zvezi s preživitvskimi obveznostmi, ki izhajajo iz družinskega razmerja, starševstva, zakonske zveze ali svaštva; dolgove, ki nastanejo po predložitvi prošnje za postopek, ki vodi do odpusta dolgov, oziroma po uvedbi takšnega postopka, ter dolgove, ki izhajajo iz obveznosti plačila stroška postopka, ki vodi do odpusta dolgov.

V členu 24 pa direktiva predvideva tudi združitev postopkov v zvezi s poslovnimi in osebnimi dolgi. Kadar ima insolventni podjetnik poklicne dolgove, ki so nastali v okviru njegove trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti, in osebne dolgove, ki so nastali zunaj navedenih dejavnosti, ki jih ni mogoče razumno ločiti, države članice zagotovijo, da se taki dolgovi, ki jih je mogoče odpustiti, obravnavajo v enem samem postopku za pridobitev popolnega odpusta dolgov. Lahko pa tedaj, kadar je poklicne in osebne dolgove mogoče ločiti, določijo, da je treba za pridobitev popolnega odpusta dolgov te dolgove obravnavati bodisi v ločenih, vendar usklajenih postopkih, bodisi v enem samem postopku.

Členi 25 do 28 urejajo še ukrepe za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov. Pri tem je poudarek na ustreznih strokovni usposobljenosti in strokovnem znanju sodnih in upravnih organov, ki se ukvarjajo s tovrstnimi postopki ter njihovim učinkovitem vodenju in hitrosti pri obravnavanju (člen 25). Pogoje za opravljanje funkcije upravitelja v postopkih glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov določa člen 26. Zahtevana je ustrezna usposobljenost in potrebno strokovno znanje, nujni so jasni, pregledni in pošteni pogoji za imenovanje in razrešitev ter odstop upraviteljev. Pri imenovanju v posameznem postopku (vključno s čezmejnimi dejavniki) naj se upoštevajo izkušnje in strokovno znanje ter posebne značilnosti zadeve, ter omogoči, da imajo dolžniki in upniki možnost, da izbiri ali imenovanju nasprotujejo ali zahtevajo

zamenjavo, da ne bi prihajalo do nasprotja interesov. Prav tako naj države članice vzpostavijo ustrezne mehanizme nadzora, informacije o organih in telesih, ki nadzorujejo upravitelje, ter zagotovijo, da so nagrade upraviteljev urejene s pravili, ki so v skladu s ciljem učinkovitega reševanja postopkov ter da so vzpostavljeni ustrezni postopki za rešitev morebitnih sporov glede nagrad (člen 27).

Ne nazadnje v skladu z razvojem tehnologije direktiva v členu 28 nalaga državam članicam, da zagotovijo, da lahko v postopkih glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov stranke v postopku, upravitelj in sodni ali upravni organ z uporabo elektronskih sredstev komunikacije opravijo, tudi v čezmejnih primerih, vsaj naslednja dejanja:

- (a) prijavo terjatev;
- (b) predložitev načrtov prestrukturiranja ali načrtov za odplačilo dolgov;
- (c) uradna obvestila upnikom;
- (d) vložitev izpodbijan in pritožb.

Sledijo še določbe o spremljanju postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov, ki državam članicam nalagajo, da letno na nacionalni ravni zbirajo in združujejo podatke o teh postopkih, podatke o številu dolžnikov, za katere so se postopki uvedli, ter druge podatke (npr. o stroških, stopnjah poplačil, številu izgubljenih delovnih mest), ki so podrobno opredeljeni v členu 29.

Sledijo še določbe o postopku v odboru (člen 30) in končne določbe, med katerimi je klavzula o pregledu (člen 33) ter določbe o prenosu z rokom 17. julij 2021, do katerega morajo države članice sprejeti in objaviti zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo (člen 34(1)). Po členu 34(2) imajo države članice, ki se pri izvajanju te direktive soočajo s posebnimi težavami, možnost enoletnega podaljšanja obdobja izvajanja iz odstavka 1. Države članice Komisijo uradno obvestijo o potrebi po uporabi te možnosti podaljšanja obdobja izvajanja do 17. januarja 2021. Republika Slovenija je Komisijo o uporabi te možnosti pravočasno obvestila, tako da je rok za prenos direktive v slovenski pravni red 17. julij 2022.

1.8. Odločbi Ustavnega sodišča RS v zadevah št. Up-280/16, Up-350/16, Up-745/16, Up-750/16, U-I-72/16, U-I-160/16 z dne 22. 3. 2017²⁵ in v zadevi Up-319/2019-12 z dne 15. 4. 2021²⁶

Ustavno sodišče v zadevah št. Up-280/16, Up-350/16, Up-745/16, Up-750/16, U-I-72/16, U-I-160/16 z dne 22. 3. 2017 ni ugotovilo neustavnosti določb ZFPPIPP, vendar pa je ugotovilo, da so redna sodišča v postopku napačno razlagala določbo 14. člena ZFPPIPP. Presodilo je, da sta sodišči očitno napačno uporabili zakonsko domnevo insolventnosti iz druge alineje 2. točke drugega odstavka 14. člena ZFPPIPP, ker ta za obravnavani primer ne velja. Zavarovane terjatve ločitvenih upnikov namreč niso bile predmet pravnomočno potrjene prisilne poravnave, zato dolžnica ne more biti v zamudi zaradi njihove neizpolnitve iz te poravnave. Prav tako se je v 25. točki predmetne določbe Ustavno sodišče postavilo na stališče, da zavarovani upnik nima pravice zahtevati oziroma sodno uveljavljati poplačila svoje terjatve iz drugega premoženja dolžnika. To stališče je Ustavno sodišče potrdilo v odločbi Up-319/2019-12 z dne 15. 4. 2021, v kateri je ugotovilo, da stališče, ki so ga zavzela sodišča prve in druge stopnje, v celoti zaobide zakonski določbi petega odstavka 20. člena ZFPPIPP in 213. člena ZFPPIPP in ni podprto z razlagalnimi argumenti, uveljavljenimi v pravu. Redna sodišča so namreč zavzela stališče, da lahko sodišče (po potrditvi prisilne poravnave) dovoli opravo izvršbe tudi na premoženje, ki ni zastavljeno, in sicer v polnem obsegu, vse dokler zastavljeno premoženje ni prodano zaradi realizacije zastavne pravice. Ustavno sodišče je v svoji odločbi poudarilo, *da takega stališča, ki ne postavi prav nikakršne razumno učinkovite varovalke proti temu, da bi na opisani način prišlo do neupoštevanja pogojev prisilne poravnave, ne podpira nobena v pravni znanosti uveljavljena metoda razlage. S tem*

²⁵ Odločba Ustavnega sodišča je dostopna na: <https://www.us-rs.si/wp-content/uploads/2020/02/up-280-16.up-350-16.up-745-16.up-750-16.u-i-72-16.u-i-160-16.pdf>

²⁶ Odločba Ustavnega sodišča je dostopna na: <https://www.us-rs.si/odlocitev/?q=Up-319%2F19-12&caselid=&df=&dt=&af=&at=&pri=1&vd=&vo=&vv=&vs=&ui=&va=&page=1&sort=&order=&id=116324>

stališčem ni zagotovljeno polno učinkovanje potrjene prisilne poravnave na naknadno ugotovljeni "navadni" presežek terjatve nad vrednostjo zavarovanj. Nihče ne more prisiliti upnika, da sploh predlaga izvršbo na zastavljeno premoženje. Če je prej poplačan v celoti iz drugega dolžnikovega premoženja, pa je takšno pričakovanje sploh nesmiselno, saj je terjatev zaradi plačila prenehala. Do preplačila mimo pogojev prisilne poravnave pa je tedaj na podlagi izvršbe na drugo premoženje "v polnem obsegu" lahko že prišlo. Dejanska uveljavitev petega odstavka 20. člena in tretjega odstavka 213. člena ZFPPIPP/14 tako nikakor ne more biti odvisna zgolj od enostranske izbire upnika, ali bo oziroma kdaj bo predlagal izvršbo na zastavljeno premoženje. V 34. točki obrazložitve odločbe Ustavno sodišče RS še poudari, da ni izključeno, da se polni učinek potrjene prisilne poravnave na vse navadne terjatve lahko razumno učinkovito doseže še kako drugače kot z zapovedjo upniku, naj realizira zavarovanje presumptivno zavarovane terjatve in zaključi, da ni naloga Ustavnega sodišča, da razsoja o zakonski pravilnosti posameznih rešitev, ki vse ustrezajo merilu odsotnosti očitne napačnosti, tj., da je razumno učinkovito zagotovljeno spoštovanje petega odstavka 20. člena in tretjega odstavka 213. člena ZFPPIPP.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Temeljna načela

Temeljna načela insolvenčnega prava se s predlogom zakona ne spreminjajo. Posredno se prek predlaganih zakonodajnih rešitev, ki spreminjajo poglavje finančnega poslovanja gospodarskih družb in pravnih oseb, krepi načelo zagotavljanja najboljših pogojev za plačilo upnikov, kot že izhaja iz UNCITRAL-ovih zakonodajnih smernic za insolventno pravo (*UNCITRAL Legislative Guide on Insolvency Law, UN, New York, 2005*). V skladu z navedenimi smernicami je eden izmed ključnih ciljev, ki ga mora zasledovati in k njemu stremeti normativna ureditev s področja insolvenčnega prava, čim večja ohranitev premoženja dolžnika, ko ta zaide v insolventnost oziroma že, ko mu insolventnost grozi. V povezavi s tem je ključna vloga posloводства podjetja, da pravočasno začne bodisi z ukrepi finančne oziroma poslovne reorganizacije oziroma v primeru nastopa insolventnosti predlaga začetek enega izmed postopkov zaradi insolventnosti po tem zakonu.

2.2. Cilji zakonskega predloga

Glede na izpostavljeno stanje in nekatere druge zaznane primere iz poslovne in sodne prakse je predlog zakona osredotočen na:

- odpravo ustavne neskladnosti določb ZFPPIPP, ki jih je ugotovilo US,
- povečanje učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti z dopolnitvijo in zaostritvijo pravil, ki določajo obveznosti posloводства ob nastopu insolventnosti (in grozeče insolventnosti),
- uvedbo možnosti izrednega pravnega sredstva – revizije zoper nekatere odločitve v stečajnem postopku,
- vzpostavitev možnosti za prestrukturiranje terjatev v okviru postopka prisilne poravnave tudi v primerih, ko dolžnik še ni postal insolventen, pa mu insolventnost že grozi,
- prilagoditev drugih pravil z namenom celovite implementacije Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti,
- spremembo postopka poenostavljene prisilne poravnave v smeri večjega nadzora glede prijavljenih terjatev in izboljšanja procesnega položaja upnika,
- razširitev možnosti posebnih pravil finančne reorganizacije v okviru postopka prisilne poravnave za vse kapitalske družbe,

- izboljšanje poplačila upnikov v stečajnem postopku in zagotovitev večje preglednosti prodaj v stečajem postopku,
- izboljšanje položaja delavcev v postopkih prestrukturiranja kot tudi v stečajnem postopku,
- učinkovitejše vodenje disciplinskih postopkov zoper upravitelje in upoštevanje novejših praks Evropskega sodišča za človekove pravice v primerih odvzema dovoljenja upraviteljem.

2.3. Poglavitne rešitve predloga zakona:

2.3.1. Odločbe Ustavnega sodišča

V skladu z ustavno odločbo, št. Up-769/16, U-I-81/17 z dne 12. 7. 2018, se odpravlja pretirana strogost, ki zadane dolžnika v postopku prisilne poravnave, če pravočasno ne predloži ustreznih listin. Predlagatelj je oblikoval rešitev v skladu z obrazložitvijo US v tej zadevi, in sicer v smeri, da sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka, če insolventni dolžnik niti po naknadnem pozivu sodišča v roku treh delovnih dni sodišču ne priloži: odpravka notarskega zapisnika skupščine, na kateri je bil sprejet sklep o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja, in poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic z vsebino iz 193. člena tega zakona (tretji odstavek 192. člena ZFPPIPP).

Ker podobno formalno oviro za izvedbo postopka prisilne poravnave oziroma za ustavitev postopka prisilne poravnave in izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka pomeni tudi položaj po 199.b členu, ko upniški odbor ne predloži listin, je tudi v tem primeru predlagana podobna sprememba.

Glede na ugotovljeno neustavnost v odločbi US, št. U-I-44/18-6 z dne 7. 11. 2019, je predlagana ureditev smiselno enaka rešitvi, ki jo je US že podalo v okviru začasnega izvršitvenega načina. Po predlagani ureditvi izločitvena pravica tudi v primeru, če upnik zamudi rok za njeno prijavo, ne preneha. Vendar pa, če upravitelj v takem primeru proda premoženje, ki je predmet izločitvene pravice, izločitveni upnik izgubi izločitveno pravico, lahko pa zahteva, da se mu plača denarni znesek, dosežen s prodajo tega premoženja, zmanjšan za stroške v zvezi s prodajo. Izločitveni upnik pa nima pravice zahtevati povrnitve škode, ki jo je imel zaradi prenehanja izločitvene pravice. Če upnik izločitvene pravice ne prijavi niti do objave načrta prve splošne razdelitve, pa upnik izločitveno pravico in pravico do plačila denarnega zneska izgubi.

Odločba US, št. U-I-57/15-13, U-I-2/16-6 z dne 14. 4. 2016, se nanaša na postopek izbrisa družbe iz sodnega registra brez likvidacije iz razloga, ker ne posluje na poslovnem naslovu.

Uvodoma je treba pojasniti, da je po podatkih, ki jih je pridobilo Ministrstvo za pravosodje v letu 2018, sodišče v navedenem letu začelo postopek izbrisa v 2.350 zadevah in izdalo sklep o izbrisu v 1.304 zadevah. Nadalje je bilo v zvezi z navedenim postopkom ugotovljeno:

- da se večina zadev, začelih na predlog AJPES (iz razloga, ker niso bila predložena letna poročila), konča brez izbrisa in celo ne da bi družba vsa manjkajoča letna poročila tudi predložila,
- da je izbrisni razlog »neposlovanja« na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register, mogoče zlorabiti z namenom, da se družbeniki izognejo stečaju in s tem povezanim izpodbijanjem dolžnikovih pravnih dejanj,
- da predlog za izbris družbe iz razloga, ker ne posluje na poslovnem naslovu, državni organi pogosto vložijo preuranjeno, in sicer že, če družba ne sprejme ene same pošiljke na tem naslovu, postopek pa se v takem primeru pokaže kot v celoti nepotreben,

- da bi bilo registrsko sodišče v primeru morebitne odprave instituta razbremenjeno tovrstnih zadev, kar je pomemben podatek, glede na to, da je postopek trifazen.

Pobuda ZUS in nekaterih zunanjih strokovnjakov je, da se ta institut črta oziroma se predvidi za te primere prisilna likvidacija, ki pa bo v posameznih primerih najverjetneje prešla v stečajni postopek, saj bo povečini šlo za družbe z neplačanimi obveznostmi in premalo premoženja za njihovo poplačilo. To pomeni na letni ravni 1.304 (praviloma prazne) stečaje in posledično visoke stroške za državo iz naslova nagrade in stroškov vodenja teh postopkov.

US je že v svoji odločbi, št. U-I-117/07-19 z dne 21. 6. 2007, ugotovilo tudi, da za primer prenehanja družbe kot pravne osebe z njenim izbrisom iz sodnega registra brez likvidacije zakonodajalec ni predvidel postopka, ki bi omogočil ureditev notranjih in zunanjih razmerij družbe, in s tem ne varstva upnikov, čeprav gre v bistvenem za enak položaj, kot so položaji drugih oblik prenehanja gospodarskih družb. Vse oblike prenehanja imajo namreč enak cilj in končno posledico, ki se kaže v prenehanju obstoja subjekta pravic in obveznosti. In čeprav ureditev v Republiki Sloveniji od leta 2011 ne pozna več odgovornosti aktivnih družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb, še vedno potekajo konkretni postopki, ki izvirajo izpred več kot 15 let.

Predlagatelju se je glede na izpostavljeno, upošteva števílo postopkov in namen instituta, zastavilo vprašanje o njegovi potrebnosti in smotrnosti. Po določbah veljavnega ZFPPIPP je za prostovoljno likvidacijo, ki jo izvede sama pravna oseba na podlagi odločitve pristojnega organa te pravne osebe, in prisilno likvidacijo, ki se začne neodvisno od volje pravne osebe (odločitve njenega organa) in jo izvede sodišče, značilno, da pravna oseba preneha poslovati, njeno premoženje se unovči in poplačajo se vse njene obveznosti, ostanek po plačilu vseh obveznosti pa se razdeli družbenikom. Zato se za prisilno likvidacijo smiselno uporabljajo nekatera pravila ZGD-1 o redni (prostovoljni) likvidaciji.

V fazi oblikovanja določbe je Ministrstvo za pravosodje naslovilo vprašanje na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in Ministrstvo za finance, ali navedeni institut iz zgornjih razlogov obdržati v ureditvi. S strani obeh je prejelo odgovor o nujnosti ohranitve te možnosti.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je v svojem odgovoru poudarilo, da je zaradi varnosti pravnega prometa nujno, da se kljub ugotovljenim nedoslednostim veljavne ureditve institut v tem trenutku ohrani ter po potrebi nadgradi. Črtanje instituta bi imelo za posledico, da družbe zaradi opustitve temeljnih obveznosti ne bi bile sankcionirane. Opozorili so tudi, da bi ob morebitnem črtanju instituta nastala pravna praznina, ki bi v praksi omogočila še več zlorab, hkrati pa bi povzročila neenakopravno obravnavo v primerjavi s samostojnimi podjetniki, katerih izbris bi še naprej urejal ZGD-1. Poleg tega bi se v primeru črtanja celotnega 7. poglavja veljavnega ZFPPIPP poseglo tudi v omejitve ustanavljanja v 10.a členu ZGD-1, in sicer v 5. točko prvega odstavka, ki ustanavljanje oziroma pridobitev statusa družbenika ali podjetnika omejuje osebi, ki je bila neposredno z več kot 50 odstotki udeležena v kapitalu družbe z omejeno odgovornostjo, ki je bila izbrisana iz sodnega registra brez likvidacije. Navedena omejitev je bila skupaj z drugimi v ZGD-1 inkorporirana na podlagi tehtnih razlogov, zato bi črtanje navedene omejitve zahtevalo razmislek v smislu posledic, ki bi jih lahko sprememba določbe povzročila v praksi.

Tudi na Ministrstvu za finance so med drugim pojasnili, da FURS na podlagi izkušenj ocenjuje, da je omenjeni postopek nujen, saj se na ta način zagotavlja pravno varstvo upnikov in pravnega prometa, ko se poslovne subjekte, ki ne izkažejo ustrezne skrbnosti pri poslovanju, izloči iz pravnega prometa ter se na ta izbris veže tudi prepoved nadaljnega ustanavljanja družb iz 5. točke prvega odstavka 10.a člena ZGD-1. Pojasnili so še, da je FURS v letu 2019 podal 185 predlogov za izbris iz sodnega registra brez likvidacije (razlog izbrisa: neposlovanje na poslovnem naslovu), od tega so 104 pravne osebe že izbrisane, v 35 primerih je bil postopek izbrisa ustavljen, v 88 primerih pa je postopek še v teku. Za ugotavljanje neposlovanja pravne osebe na poslovnem naslovu vodi FURS poseben ugotovitveni postopek. Če zavezanec na poslovnem naslovu ne sprejema uradnih pošilk (pošiljka se vrača z

navedbo »neznan« ali »preseljen«), FURS preveri dejansko stanje na terenu. FURS lahko od lastnika objekta, na katerem ima družba vpisan poslovni naslov, pridobi izjavo, da ni dal dovoljenja za poslovanje na tem naslovu oziroma da ni sklenjenega pravnega posla, iz katerega bi izhajalo, da pravna oseba lahko posluje v njegovem objektu. FURS tudi preveri usklajenost podatkov o poslovnem naslovu z Registrom prostorskih enot. Zavezančeva »neaktivnost« na poslovnem naslovu in neoznačeni prostori pa niso edine okoliščine za podajo obvestila o izbrisnem razlogu; med okoliščine štejejo tudi neodzivnost odgovornih oziroma kontaktnih oseb (npr. v postopku finančnega nadzora) pa tudi neoddajanje davčnih obračunov s strani zavezanca. Poudarili so, da se na podlagi navedenega ni mogoče strinjati s posplošeno navedbo, da državni organi pogosto vlagajo preuranjene predloge za izbris družbe z razlogom, da pravna oseba ne posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register. Podali so tudi predlog, da se institut izbriše iz sodnega registra brez likvidacije znova dopolni z odgovornostjo družbenikov za neporavnane obveznosti izbrisanih družb, ob upoštevanju dosedanjih odločb US v zvezi s tem. Dodatno na Ministrstvu za finance ocenjujejo, da bi ukinitiv postopka izbriša iz sodnega registra brez likvidacije imela za posledico povečanje števila začetih postopkov prisilnih likvidacij in stečajnih postopkov, kar bi posledično pomenilo povečano število sodnih postopkov in s tem povečano obremenitev sodišč in tudi proračunskih sredstev. Hkrati so opozorili, da bi bila z ukinitvijo tega postopka državnim organom, ki v svojih postopkih ugotavljajo, da subjekt dejansko ne posluje na naslovu, na katerem ima registriran svoj sedež, kot tudi lastnikom objekta na naslovu, ki je v sodni register vpisan kot poslovni naslov subjekta, odvzeta možnost, da s sprožitvijo postopka izbriša brez likvidacije dosežejo odpravo ugotovljenih nepravilnosti pri subjektu – tj. bodisi registracijo ustreznega poslovnega naslova v ustrezni register bodisi pridobitev dovoljenja lastnika objekta za poslovanje poslovnega subjekta v njegovem objektu. Črtanje instituta izbriša brez likvidacije bi tako po oceni Ministrstva za finance imelo za posledico le še manjšo skrbnost poslovodstva družb in zmanjšanje odgovornosti v primerih, ko ne sodelujejo z državnimi organi.

Ob navedenih argumentih je treba dodati, da je na nujnost ohranitve instituta opozorila tudi AJPES.

Upošteva navedene pomisleke je predlagatelj odločbo US udejanjil tako, da lahko upnik v skladu s predlaganim novim četrtem odstavkom 435. člena v primeru, če je bil postopek izbriša začel na podlagi domneve izbrisnega razloga iz 2. točke drugega odstavka 427. člena zakona, torej iz razloga, ker pravna oseba ne posluje na naslovu, vpisanem v sodni register, v ugovoru proti sklepu o začetku postopka izbriša uveljavlja tudi, da ni podan izbrisni razlog iz 1. točke prvega odstavka 427. člena tega zakona, torej, da pravna oseba ni prenehala poslovati in ima premoženje.

Poleg tega je predlagatelj po predlogu AJPES, ki je izpostavila problematiko nepredložitve letnih poročil, dopolnil 435. člen tudi tako, da je v primeru, če je bil postopek izbriša začel na podlagi izbrisnega razloga iz 1. točke drugega odstavka 427. člena ZFPPIPP, ugovor dovoljen samo, če pravna oseba hkrati z ugovorom predloži vsa manjkajoča letna poročila ali manjkajoče podatke iz letnega poročila, ki jih še ni predložila (glej predlagani novi drugi odstavek 435. člena). Navedena določba bo po mnenju predlagatelja pripomogla k večji doslednosti pri predložitvah letnih poročil in s tem izboljšanim obveščanju zainteresiranih poslovnih partnerjev o stanju oziroma poslovanju družbe.

US je dne 12. 5. 2016 v zadevi, št. Up 386/15-26, U-I-179/15-8, odločilo, da je ZFPPIPP v neskladju z Ustavo, ker ne določa, da se sklep o začetku stečajnega postopka, ki je bil izdan na upnikov predlog, vroči družbenikom stečajne dolžnice, če je ta d. o. o. Do odprave ugotovljenega neskladja je sodiščem prve stopnje naložilo, da morajo sklep o začetku stečajnega postopka, kadar je ta začel na predlog upnika, vročiti tudi družbenikom stečajne dolžnice, če je stečajna dolžnica d. o. o.

Čeprav iz odločitve US na prvi pogled izhaja, da je mogoče navedeno neskladje odpraviti le na način, da se veljavna zakonska določba 242. člena spremeni tako, da se določi, da se sklep o začetku stečajnega postopka, kadar je ta začel na predlog upnika, vroči tudi družbenikom stečajne dolžnice, če je stečajna dolžnica družba z omejeno odgovornostjo, je bil obnovljen razmislek o namenu določbe o vročanju ter sistematiki in potrebnosti opisane ureditve glede vročanja sklepa o začetku stečajnega

postopka tudi tistim družbenikom, ki za obveznosti družbe osebno ne odgovarjajo. Brez nadaljnega velja, da mora biti sklep o začetku stečajnega postopka na predlog upnika vročen določenim družbenikom, in sicer tistim, ki za obveznosti družbe odgovarjajo z vsem svojim premoženjem. Prav ti bi bili zaradi posega v pravico do informacije lahko posledično prikrajšani tudi za pravico do pritožbe zoper sklep o začetku stečajnega postopka, ki lahko bistveno vpliva na njihov položaj, glede na to, da (osebno) odgovarjajo za obveznosti družbe.

Glede družbenikov, ki za obveznosti družbe (osebno) ne odgovarjajo, pa je bil opravljen vnovičen razmislek o pomenu vročanja sklepa o začetku stečajnega postopka na predlog upnika in s tem povezano pravico navedenih družbenikov do pritožbe zoper navedeni sklep. Začetek stečajnega postopka namreč ne vpliva na pravni položaj družbenika kapitalne družbe (d. o. o. ali d. d.), zato se s sklepom o začetku stečajnega postopka ne posega v njegov pravni interes (pravno korist).

V skladu z navedenim ter upošteva, da je eno izmed temeljnih načel postopkov zaradi insolventnosti (postopka prisilne poravnave in stečajnega postopka) tudi načelo hitrosti postopka, ki zahteva, da postopek poteka hitro in brez nepotrebnega zavlačevanja, se pravica družbenikov kapitalne družbe, da se pritožijo zoper sklep o začetku stečajnega postopka na predlog upnika, ob tehtanju sorazmernosti pokaže kot nesistemska.

Glede na navedeno je določba 242. člena spremenjena tako, da se sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, vroči (le) osebno odgovornemu družbeniku, ki lahko vloži pritožbo proti temu sklepu. Če je sodišče izdalo sklep po začetku stečajnega postopka na predlog družbenika družbe z omejeno odgovornostjo, pa se ta sklep, v skladu s predlaganim novim tretjim odstavkom, vroči tudi drugim družbenikom, ki lahko vložijo pritožbo.

V marcu 2018 je bila na US vložena zahteva za oceno ustavnosti 221.j²⁷ člena ZFPPIPP, o kateri je US tudi že odločilo (odločba številka U-I-222/18 z dne 14. 5. 2020). Bistvo očitka protiustavnosti posebne

---

²⁷ 221.j člen (upniki kot upravičeni predlagatelji za začetek postopka prisilne poravnave) določa:

(1) Ne glede na drugi odstavek 139. člena tega zakona so začetek postopka prisilne poravnave upravičeni predlagati tudi upniki, ki so skupno imetniki finančnih terjatev do dolžnika, katerih vsota presega 20 odstotkov finančnih obveznosti dolžnika, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu dolžnika.

(2) Za predlog za začetek postopka prisilne poravnave, ki ga vložijo upniki (v nadaljnjem besedilu: upniški predlog), se smiselno uporabljajo prvi odstavek, 5. točka drugega odstavka ter tretji, četrti in peti odstavek 141. člena tega zakona.

(3) Upniškemu predlogu za začetek postopka prisilne poravnave je treba priložiti:

1. izjave upnikov, ki so vložili upniški predlog (v nadaljnjem besedilu: predlagatelji), da soglašajo z začetkom postopka prisilne poravnave, na katerih je podpis notarsko overjen,

2. za vsakega predlagatelja poročilo revizorja, s katerim revizor z mnenjem brez pridržka ugotovi:

- skupni znesek finančnih obveznosti dolžnika, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu dolžnika,
- skupni znesek predlagateljevih finančnih terjatev do dolžnika po stanju na dan, ki je enak presečnemu dnevu zadnjega javno objavljenega letnega poročila dolžnika,
- delež, ki ga predstavlja znesek iz druge alineje te točke v skupnem znesku iz prve alineje te točke.

(4) Za nepopoln upniški predlog za začetek postopka prisilne poravnave se smiselno uporabljajo prvi do tretji odstavek 147. člena tega zakona. Če predlagatelji v roku iz prvega odstavka 147. člena tega zakona ne dopolnijo nepopolnega predloga, sodišče zavrže upniški predlog za začetek postopka prisilne poravnave, ne da bi hkrati začelo stečajni postopek.

(5) Če predlagatelji umaknejo upniški predlog za začetek postopka prisilne poravnave, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave, ne da bi hkrati začelo stečajni postopek.

(6) Če predlagatelji v predlogu za začetek postopka prisilne poravnave predlagajo imenovanje upravitelja, se za imenovanje upravitelja ob uvedbi postopka prisilne poravnave ne uporablja 2. točka drugega odstavka 221.h člena tega zakona, in sodišče za upravitelja imenuje osebo, ki jo predlagajo predlagatelji.

(7) Za pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek postopka prisilne poravnave se smiselno uporablja pododdelek 4.2.2 tega zakona.

ureditve upniške prisilne poravnave je, da dolžnik v prehodnem postopku, ko sodišče odloča o pogojih za začetek postopka zaradi insolventnosti (tretji odstavek 49. člena ZFPPIPP), ne sodeluje in se ne izjavlja, prav tako nima pravice do pritožbe proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave, temveč ga lahko izpodbija le z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave in iz razloga iz 1. točke 172. člena ZFPPIPP.

V luči navedenih ugovorov je predlagatelj znova proučil učinke veljavne ureditve v 221.j člena, zlasti z vidika sorazmernosti opisanega posega in predlaga spremembo veljavne ureditve v smeri načina izvršitve odločbe, ki jo je v svoji odločbi določilo US. Ta določa, da mora sodišče dolžniku v treh delovnih dneh po prejemu vročiti upnikov predlog za začetek postopka prisilne poravnave. Dolžnik lahko v 15 dneh po prejemu upnikovega predloga za začetek postopka prisilne poravnave ugovarja, da ni insolventen ali da upnikova terjatev ne obstaja v zatrjevani višini. Za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga pa se smiselno uporabljajo tudi določbe 235. člena (postopek z upnikovim predlogom za začetek stečajnega postopka), drugega do sedmega odstavka 239. člena (odločanje o začetku stečajnega postopka) in 240. člena ZFPPIPP (začasna odredba proti stečajnemu dolžniku).

2.3.2. Povečanje učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti z dopolnitvijo in zaostritvijo pravil, ki določajo obveznosti posloводства ob nastopu insolventnosti (in grozeče insolventnosti)

Predlagatelj ocenjuje, da je ključni ukrep za varstvo upnikov v postopkih zaradi insolventnosti določitev takšnih pravil finančnega poslovanja, ki dolžnike silijo k odpravljanju insolventnosti že, ko ta grozi, ko stanje insolventnosti nastopi, pa je dolžnost posloводства, da začne enega izmed postopkov zaradi insolventnosti, ki jih določa zakon. Pravočasen začetek insolventnega postopka tako predstavlja varstvo za upnike, saj za varstvo njihovega položaja in enakega obravnavanja skrbi upravitelj oziroma je v postopkih, namenjenih prestrukturiranju, njegova vloga v nadzoru nad poslovanjem stečajnega dolžnika. Brez pravočasnega začetka postopkov je zaradi hitrega zmanjševanja stečajne mase gospodarske družbe, ki postane nelikvidna in/ali prezadolžena, praktično nesmiselno razpravljati o vprašanju ex post učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti. Noben postopek zaradi insolventnosti namreč ne more ustvarjati dodatnega premoženja. Predpostavka za učinkovito insolvenčno pravo je torej sistem mehanizmov, ki deležnike ustrezno spodbudijo, da pravočasno predlagajo uvedbo postopkov za odpravo (že) grozeče insolventnosti.

Brez dvoma je eden od namenov Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti tudi ta, da imajo podjetja in podjetniki v finančnih težavah, ki so sposobni preživeti, dostop do učinkovitih nacionalnih okvirov preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogočajo nadaljnje poslovanje. Eden izmed pogojev za učinkovitost postopkov prestrukturiranja pa je tudi pravočasen pristop k samemu prestrukturiranju. V tem pogledu je poleg ukrepov zgodnjega opozarjanja nujno tudi vzpostavljanje podlag za začetek aktivnosti v zvezi s prestrukturiranjem. S predlaganimi spremembami se poskuša sprožiti pravočasno ukrepanje posloводства ne le v primeru, ko je družba že insolventna, temveč že, ko insolventnost (še)le grozi. Plačilna nesposobnost namreč dolžniku grozi takrat, ko ta svojih plačilnih obveznosti predvidoma ne bo zmožel izpolniti ob njihovi zapadlosti. In že v času grozeče insolventnosti je dolžnikovo posloводство dolžno izvesti določene aktivnosti, ki bodo, če bodo izvedene pravočasno, insolventnost

---

(8) Za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek prisilne poravnave se smiselno uporabljajo 153. do 155. člen tega zakona.

(9) Če predlagatelji v roku iz tretjega odstavka 153. člena tega zakona v zvezi z osmim odstavkom tega člena ne založijo predujma za kritje stroškov prisilne poravnave, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave, ne da bi hkrati začelo stečajni postopek.

(10) Proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave, izdanem na podlagi upniškega predloga, dolžnik nima pravice do pritožbe. Izpodbija ga lahko z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave zaradi razloga iz 1. točke 172. člena tega zakona.

lahko preprečile. Hkrati pa že v času grozeče insolventnosti družba ne sme opravljati nobenih plačil ali prevzemati novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe. Tako poslovodstvo ali drugi organi družbe v primeru, če družbi grozi insolventnost, ne smejo opraviti nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani, pri svojih odločitvah morajo upoštevati interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov in se izogibati ravnanjem, s katerimi se ogroža sposobnost preživetja podjetja.

Po vzoru nemške in avstrijske pravne ureditve predlagatelj za primere, ko družba postane insolventna, nalaga poslovodstvu, da brez nepotrebnega odlašanja poda predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti, s čimer se spreminja dosedanja ureditev, po kateri je bilo poslovodstvo v primeru, če je družba postala insolventna, dolžno predložiti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja (prim. 35. člen ZFPPIPP).

2.3.3. Opredelitev stanja grozeče insolventnosti in posledično sprememba obveznosti poslovodstva na področju finančnega poslovanja ob nastopu grozeče insolventnosti in insolventnosti (implementacija Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti)

Evropski parlament in Svet Evropske unije sta 20. 6. 2019 sprejela Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti. Cilj navedene direktive je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga in odpraviti ovire za uresničevanje temeljnih svoboščin, kot sta prosti pretok kapitala in svoboda ustanavljanja, ki izhajajo iz razlik med nacionalnimi zakonodajami in postopki glede preventivnega prestrukturiranja, insolventnosti, odpusta dolgov in prepovedi opravljanja dejavnosti.

V zvezi z določilom četrtega in petega odstavka 7. člena Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti je predlagana ureditev, ki preprečuje, da bi ključni dobavitelji dolžnika (kot npr. dobavitelji elektrike, vode, plina itd.) odpovedali pogodbe, dobave ipd., dokler dolžnik med postopkom prisilne poravnave izpolnjuje vse tekoče obveznosti, saj se je navedeno v praksi dostikrat izkazalo kot pomembna ovira za vodenje postopka prestrukturiranja.

V zvezi s 6. členom Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti veljavna nacionalna zakonodaja dolžnikom že zagotavlja prekinitev posameznih postopkov izvršbe, vendar pa hkrati ni določena možnost, da sodišče bodisi ne odobri prekinitve posameznih postopkov izvršbe, kadar takšna prekinitev ni nujna, ali kadar ne izpolnjuje cilja, tj. zagotavljanje podpore za pogajanja.

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti v 1. členu kot predmet urejanja določa tudi pravila o okvirih preventivnega prestrukturiranja, ki so na voljo dolžnikom v finančnih težavah, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, da bi se preprečila insolventnost in zagotovila sposobnost preživetja dolžnika. Novi pojem »verjetnosti« oziroma »grozeče« insolventnosti naj bo v skladu z navedeno direktivo ekonomski in pravno odprt. Okviri preventivnega prestrukturiranja bi morali namreč dolžnikom predvsem omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi, da bi se izognili insolventnosti ter tako omejili nepotrebno likvidacijo podjetja, ki je sposobno preživeti. Navedeni okviri bi morali pomagati preprečiti izgubo delovnih mest ter strokovnega znanja in spretnosti, poleg tega pa bi se morala povišati skupna vrednost za upnike v primerjavi s tem, kar bi ti dobili v primeru stečaja in unovčitve premoženja podjetja, ter za lastnike in celotno gospodarstvo. Ugotovljeno je bilo, da med državami članicami obstajajo razlike glede obsega postopkov, ki so dolžnikom v finančnih težavah na voljo za prestrukturiranje njihovega poslovanja. V nekaterih državah članicah je obseg teh postopkov omejen, tako da se lahko podjetja prestrukturirajo šele razmeroma pozno, že v okviru postopka v primeru insolventnosti. V drugih državah članicah je prestrukturiranje sicer možno že prej, vendar razpoložljivi postopki niso tako učinkoviti, kot bi lahko bili oziroma so zelo formalni, zlasti ker omejujejo uporabo izvensodnih dogovorov. Preventivne rešitve se namreč vse pogosteje uporabljajo tudi v insolvenčnem pravu. Vse bolj imajo prednost pristopi, katerih cilj je – v nasprotju s klasičnim pristopom likvidacije podjetja v finančnih težavah – sanacija podjetja ali vsaj rešitev tistih njegovih enot, ki so še sposobne preživeti (recital 2 in 4 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti).

Sicer pa se v skladu z drugim odstavkom 2. člena Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti instituti, kot so insolventnost, verjetnost insolventnosti oziroma grozeča insolventnost ter pojmi mikro, mala in srednja podjetja, razumejo tako, kot so opredeljena v nacionalnem pravu. Tudi iz navedenega razloga je bilo treba veljavno ureditev dopolniti z definicijo pojma »grozeče insolventnosti« v nacionalnem pravu.

Predlagatelj je zato pojem »grozeče insolventnosti« definiral v novem 13.a členu, in sicer kot položaj, ki nastane, če je verjetno, da bo dolžnik v obdobju enega leta postal insolventen.

Predlog za odpravo grozeče insolventnosti predvideva dva postopka, in sicer postopek preventivnega prestrukturiranja, ki je v ZFPPIPP že urejen, in postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, ki je nov postopek (več v nadaljevanju pod naslovom: Postopek zaradi grozeče insolventnosti).

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti določa državam članicam okvir, ki morajo dolžnikom omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi, da bi se izognili insolventnosti ter tako omejili nepotrebno likvidacijo podjetij, ki so sposobna preživeti. Glede na to, da se v vsebini direktive prepletajo ukrepi »zgodnjih opozoril«, ki silijo v hitrejšo aktivnost prostovoljnega prestrukturiranja, in ukrepi prisilnega prestrukturiranja ter naknadna možnost ponovnega začetka (»second chance«), se spreminjajo tako določbe, ki se nanašajo na finančno poslovanje podjetij, kot tudi določbe, ki določajo krajšo preizkusno dobo za odpust obveznosti v okviru postopka za odpust obveznosti.

– **Zgodnje opozarjanje dolžnika na grozečo insolventnost:**

V skladu s členom 3 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti države članice zagotovijo, da imajo dolžniki dostop do enega ali več jasnih in preglednih orodij za zgodnje opozarjanje, ki lahko zaznajo okoliščine, ki bi lahko privedle do verjetnosti insolventnosti, in lahko dolžnike opozorijo na potrebo po ukrepanju brez odlašanja. Za te namene lahko države članice uporabijo najnovejše informacijske tehnologije za uradna obvestila in komuniciranje. Orodja za zgodnje opozarjanje lahko glede na navedeno določilo direktive vključujejo naslednje:

- (a) mehanizme opozarjanja, kadar dolžnik ne izvrši določene vrste plačil;
- (b) svetovalne storitve, ki jih zagotavljajo javne ali zasebne organizacije;
- (c) spodbude na podlagi nacionalnega prava za tretje osebe z ustreznimi informacijami o dolžniku, kot so računovodje, davčni organi in organi socialne varnosti, da se dolžnik opozori na negativni razvoj.

Prej ko lahko dolžnik ugotovi, da je v finančnih težavah, in ustrezno ukrepa, večja je verjetnost, da se bo izognil bližajoči se insolventnosti, v primeru podjetja, katerega sposobnost preživetja je trajno oslabiljena, pa bo postopek likvidacije boljše organiziran in učinkovit (prim. recital 22 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti). Predlagatelj ocenjuje, da imajo poleg članov organov vodenja in nadzora družbe najboljši vpogled v poslovanje družbe prav osebe, ki zanjo opravljajo računovodske storitve ali storitve revidiranja. Zato je predlagano, da računovodja, revizor ali druga oseba, ki za podjetje opravlja storitve, povezane s poslovanjem ali pregledom poslovanja družbe, poslovodstvo pisno opozori, če pri opravljanju svojih aktivnosti/nalog ugotovi, da je verjetno, da družbi grozi insolventnost ali je družba insolventna.

– **Ključne pogodbe:**

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti opozarja, da imajo lahko tedaj, ko dolžnik vstopi v postopek v primeru insolventnosti, nekateri dobavitelji pogodbene pravice, določene v tako imenovanih določbah ipso facto, na podlagi katerih lahko pogodbo o dobavi odpovedo zgolj zaradi insolventnosti, tudi če je dolžnik ustrezno izpolnil svoje obveznosti. Do uporabe določb ipso facto bi lahko prišlo tudi v primeru, kadar dolžnik vloži predlog za ukrepe preventivnega prestrukturiranja. Kadar se takšna določila uveljavljajo, ko se dolžnik zgolj pogaja o načrtu prestrukturiranja ali zahteva prekinitve posameznih

postopkov izvršbe ali v povezavi s kakršnim koli dogodkom, povezanim s prekinitvijo, lahko predčasna odpoved negativno vpliva na dolžnikovo poslovanje in uspešno sanacijo njegovega podjetja. V takšnih primerih je torej nujno določiti, da se upnikom ne dovoli sklicevanje na določbe ipso facto, ki se nanašajo na pogajanja o načrtu prestrukturiranja, prekinitve ali kakršen koli podoben dogodek, povezan s prekinitvijo (recital 40 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti).

Predčasna odpoved lahko ogrozi sposobnost podjetja, da med pogajanja o prestrukturiranju nadaljuje poslovanje, zlasti kadar se nanaša na pogodbe za osnovne dobrine, kot so plin, električna energija, voda, telekomunikacijske storitve in storitve plačila s kartico. Države članice bi morale zato določiti, da upnikom, za katere velja prekinitve posameznih postopkov izvršbe in katerih terjatve so nastale pred prekinitvijo, dolžnik pa jih ni plačal, ne bi smelo biti dovoljeno, da med obdobjem prekinitve zadržijo izvajanje, odpovedo, pospešijo ali kakor koli drugače spremenijo ključne neizpolnjene pogodbe, če dolžnik še naprej izpolnjuje svoje obveznosti na podlagi takšnih pogodb, ki zapadejo v plačilo med obdobjem prekinitve. Neizpolnjene pogodbe so na primer zakupne in licenčne pogodbe, dolgoročne dobavne pogodbe in franšizne pogodbe (recital 41 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti).

V skladu s členom 5 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti morajo države članice zagotoviti, da dolžniki, ki uporabijo postopke preventivnega prestrukturiranja, ohranijo popolni ali vsaj delni nadzor nad svojim premoženjem in vsakodnevnim poslovanjem. V skladu s členom 7(6) pa države članice lahko določijo, da se prekinitve posameznih postopkov izvršbe ne uporablja za dogovore o pobotu, vključno z dogovori o pobotu zaradi predčasnega prenehanja, na finančnih, energetskih in blagovnih trgih, tudi v okoliščinah, kadar se člen 31(1) navedene direktive ne uporablja, če so taki dogovori izvršljivi na podlagi nacionalnega insolvenčnega prava. Vendar se prekinitve uporablja za izvršbo terjatve upnika zoper dolžnika, ki izhaja iz izvedbe dogovora o pobotu. Pri tem se navedeno ne uporablja za pogodbe za dobavo blaga, storitev ali energije, potrebne za poslovanje dolžnikovega podjetja, razen če imajo te pogodbe obliko pozicije, s katero se trguje na borznem ali drugem trgu, tako da se lahko kadar koli nadomesti po trenutni tržni vrednosti.

V skladu z navedenim je predlagana ureditev, ki preprečuje, da bi ključni dobavitelji dolžnika (kot npr. dobavitelji elektrike, vode, plina) odpovedali ali spremenili pogodbe, dobave ipd., dokler dolžnik med postopkom zaradi grozeče insolventnosti ali prisilne poravnave izpolnjuje vse tekoče obveznosti, saj se je navedeno v praksi dostikrat izkazalo kot pomembna ovira za vodenje postopka prestrukturiranja in odpoved navedenih ključnih pogodb kot dodaten prispevek k poslabšanju položaja dolžnika.

– **Obveznosti posloводства v primeru grozeče insolventnosti in insolventnosti:**

V skladu s členom 19 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti morajo države članice zagotoviti, da kadar obstaja verjetnost insolventnosti, direktorji upoštevajo vsaj naslednje: (a) interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov; (b) potrebo po sprejetju ukrepov za izogib insolventnosti ter (c) potrebo po izogibanju namernemu ali hudo malomarnemu ravnanju, s katerim se ogroža sposobnost preživetja podjetja.

Kljub navedeni določbi pa je iz recitala direktive (70 in 71) razbrati, da je za nadaljnje spodbujanje preventivnega prestrukturiranja vendarle treba zagotoviti, da direktorji niso odvrnjeni od razumnih poslovnih presoj ali prevzema razumnega poslovnega tveganja, zlasti kadar bi se s tem izboljšale možnosti prestrukturiranja podjetij, ki so morda sposobna preživeti. Kadar se podjetje srečuje s finančnimi težavami, bi morali direktorji sprejeti ukrepe, s katerimi bi se izgube kar najbolj zmanjšale in bi se izognili insolventnosti, kot so: zagotovitev strokovnega svetovanja, med drugim tudi o prestrukturiranju in insolventnosti, na primer z uporabo orodij za zgodnje opozarjanje, kjer je to ustrezno; zaščita premoženja podjetja, da se zviša vrednost in prepreči izguba ključnega premoženja; upoštevanje strukture in funkcij podjetja, da se prouči sposobnost preživetja in zmanjšajo odhodki; podjetje se ne zaveže takim poslom, ki bi se lahko izpodbijali, razen če obstaja ustrezna poslovna utemeljitev; nadaljevanje poslovanja v okoliščinah, v katerih je to ustrezno, da se zviša poslovna vrednost podjetja;

pogajanja z upniki in uvedba preventivnih postopkov prestrukturiranja. Kadar je dolžnik blizu insolventnosti, je pomembno tudi, da se legitimni interesi upnikov zaščitijo pred vodstvenimi odločitvami, ki bi lahko vplivale na oblikovanje dolžnikovega premoženja, zlasti kadar bi lahko navedene odločitve povzročile nadaljnje znižanje vrednosti premoženja, ki je na voljo za prestrukturiranje ali razdelitev upnikom. Zato je treba zagotoviti, da se v takšnih okoliščinah direktorji izognejo kakršnemu koli namernemu ali hudo malomarnemu ukrepanju, ki vodi do osebne koristi na račun deležnikov, in se izognejo odobritvam poslov pod tržno vrednostjo ali sprejetju ukrepov, ki vodijo do nepošteno zagotovitve prednosti enemu ali več deležnikom. Države članice bi morale v skladu z navedenim imeti možnost, da zadevne določbe direktive uveljavijo z zagotovitvijo, da sodni ali upravni organi pri ocenjevanju tega, ali je direktor odgovoren za kršitve obveznosti skrbnega ravnanja, upoštevajo pravila o dolžnostih direktorjev iz te direktive. Namen te direktive ni vzpostaviti kakršne koli hierarhije med različnimi strankami, katerih interese je treba ustrezno upoštevati. Vendar pa bi bilo treba državam članicam omogočiti, da prosto odločajo o takšni hierarhiji. Ta direktiva ne bi smela posegati v nacionalna pravila držav članic o postopkih odločanja v podjetju.

Upošteva je navedeno predlagatelj na novo opredeljuje obveznosti poslovodstva v primeru grozeče insolventnosti, in sicer tako, da uvodoma nalaga poslovodstvu in drugim organom družbe, da nenehno spremljajo dogajanje, ki bi lahko ogrozilo nadaljnji obstoj družbe. Če prepoznajo tak razvoj dogodkov, sprejmejo ustrezne protiukrepe in nemudoma poročajo organom nadzora. Če ukrepi, ki jih je treba sprejeti, niso v pristojnosti ali niso v celoti v pristojnosti poslovodstva, si mora poslovodstvo prizadevati in opraviti vse aktivnosti, da jih obravnavajo organi nadzora ali drugi pristojni organi. Izrecno je tudi določeno, da se morajo v primeru, če družbi grozi insolventnost, poslovodstvo in drugi organi družbe:

- izogibati ravnanjem, zaradi katerih bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani,
- pri svojih odločitvah upoštevati interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov,
- izogibati ravnanjem, s katerimi se ogroža ali zmanjšuje premoženje družbe ali kako drugače ogroža sposobnost preživetja družbe.

Za primere, ko družba postane insolventna, pa se izrecno nalaga poslovodstvu, da v enem mesecu po nastanku insolventnosti vloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti, s čimer se spreminja dosedanja ureditev, po kateri je bilo poslovodstvo v primeru, če je družba postala insolventna, dolžno predložiti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja (prim. 35. člen ZFPPIPP). V luči razmer ob razglasitvi epidemije covid-19 pa je dodan dodaten rok za primer, če je razlog za insolventnost naravna nesreča (na primer poplava, plaz, potres) ali druge primerljive okoliščine (na primer epidemija). V takem primeru mora poslovodstvo vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v treh mesecih po nastanku insolventnosti.

Na novo je opredeljen nosilec obveznosti za primer, da družba postane insolventna. Tako mora v primeru, če družba nima poslovodstva, v primeru družbe z omejeno odgovornostjo vsak družbenik, v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta, v primeru drugih pravnih oseb pa njen ustanovitelj, vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v roku enega oziroma treh mesecev po nastanku insolventnosti, razen če ta oseba ni seznanjena z insolventnostjo ali dejstvom, da družba nima poslovodstva.

- **Vpliv postopka sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja ter zunajsodno uveljavitev ločitvenih pravic:**

Glede na recitale 32 do 37 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti bi dolžniku moralo biti omogočeno, da izkoristi začasno prekinitev posameznih postopkov izvršbe, ki jo odobri sodni ali upravni organ ali je odobrena po zakonu, za podporo pogajanj o načrtu prestrukturiranja, da bi med trajanjem pogajanj lahko nadaljeval s poslovanjem ali vsaj ohranil vrednost svojega premoženja. Kadar tako določa nacionalno pravo, bi moralo biti tudi mogoče, da se prekinitev uporablja v korist tretjih oseb, ki nudijo jamstvo, vključno z garantii in izdajatelji zavarovanj. Države članice pa bi morale imeti možnost,

da določijo, da sodni ali upravni organi neodobrijo prekinitve posameznih postopkov izvršbe, kadar takšna prekinitve ni nujna ali kadar ne izpolnjuje cilja, tj. zagotavljanja podpore za pogajanja. Podlagi za zavrnitev sta med drugim lahko premajhna podpora potrebne večine upnikov ali, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, dolžnikova dejanska nesposobnost, da plača dolgove, ko zapadejo v plačilo.

Glede trajanja prekinitve je v recitalu 35 pojasnjeno, da bi se morala prekinitve posameznih postopkov izvršbe zaradi zagotavljanja pravičnega ravnotežja med pravicami dolžnika in pravicami upnikov uporabljati za največ štiri mesece. Vendar lahko zapletena prestrukturiranja zahtevajo več časa. Države članice bi morale imeti možnost, da določijo, da v takšnih primerih sodni ali upravni organ lahko podaljša začetno obdobje prekinitve. Kadar sodni ali upravni organ ne sprejme odločitve o podaljšanju prekinitve, preden se ta izteče, bi morali učinki prekinitve prenehati, ko se izteče obdobje prekinitve. Zaradi pravne varnosti bi moralo biti skupno obdobje prekinitve omejeno na 12 mesecev. Države članice bi morale imeti možnost, da določijo, da prekinitve traja za nedoločen čas, kadar dolžnik postane insolventen v skladu z nacionalnim pravom. Države članice bi morale imeti možnost, da se odločijo, ali za kratkoročno začasno prekinitve, dokler sodni ali upravni organ še odloča glede dostopa do okvira preventivnega prestrukturiranja, veljajo roki iz te direktive. Da bi zagotovili, da upniki ne utrpijo nepotrebne škode, bi države članice morale določiti, da sodni ali upravni organi lahko odpravijo prekinitve posameznih postopkov izvršbe, če ta ne izpolnjuje več cilja podpore pogajanj, na primer če postane očitno, da potrebna večina upnikov ne podpira nadaljevanja pogajanj. Kadar države članice določijo takšno možnost, bi bilo treba prekinitve odpraviti tudi, če nepravilno škoduje upnikom. Državam članicam bi moralo biti dovoljeno, da omejijo možnost odprave prekinitve posameznih postopkov izvršbe na primere, v katerih upniki niso mogli izraziti svojega mnenja, preden je prekinitve začela veljati ali preden je bila podaljšana. Državam članicam bi prav tako moralo biti dovoljeno, da določijo minimalno obdobje, med katerim prekinitve ni mogoče odpraviti. Sodni ali upravni organi bi lahko pri ugotavljanju, ali obstaja nepravilna škoda za upnike, upoštevali, ali bo s prekinitvijo ohranjena skupna vrednost premoženja in ali dolžnik ravna v slabi veri ali z namenom povzročiti škodo oziroma ali na splošno ravna v nasprotju z upravičenimi pričakovanji vseh upnikov (recital 36 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti).

Predlagatelj navedene zahteve Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti implementira z novimi določbami, s katerimi se ureja vpliv začetka postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja ter zunajsodno uveljavitev ločitvenih pravic.

Novemu pristopu pa je bilo treba prilagoditi tudi veljavne določbe 35. do 39. člena ZFPPIPP, ki zapovedujejo aktivnosti posloводства in nadzornega sveta v primeru insolventnosti.

- **Vzpostavitev možnosti za prestrukturiranje terjatev v okviru postopka tudi v primerih, ko dolžnik še ni postal insolventen, pa mu le-ta že grozi (postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti):**

Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti predstavlja nov postopek za primere grozeče insolventnosti. Ta se tako pridružuje obstoječemu postopku preventivnega prestrukturiranja, saj sta oba ta postopka namenjena odpravi grozeče oziroma verjetne insolventnosti, torej položaja, ko insolventnost pri dolžniku še ni nastopila, obstoji pa verjetnost – grožnja njenega nastopa. Uvedba novega sodnega postopka – sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ima dvojni pomen. Po eni strani predstavlja nov sodni postopek, namenjen finančnemu prestrukturiranju obveznosti podjetja, hkrati pa je tesno povezana z novimi pravili glede ravnanj posloводства ob nastopu grozeče insolventnosti in insolventnosti.

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti v členu 19 določa dolžnosti direktorjev ob nastopu grozeče insolventnosti. Navedena določba določa, da države članice zagotovijo, da kadar obstaja verjetnost insolventnosti, direktorji upoštevajo vsaj naslednje:

- (a) interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov;

- (b) potrebo po sprejetju ukrepov za izogib insolventnosti ter
- (c) potrebo po izogibanju namernemu ali hudo malomarnemu ravnanju, s katerim se ogroža sposobnost preživetja podjetja.

Temu sledijo tudi nova spremenjena pravila v oddelku 2.2 ZFPPIPP, predvsem s tem povezani novi 33.a člen, ki ureja obveznosti posloводства in drugih organov družbe ob nastanku grozeče insolventnosti. Gre zlasti za obveznosti posloводства, ki se nanašajo na pravočasno seznanitev nadzornega sveta in lastnikov družbe o nastopu teh okoliščin in pripravi ukrepov, da družba ne postane insolventna. Predlagana ureditev tako že na tej stopnji ločuje med obveznostmi, ki jih ima posloводство, ko insolventnost družbi šele grozi, in obveznostmi, ki jih ima posloводство, ko je družba že insolventna. V trenutku nastopa insolventnosti namreč prevladajo interesi upnikov, zato mora posloводство bodisi v kratkem roku ta položaj odpraviti ali pa predlagati začetek enega izmed postopkov za odpravo insolventnosti ali stečajni postopek.

Možnosti, ki jih ima posloводство v času grozeče insolventnosti, so širše, prav tako ima posloводство na voljo tudi daljše časovno obdobje za zagotovitev ukrepov, ki bodo takšno stanje preprečili. Ukrepi bodo v tem primeru primarno še zunajsodni in bodo temeljili na dogovorih s ključnimi upniki glede obsega in načina prostovoljnega prestrukturiranja dolga. Predlagatelj se zaveda, da dogovor v vseh primerih ne bo mogoč in je tako tudi glede na zahtevo Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti treba zagotoviti ustrezen postopek prestrukturiranja, v katerem se lahko doseže tudi preglasovanje oziroma doseže potrditev načrta prestrukturiranja, čeprav se z njim ne strinjajo vsi upniki.

Postopek preventivnega prestrukturiranja je primarno namenjen prestrukturiranju finančnih terjatev (glej veljavni prvi odstavek 44.c člena) in predvsem srednjim in velikim gospodarskim družbam (glej veljavni prvi odstavek 44.b člena), kar posledično terja tudi manj sodne intervencije in nadzora, zato se je predlagatelj odločil, da uvede nov (sodni postopek), ki je namenjen vsem gospodarskim družbam in podjetnikom, ki jim insolventnost šele grozi, prav tako je namenjen prestrukturiranju vseh terjatev, tako finančnih kot tudi poslovnih. Nov postopek z namenom pravočasnega pristopa k prestrukturiranju vsebuje vrsto vzpodbud za dolžnika, hkrati pa tudi varovalke, ki preprečujejo moralni hazard in težnjo, da bi se dolžnik razbremenil obveznosti, kljub dejstvu, da insolventnost sploh ne grozi. Posredni namen ureditve pravil novega postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti je tudi spodbuditi dolžnike in predvsem upnike, da v fazi grozeče insolventnosti in v primeru, da ima podjetje poslovne izgleda za uspeh, čim prej pristopijo k zunajsodnemu prestrukturiranju. Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti predstavlja naslednjo fazo že začetega postopka zunajsodnega prestrukturiranja. Prav možnost začetka sodnega postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti bo po oceni predlagatelja spodbudila upnike (vključno z zavarovanimi/ločitvenimi upniki), da k takšnim prestrukturiranjem pristopijo že v tej fazi, saj v primeru njihovega nasprotovanja nastopijo posledice začetka tega postopka (prekinitev izvršilnih postopkov) in možnost preglasovanja.

Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti bo dovoljeno voditi, če pri dolžniku »obstoji grozeča insolventnost«. Pojem grozeče insolventnosti na novo določa novi 13.a člen, ki pa je glede definicije enak, kot pojem verjetne insolventnosti že opredeljuje 44.d člen ZFPPIPP.

Pri odločitvi, na kak način implementirati Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti glede ureditve novega postopka, je predlagatelj ta pravila naslonil na pravila, ki urejajo postopek prisilne poravnave, vendar glede na dejstvo, da je položaj dolžnika v tem postopku drugačen, tudi z nekaj dodatnimi izjemami in odstopi. Tako je predlagano, da se uporabljajo vsa pravila, ki urejajo postopek prisilne poravnave, razen če določbe v tem oddelku določajo drugače. Tudi sam namen postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti je drugačen, kar se posledično zrcali tudi v odstopih in možnostih, ki jih imajo upniki v tem postopku.

Začetek postopka

Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti se lahko začne na predlog dolžnika (ali osebno odgovornega družbenika). Izključena je možnost, da bi takšen postopek lahko sprožili tudi upniki, kot velja za postopek prisilne poravnave, zato je predlagana izključitev teh določb zakona.

Poleg splošnih procesnih ovir za vodenje prisilne poravnave je glede postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti določena še dodana predpostavka, in sicer postopka ni dovoljeno voditi, če dolžnik ni izpolnil svojih obveznosti predložitve letnega poročila agenciji zaradi objave po prvem ali drugem odstavku 58. člena ZGD 1 ali podatkov iz letnega poročila za namene iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1 ali če dolžnik nima predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za plače in nadomestila plač in obračunov DDV za obdobje zadnjih 24 mesecev do dne oddaje vloge ali če je davčni organ dolžniku v zadnjih petih letih od vložitve predloga dodatno ali naknadno odmeril davek ali naložil plačilo prispevkov v znesku najmanj 50.000 EUR ali če je bil dolžnik obsojen za kaznivo dejanje s področja delovnih razmerij, premoženja, gospodarstva ali pravnega prometa. Navedene zahteve sledijo Direktivi o prestrukturiranju in insolventnosti, ki v členu 4(2) in v recitalu 27 določa, da države članice lahko določijo, da se dolžnikom, ki so bili obsojeni zaradi hudih kršitev računovodskih in knjigovodskih obveznosti na podlagi nacionalnega prava, lahko tudi prepove dostop do okvirov preventivnega prestrukturiranja, prav tako se dostop do okvirov prestrukturiranja lahko omeji tistim dolžnikom, katerih poslovne knjige in evidence so nepopolne ali pomanjkljive do takšne mere, da je nemogoče ugotoviti, kakšno je njihovo poslovno in finančno stanje.

Predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti mora vsebovati vse sestavine predloga za prisilno poravnavo, vendar pa glede na dejstvo, da dolžniku insolventnost šele grozi, predlog ne vsebuje podrejenega zahtevka, da sodišče začne stečajni postopek, če bo predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti zavrglo ali zavrnilo oziroma postopek ustavilo. Temu sledi tudi posledica in pravilo, povezano z neuspešnostjo tega postopka, saj ustavitev postopka in zavrnitev predloga praviloma ne vodi v začetek stečajnega postopka, temveč je zgolj določena dvoletna omejitev glede predlaganja novega sodnega postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti. Izjema od navedenega pravila je predvidena le za primere, če sodišče predlog zavrne, ker ugotovi ugovoru zoper vodenje postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti in razloga ker je dolžnik insolventen, ali iz razloga, ker je dolžnik v poročilu o finančnem poslovanju in položaju podal neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke ali če upniku ni omogočil vpogleda v dokumentacijo v skladu s predlaganim novim drugim odstavkom 137. člena. V takem primeru sodišče ustavi postopek in izda sklep po začetku stečajnega postopka.

Poročilo o finančnem poslovanju in načrt finančnega prestrukturiranja

Predlogu za začetek postopka morata biti enako kot v postopku prisilne poravnave priložena poročilo o finančnem poslovanju dolžnika in načrt finančnega prestrukturiranja. Predlog zakona določa posebna pravila glede sestave poročila o finančnem poslovanju dolžnika in načrtu finančnega prestrukturiranja. Ker insolventnost pri dolžniku, ki sproži takšen postopek, še ni nastopila, ni zakonske zahteve, da se v poročilu o finančnem položaju in poslovanju dolžnika ocenijo sredstva po likvidacijski vrednosti sredstev, ampak mora to vsebovati vrednost sredstev, ocenjeno v skladu z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti ob predpostavki poštene prodaje ali oceno tržne vrednosti podjetja kot delujočega podjetja.

Predlogu morata biti priložena tudi načrt finančnega prestrukturiranja in poročilo ocenjevalca vrednosti podjetij, pri čemer mora glede na dejstvo, da se z ukrepi ne odpravlja insolventnosti, ampak se le-ta preprečuje, iz predloženih dokumentov izhajati potrditev, da dolžniku insolventnost grozi in da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da ta ne bo postal insolventen. Tako mora dolžnik že ob vložitvi predloga izkazati, da ima možnosti za uspeh.

Načrt finančnega prestrukturiranja mora pregledati pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetja in o pregledu pripraviti svoje poročilo. V okviru poročila mora podati mnenje in potrditi, da dolžniku insolventnost res grozi, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da dolžnik ne bo postal insolventen, ter da bodo s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila terjatev upnikov, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek. Tako so že v okviru načrta in njegove potrditve varovani tudi interesi upnikov. Če upniki menijo, da sam načrt temelji na zmotnih ali nepopolnih podlagah, pa se uporabljajo enaka pravila glede razkritja finančnega položaja dolžnika v okviru prisilne poravnave, ki pa se s predlaganimi spremembami še širijo in upnikom izrecno omogočajo dostop do dokumentacije, ki je bila podlaga za sprejem načrta.

Izključitev nekaterih pravil postopka prisilne poravnave

Upošteva dejstvo, da je novi postopek namenjen spodbuditi dolžnika, da pravočasno začne finančno prestrukturiranje, se tudi v luči, ki ga zasleduje Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti, to spodbuja na način, da so v tem postopku izključene določbe, ki bi omogočale upnikov prevzem lastniških upravičenj dolžnika oziroma poseg v njegovo kapitalsko strukturo. Tako je izključen osmi odstavek 144. člena, ki določa, da mora dolžnik obvezno upnikom ponuditi pretvorbo terjatev v kapital, posledično pa tudi pravila, določena v 192., 199.a, 199.b in 199.d členu. Izključena je tudi uporaba določb 152., 165., 166., 208. in 221.i do 221.l člena ZFPPIPP.

Vsak upnik ima tudi v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti možnost ugovora zoper vodenje tega postopka, pri čemer se poleg smiselne uporabe razlogov iz 172. člena ZFPPIPP ugovor lahko vloži tudi, če je dolžnik insolventen ali če dolžniku insolventnost ne grozi.

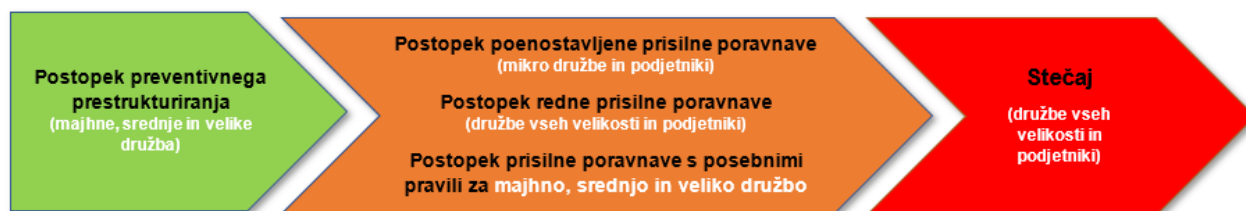
Ključne značilnosti in podobnosti postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti s postopkom prisilne poravnave:

- dolžnik obdrži vodenje družbe, vendar pa je med postopkom pod nadzorom sodišča in upravitelja,
- ne dovolijo oziroma prekinijo se vsi postopki izvršbe in zavarovanja z izjemo izvršilnih postopkov terjatev iz naslova delovnih razmerji, pri čemer v skladu z Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti prekinitiv uvodoma traja štiri mesece in se lahko nato podaljša še za osem mesecev. Če sodišče že med postopkom ugotovi, prekinitiv ne izpolnjuje več cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, pri čemer se domneva, da je pogoj izpolnjen, če načrtu prestrukturiranja nasprotujejo upniki terjatev do dolžnika, ki skupaj dosegajo znesek terjatev, ki je potreben za sprejetje prisilne poravnave zaradi odprave grozeče insolventnosti, ali kadar prekinitiv privede do insolventnosti upnika, sodišče lahko prekinitiv odpravi. Prav tako mora v času nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitiv postopkov izvršbe ali zavarovanja upnik za zunajsodno uveljavitev ločitvene pravice pridobiti soglasje sodišča;
- dolžnik si zagotovi posledice/učinke glede ključnih pogodb tudi v primeru začetka tega postopka;
- enaka pravila glede glasovanja kot v postopku prisilne poravnave;
- v primeru kapitalskih družb ima dolžnik možnost vseh ukrepov, ki jih določa predlog zakona za njihovo prestrukturiranje;
- posebna pravila glede prisilne poravnave za malo gospodarstvo veljajo tudi glede postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče.

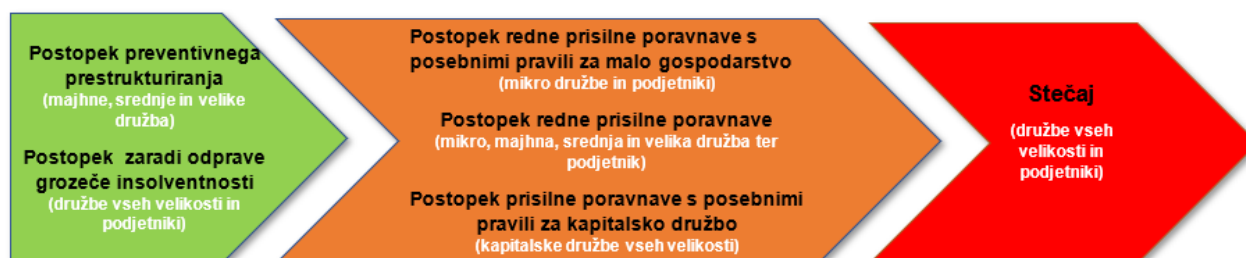
Shematski prikaz postopkov pred predlagano ureditvijo in po njej:

insolventnost podjetju grozi > insolventno podjetje, a insolventnost odpravljava > insolventnosti se ne da odpraviti

DELITEV POSTOPKOV ZARADI INSOLVENTNOSTI PO VELJAVNI UREDITVI

DELITEV POSTOPKOV ZARADI INSOLVENTNOSTI PO PREDLOGU ZFPPIPP-H

2.3.4. Posebna pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo

Na podlagi v uvodu navedene analize in ugotovitve šibkih točk postopka poenostavljene prisilne poravnave se je predlagatelj osredotočil na spremembe v smeri, da se predvsem tiste izmed točk, ki prekomerno (izključno) temeljijo na poštenosti delovanja dolžnika in lahko predstavljajo priložnost za nepoštene prakse ter tako posledično omogočijo zlorabo postopka in instituta in na katere morajo sicer v nadaljnji fazi paziti tako upniki kot sodišče, odpravijo ali spremenijo. Hkrati pa je predlagatelj upošteval, da je ta postopek namenjen najmanjšim gospodarskim subjektom in samostojnim podjetnikom in zato zanje ne sme predstavljati prevelikega stroškovnega in administrativnega bremena, saj bi jim bilo lahko na ta način posledično onemogočeno prestrukturiranje. Pri oblikovanju rešitev je bilo treba izhajati tudi iz ureditve, ki jo na tem področju na ravni Evropske unije prinaša Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti.

Poleg spremembe naziva postopka v »postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo«, ki ne naslavlja več poenostavitve, temveč subjekte, ki jim je postopek namenjen, predlagatelj ocenjuje, da je glede na primere sodne prakse, v katerih so se pravila poenostavljene prisilne poravnave lahko uporabila tudi pri prisilni poravnavi družb, ki so sicer izpolnjevale pogoje iz 221. a člena in so izpolnjevale predpostavke za mikro družbo ali podjetnika po 55. členu ZGD-1, pri čemer pa so te družbe izkazovale čiste prihodke, nižje od 700.000,00 evrov, ali vrednost aktive, nižjo od 350.000,00 evrov, hkrati pa so obveznosti družbe v veliki meri presegale tako znesek prihodkov kot znesek aktive. Uporaba določb postopka poenostavljene prisilne poravnave za navedene družbe predstavlja odstop od namena zakona glede postopkov poenostavljene prisilne poravnave in sploh namena prisilne poravnave.

Glede na navedeno predlagatelj v predlogu določa posebna pravila postopka prisilne poravnave, ki ga bo dovoljeno voditi nad gospodarsko družbo, ki izpolnjuje vsa merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb, in če vrednost aktive v zadnjih dveh letih ne presega 700.000 evrov ter višina vseh njenih obveznosti ne presega 700.000 evrov, ter nad podjetnikom, ki izpolnjuje merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb glede števila delavcev in prihodkov od prodaje, ter višina vseh njegovih obveznosti ne presega 700.000 evrov.

Ključna poenostavitev za te družbe je povezana s stroški. Predlogu za začetek postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo tako ne bo treba predložiti poročila revizorja iz 2. točke drugega odstavka 141. člena ZFPPIPP, prav tako tudi ne poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja iz 4. točke drugega odstavka 141. člena ZFPPIPP, ocenjena vrednost premoženja iz četrte alineje 5. točke prvega odstavka 142. člena ZFPPIPP pa ni treba, da je izdelana s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti premoženja iz 1. točke drugega odstavka 25. člena ZFPPIPP. Dolžnik pa mora predlogu priložiti izjavo, da poročilo resnično in pošteno prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje. Predvideno je, da sodišče na predlog upnika lahko naloži dolžniku, da revizor preveri poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika in da se izdela poročilo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja. Če revizor ali pooblaščen ocenjevalec podjetij v poročilu o finančnem položaju in poslovanju dolžnika ugotovi bistveno odstopanje finančnega položaja in poslovanja dolžnika, strošek pregleda in izdelave poročila revizorja in pooblaščenega ocenjevalca podjetij bremeni dolžnika.

Vsa druga pravila, ki veljajo za redno prisilno poravnavo (imenovanje upravitelja, ki nadzira poslovanje dolžnika in preveri obstoj prijavljenih terjatev) veljajo tudi v tem postopku. S tem se prek upravitelja dodatno varuje položaj upnikov v teh postopkih. Nadalje pa po predlagani ureditvi prisilna poravnava za malo gospodarstvo tudi ne učinkuje na terjatve za plačilo davkov, kot jih določa zakon, ki ureja davčni postopek.

2.3.5. Revizija v postopkih zaradi insolventnosti

V postopkih zaradi insolventnosti po veljavni ureditvi drugega odstavka 121. člena ZFPPIPP ni mogoče vložiti revizije, pri čemer je v prvem odstavku navedenega člena določeno, da se za postopek zaradi insolventnosti glede vprašanj, ki v ZFPPIPP niso urejena drugače, smiselno uporabljajo pravila zakona, ki ureja pravdni postopek. Po določbi drugega odstavka 367. člena²⁸ Zakona o pravdnem postopku²⁹ (v nadaljnjem besedilu: ZPP) pa v primerih, ko zakon določa, da revizije ni, sodišče revizije ne more dopustiti.

Vendar je bilo v zvezi z navedeno ureditvijo pri delu sodišča, in sicer gospodarskega oddelka Višjega sodišča v Ljubljani, ki je izključno pristojno za odločanje o pritožbah v postopkih zaradi insolventnosti, ugotovljeno, da ureditev, po kateri v postopku zaradi insolventnosti prav v nobenem primeru ni mogoče vložiti revizije (drugi odstavek 121. člena ZFPPIPP), tudi glede na spremembe ZPP o reviziji, ni več ustrezna. Glede na spremembe ZPP, po katerih je mogoče vložiti revizijo, če jo dopusti vrhovno sodišče, bi bilo zato treba dovoliti revizijo tudi v postopkih zaradi insolventnosti (kakor je bilo to za nepravdne postopke urejeno v novem 37. členu Zakona o nepravdnem postopku³⁰). Vrhovno sodišče namreč (v skladu z določbo 367.a člena ZPP) dopusti revizijo, če je od odločitve vrhovnega sodišča mogoče pričakovati odločitev o pravnem vprašanju, ki je pomembno za zagotovitev pravne varnosti, enotne uporabe prava ali za razvoj prava prek sodne prakse. Sodišče dopusti revizijo zlasti v primerih:

- če gre za pravno vprašanje, glede katerega odločitev sodišča druge stopnje odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča, ali
- če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodne prakse vrhovnega sodišča ni, še zlasti, če sodna praksa višjih sodišč ni enotna, ali
- če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodna praksa vrhovnega sodišča ni enotna.

---

²⁸ 367. člen:

Zoper pravnomočno sodbo, izdano na drugi stopnji, lahko stranke vložijo revizijo v 15 dneh po vročitvi sklepa vrhovnega sodišča o dopustitvi revizije.

Če zakon določa, da revizije ni, sodišče revizije ne more dopustiti.

²⁹ Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US, 48/15 – odl. US, 6/17 – odl. US, 10/17, 16/19 – ZNP-1 in 70/19 – odl. US

³⁰ Uradni list RS, št. 16/19.

Predlagatelj ugotavlja, da imajo nekatere odločitve v postopkih zaradi insolventnosti daljnosežne posledice. Ravno zaradi izključitve revizije po veljavni ureditvi se namreč s tovrstnimi vprašanji v vse večji meri ukvarja US. Navedeno je dodaten argument v prid predlagani rešitvi, saj je za enotno sodno prakso v prvi vrsti zadolženo Vrhovno sodišče RS, US pa bi se moralo ukvarjati (predvsem) s kršitvami ustavnih pravic.

Zlasti je treba omogočiti preizkus pravilnosti uporabe materialnega prava in odpravo bistvenih kršitev določb postopka v zvezi s sklepi, ki so izdani na drugi stopnji in s katerimi je pravnomočno odločeno, da se predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti zavrne, s katerimi se konča stečajni postopek brez razdelitve upnikom ali s katerimi se ugotovi ugovoru proti odpustu obveznosti ali zavrne predlog za odpust obveznosti. Tovrstne odločitve sodišča, ki imajo za stranke postopka daljnosežne posledice, namreč lahko terjajo poenotenje uporabe prava oziroma so pomembne za razvoj prava prek sodne prakse.

2.3.6. Razširitev možnosti in uporabe posebnih pravil za prisilno poravnavo nad majhno, srednjo ali veliko družbo ter reorganizacijo za mikro družbe s spremembo posebnih pravil in možnosti za odpravo omejitve, da lahko prisilno poravnavo predlagajo le upniki finančnih terjatev

S predlaganimi spremembami se nadaljuje načelna smer, ki jo je začrtala že novela ZFPPIPP-F. Z navedeno novelo je bilo preseženo stališče, da so postopki zaradi insolventnosti primarno namenjeni varstvu dolžnikov. Moderno insolvenčno pravo³¹ spreminja to smer in izbiro insolvenčnega postopka polaga tudi v roke upnika, in sicer tako, da upnik z izbiro postopka lahko vpliva na možnost in višino poplačila svojih terjatev. Tudi Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti državam članicam omogoča, da v nacionalnih ureditvah določijo, da se postopek prestrukturiranja začne bodisi na predlog dolžnika ali na predlog upnika. Vendar, kot izhaja tako iz navedene direktive kot tudi iz revizije in ekspertnega stališča dr. Balza, je treba ločiti situacije, ko gre za prestrukturiranje zaradi grozeče insolventnosti in primere, ko insolventnost že nastopi.³² Predlagana rešitev tako omogoča upnikom, da se odločijo za postopek prisilne poravnave samo v primeru, ko insolventnost že nastopi, po drugi strani pa ima dolžnik možnost, da s tem postopkom začne že v primeru, ko mu insolventnost (še) grozi.

Za mikro družbe predlagatelj v prihodnje omogoča širši nabor možnosti. Poleg možnosti poenostavljene prisilne poravnave (po predlogu: prisilne poravnave za malo gospodarstvo) smejo tudi mikro družbe, kot vse druge kapitalske družbe, začeti postopek »redne« prisilne poravnave (predlagana sprememba 221.h člena ZFPPIPP). Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti namreč določa, da se tudi pojmi mikro, mala in srednja podjetja (MSP) razumejo tako, kot so opredeljeni v nacionalnem pravu (drugi odstavek 3. člena Direktive). Direktiva priporoča, da bi morali za večjo učinkovitost ter zmanjšanje zamud in znižanje stroškov nacionalni okviri preventivnega prestrukturiranja vključevati prožne postopke. Kadar se navedena direktiva namreč izvaja z več kot enim postopkom znotraj okvira prestrukturiranja, bi moral imeti dolžnik za učinkovito prestrukturiranje dostop do vseh pravic in zaščitnih ukrepov, določenih v tej direktivi.

V zvezi z možnostjo, da se posebna pravila o tem, kateri upniki lahko začnejo postopek prisilne poravnave, razširijo tudi na upnike, ki niso finančne institucije, je predlagatelj izhajal iz tega, da je bilo v strokovnih razpravah izpostavljeno, da bo naslednja »kriza« lahko drugačna. Zato predlagatelj meni, da zamejen pristop, ki ga vsebuje veljavni zakon, ni primeren. ZFPPIPP je namreč v prvi vrsti procesni predpis in mora biti glede strokovnih razlogov vsebinsko odprt. Zaradi tveganj, ki jih prinaša širjenje možnosti v smeri »nefinančnih« terjatev, pa se na podlagi predloga tovrstnih upnikov postopek ne začne

---

³¹ Dr. Manfred Balz: Review of the Law on Financial Operations, Insolvency Proceedings and Compulsory Dissolution of the Republic of Slovenia.

³² We recommend using exclusively actual illiquidity as a trigger for both a CS proceeding and a bankruptcy upon a creditor filing, and imminent illiquidity as trigger only upon a debtor filing for CS.

neposredno, ampak se najprej vroči dolžniku, ki ima možnost ugovora iz razlogov, določenih v 172. členu ZFPPIPP (predlagana sprememba 221.j člena ZFPPIPP).

2.3.7. Izboljšanje poplačila upnikov v stečajnem postopku in zagotovitev večje preglednosti prodaj v stečajem postopku

Ministrstvo za pravosodje na podlagi podatkov, ki jih prejme iz sodnih vpisnikov s strani Vrhovnega sodišča RS vodi tudi statistiko poplačil upnikov v stečajnih postopkih nad pravno osebo in v postopkih osebne stečaja.

stečajni postopek nad pravno osebo	2016		2017		2018		2019		2020	
vrsta terjatev	priznано	% popl	priznано	% popl	priznано	% popl	priznано	% popl	priznано	% popl
prednostne	133.099,70	21,12%	625.371,41	21,72%	368.399,58	18,73%	127.780,05	23,22%	1.288.551,71	26,88%
navadne	2.482.370,38	8,32%	3.895.346,71	7,15%	1.695.018,29	7,23%	1.927.296,86	7,91%	2.571.868,37	9,69%
zavarovane	1.283.237,60	19,67%	1.765.425,07	19,93%	1.599.644,66	19,07%	2.345.412,39	19,64%	2.698.754,34	20,04%
podrejene	14.737,41	0,64%	73.752,41	0,00%	9.482,15	0,10%	36.762,39	0,00%	30.858,48	0,39%
skupaj priznane terjatve	3.913.445,08		6.359.895,60		3.672.544,68		4.246.071,11		6.590.032,90	
skupaj plačane terjatve	487.151,03		766.197,18		496.612,78		642.758,70		1.136.527,46	
ponderirani delež poplačila		12,45%		12,05%		13,52%		15,14%		17,25%
postopek osebne stečaja	2016		2017		2018		2019		2020	
vrsta terjatev	priznано	% popl	priznано	% popl	priznано	% popl	priznано	% popl	priznано	% popl
prednostne	3.587,23	13,67%	5.597,64	12,45%	3.177,72	12,95%	3.786,75	18,93%	3.000,69	21,17%
navadne	198.099,03	13,12%	172.673,00	15,42%	102.673,36	17,26%	193.395,12	16,16%	185.804,21	15,29%
zavarovane	130.725,97	9,73%	146.786,35	11,17%	107.098,26	10,18%	140.322,95	11,12%	202.464,63	11,81%
podrejene	1.789,50	0,00%	1.176,75	0,19%	32,93	0,36%	1.140,23	0,23%	46,10	0,08%
skupaj priznane terjatve	334.201,73		326.233,73		212.982,28		333.379,57		391.315,63	
skupaj plačane terjatve	39.200,60		43.721,35		29.035,66		47.576,02		52.955,82	
ponderirani delež poplačila		11,73%		13,40%		13,63%		14,27%		13,53%

Kot izhaja iz zgornjih tabel, se delež poplačila skozi leta postopno povečuje, vendar pa je delež po oceni predlagatelja, predvsem v primeru navadnih in zavarovanih terjatev, še vedno razmeroma nizek.

Povečanje deleža poplačila upnikov je mogoče doseči z ukrepi, ki so namenjeni pravočasnemu začetku stečajnega postopka. Ti so natančneje opisani pod naslovom 2.3.2. te uvodne obrazložitve. Povečanje poplačila upnikov v že začetem stečajnem postopku pa je po mnenju predlagatelja mogoče doseči:

1. z rešitvami, ki omogočajo, da se s predmeti, ki so predmet prodaje, lahko seznanijo čim širši krog potencialnih kupcev,
2. tako, da sam postopek prodaje omogoča doseganje najvišje cene in onemogoča dolžniku ali drugim potencialnim kupcem, da prodajo ovirajo ali vplivajo na ceno predmeta prodaje,
3. da so stroški prodaje in drugi stroški stečajnega postopka čim nižji.

V primeru, da je predmet stečajne mase še delujoč podjetje, je ena izmed možnosti prodaje, ki jo določa že veljavni ZFPPIPP, prodaja poslovne celote dolžnika.

Po veljavni ureditvi se je takšna prodaja lahko izvedla samo na predlog upravitelja in ob soglasju upnikov. Glede na dejstvo, da je eden izmed temeljnih namenov za vodenje stečajnega postopka najboljše poplačilo upnikov, se v tem delu spreminjajo pravila glede prodaje poslovne celote dolžnika, in sicer na način, da imajo močnejšo vlogo upniki, ki lahko zahtevajo, da upravitelj pripravi vse potrebno, da se dolžnik proda kot poslovna celota.

Druga rešitev, namenjena temu, da se s prodajami v stečajnih postopkih seznanijo čim širši krog potencialnih kupcev, je priključitev in objava prodaj v stečajnih postopkih na enotnem portalu prodaj (<https://sodnedrazbe.si/>). Gre za nadgradnjo oziroma dopolnitev vsebine portala sodnih dražb, kjer se že objavljajo vse prodaje v izvršilnih postopkih, pa tudi v stečajnih postopkih, pri čemer je takšna objava za upravitelje za zdaj neobvezna, po predlagani ureditvi pa bo obvezna. S tem se omogoča tudi večja transparentnost samega stečajnega postopka.

Prav tako se kot rešitev, namenjena večjemu poplačilu upnikov v insolventnih postopkih, predlaga, da se kot primarna oblika prodaje določi prodaja prek spletne javne dražbe. Po mnenju predlagatelja se s spletnimi javnimi dražbami širi krog potencialnih kupcev in onemogočajo dogovarjanja, s čimer se posledično doseže višja cena.

In ne nazadnje se z namenom, da lahko v takšni javnih dražbah sodelujejo tudi osebe, ki bi del kupnine poplačale s kreditom, na predlog, ki ga je podalo Združenje bank Slovenije, ureja možnost plačila kupnine z najemom kredita ter zavarovanjem vračila kredita z ustanovitvijo zastavne pravice na kupljenem premoženju.

V okviru dopoljenih pravil, ki urejajo storitve, ki jih upravitelji lahko zaupajo tretjim osebam, pa se iz temeljnega načela, da mora upravitelj vseskozi opravljati dejanja s profesionalno skrbnostjo in z namenom najboljšega poplačila upnikov, izpeljuje dodatno pravilo, da mora upravitelj pri sklepanju takšnih pogodb upoštevati tudi, da cena takšnih storitev ne presega tržne cene za tovrstne storitve. Takšno skrb bi lahko izpeljali že iz splošnih pravil in obveznosti, ki zavezujejo upravitelja, vendar se z namenom določnosti, glede na dejstvo, da predlagatelj v povezavi s to dolžnostjo predvideva tudi disciplinsko sankcijo, dodaja tudi to posebno pravno pravilo. Prav tako se dodaja obveznost upravitelja, da mora sodišču posredovati vse podatke glede sklenjenega pravnega posla (s kom je pravni posel sklenjen in po kakšni ceni). Posledično so ti podatki dostopni prek vpogleda v spis tako samim upnikom kot strankam postopka in tudi drugim organom v okviru njihovih pristojnosti, če jim sodišče dovoli vpogled v spis.

V zvezi s tematiko prodaj v stečajnem postopku je treba opozoriti še na odločbo, v kateri je US v zadevi, št. Up-1581/18-22 z dne 4. 4. 2019³³, zavzelo stališče, da je položaj predkupnega upravičenca iz naslova zakonite predkupne pravice varovan v okviru pravice do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave. Skupna prodaja celotnega kompleksa nepremičnin, ki zajema tudi dve nepremičnini (solastniška deleža), na katerih ima predkupni upravičenec zakonito predkupno pravico, je bila v obravnavanem primeru posledica sprejetega načina prodaje v stečajnem postopku in ne posledica odločitve predkupnega upravičenca. Predkupni upravičenec je v konkretnem primeru svojo predkupno pravico v postopku lahko uveljavil le na način, da je s podpisom pogodbe pristal na smiselno enake pogoje, kot so veljali za izbranega ponudnika glede nakupa vseh nepremičnin skupaj. Ob upoštevanju navedene okoliščine stališče sodišča, da predkupni upravičenec pri nakupu kompleksa nepremičnin nima prednosti pred izbranim ponudnikom, nujno pomeni tudi, da pritožnik, ki mu zakon na določenih nepremičninah (dveh solastniških deležih stečajnega dolžnika) predkupno pravico izrecno daje, te pravice dejansko nima. Zato takšno stališče krši pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave. Navedenega zaključka ne spremeni niti pravica izbranega ponudnika do nakupa, ki je že na podlagi zakona (v delu obstoja zakonite predkupne pravice) nujno sklenjena pod razveznim (oziroma odložnim) pogojem (ne)uveljavitve (zakonite) predkupne pravice (prim 1. točko tretjega odstavka 347. člena ZFPPIPP). Zakonita predkupna pravica sicer pomeni poseg v pravico do zasebne lastnine, a uresničitve interesa dolžnika (in upnikov) po prejemu kupnine, kar je namen prodaje premoženja stečajnega dolžnika, sam institut predkupne pravice ne ogroža, saj se predkupni upravičenec zavezuje k nakupu nepremičnine pod enakimi pogoji kot izbrani ponudnik, pri čemer je pritožnik v konkretnem primeru v skladu s sklepom o prodaji vplačal tudi aro.

Zaradi učinkovite možnosti zavarovanja njegovega položaja je predkupnemu upravičencu po mnenju predlagatelja treba dopustiti možnost pravnega sredstva v primerih kršitve predkupne pravice. S predlaganim novim drugim odstavkom 344. člena lahko predkupni upravičenec, čigar predkupna pravica je bila kršena, ne glede na prvi odstavek navedenega člena s pritožbo izpodbija:

– v primeru iz šestega odstavka 341. člena ZFPPIPP: sklep o izročitvi nepremičnine kupcu iz drugega odstavka 342. člena ZFPPIPP,

---

³³ Odločba je dostopna na spletni strani: <https://www.us-rs.si/media/up-1581-18.pdf>

– v drugih primerih: sklep o soglasju k prodajni pogodbi iz 341. člena ZFPPIPP.

Tudi pritožba predkupnega upravičenca pa zadrži izvršitev izpodbijanega sklepa.

2.3.8. Izboljšanje položaja delavcev v postopkih prestrukturiranja in v stečajem postopku

Po novem ne postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti kot tudi ne postopek prisilne poravnave ne bo imel več vpliva na sodne izvršbe, ki jih sprožijo delavci zoper svoje delodajalce. Če dolжник ne zmore izplačila plač delavcem v obsegu, dogovorjenem s pogodbo o zaposlitvi, pa to glede na predlagane spremembe tudi pomeni, da nima zadovoljivih možnosti za uspeh prisilne poravnave, ki bi rezultiral v nadaljnjem poslovanju družbe. Zato se spreminjajo pravila, ki določajo, da lahko delavci podajo ugovor med postopkom prestrukturiranja oziroma to obveznost nadzoruje upravitelj, le če dolжник delavcem ne izplačuje minimalne plače (pa čeprav iz pogodbe o zaposlitvi izhaja večja obveznost plačila). Položaj delavcev kot imetnikov prednostnih terjatev bo v stečajem postopku dodatno okrepljen tudi z možnostjo vključitve njihovega predstavnika v upniški odbor.

2.3.9. Pogoji za odpust obveznosti stečajnega dolžnika

Ministrstvo za pravosodje spremlja izvajanje zakonodaje s področja insolvenčnega prava, pri čemer je treba uvodoma poudariti, da je tudi sicer pri urejanju tega področja nujno vedno tehtati učinke pravil na gospodarstvo in gospodarske subjekte, ki jim je tudi v skladu z evropskimi pravili treba omogočiti možnost ponovnega začetka. Po drugi strani pa morajo biti pravila zapisana tako, da preprečujejo nepoštena ravnanja posameznikov, ki v času teh postopkov zasledujejo druge cilje. Vzpostavitev instituta »odpust dolga« narekuje tudi Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti. Države članice morajo v skladu z Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti sprejeti ukrepe za zmanjšanje negativnih učinkov prezadolženosti ali insolventnosti na podjetnike, zlasti tako, da se po določenem obdobju omogoči popoln odpust dolgov in omeji trajanje sklepov o prepovedi opravljanja dejavnosti, izdanih v povezavi z dolžnikovo prezadolženostjo ali insolventnostjo. Države članice pa imajo možnost, da se odločijo o tem, kako se pridobi dostop do odpusta dolgov, vključno z možnostjo, da od dolžnika zahtevajo, da sam zaprosi za odpust.

V naš pravni sistem je institut osebnega stečaja in odpusta obveznosti prinesel Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju³⁴ že v letu 2008. Ureditev osebnega stečaja in odpusta obveznosti, kot je veljala pred letom 2016, je dopuščala (stečajnim) dolžnikom tudi po naši oceni preširoke možnosti, da se v razmerju do svojih upnikov z nepoštenimi dejanji – neodplačnimi odsvojitvami premoženja – razbremenijo svojega dolga prek instituta odpusta obveznosti v višjem deležu, kot če bi svoje obveznosti izpolnjevali pošteno in vestno. Zato je Ministrstvo za pravosodje v letu 2016 pripravilo predlog sprememb stečajnega zakona, ki so šle v smeri zamejitve možnosti zlorabe instituta odpusta obveznosti in preprečitve dolžniku zmanjševanje in prikrivanje njegovega premoženja. V ta namen so bile z novelo ZFPPIPP-G uzakonjene številne zakonske spremembe. Sistem ovir za odpust obveznosti je bil nadgrajen s splošnim pravilom, ki opredeljuje zlorabo pravice do odpusta obveznosti in tako sodišču v konkretnih primerih omogoča širše polje presoje upravičenosti dolžnika do odpusta obveznosti. Odpust obveznosti po zakonu predstavlja t. i. pravno dobroto, ki naj bi je bil na račun upnikov deležen le pošten in vesten stečajni dolжник. V odločbi, št. U-I-56/17-20, Up-335/17-25 z dne 4. 4. 2019, je rednim sodiščem pri presoji teh položajev začrtalo smer tudi US, ko je zapisalo, da je bistvo instituta odpusta obveznosti v iskanju pravičnega ravnovesja med pravicami upnikov prezadolženega dolžnika, katerih uveljavitev je ogrožena zaradi dolžnikovega slabega premoženjskega položaja na eni strani in težo tega položaja za dolžnika na način upoštevanja vrednostne ocene njegovih ravnanj na drugi strani. Tako pri institutu odpusta obveznosti ne gre za pravico v običajnem civilnopravnem pomenu, temveč za pravno dobroto prezadolženi fizični osebi. Poleg navedene rešitve je novela ZFPPIPP-G prinesla še podaljšanje roka za vložitev ugovora proti

³⁴ Uradni list RS, št. 126/07.

odpustu obveznosti, prav tako se je podaljšalo tudi obdobje izpodbojnosti pravnih dejanj stečajnega dolžnika s treh na pet let. Z namenom preprečiti dolžniku skrivanje premoženja se je podaljšal rok za vložitev tožbe na razveljavitev odpusta obveznosti z dveh na tri leta. Za stečajnega dolžnika se je uvedla zakonska dolžnost sodelovanja s sodiščem in upraviteljem.

Čeprav tako že trenutna ureditev zagotavlja več pravnih varoval, katerih namen je onemogočiti morebitnim nepoštenim dolžnikom zlorabo pravice do odpusta obveznosti, pa se upošteva navedeno stališče US in glede na spremljanje izvajanja veljavnih zakonskih določb skozi sodno prakso s tem predlogom zakona predlagajo spremembe, ki so usmerjene v še bolj jasen in strog (normativni) pogled na odpust obveznosti dolžnika. Rešitve grede v smeri, da se poštenim in prizadevnim dolžnikom ne otežijo možnosti ponovnega začetka, vendar pa to velja le za tiste dolžnike, ki v času trajanja osebnega stečaja izkažejo resno prizadevanje, da v čim večji meri izpolnijo svoje obveznosti do upnikov. Dolžnikova dolžnost je, da si s svojimi aktivnostmi (ravnaji) prizadeva za poplačilo upnikov med preizkusnim obdobjem, sicer odpust obveznosti ni upravičen in posledično tudi ne bi smel biti dovoljen. Če si stečajni dolžnik med preizkusnim obdobjem torej v zadostni meri ne prizadeva za poplačilo upnikov in namesto denarnih sredstev sprejema druge nedenarne ugodnosti, je takšno njegovo ravnanje v nasprotju z ravnanjem, ki se ga pričakuje od poštene in vestne osebe oziroma dolžnika, ki se je zaradi nesrečnih okoliščin znašel v takšni situaciji.

Hkrati se je treba zavedati in v okviru nadzorstvenih pristojnosti nad delom stečajnih upraviteljev tudi preverjati, ali ti res vestno in v skladu z določbami ZFPPIPP izvršujejo svoje naloge v postopkih osebnega stečaja. Namreč, v skladu z določbo 402. člena ZFPPIPP ima v postopku odpusta obveznosti aktivno vlogo poleg upnikov tudi upravitelj, ki mora na podlagi podatkov, ki so mu dostopni, preveriti, ali obstaja katera koli ovira za odpust obveznosti iz tretjega odstavka 399. člena. Istočasno pa opravlja upravitelj tudi nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti dolžnika ter mora v primeru, če ugotovi, da obstaja ovira za odpust obveznosti iz tretjega odstavka 399. člena ZFPPIPP ali da dolžnik krši svoje obveznosti iz 383.b, 384., 386. ali 401. člena ZFPPIPP, vložiti ugovor proti odpustu obveznosti. Tak ugovor lahko upravitelj vложи do poteka preizkusnega obdobja, o njem pa odloči sodišče. V primeru, da upravitelj ne izpolnjuje svoje naloge glede ugotavljanja premoženja stečajnega dolžnika ali opušča vložitev ugovora zoper odpust obveznosti kljub dejstvu, da je vedel ali bi moral vedeti, da te obstojijo, to lahko predstavlja disciplinsko kršitev in začetek uvedbe disciplinskega postopka proti njemu.

Predlagatelj v smeri, ki jo je začrtala Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti, skrajšuje preizkusno obdobje. Navedena direktiva v členu 21 določa, da države članice zagotovijo, da obdobje, po katerem je mogoče insolventnim podjetnikom popolno odpustiti njihove dolgove, ni daljše od treh let, začeni najpozneje z enim od naslednjih datumov: (a) v primeru postopka, ki vključuje načrt za odplačilo dolgov, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o potrditvi načrta ali začetka njegovega izvajanja, ali (b) v primeru katerega koli drugega postopka, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o uvedbi postopka ali oblikovanja stečajne mase podjetnika. Državam članicam nalaga, da zagotovijo, da se insolventnim podjetnikom, ki so izpolnili svoje obveznosti, kadar take obveznosti obstajajo po nacionalnem pravu, odpustijo dolgovi po izteku preizkusne dobe za odpust dolgov, ne da bi bilo treba pri sodnem ali upravnem organu vložiti zahtevek za uvedbo dodatnega postopka. Brez poseganja v prvi pododstavek lahko države članice ohranijo ali uvedejo določbe, ki sodnemu ali upravnemu organu omogočajo, da preveri, ali so podjetniki izpolnili obveznosti za pridobitev odpusta dolgov. Države članice pa lahko v skladu s tretjim odstavkom določijo, da popoln odpust dolgov ne ovira nadaljevanja postopka v primeru insolventnosti, ki vključuje unovčenje in razdelitev podjetnikovega premoženja, ki je bilo del njegove stečajne mase na datum izteka preizkusne dobe za odpust dolgov.

Glede na navedeno predlagatelj spreminja določbe petega in osmega odstavka 400. člena tako, da preizkusno obdobje ne sme biti krajše od enega leta in ne daljše od treh let od začetka postopka odpusta obveznosti. Sodišče pa po predlagani spremenjeni določbi osmega odstavka na predlog upravitelja lahko določi preizkusno obdobje, ki je krajše od enega leta. Skrajšanje preizkusnega obdobja bo veljalo tudi za fizične osebe (potrošnike). V skladu z recitalom 21 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti

je za države članice priporočljivo, da čim prej začnejo uporabljati določbe direktive o odpustu dolgov tudi za potrošnike, čeprav ta direktiva ne vključuje zavezujočih pravil o prezadolženosti potrošnikov. Zlasti ob upoštevanju načela enake obravnave je tudi po predlagani ureditvi najdaljša preizkusna doba za potrošnike določena v enakem trajanju kot za podjetnike in torej ne sme biti daljša od treh let od začetka postopka odpusta obveznosti.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

Zakon bo imel finančne posledice za državni proračun in ne bo imel finančnih posledic za druga javna finančna sredstva.

Za implementacijo predloga tega zakona bodo na Vrhovnem sodišču RS in AJPES potrebne tehnične nadgradnje obstoječega sistema elektronskega vpisnika in elektronskega sistema javnih objav.

Vrhovno sodišče RS je finančne posledice, povezane s tehnično nadgradnjo sistema, konkretiziralo v smeri, da bodo rešitve poleg nadgradnje šifrantov terjale novo informacijsko nadgradnjo povezano z ureditvijo revizije. Slednje bo treba razviti znotraj sistema, kar je zahtevnejša nadgradnja, zato ocenjujejo, da bodo potrebna finančna sredstva v višini okoli 500.000 evrov.

AJPES ima finančni načrt za leti 2022–23 potrjen in zato večji odmiki in dodatna sredstva iz tega naslova niso možni, posledično bo treba zagotoviti dodatna sredstva iz naslednjega proračuna. Natančne finančne in časovne ocene AJPES v tej fazi in glede na razmere na trgu (ki se spreminjajo) ni mogel podati.

Zaradi zagotovitve ustreznih tehničnih nadgradenj s strani Vrhovnega sodišča RS in AJPES bodo potrebna finančna sredstva najmanj v višini 500.000 evrov.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni treba zagotoviti dodatnih finančnih sredstev v sprejetem državnem proračunu. Finančne posledice predlaganega zakona se bodo predvidoma odrazile v proračunu za leto 2023 in naprej.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1. Pravo Evropske unije

Predlog zakona predstavlja prenos Direktive (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti) v slovenski pravni red. Več o vsebini Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti je pojasnjeno pod naslovom 1. OCENA STANJA NA PODROČJU UREJANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM v točki 1.6. tega predloga.

5.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

1. Nemčija

Nemški Insolvenzordnung – InsO pozna enoten postopek zaradi insolventnosti, ki se lahko izvede in zaključi kot:

1. Klasični stečajni postopek, v katerem dolžnik preneha poslovati, upravitelj izvede unovčenje (prodajo oziroma izterjavo) vsega njegovega premoženja in poplačilo upnikov (razdelitev). Enake institute ureja ZFPPIPP v 5. poglavju, v katerem je urejen stečajni postopek nad pravno osebo, in ki se (smiselno) uporabljajo tudi za postopek osebnega stečaja.

2. Postopek finančnega prestrukturiranja (*Insolvenzplanverfahren*), ki je urejen v 6. delu InsO. Temeljne značilnosti postopka finančnega prestrukturiranja so naslednje.

– Dolžnik lahko predlaga izvedbo tega postopka, če predlogu za začetek postopka priloži načrt finančnega prestrukturiranja (§217 InsO). Enako pravilo je določeno v drugem odstavku 141. člena ZFPPIPP.

– V načrtu finančnega prestrukturiranja mora dolžnik opisati ukrepe, ki jih bo izvedel (§220 InsO), in predlog zmanjšanja oziroma odložitve dospelosti terjatev za posamezne skupine (§221–228 InsO).

– Načrtu mora dolžnik priložiti poročilo o svojem finančnem položaju in poslovanju (§229InsO).

– Sodišče zavrne načrt finančnega prestrukturiranja in nadaljuje s stečajnim postopkom:

– če načrt ne vsebuje vseh sestavin in teh pomanjkljivosti ni mogoče odpraviti oziroma jih dolžnik v roku, ki mu ga določi sodišče, ne odpravi (1. točka prvega odstavka §231InsO); enaka pravila so določena v 147. členu ZFPPIPP;

– če ni stvarnih možnosti za izpolnitev obveznosti v skladu s predlaganim načrtom prestrukturiranja (3. točka prvega odstavka §231 InsO); enak učinek imajo pravila, določena v 4. točki drugega odstavka 141. člena v zvezi s četrtem odstavkom 146. člena ZFPPIPP, po katerem je predpostavka za vodenje postopka prisilne poravnave, da je pooblaščen ocenjevalec dal pritrdilno mnenje, da obstaja zadostna stopnja verjetnosti, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila ustrezno finančno prestrukturiranje (torej, da je načrt realno izvedljiv);

– če upnik verjetno izkaže, da prejmejo upniki na podlagi načrta manj ugodne pogoje plačila, kot bi jih dosegli v stečajnem postopku (§251 InsO); enak učinek imajo pravila, določena v 4. točki drugega odstavka 141. člena v zvezi s četrtem odstavkom 146. člena ZFPPIPP, po katerem je predpostavka za vodenje postopka prisilne poravnave, da je pooblaščen ocenjevalec dal pritrdilno mnenje, da obstaja zadostna stopnja verjetnosti, da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek.

– Sodišče na zahtevo dolžnika dovoli nadaljevanje poslovanja (*Eigenverwaltung*), če to ne povzroči zamude postopka ali drugih negativnih posledic za upnike (§270 InsO). Za slovensko ureditev je značilno, da začetek postopka prisilne poravnave ne povzroči prekinitve poslovanja dolžnika, zato za nadaljevanje poslovanja med postopkom prisilne poravnave ni potrebno posebno soglasje (sklep) sodišča. Za nadaljevanje poslovanja v stečajnem postopku pa so v 317. členu ZFPPIPP določene enake predpostavke kot v §270 InsO. Če dolžnik nadaljuje poslovanje, nadzor nad njegovim poslovanjem opravlja upravitelj. Dolžnik mora za vsak posel, ki ne spada v okvir rednega poslovanja, dobiti dovoljenje upravitelja (§§274 in 275 InsO). Smiselno enaka pravila so določena v 151. členu ZFPPIPP.

– Pogoj, da sodišče potrdi dolžnikov načrt, je, da zanj glasuje večina vseh upnikov (po številu) in upniki, katerih terjatve predstavljajo večino terjatev vseh upnikov (§240 InsO). Po 205. členu ZFPPIPP je prisilna poravnava sprejeta (izglasovana), če zanjo glasujejo upniki, katerih skupni ponderirani znesek terjatev je najmanj enak 6/10 vsote vseh ponderiranih zneskov terjatev. Nemški InsO ne pozna količnikov za ponderiranje terjatev pri ugotavljanju izida glasovanja, ki jih določa 201. člen ZFPPIPP.

– Učinki pravnomočno potrjenega načrta po §254–257 InsO so enaki kot učinki pravnomočno potrjene prisilne poravnave po pravilih, določenih v oddelku 4.5 ZFPPIPP.

– Po §260 InsO se opravlja nadzor nad izvajanjem načrta finančnega prestrukturiranja, če je tako določeno v načrtu. Opravlja ga upravitelj, ki mora sodišču letno poročati o izpolnjevanju obveznosti po načrtu (prvi odstavek §261 InsO). Po drugem odstavku §261 InsO lahko upniki zahtevajo vmesna poročila o izvajanju načrta. Enake učinke (možnost upnikom seznaniti se z izvajanjem načrta finančnega prestrukturiranja) zagotavlja ureditev v 40. členu ZFPPIPPP.

– Pogoj za uvedbo postopka insolventnosti je obstoj insolventnega razloga, ki je lahko:

- plačilna nesposobnost (§17 InsO),
- grozeča plačilna nesposobnost (če uvedbo tega postopka predlaga dolžnik) – §18 InsO,
- pri pravni osebi tudi prezadolženost (§19 InsO).

Drugi odstavek §17 InsO določa, da je dolžnik plačilno nesposoben, ko ne zmore izpolnjevati dospelih plačilnih obveznosti, in da gre za plačilno nesposobnost praviloma takrat, ko dolžnik ustavi svoja plačila. Plačilna nesposobnost dolžniku grozi tedaj, ko ta svojih plačilnih obveznosti predvidoma ne bo zmožel izpolnjevati ob njihovi dospelosti (drugi odstavek §18 InsO). Za prezadolženost gre tedaj, ko dolžnikovo premoženje ne pokriva več obstoječih obveznosti (drugi odstavek §19 InsO). V § 15. a InsO je predpisana obveznost predložitve predloga za pravne osebe in družbe brez pravne osebnosti. Določeno je:

(1) Če postane pravna oseba plačilno nesposobna ali prezadolžena, morajo člani posloводства ali likvidatorji brez krivdnega odlašanja, vendar najpozneje tri tedne po nastopu plačilne nesposobnosti ali prezadolžitve, vložiti predlog za začetek stečajnega postopka. Enako velja za zastopnike družbenikov, pooblaščenih za zastopanje družbe, ali likvidatorje družbe brez pravne osebnosti, pri kateri noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba; to ne velja, če k osebno odgovornim družbenikom spada še druga družba, pri kateri je družbenik, ki osebno jamči, fizična oseba.

(2) Pri družbi v smislu 2. stavka prvega odstavka se smiselno uporablja prvi odstavek, če so zastopniki družbenikov, ki so pooblaščeni za zastopanje družbe, že sami družbeniki, pri katerih noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba, ali se povezovanje družb na tak način nadaljuje.

(3) Kadar družba z omejeno odgovornostjo nima vodstva, mora tudi vsak družbenik – v primeru delniške družbe ali zadruga brez vodstva pa tudi vsak član nadzornega sveta – vložiti predlog, razen če oseba ni seznanjena s plačilno nesposobnostjo in prezadolženostjo ali dejstvom, da ni vodstva.

(4) S kaznijo odvzema prostosti do treh let ali denarno kaznijo se kaznuje, kdor v nasprotju s 1. stavkom prvega odstavka, tudi v povezavi z 2. stavkom drugega odstavka ali tretjim odstavkom, predloga za začetek stečajnega postopka ne vložijo pravilno ali pravočasno.

(5) Če storilec v primerih iz četrtega odstavka ravna malomarno, je kaznovan s kaznijo odvzema prostosti do enega leta ali denarno kaznijo.

V letu 2007 je Nemčija sprejela Zakon o poenostavitvi postopkov zaradi insolventnosti (Gesetz zur Vereinfachung des Insolvenzverfahrens), ki se je začel uporabljati 1. julija 2007. Z njim (novelo InsO) sta bila v nemško ureditev uvedena dva nova instituta:

– možnost odpusta obveznosti v postopku osebnega stečaja po poteku preizkusnega obdobja (6 let). Enak institut je urejen v pododdelku 5.11.2 ZFPPIPP;

– objave v postopkih zaradi insolventnosti na internetu. Tudi ta institut že ureja ZFPPIPP, in sicer se po 122. členu ZFPPIPP objave v slovenskih postopkih zaradi insolventnosti izvajajo na javnem portalu AJPES.

Novembra 2011 je Nemčija sprejela Zakon o nadaljnji olajšavi prestrukturiranja podjetij (Gesetz zur weiteren Erleichterung der Sanierung von Unternehmen), s katerim je dopolnila ureditev postopka finančnega prestrukturiranja v InsO. S to novelo je bil uveljavljen nov § 225a InsO, ki omogoča insolventnemu dolžniku, da v načrt finančnega prestrukturiranja kot enega od ukrepov vključi konverzijo

terjatev v deleže (debt to equity swap) za tiste upnike, ki soglašajo, da bodo svoje terjatve vložili kot stvarni vložek v postopku povečanja osnovnega kapitala dolžnika. Vacatio legis te novele je bil daljši od enega leta, saj se je začela uporabljati 1. januarja 2013. Nemčija je s tem v svojo insolvenčno zakonodajo uvedla institut konverzije terjatev v deleže kot ukrep finančnega prestrukturiranja. Ta institut je v slovensko ureditev uvedla že novela ZPPSL-A v letu 1997. Po drugi strani pa nemška ureditev (ob skoraj dobesedno enaki korporacijski ureditvi kot v našem ZGD-1) ne pozna pravne možnosti upnikov odločiti o spremembi osnovnega kapitala družbe zaradi finančnega prestrukturiranja, kot jo je v našo ureditev uvedla novela ZFPPIPP-C z novim 191.a členom ZFPPIPP, novela ZFPPIPP-E pa še razširila z novim 199.b členom ZFPPIPP.

Nemško ministrstvo za pravosodje je ob upoštevanju smernic evropske Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, okoliščin, povezanih s posledicami pandemije covid-19, in proučitvi veljavnega nemškega zakona, namenjenega olajšanju postopkov prestrukturiranja družb³⁵, v septembru 2020 pripravilo nov zakon o nadaljnjem razvoju prestrukturiranja in insolventnosti (Sanierungs- und Insolvenzrechtsfortentwicklungsgesetz – SanInsFoG), ki ureja nov samostojen postopek preventivnega prestrukturiranja ter spreminja nekatere določbe veljavne insolvenčne zakonodaje, ki ga je nemški zakonodajalec konec decembra 2020 tudi sprejel. S tem zakonom je bila spremenjena vrsta zakonov, med drugim tudi zakon, ki ureja sodišča, Civilni procesni red, eden od zakonov s področja izvršbe, Insolvenčni red, Državlanski zakonik, Trgovinski zakonik, Zakon o delniški družbi, Zakon o družbi z omejeno odgovornostjo itn. Osrednji del SanInsFoG pa je nedvomno Zakon o stabilizacijskem okviru in okviru za prestrukturiranje za podjetja (nem.: Gesetz über den Stabilisierungs- und Restrukturierungsrahmen für Unternehmen, s kratico: StaRUG). Spremembe drugih zakonov so takšne, da so sedaj vsi starejši zakoni usklajeni s StaRUG.

StaRUG je povezan z Insolvenčnim redom v več ozirih. Insolvenčni red se nanaša na čas, ko nastopi plačilna nesposobnost ali prezadolženost, StaRUG pa na obdobje pred tem. Bistvena novost, ki jo je prinesel StaRUG je bila (zgolj) v tem, da je bil v nemško pravo prvič sploh uveden postopek, ki ga dolžnik lahko uporabi zgolj zaradi grozeče plačilne nesposobnosti. StaRUG v nemško pravo uvaja veliko večjo novost, kot bi bila uvedba predstečajnega postopka v slovensko pravo. Zdi se namreč, da nemško pravo ne ureja prisilne poravnave. Pred sprejetjem InsO pred kakšnimi 20 leti jo je sicer poznal, potem pa je bila, tako se zdi, odpravljena. To pa ne pomeni, da ne obstaja možnosti prisilne poravnave znotraj stečaja, ki pa se sicer ne imenuje tako. Vsebinsko podobna ureditev kot prisilna poravnava v stečaju obstaja z insolvenčnim načrtom in načrtom za odpust dolgov (nem.: Insolvenzplan und der Schuldenbereinigungsplan).

Pregled nad najpomembnejšimi določbami StaRUG:

StaRUG je zgrajen iz več delov, katerih skupni imenovalec je, da se nanašajo na podjetje v krizi, v katerem še ni nastopila plačilna nesposobnost. Ti deli so med seboj dokaj različni. Načeloma je zgradba StaRUG »modularna«. To se pravi, da se posamezni deli StaRUG lahko med seboj kombinirajo na različne načine.

Splošne značilnosti StaRUG so naslednje:

1. opredeljene so dolžnosti poslovodstvenega organa pri prepoznavanju krize in hitrem ukrepanju (§ 1),
2. opredeljene so dolžnosti drugih, strokovno usposobljenih oseb, pri prepoznavanju krize in opozarjanju poslovodstva na krizo (§ 102), kar poslovodstvu olajšuje prepoznavanje krize;
3. opredeljena je dolžnost vodenja zadeve prestrukturiranja (§ 32 ods. 1) in tudi vložitev predloga za začetek stečajnega postopka, če bi nastopila plačilna nesposobnost v času prestrukturiranja (§ 32 ods. 3). Opredeljena je tudi odškodninska odgovornost v primeru kršitve (§ 43 ods. 1);
4. ena od možnosti je, da postopek skoraj v celoti vodi dolžnik sam; udeležba sodišča je v tem primeru majhna, nadzor nad dolžnikovim ravnanjem pa šibek;

---

³⁵ Gesetz zur weiteren Erleichterung der Sanierung von Unternehmen (ESUG).

5. postavitve posebne zunanje osebe zaradi nadzora (poverjenika za prestrukturiranje) ni obvezna (§ 73);
6. mogoče je preglasovanje skupin, ki nasprotujejo sanaciji (§ 26; onemogočanje obstrukcije na temelju cross-class cram downa);
7. kot začasni ukrep, ki naj bi pravzaprav olajšal dolžnikov položaj, je predviden moratorij (§ 49), za katerega je potrebna sodna odreditev (§ 49);
8. postopek je praviloma nejavni (glej § 84 ods. 1);
9. posebej je urejeno vprašanje izpodbijanja v času prestrukturiranja opravljenih pravnih dejanj (§§ 89 in nasl.);
10. postopek je, kar se sodne pristojnosti tiče, koncentriran na majhno število sodišč (§ 34);
11. obstajajo razmeroma številne postopkovne določbe, ki precej olajšujejo postopanje pri vodenju postopka in tudi uporabo informacijske tehnologije.

Na področju prestrukturiranja družb se dolžnikom³⁶, ki imajo sedež v Nemčiji, in (še) niso insolventni, vendar je zanje verjetno, da bodo postali insolventni v naslednjih 24 mesecih (položaj grozeče insolventnosti), omogoča uporabo posebnega postopka preventivnega prestrukturiranja, v katerem dolžnik pripravi svoj načrt prestrukturiranja, ki bo zavezujoč tako za lastnike kapitala kot za upnike zavarovanih, nezavarovanih, finančnih in nefinančnih terjatev (izvzete so terjatve delavcev). Predlagani načrt prestrukturiranja je sprejet, če zanj glasuje 75-odstotna večina upnikov (po vrednosti terjatev tistih, ki glasujejo) v vsakem razredu terjatev. Pri tem upniki zavarovanih, nezavarovanih in podrejenih terjatev, terjatev, za katere jamčijo hčerinske družbe, ter lastniki kapitala glasujejo v ločenih razredih. Potrditev načrta prestrukturiranja s strani sodišča ni potrebna, vendar ima dolžnik vseeno možnost, da načrt prestrukturiranja predloži v potrditev sodišču. V primeru, da za potrditev načrta prestrukturiranja z glasovanjem ni dosežena potrebna večina, predlagani zakon omogoča, da sodišče načrt kljub temu potrdi, pri čemer gre za t. i. vsiljenje odločitve razredom upnikov, ki z načrtom prestrukturiranja ne soglašajo. Takšno vsiljenje odločitve je dopustno le pod vnaprej določenimi pogoji, in sicer, da je za predlagani načrt prestrukturiranja glasovala večina vseh razredov upnikov, da je za upnike posameznega razreda pričakovati, da s potrditvijo načrta njihov položaj ne bo slabši, kot bi bil v primeru nesprejetja načrta, in da upniki posameznega razreda prejmejo poplačan ustrezen³⁷ delež terjatve, v vrednosti, skladni z načrtom prestrukturiranja.

V okviru postopka preventivnega prestrukturiranja lahko dolžnik z namenom, da se podprejo pogajanja o načrtu prestrukturiranja, sodišču poda predlog za prekinitve posameznih ali vseh postopkov izvršbe za čas do treh mesecev, z možnostjo podaljšanja do največ osem mesecev. V primeru, da ima dolžnik že zapadle in neplačane obveznosti do delavcev, dobaviteljev, obveznosti iz naslova davkov in prispevkov ter v primeru, da v zadnjih treh letih dolžnik ni izpolnil svojih računovodskih obveznosti, je prekinitve postopkov izvršbe dopustna le, če je kljub navedenim okoliščinam mogoče pričakovati, da bo dolžnik sposoben uspešno izvesti prestrukturiranje ob upoštevanju interesov upnikov. Med trajanjem prekinitve postopkov izvršbe je začasno odložena tudi obveznost posloводства, da vložijo predlog za uvedbo postopka zaradi insolventnosti. Prav tako lahko dolžnik predlaga sodišču, da odpove določene pogodbe, npr. najemne pogodbe, če je takšen predlog v skladu z načrtom prestrukturiranja.

Dolžnik med postopkom prestrukturiranja ohrani nadzor nad svojim premoženjem in poslovanjem svojega podjetja, saj je sodelovanje sodišča in imenovanje upravitelja v predvidenem postopku preventivnega prestrukturiranja obvezno le v določenih primerih. Sodišče mora imenovati upravitelja, če načrt prestrukturiranja ogroža upnike, ki so majhne, srednje ali mikro družbe, v primeru odpovedi pogodb, prekinitve postopkov izvršbe in če je pričakovati, da bo prišlo do vsiljenja odločitve razredom upnikov, ki z načrtom prestrukturiranja ne soglašajo (razen, če so med prizadetimi upniki le finančne

---

³⁶ Z izjemo finančnih institucij.

³⁷ Delež vrednosti poplačila terjatve je ustrezen, če noben upnik ne prejme več, kot je celotna vrednost njegove terjatve, noben upnik v nižjem ali enakem razredu ne dobi večjega poplačila, kot prizadeti upnik, in noben upnik podrejene terjatve, dolžnik ali lastnik kapitala ne dobi dodatnega poplačila.

institucije). Dolžnik ali upniki s 25-odstotno večino, ki glasujejo v posameznem razredu terjatev, pa lahko zahtevajo imenovanje upravitelja, da nadzoruje pripravo načrta prestrukturiranja in pogajanja. Dolžnik ima možnost predlagati sodišču, da vodi glasovanje o načrtu prestrukturiranja, potrdi predlagani načrt ali da poda mnenje o določenih vprašanjih, vedno pa je sodelovanje sodišča obvezno v primeru prekinitve postopkov izvršbe ali odpovedi pogodb.

Zakon uvaja tudi nekatere spremembe v zvezi z obveznostmi posloводства, ki mora v primeru grozeče insolventnosti ravnati v korist upnikov, prav tako pa je posloводство ves čas zavezano spremljati dogajanje, ki bi lahko ogrozilo poslovanje, in sprejemati ustrezne ukrepe. V postopkih zaradi insolventnosti pa bodo morali dolžniki, ki še naprej vodijo svoje poslovanje, pripraviti načrt poslovanja, ki bo med drugim vključeval ukrepe, s katerimi namerava dolžnik v prihodnje preprečiti razloge, ki so privedli do insolventnosti, ter predstaviti finančni načrt, iz katerega izhaja pozitivni izvid poslovanja za naslednjih šest mesecev.

2. Avstrija

Z veljavnim avstrijskim zakonom o spremembi insolvenčne ureditve (Insolvenzrechtsänderungsgesetz 2010 – IRÄG 2010)³⁸ se je v Avstriji poenotila ureditev postopkov zaradi insolventnosti in olajšali so se pogoji za sanacijo gospodarskih subjektov v postopkih zaradi insolventnosti. Za uresničitev teh ciljev se je spremenila ureditev prisilne poravnave (*Ausgleichsverfahren*):

– Postopek se izvede na podlagi načrta finančnega prestrukturiranja (*Sanierungsplan*);

– Dolžnik mora upnikom ponuditi najmanj 20-odstotno poplačilo v največ dveh letih od dneva sprejetja sanacijskega načrta (prvi odstavek §141 IO). V primerih, ko dolžnik sam obdrži upravljanje nad insolventnim podjetjem pod nadzorom upravitelja, pa mora upnikom ponuditi najmanj 30-odstotno poplačilo v največ dveh letih (prvi odstavek §169 IO);

– Namesto prejšnje 75-odstotne večine, ki je bila potrebna za potrditev prisilne poravnave (sprejetje načrta finančnega prestrukturiranja), se z IRÄG 2010 določa navadna večina (podobno kot v InsO). Avstrijski IO pozna dva razloga za uvedbo insolventnega postopka:

- plačilna nesposobnost,
- prezadolženost.

V skladu s § 69 je treba na pisni predlog dolžnika takoj uvesti insolventni postopek. Obvestilo o ustavitvi plačil, ki ga da dolžnik sodišču, se šteje kot pisni predlog. Če so izpolnjeni pogoji za uvedbo insolventnega postopka (§ 66 in § 67), je treba uvedbo predlagati brez krivdnega odlašanja, najpozneje pa šestdeset dni po nastopu plačilne nesposobnosti. Predlog pa se ne šteje, da se z njim krivdno odlašaja, če je bila uvedba sanacijskega postopka skrbno vodena z lastnim upravljanjem. Pri plačilni nesposobnosti, ki nastopi zaradi naravne katastrofe (poplava, snežni plaz, pritisk snega, plaz, podor, orkan, potres ali podobne katastrofe s takšnim obsegom), se rok v drugem odstavku podaljša na 120 dni. Obveznost predlagati insolventni postopek po drugem velja za fizične osebe, družbenike z neomejenim jamstvom in likvidatorje registrirane osebne družbe in zastopnike pravnih oseb v organih. Če takšna oseba ni popolnoma opravilno sposobna, velja ta obveznost za njihove zakonite zastopnike. Če je oseba, določena za zastopanje, osebna družba, ki jo je registriral sam, ali pravna oseba ali se združenje nadaljuje na ta način, velja ustrezno prvi stavek.

Upniki v insolventnem postopku lahko po petem odstavku § 69 uveljavljajo odškodninske zahtevke zaradi poslabšanja stečajne kvote zaradi kršitve obveznosti po drugem odstavku šele po pravnomočnosti razveljavitve insolventnega postopka.

---

³⁸ Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, št. 29/2010, z dne 20. 5. 2010.

V zvezi s stroški postopka zaradi insolventnosti avstrijski IO v § 71 določa, da je nadaljnji pogoj za uvedbo insolventnega postopka obstoj premoženja, ki pokriva stroške. O takšnem premoženju govorimo, če premoženje dolžnika zadostuje vsaj toliko, da se pokrijejo začetni stroški insolventnega postopka. Določena pa je tudi obveznost predstavnikov organov za plačilo predujma. Po § 72a. so predstavniki organov pravne osebe nerazdelno zavezani za plačilo predujma stroškov za začetne stroške, največ pa za plačilo 4000 evrov. Za plačilo tega predujma stroškov so zavezane tudi vse osebe, ki so bile v zadnjih treh mesecih pred vložitvijo predloga za uvedbo insolventnega postopka predstavniki organov dolžnika, ne pa začasni poslovodje oz. direktorji. Po § 72. b mora sodišče pozvati predstavnike organov, da v 14 dneh plačajo znesek, ki ga določi sodišče, in predložijo seznam premoženja o svojem premoženjskem stanju. Seznama premoženja pa ni treba obvezno predložiti, če je bil predujem stroškov plačan. Sklep o plačilu predujma je izvršljiv takoj. Predstavniki organov mora po odredbi sodišča podpisati seznam premoženja pred sodiščem. Če predstavniki organov razpolagajo s premoženjem, ki krije začetne stroške za insolventni postopek pravne osebe, mora stečajni upravitelj od njih izterjati predujem stroškov. Sodišče mora v skladu s § 73 sprejeti začasne ukrepe v breme teh oseb. Nalog za polog predujma stroškov, ki je dan predstavniku organov, in nalog za predložitev in podpis seznama premoženja lahko le-ta izpodbija v toliko, kolikor zanika obveznost iz tega naslova. Pravna sredstva zoper sklepe, s katerimi se predstavniku organa izda nalog za polog predujma stroškov in za predložitev ter podpis seznama premoženja, nimajo odložilnega učinka. Glede na § 72. lahko predstavnik organov znesek, ki je plačan kot predujem stroškov, uveljavlja le kot terjatev zoper stečajno maso. Dodano pa je še, da je poleg predstavnikov organov k plačilu predujma stroškov zavezan tudi družbenik, ki ima več kot 50-odstotni delež v družbi. Ustrezno veljajo za te družbenike § 72 do § 72 c (§ 72. d).

V zvezi z izbiro in razrešitvijo stečajnega upravitelja je v IO med drugim določeno, da mora Insolventno sodišče izbrati osebo, ki je primerna za vsakokratni posamezni primer, in ki zagotavlja, da bo insolventni postopek potekal brez zastojev. Pri tem mora sodišče predvsem upoštevati obstoj pisarne, ki je ustrezno organizirana in ima sodobno tehnično opremo ter obremenitev z visečim insolventnim postopkom. Pri izbiri mora sodišče nadalje upoštevati: 1. morebitno posebno znanje, zlasti poslovne ekonomike ter stečajnega, davčnega in delovnega prava, 2. dosedanje dejavnost predvidene osebe, ki bo stečajni upravitelj, in 3. njene poklicne izkušnje. Če nobena oseba, ki je vpisana v seznam stečajnih upraviteljev, ne izpolnjuje teh zahtev, ali pa nobena ni pripravljena, da prevzame to funkcijo, ali pa oseba, ki je primernejša in pripravljena za prevzem funkcije ni vpisana v seznam, lahko stečajno sodišče izbere osebo, ki ni vpisana v seznam stečajnih upraviteljev (§ 80. a).

Po § 87 pa stečajno sodišče lahko stečajnega upravitelja zaradi pomembnih razlogov razreši s funkcije po uradni dolžnosti ali na pisni predlog. Predlog za razrešitev lahko kadar koli vložijo dolžnik ali vsak član odbora upnikov. Predlog za razrešitev lahko vložijo prva in vsaka poznejša skupščina upnikov, ki je sklicana zaradi obravnave te zadeve (prvi odstavek § 91). Predlog za razrešitev je treba utemeljiti in sodišče mora, preden o tem odloči, zaslišati člane odbora upnikov, in če je to smotno, stečajnega upravitelja.

Pogoje glede vsebine načrta prestrukturiranja (sanacijskega načrta) določa § 140. Dolžnik lahko že hkrati s pisnim predlogom za uvedbo insolventnega postopka ali po uvedbi do razveljavitve insolventnega postopka vložijo predlog za sklenitev sanacijskega načrta. V predlogu je treba navesti, na kakšen način naj bi se upniki poplačali ali zavarovali. Stečajnim upnikom je treba glede na § 141 ponuditi plačilo kvote najpozneje v dveh letih od dneva sprejetja sanacijskega načrta. Kvota mora znašati najmanj 20 % terjatev. Fizične osebe, ki ne upravljajo podjetja, lahko zahtevajo plačilni rok, ki je daljši od dveh let; ta plačilni rok pa ne sme presegati pet let. Predlog pa ni dopusten: 1. toliko časa, dokler je dolžnik na begu; 2. če je bil dolžnik po nastopu plačilne nesposobnosti pravnomočno obsojen zaradi goljufivega oškodovanja upnikov; 3. dokler dolžnik kljub nalogu ni predložil seznama premoženja in ga ni podpisal pred stečajnim sodiščem; 4. če vsebina predloga krši § 149 do § 151 ali obvezujoče pravne predpise; 5. če dolžnik zlorabi sanacijski načrt, zlasti če je pisni predlog očitno dan z namenom zavlačevanja ali 6. če izpolnitev sanacijskega načrta očitno ne bo možna, pri čemer se ne smejo

upoštevati terjatve iz plačil, ki nadomeščajo lastni kapital. Pomembno pa je tudi, da stečajno sodišče lahko zavrne pisni predlog za sanacijski načrt po zaslišanju stečajnega upravitelja in odbora upnikov: 1. če je bil v zadnjih petih letih nad premoženjem dolžnika uveden insolventni postopek ali če v tem roku ni bil uveden insolventni postopek zato, ker ni bilo premoženja, ki bi pokrivalo stroške; 2. če zaradi oblike poslovnih zapiskov dolžnika ali če le-ti manjkajo ni mogoče imeti pregleda nad njegovim premoženjskim stanjem; 3. če upniki zavrnejo sanacijski načrt ali pa ga dolžnik po javni objavi naroka za sanacijski načrt umakne ali če sodišče ni potrdilo sanacijskega načrta (§ 142).

V zvezi z opredelitvijo ožje povezane osebe pa je tudi v IO določeno, da se za ožje povezane osebe štejejo zakonec in osebe, ki so z dolžnikom ali njegovim zakoncem v sorodu ali v svaštvu v ravni črti ali do četrte stopnje stranske črte, nadalje posvojenci in rejenci ter osebe, ki živijo z dolžnikom v zunajzakonski skupnosti. Zunajzakonsko sorodstvo je treba enačiti z zakonskim. Če je dolžnik pravna oseba, osebna družba ali drug konstrukt, ki je sposoben, da nastopi kot stranka, se šteje, da so 1. člani vodstvenega ali nadzornega organa, 2. družbeniki z neomejenim jamstvom ter 3. družbeniki v smislu § 5 EKEG ožje povezane osebe dolžnika. Enako velja za tiste osebe, za katere je to držalo v zadnjem letu pred uvedbo insolventnega postopka, ter za ožje povezane osebe vseh teh oseb (§ 32). Dodatno je v § 148 določeno, da se ožje povezane osebe dolžnika (§ 32) ter pravni nasledniki, ki svojih terjatev niso pridobili prej kakor šest mesecev pred uvedbo insolventnega postopka, pri izračunu večine stečajnih upnikov in njihovih terjatev štejejo tudi pri izračunu celotne vsote terjatev le, če glasujejo proti predlogu. Če so pridobili terjatev po nastopu plačilne nesposobnosti dolžnika od nekoga, ki ni ožje povezana oseba dolžnika, se ta določba ne uporabi.

V zvezi s pravicami izločitvenih upravičencev in ločitvenih upnikov pa § 149 določa, da sanacijski načrt ne spremeni zahtevkov izločitvenih upravičencev in ločitvenih upnikov. Če je sanacijski načrt potrjen, so zavarovane terjatve omejene z vrednostjo stvari, na katerih so ločitvene pravice. Upniki, katerih terjatve so delno pokrite z ločitvenimi pravicami, se lahko z nepokritim zneskom terjatve (šesti odstavek § 132) udeležijo postopka o sanacijskem načrtu; dokler pa ta ni dokončen, jih je treba pri izpolnjevanju sanacijskega načrta upoštevati z domnevnim nepokritim zneskom terjatve.

V § 199 je nadalje določeno, da dolžnik lahko med trajanjem insolventnega postopka vloži pisni predlog za izvedbo usklajevalnega postopka najpozneje s pisnim predlogom za sprejetje dinamike plačil. Dolžnik mora priložiti predlogu izjavo, da fiduciarju, ki ga določi sodišče, odstopa zarubljiv delež svojih terjatev na dohodke iz delovnega razmerja ali na druge ponavljajoče se dajatve, ki nadomeščajo dohodek, za obdobje sedmih let po nastopu pravnomočnosti sklepa, s katerim se uvede usklajevalni postopek. Pisni predlog za izvedbo usklajevalnega postopka se zavrne le, če je bil 1. dolžnik zaradi kaznivega dejanja v skladu s § 156, § 158, § 162 ali § 292. a kazenskega zakonika pravnomočno obsojen in ta obsodba ni izbrisana niti zanjo ne velja omejena informacija iz kazenskega registra ali 2. je dolžnik med insolventnim postopkom namerno ali z grobo malomarnostjo kršil dolžnosti dajanja informacij in sodelovanja ali 3. je dolžnik v treh letih od vložitve pisnega predloga za uvedbo insolventnega postopka namerno ali z grobo malomarnostjo preprečil ali zmanjšal poplačilo stečajnih upnikov tako, da je nesorazmerno utemeljil finančne obveznosti ali zapravljal premoženje, ali 4. je dolžnik namerno ali z grobo malomarnostjo dal pisne nepravilne ali nepopolne podatke o svojih ekonomskih razmerah ali ekonomskih razmerah pravne osebe, ki ga kot organ zastopa, da bi prejel plačilo, ki je podlaga za terjatev v insolventnem postopku in upnik pri tem ni namerno sodeloval, ali 5. je bila potrditev dinamike plačil v skladu s 3. točko § 195 zavrnjena ali 6. je bil pred manj kakor 20 leti pred vloženim pisnim predlogom za uvedbo insolventnega postopka uveden usklajevalni postopek. Sodišče mora uvedbo usklajevalnega postopka zavrniti le na pisni predlog upnika v insolventnem postopku. Upnik v insolventnem postopku mora verjetno izkazati vzrok za zavrnitev (§ 201).

Glede prenehanja usklajevalnega postopka in odločitve o oprostitvi ostanka dolga pa § 213 določa, da mora sodišče izreči, da je usklajevalni postopek končan, če

1. je pretekla triletna veljavnost odstopne izjave in so upniki v insolventnem postopku prejeli med insolventnim in usklajevalnim postopkom vsaj 50 % terjatev ali
2. je potekla veljavnost odstopne izjave in so upniki v insolventnem postopku prejeli med insolventnim in usklajevalnim postopkom vsaj 10 % terjatev.

Hkrati mora sodišče izreči, da je dolžnik v odnosu do upnikov v insolventnem postopku oproščen finančnih obveznosti, ki v postopku niso bile izpolnjene. Če je predložen pisni predlog upnika v insolventnem postopku za predčasno ustavitev, je treba odločitev do nastopa pravomočnosti tega sklepa odložiti. Če je veljavnost odstopne izjave potekla, ne da bi upniki v insolventnem postopku prejeli med insolventnim in usklajevalnim postopkom vsaj 10 % terjatev, mora sodišče na pisni predlog dolžnika po pravični presoji odločiti, ali je usklajevalni postopek končan in je dolžnik v odnosu do upnikov v insolventnem postopku oproščen finančnih obveznosti, ki v postopku niso bile izpolnjene. To lahko sodišče izreče predvsem, če so upniki v insolventnem postopku prejeli med insolventnim in usklajevalnim postopkom le neznatno manj kot 10 % terjatev ali pa ta kvota ni bila dosežena zaradi stroškov postopka. Če ne ustreza pravičnosti, da je dolžnik v skladu z drugim odstavkom v odnosu do upnikov v insolventnem postopku oproščen finančnih obveznosti, ki v postopku niso bile izpolnjene, lahko sodišče izreče, da je usklajevalni postopek končan, odloži odločitev o oprostitvi preostanka dolga do treh let in določi, v kolikšni meri mora dolžnik še izpolniti odprt znesek terjatve ene ali vseh finančnih obveznosti, ki se izkaže pri 10 % kvoti, da je oproščen od neizpolnenih finančnih obveznosti. Pri odločitvi je treba predvsem upoštevati, ali je 1. upnik v insolventnem postopku od dolžnika pred uvedbo insolventnega postopka ali od sodolžnika ali poroka že prejel del svoje terjatve, 2. plačila dosegajo višino kapitala brez obresti in stroškov, 3. izpolnitev obveznosti, na kateri temelji terjatev, ni prinesla premoženjske koristi za dolžnika ali za družbo, ki jo zastopa kot organ, 4. je upnik v insolventnem postopku pri odobritvi posojila ali sklenitvi posla na obročno odplačilo vedel ali bi moral vedeti, da dolžnik ne more plačati terjatve ob zapadlosti.

Izvršbe, ki jih opravi upnik v insolventnem postopku, so do odločitve o oprostitvi preostanka dolga dovoljene le v tem obsegu. Pri dokazilu o plačilih, izvršenih v roku, mora sodišče izreči, da je dolžnik v odnosu do upnikov v insolventnem postopku oproščen finančnih obveznosti, ki v postopku niso bile izpolnjene. Če navedeno ne ustreza pravičnosti, lahko sodišče podaljša usklajevalni postopek za največ tri leta, če dolžnik med podaljšanjem poda izjavo v skladu z drugim odstavkom § 199. Po preteku roka mora sodišče ob izpolnjenih pogojih iz prvega odstavka razglasiti, da je podaljšan usklajevalni postopek končan in hkrati izreči, da je dolžnik v odnosu do upnikov v insolventnem postopku oproščen finančnih obveznosti, ki v postopku niso bile izpolnjene. Pred odločitvijo v skladu z drugim do četrtrim odstavkom je treba zaslišati fiduciarja in upnike v insolventnem postopku. Sklep o končanem usklajevalnem postopku in o obsegu oprostitve preostanka dolga je treba objaviti javno.

§ 214 glede učinka oprostitve ostanka dolga določa, da dana oprostitvev preostanka dolga, učinkuje za vse upnike v insolventnem postopku, tudi za upnike, ki svojih terjatev niso prijavili, in za terjatve v skladu s 1. točko § 58 (obresti na terjatve v insolventnem postopku, ki tečejo od uvedbe insolventnega postopka, ter stroški, ki jih imajo posamezni upniki zaradi udeležbe pri postopku). Pravice stečajnih upnikov v odnosu do porokov ali sozavezancev dolžnika ter do regresnih zavezancev se z oprostitvijo preostanka dolga ne spremenijo. Na enak način je dolžnik oproščen v odnosu do porokov in drugih regresnih upravičencev kakor tudi do stečajnih upnikov. Če je stečajni upnik poplačan, čeprav ne sme na podlagi oprostitve preostanka dolga zahtevati poplačila, to ne utemljuje dolžnosti za vračilo prejetega.

Po izrecni določbi § 215 OI pa izrečena oprostitvev preostanka dolga ne spremeni 1. finančnih obveznosti dolžnika iz nedovoljenega dejanja, storjenega namerno, ali namerne opustitve, ki krši kazenski zakon, in 2. finančnih obveznosti, ki se niso upoštevale le zaradi krivde dolžnika.

Mogoč pa je tudi preklic oprostitve ostanka dolga. Po § 216 mora na pisni predlog stečajnega upnika sodišče preklicati izrečeno oprostitvev oz. odpust preostanka dolga, če se naknadno izkaže, da je dolžnik namerno kršil eno od svojih dolžnosti in je s tem znatno okrnil poplačilo stečajnih upnikov. Pisni predlog

se lahko vložijo le v dveh letih po nastopu pravnomočnosti odločbe o oprostitvi preostanka dolga. Pred odločbo o pisnem predlogu mora sodišče zaslišati fiduciarja in dolžnika. Odločbo, s katero se prekliche oprostitev oz. odpust ostanka dolga, pa je treba objaviti javno.

3. Hrvaška

Hrvaška je v letu 2015 prenovila svoje stečajno pravo. Sprejeta sta bila nova *Stečajni zakon*³⁹, ki med drugim ureja tudi odpust obveznosti za podjetnike, in poseben *Zakon o stečaju potrošača*⁴⁰, ki vsebuje posebna pravila o stečajnem postopku in odpustu obveznosti potrošnikov.

Kot cilj predstečajnega in stečajnega postopka je v 2. členu določeno, da se predstečajni postopek vodi zaradi urejanja pravnega položaja dolžnika in njegovih obveznosti do upnikov ter ohranitve njegove dejavnosti. Stečajni postopek pa se vodi zaradi skupnega poplačila upnikov stečajnega dolžnika z unovčenjem njegovega premoženja in razdelitvijo upnikom, v skladu z določbami zakona. Med stečajnim postopkom pa se lahko izvede tudi »stečajni plan«.

Predstečajni razlog določa 4. člen. Predstečajni postopek se lahko začne, če sodišče ugotovi, da obstoji grozeča plačilna nesposobnost. Ta položaj obstoji, če predlagatelj izkaže za verjetno, da dolžnik svojih obstoječih obveznosti ob njihovi dospelosti ne bo mogel izpolniti. Šteje se, da plačilna nesposobnost grozi, če v trenutku vložitve predloga niso nastale okoliščine, zaradi katerih še šteje, da je dolžnik postal trajno plačilno nesposoben, in če:

- ima dolžnik v seznamu obveznosti (»Očividnik redosljeda osnova za plačanje), ki ga vodi Finančna uprava, evidentiranih eno ali več neizvršenih podlag za plačilo, ki bi jo bilo treba brez nadaljnjega soglasja izvršiti s katerega koli računa ali
- dlje kot 30 dni zamuja z izplačilom plače, ki delavcu pripada po pogodbi o zaposlitvi, pravilniku o delu, kolektivni pogodbi ali posebnem predpisu ali drugem aktu, ki ureja obveznosti delodajalca do delavca,
- v roku 30 dni ne vplača prejemkov in davkov v zvezi s plačo, šteto od dneva, ko je bil delavcu dolžan izplačati plačo.

Obstoj okoliščin se dokazuje s potrdilom »Financijske agencije«⁴¹ (v nadaljnjem besedilu: Fina), ki mora na zahtevo dolžnika ali upnika nemudoma izdati tako potrdilo in v nasprotnem odgovarja za škodo, ki bi jo predlagatelj lahko pretrpel. Obstoj okoliščin glede neizplačanih plač se dokazuje z obračunom neizplačane plače, ki je sestavljen v skladu s predpisi, predloženo mora biti potrdilo Ministrstva za finance – Davčne uprave, da je res tako.

Stečajni postopek se v skladu s 5. členom lahko vodi, če sodišče ugotovi obstoj stečajnega razloga, in sicer plačilno nesposobnost ali prezadolženost. Dolžnik pa lahko predlaga začetek stečajnega postopka tudi, če verjetno izkaže, da svojih obstoječih obveznosti ne bo mogel izpolniti ob dospelosti (grozeča plačilna nesposobnost).

V zvezi s predstečajnim postopkom je določeno, da ga lahko predlaga dolžnik ali upnik, če dolžnik soglaša z njegovim predlogom, pri čemer mora biti soglasje priloženo predlogu (člen 25). Predlagatelj mora predlogu priložiti finančna poročila v skladu z Zakonom o računovodstvu, ki niso starejša od treh mesecev od dneva vložitve predloga, izjavo o številu zaposlenih na zadnji dan v mesecu pred dnevom vložitve predloga in predlog načrta prestrukturiranja (člen 26). Predlagatelj pa mora založiti tudi predujem za stroške predstečajnega postopka v znesku 5000 kun. Če tega ne stori, sodišče predlog kot nedovoljen zavrže (28. člen).

³⁹ NN 71/15, 104/2017. Predpis je v hrvaškem jeziku dostopen na povezavi: <https://www.zakon.hr/z/160/Ste%C4%8Dajni-zakon>.

⁴⁰ NN 100/15, 67/18. Predpis je v hrvaškem jeziku dostopen na povezavi: <https://www.zakon.hr/z/825/Zakon-o-ste%C4%8Daju-potro%C5%A1a%C4%8Da>.

⁴¹ »Financijska agencija« kratko Fina je vodilna hrvaška družba v državni lasti na področju ponudbe finančnih in elektronskih/informacijskih storitev. Več informacij je dostopnih na spletni strani: <https://www.fina.hr/> in <https://www.fina.hr/en/who-we-are>

Od dneva, ko je začet predstečajni postopek, do njegovega zaključka ni dopustno začeti pravnega, izvršilnega, upravnega postopka ali postopka zavarovanja. Postopki, ki so že začeti, se z dnem začetka predstečajnega postopka prekinajo (prvi in drugi odstavek 68. člena). Postopki se bodo nadaljevali na predlog upnika bodisi po sklenitvi predstečajnega sporazuma ali po pravnomočnosti odločbe o ustavitvi navedenega postopka (tretji odstavek 68. člena).

V stečajnem postopku je izbor stečajnega upravitelja prepuščen metodi slučajne izbire z liste A stečajnih upraviteljev za področje določenega sodišča, če ni z zakonom določeno drugače. Vendar v primeru, če sodišče meni, da stečajni upravitelj, ki je izbran na opisan način, ne razpolaga s potrebnim strokovnim znanjem ali poslovnimi izkušnjami, ki so potrebne za vodenje stečajnega postopka, lahko z liste A izbere drugega upravitelja (prvi in drugi odstavek 84. člena). Na prvem ali katerem od poznejših narokov lahko »skupščina upnikov« namesto stečajnega upravitelja, ki ga je imenovalo sodišče, izbere drugega stečajnega upravitelja z liste A. Za to odločitev je potrebna večina iz 105. člena (seštevek terjatev stečajnih upnikov, ki glasujejo za neko odločitev, mora biti višji od vsote terjatev upnikov, ki so glasovali proti tej odločitvi). Sodišče ne more zavrniti potrditve imenovanja stečajnega upravitelja, ki ga je izbrala skupščina upnikov (87. člen).

Sodišče lahko zaradi zaščite interesov upnikov v stečajnem postopku pred prvim narokom upnikov oblikuje »odbor« upnikov in imenuje njegove člane (96. člen). O oblikovanju odbora upnikov odločajo tudi upniki na skupščini upnikov. Če je odbor upnikov že ustanovilo sodišče, pa odločajo, ali odbor ostane (97. člen). Naloge odbora upnikov so določene v 98. členu. Odbor je dolžan nadzirati stečajnega upravitelja in mu pomagati pri vodenju poslov, spremljati poslovanje po 217. členu (dokončanje poslov, katerih izvedba je potrebna, da se prepreči nastanek škode na dolžnikovem premoženju, in tistih poslov, za katere stečajni upravitelj ugotovi, da so koristni za stečajno maso), pregledovati poslovne knjige in poslovno dokumentacijo ter zahtevati pregled prometa in zneska gotovine. V okviru delokroga odbor upnikov zlasti: pregleduje poročila stečajnega upravitelja o teku stečajnega postopka in o stanju stečajne mase, pregleduje poslovne knjige in vso dokumentacijo, ki jo je prevzel stečajni upravitelj, poda ugovor zoper delo stečajnega upravitelja, odobri predračun stroškov stečajnega postopka, in kadar sodišče za to zaprosi, daje mnenje sodišču o unovčenju premoženja dolžnika ali poda mnenje sodišču o priznanju opravičenih primanjkljajev, ki so ugotovljeni pri popisu premoženja. Odbor upnikov je dolžan tudi obveščati upnike o teku stečajnega postopka in stanju stečajne mase (98. člen).

Dolžnost vložitve predloga za začetek stečajnega postopka pravne osebe ima po 110. členu »finančna agencija«, če ima pravna oseba v »očevidniku redosljeda osnova za plačanje« evidentirana neizvršena plačila v neprekinjenem obdobju 120 dni, in sicer mora to storiti v osmih dneh. Navedena agencija ima pravico do povračila stroškov predloga za začetek stečajnega postopka. Navedeni strošek je strošek stečajnega postopka. Prav tako so predlog za začetek stečajnega postopka po navedeni določbi dolžni brez zavlačevanja, a najpozneje v 21 dneh od dneva nastanka stečajnega razloga, vložiti: oseba, ki je po zakonu pooblaščen za zastopanje dolžnika, član upravnega odbora delniške družbe, likvidator, član nadzornega odbora dolžnika, če ni oseb, ki so po zakonu pooblaščen za zastopanje dolžnika, če mu je mogel biti znan obstoj stečajnega razloga in da ne obstaja oseba, ki je po zakonu pooblaščen za zastopanje dolžnika, ter družbenik družbe z omejeno odgovornostjo, če dolžnik nima nadzornega odbora in ni oseb, ko so po zakonu pooblaščen za zastopanje dolžnika, če mu je mogel biti znan obstoj stečajnega razloga in dejstvo, da ni oseb, ki so dolžnika dolžne zastopati po zakonu. Navedene osebe osebno odgovarjajo upnikom za škodo, ki so jim jo povzročile z opustitvijo navedene dolžnosti. Pravica do nadomestila škode v opisanem primeru zastara v roku petih let od dneva začetka stečajnega postopka.

Na vsakem sodišču se na podlagi 111. člena ustanovi fond za pokrivanje stroškov stečajnega postopka. Vanj se vplačujejo sredstva, ki so pridobljena na podlagi navedenega zakona. Podrobnejša pravila o pogojih, vplačilih in predumu so določena v členih 111 do 114.

V 117. členu zakon določa obveznost oseb, ki so po zakonu pooblašcene za zastopanje dolžnika, članov teles dolžnika, delavcev dolžnika tudi v primeru, če jim je prenehala funkcija oziroma zaposlitev, ter organov oblasti, da po vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka, organom postopka, na njihovo zahtevo, brez odlašanja, posredujejo podatke in obvestila. Sodišče lahko prej navedenim osebam naloži, da v določenem roku podajo pisno poročilo o finančno-gospodarskem stanju dolžnika. Prej navedene osebe tudi osebno odgovarjajo upnikom za povračilo škode, ki so jo povzročile s tem, ko so dale napačne ali nepopolne podatke ali če podatkov niso dale.

V poglavju 3. Izpodbijanje pravnih dejanj stečajnega dolžnika je v 198. členu določeno, da pravna dejanja, opravljena pred začetkom stečajnega postopka, s katerimi se krši pravica enakega poplačila stečajnih upnikov (oškodovanje upnikov), oziroma s katerimi se posamične upnike postavlja v bolj ugoden položaj (privilegiranje upnikov), lahko izpodbija stečajni upravitelj v imeni stečajnega dolžnika in stečajni upniki v skladu s pravili navedenega zakona. Z ravnanji so izenačene tudi opustitve, zaradi katerih dolžnik izgubi kakšno pravico ali se zato poslabša njegov položaj. Pravno dejanje, opravljeno tri mesece pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka, s katerim se kateremu od upnikov da ali omogoči zavarovanje ali poplačilo na način in v dogovorjenem roku, se lahko izpodbija, če v času izpolnitve dolžnik ni bil plačilno sposoben in je upnik tedaj za to vedel (prvi odstavek 199. člena). Izpodbijna so tudi pravna ravnanja, ki so izvedena po vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka, če je upnik vedel za dolžnikovo plačilno nesposobnost ali da je bil predlog za začetek stečajnega postopka vložjen (drugi odstavek navedenega člena). Šteje se, da je upnik vedel za dolžnikovo plačilno nesposobnost ali za predlog za začetek stečajnega postopka, če je vedel ali bi mogel vedeti za okoliščine, iz katerih bi (nujno) moral sklepati, da plačilna nesposobnost obstoji ali da je vložjen predlog za začetek stečajnega postopka (tretji odstavek). Za osebo, ki je v času oprave dejanja dolžniku blizu (te osebe definira 207. člen zakona), se predpostavlja, da je vedela za plačilno nesposobnost in predlog za začetek stečajnega postopka (četrti odstavek 199. člena). Poleg tega so po 200. členu izpodbijna tudi pravna ravnanja, s katerimi se enemu od upnikov da ali omogoči zavarovanje ali poplačilo, ki ga ni imel pravice zahtevati ali ga ni imel pravice zahtevati na ta način ali v tem času: 1. če je dejanje izvedeno v zadnjem mesecu pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali po tem, 2. če je izvedeno med tretjim in drugim mesecem pred vložitvijo predloga in je bil dolžnik v tem času plačilno nesposoben in 3. če je bilo izvedeno med tretjim in drugim mesecem pred vložitvijo predloga in je upnik v času dejanja vedel, da so z njim oškodovani drugi upniki. Izpodbijni so tudi posli, ki predstavljajo oškodovanje upnikov, in sicer, če so izvedeni v zadnjih treh mesecih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka, če je bil v tem času dolžnik plačilno nesposoben ali je druga stran v tem času vedela za to. In tudi tedaj, če je bil pravni posel izveden po vložitvi predloga za stečaj, če je druga stranka v času pravnega posla vedela ali bi morala vedeti za plačilno nesposobnost ali za predlog. Tudi v tem primeru so z dejanji izenačene določene opustitve pravic. Za namerno oškodovanje upnikov pa gre v skladu z 202. členom tedaj, kadar je dolžnik izvedel pravno dejanje v zadnjih desetih letih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali po tem, in sicer z namenom, da oškoduje svoje upnike. Tako pravno dejanje se lahko izpodbija, če je druga stranka v tem času vedela za namen dolžnika, pri čemer se domneva, da je za namen vedela, če je vedela, da dolžniku grozi plačilna nesposobnost in da se z navedenim ravnanjem škoduje upnikom.

Dogovor o plačilu, ki je sklenjen med dolžnikom in osebo, ki mu je blizu, se lahko izpodbija, če so s takim dogovorom oškodovani upniki. Takega dogovora ni mogoče izpodbijati, če je sklenjen več kot dve leti pred vložitvijo predloga za stečaj ali če druga stranka dokaže, da v času sklenitve dogovora ni vedela in ni mogla vedeti za namen dolžnika, da oškoduje upnike. Pravna dejanja dolžnika, ki nimajo nasprotne dajatve ali je ta neznatna, se lahko izpodbijajo, če so bila izvedena štiri leta pred vložitvijo predloga za stečaj, pri čemer se ne morejo izpodbijati običajna priložnostna darila neznatne vrednosti (203. člen).

Pogoje za prodajo premoženja dolžnika kot celote določa 235. člen, in sicer lahko upniki na naroku ali skupščini upnikov, na podlagi poročila stečajnega upravitelja ali mnenja izvedenca, sklenejo, da se namesto unovčenja posamičnih kosov premoženja dolžnika odredi prodaja dolžnikovega premoženja kot celote. Odločitev je sprejeta, če je zanjo glasovala večina upnikov, ki so glasovali, če vsota njihovih

terjatev za dvakrat presega vsoto terjatev upnikov, ki so glasovali proti prodaji, pri čemer se ločitveni upniki ne štejejo.

Pravila unovčenja premoženja, na katerem obstaja ločitvena pravica, so v 247. členu za nepremičnine, ladje in letala ter v 249. členu za unovčenje drugega premoženja. Z izplačilom zamudnih obresti so upniki zaščiteni pred zavlačevanjem z unovčenjem premoženja (252. člen). Po določbi 276. člena mora ločitveni upnik, ki mu je dolžnik tudi osebno odgovoren, najpozneje v roku 15 dni od objave popisa terjatev, stečajnemu upravitelju predložiti dokazilo o tem, da se odpoveduje ločenemu poplačilu ali da ni poplačan. Če zamudi rok, se njegova terjatev pri delni delitvi ne upošteva. Dovolj je, da ločitveni upnik v prej navedenem roku stečajnemu upravitelju dokaže, da bo unovčen predmet, na katerem obstoji ločitvena pravica in da verjetno izkaže znesek, v katerem ne bo poplačan. V tem primeru bo pri delitvi izločen delež, ki je enak delu, v katerem terjatev ne bo poplačana. Če navedene predpostavke ne bodo izpolnjene do končne razdelitve, se bo izvzeti del razdelil med stečajne upnike. Če lahko predmet, na katerem obstoji ločitvena pravica, proda le stečajni upravitelj, se navedena pravila ne upoštevajo. Pri delni razdelitvi bo stečajni upravitelj, če predmeta še ni unovčil ocenil, v katerem znesku terjatev ločitvenega upnika ne bo ločeno poplačana in bo pri delni razdelitvi izločil znesek, ki ustreza delu, v katerem terjatev ne bo poplačana.

V skladu s 303. členom pa ja mogoče odstopiti od zakonskih določb o unovčenju in delitvi stečajne mase, če se izdelata stečajni načrt. S stečajnim načrtom se lahko na primer dolžniku pusti vse ali del njegovega premoženja zaradi nadaljevanja poslovanja ali pa se pod določenimi pogoji prenese del ali vse premoženje dolžnika na eno ali več obstoječih oseb ali oseb, ki bodo šele ustanovljene, ali dolžnika pripoji drugi osebi ali spoji dolžnika z eno ali več osebami, ali proda vse premoženje ali del premoženja z ločitvenimi pravicami ali brez njih, ali razdeli vse premoženje ali del med upnike, ali zmanjša ali odloži izplačilo obveznosti dolžnika, ali njegove obveznosti pretvori v kredit. Glede na 330. člen se šteje, da so upniki sprejeli stečajni načrt, če je v vsakem razredu upnikov glasovala večina upnikov in če seštevek terjatev upnikov, ki so glasovali za stečajni načrt, dvakrat presega vsoto terjatev upnikov, ki so glasovali proti sprejemu. Po določbi 331. člena pa se šteje, da je razred upnikov, ki je glasoval, sprejel stečajni načrt, tudi če zahtevana večina ni bila dosežena, če upniki tega razreda s stečajnim načrtom niso v slabšem položaju od tistega, v katerem bi bili, če stečajnega načrta ne bi bilo, če so primerno udeleženi v gospodarskih koristih, ki bi sodelujočim morale pripasti na podlagi stečajnega načrta in če je večina glasovalnih razredov stečajni načrt sprejela s potrebno večino.

Nadzor nad izvrševanjem stečajnega načrta (če je tako odrejeno) opravljajo stečajni upravitelj in upniški odbor ter sodišče. Med trajanjem nadzora je stečajni upravitelj dolžan enkrat letno upniški odbor, če je ta oblikovan, in sodišče obvestiti o poteku realizacije in predvidenem nadaljnjem izvrševanju načrta. Upniški odbor ali sodišče pa lahko v vsakem trenutku zahtevajo njegova posamična poročila ali vmesno poročilo.

Odpust obveznosti je predviden v 372. členu. Sodišče predlog dolžnika za odpust obveznosti zavrne, 1. če je dolžnik pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja zoper premoženje ali gospodarstvo ali 2. če je dolžnik v zadnjih treh letih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali po tem namerno ali zaradi skrajne (velike) malomarnosti dal napačne ali nepopolne podatke o svojem gospodarskem stanju, da bi dobil kredit, izplačilo iz javnih sredstev ali se izognil plačilu davka ali drugih obveznosti, 3. če je v zadnjih desetih letih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali po tem že bil deležen odpusta obveznosti ali mu zaradi določenih okoliščin odpust ni bil odobren, 4. če je v zadnjem letu pred vložitvijo predloga ali po tem naklepno ali zaradi velike malomarnosti onemogočil poplačilo stečajnega upnika, s tem ko je prevzel neprimerne obveznosti, razsipno ravnal s svojim premoženjem ali brez možnosti za izboljšanje gospodarskega položaja zavlačeval z začetkom stečajnega postopka, ali 5. če je med stečajnim postopkom namenoma ali zaradi velike malomarnosti kršil svoje obveznosti o poročanju in sodelovanju po tem zakonu (376. člen). Po izteku preizkusne dobe sodišče po zaslišanju upnikov, »poverjenika« in dolžnika, odloči o odpustu obveznosti (386. člen). Na predlog stečajnega upnika pa lahko sodišče prikljče odrejeno odpust obveznosti tudi v primeru, če se

naknadno ugotovi, da je dolžnik katero od svojih obveznosti namerno prekršil ali znatno onemogočil poplačilo stečajnih upnikov. Predlog se lahko vloži v roku enega leta od pravnomočnosti odločitve o odpustu obveznosti (389. člen).

Zakon pozna tudi skrajšani stečajni postopek nad pravno osebo, za primer, če so izpolnjene predpostavke iz 428. člena, in sicer, da ni zaposlenih, da so razvidna neizvršena plačila v neprekinjenem obdobju 120 dni in niso izpolnjene predpostavke za začetek drugega postopka za izbris iz sodnega registra. Zahtevo za skrajšani stečajni postopek je dolžna po 429. členu predlagati Fina, in sicer v roku osem dni od izteka obdobja neplačila iz 428. člena.

4. Španija

Španski insolvenčni zakon (*Concurso*, Ley 22/2003) ureja enoten postopek, imenovan »*concurso*«, ki nadomešča v prejšnji ureditvi zajeto razlikovanje med stečajem (*quiebra*) in odlogom plačila (*suspension de pagos*). Enoten postopek se lahko zaključi kot klasični stečajni postopek ali kot reorganizacija – prisilna poravnava med insolventnim dolžnikom in upniki.

Vlogo za uvedbo postopka zaradi insolventnosti lahko vloži dolžnik in z njo sproži prostovoljni postopek zaradi insolventnosti. V tem primeru je predvideno, da lahko dolžnik še naprej sam, vendar pod nadzorstvom, vodi posle in razpolaga s svojim premoženjem (podobno kakor prej v postopku odloga plačila). Zakon dolžniku dovoljuje, da sproži postopek zaradi insolventnosti že takrat, ko še ni v stanju insolventnosti, vendar jo pričakuje – neizogibna, preteča insolventnost. Vlogo za uvedbo postopka zaradi insolventnosti lahko v primeru plačilne nesposobnosti dolžnika predloži tudi upnik in z njo sproži prisilni postopek zaradi insolventnosti, in v takem primeru se vodenje poslov in razpolaganje s premoženjem prenese na upravitelje.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1. Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

/

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

/

6.2. Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

/

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Z uvedbo pojma »grozeče insolventnosti« se glede na enotno stališče teorije, da je pravočasno ukrepanje posloводства družbe ključno tako za postopke prestrukturiranja kot tudi za začetek postopka zaradi insolventnosti, se točka, na kateri mora dolžnik, ki svojih plačilnih obveznosti predvidoma ne bo zmožal izpolniti ob njihovi zapadlosti (grozeča insolventnost), postopati aktivno, da se prepreči nastanek insolventnosti, pomika v čas, ko dolžnik še ni insolventen, mu pa insolventnost grozi.

Uvedba novega sodnega postopka – sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ima tako dvojni pomen. Po eni strani predstavlja nov sodni postopek, namenjen finančnemu

prestrukturiranju obveznosti podjetja, hkrati pa je tesno povezan z novimi pravili glede ravnanj posloводства ob nastopu grozeče insolventnosti in insolventnosti. Možnosti, ki jih ima posloводство v času grozeče insolventnosti, so širše, prav tako ima posloводство na voljo tudi daljše časovno obdobje za zagotovitev ukrepov, ki bodo takšno stanje preprečili.

Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti tako predstavlja naslednjo fazo že začetega postopka zunajsodnega prestrukturiranja, ki pa glede na odsotnost soglasja nekaterih za dolžnika ključnih upnikov ni bil mogoč. Prav možnost začetka sodnega postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti bo po oceni predlagatelja spodbudila upnike (vključno z zavarovanimi/ločitvenimi upniki), da k takšnim prestrukturiranjem pristopijo že v tej fazi, saj v primeru njihovega nasprotovanja nastopijo posledice začetka tega postopka (prekinitev izvršilnih postopkov) in možnost preglasovanja.

Predlagatelj v posledici novih možnosti prestrukturiranja in pravil glede ravnanj posloводства ob nastopu grozeče insolventnosti in insolventnosti ter s tem povezane odgovornosti za opustitve teh ravnanj, vidi pozitivne učinke na gospodarstvo v smeri ohranjanja delujočih podjetij in pravočasnega postopanja v primerih insolventnosti družbe, kar posledično zagotavlja višji delež poplačila upnikov ter večjo pravno varnost pri delovanju na trgu.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Po novem tako postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti kot tudi postopek prisilne poravnave ne bosta imela več vpliva na sodne izvršbe, ki jih sprožijo delavci zoper svoje delodajalce. Če dolžnik ne zmore izplačila plač delavcem v obsegu, dogovorjenem s pogodbo o zaposlitvi, pa to glede na predlagane spremembe tudi pomeni, da nima zadovoljivih možnosti za uspeh prisilne poravnave, ki bi rezultiral v nadaljnjem poslovanju družbe. Zato se spreminjajo pravila, ki določajo, da lahko delavci podajo ugovor med postopkom prestrukturiranja oziroma to obveznost nadzoruje upravitelj, če dolžnik delavcem ne izplačuje plače, pri čemer znesek ni več omejen na višino minimalne plače. Položaj delavcev kot imetnikov prednostnih terjatev bo v stečajem postopku dodatno okrepljen tudi z možnostjo vključitve njihovega predstavnika v upniški odbor.

Predlagane spremembe dopolnjujejo sistem varstva pravic delavcev v navedenih postopkih. Prav tako so v predlogu na novo opredeljene obveznosti posloводства tako v primeru grozeče insolventnosti kot tudi v primeru insolventnosti družbe.

Predlagana sprememba skrajšanja preizkusne dobe pa dolžnikom v osebnem stečaju omogoča, da pošteni insolventni ali prezadolženi podjetniki po razumnem obdobju lahko izkoristijo popoln odpust dolgov, s čimer se jim omogoči druga priložnost.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

/

6.6 Presoja posledic za druga področja

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

/

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

V začetku decembra 2020 je bilo delovno gradivo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljevanju: predlog novele ZFPPIPP) дано v javno razpravo in strokovno usklajevanje.

Predlagatelj je po skrbni proučitvi vseh prejetih pripomb in upošteva tiste predloge, za katere je ocenil, da so utemeljeni, pripravil novo gradivo.

Novo gradivo je bilo dne 2. 12. 2021 objavljeno na spletnih straneh E-demokracija – predpisi v pripravi, že pred tem pa 30. 11. 2021 s posebnim pozivom posredovano v ponovno strokovno usklajevanje:

- Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije (VS RS),
- Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES),
- Zbornici upraviteljev Slovenije (ZUS),
- Notarski zbornici Slovenije (NZS),
- Odvetniški zbornici Slovenije (OZS),
- Združenju bank Slovenije (ZBS),
- Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije (OPZS),
- Gospodarski zbornici Slovenije (GZS),
- Združenju stečajnih upnikov,
- Strokovnemu svetu za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje (Strokovni svet za SICT),
- Vrhovnemu državnemu tožilstvu RS,
- Državnemu odvetništvu RS,
- Informacijskemu pooblaščenču,
- Univerzi v Ljubljani (Pravna fakulteta in Ekonomska fakulteta),
- Univerzi v Mariboru (Pravna fakulteta),
- Novi univerzi (Evropska pravna fakulteta),
- dr. Nini Plavšak in drugim, ki so sodelovali pri strokovni pobudi (Odvetniški družbi Čeferin in partnerji, o. p., d. o. o., odvetnik in partner Uroš Pogačnik, Odvetniški pisarni Matej Erjavec in partnerji, d. o. o., odvetnik in partner Matej Erjavec, Odvetniški družbi Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji o. p., d. o. o., odvetnik in managing partner Grega Peljhan, Odvetniški pisarni Zaman in partnerji d. o. o., odvetnik in partner Marko Zaman, prof. dr. Jaki Cepcu, Maji Lajevce, prof. dr. Petru Podgorelcu, prof. dr. Saši Preliču, prof. dr. Renatu Venčurju).

Predlog zakona je bil naknadno posredovan še:

- Zvezi svobodnih sindikatov,
- Delavski svetovalnici,
- Konfederaciji sindikatov Pergam.

Glede predloga zakona je Ministrstvo za pravosodje dne 28. 1. 2022 izvedlo strokovni posvet, ki so se ga udeležili predstavniki VS RS, ZUS, OZS, NZS, ZBS, GZS, vlagatelj strokovne pobude, Združenja stečajnih upnikov, MF, FURS in Vrhovnega državnega tožilstva. Poleg tega je 17. 2. 2022 opravilo sestanek s predstavniki MGRT, MF, ZBS in Banke Slovenije, na katerem so bila obravnavana vprašanja ustreznosti definicije insolventnosti in grozeče insolventnosti, ali nastop grozeče insolventnosti zahteva enake pristope z vidika ekonomskega vrednotenja podjetja in prestrukturiranja kot nastop insolventnosti, vprašanje določitve vstopnih ovir za postopke preventivnega prestrukturiranja, določitve ključnih akterjev v postopku preventivnega prestrukturiranja ter nadgraditve sistema zgodnjega opozarjanja. Po

prejemu pisnih odzivov je Ministrstvo za pravosodje opravilo več usklajevalnih sestankov, tako s predstavniki VS RS kot tudi s predstavniki ZUS, sestalo pa se je tudi s predstavniki AJPES glede vprašanja ustreznega prehodnega obdobja zaradi potrebnih nadgraditev informacijskih rešitev ter finančnih posledic predloga zakona, in predstavniki sindikatov.

V nadaljevanju so predstavljeni pisni odzivi, prejeti v drugem krogu strokovnega usklajevanja.

VS RS je podalo pripombe oziroma predloge na drugi in četrti odstavek 121. člena, 122.a člen, 409. člen, določbe 7. poglavja (Izbris iz sodnega registra brez likvidacije) ter na določbe, ki se nanašajo na posredovanje podatkov za znanstveno-raziskovalne namene. Glede slednjega VS RS meni, da predlagana rešitev z vidika nomotehnike in sistemske ureditve ni ustrežna. Posredovanje podatkov iz vpisnikov in sodnih spisov v znanstveno-raziskovalne namene je enotno za vse sodne postopke, kot ga ureja temeljni zakon na področju sodstva, to je Zakon o sodiščih. Predlagatelj je na podlagi posredovanega stališča, ki je bilo predstavljeno tudi na sestanku 18. 1. 2022 s predstavniki Informacijskega pooblaščenca, predlog glede posredovanja podatkov raziskovalnim organizacijam po predlagani novi 7. točki 122.a člena ZFPPIPP umaknil iz predloga zakona. Strinjanje je bilo, da je primerneje, da se to vprašanje uredi na enovit način za vse vrste sodnih postopkov in bo torej predmet urejanja v okviru predloga za spremembo Zakona o sodiščih.

VS RS je izrazilo nasprotovanje možnosti revizije zoper sklep o zavrženju predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti (drugi in četrti odstavek 121. člena). Za razliko od sklepa o zavrnitvi predloga (ki je vsebinski sklep) gre za procesni sklep, zoper katerega zadostuje pravno varstvo v obliki pritožbe. Nasprotovalo je tudi možnosti revizije zoper sklep o odpustu obveznosti, saj je zoper ta sklep možno pravno sredstvo v obliki ugovora. Izrazilo je stališče, da bi morebiti kazalo dopustiti revizijo zoper sklep o ugovoru zoper sklep o odpustu obveznosti, dopustiti pa bi bilo treba revizijo tudi v postopku prisilne poravnave, vsaj glede sklepa o potrditvi prisilne poravnave.

VS RS je zastavilo tudi vprašanje uveljavitve pravnih posledic začetka postopka zaradi insolventnosti (npr. v primeru začetka stečaja nad pravno osebo in v primeru začetka osebnega stečaja nad podjetnikom ali zasebnikom) v primeru revizije zoper sklep o začetku postopka: ali revizija ne vpliva na nastanek pravnih posledic ali pa jih morda odloži (nekatero posledice so namreč nepovratne; v primeru začetka stečaja nad pravno osebo gre za prenehanje pravic posloводства, v primeru začetka osebnega stečaja nad podjetnikom ali zasebnikom pa gre za prenehanje statusa podjetnika ali zasebnika). Predlagatelj je pripombo v celoti upošteval in na novo oblikoval predmetni člen.

Glede 409. člena zakona je VS RS predlagalo, da se obdrži prepoved odpovedi dediščine ali drugim premoženjskim pravicam, če to premoženje spada v stečajno maso. Predlagatelj je pripombo upošteval.

Po mnenju VS RS je treba iz zakona črtati celotno 7. poglavje, ki določa izbris iz sodnega registra brez likvidacije, ker pravila ne dosegajo več namena, zaradi katerega so bila prvotno uveljavljena, in tudi niso v skladu s splošnimi korporacijskimi pravili ZGD-1. Razloge za prisilno likvidacijo ureja ZGD-1, medtem ko ZFPPIPP ureja postopek prisilne likvidacije. Predlagatelj pojasnjuje, da na podlagi pripomb AJPES in opozoril MF in MGRT ne predlaga črtanja tega poglavja.

AJPES je v zvezi s predlagano spremembo v 110. členu ZFPPIPP, ki določa, da se podatki o upraviteljih, ki so bili izbrisani iz seznama, trajno izbrišejo iz seznama upraviteljev po desetih letih od datuma izbrisa iz seznama, pojasnila, da je treba novelirati tudi določbe glede objave (četrti odstavek tega člena), saj ni mogoče iz objave, glede na način objave, umakniti samo določenih podatkov, navedenih na seznamih. Sicer bodo izbrisani upravitelji še vedno na objavljenih seznamih in trajni izbris ne bo imel nikakršnega učinka. Glede na navedeno predlaga, da se v predlogu novele ZFPPIPP-H določi, da se tudi seznam upraviteljev umakne iz objave po desetih letih od objave. Enako bi bilo treba določiti za vse tri sezname, torej Splošni seznam upraviteljev, Seznam upraviteljev in zadev, ki jih vodijo ter Seznam upraviteljev in postopkov. Predlagatelj je na skupnem sestanku z AJPES dne 16. 3. 2022

pojasnil, da se strinja z razlogovanjem AJPES, vendar meni, da ne gre za zakonsko materijo in je takšen način postopanja – torej, da AJPES lahko objavi le zadnji ažurirani seznam (tako Splošni seznam upraviteljev, Seznam upraviteljev in zadev, ki jih vodijo, kot Seznam upraviteljev in postopkov vseh postopkov, ki so jih upravitelji vodili) – mogoč že na podlagi veljavne ureditve.

V zvezi z novim 221.a členom, ki v drugem odstavku določa, da sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ni dovoljeno voditi, če dolжник ni izpolnil svojih obveznosti predložitve letnih poročil in konsolidiranih letnih poročil skupaj z revizorjevim poročilom v skladu z določbami ZGD-1, AJPES predlaga, da se dodatno prouči smiselnost dopolnitve tako, da se kot razlog vključi tudi neizpolnitev posredovanja podatkov iz letnih poročil po 59. členu ZGD-1. Navedeno pripombo je predlagatelj upošteval.

AJPES je izrazila nestrinjanje, da se med podatke vpiše tudi datum rojstva, če upravitelj nima niti EMŠO niti davčne številke, saj se določbe ne skladajo z določbami Zakona o sodnem registru. Pripombo je predlagatelj upošteval.

AJPES je glede načina dostopa do podatkov (upravitelji prek zbornice), ki je predlagan v 291. členu ZFPPIPP, zadržana, saj bi morala Zbornica upraviteljev posameznim upraviteljem omogočati dostope, hkrati pa se postavlja vprašanje načina beleženja dostopa do podatkov (upravičenec, namen, zadeva). Predlagatelj je pripombo upošteval in odstopil od spremembe teh določb oziroma od tega, da takšne dogovore v imenu upraviteljev sklepa zbornica, ampak jih v skladu z opozorilom in predlogom AJPES sklepa vsak posamezni upravitelj.

Prav tako je bila v celoti upoštevana predlagana dopolnitev k prvemu odstavku 435. člena ZFPPIPP, in sicer je ugovor dovoljen samo, če pravna oseba hkrati z ugovorom predloži vsa manjkajoča letna poročila zaradi objave po prvem ali drugem odstavku 58. člena ZGD-1 ali manjkajoče podatke iz letnega poročila za namene iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1, ki jih še ni predložila.

Na koncu je AJPES podal mnenje o črtanju 7. poglavja ZFPPIPP. Ključne razloge za ohranitev in nadgradnjo tega instituta je AJPES podala v dopisu št. 007-16/2020 z dne 14. 2. 2020, dodatno je izpostavil še prekrškovni vidik. Če bi bile opuščene določbe o možnosti izbrisa kršiteljev, ki v dveh zaporednih letih ne predložijo letnega poročila oziroma podatkov iz letnega poročila, bi bil AJPES vsako nadaljnje leto zavezan voditi prekrškovni postopek zoper takšne kršitelje, ki so praviloma neaktivne družbe brez premoženja, kar ne bi pomenilo le večjega obsega postopkov in posledično višje stroške poslovanja AJPES, temveč tudi drugih državnih organov, izid postopka oziroma izterjava pa praviloma neuspešna. Nadalje se z ohranitvijo 7. poglavja zagotavlja možnost, da pravne osebe odpravijo nepravilnosti glede ne predložitve letnih poročil in da se poslovne subjekte, ki ne izkažejo ustrezne skrbnosti pri poslovanju, izloči iz pravnega prometa, na ta izbris pa se veže tudi prepoved nadaljnjega ustanavljanja družb iz 5. točke prvega odstavka 10.a člena ZGD-1. Predlagatelj pojasnjuje, da na podlagi pripomb AJPES in opozoril MF in MGRT ne predlaga črtanja tega poglavja.

Od prvotno predvidenih sprememb 25. člena ZFPPIPP je predlagatelj glede na obširne pripombe **Agencije za javni nadzor nad revidiranjem** in pripomb MF odstopil in te spremembe niso predmet urejanja v tem predlogu zakona.

Združenje bank Slovenije (ZBS) je izpostavilo vprašanje v zvezi z uveljavitvijo pisnega opozarjanja posloводства s strani kvalificiranih oseb glede (grozeče) insolventnosti oziroma določbo, ki ustvarja zavezo za začetek pravočasnega ukrepanja predvsem manjših subjektov, ki lahko tudi objektivno nimajo potrebnih znanj za zaznavo takih stanj, in sicer, kaj bo te kvalificirane osebe, npr. računovodske servise, ki so v osnovi njihovi pogodbeni izvajalci, sploh stimuliralo k temu in kako bodo lahko to izvajali v praksi ob pomanjkanju, tudi v direktivi predvidenih indikatorjev, ki bi kazali na takšna stanja, saj se interpretacija (grozeče) insolvence po definicijah slovenske zakonodaje in prakse ter odločb ustavnega sodišča kaže za zelo težko dejansko vprašanje, za razliko od zelo jasnih določb in prakse tujih zakonodaj. Predlagajo

ponovno proučitev možnosti redefiniranja definicije insolventnosti v smislu navedenih tujih zakonodaj oziroma tudi z vidika čezmejnih stečajnih postopkov, čim večje možno poenotenje definicij. Predlagatelj je na podlagi te pripombe odprl razpravo glede opredelitve položaja insolventnosti in grozeče insolventnosti. Na srečanju predstavnikov Ministrstva za pravosodje s predstavniki Banke Slovenije, ZBS, MGRT in MF je bilo poudarjeno, da dodatne domneve insolventnosti niso zaželeno. Še posebej ni primerno in je nevarno, če te ne temeljijo na ekonomskih analizah in podatkih, zato se izpostavlja primernost in ustreznost že obstoječih domnev, ki pa naj z vidika lažjega dokazovanja vseeno ostanejo. Predlagatelj je glede na vse okoliščine ocenil, da ni zadostnih podlag za odstop od veljavne definicije insolventnosti, vsekakor pa se zaveda in bo še v prihodnosti analiziral in vodil razpravo, tako na nacionalnem nivoju kot na ravni EU, glede ustreznosti obstoječe definicije in možnosti za njeno širše poenotenje.

ZBS je izrazilo naklonjenost spremembi oziroma dopolnitvi 24.c člena ZFPPIPP, hkrati pa izrazilo pomislek glede omogočanja vplivanja na bančne posle ter zato podalo predlog, da se bančni posli v navedenem členu izrecno izvzamejo. Predlagatelj pojasnjuje, da tako iz določbe kot iz obrazložitve izhaja, da so bančni posli izvzeti iz te določbe.

V zvezi s prvim odstavkom 38. člena zakona je ZBS predlagalo, da se glede na druge zakonodaje in potrebe po hitrosti postopanja doda še »brez odlašanja, vendar najpozneje«, kar je predlagatelj upošteval.

Nadalje je ZBS podalo pripombo v zvezi z nepreglednostjo in nesledljivostjo poročil stečajnih upraviteljev v stečajih ter predlagalo, da zakon predpiše ustrezen obrazec (oblikovanje se lahko prepusti ministrstvu s podzakonskim aktom), na podlagi katerega bodo vsi stečajni upravitelji poročali na enak način, kar bo omogočalo sledljivost, obrazec pa bo vseboval vse za postopek relevantne podatke (predlog se nanaša na 99. člen zakona). Predlagatelj pojasnjuje, da se tovrstne aktivnosti že vodijo skupaj z Zbornico upraviteljev Slovenije, prav tako pa Ministrstvo digitalizacijo pripravlja informacijsko rešitev na tem področju.

Državno odvetništvo RS je uvodoma izrazilo podporo možnosti vključitve predstavnika prednostnih terjatev v upniški odbor (79. člen ZFPPIPP).

Predlagano omejitev glede strokovnega izpita za opravljanje funkcije upravitelja (114. člen ZFPPIPP) označujejo za omejujočo in rigorozno ter predlagajo, da se proučijo možnosti posnemanja ureditve, ki velja za izvršitelja po ZIZ. Oseba, ki opravi strokovni izpit za izvršitelja, s tem še ne postane izvršitelj, izvršitelje imenuje minister za pravosodje, potem ko Ministrstvo za pravosodje v Uradnem listu objavi razpis za prosta mesta izvršiteljev, ter minister za pravosodje izmed prijavljenih kandidatov izbere najustreznejše.

V zvezi s 122. členom ZFPPIPP je Državno odvetništvo opozorilo, da bi bilo treba proučiti vidik objave osebnih podatkov potrošnika, podjetnika ali zasebnika na spletnih straneh AJPEŠ, in sicer bo moralo sodišče oziroma predlagatelj v predlogu podatke, kot so naslov, EMŠO, davčna številka, za namen objave prekriati.

Nadalje je Državno odvetništvo podalo mnenje, da je treba v 132. členu ZFPPIPP razširiti varstvo tudi na RS v izvršilnih postopkih, kadar se izterjujejo prednostne terjatve iz naslova davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati z izplačili iz 1., 3., 4. in 5. točke prvega odstavka 21. člena ZFPPIPP, ker se varuje ista pravica. Predlagatelj pojasnjuje, da je položaj delavcev kot šibkejše stranke drugačen in terja tudi drugačno urejanje.

Nazadnje je izpostavilo še okoliščine, ki jih je treba upoštevati ob spremembi 396. člena ZFPPIPP, in sicer menijo, da bi predlagana ureditev posegla v pravice dedičev, ki jim jih zagotavlja Zakon o dedovanju, in da bi se pred avtomatičnim nadaljevanjem postopka osebnega stečaja kot postopka

stečajna zapuščina moral izvesti postopek, v katerem bi se dediči lahko izjavili o prevzemu premoženja stečajnega dolžnika. Predlagatelj šteje pripombo za utemeljeno in posledično navedena določba ni več predmet teh sprememb.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OPZS) meni, da je predlog sprememb korak v pravo smer, ob tem pa podaja kritiko k predlaganemu 12. členu, ki vnaša obveznost določenih subjektov, da poslovodstvo pisno opozorijo na grozečo insolventnost ali insolventnost, ker menijo, da v insolventni pravni sistem niso vnesene novosti oziroma ni predlagatelj z ničimer zagotovil, da se bo tovrstna obveznost spoštovala tudi v praksi. Po njihovem mnenju je treba spremeniti 14. člen, ki opredeljuje definicijo insolventnosti, in sicer na način poenotenja z drugimi evropskimi pravnimi sistemi. Predlagatelj je na podlagi te pripombe odprl razpravo glede opredelitve položaja insolventnosti in grozeče insolventnosti. Na srečanju s predstavniki Banke Slovenije, ZBS, MGRT in MF je bilo poudarjeno, da dodatne domneve insolventnosti niso zaželeno. Še posebej ni primerno in je nevarno, če te ne temeljijo na ekonomskih analizah in podatkih, zato se izpostavljata primernost in ustreznost že obstoječih domnev, ki pa naj z vidika lažjega dokazovanja vseeno ostanejo. Predlagatelj je glede na vse okoliščine ocenil, da ni zadostnih podlag za odstop od veljavne definicije insolventnosti, vsekakor pa se zaveda in bo še v prihodnosti analiziral in vodil razpravo, tako na nacionalnem nivoju kot na ravni EU, glede ustreznosti obstoječe definicije in možnosti za njeno širše poenotenje.

OPZS je predlagala uveljavitev minimalnega poplačila navadnih upnikov v prisilni poravnavi (t. i. ukinitvev minimalnih kvantel za varovanje malih navadnih upnikov). V postopku prisilne poravnave bi morale priti do 100-odstotnega poplačila terjatev v nekem sprejemljivem časovnem obdobju. Sedanja ureditev je po njihovem mnenju v nasprotju s temeljnimi načeli in določbami ZFPPIPP glede obveznosti poslovodstva, ki mora reagirati ob nastanku insolventnosti. Po njihovem mnenju uvedba novega instituta grozeče nevarnosti izraža utemeljenost njihovega predloga po ponovni uveljavitvi minimalnih kvantel malih upnikov po zakonski določitvi minimalnega poplačila terjatev. Predlagatelj pojasnjuje, da je ključni instrument varstva majhnih upnikov v primeru, da menijo, da je predlagano poplačilo prenizko, ugovor zoper vodenje prisilne poravnave. Tega lahko vedno podajo, če ocenijo, da bo njihovo poplačilo v stečajnem postopku boljše. Hkrati se s spremembo 137. člena ZFPPIPP omogoča, da bo ta njihova pravica dejansko izvedljiva in bo odločitev lahko temeljila na ustrezni informacijski podlagi, saj se na novo določa, da morajo dolžniki upnikom razkriti finančni položaj in poslovanje ter jim dati vse informacije, potrebne za presojo: 1. ali je dolžnik insolventen, 2. ali bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, in 3. ali bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začel stečajni postopek. Ugotovitev, da je dolžnik podal nepopolne ali neresnične informacije o svojem premoženjskem stanju, pa po predlagani ureditvi predstavlja tudi samostojni ugovorni razlog zoper vodenje prisilne poravnave, ki vodi v stečajni postopek po uradni dolžnosti.

OPZS je še opozorila na diskriminatoren privilegij države, in sicer si je država v postopku poenostavljene prisilne poravnave zagotovila absoluten privilegij, da postopek poenostavljene prisilne poravnave ne učinkuje na davke in prispevke. Predlagatelj pojasnjuje, da se s predlagano novelo ta posebna ureditev, ki je za državo veljala v postopku poenostavljene prisilne poravnave, odpravlja, kar posledično pomeni, da je položaj terjatev države glede davkov povsem izenačen s poslovnimi subjekti.

OPZS je tudi izrazila skrb zaradi občutno preširoke razlage oziroma odprtem polju razlage ključne pogodbe dobave (24.c člen ZFPPIPP), glede četrtega odstavka 30. člena pa predlagala dopolnitev s časovno komponento oz., da se določi rok, v katerem morajo obvestiti poslovodstvo.

Informacijski pooblaščenec je izpostavil nekatere bistvene pomanjkljivosti predloga zakona z vidika varstva osebnih podatkov, in sicer se na obdelavo osebnih podatkov nanašajo zlasti 30., 32., 34., 37., 38., 44., 45., 47., 48., 49., 54., 56., 82., 83., 91., 92., 99., 108. in 122. člen. Predlagatelj je glede na

pripombe Informacijskega pooblaščenca vse določbe, ki se nanašajo na osebne podatke posameznikov črtal oziroma odstopil od njihovega spreminjanja.

Glede opozorila k 91. in 92. členu (spletni iskalnik prodaj) pa predlagatelj pojasnjuje, da ima povsem enake določbe Zakon o izvršbi in zavarovanju v 181.a in 93.a členu in so posledično razlogi in ocena enaki kot ob sprejemu navedene ureditve. Predlagana ureditev je logični nasledek navedene ureditve in nadgraditve portala, kjer bo objavljeno vse premoženje, ki se prodaja v sodnih postopkih oziroma je predmet prisilnih (sodnih) prodaj.

Na portalu **eUprava** je bil podan komentar na predlagano spremembo 114. člena ZFPPIPP, in sicer pisec meni, da novi drugi odstavek omejuje oziroma preprečuje možnost imenovanja novih upraviteljev ter da predlagana ureditev spodbuja t. i. pristop upraviteljskih timov. Za kriterije, na podlagi katerih bo ministrstvo razpisalo strokovni izpit, meni, da so nedorečeni in nedosledni (objektivne okoliščine niso opredeljene). Nadalje pisec izpostavlja odsotnost prehodne in končne določbe, kako bo sprememba vplivala na obstoječe, v letu 2022 že razpisane izpitne roke za opravljanje funkcije upravitelja. PO njegovem mnenju sprememba pomeni bistveni poseg v ustavne pravice in temeljne človekove pravice, ker je z 49. členom Ustave RS zagotovljena svoboda dela, s predlagano spremembo 114. člena pa se dejansko onemogoča opravljanje izpita za upravitelja oziroma se opravljanje izpita omogoči zgolj na predlog določenih krogov ljudi (tudi že obstoječih upraviteljev). Nadalje pisec izpostavlja tudi 57. člen Ustave RS, ki določa pravico do pridobitve ustrezne izobrazbe in je neločljivo povezana s prej navedeno pravico do zagotavljanja svobode dela. Predlagana sprememba lahko v praksi pomeni, da bo opravljanje izpita več let onemogočeno, hkrati pa se ustvarja monopol obstoječih upraviteljev, kar lahko vpliva na kvaliteto opravljenih dejanj oziroma strokovnost dela. Predlagatelj pojasnjuje, da je navedena ureditev vključena v predlog zakona na podlagi razprave z Zbornico upraviteljev Slovenije in v luči večje profesionalizacije poklica upraviteljev.

Svoj odziv je posredovalo tudi **Združenje družb za upravljanje investicijskih skladov – GIZ (ZDU – GIZ)** ter v njem predlagalo, da se v 219. členu doda osmi odstavek, ki se glasi: »(8) V primeru, ko obstaja možnost elektronskega dostopa do podatkov, zavezanci iz četrtega odstavka tega člena niso dolžni posredovati podatkov v drugi obliki.« Nadalje je ZDU – GIZ predlagalo, da se v 384. členu doda štirinajsti odstavek, ki se glasi: »(14) V primeru, ko obstaja možnost elektronskega dostopa do podatkov, zavezanci iz osmega odstavka tega člena niso dolžni posredovati podatkov v drugi obliki.«

Po mnenju ZDU – GIZ bi predlagana rešitev o izmenjavi podatkov med družbami za upravljanje in stečajnimi upravitelji poglobila težavo, saj bi stečajnim upraviteljem dala možnost, da izbirajo med »klasičnimi« poizvedbami in e-poizvedbami, kar pomeni, da bodo morale družbe za upravljanje prilagoditi svoje programe e-poizvedbam, hkrati pa še vedno odgovarjati tudi na pisne poizvedbe, pri čemer bi bile prve plačljive, slednje pa brezplačne kot do sedaj. Zaradi odprave birokratskih ovir in pospešitve postopkov ter v izogib možnim napakam je predlagano, da se e-pridobivanje podatkov vzpostavi kot edini možni način dostopa do podatkov. Predlagatelj je glede na pripombe Informacijskega pooblaščenca odstopil od ureditve neposrednega dostopa v primeru, ko gre za pridobivanje osebnih podatkov, torej v postopku osebnega stečaja. Ureditev pa je ohranjena v primeru pridobivanja podatkov (neposrednega elektronskega dostopa do podatkov) o premoženju dolžnika, ki je pravna oseba.

Zbornica upraviteljev Slovenije (ZUS) je podala pripombe na predlog zakona v naslednjih sklopih:

1. predlogi, ki jih je ZUS predlagala, pa niso zajeti v predlogu novele ZFPPIPP (po veljavnih ZFPPIPP členih),
2. pripombe k oblikovanim predlogom v noveli ZFPPIPP-H (po predlaganih členih),
3. dodatni predlogi, za katere ZUS meni, da so nujni, da se jih vključi v novelo.

1. V prvem sklopu, kjer so vključeni predlogi za dodatne spremembe, je ZUS izhajala iz položaja upravitelja kot profesionalnega, neodvisnega in samostojnega organa ter predlagala naslednje spremembe:

– odprava šestega odstavka 221.j člena – imenovanje upravitelja s strani predlagateljev postopka prisilne poravnave (upnikov)

Imenovanje upravitelja s strani upnika temeljno ne ustvarja videza nepristranskega in neodvisnega organa (sodnega postopka). Predlagano ureditev, po kateri bodo po novem lahko upravitelja imenovali imetniki 20 % katerihkoli terjatev, ocenjujejo kot skrb vzbujajočo. Predlagana ureditev bo pomenila, da se bodo poslovodstva in družbeniki zelo dobro pripravili na položaj insolventnosti in bodo tudi v postopkih zaradi insolventnosti obvladovali premoženje dolžnika. Ustvarjali bodo »fiktivne« upnike, imetnike najmanj 20 % terjatev, in bodo nato sami sprožali postopke zaradi insolventnosti, zato da bodo lahko imenovali svoje upravitelje, tiste, ki bodo lahko vodljivi ali pa bodo morali biti vodljivi, če bodo sploh želeli služiti kruh s poklicem upravitelja. Poleg izpostavljenih korupcijskih tveganj to pomeni tudi degradacijo poklica upravitelja ter njegovega položaja kot neodvisnega, samostojnega ter zaupanja vrednega organa. V zvezi s tem ZUS izpostavlja vprašanje, ali bodo upravitelji vlagali tožbe ali kazenske ovadbe zoper upnike, ki so jih imenovali. Predlagatelj pripombi ni sledil in pojasnjuje, da izpostavljena ureditev, kot ugotavlja tudi ZUS, ni predmet te novele.

– odprava drugega odstavka 221.h člena – imenovanje upravitelja v postopku prisilnega prenehanja po prostem preudarku sodišča

Zakonodaja sama ustvarja pogoje za razvoj (ne)kulture »mreženja«, kar lahko vodi v kakšno afero, kar se je v preteklosti že zgodilo. Takšno imenovanje se bo namreč uporabljalo tudi za postopke prisilnega prenehanja za malo gospodarstvo in postopke zaradi grozeče insolventnosti. Iz navedenih razlogov naj se določba črta. Predlagatelj pripombi ni sledil in pojasnjuje, da izpostavljena ureditev, kot ugotavlja tudi ZUS, ni predmet te novele.

– odprava 119.a člena – razrešitev upravitelja iz strani upnikov

Navedeno določbo je treba po mnenju ZUS odpraviti, ker lahko vsak upnik predlaga razrešitev upravitelja, zato ni utemeljenega razloga, da imajo upniki možnost razrešitve upravitelja brez kakršnekoli obrazložitve. Torej razlog za odpravo je že v zagotavljanju neodvisnosti in samostojnosti položaja upravitelja, prav tako pa je določba v nasprotju z načelom enakega obravnavanja upnikov, saj večjim upnikom omogoča imenovanje njihovega upravitelja. Predlagatelj pripombi ni sledil in pojasnjuje, da izpostavljena ureditev, kot ugotavlja tudi ZUS, ni predmet te novele.

– peti odstavek 108. člena in četrti odstavek 354. člena

ZUS predlaga ponovno proučitev potrebnosti omejitve, da upravitelj, ki je odvetnik ali pa opravlja storitve z drugega področja, s katerega ne bi bilo mogoče nuditi storitve za potrebe stečajnega postopka, teh storitev stečajnemu dolžniku ne sme nuditi. Menijo, da je bistveno, da je storitev plačana v ustrezni višini, nad čimer nadzor opravlja že sodišče. Predlagatelj pripombi ni sledil in pojasnjuje, da izpostavljena ureditev, kot ugotavlja tudi ZUS, ni predmet te novele.

– 126. člen – legitimacija za pritožbo

Stališče ZUS je, da je treba omogočiti upravitelju, da ima kot zakoniti zastopnik stečajnega dolžnika pravico vložiti pritožbo zoper tiste sklepe, ki posegajo v položaj stečajnega dolžnika. Razlog je v enotni uporabi prava, saj zdaj različna sodišča obravnavajo stroške različno, kar je zelo obremenilno za delo upraviteljev, poleg tega je upravitelj organ postopka, katerega funkcija je varovanje interesov vseh upnikov. Predlagatelj predlogu ni sledil, saj ocenjuje, da ni razlogov, da se upravitelju, ki v tem postopku predstavlja organ, ki so mu samostojno zaupane določene naloge in nanj prenesene tudi nekatere pristojnosti, omogoči, da zoper vse sklepe vlaga pritožbe. Upravitelj je vezan ne samo na sklepe sodišča, temveč tudi na navodila sodišča in mora slednjim slediti. Predlagatelj ocenjuje, da bi tovrstna sprememba podaljšala postopke zaradi insolventnosti.

– 60. člen – napotitev na pravdo

Podan je bil tudi predlog, da se v novelo vključi določba, da se vedno napoti na pravdo upnika, če ta ne predloži popolne vloge. Ni namreč ustrezno, da upnik predloži zgolj izvršilni naslov, ki ga ni mogoče preizkusiti, sodišče pa napoti upravitelja na pravdo zgolj zato, ker je upnik predložil listino, ki je izvršilni naslov, ne pa tudi druge dokumentacije, ki je nujno potrebna za preizkus terjatve. Predlagatelj predlogu ni sledil in pojasnjuje, da izpostavljena ureditev, kot ugotavlja tudi ZUS, ni predmet te novele. Glede na različna stališča in odsotnost strokovnega soglasja glede spremembe te določbe in dejstvo, da sprememba te določbe ne terja implementacija Direktive ali odločbe Ustavnega sodišča RS, sprememba te določbe pa bi lahko vzpostavila nova razlikovanja in neenakosti, predlagatelj temu predlogu ni sledil.

2. Drugi sklop obsega naslednje pripombe k predlogu novele ZFPPIPP-H:

– 39. člen – razrešitev za primere kazenskih zadev

Po mnenju ZUS je treba določbo črtati iz zakona, saj tako z vidika ustavnopravne skladnosti kakor z vidika njene praktične zlorabe ne sodi v zakonodajo. Predlagatelj je pripombi delno sledil, in sicer je določba sedaj preoblikovana na način, kot je bila vpeljana s spremembo ZFPPIPP-C v letu 2010, ko je bil suspenz oziroma »prisilna« začasna ustavitev imenovanja upravitelja v novih zadevah in tudi razrešitev upravitelja v vseh zadevah, v katerih je bil že pred začetkom kazenskega postopka imenovan, tudi uzakonjena.

– 36. člen – prenehanje funkcije upravitelja z dopolnjenim 70. letom starosti

ZUS je mnenja, da ima ta določba protiustavne elemente, saj bi, tako kot je predlagana, delovala retroaktivno, kar je prepovedano po 155. členu Ustave RS. Z uveljavitvijo te določbe bi prišlo do prisilnega upokojevanja. Nadalje je predlagana določba zapisana na način, da predvideva takojšnjo razrešitev upravitelja ob dopolnitvi 70. leta starosti. Primerneje bi bilo, da se upravitelja, ki doseže to starostno mejo, ne imenuje več v nove postopke, dokonča pa lahko svoj mandat v postopkih, v katerih je že imenovan. Po opravljenem usklajevalnem sestanku in ob strinjanju s predstavniki ZUS je predlagatelj pripombi delno sledil, tako da se po sedaj predlagani ureditvi z dopolnitvijo 70. leta upravitelju ne dodeljuje več novih zadev, upravitelj pa ohrani svoje dovoljenje in lahko dokonča postopke, ki jih ima še v reševanju.

– 99. člen – tržna cena storitev

ZUS nasprotuje predlagani dikciji »plačana cena ne sme biti bistveno višja od tržne cene teh storitev«, ker ne pozna zakonske definicije pojma tržna cena, niti načina njenega ugotavljanja. Zakonodaja običajno govori o tržni vrednosti. V zvezi s tem se postavljajo številna vprašanja, na primer: kako bodo upravitelji sodiščem utemeljili, da so storitev naročili po tržni ceni. Predlagatelj je po opravljenem usklajevalnem sestanku pripombi delno sledil in materijo uredil v okviru spremembe 98. člena ZFPPIPP.

– 33. člen – odškodninska odgovornost upravitelja po 102. členu ZFPPIPP

Z navedeno določbo se širi odškodninska odgovornost upravitelja nasproti tretjim osebam, kar je objektivno žaljivo do poklica upravitelja, saj pravila ZFPPIPP ne posegajo v temeljno odškodninsko odgovornost, ki jo ima upravitelj do tretjih oseb. Predlagana ureditev pa obratno splošno odškodninsko odgovornost upravitelja zaostreje s pravili ZFPPIPP, namreč po pravilih ZFPPIPP velja obrnjeno dokazno breme. Po novi ureditvi pa bo obrnjeno dokazno breme veljalo tudi nasproti tretjim osebam. ZUS v okviru te spremembe postavlja vprašanja, za kateri poklic še veljajo tako ostra pravila splošne odškodninske odgovornosti, katera praksa je pripeljala do tega, ali ministrstvo predpostavlja, da upravitelji vseskozi povzročajo škodo tretjim osebam in se želi tretjim osebam olajšati sodno pot uveljavljanja odškodninske odgovornosti. Predlagatelj je pripombi sledil in prvotno predlagana sprememba ni več predmet urejanja v tem predlogu zakona.

– 71. člen – vpis podatkov v register

Za ZUS je sporna druga alineja 2. točke drugega odstavka 229. člena, ki določa, da se upravitelj v register kot zakoniti zastopnik vpiše z identifikacijskimi podatki o upravitelju iz tretjega odstavka 110.

člena, kar pomeni, da se upravitelj vpiše skupaj s podatkom o njegovem stalnem prebivališču, pa čeprav je upravitelj določil, da bo opravljal svojo funkcijo prek pravnoorganizacijske oblike, katere sedež je na drugem naslovu. Ko se upravitelja vpiše v register, je treba navesti zgolj in samo podatke, ki jih ta sam določi, da predstavljajo njegove uradne podatke, torej naslov, na katerem je dosegljiv in na katerega se mu vročajo vsa pisanja. Upravitelj je vpisan v register po uradni dolžnosti zaradi opravljanja svoje funkcije in če le to ne opravlja na svojem domačem naslovu, je vpis njegovega domačega naslova, če to sam ni določil, kršenje njegove pravice do zasebnosti in mirnega življenja. Predlagatelj je pripombi sledil in ustrezno prilagodil navedeno določbo.

– 51. člen – stroški upnika

ZUS meni, da je treba glede na obrazložitev k temu členu pojasniti, da namen uporabe pravnega sredstva ni v tem, da upnik izkaže aktivnost sodelovanja v posameznem postopku, temveč mora biti uporaba vsakega pravnega sredstva skrbno pretehtana in tudi upravičena. Pravica do pravnega sredstva je sicer ustavno varovana pravica, vendar se zlasti v postopkih zaradi insolventnosti večinoma srečujemo prav z neutemeljenimi pritožbami, ki jih vlagajo zlasti tisti upniki, katerih interesi so usmerjeni v zavlačevanje postopkov ali preprosto namerno nagajanje, saj vedo, da razen sodne takse, drugih finančnih posledic ne nosijo. Po splošnem pravilu velja, da mora v sodnem postopku tista stranka, ki je drugi neupravičeno povzročila stroške, le-tej tudi te povrniti. V insolventnih postopkih, zlasti v stečajnem, pa se je izoblikovalo stališče, da je stečajni dolжник, čeprav ima vse lastnosti pravne osebe, le objekt postopka, ki nima pravice do pravnega sredstva, niti nima te pravice upravitelj kot njegov zastopnik, hkrati pa tudi ni upravičen do povračila nobenih stroškov, ki mu jih povzročijo drugi. To je še posebej problematično, ker voljo stečajnega dolžnika uresničuje upravitelj, ki za to svoje delo ne prejema plače pri dolžniku. Sodišče, katerega poslovanje se plačuje iz proračunskih sredstev, poleg teh prejme še takso za pravno sredstvo. Po novem pa bo upnik z uspešno pritožbo dobil povrnjene stroške. Upravitelj, ki je organ postopka in se njegovo delo v insolventnih postopkih ne financira ne iz proračunskih sredstev ne iz plače in ne iz sodnih taks, temveč le iz zakonsko predpisanih nadomestil, pa ni upravičen do nobenega dodatnega nadomestila za vse tiste neutemeljene pritožbe, ki jih vlagajo upniki zoper odločitve sodišč, ki so večinoma sprejete prav na podlagi vlog upravitelja. Upravitelj ima prav zaradi teh neupravičenih pritožb bistveno povečan obseg dela, saj se mora na vsako vloženo pritožbo vedno odzvati, ter dodatno utemeljiti pravilnost sklepa sodišča. Vse to naj bi bilo že vključeno v upraviteljevo nadomestilo, kot razumejo. Takšna obravnava upravitelja, torej njegovega časa ter obsega dela, ki ga mora opraviti, je po njihovem mnenju sporna. Iz obrazložitve ni razvidno, da bi bilo predstavljeno kakšno razmerje med uspelimi in neuspelimi pritožbami, s čimer bi se morda celo lahko utemeljila pravica do povračila stroškov, če bi bili upniki povečini uspešni. ZUS naslavlja vprašanje, ali je ministrstvo pripravljeno predlagati določitev posebnega nadomestila upraviteljem, če upniki niso uspešni s svojimi pritožbami. Glede na to, da obrazložitev temelji na odpravi neravnovesja. Nadalje ZUS dodatno izpostavlja vprašanje glede načina odmerjanja teh stroškov upniku, oziroma ali bo osnova za povračilo stroškov višina upnikove terjatve. V manjših stečajih lahko na ta način ena uspešna pritožba grobo poseže po še tisto nekaj stečajne mase, ki se je komaj oblikovala. ZUS zato predlaga, da se ta določba izpusti ali pa naj se hkrati določi, da mora upnik povrniti stroške tistemu, ki mu jih je neupravičeno povzročil, torej tudi upravitelju, če se je pritožil zoper sklep, izdan na podlagi upraviteljeve vloge, ter tako upraviteljevo delo z neuspelimi pritožbami vključi v to ravnovesje. Predlagatelj je pripombo upošteval, tudi upošteva opozorilo Vrhovnega sodišča RS, da bi takšna sprememba lahko še dodatno podaljšala postopke.

– 79. člen – izpodbojnost pravnih poslov

ZUS predlaga, da je nujno, da se lahko izpodbijajo tudi dejanja, katerih posledica je nastanek insolventnosti. Namreč ravno nekateri pravni posli, ki so bili izvedeni, ko družba še ni bila insolventna, običajno povzročijo nastanek insolventnosti. ZUS zato predlaga, da se v novem drugem odstavku na koncu namesto pike doda vejica, ter doda besedilo, ki se glasi: »ali pa dokaže, da je bila posledica tega pravnega posla ali pravnega dejanja nastanek insolventnosti.« Predlagatelj pripombi ni sledil, saj meni, da bi takšen predlog morali širše proučiti, prav tako slednja sprememba ni bila vključena v osnovno

gradivo, hkrati pa se tematika prekriva s kršitvijo dolžnostnih ravnanj posloводства in odškodninsko odgovornostjo posloводства na podlagi določb ZGD-1.

- 90. člen – legitimacija upniškega odbora za predlaganje nadaljevanja poslovanja stečajnega dolžnika

ZUS meni, da določba, da lahko upniški odbor predlaga nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika, ni primerna, izhajajoč iz obstoječe ureditve glede plačila upravitelja za njegovo delo, povezano z nadaljevanjem poslovanja dolžnika, in upoštevajoč odgovornosti, ki jih pri tem nosi upravitelj. Po sedmem odstavku 5. člena Pravilnika o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen, se lahko končni znesek nadomestila za otvoritveno poročilo v soglasju z upniškim odborom zviša največ za 50 odstotkov, in znaša največ 30.000 eur, če se v stečajnem postopku nadaljuje poslovanje stečajnega dolžnika (317. člen ZFPPIPP) in doseže ugodnejše pogoje za prodajo premoženja. To določilo je po mnenju ZUS sporno, saj kot pogoj za odmero nadomestila upravitelja oziroma za plačilo za njegovo že opravljeno delo določa soglasje upniškega odbora. Torej ima upniški odbor možnost tudi zavrniti plačilo. Nadalje je po mnenju ZUS tudi višina nadomestila neprimerno oblikovana. Nadomestilo tako znaša največ 10.000 evrov, kar preračunano na mesec za čas enega leta znaša največ 833,33 evra. Vodenje družbe, ki ga je posloводство zagotovo opravljalo za mesečno plačo, ki znaša večkratnik tisočih evrov, mora upravitelj opraviti skorajda za minimalno plačo. Poleg tega naj bi upravitelj, ki se morda z nadaljevanjem poslovanja sploh ne bi strinjal, moral nositi še vso odgovornost za morebitno napačno odločitev upniškega odbora, ter posledično bo lahko ostal celo brez plačila, če upniški odbor ne bo dal soglasja. Na podlagi navedenih razlogov naj se ta določba po predlogu ZUS iz novele izključi. Predlagatelj ocenjuje, da se pripombe ZUS prvenstveno nanašajo na določbe Pravilnika o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen, in ne na samo zakonsko določbo.

- 91. člen – vpis prodaje v spletni iskalnik

326. člen ZFPPIPP določa opravila, ki predstavljajo pripravo na prodajo premoženja, saj člen nosi tudi ta naziv. Ni utemeljenih razlogov, da se že v okviru teh opravil vpisuje premoženje v spletni iskalnik, če pogoji za prodajo sploh še niso izpolnjeni, to pa je izdaja pravnomočnega sklepa o prodaji. To določilo bi bilo mogoče vključiti v 331. ali 336. člen ZFPPIPP, torej, da se prodaja vpiše v spletni iskalnik takrat, ko se začne. Na usklajevalnem sestanku je bilo pojasnjeno, da določba zahteva le obvezen vpis v iskalnik. Smotrno je, da upravitelj to stori takoj, ko je to mogoče, torej še pred izdajo sklepa o prodaji.

- 93. člen (novi šesti odstavek 329. člena)

Določilo, da tarifa ne sme presežati stroškov zagotavljanja storitve spletne javne dražbe, vključno s stroški njenega razvoja in vzdrževanja, je takšno, da zbornica glede na trenutne okoliščine tarife sploh ne bo mogla sprejeti in zato njeni člani in članice ne bodo mogli uporabljati spletne platforme za javne dražbe. Uporaba spletne platforme s strani članov in članic zbornice bo takšno, da se bo ta strošek, kakor je že predvideno tudi v tej noveli, prevalil na kupca, torej v primeru uspešne dražbe. ZUS bo oblikoval tarifo na podlagi ocene o predvidenih uspešnih javnih dražbah (podlaga bodo pretekli podatki o uspešnih javnih dražbah). ZUS bo na odhodkovni strani tako imela fiksni mesečni oziroma letni znesek, ki ga bo morala plačati zasebnemu lastniku te spletne platforme in bo tarifo oblikovala tako, da bo ta ustvarjala previdnostno rezervo, saj ni mogoče jasno napovedati, koliko uspešnih javnih dražb bo v prihodnosti zaključenih v posameznem letu oziroma mesecu. Takšno razmišljanje pa je v koliziji s predlagano določbo. ZUS predlaga, da se v šesti odstavku zapiše, da zbornica tarifo določi v soglasju z Ministrstvom za pravosodje in se tako pusti manevrski prostor, da se tarifa določi glede na potrebe samih okoliščin. Ministrstvo bi tako imelo pregled nad prihodki iz tega naslova. Predlagatelj je pripombi sledil in ustrezno preoblikoval določbo.

- 113. člen – preizkusno obdobje

ZUS meni, da je določitev najdaljše preizkusne dobe v višini 3 let prekratko obdobje, še zlasti ko gre za dolžnike, ki pustijo za seboj velikanske dolgove, zato predlaga, da ostane petletno obdobje oziroma da se preizkusno obdobje določi tudi do pet let za primere, ko dolgovi presegajo določeno mejo, npr. 500.000,00 eur. Predlagatelj pojasnjuje, da predlagana ureditev sledi zahtevam Direktive o prestrukturiranju. Pojasnjuje, da če obstajajo ovire za odpust obveznosti, se dolžniku obveznosti ne odpustijo.

– 82. člen in 108. člen – sklenitev dogovora z zasebnim upravljalcem podatkov

Zakon s to določbo zasebnemu upravljalcu ne nalaga obveznosti skleniti pogodbe o dostopu do podatkov, na drugi strani pa ZUS določa obveznost, da ta ne sme skleniti pogodbe za nadomestilo, ki bi presegalo dejanske stroške. V zvezi s tem ZUS opozarja, da v praksi te določbe ne bo mogoče izvesti oziroma do sklenitve pogodbe najverjetneje ne bo prišlo, če bo cena, ki jo diktira upravljalec, previsoka. Predlagatelj pojasnjuje, da je bila pripomba upoštevana in določba ustrezno prilagojena. Na podlagi pripombe AJPES lahko le posamezni upravitelj sklene z AJPES dogovor, na podlagi katerega bo neposredno dostopal do teh podatkov.

– 78. člen – sklep o izpraznitvi prostorov

ZUS je mnenja, da bi lahko sklep o izpraznitvi prostorov stečajno sodišče izdalo tudi v primerih, ko dolžnik ali tretje osebe, ki nimajo sklenjene najemne pogodbe, ne ravnajo v skladu s prvim odstavkom 292. člena ZFPPIPP. Zato predlaga, da se doda še sedmi odstavek, ki se glasi: »Če osebe iz prvega odstavka 292. člena tega zakona ali tretje osebe, ki zasedajo nepremičnine v lasti dolžnika, ne izročijo posesti upravitelju, stečajno sodišče na predlog upravitelja postopa smiselno enako po petem in šestem odstavku tega člena.« Predlagatelj je že na skupnem sestanku pojasnil, da ta predlog terja širšo razpravo, hkrati pa tudi ne vidi ovir, da ne bi enako kot v osebnem stečaju tudi v stečaju nad pravno osebo sklep o prodaji ne predstavljal hkrati izvršilnega naslova za njeno izpraznitev.

3. Dodatni predlogi, za katere ZUS meni, da so nujni, da se jih vključi v novelo

– domneva insolventnosti (primeroma dopolnitev 33. člena)

ZUS predlaga dopolnitev 33. člena ali pa kakšnega drugega člena, v katerem bi se dodalo naslednje določilo: »Če je družba postala insolventna v skladu s prvim odstavkom 33. člena tega zakona, in poslovodstvo ni opravilo ali ni pravočasno opravilo dejanj iz 35. člena do 39. člena tega zakona, velja, in nasproten dokaz ni dovoljen, da je družba vseskozi v položaju insolventnosti.«, in še dodatek: »V vsakem primeru velja, in nasproten dokaz ni dovoljen, da je družba insolventna od uvedbe postopka zaradi insolventnosti do začetka postopka zaradi insolventnosti.«

ZUS predlog utemeljuje s tem, da sodišča že sedaj obravnavajo insolventnost v nasprotju z namenom že obstoječih določil ZFPPIPP in da nedopustno dovoljuje, zlasti poslovodstvu, da na sodiščih manipulira s položajem insolventnosti družbe in se tako poskuša razbremeniti dejansko izvedenih protipravnih ravnanj, ki večinoma predstavljajo dejanja zmanjševanja stečajne mase. 33. člen ZFPPIPP določa, da je družba postala insolventna takrat, ko bi tak položaj družbe lahko ugotovilo poslovodstvo, če bi člani poslovodstva ravnali s profesionalno skrbnostjo poslovno finančne stroke in stroke upravljanja podjetij. To pomeni, da vsaka oseba, ki zavzame položaj gospodarstvenika, ve in mora vedeti, kdaj nastane položaj insolventnosti, in zato za ugotovitev insolventnosti ne potrebuje izvedenca finančne stroke. Nadalje ZFPPIPP poslovodstvu nalaga jasna opravila, ki jih mora le-to opraviti, da bodisi insolventnost odpravi ali pa da predlaga začetek stečajnega postopka. Čeprav se na sodišču ugotovi, da je neka družba v točno določenem trenutku postala insolventna, in da poslovodstvo ni opravilo dejanj po ZFPPIPP, pa sodišča dopuščajo dokaze o tem, da je družba brez opravljenih dejanj po ZFPPIPP, pozneje pa vendarle za določen čas postala solventna, in da zato dejanja poslovodstva niso nujno protipravna, če so bila opravljena v tem solventnem trenutku. Celo več, tudi ko je stečajni postopek že uveden, pa je bil začetek stečajnega postopka začet šele kako leto ali dve pozneje, sodišča še vedno

dopuščajo možnost dokazovanja, da dejanja posloводства morda niso bila protipravna, ker v vmesnem času družba morda v nekem trenutku ni bila insolventna.

Predlagatelj je na podlagi dodatnih pojasnil na skupnem usklajevalnem sestanku predlagano vsebino vključil v predlog zakona.

- 42. člen – odškodninska odgovornost članov posloводства in 43. člen (odškodninska odgovornost članov nadzornega sveta)

Vezano na prejšnjo alinejo je treba po mnenju ZUS v insolventno zakonodajo vključiti kaznovalno odškodninsko odgovornost, in sicer za primere, ko organi vodenja ne bi pravočasno opravili dejanj iz 35. do 39. člena ZFPPIPP. V tem primeru bi bila kaznovalna škoda enaka odškodninski odgovornosti v višini iz prvega odstavka 44. člena, razen v primerih iz drugega odstavka 44. člena. Po 2. točki prvega odstavka 42. člena pa bi še naprej veljala dosedanja ureditev. Ob poenostavitvi pravil glede ugotovitve trenutka nastanka položaja insolventnosti, kakor je to predstavljeno v prejšnji alineji, bi bil glavni namen uveljavitve kaznovalne odškodninske odgovornosti v discipliniranju organov vodenja k pravočasnemu predlaganju začetka katerega od postopkov zaradi insolventnosti. V nasprotnem primeru bi prav ti organi vodenja trpeli neposredne premoženjske posledice. Dosedanja ureditev posebne vrste odškodninske odgovornosti organov vodenja o ZFPPIPP je po mnenju ZUS takšna, da je večinoma neučinkovita, in ne dosega temeljnega cilja, ta pa je, da organi vodenja postopajo pravočasno ob nastanku insolventnosti, kar je ključnega pomena za zaščito pravic upnikov. ZUS tudi predlaga, da se predpiše obvezno odškodninsko zavarovanje članov organov vodenja, tako kot to velja za upravitelje.

Predlagatelj pojasnjuje, da je odgovornost posloводства s predlogom tega zakona zaostrena.

- Odstop terjatev po začetku stečajnega postopka

Po mnenju ZUS bi bilo treba pravico novega upnika omejiti že po uvedbi stečajnega postopka, saj se dogaja, da bivše posloводство in/ali družbeniki odkupujejo terjatve po uvedbi ali začetku stečajnega postopka, zato da bi znova obvladovali te družbe, postopke zavlačevali ter si poskusili pridobiti kakšne prednosti pred drugimi upniki ali kakšne druge informacije v zvezi s stečajnim postopkom. Zato ZUS predlaga, da se doda nov 264.b člen z naslovom: »Posebna pravila za prenos terjatev upnikov po uvedbi stečajnega dolžnika«, ki se glasi: »V primeru odstopa terjatve po uvedbi stečajnega postopka novi upnik lahko opravlja procesna dejanja samo pri postopku razdelitve unovčene stečajne mase, katere predmet je poplačilo njegove terjatve.« Predlagatelj predloga ni upošteval, saj meni, da (za razliko od postopka prisilne poravnave, kjer je se na novo predlaga rešitev v tej smeri, da torej v primeru cesije novi upnik ne probi možnosti glasovanja) ni utemeljena. Ne vidi namreč razlogov, zakaj upnikom, ki bi želeli cedirati svoje terjatve (v zameno za takojšnje plačilo – praviloma v nižji vrednosti), tega ne bi dopustili.

- Redakcija 374. člena

ZUS predlaga, da se določba dopolni oziroma spremeni v skladu s sodno prakso (VSL Cst 62/2019), in sicer na način, da se določi tudi za druge upnike, predvsem navadne, da kadar se premoženje prenese na njih, se jim naloži tudi plačilo stroškov v zvezi s tem premoženjem (sedanji trinajsti odstavek to določa le za ločitvene upnike).

- 378. člen – preizkus terjatev v primeru prenosa premoženja, ki ga ni mogoče unovčiti

ZUS predlaga, da se v 378. člen doda šesti odstavek, ki se glasi: »V primeru iz drugega odstavka tega člena, upravitelj preizkusi terjatve le tistih upnikov, ki so privolili v prevzem premoženja.« Predlagatelj je pripombo upošteval.

- 403. člen – razlogi za ugovor zoper odpust obveznosti

ZUS predlaga, da se v prvem odstavku 403. člena ZFPPIPP doda 3. točka, ki glasi: »če dolžnik tekom preizkusne dobe ustvarja nove dolgove« in meni, da bi moral biti ugovorni razlog zoper odpust obveznosti tudi, če dolžnik kopiči dolgove med preizkusno dobo. To je še posebej problematično, ko

dolžnik do prodaje nepremičnine v njej živi in ne plačuje tekočih stroškov. Predlagatelj pojasnjuje, da ta dejanski stan že vsebuje tudi predlagana zakonska določba.

– 347. člen – obveščanje predkupnega upravičenca in postopek zbiranja ponudb
ZUS predlaga, da bi v stečajnem postopku glede obveščanja imetnikov zakonitih predkupnih pravic morala veljati enaka pravila, kakor veljajo v izvršilnem postopku. Predlog sledi težnji ministrstva, da so vsi postopki prodaje, tako v izvršilnem kakor v stečajnem postopku, objavljeni na spletnem iskalniku prodaj, ki ga upravlja vrhovno sodišče ne glede na to, če se prodaja opravlja prek te spletne platforme ali ne. Prav tako je ZUS na stališču, da bi bilo smiselno način uveljavite predkupne pravice v postopku prodaje na podlagi zbiranja ponudb urediti tako, kot to ureja ZIZ, in sicer, da ima kupec možnost svojo ponudbo zvišati v primeru, da predkupni upravičenec uveljavi svojo predkupno pravico. Predlagatelj je na usklajevalnem sestanku pojasnil razloge, zakaj je ZUS v preteklosti nasprotovala takšni ureditvi in zato v tej fazi te rešitve ni vključil v predlog zakona.

Odvetniška pisarna Zaman in partnerji, d. o. o., je izrazila nestrinjanje s predlogom zakona, ker je po njihovem mnenju nekonsistenten, v nasprotju z nekaterimi že uveljavljenimi instituti ZFPPIPP in Direktivo (EU) 2019/1023. Trenutni predlog bi praktično onemogočil prestrukturiranje majhnih gospodarskih subjektov, popolnoma neuporabna pa bi po njihovem mnenju postala določila upniške prisilne poravnave. Predlagatelj ocenjuje, da so razlogi za sprejem navedenih rešitev obširno podani v okviru obrazložitve predlaganih rešitev.

Ministrstvo je prejelo pripombe in strokovno pobudo **dr. Nine Plavšak ter Odvetniške družbe Čeferin in partnerji, o. p., d. o. o., odvetnik in partner Uroš Pogačnik, Odvetniške pisarne Matej Erjavec in partnerji, d. o. o., odvetnik in partner Matej Erjavec, Odvetniške družbe Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji o. p., d. o. o., odvetnik in managing partner Grega Peljhan, Odvetniške pisarne Zaman in partnerji, d. o. o., odvetnik in partner Marko Zaman, Maje Lajavec, prof. dr. Petra Podgorelca, prof. dr. Saše Preliča, prof. dr. Renata Vrenčurja (v nadaljevanju: strokovna skupina)**

Delovno gradivo Novele ZFPPIPP-H po njihovi oceni ni primerna strokovna podlaga za razumno in funkcionalno prenovo ureditve v ZFPPIPP, zlasti zaradi teh razlogov: (1) ker temelji na napačnih izhodiščih in zmotnem razumevanju usmeritev Direktive, kar po njihovem mnenju kaže, da je bilo pripravljeno brez jasnega koncepta, (2) ker je notranje nekonsistentno in nekonsistentno z instituti, ki jih že ureja ZFPPIPP in (3) ker z njegovo morebitno uveljavitvijo slovenska ureditev ne bo usklajena z usmeritvami Direktive, saj so le malodane dobesedno prepisani nekateri deli nekaterih odstavkov nekaterih členov Direktive in v ureditev ZFPPIPP umeščeni povsem nesistemske (malodane naključno).

Pripombe, ki so bile podane v okviru strokovne pobude, je mogoče po vsebini strukturirati v štiri glavne sklope: (1) Pravilna izhodišča prenove ureditve postopkov zaradi prestrukturiranja, (2) Pravila o finančnem poslovanju, (3) Postopek prisilne poravnave, (4) Preostale strokovne pripombe in predlogi.

Predlagatelj ocenjuje, da podane pripombe in priloženo besedilo sprememb ZFPPIPP, kot ga je pripravila strokovna skupina, predstavlja v dobršnem delu povsem nov koncept postopkov finančnega prestrukturiranja. V tem delu predlagatelj glede na pripravljeno gradivo ni sledil predlaganim spremembam. Glede drugih sprememb pa je po njihovi proučitvi nekatere tudi upošteval in jih vključil v predlog zakona.

Glede predlogov za definicijo insolventnosti, verjetne insolventnosti in vzdržnega dolga predlagatelj pojasnjuje, da s strani preostalih strokovnih deležnikov ni prejel tovrstnih pripomb oziroma predlogov, še posebej glede na dejstvo, da gre za vprašanja ekonomsko-finančne stroke, podpore in potrditve za takšne spremembe ni prejel s strani pristojnih resorjev, to je MGRT in MF. Prav tako je bilo na skupnem srečanju predstavnikov ZBS, Banke Slovenije, MF in MGRT predlagatelju pojasnjeno, da za tovrstne nove domneve in definicije umanjajo širše ekonomske podlage in analize.

Glede novega postopka preventivnega prestrukturiranja (sodnega postopka za opravo grozeče insolventnosti) je treba poudariti, da mora biti ta postopek po pojasnilih in metodologiji vodenja in sporočanja podatkov Evropski komisiji ločen od postopka finančne reorganizacije insolventnega dolžnika. Posledično morajo biti po mnenju predlagatelja tudi pravila, povezana z vrednotenjem in določitvijo upravičenega predlagatelja tega postopka, drugačna, saj gre za podjetje, ki še ni insolventno. Nujnost samostojne definicije terja tudi dejstvo, da to vsebuje že določba, ki ureja postopek preventivnega prestrukturiranja. Predlagatelj se strinja s podanimi pojasnili, da obstoječi postopek prisilne poravnave izpolnjuje večino zahtev, ki jih določa direktiva, prav zato se tudi novi postopek za odpravo grozeče insolventnosti navezuje na ta postopkovna pravila.

Predlagatelj je upošteval tudi opozorilo v zvezi z neustreznostjo predlagane ureditve, da mora poslovodstvo insolventnega dolžnika, če sodišče ugotovi ugovoru, ker presodi, da je dolžnik insolventen, vložiti predlog za začetek stečajnega postopka. Primerneje je, da se določi, da sodišče v tem primeru po uradni dolžnosti začne stečajni postopek, kot to velja po splošnem pravilu v primeru neuspele prisilne poravnave.

Po mnenju strokovne skupine je določanje obveznosti poslovodstva za položaje verjetne insolventnosti neprimerna.

Predlagatelj je na podlagi pripomb strokovne skupine sledil pripombam, podanim glede določanja obveznosti poslovodstva ob nastopu grozeče insolventnosti in slednje ustrezno prilagodil. Prav tako se posebna pravila glede odškodninske odgovornosti poslovodstva, ki jih ureja ZFPPIPP, nanašajo samo na kršitve obveznosti poslovodstva ob nastopu insolventnosti, kršitve obveznosti ob nastopu grozeče insolventnosti pa so predmet odškodninske presoje po ZGD-1.

Glede pripombe k besedilu novega 40.a člena ZFPPIPP predlagatelj ocenjuje, da ta ni utemeljena, saj bi takšna ureditev omogočala različno obravnavanje upnikov.

Glede podanih pripomb k določbam postopka preventivnega prestrukturiranja predlagatelj pojasnjuje, da spremembe tega postopka niso predmet te novele. Predlagatelj bo podane pripombe proučil v okviru morebitnih prihodnjih sprememb.

Predlagatelj tudi ni sledil pripombam glede nove strukture postopka prisilne poravnave. Strokovna skupina je predlagala naslednje:

1. Predlogu za začetek postopka prisilne poravnave je treba priložiti samo poročilo o finančnem poslovanju in položaju insolventnega dolžnika. To dolžniku omogoča, da lahko hitreje vloži predlog za začetek postopka prisilne poravnave in je v skladu z usmeritvami Direktive. Hkrati je to bolj funkcionalno, saj omogoča, da se pripravi načrt finančnega prestrukturiranja na podlagi izida neodvisnega poslovnega pregleda.
2. Za pripravo načrta finančnega prestrukturiranja je odgovoren upravitelj. To je zlasti pomembno za manjše poslovne subjekte, saj ti nimajo lastnih kadrov, ki bi jim pripravili načrt finančnega prestrukturiranja. Hkrati upravitelj nastopa kot mediator pri pogajanjih med dolžnikom, upniki in lastniki. Ta upraviteljeva funkcija je v skladu z usmeritvijo člena 5(3) Direktive.
3. Poslovodstvo insolventnega dolžnika mora sodelovati v postopku priprave načrta finančnega prestrukturiranja in posredovati vse potrebne informacije.
4. Strokovne podlage načrta finančnega prestrukturiranja so neodvisni poslovni pregled in ocene vrednosti premoženja.
5. Neodvisni poslovni pregled mora opraviti finančni svetovalec, ki ima ustrezne strokovne reference glede na velikost insolventnega dolžnika in panogo, v kateri insolventni dolžnik posluje (vodilni finančni svetovalec).
6. Vodilni finančni svetovalec, drugi svetovalci in ocenjevalci, ki sodelujejo pri pripravi strokovnih podlag,

morajo ravnati neodvisno in nepristransko. Zato pogodbe z njimi v imenu insolventnega dolžnika sklene upravitelj. Ker imajo svetovalci in ocenjevalci položaj neodvisnega strokovnjaka, so mogoče te optimizacije v postopku:

- Poročilo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij ni več potrebno. Hkrati se s tem odpravi slabost, da je pooblaščenega ocenjevalca izbral dolžnik. To je bilo po izkušnjah v postopkih prisilne poravnave nad večjimi poslovnimi subjekti v obdobju po letu 2013 ključni razlog, zaradi katerega so bile vrednosti zavarovanj ocenjene previsoko in predlagani nižji odpisi pri prestrukturiranju terjatev, kot bi bili potrebni, da bi družba dosegla stanje vzdržnega dolga.
  - V postopku z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave ima vodilni finančni svetovalec hkrati položaj izvedenca, njegovo poročilo pa značilnosti izvedenskega mnenja.
  - Pri preizkusu zavarovanih terjatev postopek z ugovorom proti vrednosti zavarovanja ni potreben.
7. Izhodišča finančnega prestrukturiranja določi upniški odbor ločitvenih upnikov na podlagi neodvisnega poslovnega pregleda ter menja poslovodstva in mnenja upniškega odbora nezavarovanih upnikov.
8. Ker mora biti vsebina ukrepov morebitne konverzije terjatev v deleže ali povečanja osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki konsistentna s prisilnim prestrukturiranjem terjatev, ki so predmet prisilne poravnave:
- o sklepih o teh spremembah osnovnega kapitala ne odločajo več organi insolventnega dolžnika ali upniški odbor,
  - temveč morajo biti ti sklepi vključeni v načrt finančnega prestrukturiranja in
  - s potrditvijo prisilne poravnave velja, da so bili sprejeti.
9. Načrt finančnega prestrukturiranja mora potrditi sodišče. Pri potrditvi sodišče presodi, ali je vsebina predloga prisilne poravnave in morebitnega alternativnega predloga za konverzijo terjatev v deleže, ter sklepov o spremembi osnovnega kapitala, ki jih vključuje načrt, v skladu s prisilnimi pravili ZFPPIPP.
10. Poslovna skrivnost. Za pregled celotnega poročila o neodvisnem pregledu poslovanja se uporabijo pravila »*clean team*«.

Tako predlagane spremembe bi terjale širše in obsežnejše spremembe določb, prav tako pa prinaša v postopek prisilne poravnave povsem nove obvezne udeležence z obveznimi nalogami – vodilni finančni svetovalec, kar vpliva tudi na stroške tovrstnih postopkov (ob dejstvu, da je v tem postopku imenovan tudi upravitelj, ki je odgovoren za pripravo načrta finančnega prestrukturiranja). Prav tako predlagatelj ocenjuje, da bi tovrstni predlog moral biti široko predstavljen in sprejet tudi pri naslovniki, torej gospodarstvu. V razpravi so se namreč postavila vprašanja, povezana s pripravljenostjo gospodarskih subjektov, da se poslužijo tovrstnega prestrukturiranja, pri čemer ključne vloge nima več dolžnik (razen v okviru izbire upravitelja, kar ponovno odpira s strani ZUS izpostavljena vprašanja), temveč upravitelj in vodilni finančni strokovnjak, kar je povezano tudi z dodatnimi stroški postopka.

Glede podanih pripomb v zvezi s pravili o razveljavitvi potrjene prisilne poravnave predlagatelj pojasnjuje, da ta pravila v osnovi niso bila predmet vsebinskih sprememb. Predlagatelj je na podlagi pripomb VS RS odstopil tudi od bolj natančnega urejanja tega področja v smeri, da pozitivni učinki poslovanja po potrditvi prisilne poravnave ne morejo biti razlog za razveljavitev prisilne poravnave, saj je bilo pojasnjeno, da to izhaja že iz pravila o časovnih mejah pravnomočnosti in da za takšno spremembo ne obstoji razlog v sprejetih odločitvah sodišč.

Predlagatelj pa je upošteval podano pripombo glede črtanja instituta ponovne prisilne poravnave, saj glede na število takšnih predlogov in ekonomske razmere ter po drugi strani tveganja ob nadaljnjem obstoju tega instituta ocenjuje, da ni razlogov za njegovo ohranitev.

Glede drugih predlogov za dopolnitev in pripomb, posredovanih s strani strokovne skupine, predlagatelj pojasnjuje:

- Predlog glede določb v zvezi z mediacijo ni bil upoštevan, temveč je predlagatelj sledil izvedbenemu

načinu, kot ga je predlagalo sodstvo.

- Predlog glede stroškov pravnega postopka ni vključen v predlog novele.
- Nova pravila glede oblikovanja več upniških odborov niso bila predmet osnovnih rešitev, ki jih je predlagatelj pripravil v okviru teh sprememb. Enako velja glede pripomb v zvezi s položajem in nagrajevanjem upraviteljev, pri čemer je glede nekaterih predlaganih rešitev podala v prvem krogu usklajevanja ZUS obširne pripombe in izrazila nasprotovanje rešitvam, kot jih je pripravila strokovna skupina.
- Predlagatelj je na podlagi prejetih pripomb k spremembi 102. člena ZFPPIPP odstopil od spremembe te vsebine.
- Predlagatelj ni upošteval pripomb v zvezi z drugačnim urejanjem vračila predujma in odložitvijo odločanja o upnikovem predlogu. Namreč ta ureditev je povezana z izhodiščem, da je odgovornost posloводства, da samo pravočasno začne postopek zaradi insolventnosti.
- Predlagatelj je upošteval pripombo k 269. členu in črtal tretji odstavek.
- Predlagatelj ni upošteval predloga, povezanega s spremembami določb o stroških postopkih in dopustnosti sklepanja pogodb z zunanjimi posredniki, če se takšni stroški prenesejo na kupca premoženja.
- Predlagatelj ni upošteval pripomb glede spletnega iskalnika in spletne javne dražbe, saj šteje za pomembno, da je ureditev v tem delu v celoti usklajena z Vrhovnim sodišče RS in Zbornico upraviteljev Slovenije.
- Glede na dejstvo, da v novelo niso vključene sprva pripravljene določbe, ki so na novo urejale postopanje v primeru zavarovanih terjatev z odložnim pogojem, predlagatelj ocenjuje, da podane pripombe v tem delu niso več relevantne.
- Predlagatelj je na podlagi podanih pripomb črtal predlagano ureditev v 383. členu.

Preostalih pripomb in predlogov predlagatelj ni upošteval, ker bodisi te niso bile predmet osnovnih rešitev ali predlagatelju glede njih ni uspelo doseči uskladitve s preostalimi deležniki, ki so tovrstnim rešitvam argumentirano nasprotovali.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN

/

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- dr. Dominika Švarc Pipan, ministrica za pravosodje
- dr. Sebastjan Zbičajnik, državni sekretar
- dr. Igor Šoltes, državni sekretar

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr. in 196/21 – odl.US) se v 1. členu za 1. točko doda nova 2. točka, ki se glasi:

»2. postopka zaradi grozeče insolventnosti,«.
Dosedanji 2. in 3. točka postaneta 3. in 4. točka.

2. člen

2. člen se spremeni tako, da se glasi:

»2. člen
(prenos in izvajanje predpisov EU)

(1) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašajo:

1. Direktiva 2001/24/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. aprila 2001 o reorganizaciji in prenehanju kreditnih institucij (UL L št. 125 z dne 5. maja 2001, str. 15) in
2. Direktiva (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti) (UL L št. 172 z dne 26. junija 2019, str. 18).

(2) S tem zakonom se podrobneje ureja izvajanje Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (UL L št 141 z dne 5. junija 2015, str. 19; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2015/848).«.

3. člen

4. člen se spremeni tako, da se glasi:

»4. člen
(kratice drugih zakonov)

V tem zakonu so uporabljene naslednje kratice drugih zakonov:

1. OZ je zakon, ki ureja obligacijska razmerja,
2. ZD je zakon, ki ureja dedovanje,
3. ZGD-1 je zakon, ki ureja temeljna statusna korporacijska pravila ustanovitve in poslovanja gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov in samostojnih podjetnic posameznic, povezanih oseb, gospodarskih interesnih združenj, podružnic tujih podjetij in njihovega statusnega preoblikovanja,
4. ZIZ je zakon, ki ureja pravila izvršbe in zavarovanja,
5. ZNVP je zakon, ki ureja nematerializirane vrednostne papirje,
6. ZSReg je zakon, ki ureja sodni register,
7. ZZK-1 je zakon, ki ureja zemljiško knjigo in
8. SPZ je zakon, ki ureja stvarnopravna razmerja.

4. člen

Za 4. členom se doda nov 4.a člen, ki se glasi:

»4.a
(postopka zaradi grozeče insolventnosti)

Postopka zaradi grozeče insolventnosti sta:

1. postopek preventivnega prestrukturiranja in
2. postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti.«.

5. člen

V 5. členu se v naslovu člena beseda »insolventnosti« nadomesti z besedo »insolventnosti«.

V prvem odstavku se v 1. točki vejica nadomesti z besedo »in«, 2. točka se črta, dosedanja 3. točka pa postane 2. točka.

6. člen

Za 13. členom se doda nov 13.a člen, ki se glasi:

»13.a člen
(grozeča insolventnost)

Grozeča insolventnost je položaj, ki nastane, če je verjetno, da bo v obdobju enega leta dolžnik postal insolventen.«.

7. člen

V 14. členu se v prvem odstavku 1. točka spremeni tako, da se glasi:

»1. ni sposoben poravnati svojih zapadlih obveznosti v določenem obdobju (v nadaljnjem besedilu: trajnejša nelikvidnost), ali«.

V drugem odstavku se v 2. točki v napovednem stavku in v prvi alineji črta besedilo »ali poenostavljene prisilne poravnave«, besedilo druge alineje pa se spremeni tako, da se glasi:

»– s plačilom svojih obveznosti do ločitvenih upnikov, ki so nastale pred začetkom postopka prisilne poravnave, četudi te niso predmet prisilnega prestrukturiranja s prisilno poravnavo, ali« .

V petem odstavku se črta besedilo »ali poenostavljene prisilne poravnave«.

8. člen

V 15. členu se v napovednem stavku za besedo »celota« doda besedilo »finančnih in poslovnih«.

9. člen

V 17. členu se v šestem odstavku se besedilo »1. in 2. točka tretjega odstavka« nadomesti z besedilom »1. in 2. točka ter glede davčne številke 4. točka tretjega odstavka«.

V sedmem odstavku se v napovednem stavku za besedo »dolžniku« doda vejica in besedilo »identifikacijski podatki o upniku«.

10. člen

18. člen se spremeni tako, da se glasi:

»18. Člen
(ožje povezana oseba)

(1) Ožje povezana oseba posamezne fizične osebe je:

1. njen zakonec ali zunajzakonski partner,
2. otrok ali posvojenec te osebe ali osebe iz 1. Točke tega člena, ki nima polne poslovne sposobnosti,
3. polnoletni otrok ali posvojenec,
4. starši ali posvojitelji,
5. bratje in sestre,
6. oseba, ki ima prijavljeno stalno ali začasno prebivališče v Republiki Sloveniji na istem naslovu, do nivoja številke stanovanja, in
7. druga oseba, ki nima polne poslovne sposobnosti in ji je dodeljena v skrbništvo.

(2) Ožje povezana oseba posamezne pravne osebe je oseba:

1. ki v tej pravni osebi opravlja funkcijo poslovodstva ali člana organa nadzora ali prokurista,
2. ki ima v tej pravni osebi položaj družbenika z najmanj 10-odstotnim deležem v kapitalu ali glasovalnih pravic ali
3. ki je z osebo iz 1. Ali 2. Točke tega odstavka povezana na način iz prvega odstavka tega člena.

(3) Ožje povezana oseba fizične ali pravne osebe je lahko tudi druga oseba, za katero se dokaže, da ima odločujoč vpliv na oblikovanje njene volje.«.

11. člen

Za 24.b členom se doda nov 24.c člen, ki se glasi:

»24.c člen
(ključna pogodba dolžnika)

(1) Ključna pogodba dolžnika je vzajemno neizpolnjena dvostranska pogodba, katere izvajanje je potrebno za nemoteno tekoče poslovanje dolžnika (na primer dobava energentov, vode, telekomunikacijskih storitev), vključno s pogodbami glede dobav, katerih prekinitve bi ustavila opravljanje dolžnikove dejavnosti.

(2) Pogodbeni stranki ključne pogodbe ni dovoljeno, da bi zgolj zaradi začetka ali posledic postopka zaradi grozeče insolventnosti ali začetka postopka prisilne poravnave zadržala izvajanje, odpovedala ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenila pogodbo, razen če dolžnik ni plačal dolgov, ki so nastali po začetku takšnega postopka.

(3) Neveljavna so pogodbena določila ključne pogodbe, ki bi določala, da se zaradi postopka grozeče insolventnosti ali začetka postopka prisilne poravnave zadrži izvajanje, odpove ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremeni pogodba.«.

12. člen

V 25. členu se v drugem odstavku v 2. točki beseda »sodišča« nadomesti z besedilom »sodne izvedence, sodne cenilce in sodne tolmače«.

13. člen

V 30. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Revizor, računovodja ali druga oseba, ki za podjetje opravlja storitve, povezane s poslovanjem ali pregledom poslovanja družbe, mora poslovodstvo pisno opozoriti, če pri opravi svojih aktivnosti ugotovi, da je nastal položaj grozeče insolventnosti ali insolventnosti.«.

Dosedanji četrti, peti, šesti in sedmi odstavek postanejo peti, šesti, sedmi in osmi odstavek.

14. člen

Naslov oddelka 2.2 se spremeni tako, da se glasi:

»**Oddelek 2.2: Obveznosti družbe ter njenega poslovodstva in nadzornega sveta pri nastanku grozeče insolventnosti in insolventnosti**«.

15 . člen

V 33. členu se za besedilom, ki postane prvi odstavek, doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če je začel postopek zaradi insolventnosti, velja in nasproten dokaz ni dovoljen, da je družba insolventna ves čas po poteku roka, ko poslovodstvo ni opravilo ali ni pravočasno opravilo dejanj iz 38. člena tega zakona in ves čas od uvedbe postopka zaradi insolventnosti do začetka postopka zaradi insolventnosti.«.

16. člen

Za 33. členom se doda nov 33.a člen, ki se glasi:

»33.a člen
(obveznosti ob nastanku grozeče insolventnosti)

(1) Poslovodstvo in drugi organi družbe nenehno spremljajo dogajanja, ki bi lahko ogrozila nadaljnji obstoj družbe. Če prepoznajo tak razvoj dogodkov, sprejmejo ustrezne protiukrepe in nemudoma poročajo organom nadzora. Če ukrepi, ki jih je treba sprejeti, niso v pristojnosti ali niso v celoti v pristojnosti poslovodstva, si poslovodstvo prizadeva in opravi vse aktivnosti, da jih obravnavajo organi nadzora ali drugi pristojni organi.

(2) Če družbi grozi insolventnost, morajo poslovodstvo in drugi organi družbe:

- izogibati se ravnanjem, zaradi katerih bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani, razen če je takšno ravnanje storjeno z namenom preprečiti nastop insolventnosti;
- pri svojih odločitvah upoštevati interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov;
- izogibati se ravnanjem, s katerimi se ogroža ali zmanjšuje premoženje družbe ali kako drugače ogroža sposobnost preživetja družbe.«.

17. člen

V 34. členu se naslov člena spremeni tako, da se glasi »(obveznosti pri nastanku insolventnosti)«.

V drugem odstavku se v 1. točki za besedo »prvem« doda besedilo »in drugem«.

V četrtem odstavku se v 2. točki črta besedilo »ob stečajnem postopku«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Prepovedi iz prvega in tretjega odstavka tega člena trajajo:

1. če mora poslovodstvo po prvem oziroma drugem odstavku 38. člena tega zakona vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti: do začetka tega postopka,
2. če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne poravnave: do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov.«.

Šesti odstavek se črta.

18. člen

35. člen se črta.

19. člen

V 36. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pravila, določena v tem členu, se uporabljajo, če poslovodstvo v poročilu predlaga ukrepe namenjene preprečitvi insolventnosti ali odpravi insolventnosti, ki zahtevajo povečanje osnovnega kapitala družbe z novimi denarnimi vložki, o katerem mora odločiti skupščina.«.

Tretji odstavek se črta.

V četrtem odstavku, ki postane tretji odstavek, se za besedo »drugi« črta besedilo »in tretji« ter se beseda »uporabljata« nadomesti z besedo »uporablja«.

Peti odstavek postane četrti odstavek.

20. člen

V 37. členu se tretji odstavek črta.

Dosedanja četrti in peti odstavek postanega tretji in četrti odstavek.

21. člen

38. člen se spremeni tako, da se glasi:

»38. člen

(obveznost vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti)

(1) Če družba postane insolventna, mora poslovodstvo brez odlašanja, vendar najpozneje v enem mesecu po nastanku insolventnosti vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti.

(2) Če je razlog za insolventnost naravna nesreča ali druga hujša nesreča, epidemija ali drug podoben izredni dogodek, mora poslovodstvo vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v treh mesecih po nastanku insolventnosti.

(3) Če družba nima posloводства, mora v primeru družbe z omejeno odgovornostjo vsak družbenik, v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta, v primeru drugih pravnih oseb pa njen ustanovitelj, vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v roku iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena, razen če ta oseba ni seznanjena z insolventnostjo ali dejstvom, da družba nima posloводства.«.

22. člen

V 39. členu se prvi odstavek črta.

Dosedanji drugi odstavek postane besedilo člena in se odznači.

23. člen

Za 40. členom se doda nov 40.a člen, ki se glasi:

»40.a člen

(prepoved izplačila dobička in vračila vplačil družbenikom po potrjeni prisilni poravnavi)

(1) Dokler dolжник ne plača terjatev vseh upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava, v deležu in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi, družba ne sme opraviti izplačila dobička, rednega zmanjšanja osnovnega kapitala z izplačilom družbenikom oziroma vračila naknadnih vplačil družbenikom, vračila posojil družbenikom, četudi so ta zavarovana, ali poplačila drugih tovrstnih terjatev v korist družbenikov.

(2) Za kršitev prepovedi iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe ZGD-1 o vračilu prepovedanih izplačil družbenikom.«.

24. člen

V 42. členu se v prvem odstavku v 1. točki besedilo »iz 35. do 39.« nadomesti z besedilom »iz 38.« ter se 2. točka spremeni tako, da se glasi:

»2. je ravnalo v nasprotju s prepovedmi iz 34. in 39. člena tega zakona.«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Posamezen član posloводства je prost odškodninske odgovornosti za škodo iz prvega odstavka tega člena, če dokaže:

1. da dejanj, določenih v 38. členu tega zakona, ni mogel opraviti samostojno, in je na seji posloводства predlagal, da se opravijo, a so drugi člani posloводства temu nasprotovali, ali
2. da za kršitve prepovedi iz 34. in 39. člena tega zakona ni vedel ali jih ni mogel preprečiti, čeprav je ravnal v skladu s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij.«.

25. člen

V 43. členu se v prvem odstavku:

- v napovednem stavku besedilo »če obstaja eden od naslednjih pogojev« nadomesti z besedilom »je to posledica kršitve njihovih nalog, kot na primer«;
- v 1. točki se v prvi alineji besedilo spremeni tako, da se glasi:
»– je nadzorni svet temu nasprotoval, ker je presodil, da družba ni insolventna in povečanje kapitala ni potrebno,« in se druga alineja črta;
- v 3. točki se besedilo »35. do 39. člena« nadomesti z besedilom »38. člena« in besedilo »34. člena« z besedilom »34. ali 39. člena«.

26. člen

V 44.u členu se v prvem odstavku v 5. točki črta besedilo »do višine minimalne plače«.

27. člen

Naslova 3. poglavja in oddelka 3.1 se spremenita tako, da se glasita:

»3. poglavje: SKUPNA PRAVILA O POSTOPKU SODNEGA PRESTRUKTURIRANJA ZARADI ODPRAVE GROZEČE INSOLVENTNOSTI IN O POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI

Oddelek 3.1: **Temeljna pravila o postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti in o postopkih zaradi insolventnosti**«.

28. člen

V 48.a členu se v šestem odstavku številka »30« nadomesti s številko »60«.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Če se v primeru uspešno zaključenega postopka mediacije sklene sodna poravnava, je za njeno sklenitev pristojno sodišče, ki je izdalo sklep o napotitvi na mediacijo iz drugega odstavka tega člena.«.

29. člen

V 48.b členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Stranke mediacijskega postopka lahko sklenejo sodno poravnavo pred sodiščem, ki bi bilo pristojno za odločitev o tožbi iz prvega odstavka tega člena. O sklenitvi sodne poravnave morajo stranke mediacijskega postopka v treh dneh od sklenitve obvestiti sodišče, ki vodi postopek zaradi insolventnosti.«.

V šestem odstavku se številka »30« nadomesti s številko »60«.

30. člen

V 61. členu se v drugem odstavku besedilo »en mesec« nadomesti z besedilom »tri mesece«.

31. člen

V 71. členu se v prvem odstavku za besedilom »59. člena« doda besedilo »in drugega odstavka 298.a člena«.

32. člen

V 76. členu se pika na koncu stavka nadomesti z vejico in doda besedilo »z namenom, da se zavarujejo koristi upnikov v postopku zaradi insolventnosti.«.

33. člen

V 79. členu se na koncu drugega odstavka doda nov stavek, ki se glasi: »Eden od članov upniškega odbora je imenovan izmed upnikov prednostnih terjatev, razen če se temu odpovedo.«.

34. člen

87. člen se spremeni tako, da se glasi:

»87. člen
(pristojnosti upniškega odbora)

(1) Upniški odbor:

1. odloča o mnenju ali soglasju o zadevah, določenih z zakonom,
  2. obravnava poročila, ki jih mora v skladu z zakonom predložiti upravitelj,
  3. ima pravico pregledati poslovne knjige in dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj od dolžnika,
  4. ima pravico pregledati dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom,
- in
5. izvaja druge pristojnosti, določene z zakonom.

(2) Upravitelj lahko zavrne vpogled v dokumentacijo, ki jo je prevzel v stečajnem postopku od dolžnika, če gre za poslovno skrivnost in bi razkritje lahko povzročilo škodo drugi osebi ali za stečajni postopek. Upniški odbor v primeru zavrnitve lahko zahteva, da o tem odloči sodišče. Če upniški odbor zahteva informacije ali vpogled v dokumentacijo, ki so poslovna skrivnost, lahko sodišče omogoči razkritje poslovnih skrivnosti v skladu z določili zakona, ki ureja pravdni postopek, o varstvu poslovnih skrivnosti.

(3) Upniški odbor na zahtevo upnika ali na lastno pobudo o svojih ugotovitvah obvešča upnike.«.

35. člen

V 95. členu se v tretjem odstavku besedilo »če z mestom zasedanja v tem drugem kraju soglašajo vsi člani upniškega odbora« nadomesti z besedilom »ali pa se seja opravi prek video konference, če temu ne nasprotuje večina članov upniškega odbora«.

36. člen

V 98. členu se v tretjem odstavku v 2. točki pika na koncu stavka nadomesti z vejico in se doda beseda »ali« ter nova 3. točka in 4. točka, ki se glasita:

- »3. izplačila iz stečajne mase v nasprotju z določbami tega zakona,
4. plačila storitev, ki niso potrebne za izvedbo nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti ali plačilo storitev, katerih cena je bistveno višja od primerljive tržne cene teh storitev.«.

V četrtem odstavku se za besedo »obliki« črtata vejica in besedilo »podpisana z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom«.

37. člen

V 103. členu se doda nov četrti a odstavek, ki se glasi:

»(4.a) V postopku odpusta obveznosti znotraj postopka osebnega stečaja ima upravitelj tudi pravico do nagrade iz naslova dodatnih nalog in pristojnosti upravitelja v postopku odpusta obveznosti.«.

38. člen

V 105. členu se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Podrobnejša pravila o odmeri stroškov, do katerih je upravitelj upravičen, se določijo s predpisom iz 3. točke prvega odstavka 114. člena tega zakona.«.

39. člen

V 106. členu se v četrtem odstavku 1. točka spremeni tako, da se glasi:

»1. opravi pregled dokumentacije insolventnega dolžnika, ki jo je prevzel upravitelj v zvezi s postopkom zaradi grozeče insolventnosti ali insolventnosti, in dokumentacije, ki jo mora voditi upravitelj v zvezi s tem postopkom, vpogleda v sodni spis zadeve, v kateri je bil upravitelj imenovan, ali zahteva od zbornice upraviteljev, da opravi tak pregled,«.

40. člen

V 108. členu se v drugem odstavku v 4. točki besedilo »s strokovno izobrazbo iz 3. točke tega odstavka« nadomesti z besedilom »s področja prava ali ekonomije«. V 5. točki se črta besedilo »iz prvega odstavka 102. člena tega zakona«, za vejico pa se doda besedilo »pri čemer mora zavarovalna pogodba vsebovati določilo, da upniki in tretje osebe lahko uveljavljajo zahtevke iz tega naslova tudi po prenehanju zavarovalne pogodbe, če vzrok za nastanek škode ali nastanek škode izvira iz časa trajanja zavarovalne pogodbe,«.

V četrtem odstavku se 2. in 3. točka spremenita tako, da se glasita:

»2. če je bilo vlagatelju zahteve že odvzeto dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja, pa od dneva odvzema dovoljenja še ni preteklo pet let, ali

3. če je vlagatelju zahteve že prenehalo veljati dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja po 5. točki četrtega odstavka 109. člena tega zakona, pa od dneva prenehanja veljavnosti dovoljenja še ni preteklo pet let, ali«.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Zavarovalnice so dolžne skleniti zavarovalno pogodbo v skladu z določbami tega zakona in zakona, ki ureja zavarovalništvo.«.

41. člen

V 109. členu se v četrtem odstavku:

– v 5. točki črta beseda »trajnega«.

V šestem odstavku se črta beseda »trajnega«.

42. člen

V 110. členu se za šestim odstavkom doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Podatki o upraviteljih, ki so bili izbrisani iz seznama, se trajno izbrišejo iz seznama upraviteljev po desetih letih od datuma izbrisa iz seznama.«.

Dosedanji sedmi odstavek postane osmi odstavek.

43. člen

V 111. členu se šesti in sedmi odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(6) Spremembo izbire sodišča iz 1. in 2. točke četrtega odstavka tega člena mora ministrstvo, pristojno za pravosodje, vpisati v seznam izbranih upraviteljev posameznega okrožnega sodišča najkasneje v 30 dneh po prejemu upraviteljeve vloge.

(7) Sprememba izbire sodišča iz 1. in 2. točke četrtega odstavka tega člena začne učinkovati z vpisom spremembe v seznam izbranih upraviteljev posameznega okrožnega sodišča, pri čemer sprememba izbire iz 1. točke četrtega odstavka tega člena ne vpliva na pristojnosti in naloge osebe v postopkih, v katerih je bila imenovana za upravitelja pred začetkom učinkovanja spremembe izbire.«.

44. člen

V 114. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Strokovni izpit za opravljanje funkcije upravitelja se opravlja enkrat letno, če ministrstvo, pristojno za pravosodje, tekom preteklega leta prejme pobudo s strani posameznih sodišč, Zbornice upraviteljev ali na lastno pobudo ugotovi, da je to potrebno za prihodnje nemoteno vodenje postopkov zaradi insolventnosti.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

V tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se beseda »drugega« nadomesti z besedo »tretjega«.

45. člen

V 115. členu se v prvem odstavku v 1. točki za besedo »in« doda besedilo »še ni dopolnila 70 let in«.

46. člen

V 119.a členu se v prvem odstavku v prvem stavku črta besedilo »brez obrazložitve«. Drugi in tretji stavek se črtata.

V drugem odstavku se črta besedilo »in imenovanje novega upravitelja«.

V tretjem odstavku se črta besedilo »in imenovanju novega upravitelja«.

V četrtem odstavku se črta besedilo »in imenovanju novega upravitelja«.

V petem odstavku se črta besedilo »in imenuje novega upravitelja«.

47. člen

V 120.h členu se v prvem odstavku:

– v 1. točki črta besedilo »v postopku zaradi insolventnosti«;

– v 3. točki se pika nadomesti z vejico;

– za 3. točko se doda nova 4. točka, ki se glasi:

»4. če s svojim ravnanjem ovira ali drugače onemogoča nadzor nad svojim delom.«.

V drugem odstavku se v 3. točki besedilo »iz 1. točke« nadomesti z besedilom »iz 1. ali 4. točke«.

48. člen

V 120.i členu se v prvem odstavku v 3. točki črta beseda »trajni«.

49. člen

V 120.I členu se v šestem odstavku črta beseda »trajnega«.

50. člen

V 120.o členu se v prvem odstavku besedilo »izrečen pogojni ali trajni odvzem pravice« nadomesti z besedilom »izrečen odvzem pravice ali pogojni odvzem pravice«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Po pravnomočno zaključenem disciplinskem postopku minister, pristojen za pravosodje, s pravnomočno odločbo seznanj sodišče, pred katerim se vodi postopek zaradi grozeče insolventnosti ali insolventnosti, v katerem je upravitelj storil disciplinsko kršitev.«.

51. člen

V 121. členu se v drugem odstavku črta besedilo »in ne vložiti revizije«. Na koncu stavka se doda nov stavek, ki se glasi: »Revizija je dovoljena pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja pravdni postopek, samo zoper sklep, izdan na drugi stopnji:

- s katerim se predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti zavrne,
- s katerim se konča stečajni postopek brez razdelitve upnikom,
- s katerim se ugotovi ugovoru proti odpustu obveznosti ali zavrne predlog za odpust obveznosti.«.

Za tretjim odstavkom se dodata novi četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»(4) Ne glede na prejšnji odstavek v času trajanja ukrepov, določenih z odredbo predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, uvedenih ob naravnih in drugih hujših nesrečah, ob epidemijah ali podobnih izrednih dogodkih, ki v večjem obsegu omejujejo redno izvajanje sodne oblasti, sodišče v primeru, ko v zadevi odločitve še ni sprejelo, obravnava in odloča o vlogi, predlogu, izjavi, ugovoru, drugem procesnem dejanju ali predloženi listini, tudi če je stranka zamudila rok ali izostala z naroka v času trajanja ukrepov iz razloga, neposredno povezanega z izrednim dogodkom.

(5) V primeru iz prejšnjega odstavka mora stranka ob vložitvi vloge, predloga, izjave, ugovora, opravi drugega procesnega dejanja ali predložitvi listine izkazati tudi razlog za zamudo roka ali za izostanek z naroka. Stranka mora zamujeno dejanje opraviti najpozneje v 15 dneh od dneva, ko so prenehali odrejeni ukrepi, povezani z izrednim dogodkom.«.

52. člen

V 122. členu se v prvem odstavku v 2. točki besedilo »sklep o začetku postopka zaradi insolventnosti in vse sklepe, izdane v glavnem postopku zaradi insolventnosti« nadomesti z besedilom »sklep o začetku postopka zaradi insolventnosti in vse sklepe, izdane v glavnem postopku zaradi insolventnosti, skupaj s predlogom, na podlagi katerega je sodišče izdalo sklep«.

V devetem odstavku se za besedo »potrošnik« doda vejica in besedilo »in podatka o davčni številki upnika, ki je potrošnik«.

Za enajstim odstavkom se doda nov dvanajsti odstavek, ki se glasi:

»(12) Pravila iz tega člena se smiselno uporabljajo tudi za objave v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti.«.

53. člen

V 122.a členu se v drugem odstavku:

– v 4. točki beseda »Davčni« nadomesti z besedo »Finančni«;

– v 5. točki se besedilo »Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije« nadomesti z besedilom »Državnemu odvetništvu Republike Slovenije«, besedilo »Državno pravobranilstvo Republike Slovenije« z besedilom »Državno odvetništvo Republike Slovenije«, pika na koncu stavka pa z vejico;

– za 5. točko se dodata nova 6. in 7. točka, ki se glasita:

»6. državnim organom, organom in upravam samoupravne lokalne skupnosti in nosilcem javnih pooblastil, če te podatke potrebujejo v postopku, ki ga vodijo v zvezi s to osebo v okviru svojih pristojnosti ali za potrebe izvrševanja svojih nalog in pooblastil,

7. notarjem, ki te podatke potrebujejo za izvajanje svojih pristojnosti v skladu z zakonom, ki ureja notariat.«.

V šestem odstavku se besedilo »4. ali 5.« nadomesti z besedilom »4., 5., 6. ali 7.«.

54. člen

V 123.a členu se v prvem odstavku za besedo »obliki« črtata vejica in besedilo »podpisani z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom«.

55. člen

V 124. členu se v četrtem odstavku za besedo »obliki« črtata vejica in besedilo »podpisan z varnim elektronskim podpisom sodnika, overjenim s kvalificiranim potrdilom«.

56. člen

Za 132. členom se dodata naslov novega oddelka 3.8.a in nov 132.a člen, ki se glasita:

»Oddelek 3.8.a: Vpliv postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja ter zunajsodno uveljavitev ločitvenih pravic

132.a člen

(vpliv začetka postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja ter zunajsodno uveljavitev ločitvenih pravic)

(1) Pravila, določena v oddelku 3.8, ki se nanašajo na postopek prisilne poravnave, se uporabljajo tudi v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, pri čemer nedovoljenost izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja lahko traja največ štiri mesece. Po poteku tega roka se postopki izvršbe ali zavarovanja lahko začnejo ali nadaljujejo, razen če sodišče, ki vodi postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, na predlog dolžnika odloči, da se nedovoljenost izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja podaljša ali pa odobri novo prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja.

(2) Sodišče odobri podaljšanje nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja ali novo prekinitve postopka po prejšnjem odstavku, če je bil pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja dosežen ustrezen napredek ali če podaljšanje nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja ali nova prekinitve postopka bistveno ne škoduje

pravicam ali interesom upnikov. Domneva se, da je glede pogajanj storjen napredek, če dolžnik sodišču predloži soglasja upnikov, ki nimajo položaja ožje povezane osebe in so imetniki terjatev dolžnika, ki skupaj dosegajo 30 odstotkov vsote vseh terjatev do dolžnika. Sodišče lahko za mnenje o predlogu pozove upravitelja. Upravitelj mora mnenje o predlogu podati v roku osmih dni od prejema poziva sodišča.

(3) Sodišče lahko na predlog upnika, dolžnika ali upravitelja dovoli začetek ali nadaljevanje postopkov izvršbe ali zavarovanja:

- če prekinitve ne izpolnjuje več cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, pri čemer se domneva, da je pogoj izpolnjen, če načrtu prestrukturiranja nasprotujejo upniki terjatev do dolžnika, ki skupaj dosegajo znesek terjatev, ki je potreben za sprejetje prisilne poravnave zaradi odprave grozeče insolventnosti, ali
- kadar prekinitve privede do insolventnosti upnika.

(4) Celotno trajanje nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve posameznega postopka izvršbe ali zavarovanja, vključno s podaljšanji in novimi prekinitvami po drugem odstavku tega člena, ne sme presegati 12 mesecev.

(5) V času nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopkov izvršbe ali zavarovanja mora upnik za zunaj sodno uveljavitev ločitvene pravice pridobiti soglasje sodišča. Sodišče izda soglasje, če so izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka tega člena.

(6) Prejšnji odstavki se ne uporabljajo za postopke izvršbe in zavarovanja iz naslova plačila prejemkov iz delovnega razmerja.

57. člen

V 137. členu se za besedilom člena, ki postane prvi odstavek, doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Dolžnik je dolžan upniku v osmih dneh od prejema njegove zahteve dati informacije in mu omogočiti vpogled v dokumentacijo, ki je potrebna za preveritev pravilnosti poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika ali načrta finančnega prestrukturiranja oziroma ki je potrebna za odločitev o glasovanju o prisilni poravnavi. Dolžnik lahko odkloni posredovanje informacij ali vpogled v dokumentacijo, če ta predstavlja poslovno skrivnost ali če izkaže, da jih bo upnik uporabil v nasprotju z namenom, zaradi katerih se zahtevajo. V primeru odklonitve ali če mu ne omogoči vpogleda ali posreduje informacij v roku iz prvega stavka, lahko upnik zahteva, da o tem odloči sodišče. Če upnik zahteva informacije ali vpogled v dokumentacijo, ki so poslovna skrivnost, lahko sodišče omogoči razkritje poslovnih skrivnosti v skladu z določili zakona, ki ureja pravdni postopek, o varstvu poslovnih skrivnosti.«.

58. člen

V 139. členom se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Če dolžnik nima poslovodstva, je predlog za začetek postopka prisilne poravnave upravičen vložiti,

- v primeru družbe z omejeno odgovornostjo vsak družbenik,
- v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta,
- v primeru drugih pravnih oseb njen ustanovitelj.«.

59. člen

V 152. členu se v šestem odstavku besedilo »četrtim odstavku 192. člena« nadomesti z besedilom »šestem odstavku 192. člena«.

60. člen

V 172. členu se:

- na koncu 4. točke beseda »ali« nadomesti z vejico;
- v 5. točki črta besedilo »do višine minimalne plače«, pika na koncu stavka se nadomesti z vejico in besedo »ali«
- za 5. točko se doda nova 6. točka, ki se glasi:
»6. če je dolžnik v poročilu o finančnem poslovanju in položaju podal neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke ali če upniku ne omogoči vpogleda v dokumentacijo dolžnika v skladu z drugim odstavkom 137. člena tega zakona.«.

61. člen

V 177. členu se za petim odstavkom doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Če je za presojo ugovornih razlogov iz 172. člena tega zakona potreben dokaz z izvedencem, sodišče za izvedenca imenuje pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja iz prvega odstavka 25. člena tega zakona. Če je takšen ugovor vložen s strani upravitelja, sodišče pozove upnike, da v določenem roku založijo predujem za izvedenca. Če predujem ni založen, sodišče ugovor zavrne.«.

62. člen

V 179. členu se v tretjem odstavku se besedilo »4. ali 5.« nadomesti z besedilom »4., 5. ali 6.«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Če sodišče na ugovor upnika odloči po tretjem odstavku tega člena, se stroški upnika v zvezi z ugovorom plačajo v skladu z drugim odstavkom 289. člena tega zakona.«.

63. člen

V 192. členu se za tretjim odstavkom dodata nova četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»(4) Če sodišče do poteka roka iz drugega odstavka tega člena ne prejme obvestila insolventnega dolžnika iz tretjega odstavka tega člena ali če temu obvestilu niso priložene listine iz 1. in 2. točke tretjega odstavka tega člena, sodišče dolžniku naloži, da v treh delovnih dneh predloži obvestilo in listine iz tretjega odstavka tega člena.

(5) Sklep iz četrtega odstavka tega člena mora sodišče izdati v osmih dneh po poteku roka iz drugega odstavka tega člena in o sklepu obvestiti upniški odbor.«.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane šesti odstavek, se:

- v 1. točki druga alineja spremeni tako, da se glasi:
»– insolventni dolžnik tudi v roku iz četrtega odstavka tega člena ne predloži obvestila in listin iz tretjega odstavka tega člena in«;
- v 2. točki v prvi alineji črta besedilo »2. točke«.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se beseda »četrtega« nadomesti z besedo »šestega«.

64. člen

V 199.a členu se v devetem odstavku v 1. točki besedilo »prvi do tretji« nadomesti z besedilom »tretji do peti«.

Enajsti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(11) Če je insolventni dolžnik v načrtu finančnega prestrukturiranja kot ukrep finančnega prestrukturiranja predvidel povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki in niti poslovodstvo insolventnega dolžnika niti upniški odbor v petih mesecih po začetku postopka prisilne poravnave ne sprejme sklepa iz drugega odstavka tega člena ali v roku iz četrtega odstavka 192. člena tega zakona sodišču ne predloži obvestila in listin iz tretjega odstavka 192. člena tega zakona, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka.«.

65. člen

V 199.b členu se v sedmem odstavku besedilo »tretji odstavek 192. člena« nadomesti z besedilom »tretji do peti odstavek 192. člena«.

66. člen

V 200. členu se za četrtem odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) V primeru odstopa terjatve po začetku postopka novi upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi, če je ob začetku postopka glede prejšnjega upnika obstajala omejitev iz prejšnjega odstavka.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

V dosedanjem šestem odstavku, ki postane sedmi odstavek se v napovednem stavku in 1. točki beseda »petega« nadomesti z besedo »šestega«.

67. člen

V 213. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Če se z uresničitvijo ločitvene pravice iz vrednosti premoženja, ki je predmet te pravice, ne doseže plačila celotne terjatve, ki je bila zavarovana s to pravico, za neplačani del te terjatve učinkuje potrjena prisilna poravnava po prvem odstavku 214. člena tega zakona. Do uresničitve ločitvene pravice se šteje, da je zavarovani del terjatve, na katerega potrjena prisilna poravnava v skladu s prvim odstavkom tega člena ne učinkuje, v višini ocenjene vrednosti zavarovanja iz četrte alineje 5. točke prvega odstavka 142. člena tega zakona.«.

68. člen

Naslov oddelka 4.7 se spremeni tako, da se glasi:

»**Oddelek 4.7: Posebna pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo**«.

69. člen

221.a do 221.g člen se nadomestijo z novima 221.a in 221.b členom, ki se glasita:

»221.a člen

(uporaba posebnih pravil za postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo)

Postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo je dovoljeno voditi:

1. nad gospodarsko družbo, ki izpolnjuje vsa merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb, in če vrednost aktive v zadnjih dveh letih ne presega 700.000 eurov ter višina vseh njenih obveznosti ne presega 700.000 eurov,
2. nad podjetnikom, ki izpolnjuje merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb glede števila delavcev in prihodkov od prodaje, ter višina vseh njegovih obveznosti ne presega 700.000 eurov.

221.b člen

(posebna pravila v postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo)

(1) Predlogu za začetek postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo ni treba predložiti poročila revizorja iz 2. točke drugega odstavka 141. člena tega zakona in poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja iz 4. točke drugega odstavka 141. člena tega zakona, ocenjena vrednost premoženja iz četrte alineje 5. točke prvega odstavka 142. člena tega zakona pa ni treba, da je izdelana s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti premoženja iz 1. točke drugega odstavka 25. člena tega zakona. Dolžnik mora predlogu priložiti izjavo, da poročilo resnično in pošteno prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje.

(2) V postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo se ne uporabljajo osmi odstavek 144. člena, 181. člen, 2. točka tretjega odstavka 182. člena, 2. točka tretjega odstavka 185.a člena, 199.a člen, 199.b člen, 199.d člen, šesti do enajsti odstavek 221.h člena in 221.i do 221.l člen tega zakona.

70. člen

V naslovu oddelka 4.8 in pododdelka 4.8.1 se besedilo »nad majhno, srednjo ali veliko družbo« nadomesti z besedilom »nad kapitalsko družbo ali samostojnim podjetnikom«.

71. člen

V 221.h členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pravila, določena v oddelku 4.8 tega zakona, se uporabljajo za postopek prisilne poravnave nad pravno osebo, ki ima položaj kapitalske družbe, pravila, ki urejajo posebna pravila v pododdelku 4.8.3, 4.8.4 in 4.8.5, o ukrepih finančnega prestrukturiranja zavarovanih terjatev in s tem povezana posebna pravila o prijavi in preizkusu terjatev ter vrednosti zavarovanja ter pravila o potrditvi prisilne poravnave in njenih učinkih, pa tudi v postopku prisilne poravnave nad samostojnim podjetnikom.«.

V petem odstavku se pika nadomesti z vejico in doda besedilo »če se postopek prisilne poravnave začne nad srednjo ali veliko družbo.«.

72. člen

V 221.j členu se v prvem odstavku besedilo »finančnih terjatev do dolžnika, katerih vsota presega 20 odstotkov finančnih obveznosti dolžnika« nadomesti z besedilom »terjatev do dolžnika, katerih vsota presega 20 odstotkov vseh obveznosti dolžnika«.

V tretjem odstavku se v 2. točki v prvi in drugi alineji črta beseda »finančnih«.

Šesti odstavek se črta.

Dosedanji sedmi odstavek, ki postane šesti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(6) Za pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek postopka prisilne poravnave se smiselno uporablja pododdelek 4.2.2 tega zakona, pri čemer te nastanejo z naslednjim dnem od objave sklepa o začetku postopka prisilne poravnave, razen posledic, ki jih določa 152. člen, ki nastanejo z začetkom naslednjega dne po vložitvi predloga za prisilno poravnavo.«.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Sodišče mora dolžniku v treh delovnih dneh po prejemu vročiti upnikov predlog za začetek postopka prisilne poravnave. Dolžnik lahko v 15 dneh po prejemu upnikovega predloga za začetek postopka prisilne poravnave ugovarja, da ni insolventen ali da upnikova terjatev ne obstaja v višini, kot izhaja iz prvega odstavka tega člena.«.

Osmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek prisilne poravnave se smiselno uporabljajo določbe 235. člena, drugega do sedmega odstavka 239. člena in 240. člen tega zakona.«.

V devetem odstavku se črta besedilo »v zvezi z osmim odstavkom tega člena«.

73. člen

Naslov »Pododdelek 4.8.6: Ponovna prisilna poravnava po pravnomočni potrditvi prisilne poravnave« in člena 221.v in 221.z se črtajo.

74. člen

Za 221.z členom se dodajo naslov novega oddelka 4.9, ter novi 221.aa člen, 221.ab in 221.ac člen, ki se glasijo:

»**Oddelek 4.9: Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti**

221.aa člen

(namen sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti)

(1) Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti se vodi z namenom, da se na podlagi sklenjene prisilne poravnave omogoči izvedba vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja, ki so potrebni, da se odpravijo vzroki, zaradi katerih bi dolžnik lahko postal insolventen.

(2) Postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ni dovoljeno voditi:

– če dolžnik ni izpolnil svojih obveznosti predložitve letnega poročila agenciji zaradi objave po prvem ali drugem odstavku 58. člena ZGD-1 ali podatkov iz letnega poročila za namene iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1 ali

– če dolžnik nima predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za plače in nadomestila plač in obračunov DDV za obdobje zadnjih 24 mesecev do dne oddaje vloge ali če je davčni organ dolžniku v zadnjih petih letih od vložitve predloga dodatno ali naknadno odmeril davek ali naložil plačilo prispevkov v znesku najmanj 50.000 EUR ali

– če je bil dolžnik pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje s področja delovnih razmerij, premoženja, gospodarstva ali pravnega prometa.

(3) Dolžnik mora predlogu za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti priložiti potrdilo davčnega organa, da ta zoper dolžnika ne vodi postopka iz druge alineje prejšnjega odstavka.

221.ab člen

(temeljna pravila sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti)

(1) Za postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti se poleg temeljnih pravil iz oddelka 3.8, ki se uporabljajo za postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, smiselno uporabljajo tudi pravila, ki urejajo postopek prisilne poravnave, če ni v tem oddelku določeno drugače.

(2) Predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ne vsebuje podrejenega zahtevka, da sodišče začne stečajni postopek, če bo predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti zavrglo ali zavrnilo oziroma postopek ustavilo.

(3) Poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika iz 142. člena tega zakona mora namesto likvidacijske vrednosti sredstev vsebovati vrednost sredstev, ocenjeno v skladu z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti ob predpostavki poštene prodaje ali oceno tržne vrednosti podjetja kot delujočega podjetja.

(4) Potrjena prisilna poravnava v sodnem postopku zaradi odprave grozeče insolventnosti ne učinkuje na terjatve delavcev iz naslova delovnega razmerja.

(5) Za ugovor, da ni pogojev za vodenje postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, se poleg smiselne uporabe razlogov iz 172. člena tega zakona ugovor lahko vloži tudi, če je dolžnik insolventen ali če dolžniku insolventnost ne grozi.

(6) Sodišče ne glede na 3. točko drugega odstavka 221.n člena tega zakona potrdi prisilno poravnavo zaradi odprave grozeče insolventnosti, četudi ni bila sprejeta s strani nezavarovanih upnikov, bila pa je sprejeta s strani ločitvenih upnikov v skladu z 221.n členom tega zakona.

(7) Za postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti se ne uporabljajo osmi odstavek 144. člena, 152. člen, 156. člen, 166. člen, 192. člen, 199.a člen, 199.b člen, 199.d člen, 208. člen in 221.i do 221.l člen tega zakona.

(8) Ne glede na 271. člen tega zakona v morebitnem poznejšem stečajnem postopku nad dolžnikom ni mogoče izpodbijati pravnih dejanj, ki jih je opravil dolžnik zaradi plačila terjatev upnikov ali izpolnitve drugih obveznosti v skladu s potrjeno prisilno poravnavo v sodnem postopku zaradi odprave grozeče insolventnosti.

(9) Če sodišče v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti izda sklep o začetku stečajnega postopka, se za finančne terjatve, ki so nastale od začetka postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti do začetka stečajnega postopka, smiselno uporablja drugi odstavek 289. člena tega zakona.

221.ac člen

(ustavitev postopka zaradi grozeče insolventnosti)

(1) Če sodišče predlog zavrne, ker ugotovi ugovoru zoper vodenje postopka sodnega prestrukturiranja iz razloga, da je dolžnik insolventen, ali iz razloga iz 6. točke 172. člena tega zakona, ustavi postopek zaradi grozeče insolventnosti in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

(2) Če sodišče zavrne ali zavrže dolžnikov predlog iz drugih razlogov in ustavi postopek zaradi grozeče insolventnosti, dolžnik dve leti ne sme predlagati novega postopka sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti.«.

75. člen

V 229. členu se v drugem odstavku v 2. točki tretja alineja spremeni tako, da se glasi;
»– če upravitelj opravlja pristojnosti in naloge upravitelja prek pravnoorganizacijske oblike podjetnika, zasebnika ali gospodarske družbe, pa ta okoliščina in podatki iz 1. in 5. točke tretjega odstavka 110. člena tega zakona.«.

76. člen

V 231. členu se za 4. točko doda nova 5. točka, ki se glasi:
»5. če družba nima posloводства,
– v primeru družbe z omejeno odgovornostjo vsak družbenik,
– v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta,
– v primeru drugih pravnih oseb njen ustanovitelj.«.

77. člen

V 233. členu se v sedmem odstavku besedilo »proračuna sodišča« nadomesti z besedilom »finančnega načrta sodišča«.

V osmem odstavku se besedilo »proračuna sodišča« nadomesti z besedilom »finančnega načrta sodišča«.

Za osmim odstavkom se dodajo novi deveti, deseti in enajsti odstavek, ki se glasijo:

»(9) Če v primeru iz drugega in sedmega odstavka tega člena vrednost unovčene stečajne mase ne zadošča za vrnitev založenega zneska predujma ali plačil iz sedmega odstavka tega člena v finančni načrt sodišča, so osebe, ki so bile člani posloводства v zadnjih dveh letih pred začetkom stečajnega postopka, odgovorne za plačilo teh stroškov. Posamezen član posloводства se odgovornosti iz prejšnjega stavka lahko razbremeni, če izkaže, da na nastanek teh okoliščin ni mogel vplivati.

(10) Sklep, s katerim sodišče naloži plačilo osebam iz prejšnjega odstavka, se tem osebam vroči. Zoper ta sklep lahko vsak član posloводства v osmih dneh vloži ugovor.

(11) Sklep, s katerim sodišče naloži plačilo osebam iz devetega odstavka tega člena, je izvršilni naslov, na podlagi katerega upravitelj izterja povračilo v korist stečajne mase. Če le zaradi izterjave navedenega povračila stečajni upravitelj ne more zaključiti postopka, sme terjatev prenesti na osebo, ki je skladno z drugim ali sedmim odstavkom tega člena predujem založila, če privoli, da se jo na njo prenese, v nasprotnem primeru terjatev preneha. Oseba iz prejšnjega stavka mora upravitelju sporočiti privolitve v prenos terjatve v enem mesecu po prejemu upraviteljevega poziva k privolitvi, sicer velja, da je prenos odklonila.«.

78. člen

V 234. členu se v drugem odstavku za besedo »dolžnika« doda besedilo »ali družbenik družbe z omejeno odgovornostjo pod pogoji iz tretjega odstavka 38. člena tega zakona«.

V tretjem odstavku se za besedo »samo« doda besedilo »osebno odgovorni«.

V četrtem odstavku se beseda »Družbenik« nadomesti z besedilom »Osebno odgovorni družbenik«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Domnevo insolventnosti iz prvega odstavka tega člena lahko izpodbija tudi vsak družbenik družbe z omejeno odgovornostjo, če je predlog za začetek stečajnega postopka vložil drug družbenik.«.

79. člen

V 237. členu se za šestim odstavkom dodajo novi sedmi, osmi in deveti odstavek, ki se glasijo:

»(7) Če je razlog za insolventnost naravna nesreča ali druga hujša nesreča, epidemija ali drug podoben izredni dogodek, sodišče v skladu z določbami tega člena odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka za štiri mesece.

(8) Če sodišče odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečaja v skladu z 237. členom tega zakona, izvršilno sodišče na predlog dolžnika odloži izvršbo za to obdobje.

(9) Sedmi odstavek tega člena se ne uporablja za postopke izvršbe in zavarovanja za prejemke iz delovnega razmerja, davčne izvršbe in zavarovanja ter druge postopke izvršbe ali zavarovanja, ki jih vodi drug državni organ.«.

80. člen

V 238. členu se v prvem odstavku v 2. točki v prvi alineji za besedo »vložki« doda besedilo »ali drugimi ukrepi finančnega prestrukturiranja ali z zadostnim obsegom poslovanja«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Če sodišče odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka po sedmem odstavku 237. člena tega zakona, mora dolžnik zahtevo za odložitev odločanja po tem členu opravičiti do poteka štirimesečnega obdobja.«.

81. člen

V 239. členu se v šestem odstavku besedilo »iz tretjega« nadomesti z besedilom »iz petega«.

82. člen

V 242. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, sodišče ta sklep vroči tudi osebno odgovornemu družbeniku, ki lahko vloži pritožbo proti temu sklepu.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na predlog družbenika družbe z omejeno odgovornostjo, se ta sklep vroči tudi drugim družbenikom, ki lahko vložijo pritožbo proti temu sklepu.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

83. člen

V 248. členu se za četrtem odstavkom dodata nova peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»(5) Če stečajni dolžnik uresniči odpovedno pravico, sodišče po poteku odpovednega roka na predlog upravitelja izda sklep, s katerim najemniku naloži, da izprazni nepremičnino in jo izroči upravitelju.

(6) Pravnomočni sklep iz petega odstavka tega člena je izvršilni naslov za izpraznitev in izročitev nepremičnine proti najemniku in drugim osebam, ki uporabljajo to nepremičnino skupaj z najemnikom ali ki jim je najemnik drugače omogočil tako uporabo.«.

84. člen

V 269. členu se za besedilom člena, ki postane prvi odstavek, doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Izpodbija se lahko tudi pravne posle ali druga pravna dejanja, ki jih je stečajni dolžnik sklenil ali izvedel pred obdobjem iz prejšnjega odstavka, če tisti, ki izpodbija tako pravno dejanje dokaže, da je bil stečajni dolžnik v obdobju, ko je bilo dejanje opravljeno, že insolventen.«.

85. člen

V 285. členu se v 6. točki beseda »četrtem« nadomesti z besedo »šestem«.

86. člen

V 289. členu se v drugem odstavku besedilo »Upniki terjatev« nadomesti z besedo »Terjatve«, besedilo »ne prijavijo v stečajnem postopku. Te terjatve« pa se črta.

87. člen

V 290. členu se v tretjem odstavku na koncu stavka doda nov stavek, ki se glasi: »Če ni stečajne mase ali je ta neznatne vrednosti, je upravitelj dolžan sestaviti in zaključiti računovodske izkaze na dan začetka stečajnega postopka in na dan predložitve končnega poročila ter ob koncu vsakega poslovnega leta.«.

88. člen

V 291. členu se za petim odstavkom doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Če se podatki iz četrtega odstavka tega člena obdelujejo v informatizirani obliki in je zagotovljena tehnična izvedljivost neposrednega elektronskega dostopa do njih, imajo upravitelji ne glede na določbe zakona, ki ureja posamezno evidenco, register ali javno knjigo, pravico do neposrednega elektronskega dostopa, ki ga vključno z omogočanjem ustreznega prenosa podatkov zagotovi upravljavec evidenc, registrov ali javnih knjig.«.

89. člen

V 292. členu se za četrtem odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Če upravitelj ugotovi, da osebe iz prvega odstavka tega člena dokumentacije nimajo v posesti, lahko predlaga sodišču, da drugi osebi naloži, da mu dokumentacijo izroči, če je mogoče sklepati, da je listina pri drugi osebi in je ta na poziv upravitelja noče izročiti.«.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane šesti odstavek, se za besedilom »pri stečajnem dolžniku,« doda besedilo »in osebe, ki so opravljale funkcijo posloводства stečajnega dolžnika zadnjih pet let pred začetkom postopka,«.

V dosedanjem šestem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se za besedo »dolžnosti« doda besedilo »ter o predložitvi listine«.

90. člen

V 296. členu se v šestem odstavku v 4. točki črta besedilo »v davčnem postopku, ki se je začel pred začetkom stečajnega postopka«.

91. člen

V 299. členu se v četrtem odstavku pika na koncu stavka nadomesti z vejico in doda besedilo »upnika pa bremenijo vsi stroški, ki so v zvezi s prodajo tega premoženja nastali do prijave izločitvene pravice.«.

V sedmem odstavku se besedilo »splošne razdelitve« nadomesti z besedilom »splošne ali posebne razdelitve, s katerim se deli kupnina, dosežena s prodajo premoženja, ki je bilo predmet izločitvene pravice«.

92. člen

V 300. členu se za četrtem odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Če je upravitelj terjatev priznal, mora upnik, ki je prerokal terjatev, ne glede na tretji odstavek tega člena, vložiti tožbo za ugotovitev neobstoja te terjatve, in se uporabljajo pravila drugega do petega odstavka 302. člena tega zakona.«.

93. člen

V 310. členu se v tretjem odstavku besedilo »njegova izločitvena pravica preneha« nadomesti z besedilom »se zanj smiselno uporabljajo pravila, določena v četrtem do sedmem odstavku 299. člena tega zakona«.

94. člen

V 311. členu se v tretjem odstavku besedilo »njegova izločitvena pravica preneha« nadomesti z besedilom »se zanj smiselno uporabljajo pravila, določena v četrtem do sedmem odstavku 299. člena tega zakona«.

95. člen

V 317. členu se drugi in tretji odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(2) Sodišče o nadaljevanju poslovanja stečajnega dolžnika odloči na predlog upniškega odbora ali na predlog upravitelja in soglasja upniškega odbora.

(3) Predlog iz drugega odstavka tega člena mora biti vložen najpozneje v šestih mesecih po začetku stečajnega postopka.«.

V petem odstavku se črta beseda »upravitelja«.

V šestem odstavku se v 1. točki za vejico doda besedilo »če je predlog podal upravitelj,«.

V sedmem odstavku se besedilo »enem mesecu« nadomesti z besedilom »dveh mesecih«.

V osmem odstavku se za besedo »vroči« doda besedilo »upniškemu odboru in«.

96. člen

V 326. členu se za napovednim stavkom doda nova 1. točka, ki se glasi:

»1. vpis premoženja v spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku,«.

Dosedanji 1. in 2. točka postaneta 2. in 3. točka.

97. člen

Za 326. členom se doda nov 326.a člen, ki se glasi:

»326.a člen

(spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku)

Vrhovno sodišče Republike Slovenije za namen pregledne in uspešne prodaje v stečajnem postopku vzpostavi, upravlja in vzdržuje spletni iskalnik prodaj premoženja, s katerim lahko zainteresirani kupci iščejo stvari, ki so predmet prodaje, zlasti po naslednjih merilih:

- vrsta stvari (na primer premičnine, nepremičnine, premoženjske pravice, prodaja poslovne celote),
- čas in kraj dražbe oziroma spletni naslov, na katerem poteka spletna javna dražba ali naslov, na katerega pošljejo ponudbe, če se prodaja opravlja na način zbiranja zavezujočih ponudb,
- navedbo upravitelja in opravilno številko stečajnega postopka.«.

98. člen

V 329. členu se v prvem odstavku za besedilom »javne dražbe« dodata vejica in besedilo »spletne javne dražbe«.

Za četrtem odstavkom se dodata nova peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»(5) Spletna javna dražba poteka v skladu s pravili tega zakona in na način, kot spletno javno dražbo ureja zakon, ki ureja izvršbo in zavarovanje, razen če sodišče odobri prodajo z javno dražbo, ki poteka prek drugega ponudnika na spletu. Podrobnejša pravila v zvezi s spletno javno dražbo predpiše minister, pristojen za pravosodje.

(6) Zbornica določi tarifo za prodajo prek spletne javne dražbe, ki ne presega stroškov zagotavljanja storitve spletne javne dražbe, vključno s stroški njenega razvoja in vzdrževanja, po predhodnem soglasju k tarifi, ki ga poda minister pristojen za pravosodje.«.

99. člen

V 330. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Če je izločitveni upnik pravočasno prijavil izločitveno pravico, ki je bila prerekana, prodaje premoženja, ki je predmet te izločitvene pravice, ni dovoljeno začeti:

1. če izločitveni upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ravna v skladu s prvim odstavkom 310. člena oziroma drugim odstavkom 311. člena tega zakona, dokler njegov zahtevek iz prvega odstavka 309. člena tega zakona ni pravnomočno zavrnilen ali
2. če izločitveni upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne ravna v skladu s prvim odstavkom 310. člena oziroma drugim odstavkom 311. člena tega zakona, do izteka tega roka.«.

100. člen

V 337. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Stečajni dolžnik ne sme:

1. skleniti pogodbe o prodaji svojega premoženja s stečajnim upraviteljem ali sodnikom, ki vodi postopek ali z njima ožje povezano osebo ali pravno osebo, v kapitalu katere ima ta oseba delež,
2. skleniti pogodbe na podlagi nezavezujočega zbiranja ponudb z osebo, ki je v zadnjih dveh letih pred uvedbo stečajnega postopka opravljala funkcijo člana posloводства ali organa nadzora ali funkcijo prokurista v insolventnem dolžniku, z družbenikom, katerega delež v kapitalu stečajnega dolžnika je večji od 10 odstotkov, z osebo, ki ima v razmerju do teh oseb položaj ožje povezane osebe, ali s pravno osebo, v kapitalu katere ima ta oseba delež.«.

101. člen

Za 339. členom se doda novi 339.a člen, ki se glasi:

»339.a člen
(posebna pravila o plačilu kupnine z najemom kredita)

(1) Če kupec za poplačilo kupnine vzame kredit, lahko dajalec kredita, ki želi zavarovati svojo terjatev za vrnitev kredita z zastavno pravico na predmetu nakupa, nakaže denarni znesek v hrambo notarju in notarju naloži:

1. da deponirani znesek nakaže v dobro denarnega računa stečajnega dolžnika, ko mu upravitelj predloži sklep sodišča o izročitvi nepremičnine kupcu s potrdilom o pravnomočnosti ali
2. da deponirani znesek vrne deponentu:
  - če mu deponent predloži sklep sodišča o zavrnitvi predloga za izročitev nepremičnine kupcu s potrdilom o pravnomočnosti ali
  - če mu upravitelj v šestih mesecih od dneva deponiranja ne predloži sklepa iz 1. točke tega odstavka.

(2) Kupec mora o plačilu kupnine z izročitvijo v hrambo obvestiti upravitelja in obvestilu priložiti odpravek notarskega zapisnika o hrambi.

(3) Če kupec plača kupnino z izročitvijo v hrambo notarju v skladu s prvim odstavkom tega člena, se z dnem, ko upravitelj prejme obvestilo iz drugega odstavka tega člena, šteje:

1. da je stečajni dolžnik sprejel pravico od notarja zahtevati izplačilo deponiranega zneska iz 1. točke prvega odstavka tega člena, in
2. da je plačana kupnina do višine deponiranega zneska.

(4) Če je kupec v zavarovanje obveznosti vrniti kredit s sporazumom, sklenjenim v obliki notarskega zapisa, ustanovil hipoteko na nepremičnini v korist dajalca kredita, mora notar ne glede na tretji odstavek 142. člena SPZ vložiti predlog za vknjižbo hipoteke, takoj ko prejme sklep sodišča o izročitvi nepremičnine kupcu s potrdilom o pravnomočnosti.

(5) Pravila, določena v prvem do četrtem odstavku tega člena, se smiselno uporabljajo tudi, če se kupnina plačuje za drugo premoženje.«.

102. člen

V 341. členu se v šestem odstavku na koncu stavka pika nadomesti z vejico in doda besedilo »razen če je kupnina plačana z najemom kredita z zastavo premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe.«.

103. člen

V 344. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če je premoženje, ki se prodaja, predmet predkupne pravice, lahko predkupni upravičenec, čigar predkupna pravica je bila kršena, ne glede na prvi odstavek tega člena s pritožbo izpodbija:

1. v primeru iz šestega odstavka 341. člena tega zakona: sklep o izročitvi nepremičnine kupcu iz drugega odstavka 342. člena tega zakona;

2. v drugih primerih: sklep o soglasju k prodajni pogodbi iz 341. člena tega zakona.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se črta besedilo »prvega odstavka«.

104. člen

V 346. členu se 1. točki drugega odstavka za besedo »do« doda besedilo »336,«

105. člen

V 354. členu se drugi odstavek črta.

Dosedanja tretji in četrti odstavek postaneta drugi in tretji odstavek.

Za dosedanjim petim odstavkom, ki postane četrti odstavek, se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Upravitelj mora sodišču posredovati sklenjeno pogodbo ali drugo listino oziroma podatke o osebi, s katero je sklenil pravni posel za posamezno storitev, in o dogovorjeni ceni te storitve.«.

106. člen

V 355. členu se v drugem odstavku:

– 7. točka spremeni tako, da se glasi:

»7. stroški računovodskih in administrativnih storitev za potrebe stečajnega postopka, ki nastajajo mesečno,«;

– 9. točka spremeni tako, da se glasi:

»9. drugi stroški storitev za potrebe stečajnega postopka.«.

V tretjem odstavku se črtata 1. in 3. točka. Dosedanje 2., 4., 5., 6., 7. in 8. točka postanejo 1., 2., 3., 4., 5. in 6. točka.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Plačilo stroškov iz šestega odstavka 329. člena tega zakona bremeni kupca. Na predlog upravitelja lahko sodišče, ko da soglasje k plačilu stroškov dejanj v zvezi s prodajo premoženja iz 6. točke tretjega odstavka tega člena, odloči, da ti stroški bremenijo kupca.«.

107. člen

V 357. členu se v drugem odstavku:

- v 2. točki beseda »in« nadomesti z vejico;
- v 3. točki se pika nadomesti z vejico;
- za 3. točko se dodata novi 4. in 5. točka, ki se glasita:
»4. plačilo odmerjene sodne ali upravne takse in
5. plačilo stroškov spletne javne dražbe v višini tarife iz šestega odstavka 329. člena tega zakona.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Upravitelj mora v predlogu za plačilo stroškov navesti podlago in prejemnika tega plačila.«.

108. člen

V 371. členu se v osmem odstavku za besedilom »razdelitve posebne razdelitvene mase« doda besedilo »v osmih dneh po pravnomočnosti sklepa iz drugega odstavka 342. člena tega zakona ali sklepa iz četrtega odstavka 343. člena tega zakona, v drugih primerih pa«.

109. člen

V 374. členu se v šestem odstavku v 3. točki pika nadomesti z »in« in doda nova 4. točka, ki se glasi:

»4. znesek iz trinajstega in štirinajstega odstavka tega člena, ki ga mora upnik ali družbenik plačati za prevzem tega premoženja.«.

110. člen

V 377. členu se za besedilom člena, ki postane prvi odstavek, doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Sodišče pošlje pravnomočen sklep o končanju stečajnega postopka nad pravno osebo, ki je proračunski uporabnik, Upravi Republike Slovenije za javna plačila zaradi izbrisa iz registra proračunskih uporabnikov.«.

111. člen

V 383. členu se v drugem odstavku:

- v 1. točki za besedilom »tretji odstavek 232. člena,« doda besedilo »deveti odstavek 233. člena,«
- v 3. točki se črta besedilo »tretji odstavek 310. člena, tretji odstavek 311. člena,«
- 5. točka se spremeni tako, da se glasi:
»5. drugi do sedmi odstavek 374. člena tega zakona ter dvanajsti in štirinajsti odstavek 374. člena tega zakona, v delu, v katerem se ureja prenos premoženja na družbenike«.

112. člen

V 384. členu se v osmem odstavku besedilo »osebe, s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti« nadomesti z besedilom »zunajzakonskega partnerja«.

113. člen

V 389.a členu se osmi odstavek črta.

114. člen

V 395. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Če dolžnik v roku iz drugega odstavka tega člena ne izprazni stanovanja ali stanovanjske hiše in je ne izroči upravitelju, mora upravitelj v imenu stečajne mase predlagati prisilno izvršitev pravnomočnega sklepa iz drugega odstavka tega člena.«.

115. člen

V 399. členu se v prvem odstavku za besedilom »tisti del njegovih obveznosti, ki jih« doda besedilo »kljub prizadevanju«.

V drugem odstavku se v 2. točki v drugi alineji za besedilom »tega člena« beseda »ali« nadomesti z vejico in doda besedilo:

»razen če dolžnik izkaže, da te kršitve niso otežile vodenja stečajnega postopka ali oblikovanja ali unovčevanja stečajne mase v tem postopku ali«.

V tretjem odstavku se za besedilom »osebnega stečaja« dodata vejica in besedilo »ravnanj dolžnika tekom postopka osebnega stečaja«.

V četrtem odstavku se:

– na koncu 4. točke črta beseda »ali«;

– pika na koncu 5. točke nadomesti z besedo »ali«;

– za 5. točko se dodajo nove 6., 7. in 8. točka, ki se glasijo:

»6. če si stečajni dolžnik v preizkusnem obdobju v zadostni meri ne prizadeva za poplačilo upnikov, pri čemer se šteje, da si dolžnik ni prizadeval dovolj, če je poplačal manj kot 10 odstotkov vseh prijavljenih terjatev, razen če sodišče, glede na višino prijavljenih terjatev, socialni položaj in prizadevanja dolžnika, oceni, da je upravičeno, da se dolg dolžniku odpusti, ali

7. če stečajni dolžnik v stečajnem postopku namesto denarnih sredstev sprejema druge nedenarne ugodnosti, ali

8. če stečajni dolžnik v preizkusnem obdobju sklene pravni posel v nasprotju z določbami tega zakona.«.

116. člen

V 400. členu se v petem odstavku besedilo »dveh let« nadomesti z besedilom »enega leta«, beseda »petih« pa z besedo »treh«.

V osmem odstavku se v napovednem stavku besedilo »dveh let« nadomesti z besedilom »enega leta«.

117. člen

V 405. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Sodišče lahko odloči brez naroka, če dolžnik, upravitelj in upnik, kadar je predlagatelj ugovora, s tem soglašajo in če o ugovoru odloča le na podlagi listin.«.

Dosedanji tretji, četrti, peti in šesti odstavek postanejo četrt, peti, šesti in sedmi odstavek.

118. člen

V 408. členu se v prvem odstavku beseda »vse« nadomesti z besedilom »navadne, podrejene in prednostne«.

119. člen

V 409. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) S pravnomočnostjo sklepa o odpustu obveznosti preneha omejitev poslovne sposobnosti stečajnega dolžnika iz 2. točke prvega odstavka 386. člena, čeprav je postopek osebnega stečaja še v teku, razen glede odpovedi dediščini ali drugim premoženjskim pravicam, če te sodijo v stečajno maso.«.

120. člen

V 435. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Če je bil postopek izbrisa začel na podlagi izbrisnega razloga iz 1. točke drugega odstavka 427. člena tega zakona, je ugovor dovoljen samo, če pravna oseba hkrati z ugovorom predloži vsa manjkajoča letna poročila zaradi objave po prvem ali drugem odstavku 58. člena ZGD-1 ali manjkajoče podatke iz letnega poročila za namene iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1, ki jih še ni predložila.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se v napovednem stavku za besedilom »tega zakona in« doda besedilo »je ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa vložila pravna oseba ali družbenik ali«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Če je bil postopek izbrisa začel na podlagi domneve izbrisnega razloga iz 2. točke drugega odstavka 427. člena tega zakona, lahko upnik v ugovoru proti sklepu o začetku postopka izbrisa uveljavlja tudi, da ni podan izbrisni razlog iz 1. točke prvega odstavka 427. člena tega zakona.«.

Dosedanji tretji, četrti, peti in šesti odstavek postanejo peti, šesti, sedmi in osmi odstavek.

121. člen

V 485. členu se v prvem odstavku besedilo »Uredba 1346/2000« nadomesti z besedilom »Uredba 2015/848«.

V drugem odstavku se v 1. točki besedilo »zakonu, ki ureja bančništvo« nadomesti z besedilom »zakonu, ki ureja reševanje in prisilno prenehanje bank«.

122. člen

V 486. členu se v prvem odstavku besedilo »16. in 17. členu Uredbe 1346/2000« nadomesti z besedilom »19. in 20. členu Uredbe 2015/848«, besedilo »zakonu, ki ureja bančništvo« pa se nadomesti z besedilom »zakonu, ki ureja reševanje in prisilno prenehanje bank«.

123. člen

V 487. členu se besedilo »16. in 17. členu Uredbe 1346/2000« nadomesti z besedilom »19. in 20. členu Uredbe 2015/848«.

124. člen

V 489.a členu se v prvem odstavku, ki postane besedilo člena in se odznači:

- v 1. točki črta beseda »poslovodstvo«, besedilo »35. do« pa se nadomesti z besedilom »38. in«;
- v 2. točki beseda »ravnalo« nadomesti z besedo »ravnala«.

Drugi, tretji in četrti odstavek se črtajo.

125. člen

491. člen se spremeni tako, da se glasi:

»491. člen
(prekrški drugih oseb v stečajnem postopku)

(1) Z globo od 800 do 4.100 eurov se za prekršek kaznuje oseba, ki je opravljala funkcijo člana posloводства stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka, če ne ravna v skladu s prvim ali drugim odstavkom 292. člena tega zakona.

(2) Z globo od 800 do 4.100 eurov se za prekršek kaznuje oseba, ki je opravljala funkcijo člana posloводства stečajnega dolžnika zadnjih pet let pred začetkom stečajnega postopka, če upravitelju na njegovo zahtevo ne da pojasnil v skladu s petim odstavkom 292. člena tega zakona.

(3) Z globo od 800 do 4.100 eurov se kaznuje družbenik stečajnega dolžnika, ki je pravna oseba, če stori prekršek iz drugega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 300 do 1.200 eurov se kaznuje družbenik stečajnega dolžnika, ki je fizična oseba, ali oseba, ki je bila ob začetku stečajnega postopka član organa nadzora stečajnega dolžnika ali pri njem zaposlena, če stori prekršek iz drugega odstavka tega člena.

(5) Z globo od 800 do 4.100 eurov se kaznuje stečajni dolžnik, ki je fizična oseba, ter oseba, ki je opravljala funkcijo člana posloводства ob začetku postopka prisilne likvidacije, če stori prekršek iz prvega ali drugega odstavka 491. člena ZFPPIPP.«.

126. člen

V 492. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Prekrškovni organ je upravičen v obsegu, potrebnem za odločanje v postopkih o prekrških iz prvega odstavka tega člena, neposredno dostopati in pridobivati podatke iz centralnega registra prebivalstva in poslovnega registra.«.

127. člen

Za 492. členom se doda nov 492.a člen, ki se glasi:

»492.a člen
(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.«.

Prehodne in končna odločba

128. člen

(začetek uporabe posameznih določb)

(1) Spremenjeni drugi odstavek 121. člena, novi 132.a člen, novi 221.aa, 221.ab in 221.ac člen zakona se začnejo uporabljati 1. 1. 2024.

(2) Spremenjeni 326. člen, novi 326.a člen, spremenjeni prvi odstavek in novi peti odstavek 329. člena zakona se začnejo uporabljati, ko so zagotovljeni tehnični pogoji za njihovo izvajanje.

(3) Minister, pristojen za pravosodje, ob tehnični izpolnitvi pogojev izda sklep, v katerem določi datum, od katerega se uporabljajo določbe iz drugega odstavka tega člena. Sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

129. člen (dokončanje postopkov)

(1) Postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se nadaljujejo in končajo v skladu z dosedanjimi predpisi, razen če je v tem členu določeno drugače.

(2) Če je bil postopek odpusta obveznosti v skladu s 400. členom zakona začet pred uveljavitvijo tega zakona in do uveljavitve tega zakona preizkusno obdobje še ni poteklo, se določbi novega petega in osmega odstavka 400. člena zakona smiselno uporabljata tako, da lahko upravitelj ali stečajni dolžnik z ugovorom proti odpustu obveznosti, ki ga vloži v roku 15 dni po uveljavitvi tega zakona, zahteva skrajšanje preizkusnega obdobja.

130. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu (1. člen ZFPPIPP):

Po veljavnem 1. členu ZFPPIPP ureja: 1. finančno poslovanje pravnih oseb, 2. postopke zaradi insolventnosti nad pravnimi in fizičnimi osebami ter 3. postopke prisilnega prenehanja pravnih oseb. Glede na predlagane spremembe in dopolnitve bo zakon poleg dosedanjih postopkov zaradi insolventnosti urejal dva postopka za odpravo grozeče insolventnosti (predlagani novi 4.a člen) in je zato potrebna tudi dopolnitev tega člena. ZFPPIPP bo tako urejal: 1. finančno poslovanje pravnih oseb, 2. postopka zaradi grozeče insolventnosti, 3. postopke zaradi insolventnosti nad pravnimi in fizičnimi osebami ter 4. postopke prisilnega prenehanja pravnih oseb.

K 2. členu (2. člen ZFPPIPP):

V 2. členu veljavnega ZFPPIPP je urejen prenos in izvajanje predpisov Evropske unije. Predlagatelj posodablja citirano določbo, saj je v času od zadnje spremembe predpisa do danes prišlo do sprememb. Tako je 1. 1. 2016 začela veljati Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL L št. 335 z dne 17.12.2009, str.1), ki ureja tudi prenehanje zavarovalnic. Z dnem uveljavitve Direktive 2009/138/ES je zato prenehala veljati Direktiva 2001/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. aprila 2001 o reorganizaciji in prenehanju zavarovalnic (UL L št. 110 z dne 20. aprila 2001, str. 28).

Ministrstvo za finance je v okviru pripomb k predlogu sprememb zakona (kot odgovor na mnenje Vrhovnega sodišča Republike Slovenije) predlagalo črtanje predlagane določbe 1. točke prvega odstavka 2. člena, ki bi določala: »(1) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašajo: 1. Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL L št. 335 z dne 17. 12. 2009, str.1)«. Ob tem je pojasnilo, da Direktiva Solventnost II ureja tudi področje prenehanja zavarovalnic, in sicer v III. Poglavlju, ki zajema člene od 273 do 284. Navedene določbe so že prenesene v Zakon o zavarovalništvu⁴² (v nadaljevanju: Zzavar-1).

Zzavar-1 v 411. členu za stečaj zavarovalnic kot enega izmed načinov prenehanja načelno napotuje na uporabo ZFPPIPP, vendar pa ureditev stečaja zavarovalnic v bistvenem odstopa od splošne ureditve stečaja, zlasti zato, ker je za zavarovalnice določen poseben način poplačila terjatev, ki zagotavlja prednostno poplačilo terjatev zavarovalcev/zavarovancev. V celoti je izključena tudi možnost prisilne poravnave, predlagatelj za začetek stečajnega postopka je Agencija za zavarovalni nadzor, ki predlaga tudi imenovanje upravitelja itd.

Ministrstvo za finance sicer ugotavlja določene pomanjkljivosti in nedorečenosti ureditve, ki se nanaša na prenehanje zavarovalnic, med drugim so določbe glede redne in prisilne likvidacije ter stečaja razdrobljene po več različnih poglavjih Zzavar-1, zato bo ob naslednji noveli Zzavar-1 predlagalo, da se navedene pomanjkljivosti odpravijo.

Dodatno je opozorilo tudi na to, da je Evropska komisija dne 22. 9. 2021 objavila zavarovalni zakonodajni paket, katerega del je tudi Predlog direktive evropskega parlamenta in sveta o vzpostavitvi okvira za sanacijo in reševanje zavarovalnic in pozavarovalnic ter spremembi direktiv 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2009/138/ES, (EU) 2017/1132 ter uredb (EU) št. 1094/2010 in (EU) št. 648/2012 (v nadaljevanju: IRRD). Ko bo ta direktiva sprejeta, jo bo treba prav tako prenesti v slovenski pravni red, najbolj smiselno z uvedbo novega zakona, kot to velja za področje bančništva.

---

⁴² Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 102/20.

Osnovni namen IRRD je vzpostaviti sistem sanacije in reševanja zavarovalnic in pozavarovalnic, ki imajo sedež v EU in za katere se uporablja Solventnost II. Cilji reševanja, ki ga vodi organ za reševanje, so zaščita imetnikov polic in drugih upravičencev, ohranjanje finančne stabilnosti, zagotavljanje nadaljevanja kritičnih funkcij in zaščita javnih sredstev. Reševanje po IRRD nastopi, ko so za to izpolnjeni pogoji, in sicer, če se pričakuje propad zavarovalnice oziroma pozavarovalnice, če ni primerne možnosti, da bi kakršni koli ukrepi zasebnega sektorja ali nadzorni ukrepi preprečili propad zavarovalnice oziroma pozavarovalnice v razumnem časovnem okviru in če je samo reševanje v javnem interesu. IRRD torej za zavarovalnice oziroma pozavarovalnice, ki izpolnjujejo pogoje za reševanje, vzpostavlja ločen postopek, ki praviloma vodi do prenehanja zavarovalnice oziroma pozavarovalnice in ga v celoti vodi organ za reševanje. Vendar navedeno ne pomeni, da se običajni insolvenčni postopki za zavarovalnice in pozavarovalnice s sedežem v EU ne uporabljajo. Če reševanje zavarovalnice oziroma pozavarovalnice ni v javnem interesu ali bi insolvenčni postopek zagotovil enak ali boljši rezultat, se uporabijo pravila postopkov prenehanja v skladu z zgoraj navedeno ureditvijo Zzavar-1. Glede na to, da gre za ločen postopek, za katerega je po mnenju Ministrstva za finance glede na kompleksnost tematike najbolj primerna ločena zakonska ureditev, ni razloga, da bi se IRRD prenašala v ZFPPIPP.

V zvezi z 2. točko prvega odstavka navedenega člena je Ministrstvo za finance še dodalo, da postopke prisilnega prenehanja kreditnih institucij ureja Zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank⁴³ (v nadaljevanju: ZRPPB-1) in ne (več) zakon, ki ureja bančništvo. Vendar pa ZRPPB-1 tudi določa, da »če ni s tem zakonom določeno drugače, se za stečaj banke uporabljajo določbe zakona, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje, o stečaju gospodarske družbe«, zato Ministrstvo za finance meni, da je treba omembo direktive 2001/24/ES v 2. členu ZFPPIPP ohraniti, saj se v določenem delu prenaša tudi z ZFPPIPP.

V zvezi s tem je opozorilo tudi na potrebno prilagoditev določb 1. točke drugega odstavka 485. člena ZFPPIPP ter prvega odstavka 486. člena ZFPPIPP tako, da se upošteva dejstvo, da postopke zaradi insolventnosti kreditnih institucij ureja ZRPPB-1

Prav tako je bila v času od zadnje spremembe ZFPPIPP za področje, ki ga ureja ZFPPIPP, sprejeta Direktiva (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti)⁴⁴. Cilj Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, ki se prenaša s predlogom tega zakona, je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga in odpraviti ovire za uresničevanje temeljnih svoboščin, kot sta prost pretok kapitala in svoboda ustanavljanja, ki izhajajo iz razlik med nacionalnimi zakonodajami in postopki glede preventivnega prestrukturiranja, insolventnosti, odpusta dolgov in prepovedi opravljanja dejavnosti. Namen navedene direktive je brez poseganja v temeljne pravice in svoboščine delavcev odpraviti take ovire z zagotovitvijo: da imajo podjetja in podjetniki v finančnih težavah, ki so sposobni preživeti, dostop do učinkovitih nacionalnih okvirov preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogočajo nadaljnje poslovanje; da pošteni insolventni ali prezadolženi podjetniki po razumnem obdobju lahko izkoristijo popoln odpust dolgov, s čimer se jim omogoči druga priložnost; ter da se izboljša učinkovitost postopkov prestrukturiranja, postopkov v primeru insolventnosti in postopkov za odpust dolgov, zlasti da bi skrajšali njihovo trajanje. Čeprav bodo posamične predlagane spremembe in dopolnitve, ki so povezane z navedeno direktivo, predstavljene v obrazložitvah k posameznim členom v nadaljevanju, je že na tem mestu treba poudariti, da v skladu z namenom direktive predlagane spremembe omogočajo dolžnikom v finančnih težavah, da se v okviru preventivnega prestrukturiranja že v zgodnji fazi učinkovito prestrukturirajo in se tako izognejo insolventnosti ter se na ta način omeji nepotrebno prenehanje tistih podjetij, ki so sposobna preživeti.

⁴³ Uradni list RS, št. 92/21.

⁴⁴ UL L št. 172 z dne 26. junija 2019, str. 18.

V zvezi s predlagano spremembo v drugem odstavku pa je treba pojasniti, da je Uredba Sveta št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o insolvenčnih postopkih⁴⁵ (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1346/2000), z uveljavitvijo Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti⁴⁶ (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2015/848), prenehala veljati (prvi odstavek 91. člena Uredbe 2015/848). Uredba 1346/2000 je bila večkrat spremenjena, v zvezi z njo pa je Komisija v poročilu o njeni uporabi, ki ga je sprejela decembra 2012, ugotovila, da na splošno sicer deluje dobro, vendar bi bilo zaželeno, da se izboljša uporaba njenih določb, da bi tako okrepili učinkovito upravljanje čezmejnih postopkov v primeru insolventnosti. Tudi nova uredba v okviru II. poglavja: Priznanje postopka v primeru insolventnosti ureja načelo in učinke priznanja (člena 19 in 20). V skladu z načelno določbo se tako vsaka odločba o uvedbi postopka v primeru insolventnosti, ki jo sprejme sodišče države članice, pristojno v skladu s členom 3, prizna v vseh drugih državah članicah od trenutka, ko začne učinkovati v državi, v kateri je bil uveden postopek. Navedeno pravilo velja tudi, kadar zaradi razlogov na strani dolžnika uvedba postopka v primeru insolventnosti zoper tega dolžnika v drugih državah članicah ni mogoča. Priznanje postopka iz člena 3(1) pa ne preprečuje, da sodišče v drugi državi članici uvede postopek iz člena 3(2). Slednji postopek je sekundarni postopek v primeru insolventnosti v smislu poglavja III. Odločba o uvedbi postopka pa ima v skladu s členom 20 v primeru insolventnosti iz člena 3(1) brez nadaljnjih formalnosti enake učinke v katerikoli drugi državi članici, kakor jih ima po pravu države, v kateri je bil uveden postopek, če ta uredba ne določa drugače in če v tej drugi državi članici ni uveden noben postopek iz člena 3(2). Učinkov postopka iz člena 3(2) ni mogoče izpodbijati v drugih državah članicah. Vse omejitve pravic upnikov, zlasti odlog ali poplačilo, učinkujejo v zvezi s premoženjem, ki se nahaja na ozemlju druge države članice, samo zoper tiste upnike, ki s tem soglašajo. Pri tem je še dodati, da je postopek po 3(1) tisti postopek v primeru insolventnosti, ki ga uvede sodišče države članice, na katere ozemlju je središče dolžnikovih glavnih interesov (v nadaljnjem besedilu: glavni postopki v primeru insolventnosti). Središče glavnih interesov pa je kraj, v katerem dolжник redno posluje in ki ga tretje osebe lahko preverijo. O postopku iz člena 3(2) pa govorimo tedaj, kadar je središče dolžnikovih glavnih interesov na ozemlju države članice in so sodišča druge države članice pristojna za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti proti navedenemu dolžniku le, če ima ta poslovalnico na ozemlju te druge države članice. Učinki teh postopkov so omejeni na dolžnikovo premoženje, ki se nahaja na ozemlju te druge države članice. Predlagani spremembi v tem členu so bile prilagojene tudi določbe posebnih pravil za postopke zaradi insolventnosti z elementom države članice (oddelek 8.7, členi 485 – 488).

K 3. členu (4. člen ZFPPIPP):

Veljavni 4. člen določa uporabo kratic drugih zakonov, pri čemer so bili nekateri predpisi od zadnje spremembe ZFPPIPP dodatno spremenjeni, dopolnjeni ali pa so bile posamezne določbe predmet presoje pred Ustavnim sodiščem. Glede na navedeno je predlagana posodobitev na način, ki ne vključuje navajanja uradnih listov, v katerih so bile objavljene spremembe, dopolnitve ali odločbe Ustavnega sodišča. Tovrsten način pa hkrati ne ustvarja dvoma, da se citirani predpis uporabi v njegovem vsakokrat veljavnem besedilu. Pričakovati je namreč, da se bodo navedeni predpisi tudi v prihodnje spreminjali ali dopolnjevali, predvsem pa, da se bodo glede na naravo stvari spreminjali z drugačno časovno dinamiko kot ZFPPIPP. Predlagatelj skuša na navedeni način odpraviti dvom o tem, da se v vsakem posamičnem primeru sklica na drug zakon ta uporabi v njegovem veljavnem besedilu oziroma v besedilu, ki ustreza morebitni prehodni določbi.

Na novo je v tem členu, glede na predlagano vsebino novega 339.a člena, dodan še Stvarnopravni zakonik⁴⁷, s kratico SPZ, ki bo uporabljena tudi v nadaljevanju besedila obrazložitvev. SPZ je namreč zakon, ki ureja stvarnopravna razmerja.

⁴⁵ UL L št. 160 z dne 30. junija 2000, str. 1.

⁴⁶ UL L št 141 z dne 5. junija 2015, str. 19.

⁴⁷ Uradni list RS, št. 87/02, 91/13 in 23/20.

K 4. členu (nov 4.a člen ZFPPIPP):

V zvezi z na novo predlaganim pojmom grozeče insolventnosti (glej obrazložitev k predlaganemu novemu 13.a členu **v 6. členu** tega predloga) se glede na sistematiko ZFPPIPP dopolnjuje 1. poglavje: SPLOŠNE DOLOČBE, Oddelek 1.2: Opredelitev pojmov in kratic z novim 4.a členom. Z njim predlagatelj v sistematiko uvršča dva postopka zaradi grozeče insolventnosti, in sicer: 1. postopek preventivnega prestrukturiranja (veljavni členi 44.b – 44.z) in 2. postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti (predlagani novi 221.aa, 221.ab in 221.ac člen).

Postopek preventivnega prestrukturiranja je v veljavnem ZFPPIPP že urejen. Umeščen je v poglavje, v katerem je urejeno finančno poslovanje družb in drugih pravnih oseb (2. poglavje ZFPPIPP). Namen postopka preventivnega prestrukturiranja je v skladu z veljavnim prvim odstavkom 44.c člena ZFPPIPP v tem, da se dolžniku, za katerega je verjetno, da bo v obdobju enega leta postal insolventen, omogoči, da na podlagi sporazuma o finančnem prestrukturiranju izvede ustrezne ukrepe prestrukturiranja svojih finančnih obveznosti in druge ukrepe finančnega prestrukturiranja, potrebne, da odpravi vzroke, zaradi katerih bi lahko postal insolventen. Postopek (z nekaterimi izjemami: odločitev o predlogu za začetek postopka preventivnega prestrukturiranja, odločanje o zahtevi za potrditev sporazuma o finančnem prestrukturiranju) poteka brez sodelovanja sodišča, saj je njegovo bistvo preventivno prestrukturiranje, ki se izvede na predlog dolžnika, če upniki izrečejo privolitev za sklenitev sporazuma o finančnem prestrukturiranju (prim. veljavni 44.o člen ZFPPIPP). Postopek je predviden zgolj na predlog dolžnika (prim. veljavni drugi odstavek 44.f člena ZFPPIPP), za določeno vrsto družb (majhne, srednje in velike družbe) in določeno vrsto terjatev (prim. veljavni 44.c – 44.e člen ZFPPIPP).

Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, katerega ureditev je predlagana na novo, pa je za razliko od prej opisanega postopka, v svojem bistvu postopek prisilne poravnave, ki ga dolžnik lahko predlaga zaradi odprave (le) grozeče insolventnosti. Njegov namen je širši, in sicer ne zgolj prestrukturiranje finančnih terjatev, temveč tudi poslovnih terjatev, z vidika varstva upnikov pa je tudi vključenost sodišča večja kot v primeru postopka preventivnega prestrukturiranja, ki je v dobršni meri zunajsodni postopek.

Čeprav se postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti za razliko od drugih »posebnih« postopkov dejansko uporablja le tedaj, če pri dolžniku obstoji grozeča insolventnost (predlagani prvi odstavek 221.aa člena), pravil tega postopka, zlasti glede na predlagano smiselno uporabo pravil, ki urejajo postopek prisilne poravnave, sistemsko ni mogoče umestiti v nobeno drugo poglavje zakona. Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti je po svoji vsebini in vključenosti sodišča v bistvenem postopek prisilne poravnave in ne zgolj postopek preventivnega prestrukturiranja.

K 5. členu (5. člen ZFPPIPP):

Veljavni 5. člen določa postopke zaradi insolventnosti. Ti so po prvem odstavku navedenega člena: 1. postopek prisilne poravnave, 2. postopek poenostavljene prisilne poravnave in 3. stečajni postopek. Predlagatelj spreminja naslov oddelka 4.7, ki ureja pravila postopka poenostavljene prisilne poravnave in tudi vsebino navedenega oddelka (več v obrazložitvi k **68. in 69. členu** tega predloga). V zvezi s tem pa nadalje ugotavlja tudi, da je postopek, ki je v skladu s prenovljeno ureditvijo namenjen mikro družbam, v bistvu postopek prisilne poravnave z nekaterimi nujnimi prilagoditvami, ki po eni strani izboljšujejo dostopnost postopka za mikro podjetja (nekateri poenostavitve pomenijo cenejši postopek), po drugi strani pa pravila, ki zagotavljajo transparentnost postopka in večje varstvo upnikov, niso več izključena. Zato je potrebna tudi prilagoditev te uvodne določbe ZFPPIPP. Med postopki zaradi insolventnosti tako ločimo le dve veliki skupini, in sicer: 1. postopek prisilne poravnave in 2. stečajne postopke. Določba tako ne vključuje postopka poenostavljene prisilne poravnave oziroma, kot predlagano, postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo, saj gre v bistvu za postopek prisilne poravnave s

poenostavitvami, ki so ključne za doseganje namena prisilne poravnave pri mikro gospodarskih družbah in podjetnikih (glej **68. člen** in njegovo obrazložitev).

V naslovu 5. člena predlagatelj popravlja tudi pisno pomoto v besedi »insolventnosti«.

K 6. členu (nov 13.a člen ZFPPIPP):

V skladu z določbo prvega odstavka 14. člena veljavnega ZFPPIPP je insolventnost položaj, ki nastane, če dolžnik:

1. v daljšem obdobju ni sposoben poravnati vseh svojih obveznosti, ki so zapadle v tem obdobju (trajnejša nelikvidnost), ali
2. postane dolgoročno plačilno nesposoben.

Po določbi drugega odstavka velja, da je dolžnik trajneje nelikviden, če se ne dokaže drugače, in sicer:

1. pri dolžniku, ki je pravna oseba, podjetnik ali zasebnik:
  - če za upnika – dolžnika več kot dva meseca zamuja z izpolnitvijo ene ali več obveznosti v skupnem znesku, ki presega 20 odstotkov zneska njegovih obveznosti, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu, ali
  - če sredstva na njegovih računih ne zadoščajo za izvršitev sklepa o izvršbi ali poplačilo izvršnice in tako stanje traja neprekinjeno zadnjih 60 dni ali s prekinitvami več kot 60 dni v obdobju zadnjih 90 dni, in takšno stanje traja na dan pred vložitvijo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti, ali
  - če nima odprtega najmanj enega bančnega računa pri ponudnikih plačilnih storitev v Republiki Sloveniji in če po preteku 60 dni od pravnomočnosti sklepa o izvršbi ni poravnal svoje obveznosti, ki izhaja iz sklepa o izvršbi,
2. pri dolžniku, nad katerim je tekel postopek prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, če za več kot dva meseca zamuja:
  - s plačilom svojih obveznosti na podlagi potrjene prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave ali
  - s plačilom svojih obveznosti do ločitvenih upnikov, ki so nastale pred začetkom postopka prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ali
  - z izvedbo drugih ukrepov finančnega prestrukturiranja, določenih v načrtu finančnega prestrukturiranja,
3. pri dolžniku, ki je potrošnik:
  - če za več kot dva meseca zamuja z izpolnitvijo ene ali več obveznosti v skupnem znesku, ki presega trikratnik njegove plače, nadomestil ali drugih prejemkov, ki jih prejema redno v obdobjih, ki niso daljša od dveh mesecev, ali
  - če je nezaposlen in ne prejema nobenih drugih rednih prejemkov ter za več kot dva meseca zamuja z izpolnitvijo obveznosti, ki presega 1.000 evrov.

V tretjem odstavku istega člena je nadalje v zvezi z dolgoročno plačilno nesposobnostjo določeno, da v primeru, če se ne dokaže drugače, velja, da je dolžnik postal dolgoročno plačilno nesposoben:

1. če je vrednost njegovega premoženja manjša od vsote njegovih obveznosti (prezadolženost),
2. pri dolžniku, ki je kapitalska družba, pa tudi, če je izguba tekočega leta skupaj s prenesenimi izgubami dosegla polovico osnovnega kapitala in te izgube ni mogoče pokriti v breme prenesenega dobička ali rezerv.

Četrty odstavek veljavnega 14. člena določa, da velja in nasproten dokaz ni dovoljen, da je pravna oseba, podjetnik ali zasebnik postal trajneje nelikviden tudi v primeru, če za več kot dva meseca zamuja:

1. s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali
  2. s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem,
- in takšno stanje traja na dan pred vložitvijo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti.

V petem odstavku navedenega člena je določeno še, da v primeru, če je nad dolžnikom tekel postopek prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, velja, če se ne dokaže drugače, da je s pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, prenehal položaj insolventnosti dolžnika.

Ob predstavljeni opredelitvi insolventnosti v veljavnem 14. členu ZFPPIPP je jasno, kar sicer izhaja že iz samega imena »insolvenčno pravo«, da gre za poseben pravni postopek, ki se začne, ko postane družba insolventna. Skozi čas sta se izoblikovali dve osnovni teoriji oziroma definiciji insolventnosti, in sicer (a) klasična ekonomska teorija, ki temelji na prezadolženosti, in pozneje še (b) teorija denarnega toka, ki temelji na nelikvidnosti. Gospodarske družbe so lahko ob uporabi računovodskega vrednotenja premoženja in obveznosti, torej ob uporabi podatkov iz bilance stanja, insolventne (prezadolžene) oziroma računovodsko izkazujejo manjša sredstva od stanja dolgov, torej ima družba računovodsko gledano negativen kapital. V skladu s klasičnim bilančnim testom je takšna družba insolventna in bi moralo njeno poslovodstvo začeti z ukrepi zaradi insolventnosti. Vendar je takšna gospodarska družba lahko ekonomsko povsem solventna, saj je diskontirana vrednost prihodnjih denarnih tokov, ustvarjenih s sredstvi družbe v prihodnosti večja od prihodnjih denarnih tokov, ki so potrebni za poravnavo njenih obveznosti. Če je takšna družba tudi likvidna in lahko redno poravnava svoje obveznosti, ker je struktura njenih terjatev takšna, da je poplačilo porazdeljeno na leta v prihodnosti, ni nobenega razloga, da bi se nad takšno družbo moral začeti postopek zaradi insolventnosti, oziroma ni razloga, da bi moralo poslovodstvo že začeti z aktivnostmi, ki jih predpisuje insolvenčna zakonodaja. To med drugim pomeni tudi, da insolventnosti po testu bilančne vrednosti ni vedno preprosto določiti. Še veliko težje je to oceniti oziroma ovrednotiti upnikom, ki nimajo vseh potrebnih informacij in do njih tudi ne morejo priti. Z vidika predvidljivosti in možnosti zanašanja je zelo pomembno, da je trenutek, ko mora družba v postopek zaradi insolventnosti, jasno določen in preprosto ugotovljiv. V nasprotnem primeru relevantni deležniki, kot so poslovodstvo dolžnika, družbeniki, upniki itd., ne bodo mogli ustrezno prilagoditi svojega ravnanja, sodišča pa bodo imela precejšnje težave pri odločanju o tem, ali je ta točka dosežena ali ne.

V zvezi z navedenimi težavami in predvsem v zvezi s temeljnimi namenom insolvenčnega prava, da naj zagotovi skupni forum za poplačilo vseh upnikov in s tem prepreči razkosanje premoženja gospodarske družbe, ki bi lahko bilo vredno bistveno več kot delujoče podjetje, se je razvila še teorija ugotavljanja insolventnosti po metodi denarnega toka (test likvidnosti), ki zastopa stališče, da razlog za uvedbo postopkov zaradi insolventnosti ni samo prezadolženost (insolventnost v ožjem pomenu), ampak tudi (oziroma predvsem) nelikvidnost (insolventnost v širšem pomenu). V skladu s to teorijo mora torej družba predlagati uvedbo insolvenčnega postopka tudi v primeru, ko ne zmore več plačevati svojih zapadlih obveznosti, ko je torej nelikvidna.

Sistem pravih spodbud, ki deležnike motivira, da pravočasno predlagajo začetek postopkov zaradi insolventnosti, je eno izmed temeljnih vprašanj ex ante učinkovitosti insolvenčnega postopka. Temeljni težavi pri zagotavljanju pravočasnosti začetka postopkov sta v (a) asimetriji informacij med dolžnikom in upniki ter (b) v spodbudah, ki potencialno ključne deležnike motivirajo k temu, da ne predlagajo uvedbe postopkov zaradi insolventnosti družbe. Pravočasen začetek postopka lahko zagotavljajo samo akterji, ki imajo ustrezne informacije o stanju dolžnika. V vsakem primeru imajo dolžniki oziroma njihovo poslovodstvo zagotovo največ oziroma najboljše informacije o poslovanju in stanju družbe oziroma lahko te informacije pridobijo z najmanjšimi stroški. Predlog za uvedbo insolvenčnega postopka pa pomeni konec asimetrije informacij med dolžnikom in upniki ter znak, da morajo upniki ustaviti svoja individualna prizadevanja za poplačilo dolga in se prepustiti kolektivnemu postopku. Dolžnik in poslovodstvo se v primeru insolventnosti soočita z izgubo nadzora nad gospodarsko družbo, izgubo premoženja, priznanjem poraza oziroma neuspeha ipd. Bolj ko se družba približuje insolventnosti, večja je bojazen, da se bodo spodbude poslovodstva spremenile in da bo poslovodstvo skušalo rešiti družbo s tveganji, ki so podobna hazardiranju. Ker takšno ravnanje z veliko verjetnostjo vodi v dodatno zmanjšanje premoženja družbe (stečajne mase), ki bo na voljo upnikom za poplačilo, je takšno ravnanje

nezaželeno in vodi v zmanjševanje učinkovitosti. Tudi upniki nimajo interesa, da bi predlagali uvedbo postopkov zaradi insolventnosti. Upniki z najboljšimi informacijami si raje poskušajo pridobiti čim boljši položaj v postopku izvršbe in se s tem bodisi v celoti poplačati bodisi si zagotoviti bistveno boljši položaj za primer, da na koncu vendarle pride do kolektivnega (insolvenčnega) postopka.

Zaradi navedenih dejstev, ki vse deležnike motivirajo k temu, da ne predlagajo uvedbe postopka zaradi insolventnosti, mora spodbude ustvariti pravo. Pravo lahko pravilne spodbude ustvarja bodisi v obliki palice ali v obliki korenčka (o tem več v obrazložitvi k členu o odgovornosti posloводства družbe)⁴⁸.

Iz zapsanega je med drugim mogoče zaključiti, da posloводства družb prepozno predlagajo postopke zaradi insolventnosti, na kar je posebej opozorjeno tudi v Direktivi o prestrukturiranju in insolventnosti, ki se s predlagano novelo prenaša v slovenski pravni red. Predlagatelj je glede na navedeno znova pretehtal vsebino določb in vzpostavljenih domnev o finančnem stanju dolžnika ter v luči navedene Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti poskušal tudi s to novo določbo vzpodbuditi pravočasno ukrepanje posloводства, ne šele tedaj, ko je družba že insolventna, temveč že, ko taka insolventnost družbi šele grozi (prim. obrazložitev k **16. členu** predloga). Plačilna nesposobnost namreč dolžniku grozi takrat, ko ta svojih plačilnih obveznosti predvidoma ne bi zmozel izpolniti ob njihovi zapadlosti. Zato predlagatelj ocenjuje kot primerno, da se vzpostavi dolžnost posloводства, da že v času, ko družbi grozi insolventnost, izvede določene aktivnosti (oziroma določena dejanja tudi opusti), kar bo, če bodo te aktivnosti izvedene pravočasno (oziroma ne bodo izvedene), insolventnost lahko preprečilo (glej še obrazložitev k **16. členu** tega predloga).

V skladu z Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti bi moralo namreč dolžnikom v finančnih težavah prestrukturiranje omogočiti, da v celoti ali delno nadaljujejo poslovanje, tako da spremenijo sestavo, pogoje ali strukturo svojega premoženja in svojih obveznosti ali kateri koli drug del svoje strukture kapitala. Okviri preventivnega prestrukturiranja bi morali dolžnikom predvsem omogočiti, da se učinkovito prestrukturirajo v zgodnji fazi in se izognejo insolventnosti ter se tako omeji nepotrebna likvidacija podjetij, ki so sposobna preživeti. Navedeni okviri bi morali pomagati preprečiti izgubo delovnih mest ter strokovnega znanja in spretnosti, poleg tega pa bi se morala povišati skupna vrednost za upnike (v primerjavi s tem, kar bi sicer dobili v primeru likvidacije podjetja) ter tudi za lastnike in celotno gospodarstvo.

Okviri preventivnega prestrukturiranja bi morali tudi preprečevati kopičenje slabih posojil. Z razpoložljivostjo učinkovitih okvirov preventivnega prestrukturiranja bi zagotovili, da se ukrepi sprejmejo, preden bi podjetja prenehala odplačevati svoja posojila, kar bi prispevalo k zmanjšanju tveganja za nastanek slabih posojil v cikličnih recesijah in ublažilo negativni učinek na finančni sektor. Hkrati pa bi bilo treba neuspešna podjetja, ki nimajo možnosti preživetja, čim hitreje likvidirati. Kadar dolžnik, ki je v finančnih težavah, ni sposoben preživeti ali je njegovo sposobnost preživetja le težko obnoviti, bi lahko prestrukturiranje še pospešilo in povečalo izgube v škodo upnikov, delavcev in drugih deležnikov, pa tudi celotnega gospodarstva⁴⁹.

Predlagatelj je pri načrtovanem izhodišču upošteval, da je teorija enotna v stališču, da je določitev pravočasnega začetka postopkov zaradi insolventnosti izjemno pomemben cilj insolvenčnega prava. *Brez pravočasnega začetka postopkov je zaradi hitrega zmanjševanja stečajne mase gospodarske družbe, ki postane nelikvidna in/ali prezadolžena, praktično nesmiselno razpravljati o vprašanju ex post*

---

⁴⁸ Povzeto po: Jaka Cepec: Anatomija korporacijskega insolvenčnega prava insolvenčnega prava, Primerjalno-pravna in pravno-ekonomska analiza temeljev korporacijskega insolvenčnega prava, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, Ljubljana 2016.

⁴⁹ Direktiva (EU) 2019/1023 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okvirih preventivnega prestrukturiranja, odpustu dolgov in prepovedih opravljanja dejavnosti ter ukrepih za povečanje učinkovitosti postopkov glede prestrukturiranja, insolventnosti in odpusta dolgov ter o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti), Uradni list Evropske unije L 172/18 z dne 26. 6. 2019, tč. 2 in 3.

učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti. Noben postopek zaradi insolventnosti namreč ne more ustvarjati dodatnega premoženja. Predpostavka za učinkovito insolvenčno pravo je torej sistem mehanizmov, ki deležnike ustrezno spodbudi, da pravočasno predlagajo uvedbo postopkov. Pri tem je poudarek na vprašanju, ali naj sistem spodbud v insolvenčnem pravu deluje po sistemu korenčka ali po sistemu palice.⁵⁰

Prav zato, da bi se lahko doseglo pravočasno ukrepanje, predlagatelj točko, na kateri mora dolžnik, ki svojih plačilnih obveznosti predvidoma ne bo zmozel izpolniti ob njihovi zapadlosti (grozeča insolventnost), postopati aktivno, da se bodisi prepreči nastanek insolventnosti, v primeru, da to ni (več) mogoče, pa da nemudoma pristopi k likvidaciji družbe. Prej ko lahko dolžnik ugotovi, da je v finančnih težavah, in ustrezno ukrepa, večja je verjetnost, da se bo izognil bližajoči insolventnosti. V primeru podjetja, katerega sposobnost preživetja je trajno oslABLJENA, pa bo pravočasen postopek likvidacije bolj organiziran in učinkovit.

Glede na vse zapisano predlagatelj ne more mimo opredelitve pojma »grozeče insolventnosti«, ki pa ostaja na abstraktni ravni. Predlagana določba 13.a člena grozečo insolventnost tako opredeljuje kot položaj, ki nastane, če je verjetno, da bo v obdobju enega leta dolžnik postal insolventen.

Pri opredelitvi pojma je bilo upoštevano priporočilo, da gre za dolžnikove takšne težave, ki dejansko in resno ogrožajo dolžnikovo sedanjo ali prihodnjo sposobnost, da plača svoje dolgove, ko zapadejo v plačilo. Časovni okvir, relevanten za ugotavljanje takšne ogroženosti, lahko v skladu z napotilom Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti zajema obdobje nekaj mesecev ali celo dlje, da se lahko upoštevajo primeri, v katerih se dolžnik sooča z nefinančnimi težavami, ki ogrožajo nadaljnje poslovanje njegovega podjetja, srednjeročno pa tudi njegova likvidnost. Zato je v predlagani definiciji vključena časovna komponenta enega leta.

Kot že zapisano, osnovna opredelitev pojma grozeče insolventnosti ostaja na abstraktni ravni. Z določitvijo obeh varovalk (da dolžniku insolventnost dejansko grozi in da je to grozečo insolventnost mogoče odpraviti) je po oceni predlagatelja, glede na namen in naravo postopkov zaradi grozeče insolventnosti, opredelitev grozeče insolventnosti tudi v skladu s priporočili Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti.

Opredelitvi pojma grozeče insolventnosti ob rob je dodati še, da veljavni ZFPPIPP v 2. poglavju ureja finančno poslovanje družb in drugih pravnih oseb, pri čemer je v drugem odstavku veljavnega 28. člena ZFPPIPP izrecno določeno, da mora poslovodstvo zagotoviti, da družba posluje v skladu z navedenim zakonom in pravili poslovnofinančne stroke. Razen pravil, ki jih to poglavje že zajema, zlasti vse že veljavne določbe glede upravljanja tveganj, ki zajema ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in sprejemanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju, druge podrobnejše določbe ne sodijo v vsebino zakona, ki v svojem bistvu ureja pravila poslovanja v obdobju insolventnosti. Tudi v luči določil Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti verjamemo, da bodo uspešno zaživel sistemi z orodji za zgodnje opozarjanje, ki bodo dolžnike opozarjala na nujnost (pravočasnost) ukrepanja, kar bi bilo zlasti v pomoč malim in srednjim podjetjem, ki imajo še posebej omejene vire za zaposlitev strokovnjakov. Ob pripravi je bil predlagatelj seznanjen, da v okviru Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo poteka projekt oziroma je v izdelavi študija Prestrukturiranje podjetij: Sistem zgodnjega opozarjanja in primeren odziv države⁵¹. Dopolnilo k tej študiji bo tudi (spletni) pripomoček, v katerega bo gospodarska družba lahko

⁵⁰Povzeto po: Jaka Cepec: Anatomija korporacijskega insolvenčnega prava, Primerjalno-pravna in pravno-ekonomska analiza temeljev korporacijskega insolvenčnega prava, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, Ljubljana 2016, str. 45–53.

⁵¹ Vodja projekta prof. dr. A. Burger, javno dostopno na spletni strani

[CRP V5-1931 Prestrukturiranje Podjetij - Sistem Zgodnjega Opozarjanja in Primeren Odziv Države - Final.docx \(uni-lj.si\)](#)

vnesla svojo bilanco uspeha in izkaz poslovnega uspeha, v ozadju se bo zavrtil ekonometrični model z več kot 22 indikatorji (statistično značilnimi za slovensko gospodarstvo) in kot končni rezultat bo podal verjetnostno oceno glede nastopa grozeče insolventnosti v prihodnjih 12 mesecih za konkretno gospodarsko družbo. Predlagatelj ocenjuje, da bo slednji pripomoček odlično podporno orodje primarno namenjeno dolžnikom pri sprejemanju poslovno-finančnih odločitev, ki bodo lahko podlaga tudi za morebiten začetek sodnega ali zunaj sodnega prestrukturiranja, pa tudi upnikom, da bodo lahko na podlagi javno objavljenih podatkov ali podatkov, ki jih bodo lahko od dolžnika pridobili tekom sodnega postopka preverili ali je grozeča insolventnost podana tudi po tem modelu. Slednja informacija je tako lahko izhodišče za nadaljnje analize in ukrepe tako dolžnikov kot upnikov.

Čeprav gre za sintezo več ekonomskih indikatorjev, predlagatelj ocenjuje, da prevedba takšnega modela v pravno opredelitev v členu ZFPPIPP, ki govori o grozeči insolventnosti, ni primerna, bo pa navedeno (kot obrazloženo zgoraj) lahko priporočen pripomoček gospodarskim družbam (in upnikom) za oceno položaja. Skrbno spremljanje uporabe navedene tabele v praksi bo skozi čas pokazalo, ali navedeni pripomoček lahko pridobi potrebno zaupanje v poslovnih krogih, in je v bodoče lahko podlaga za prenos v zakonsko določbo.

Predlagatelj pa po tujem vzoru k pravočasnemu obveščanju o položaju insolventnosti ali grozeče insolventnosti zavezuje revizorje, računovodje in druge osebe, ki za podjetje opravljajo storitve, povezane s poslovanjem ali pregledom poslovanja (glej obrazložitev k predlogu spremembe 30. člena ZFPPIPP). Ustrezno varstvo in seznanjenost poslovnih partnerjev oziroma upnikov, na katere se bodo nanašali ukrepi preventivnega prestrukturiranja, pa se tudi v (obeh) postopkih zaradi odprave grozeče insolventnosti zagotavlja skozi javne objave ter določbe o možnosti pravnih sredstev in ne nazadnje skozi odškodninsko odgovornost poslovodstva, ki bi navedene določbe oziroma postopke uporabilo prepozno ali celo v nasprotju z njihovim namenom.

K 7. členu (14. člen ZFPPIPP):

Kot že zapisano v obrazložitvi k prejšnjemu členu predloga, je v veljavnem 14. členu ZFPPIPP opredeljen položaj insolventnosti. Predlagana opredelitev tako sledi nemški ureditvi oziroma opredelitvi položaja nelikvidnosti (primerjaj 17. člen Inso), pri čemer predlagatelj upošteval dejstvo, da je nemška sodna praksa navedeno opredelitev dopolnila, in sicer, da stečajni razlog ni hipna nelikvidnost, ampak mora le ta obstajati določen čas, prav tako pa neznaten delež zapadlih obveznosti, ki jih družba ne more poplačati še ne predstavlja stečajnega razloga. Predlagatelj ugotavlja, da slednje dejstvo upošteva že tudi hrvaški Stečajni zakon, ki stečajni razlog (trajnejše) nelikvidnosti določa v 6. členu, ki se glasi: »Nesposobnost za plačanje postoji ako dužnik ne može trajnije ispunjavati svoje dospjele novačne obveze.«. Po predlagani ureditvi je tako trajnejša nelikvidnost (kot razlog za začetek postopka zaradi insolventnosti) položaj, ki nastopi, ko dolžnik ni sposoben poravnati svojih zapadlih obveznosti v določenem obdobju.

V drugem in petem odstavku navedenega člena je opisan tudi primer, ko je nad dolžnikom tekel postopek poenostavljene prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo poenostavljene prisilne poravnave. Določeno je, da v primeru, če se ne dokaže drugače, velja pri dolžniku, nad katerim je tekel postopek prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, če za več kot dva meseca zamuja:

- s plačilom svojih obveznosti na podlagi potrjene prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave ali
- s plačilom svojih obveznosti do ločitvenih upnikov, ki so nastale pred začetkom postopka prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ali
- z izvedbo drugih ukrepov finančnega prestrukturiranja, določenih v načrtu finančnega prestrukturiranja,

da je trajneje nelikviden (drugi odstavek 14. člena ZFPPIPP). Če pa je nad dolžnikom tekel postopek prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, velja, če se ne dokaže drugače, da je s pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave ali poenostavljene prisilne poravnave, prenehal položaj insolventnosti dolžnika (peti odstavek 14. člena ZFPPIPP).

Glede na predlagano spremembo instituta, po kateri je postopek poenostavljene prisilne poravnave nadomeščen s postopkom prisilne poravnave za malo gospodarstvo, pravila tega postopka pa so toliko spremenjena, da gre po novem za (pod)vrsto postopka prisilne poravnave (prim. spremembo 5. člena ZFPPIPP), namenjene gospodarski družbi, ki izpolnjuje vsa merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb in če vrednost aktive v zadnjih dveh letih ne presega 700.000 evrov ter višina vseh njenih obveznosti ne presega 700.000 evrov in podjetnika, ki izpolnjuje vsa merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb glede števila delavcev in prihodkov od prodaje, ter višina vseh njegovih obveznosti ne presega 700.000 evrov (glej obrazložitev k spremenjenima členoma 221.a in 221.b). Ker bo tako tudi nad navedenimi družbami in podjetnikom tekel postopek prisilne poravnave je dostavek »poenostavljene prisilne poravnave« odveč in predlagatelj predlaga njegovo črtanje v drugem odstavku, v 2. točki v napovednem stavku in v prvi ter drugi alineji ter v petem odstavku 14. člena ZFPPIPP.

Dodatna sprememba druge alineje 2. točke drugega odstavka navedenega člena pa je povezana z vprašanjem obveznosti rednega poplačevanja zavarovanih terjatev, in sicer ne glede na to, ali so bile te predmet prisilnega prestrukturiranja s prisilno poravnavo ali ne. Po določbi drugega odstavka veljavnega 14. člena ZFPPIPP namreč velja, pri dolžniku, nad katerim je tekel postopek prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave, da je trajneje nelikviden, tudi če s plačilom svojih obveznosti do ločitvenih upnikov, ki so nastale pred začetkom postopka prisilne poravnave, zamuja za več kot dva meseca (druga alineja 2. točke drugega odstavka 14. člena). Mogoče je dokazovati nasprotno.

Zavarovana terjatev je terjatev upnika, ki je zavarovana z ločitveno pravico (tretji odstavek 20. člena ZFPPIPP). Ločitvena pravica pa je v skladu s prvim odstavkom 19. člena ZFPPIPP pravica upnika do plačila njegove terjatve iz določenega premoženja insolventnega dolžnika pred plačilom terjatev drugih upnikov tega dolžnika iz tega premoženja. Vendar se kot nezavarovana terjatev obravnava tisti del zneska terjatve ločitvenega upnika, za katerega znesek terjatve presega vrednost premoženja, ki je predmet ločitvene pravice (peti odstavek 20. člena ZFPPIPP). Predlagatelj na pobudo Združenja bank Slovenije in glede na stališče oziroma razloge za odločitev, ki jo je Ustavno sodišče sprejelo v zadevi Up-280/16-108 Up-350/16-102 Up-745/16-93 Up-750/16-94 U-I-72/16-8 U-I-160/16-6 ocenjuje za smotno in potrebno, da se določba dopolni na način, da bo povsem jasen tudi položaj upnikov zavarovanih terjatev po potrjeni prisilni poravnavi. Ker po določbi petega odstavka 14. člena v primeru, če je nad dolžnikom tekel postopek prisilne poravnave, ki je bil končan s pravnomočno potrditvijo prisilne poravnave, velja, če se ne dokaže drugače, da je s pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave, prenehal položaj insolventnosti dolžnika, se namreč predpostavlja, da bo dolžnik svoje obveznosti do ločitvenih upnikov, ki so nastale pred začetkom postopka prisilne poravnave, izpolnjeval v celoti tako, kot se glasijo, saj bi jih v nasprotnem primeru vključil v postopek prestrukturiranja. Dolžnik mora tako svoje obveznosti, ki so bile predmet prestrukturiranja, izpolnjevati v zneskih in rokih, kot so določeni v potrjeni prisilni poravnavi, zavarovane terjatve, ki niso bile predmet prisilnega prestrukturiranja s prisilno poravnavo (v skladu z določbami 221.n do 221.t člena ZFPPIPP), pa tako, kot so bile dogovorjene med pogodbenima strankama. Če dolžnik kljub pravnomočno potrjeni prisilni poravnavi s predvidenimi ukrepi finančnega prestrukturiranja ne zmore zagotoviti sredstev in zato ne more izpolnjevati svojih zapadlih obveznosti, to po mnenju predlagatelja nedvomno kaže na to, da položaj insolventnosti dolžnika s potrditvijo prisilne poravnave ni prenehal (peti odstavek 14. člena ZFPPIPP).

K 8. členu (15. člen ZFPPIPP):

V 15. členu ZFPPIPP je finančno prestrukturiranje opredeljeno kot celota ukrepov, ki se izvedejo, da bi dolžnik postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben in lahko vključujejo: 1. zmanjšanje in odložitev zapadlosti dolžnikovih obveznosti, 2. pri kapitalski družbi: izvedbo povečanja osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki, katerih predmet so terjatve upnikov do dolžnika, ali z novimi denarnimi vložki in 3. druge ukrepe, katerih izvedba v skladu s pravili poslovnofinančne stroke omogoča odpravo vzrokov dolžnikove insolventnosti in zagotavlja, da dolžnik postane kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben.

V fazi strokovnega usklajevanja je bilo s strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo in Zbornice upraviteljev Slovenije opozorjeno tudi, da finančno prestrukturiranje niso samo finančni, temveč tudi poslovni ukrepi oziroma njihova kombinacija. Navedeno posredno izhaja tudi iz besedila 3. točke navedene določbe, ki med ukrepe, ki se izvedejo, da bi postal dolžnik spet kratkoročno in dolgoročno plačilo sposoben, prišteva tudi druge ukrepe, katerih izvedba v skladu s pravili poslovno finančne stroke omogoča odpravo dolžnikove insolventnosti. V prid jasnosti zapisa predlagatelj zato v opredelitvi posebej izpostavlja, da je finančno prestrukturiranje celota finančnih in poslovnih ukrepov, ki se izvedejo, da bi dolžnik postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben. Celota teh ukrepov, ki so lahko finančni in/ali poslovni pa je v nadaljnjem besedilu zakona imenovana »ukrep finančnega prestrukturiranja«.

K 9. členu (17. člen ZFPPIPP):

S spremembo v šestem odstavku je vpeljana enolična identifikacija upnika, ki je potrošnik (fizična oseba), v posameznem postopku zaradi insolventnosti. Po veljavni ureditvi šestega odstavka 17. člena ZFPPIPP, sta osebna podatka, ki se v postopku zaradi insolventnosti vodita v zvezi z upnikom, ki je potrošnik, le njegovo osebno ime in naslov stalnega prebivališča. Ta dva osebna podatka ne zadostujeta za njegovo enolično identifikacijo v tovrstnih postopkih, zato se predlaga, da se poleg teh dveh podatkov vodi tudi njegova davčna številka. Po eni strani je enolična identifikacija upnika nujno potrebna za verodostojno izvedbo postopka zaradi insolventnosti, v katerem bo kot stranka predhodnega postopka vložil predlog za začetek postopka⁵² ali v glavnem postopku uveljavljal svojo terjatev do insolventnega dolžnika⁵³. Po drugi strani pa bo obdelava tega dodatnega osebnega podatka omogočala učinkovito izvedbo postopka, še posebej v primerih, ko se bo upnik odločil vložiti predlog za začetek postopka ali prijavil terjatev z oddajo elektronskega predloga prek informacijskega sistema za podporo za elektronsko poslovanje v postopkih zaradi insolventnosti (v nadaljnjem besedilu: informacijski sistem e-INS). Po Pravilniku o elektronskem poslovanju v postopkih zaradi insolventnosti⁵⁴ je strankam postopka oziroma informacijskega sistema e-INS v skladu s četrtem odstavkom 4. člena omogočeno, da v t. i. elektronskem postopku zaradi insolventnosti (eINS-postopek):

1. vložijo elektronski predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti,
2. vložijo elektronsko prijavo terjatve v postopku zaradi insolventnosti,
3. vložijo druge elektronske vloge stranke ali udeleženca v postopku zaradi insolventnosti,
4. pregledajo elektronska pisanja v posameznem eINS-postopku, v katerem imajo položaj stranke ali udeleženca.

Informacijski sistem e-INS je zgrajen na način, da identiteto uporabnika preverja na podlagi podatkov, ki jih prejme iz varnostne sheme sodstva (VASH), v katero se uporabnik predhodno prijavi. Uporabnik se v varnostno shemo vključi z veljavnim kvalificiranim digitalnim potrdilom, povezanim z njegovo davčno številko⁵⁵. Posledično davčna številka za informacijski sistem e-INS predstavlja enotni

---

⁵² Gl. 55. člen ZFPPIPP.

⁵³ Gl. 56., 57. in 59. člen ZFPPIPP.

⁵⁴ Uradni list RS, št. 13/21

⁵⁵ Prim. drugi odstavek 15. člena Pravilnika o elektronskem poslovanju v civilnih sodnih postopkih in v kazenskem postopku, Uradni list RS, št. 158/20.

identifikator, na podlagi katerega je mogoče prepoznati uporabnika, ko ta opravlja eINS-opravila. Za evidentiranje tega podatka pri potrošniku, ki je dolžnik, in pri fizični osebi – podjetniku/zasebniku pravna podlaga že obstaja (šesti odstavek 17. člena ZFPPIPP). Pravna podlaga za evidentiranje tega podatka pri potrošnikih – upnikih pa ni povsem jasna. Predlagana sprememba tako predstavlja izrecno zakonsko podlago⁵⁶ za obdelavo tega podatka fizičnih oseb v postopkih zaradi insolventnosti in ne zgolj z navezavo na uporabo drugih zakonov (npr. 180.a člen Zakona o pravnem postopku, četrti odstavek 9. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov). Davčna številka se v postopku evidentira na način, da zaradi uresničitve načela sorazmernosti pri obdelavi osebnih podatkov upnikov, ki so potrošniki, ta ne bo vidna v javnih objavah (glej dopolnitev devetega odstavka 122. člena ZFPPIPP), prav tako pa ne bo vidna pri vpogledih strank v informacijski sistem e-INS. S predlagano dopolnitvijo sedmega odstavka pa se določa še namen obdelave identifikacijskih (osebnih) podatkov o upniku.

K 10. členu (18. člen ZFPPIPP):

V veljavnem 18. členu ZFPPIPP so opredeljene ožje povezane osebe posamezne osebe in to so: 1. njen zakonec ali oseba, s katero živi v življenjski skupnosti, ki ima po zakonu enake premoženjske posledice kot zakonska zveza, ali oseba, s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti, 2. otrok ali posvojenec te osebe ali osebe iz 1. točke tega člena, ki nima polne poslovne sposobnosti, 3. polnoletni otrok ali posvojenec, 4. starši ali posvojitelji, 5. bratje in sestre, 6. oseba, ki ima prijavljeno stalno ali začasno prebivališče v Republiki Sloveniji na istem naslovu, do nivoja številke stanovanja, 7. druga oseba, ki nima polne poslovne sposobnosti in ji je dodeljena v skrbništvo.

Uvodoma predlagatelj v zvezi s spremenjeno določbo pojasnjuje, da Zakon o partnerski zvezi⁵⁷ (v nadaljnjem besedilu: ZPZ) v drugem odstavku 2. člena določa, da ima partnerska zveza na vseh pravnih področjih enake pravne posledice, kot jih ima zakonska zveza, razen če ZPZ določa drugače. ZPZ ureja tudi neskljenjeno partnersko zvezo. V drugem odstavku 3. člena ZPZ določa, da ima neskljenjena partnerska zveza enake pravne posledice kot zunajzakonska skupnost na tistih pravnih področjih, na katerih ima pravne posledice zunajzakonska skupnost, razen če ZPZ določa drugače. ZPZ glede razmerij, ki jih ureja ZFPPIPP, za partnersko zvezo nima drugačnih določb. Izpostaviti je zato treba splošno ugotovitev, da je položaj istospolnih partnerjev urejen s sistemskim zakonom (ZPZ) in zato ni ustrezno, da se položaj ureja po posameznih zakonih. Takšno normiranje bi lahko imelo negativne posledice, saj bi lahko prišlo do zamenjevanja položajev s pravno ureditvijo zunajzakonske skupnosti po Družinskem zakoniku⁵⁸ (v nadaljnjem besedilu: DZ), kjer je določanje pravnih posledic zunajzakonske skupnosti v posameznih zakonih konstitutivnega pomena. DZ v drugem odstavku 4. člena določa, da ima dalj časa trajajoča življenjska skupnost moškega in ženske, ki nista sklenila zakonske zveze, zanju enake pravne posledice po tem zakonu, kot če bi sklenila zakonsko zvezo, če ni bilo razlogov, zaradi katerih bi bila zakonska zveza med njima neveljavna; na drugih področjih pa ima taka skupnost pravne posledice, če zakon tako določa. ZPZ vsebuje drugačen koncept. ZPZ izhaja iz izenačitve pravnega položaja partnerske zveze z zakonsko zvezo in iz izenačitve neskljenjene partnerske zveze z zunajzakonsko skupnostjo, hkrati pa določa izjeme od izenačitve. ZPZ tako celovito ureja pravni položaj istospolnih partnerjev. Določitev pravnih posledic v drugih zakonih in tako tudi v ZFPPIPP bi porušila sistem ZPZ in bi lahko vodila do interpretacije, da le v primeru, če je v (posebnem) zakonu določeno, velja izenačitev skupnosti istospolnih partnerjev z drugimi skupnostmi. Potem ko je zakonodajalec v letu 2016 uredil položaj istospolnih partnerjev s splošnim zakonom, ni (več) razlogov, da bi se še posebej urejal položaj istospolnih partnerjev po posebnih zakonih⁵⁹. Zato je v 1. točki

⁵⁶ Prim. 38. člen Ustave Republike Slovenije.

⁵⁷ Uradni list RS, št. 33/16.

⁵⁸ Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C in 200/20 – ZOOMTVI.

⁵⁹ Glej mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora RS k Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dedovanju (ZD-C), ki je vseboval predlog posebne ureditve položaja istospolnih partnerjev;

opuščeno besedilo »s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti«.

Prav tako se, glede na terminologijo DZ za poimenovanje osebe, s katero posamezna oseba živi v življenjski skupnosti, ki ima po zakonu enake premoženjske posledice kot zakonska zveza, uporablja izraz »zunajzakonski partner«.

V zvezi s 6. točko je Ministrstvo za notranje zadeve v okviru strokovnega usklajevanja opozorilo, da se je gospodinjstva evidenca na podlagi šestega odstavka 53. člena Zakona o prijavi prebivališča⁶⁰ vodila do 31. 12. 2020, nato se je vodenje ukinilo, podatki pa so se arhivirali. Od vzpostavitve katastra stavb in registra nepremičnin (10. julija 2008) se podatki o prebivališču v registru stalnega prebivalstva na območju Republike Slovenije spremljajo do ravni številke stanovanja. Svojo številko stanovanja mora imeti vsaka večstanovanjska stavba, ne glede na to, ali gre za blok ali stanovanjsko hišo z več stanovanjskimi enotami. Ker se torej podatek o stalnem prebivališču vodi do tako podrobne ravni, je lahko ustrezno nadomestilo podatku, kdo prebiva v posameznem gospodinjstvu, podatek, kdo ima prijavljeno stalno (in začasno) prebivališče v Republiki Sloveniji na istem naslovu, do nivoja številke stanovanja.

Nadalje predlagatelj v zvezi s širjenjem definicije »ožje povezane osebe« dodaja, da je sodna praksa že izpostavila premislek nemške teorije, da bi bila tudi v primeru, ko fizična oseba lastniško in vodstveno obvladuje več podjetij, analogna uporaba pravil koncernskega prava nujna za zagotovitev načela pravne enakosti. Prav zaradi morebitnih tesnih (kapitalskih in osebnih vodstvenih) povezav med dolžnikom in upnikom je namreč glede na ugotovitve sodišča po veljavni ureditvi na primer mogoče, da dolžnik in upnik s spretnim manevriranjem in ob sodelovanju še nekaterih drugih upnikov – porokov, dosežeta potrditev prisilne poravnave nad dolžnikom na nedopusten način.

Nemška teorija poudarja, da je treba upoštevati, da pri vsakem družbeniku (tudi fizični osebi), ki ima možnost obvladujočega vpliva v družbi, obstaja nevarnost, da bo svoj vpliv uporabil v nasprotju z interesi družbe. Pri družbenikih, ki uresničujejo podjetniške interese tudi zunaj družbe in imajo v drugi družbi kontrolni delež ali pa sami neposredno opravljajo gospodarsko dejavnost, je ta nevarnost večja. Če družbenik obvladuje eno ali več družb, nastane nevarnost, da bodo interesi družbenika usmerjeni v uresničevanje interesov druge družbe. Položaj upnikov ter potreba po varstvu njihovih interesov ne moreta biti odvisna od pravnega statusa ali lastnosti osebe, ki lahko uresničuje obvladujoči vpliv.

Po predlagani spremembi 18. člena je tako ožje povezana oseba fizične osebe:

1. njen zakonec ali zunajzakonski partner,
2. otrok ali posvojenec te osebe ali osebe iz 1. točke tega člena, ki nima polne poslovne sposobnosti,
3. polnoletni otrok ali posvojenec,
4. starši ali posvojitelji,
5. bratje in sestre,
6. oseba, ki ima prijavljeno stalno ali začasno prebivališče v Republiki Sloveniji na istem naslovu, do nivoja številke stanovanja, in
7. druga oseba, ki nima polne poslovne sposobnosti in ji je dodeljena v skrbništvo (predlagan prvi odstavek navedenega člena).

Ožje povezana oseba posamezne pravne osebe je v skladu z navedeno spremembo oseba:

1. ki v tej pravni osebi opravlja funkcijo poslovodstvo ali člana organa nadzora ali prokurista,
2. ki ima v tej pravni osebi položaj družbenika z najmanj 10-odstotnim deležem v kapitalu ali glasovalnih pravic ali

---

mnenje je dostopno na spletni strani: <http://imss.dz-rs.si/imis/4399cf859ed593589908.pdf>.

⁶⁰ Uradni list RS, št. 52/16 in 36/21.

3. ki je z osebo iz 1. ali 2. točke tega odstavka povezana na način iz prvega odstavka tega člena (predlagan drugi odstavek).

Ožje povezana oseba fizične ali pravne osebe je lahko tudi druga oseba, za katero se dokaže, da ima odločujoč vpliv na oblikovanje njene volje (predlagan tretji odstavek spremenjenega 18. člena ZFPPIPP).

Ob tem predlagatelj opozarja na učinek, ki ga ima navedena določba v pogledu pravice glasovanja o prisilni poravnavi. Po veljavni določbi 200. člena ZFPPIPP o sprejetju prisilne poravnave namreč odločajo upniki z glasovanjem. Vsak upnik, katerega terjatev do insolventnega dolžnika je v postopku prisilne poravnave priznana ali verjetno izkazana, ima pravico glasovati o prisilni poravnavi, če ni v tretjem ali četrtem odstavku navedenega člena določeno drugače. Drugače je določeno za upnike glede: 1. zavarovane terjatve, razen če je to terjatev upnik prenesel na insolventnega dolžnika v postopku spremembe osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja v skladu s pododdelkom 4.4.4 tega zakona (razen, če je z dolžnikom sklenil dogovor, po katerem se dospelost te terjatve odloži v skladu s potrebami izvedbe načrta finančnega prestrukturiranja dolžnika), in 2. prednostne terjatve. Ti upniki nimajo pravice glasovati o prisilni poravnavi (tretji odstavek).

Veljavni četrti odstavek 200. člena ZFPPIPP pa od glasovanja o prisilni poravnavi izključuje tiste upnike, ki imajo položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1. Namen te določbe je preprečiti zlorabo upniške glasovalne pravice in vplivanje na izid glasovanja. Pri odločanju o prisilni poravnavi upnik tehta koristi in škodo, ki jo ima zaradi prisilne poravnave. Presoditi mora, ali je zanj ugodnejša prisilna poravnava nad dolžnikom ali pa njegov stečaj. Upniki naj bi bili zato v položaju, v katerem na njihovo odločitev ne bi vplivale druge okoliščine kot le ta. Če je določen upnik povezan z dolžnikom, je bolj verjetno, da bo glasoval v prid prisilni poravnavi. Sicer se bo moral sprijazniti s tem, da bo zaradi prisilne poravnave izgubil del svojih terjatev, po drugi strani pa bodo reševanje dolžnika v določeni meri financirali tudi drugi upniki, kar je za upnika, ki je povezana družba, izrazito ugodno.

Sodna praksa je v zvezi s četrtem odstavkom 200. člena ZFPPIPP že zavzela stališče, da gre v opisanem primeru za nenamerno zakonsko praznino, ki jo je treba zapolniti z dopustnimi sredstvi razlage, in sicer z analogno uporabo pravil koncernskega prava tudi v primeru, ko so družbeniki fizične osebe oziroma je analogna uporaba ureditve, ki se nanaša na gospodarske družbe, nujna zaradi načela pravne enakosti. Položaj upnikov ter potreba po varstvu njihovih interesov ne moreta biti odvisna od pravnega statusa ali lastnosti osebe, ki lahko uresničuje obvladujoči vpliv.

Ob upoštevanju opozoril, da obstoječa ureditev, ki omogoča odstopne terjatev tudi med postopkom prisilne poravnave (čeprav so v osnovi takšne transakcije dopustne), lahko predstavlja tudi nedopustne prakse, je predlagatelj ocenil, da je manj invaziven ukrep kot prepoved prenosa oziroma cediranja terjatev med postopkom prisilne poravnave določitev pravila glede trenutka presoje o tem, kdo ima pravico glasovati za prisilno poravnavo. Po predlagani določbi sodišče presoja omejitvev, da upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi, če ima na dan začetka postopka prisilne poravnave v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1 ali položaj ožje povezane osebe, ki jo opredeljuje spremenjeni 18. člen. Zato posledično (glede na stanje ob začetku prisilne poravnave) kasnejši odstopi med povezanimi družbami ali osebami, z vidika izigravanja določb glede glasovanja, nimajo učinka.

K 11. členu (nov 24.c člen ZFPPIPP):

Veljavni ZFPPIPP v oddelku 1.2 opredeljuje nekatere pojme in kratice. Med drugim opredeli tudi dvostransko pogodbo in vzajemno neizpolnjeno dvostransko pogodbo (24. člen), kvalificirano finančno pogodbo in dogovor o izravnavi (24.a člen) in drugo kvalificirano pogodbo (24.b člen). Predlagatelj s predlaganim novim 24.c členom dodaja še opredelitev »ključne pogodbe«.

Ko dolžnik vstopi v postopek v primeru insolventnosti, imajo lahko nekateri dobavitelji pogodbene pravice, določene v tako imenovanih določbah ipso facto, na podlagi katerih lahko pogodbo o dobavi odpovedo zgolj na podlagi dejstva o začetku postopka zaradi insolventnosti, tudi če dolžnik sicer ustrezno izpolnjuje svoje pogodbene obveznosti (na primer redno plačuje svoje zapadle obveznosti). Do uporabe določb ipso facto bi lahko prišlo tudi v primeru, kadar dolžnik vloži predlog za ukrepe preventivnega prestrukturiranja. Kadar se takšne določbe ipso facto uveljavljajo že tedaj, ko se dolžnik zgolj pogaja o načrtu prestrukturiranja ali zahteva prekinitvev posameznih postopkov izvršbe ali v povezavi s kakršnim koli dogodkom, povezanim s prekinitvijo, lahko predčasna odpoved negativno vpliva na dolžnikovo poslovanje in uspešno sanacijo njegovega podjetja. V takšnih primerih je torej, tudi v skladu z Direktivo o prestrukturiranju in insolventnosti, nujno določiti, da se upnikom ne dovoli sklicevanje na določbe ipso facto, ki se nanašajo zgolj na dejstvo pogajanja o načrtu prestrukturiranja, prekinitve ali kakršenkoli podobne dogodke, povezane s prekinitvijo (glej recital 40 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti). Predčasna odpoved pogodb bi lahko ogrozila sposobnost podjetja, da med pogajanjem o prestrukturiranju nadaljuje poslovanje, zlasti kadar se nanaša na pogodbe za osnovne dobrine, kot so plin, električna energija, voda, telekomunikacijske storitve in podobno. V skladu z napotilom Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti bi države članice morale določiti, da upnikom, za katere velja prekinitvev posameznih postopkov izvršbe in katerih terjatve so nastale pred prekinitvijo, dolžnik pa jih ni plačal, ne bi smelo biti dovoljeno, da med obdobjem prekinitvev zadržijo izvajanje, odpovedo, pospešijo ali kakorkoli drugače spremenijo ključne neizpolnjene pogodbe, če dolžnik še naprej izpolnjuje svoje obveznosti na podlagi takšnih pogodb, ki zapadejo v plačilo med obdobjem prekinitvev. Neizpolnjene pogodbe so na primer zakupne ali licenčne pogodbe, dolgoročne dobavne pogodbe in franšizne pogodbe (recital 41).

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti tako v členu 7(5) določa, da države članice zagotovijo, da upnikom ni dovoljeno zadržati izvajanja ali odpovedati, pospešiti ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremeniti neizpolnjenih pogodb na podlagi pogodbene določbe, ki določa take ukrepe, zgolj zaradi: (a) zahteve za uvedbo postopka preventivnega prestrukturiranja; (b) zahteve za prekinitvev posameznih postopkov izvršbe; (c) uvedbe postopka preventivnega prestrukturiranja ali (d) same odobritve prekinitvev posameznih postopkov izvršbe. V skladu z določbo 7(4)⁶¹ pa države članice določijo tudi pravila, ki upnikom, za katere velja prekinitvev, preprečujejo, da bi za dolgove, ki so nastali pred prekinitvijo, samo na podlagi dejstva, da jih dolžnik ni plačal, zadržali izvajanje ali odpovedali, pospešili ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenili ključne/bistvene elemente neizpolnjene pogodbe. Pojem »ključne neizpolnjene pogodbe« se po Direktivi o prestrukturiranju in insolventnosti namreč razume tako, da pomeni neizpolnjene pogodbe, ki so potrebne za vsakodnevno poslovanje podjetja, vključno s pogodbami glede dobav, katerih prekinitvev bi ustavila dolžnikove dejavnosti. Prvi pododstavek pa državam članicam ne preprečuje, da takim upnikom ne bi nudile ustreznih zaščitnih ukrepov za primer, da bi zaradi navedenega pododstavka takim upnikom nastala nepravilna škoda. Države članice lahko določijo, da se navedeni odstavek uporablja tudi za neizpolnjene pogodbe, ki niso ključne.

---

⁶¹ Člen 7(4,5) Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti se glasi:

»4. Države članice določijo pravila, ki upnikom, za katere velja prekinitvev, preprečujejo, da bi za dolgove, ki so nastali pred prekinitvijo, samo na podlagi dejstva, da jih dolžnik ni plačal, zadržali izvajanje ali odpovedali, pospešili ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenili ključne neizpolnjene pogodbe. Pojem „ključne neizpolnjene pogodbe“ se razume tako, da pomeni neizpolnjene pogodbe, ki so potrebne za vsakodnevno poslovanje podjetja, vključno s pogodbami glede dobav, katerih prekinitvev bi ustavila dolžnikove dejavnosti.

Prvi pododstavek državam članicam ne preprečuje, da takim upnikom nudijo ustrezne zaščitne ukrepe za preprečitev, da bi zaradi navedenega pododstavka takim upnikom nastala nepravilna škoda.

Države članice lahko določijo, da se ta odstavek uporablja tudi za neizpolnjene pogodbe, ki niso ključne.

5. Države članice zagotovijo, da upnikom ni dovoljeno zadržati izvajanja ali odpovedati, pospešiti ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremeniti neizpolnjenih pogodb na podlagi pogodbene določbe, ki določa take ukrepe, zgolj zaradi:

- (a) zahteve za uvedbo postopka preventivnega prestrukturiranja;
- (b) zahteve za prekinitvev posameznih postopkov izvršbe;
- (c) uvedbe postopka preventivnega prestrukturiranja ali
- (d) same odobritve prekinitvev posameznih postopkov izvršbe.«

Predlagana ureditev tako v smeri, ki jo je začrtala Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti, preprečuje, da bi ključni dobavitelji dolžnika (kot na primer dobavitelji energentov, vode, telekomunikacijskih storitev) odpovedali pogodbe, dobave ali v tem pogledu spreminjali obstoječe pogodbe, dokler dolжник med postopkom prisilne poravnave izpolnjuje vse tekoče obveznosti iz teh pogodb (glej tudi recital 41 k Direktivi o prestrukturiranju in insolventnosti). V praksi se je dostikrat izkazalo za problematično in kot ovira za vodenje postopka prestrukturiranja dejstvo, da so določeni upniki oziroma dobavitelji v svoja področna pravila poslovanja zapisali prav nasprotno, kot določa navedena direktiva, ali pa so v svojih pogodbah zahtevali sklenitev klavzule o ipso facto prenehanju pogodbe zaradi začetka postopka prisilne poravnave.

Glede na navedene zahteve Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti predlagatelj uvaja pojem t. i. ključne pogodbe. Gre za vzajemno neizpolnjeno dvostransko pogodbo, katere izvajanje je potrebno za nemoteno tekoče poslovanje dolžnika (na primer dobave energentov, vode, telekomunikacijskih storitev, vključno s pogodbami glede dobav, katerih prekinitve bi ustavila dolžnikove dejavnosti). Pogodbeni stranki ključne pogodbe v skladu s predlaganim drugim odstavkom ni dovoljeno, da bi zaradi začetka ali posledic postopka zaradi grozeče insolventnosti ali začetka prisilne poravnave zadržala izvajanje, odpovedala ali v škodo dolžnika kakor koli drugače spremenila pogodbo, razen če dolжник ni plačal svojih obveznosti, ki so zapadle po začetku takšnega postopka. Neveljavna pa so v skladu s predlaganim tretjim odstavkom pogodbeno določila ključne pogodbe, ki bi določala, da se zaradi postopka grozeče insolventnosti ali začetka postopka prisilne poravnave zadrži izvajanje, odpove ali v škodo dolžnika kakor koli drugače taka ključna pogodba.

Ob tem predlagatelj pritrjuje pomisleku Združenja bank Slovenije, da novega določila ne gre interpretirati preveč ekstenzivno. Tako bi bilo po mnenju združenja nesprejemljivo, da bi kot ključne pogodbe interpretirali tudi pogodbe o limitu. To bi lahko privedlo v položaje, ko bi na primer dolжник, ki ima ob začetku insolvenčnega postopka odobren limit 1,0 mio evrov, od tega 0,5 mio nečrpanega, s sklicevanjem na omenjeno določilo in z izgovorom na »financiranje nujnih potreb nemotenega delovanja podjetja« občutno povečal svoje obveznosti. Pri tem pa veljavni 151. člen ZFPPIPP celo prepoveduje najemanje novih kreditov, ni pa jasno oziroma se celo zdi, da ne zajema tudi prepovedi koriščenja že obstoječih. Takšna praksa bi pogodbe o limitu v očeh bank naredila bistveno bolj tvegane, s tem pa tudi dražje in težje dostopne. Tudi zato, ker gramatikalno v opisanem primeru take interpretacije ni mogoče izključiti (vsaj ne, če predlaganega člena ZFPPIPP ne beremo v kontekstu celotne Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, vključno z njenim recitalom), je tudi po mnenju predlagatelja nujno v besedilu predlaganega člena vsaj primeroma navesti primere pogodb, ki štejejo kot potrebne za nemoteno tekoče poslovanje dolžnika in katerih prekinitve bi ustavila opravljanje dolžnikove dejavnosti.

K 12. členu (25. člen ZFPPIPP):

Pooblaščenec ocenjevalec oziroma ocenjevalka vrednosti podjetja je v skladu z veljavno določbo 25. člena ZFPPIPP fizična oseba, ki ima dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje.

Od 1. 1. 2019 je v veljavi tudi novi Zakon o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih⁶² (v nadaljnjem besedilu: ZSICT), ki ureja status sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev, pogoje in postopke imenovanja ter razrešitve, pristojnosti in način delovanja Strokovnega sveta za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje, vodenje imenikov in evidenc, disciplinsko odgovornost in postopek, strokovno izpopolnjevanje, preizkuse strokovnosti, plačilo za opravljeno delo in druga vprašanja, ki se nanašajo na področje sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva in sodnega tolmačenja (prvi odstavek 1. člena ZSICT). V 2. točki drugega odstavka je zato opravljen popravek v

---

⁶² Uradni list RS, št. 22/18.

zvezi z zakonom, ki ureja sodne cenilce za ocenjevanje vrednosti strojev in opreme ali nepremičnin. Kot že zapisano, področje po novem ureja ZSCIT in ne več Zakon o sodiščih⁶³.

K 13. členu (30. člen ZFPPIPP):

Veljavni ZFPPIPP v 30. členu ureja upravljanje tveganj, ki v skladu s prvim odstavkom zajema ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju. Poslovodstvo mora zagotoviti, da družba redno izvaja ukrepe upravljanja tveganj iz 31. in 32. člena ZFPPIPP ter druge ukrepe upravljanja tveganj, ki so po pravih poslovnofinančne stroke potrebni in primerni glede na vrsto in obseg poslov, ki jih družba opravlja (drugi odstavek veljavnega 30. člena). Poslovodstvo mora pri izpolnjevanju svojih obveznosti iz navedenega drugega odstavka upoštevati vsa tveganja, ki jim je ali bi jim lahko bila družba izpostavljena pri svojem poslovanju in vključujejo zlasti kreditno tveganje, tržno tveganje, operativno tveganje in likvidnostno tveganje (tretji odstavek veljavnega 30. člena). Poleg tega v skladu z določbo 33. člena ZFPPIPP velja in nasprotni dokaz celo ni dovoljen, da je družba postala insolventna takrat, ko bi tak položaj družbe lahko ugotovilo poslovodstvo, če bi člani poslovodstva ravnali s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij.

Prizadevanje, da bi poslovodstva družb pravočasno pristopala k postopkom prestrukturiranja in ko ni več mogoče pričakovati uspeha tovrstnih postopkov, tudi pravočasno predlagala začetek postopka zaradi insolventnosti, izhaja tudi iz določb Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti. V skladu z njenim členom 3 morajo države članice zagotoviti, da imajo dolžniki dostop do enega ali več jasnih in preglednih orodij za zgodnje opozarjanje, ki lahko zaznajo okoliščine, ki bi lahko privedle do verjetnosti insolventnosti, in lahko dolžnike opozorijo na potrebo po ukrepanju brez odlašanja. Za te namene lahko države članice uporabijo najnovejše informacijske tehnologije za uradna obvestila in komuniciranje. Orodja za zgodnje opozarjanje lahko glede na navedeno določilo direktive vključujejo naslednje:

- (a) mehanizme opozarjanja, kadar dolžnik ne izvrši določene vrste plačil;
- (b) svetovalne storitve, ki jih zagotavljajo javne ali zasebne organizacije;
- (c) spodbude na podlagi nacionalnega prava za tretje osebe z ustreznimi informacijami o dolžniku, kot so računovodje, davčni organi in organi socialne varnosti, da se dolžnik opozori na negativni razvoj.

Prej ko lahko dolžnik ugotovi, da je v finančnih težavah, in ustrezno ukrepa, večja je verjetnost, da se bo izognil bližajoči se insolventnosti, v primeru podjetja, katerega sposobnost preživetja je trajno oslABLJENA, pa bo postopek likvidacije bolj organiziran in učinkovit (prim. recital 22 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti). Predlagatelj ocenjuje, da imajo poleg članov organov vodenja in nadzora družbe (prim. 60.a člen ZGD-1) najboljši vpogled v poslovanje družbe prav osebe, ki zanjo opravljajo storitve revidiranja (prim. 57. člen ZGD-1) ali računovodske storitve (prim. 54. člen ZGD-1). Zato je predlagano, da revizor, računovodja ali druga oseba, ki za podjetje opravlja storitve, povezane s poslovanjem ali pregledom poslovanja družbe, poslovodstvo pisno opozorijo, če pri opravljanju svojih aktivnosti/nalog ugotovi, da je verjetno, da družbi grozi insolventnosti (glej še obrazložitev v zvezi s predlaganim novim 13.a členom glede grozeče insolventnosti) ali je družba insolventna. Predlagano določilo se zgleduje po nemškem⁶⁴, ki v § 102, naslovljenem Dolžnost obveščanja in opozarjanja, določa, da morajo pri pripravi letnih računovodskih izkazov za stranko davčni svetovalci, davčni pooblaščenca, revizorji, zapriseženi računovodje in celo odvetniki opozoriti na možen obstoj razloga za plačilno nesposobnost v skladu s §§ 17 do 19 Insolvenčnega reda⁶⁵ in na s tem povezane obveznosti poslovodij in članov nadzornih organov.

K 14. členu (naslov oddelka 2.2 ZFPPIPP):

⁶³ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZJNEP, 33/11, 75/12 – ZSPDLS-A, 63/13, 17/15, 23/17 – ZSSve, 22/18 – ZSICT, 16/19 – ZNP-1, 104/20 in 203/20 – ZIUPOPDVE.

⁶⁴ V prevodu Zakon o stabilizacijskem okvirju in okvirju za prestrukturiranja za podjetja.

⁶⁵ Insolvenzordnung (InsO).

Glede na uvedbo pojma »grozeče insolventnosti« (predlagani novi 13.a člen) predlagatelj prilagaja tudi naslov in vsebino oddelka 2.2, ki po novem ureja obveznosti družbe ter njenega posloводства in nadzornega sveta pri nastanku grozeče insolventnosti in pri nastanku insolventnosti.

K 15. členu (33. člen ZFPPIPP):

Veljavni 33. člen ZFPPIPP določa, da pri uporabi pravil iz oddelka 2.2 navedenega zakona o obveznostih družbe in posloводства velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da je družba postala insolventna takrat, ko bi tak položaj družbe lahko ugotovilo posloводство, če bi člani posloводства ravnali s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij.

Zbornica upraviteljev Slovenije je v strokovnem usklajevanju opozorila, da se v pravnih postopkih, zlasti pri izpodbijanju dolžnikovih pravnih dejanj, pa tudi v drugih, na primer v odškodninskih postopkih, kjer je izkaz insolventnosti pogoj za uveljavljanje zahtevkov zaradi protipravnega ravnanja, pojavlja problem v zvezi s časovnim ugotavljanjem položaja insolventnosti. Sodišča insolventnost obravnavajo kot položaj, v katerega dolžnik vstopa, nato pa lahko iz njega tudi izstopa in spet vstopa. Zato naj bi za ugotovitev, ali je bil dolžnik v točno določenem trenutku insolventen ali ne, sodišča potrebovala mnenje izvedenca. Vse to z namenom, da bi se ugotovilo, ali je bilo dejanje, ki ga je opravilo posloводство v tistem določenem trenutku protipravno ali ne. Takšna obravnava insolventnosti je po mnenju Zbornice upraviteljev Slovenije v nasprotju z namenom obstoječih določil ZFPPIPP, in nedopustno dovoljuje manipulacijo s položajem insolventnosti družbe, z namenom, da posloводство razbremeni očitkov o protipravnosti ravnanj, ki večinoma predstavljajo dejanja zmanjševanja stečajne mase.

Predlagatelj se strinja z ugotovitvijo Zbornice upraviteljev Slovenije, da je takšen položaj nevzdržen ter za potek postopka časovno obremenjujoč, zato je predlagan dostavek glede domneve o insolventnosti družbe tudi v času od uvedbe postopka zaradi insolventnosti do začetka postopka. Če je bil torej začet postopek zaradi insolventnosti, velja in nasproten dokaz ni dovoljen, da je družba insolventna ves čas po poteku roka, ko posloводство ni opravilo ali ni pravočasno opravilo dejanj iz 38. člena tega zakona in ves čas od uvedbe postopka zaradi insolventnosti do začetka postopka zaradi insolventnosti.

K 16. členu (nov 33.a člen ZFPPIPP):

V oddelku 2.2 veljavnega ZFPPIPP so urejene obveznosti družbe ter njenega posloводства in nadzornega sveta pri nastanku insolventnosti, in sicer:

- splošna pravila o obveznostih (npr.: obveznost enakega obravnavanju upnikov, poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, sklic skupščine, obveznost posloводства vložiti predlog za začetek stečajnega postopka),
- posebna pravila o obveznostih pri prisilni poravnavi (npr.: obveznosti posloводства glede postopka prisilne poravnave in po potrditvi prisilne poravnave) ter
- odškodninska odgovornost članov posloводства in nadzornega sveta.

V veljavnem 34. členu je v okviru navedenega oddelka določeno, da v primeru, če družba postane insolventna, ne sme opravljati nobenih plačil ali prevzemati novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe (prvi odstavek navedenega člena). Velja, da so za redno poslovanje družbe nujna zlasti plačila: terjatev upnikov do družbe, ki so v postopku zaradi insolventnosti prednostne terjatve po prvem odstavku 21. člena ZFPPIPP, tekočih stroškov rednega poslovanja družbe (elektrika, voda in podobno), tekočih dobav blaga ali storitev, potrebnih za redno poslovanje družbe in davka na dodano vrednost, trošarin in drugih davkov in prispevkov, ki jih mora dolžnik obračunati in plačati v skladu s predpisi (drugi odstavek 34. člena ZFPPIPP). V skladu s tretjim odstavkom navedenega člena velja, da potem ko družba postane insolventna, posloводство ali drugi organi družbe ne smejo opraviti nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani. Za dejanje, ki je prepovedano po tretjem odstavku tega člena, velja zlasti: preusmeritev

poslovanja ali finančnih tokov na drugo pravno ali fizično osebo in pravna dejanja, ki bi bila ob stečajnem postopku izpodbojna po 271. členu ZFPPIPP (četrti odstavek 34. člena ZFPPIPP). Po določbi petega odstavka prepovedi iz prvega in tretjega odstavka navedenega člena trajajo:

1. če mora poslovodstvo po prvem odstavku 38. člena vložiti predlog za začetek stečajnega postopka: do začetka tega postopka,
2. če mora poslovodstvo po prvem odstavku 39. člena vložiti predlog za začetek postopka prisilne poravnave: do začetka tega postopka ali
3. če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne poravnave: do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov.

Z uvedbo pojma »grozeče insolventnosti« pa je bilo treba opredeliti tudi obveznosti družbe in njenega poslovodstva v primeru, da družbi insolventnost (še) grozi. Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti ureja dolžnosti direktorjev, kadar obstaja verjetnost insolventnosti v členu 19. V skladu z določbami navedenega člena so države članice dolžne zagotoviti, da tedaj, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, direktorji upoštevajo vsaj naslednje: (a) interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov; (b) potrebo po sprejetju ukrepov za izogib insolventnosti ter (c) potrebo po izogibanju namernemu ali hudo malomarnemu ravnanju, s katerim se ogroža sposobnost preživetja podjetja. Kadar je namreč dolжник blizu insolventnosti, je pomembno, da se legitimni interesi upnikov zaščitijo pred vodstvenimi odločitvami, ki bi lahko vplivale na oblikovanje dolžnikovega premoženja, zlasti kadar bi lahko navedene odločitve povzročile nadaljnje znižanje vrednosti premoženja, ki je na voljo za prestrukturiranje ali razdelitev upnikom. Zato je treba zagotoviti, da se v takšnih okoliščinah predstavniki poslovodstva izognejo kakršnemu koli namernemu ali hudo malomarnemu ukrepanju, ki vodi do osebne koristi na račun drugih deležnikov, odobritvam poslov pod tržno vrednostjo ali sprejetju ukrepov, ki vodijo do nepoštene zagotovitve prednosti enemu ali več deležnikom. Kljub temu pa je za nadaljnje spodbujanje preventivnega prestrukturiranja treba zagotoviti, da predstavniki poslovodstva ne bi bili odvrnjeni tudi od razumnih poslovnih presoj ali prevzemanja razumnega poslovnega tveganja, zlasti kadar bi se s tem izboljšale možnosti prestrukturiranja podjetja, ki je morda sposobno preživeti.

V zvezi s tem je v recitalu navedene direktive še poudarjeno, da bi države članice morale imeti možnost, da zadevne določbe direktive uveljavijo z zagotovitvijo, da sodni ali upravni organi pri ocenjevanju tega, ali je direktor odgovoren za kršitve obveznosti skrbnega ravnanja, upoštevajo tudi pravila o dolžnostih direktorjev iz direktive. Namen direktive ni vzpostaviti kakršnokoli hierarhije med različnimi strankami, katerih interese je treba ustrezno upoštevati. Vendar pa bi bilo treba državam članicam omogočiti, da prosto odločajo o takšni hierarhiji. Ta direktiva namreč ne bi smela posegati v nacionalna pravila držav članic o postopkih odločanja v podjetju (70. in 71. recital Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti).

S predlagano določbo se poslovodstvu in drugim organom družbe nalaga, da nenehno spremljajo dogajanje, ki bi lahko ogrozilo nadaljnji obstoj pravne osebe. Če prepoznajo tak razvoj dogodkov, sprejmejo ustrezne protiukrepe in nemudoma poročajo organom nadzora. Če ukrepi, ki jih je treba sprejeti, niso v pristojnosti ali niso v celoti v pristojnosti poslovodstva, si poslovodstvo prizadeva in opravi vse aktivnosti, da jih organi nadzora ali drugi pristojni organi obravnavajo (prvi odstavek predlaganega novega 33.a člena). Eden takih ukrepov je na primer sklic skupščine, če je med ukrepi predvideno povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki, o katerem mora ta odločiti (glej 36. člen ZFPPIPP).

V luči prizadevanj za zgodnejše oziroma pravočasno ukrepanje, predlagatelj nadalje pomika skrb za spoštovanje načela enakega obravnavanja upnikov že v fazo grozeče insolventnosti ter v smislu direktive v predlaganem novem členu nalaga članom poslovodstva in drugim organom družbe, da se izogibajo ravnanjem, zaradi katerih bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani, razen če je takšno ravnanje storjeno z namenom preprečiti nastop insolventnosti. Prav tako se članom poslovodstva nalaga, da pri svojih odločitvah upoštevajo interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov ter se izogibajo ravnanjem (namernim ali takim iz hude malomarnosti), s katerimi se ogroža ali zmanjšuje premoženje družbe ali kako drugače ogroža sposobnost preživetja

družbe. Določba z namenom ostaja in bi morala ostati pomensko odprta za razlago v konkretnih primerih. Poslovodstvom je namreč prav zaradi zagotavljanja možnosti za uspešno prestrukturiranje družbe treba dopustiti prostor za skrbno pretehtane poslovne odločitve, ki bodo sicer lahko povzročile tudi neenako obravnavanje upnikov, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, če bo s tem dosežen cilj prestrukturiranja, ki je v odpravi grozeče insolventnosti in nadaljnjem poslovanju družbe. Dodatna varovalka glede ravnanj poslovodstva je tudi pravilo iz tretje alineje, po kateri se mora poslovodstvo izogibati ravnanjem, ki bi ogrožala sposobnost preživetja družbe. Povedano drugače, ravnanje poslovodstva zunaj okvira predlagane prve alineje (z razlogom utemeljeno neenako obravnavanje upnikov) bo opravičevalo le dejstvo, da se takemu ravnanju ni bilo mogoče izogniti, ker so obstajali taki posebni razlogi, ki so zagotavljali uspeh prestrukturiranja in hkrati niso obstajali taki razlogi ali okoliščine, ki bi ogrožale ali celo onemogočale sposobnost preživetja družbe.

Iz tuje strokovne literature⁶⁶ prav tako izhaja, da mora biti poslovodstvo pozorno, da v času grozeče insolventnosti ne krši svojih dolžnosti in ne izvaja občutljivih transakcij. Še posebej direktorji tvegajo kršitev dolžnosti, ki jim nalagajo, da ne trgujejo nepremišljeno, da ne trgujejo v času insolventnosti ter da ravnajo v dobri veri in v najboljšem interesu podjetja. Omenjene dolžnosti morajo upoštevati v okviru tržne koristi zakonitih poslovnih tveganj.

Ko se podjetje sooča z insolventnostjo ali postane insolventno, upniki postanejo deležniki v podjetju. Dolžnost ravnanja v dobri veri in v največjem interesu družbe tako zajema tudi upoštevanje interesov upnikov. Ni pa ta obveznost dolgovana upnikom in ne pomeni, da se morajo direktorji odpovedati prestrukturiranju v dobri veri zato, da bi omogočili enakovredno (pari passu) delitev med upniki.

Po predlagani določbi se morajo, če družbi grozi insolventnost, poslovodstvo in drugi organi družbe izogibati ravnanjem, zaradi katerih bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju neenako obravnavani, razen če je takšno ravnanje storjeno z namenom, da se prepreči nastop insolventnosti, pri svojih odločitvah morajo upoštevati interese upnikov, lastnikov kapitala in drugih deležnikov in se izogibati ravnanjem, s katerimi se ogroža ali zmanjšuje premoženje družbe ali kako drugače ogroža sposobnost preživetja družbe.

Pri zapisu predlagane določbe je predlagatelj izhajal iz samega namena opredelitve grozeče insolventnosti in z njo povezanih mehanizmov, ki bodo v pomoč dolžnikom, ko ti prepoznajo, da jim grozi insolventnost. Nujno je namreč treba v zvezi s postopki zaradi grozeče insolventnosti upoštevati, da gre za postopek, ki je na voljo dolžniku prav zato, da stanje grozeče insolventnosti odpravi. Zato dolžniku ne bi bilo smotno/upravičeno nalagati obveznosti, da že v fazi grozeče insolventnosti posluje tako, kot da je insolventnost že nastopila (prim. veljavni 34. člen ZFPPIPP). Predlagani 33.a člen opozarja dolžnika na prepovedana nepoštena ravnanja, ki ne pomenijo prizadevanj k odpravi grozeče insolventnosti, temveč predstavljajo bodisi ravnanja, zaradi katerih bi bili upniki brez razloga neenako obravnavani, ne bi bili upoštevani interesi upnikov, lastnikov kapitala ali drugih deležnikov, ali bi bilo ogroženo premoženje družbe in njeno preživetje. Predlagana določba tako omogoča ohranjanje odnosa dolžnika s strateškimi upniki in omogoča ohranjanje za delovanje družbe vitalnega premoženja, seveda le, dokler dolžnik pri tem deluje v smeri, da se odpravi grozeča insolventnost. Če dolžnik pri svojem

---

⁶⁶ *Dolžnosti direktorjev ob soočanju z insolventnostjo in pomen teh dolžnosti za finančnike (Scott Barker, Buddle Findlay, Wellington, BFSLA Annual Conference, 28 August 2016)*
<http://bfsla.org/wp-content/uploads/papers/2016/1A%20-%20Scott%20Barker.pdf>

Odgovornost poslovodstva v primerih insolventnosti: Združene države in Kanada (Samantha Martin, Morrison & Foerster LLP)
<https://www.iiiglobal.org/sites/default/files/18487762v1%20-%20Management%20Responsibilities%20in%20Insolvency%20Situations%20%28Samantha%20Martin%29.PDF>

poslovanju to mejo prestopi, pa se vzpostavi njegova oziroma odškodninska odgovornost posloводства družbe in možnost upnikov, da izpodbijajo opravljena dejanja.

Ob tem še dodajamo, da upošteva opisano naravo navedenih (obeh) postopkov zaradi odprave grozeče insolventnosti tudi prepozno ravnanje dolžnika (njegovega posloводства, nadzornega sveta ali drugih organov družbe) ali opustitev prizadevanj za odpravo grozeče insolventnosti ne more biti sankcionirano v smislu, kot je to predvideno za prepozno vložen predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti oziroma za opustitve obveznosti pri nastanku insolventnosti po 34. členu ZFPPIPP. Pri tem pa seveda ne gre prezreti, da so tudi za morebitne kršitve predpisanih obveznosti posloводства in drugih organov družbe v času, ko družbi insolventnost še le grozi, v veljavi vsa pravila v zvezi z odškodninsko odgovornostjo po splošnih pravilih obligacijskega prava (prim. še četrti odstavek 44. člena ZFPPIPP).

K 17. členu (34. člen ZFPPIPP):

Ker se v predlaganem 33.a členu na novo urejajo obveznosti pri nastanku grozeče insolventnosti, predlagatelj za doseganje boljše preglednosti in glede na vsebino same določbe 34. člena spreminja naslov člena tako, da se namesto »Obveznost enakega obravnavanja upnikov« glasi »Obveznosti pri nastanku insolventnosti«. Vsebinsko je namreč v navedenem členu poleg prepovedi neenakega obravnavanja upnikov, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju (tretji odstavek navedenega člena), zapisana tudi prepoved opravljanja plačil ali prevzemanja novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe (prvi odstavek navedenega člena).

Nujna za redno poslovanje družbe so v skladu s 1. točko drugega odstavka 34. člena zlasti plačila terjatev upnikov do družbe, ki so v postopku zaradi insolventnosti prednostne terjatve po prvem odstavku 21. člena ZFPPIPP, in sicer gre za nezavarovane terjatve:

1. plače in nadomestila plač za zadnjih šest mesecev pred začetkom postopka zaradi insolventnosti,
2. odškodnine za poškodbe, ki so povezane z delom pri dolžniku, in poklicne bolezni,
3. neizplačane odpravnine za prenehanje delovnega razmerja pred začetkom stečajnega postopka, ki zaposlenim pripadajo po zakonu, ki ureja delovna razmerja, vendar največ v višini odpravnine, določene za delavca, ki mu delodajalec odpove pogodbo o zaposlitvi iz poslovnih razlogov,
4. plače in nadomestila plač delavcem, katerih delo zaradi začetka stečajnega postopka postane nepotrebno, za obdobje od začetka stečajnega postopka do poteka odpovednega roka,
5. odpravnine delavcem, ki jim je upravitelj odpovedal pogodbo o zaposlitvi, ker je njihovo delo zaradi začetka stečajnega postopka ali med postopkom postalo nepotrebno,
6. davki in prispevki, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati z izplačili iz 1., 3., 4. in 5. točke tega odstavka,
7. nadomestilo za neizrabljen letni dopust za tekoče koledarsko leto,
8. terjatev iz naslova kreditov, danih na podlagi zakona, ki ureja pomoč za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb in zadrug v težavah, in poroštev, danih za te kredite.

Veljavna 1. točka drugega odstavka 34. člena pa izrecno ne vključuje prednostnih terjatev po drugem odstavku 21. člena, za kar pa po mnenju predlagatelja ni pravega razloga. V postopkih zaradi insolventnosti so namreč prednostne terjatve tudi nezavarovane terjatve za plačilo prispevkov, ki so nastale pred začetkom postopka zaradi insolventnosti. Zato je predlagana ustrezna dopolnitev navedene določbe.

Za dejanje, ki je prepovedano po tretjem odstavku 34. člena, velja tudi pravno dejanje, ki bi bilo izpodbojno po 271. členu ZFPPIPP (2. točka četrtega odstavka 34. člena ZFPPIPP). 271. člen določa, da je pravno dejanje stečajnega dolžnika, izvedeno v obdobju izpodbojnosti, izpodbojno:

1. če je bila posledica tega dejanja:

- bodisi zmanjšanje čiste vrednosti premoženja stečajnega dolžnika tako, da zaradi tega drugi upniki lahko prejmejo plačilo svojih terjatev v manjšem deležu, kot če dejanje ne bi bilo opravljeno,
  - bodisi, da je oseba, v korist katere je bilo dejanje opravljeno, pridobila ugodnejše pogoje za plačilo svoje terjatve do stečajnega dolžnika, in
2. če je oseba, v korist katere je bilo dejanje opravljeno, takrat, ko je bilo to dejanje opravljeno, vedela ali bi morala vedeti, da je dolžnik insolventen.

Pravno dejanje stečajnega dolžnika, na podlagi katerega je druga oseba prejela dolžnikovo premoženje, ne da bi bila dolžna opraviti svojo nasprotno izpolnitev, ali za nasprotno izpolnitev majhne vrednosti, je izpodbojno ne glede na to, ali je izpolnjen pogoj iz 2. točke prvega odstavka tega člena.

Za pravno dejanje, ki je izpodbojno po prvem ali drugem odstavku navedenega člena, velja tudi opustitev pravnega dejanja, zaradi katere je stečajni dolžnik izgubil premoženjsko pravico ali je zanj nastala kakšna premoženjska obveznost.

S predlagano spremembo v 2. točki četrtega odstavka predlagatelj odpravlja omejitev razlogov izpodbojnosti na stečajne postopke. Izpodbojna so tako pravna dejanja, ki bi bila izpodbojna po 271. členu ZFPPIPP ne glede na vrsto postopka zaradi insolventnosti (prim. prvi odstavek 34. člena ZFPPIPP).

Po veljavni določbi petega odstavka trajajo v prvem in tretjem odstavku 34. člena zapisane prepovedi (da družba, če postane insolventna, ne sme opravljati nobenih plačil ali prevzemati novih obveznosti, razen tistih, ki so nujne za redno poslovanje družbe (prvi odstavek) ter da potem, ko družba postane insolventna, poslovodstvo ali drugi organi družbe ne smejo opraviti nobenega dejanja, zaradi katerega bi bili upniki, ki so v razmerju do družbe v enakem položaju, neenako obravnavani (tretji odstavek)) do začetka postopka, če mora poslovodstvo po prvem odstavku 38. člena veljavnega zakona vložiti predlog za začetek stečajnega postopka ali če mora poslovodstvo po prvem odstavku 39. člena tega zakona vložiti predlog za začetek postopka prisilne poravnave in v primeru, če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne poravnave, do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov.

Glede na to, da mora poslovodstvo po spremenjenem 38. členu (glej obrazložitev k **21. členu** predloga) brez odlašanja, vendar najpozneje v enem mesecu oziroma v primeru izrednih razmer v treh mesecih po nastopu insolventnosti, vložiti predlog za začetek postopka insolventnosti, je predlagatelj prilagodil tudi določila glede trajanja prepovedi iz prvega in tretjega odstavka veljavnega 34. člena ZFPPIPP, in sicer: če mora poslovodstvo po prvem oziroma drugem odstavku 38. člena zakona vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti: do začetka tega postopka, in če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne poravnave, do izvedbe vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja in izpolnitve vseh zapadlih obveznosti družbe do upnikov.

Tudi za šesti odstavek 34. člena ZFPPIPP, ki določa, da sme družba v primeru, če se finančno prestrukturiranje izvede zunaj postopka prisilne pravanave, poleg dejanj iz prvega odstavka opraviti tudi pravne posle, določene v poročilu poslovodstva o ukrepih finančnega prestrukturiranja iz 35. člena ZFPPIPP, je predlagano črtanje (več v obrazložitvi k predlagani spremembi 35. člena ZFPPIPP).

K 18. členu (35. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi prvega odstavka 35. člena ZFPPIPP mora poslovodstvo v primeru, če družba postane insolventna, v enem mesecu po nastanku insolventnosti nadzornemu svetu predložiti poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja. V drugem odstavku navedenega člena pa veljavna določba pojasnjuje vsebino poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja.

Veljavna določba 5. člena ZFPPIPP razdeli postopke zaradi insolventnosti na: postopek prisilne poravnave, postopek poenostavljene prisilne poravnave in stečajni postopek. Ob ugotovitvi, da je družba ob izteku roka iz prvega odstavka veljavnega 35. člena (že mesec dni) insolventna, predlagatelj upošteva zahteve Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti za pravočasno ukrepanje (glej obrazložitev k predlaganemu novemu 13.a členu), glede na spremenjeno ureditev obveznosti poslovodstva ter nadzornih in drugih organov družbe predlaga črtanje navedenega člena. Obveznosti poslovodstva in drugih organov družbe ob nastanku grozeče insolventnosti namreč ureja novi 33.a člen (glej obrazložitev k navedenemu členu), medtem ko obveznosti ob nastanku insolventnosti že urejata spremenjena 34. ter 38. člen. Predlagatelj ocenjuje, da je zato dodatno opredeljevanje obveznosti poslovodstva in nadzornega sveta, kot je to storjeno v veljavnem 35. členu, postalo odveč. Posledično to tudi pomeni, da se posebna pravila glede odškodninske odgovornosti poslovodstva, ki jih ureja ZFPPIPP, nanašajo samo na kršitev poslovodstva ob nastopu insolventnosti. Kršitve obveznosti, kot jih na novo opredeljuje predlagani 33.a člen ob nastopu grozeče insolventnosti, pa bodo predmet presoje oziroma obravnavane v okviru obstoja odškodninske odgovornosti poslovodstva po določbah ZGD-1.

K 19. členu (36. člen ZFPPIPP):

Glede na predlagano črtanje 35. člena je smiselno dopolnjeno pravilo prvega odstavka, ki po novem določa, da se pravila, določena v 36. členu, uporabljajo, če poslovodstvo v poročilu predlaga ukrepe namenjene preprečitvi insolventnosti ali odpravi insolventnosti, ki zahtevajo povečanje osnovnega kapitala družbe z novimi denarnimi vložki, o katerem mora odločiti skupščina.

Tudi v prihodnje bo v skladu z drugim odstavkom 36. člena, ne glede na prvi odstavek 297. člena ZGD-1, ki določa 30 dnevni najkrajši rok za objavo sklica, skupščino treba sklicati vsaj 15 dni pred dnevom zasedanja skupščine.

Poslovodstvu pa glede na predlagano spremembo ne bo treba objaviti sklica skupščine, ki bo odločala o povečanju osnovnega kapitala iz prvega odstavka navedenega člena, v treh delovnih dneh po poteku roka iz petega odstavka 35. člena ZFPPIPP za dan, ki ni poznejši od enega meseca po poteku tega roka. Glede na predlagano črtanje 35. člena predlagatelj predlaga, da se črta tudi tretji odstavek 36. člena.

V četrtem odstavku, ki postane tretji odstavek, pa je v skladu s prej navedenim popravljen sklic le na obstoječi drugi odstavek 36. člena, ki se smiselno uporablja tudi, če se hkrati s povečanjem osnovnega kapitala iz prvega odstavka izvede poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala zaradi pokrivanja nepokrite izgube. Dosedanji peti pa postane četrti odstavek.

K 20. členu (37. člen ZFPPIPP):

Glede na predlagano črtanje 35. člena je nepotreben tretji odstavek 37. člena ZFPPIPP, ki določa, da rok za objavo poziva za vpis in vplačilo delnic na podlagi povečanja osnovnega kapitala z vložki teče: 1. pri povečanju na podlagi odobrenega kapitala: od poteka roka iz prvega odstavka 35. člena in 2. pri povečanju na podlagi sklepa skupščine iz prvega odstavka 36. člena: od konca zasedanja, na katerem je skupščina sprejela tak sklep. Zato je predlagano tudi črtanje tretjega odstavka 37. člena ZFPPIPP.

K 21. členu (38. člen ZFPPIPP):

Če je v postopku po predlaganem **74. členu** in tudi sicer ugotovljeno, da je družba (že) insolventna, predlagatelj meni, da je v takem primeru nujno, da poslovodstvo v čimkrajšem času vloži enega izmed predlogov za začetek postopka zaradi insolventnosti. V spremenjenem prvem odstavku 38. člena je zato predlagano, da mora v primeru, če družba postane insolventna, poslovodstvo brez odlašanja, najpozneje pa v enem mesecu po nastanku insolventnosti, vložiti predlog za začetek postopka zaradi

insolventnosti. Če je razlog za insolventnost naravna nesreča ali druga hujša nesreča, epidemija ali drug podoben izredni dogodek, mora poslovodstvo vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v treh mesecih po nastanku insolventnosti (predlagani drugi odstavek 38. člena).

Pojem »naravne nesreče« opredeljuje Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč⁶⁷ (v nadaljnjem besedilu: ZOPNN) v 4. členu, ki med drugim določa, da je to nesreča, ki jo povzroči:

- potres, snežni ali zemeljski plaz, udor ali poplava, če povzroči škodo na stvareh ali škodo v gospodarstvu ali
- neugodne vremenske razmere, kakor so zmrzal, toča, led ali žled, deževje ali suša, če povzročijo škodo v kmetijski proizvodnji in uničijo določen obseg kmetijske proizvodnje, pri čemer se za neugodne vremenske razmere šteje poleg zmrzali tudi slana ali
- množičen izbruh rastlinskih škodljivih organizmov ter živalskih bolezni,
- žled, če povzroči škodo na stanovanjskih stavbah, kulturnih spomenikih, gospodarskih objektih kmetijskega gospodarstva, v gozdovih⁶⁸.

Epidemijo pa definira Zakon o nalezljivih boleznih⁶⁹ (v nadaljnjem besedilu: ZNB), ki v prvem odstavku 7. člena določa, da je epidemija nalezljive bolezni pojav nalezljive bolezni, ki po času in kraju nastanka ter številu prizadetih oseb presega običajno stanje in je zato potrebno takojšnje ukrepanje. Epidemijo nalezljive bolezni razglasi minister, pristojen za zdravje. Kadar je okuženo celotno območje Republike Slovenije, epidemijo razglasi Vlada Republike Slovenije (četrti odstavek 7. člena ZNB).

Pri zapisu predlagane določbe drugega odstavka 38. člena se je predlagatelj zgledoval tudi po določbi prvega odstavka 83.a člena ZS, ki določa, da ob naravnih in drugih hujših nesrečah, ob epidemijah ali podobnih izrednih dogodkih (v nadaljnjem besedilu: izredni dogodek), ki v večjem obsegu omejujejo redno izvajanje sodne oblasti, posamezna ali vsa sodišča poslujejo v skladu s 83. členom, ki določa poletno poslovanje sodišč, o čemer odloči predsednik Vrhovnega sodišča RS z odredbo. Predlagatelj namreč ocenjuje, da mora biti ob nastopu okoliščin, ki so opisane v prvem odstavku 83.a člena ZS in ki pomenijo nevarnost za zdravje in življenje ljudi ter bistveno krnijo javno življenje, tudi poslovodstvu na voljo daljši čas za pripravo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti ter njegovo posredovanje pristojnemu sodišču.

Za opustitev obveznosti poslovodstva, da pravočasno vloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti, pa nadalje tudi ni opravičljiv razlog, da družba nima vodstva oziroma poslovodstva, saj mora v takem primeru (predlagani drugi odstavek 38. člena), če gre za družbo z omejeno odgovornostjo, vsak družbenik, v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta, v primeru drugih pravnih oseb pa njen ustanovitelj, vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti, razen če navedena oseba ni seznanjena z insolventnostjo ali dejstvom, da družba nima vodstva. Krog oseb, ki po določbah ZFPPIPP šteje za poslovodstvo, je opredeljen v prvem odstavku veljavnega 8. člena ZFPPIPP.

⁶⁷ Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF in 17/14.

⁶⁸ 4. člen ZOPNN določa:

»naravna nesreča je nesreča, ki jo povzroči:

- potres, snežni ali zemeljski plaz, udor ali poplava, če povzroči škodo na stvareh ali škodo v gospodarstvu ali
- neugodne vremenske razmere, kakor so zmrzal, toča, led ali žled, deževje ali suša, če povzročijo škodo v kmetijski proizvodnji in uničijo več kakor 30 % običajne letne kmetijske proizvodnje posameznega kmetijskega pridelka na posameznem kmetijskem gospodarstvu, pri čemer se za neugodne vremenske razmere šteje poleg zmrzali tudi slana, če povzroči zimsko ali spomladansko pozebo na kmetijski rastlini, za deževje pa se šteje neurje, ki skupaj z močnim dežjem povzroči škodo v kmetijski proizvodnji, ali
- množičen izbruh rastlinskih škodljivih organizmov ter živalskih bolezni, če povzročijo škodo v kmetijski proizvodnji ali
- žled, če povzroči škodo na stanovanjskih stavbah, kulturnih spomenikih, gospodarskih objektih kmetijskega gospodarstva, v gozdovih ali če povzroči škodo na drugih stvareh, za katerih obnovo je do sredstev za odpravo posledic nesreč po tem zakonu upravičen državni organ ali občina.

⁶⁹ Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo in 49/20 – ZIUZEOP.

Poslovodstvo ima tako pri gospodarski družbi pomen, opredeljen v 10. členu ZGD-1, pri zavodu je direktor ali drug poslovodni organ zavoda, pri zadrugi je upravni odbor ali predsednik zadruga, pri javnem skladu je uprava in pri drugi pravni osebi je organ, ki je po zakonu ali njenih pravilih pristojen in odgovoren za vodenje njenih poslov. V zvezi s primeri, ko pravna oseba nima poslovodstva, pa predlagatelj dodatno pojasnjuje, da je obveznost pravočasne vložitev predloga za začetek postopka, na tistih osebah, ki so nosilci članskih upravičenj.

Predlagano določbo je predlagatelj oblikoval po vzoru primerljivih tujih ureditev, in sicer nemškega Insolvenzordnung (InsO) in avstrijskega zveznega zakona o insolventnem postopku (Insolvenzordnung, v nadaljnjem besedilu: IO).

Po določbi 15.a člena InsO⁷⁰ morajo v primeru, če postane pravna oseba plačilno nesposobna ali prezadolžena, člani poslovodstva ali likvidatorji brez krivdnega odlašanja, vendar najpozneje tri tedne po nastopu plačilne nesposobnosti ali prezadolžitve, vložiti predlog za začetek stečajnega postopka. Enako velja za zastopnike družbenikov, pooblaščenih za zastopanje družbe, ali likvidatorje družbe brez pravne osebnosti, pri kateri noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba. To pa ne velja, če k osebno odgovornim družbenikom spada še druga družba, pri kateri je družbenik, ki osebno jamči, fizična oseba.

Pri družbi v smislu drugega stavka prvega odstavka navedenega člena InsO se smiselno uporablja prvi odstavek, če so zastopniki družbenikov, ki so pooblaščenih za zastopanje družbe, že sami družbeniki, pri katerih noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba, ali se povezovanje družb na tak način nadaljuje. Kadar družba z omejeno odgovornostjo nima vodstva, mora tudi vsak družbenik – v primeru delniške družbe ali zadruga brez vodstva pa tudi vsak član nadzornega sveta – vložiti predlog, razen če ni seznanjen s plačilno nesposobnostjo in prezadolženostjo ali dejstvom, da ni vodstva.

Na pomen pravočasnega predloga za začetek stečajnega predloga in s tem povezane obveznosti poslovodstva ali likvidatorjev pa kaže tudi zagrožena kazen za primer nepravočasnega ali nepravilnega postopanja. S kaznijo odvzema prostosti do treh let ali denarno kaznijo se namreč kaznuje, kdor v nasprotju s prvim stavkom prvega odstavka, tudi v povezavi z drugim stavkom drugega odstavka ali tretjim odstavkom, predloga za začetek stečajnega postopka ne vložijo pravilno ali pravočasno. Če storilec v primerih iz četrtega odstavka ravna malomarno, je kaznovan s kaznijo odvzema prostosti do enega leta ali denarno kaznijo (četrti in peti odstavek §15.a InsO).

---

⁷⁰§15.a InsO

Obveznost predložitve predloga za pravne osebe in družbe brez pravne osebnosti

(1) Če postane pravna oseba plačilno nesposobna ali prezadolžena, morajo člani poslovodstva ali likvidatorji brez krivdnega odlašanja, vendar najpozneje tri tedne po nastopu plačilne nesposobnosti ali prezadolžitve, vložiti predlog za začetek stečajnega postopka. Enako velja za zastopnike družbenikov, pooblaščenih za zastopanje družbe, ali likvidatorje družbe brez pravne osebnosti, pri kateri noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba; to ne velja, če k osebno odgovornim družbenikom spada še druga družba, pri kateri je družbenik, ki osebno jamči, fizična oseba.

(2) Pri družbi v smislu 2. stavka prvega odstavka se smiselno uporablja prvi odstavek, če so zastopniki družbenikov, ki so pooblaščenih za zastopanje družbe, že sami družbeniki, pri katerih noben osebno odgovorni družbenik ni fizična oseba, ali se povezovanje družb na tak način nadaljuje.

(3) Kadar družba z omejeno odgovornostjo nima vodstva, mora tudi vsak družbenik – v primeru delniške družbe ali zadruga brez vodstva pa tudi vsak član nadzornega sveta – vložiti predlog, razen če oseba ni seznanjena s plačilno nesposobnostjo in prezadolženostjo ali dejstvom, da ni vodstva.

(4) S kaznijo odvzema prostosti do treh let ali denarno kaznijo se kaznuje, kdor v nasprotju s 1. stavkom prvega odstavka, tudi v povezavi z 2. stavkom drugega odstavka ali tretjim odstavkom, predloga za začetek stečajnega postopka ne vložijo pravilno ali pravočasno.

(5) Če storilec v primerih iz četrtega odstavka ravna malomarno, je kaznovan s kaznijo odvzema prostosti do enega leta ali denarno kaznijo.

Podobno določa § 69 IO⁷¹. Po določbi drugega odstavka je treba v primeru, če so izpolnjeni pogoji za uvedbo insolventnega postopka (§ 66 in § 67), uvedbo predlagati brez krivdnega odlašanja, najpozneje pa 60 dni po nastopu plačilne nesposobnosti. Ne šteje se, da se je z vložitvijo predloga krivdno odlašalo, če je bil sanacijski postopek skrbno voden z lastnim upravljanjem.

Pri plačilni nesposobnosti, ki nastopi zaradi naravne katastrofe (poplava, snežni ali zemeljski plaz, udar, potres, žled ali podobne katastrofe s takšnim obsegom), se rok v drugem odstavku podaljša na 120 dni. Obveznost predlagati insolventni postopek po drugem odstavku navedenega člena IO velja za fizične osebe, družbenike z neomejenim jamstvom in likvidatorje registrirane osebne družbe in zastopnike pravnih oseb v organih.

V skladu z nadaljnjo določbo §69 IO (peti odstavek) pa imajo upniki v insolventnem postopku možnost, da uveljavljajo odškodninske zahtevke zaradi poslabšanja stečajne mase zaradi kršitve obveznosti po drugem odstavku, in sicer po pravnomočnosti razveljavitve insolventnega postopka.

Predlagana nova določba 33.a člena premika pripravo ustreznih ukrepov/protiukrepov ter poročanja organom nadzora v fazo, ko družbi insolventnost (še/že) grozi. Če družba postane insolventna, pa morajo v skladu s predlagano spremembo 38. člena ZFPPIPP poslovodstvo, če tega ni, pa osebe iz predlaganega tretjega odstavka, v enem mesecu, v primeru izrednih dogodkov pa v treh mesecih po nastanku insolventnosti vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti.

K 22. členu (39. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 39. člena ZFPPIPP je glede obveznosti poslovodstva v zvezi s postopkom prisilne poravnave določeno, da v primeru, če je mnenje poslovodstva iz 4. točke tretjega odstavka 35. člena zakona pritrdilno in če skupščina ne sprejme sklepa iz prvega odstavka 36. člena zakona ali v roku za vpis in vplačilo delnic niso vpisane in vplačane vse delnice, ki so predmet povečanja osnovnega kapitala iz prvega odstavka 37. člena zakona, mora poslovodstvo vložiti popoln predlog za prisilno poravnavo v treh mesecih po nastanku insolventnosti (prvi odstavek), in nadalje, da mora poslovodstvo zagotoviti, da družba med postopkom prisilne poravnave pravočasno ravna v skladu z zapovedmi in ne krši prepovedi, določenih v 4. poglavju tega zakona (drugi odstavek veljavnega 39. člena). Predlagatelj glede na prenovljeno določbo 38. člena, ki določa, da mora v primeru, če družba postane insolventna, poslovodstvo brez odlašanja, vendar najpozneje v enem mesecu po nastanku insolventnosti vložiti

---

⁷¹§ 69 IO

Pisni predlog dolžnika

(1) Na pisni predlog dolžnika je treba takoj uvesti insolventni postopek. Obvestilo o ustavitvi plačil, ki ga da dolžnik sodišču, se šteje kot pisni predlog. V sklepu o uvedbi insolventnega postopka je treba na vsak način utemeljiti, da so izpolnjeni pogoji za krajevno pristojnost.

(2) Če so izpolnjeni pogoji za uvedbo insolventnega postopka (§ 66 in § 67), je treba uvedbo predlagati brez krivdnega odlašanja, najpozneje pa šestdeset dni po nastopu plačilne nesposobnosti. Predlog pa se ne šteje, da se z njim krivdno odlašajo, če je bila uvedba sanacijskega postopka skrbno vodena z lastnim upravljanjem.

(2 a) Pri plačilni nesposobnosti, ki nastopi zaradi naravne katastrofe (poplava, snežni plaz, pritisk snega, plaz, podor, orkan, potres ali podobne katastrofe s takšnim obsegom), se rok v drugem odstavku podaljša na 120 dni.

(3) Obveznost po drugem odstavku velja za fizične osebe, družbenike z neomejenim jamstvom in likvidatorje registrirane osebne družbe in zastopnike pravnih oseb v organih. Če takšna oseba ni popolnoma opravilno sposobna, velja ta obveznost za njihove zakonite zastopnike. Če je oseba, določena za zastopanje, osebna družba, ki jo je sam registriral, ali pravna oseba ali se združenje nadaljuje na ta način, velja ustrezno prvi stavek.

(4) Če predloga ne podajo vse fizične osebe, katerih obveznost za predložitev predloga izhaja iz tretjega odstavka, morajo preostali izvedeti za predlog. Če se soglasje o predlogu ne more doseči ali pa pravočasna obvestitev ni možna, je treba insolventni postopek uvesti le, če se je plačilna nesposobnost verjetno izkazala. Enako velja, če uvedbe insolventnega postopka o zapuščini ne zahtevajo vsi dediči.

(5) Upniki v insolventnem postopku lahko uveljavljajo odškodninske zahtevke zaradi poslabšanja stečajne kvote zaradi kršitve obveznosti po drugem odstavku šele po pravnomočnosti razveljavitve insolventnega postopka.

predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti (bodisi predlagati začetek postopka prisilne poravnave bodisi začetek stečajnega postopka), predlaga črtanje določbe prvega odstavka. Poslovodstvo bo namreč moralo v vseh primerih iz veljavnega prvega odstavka 39. člena vložiti popoln predlog za prisilno poravnavo že na podlagi spremenjenega prvega odstavka 38. člena in to brez odlašanja oziroma najpozneje v roku enega meseca od dneva nastopa insolventnosti. Tudi postopek prisilne poravnave namreč sodi med postopke zaradi insolventnosti (1. točka prvega odstavka veljavnega 5. člena ZFPPIPP). Po spremenjeni določbi 39. člena, s katero je črtan prvi odstavek, mora v skladu z veljavnim drugim odstavkom, ki sedaj predstavlja besedilo člena, poslovodstvo zagotoviti, da družba med postopkom prisilne poravnave pravočasno ravna v skladu z zapovedmi in ne krši prepovedi, določenih v 4. poglavju zakona, ki ureja postopek prisilne poravnave.

K 23. členu (nov 40.a člen ZFPPIPP):

V pododdelku 2.2.2: Posebna pravila o obveznostih pri prisilni poravnavi predlagatelj v predlaganem novem 40.a členu izrecno določa prepoved izplačila dobička in vračila vplačil družbenikom po potrjeni prisilni poravnavi. Dokler namreč dolжник ne plača terjatev vseh upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava, v deležu in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi, družba ne sme opraviti izplačila dobička, rednega zmanjšanja osnovnega kapitala z izplačilom družbenikom oziroma vračila naknadnih vplačil družbenikom, vračila posojil družbenikom, čeprav so ta zavarovana, ali poplačila drugih tovrstnih terjatev v korist družbenikov. Za kršitev prej navedenih prepovedi se po predlaganem drugem odstavku smiselno uporabljajo določbe ZGD-1 o vračilu prepovedanih izplačil družbenikom.

Določba 496. člena ZGD-1 je namenjena sankcioniranju ravnanj, ki so v nasprotju s pravili ohranjanja osnovnega kapitala iz 495. člena ZGD-1, in sicer je treba plačila, ki so bila opravljena v nasprotju s 495. členom ZGD-1, vrniti družbi.

Ker po določbi 497. člena ZGD-1 družbeniki niso v nobenem primeru dolžni vrniti zneskov, ki so jih v dobri veri dobili kot delež pri dobičku, razen v primeru, kadar je šlo za plačila, opravljena v nasprotju s 495. členom ZGD-1, je predlagana določba potrebna. Korporacijske pravice namreč poleg upravljalvskega upravičenja (pravice do udeležbe pri upravljanju) vključujejo tudi premoženjske pravice (pravico do udeležbe v dobičku in pravico do ostanka premoženja po poplačilu upnikov). Predlagatelj ocenjuje, da se morajo v primeru kolizije navedene premoženjske pravice umakniti obveznostim iz naslova potrjene prisilne poravnave, dokler slednje niso v celoti poplačane. S predlagano določbo se tako izrecno prepoveduje izplačilo dobička, vračilo naknadnih vplačil (d. o. o.) in izplačilo vložkov (redno zmanjšanje osnovnega kapitala) pred poplačilom terjatev vseh upnikov, za katere učinkuje prisilna poravnava (v deležu in z obrestmi, kot so v njej določeni).

V zvezi s predlagano določbo predlagatelj še dodaja, da je v skladu z določbo prvega odstavka 9. člena ZFPPIPP družbenik oziroma družbenica:

1. družbenik družbe z neomejeno odgovornostjo, komanditne družbe ali družbe z omejeno odgovornostjo,
2. delničar oziroma delničarka delniške družbe ali komanditne delniške družbe,
3. ustanovitelj oziroma ustanoviteljica ali član druge pravne osebe.

K 24. členu (42. člen ZFPPIPP):

Veljavni 42. člen ZFPPIPP ureja odškodninsko odgovornost članov poslovodstva. Poslovodstvo je po prvem odstavku upnikom odgovorno za škodo, ki so jo imeli, ker v stečajnem postopku niso dosegli polnega plačila, če je bil nad družbo začet stečajni postopek in če poslovodstvo pred začetkom stečajnega postopka: ni pravočasno opravilo dejanj iz 35. (priprava poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja), 36. (sklic skupščine), 37. (vpis in vplačilo novih delnic), 38. (obveznost vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti) ali 39. člena (obveznosti glede postopka prisilne poravnave) ali pa je ravnalo v nasprotju s prepovedmi iz 34. člena (obveznosti pri nastanku insolventnosti). Če

poslovodstvo ne dokaže drugače, velja, da je imel upnik zaradi opustitev ali dejanj poslovodstva iz prvega odstavka tega člena škodo, ki je enaka razliki med celotnim zneskom njegove terjatve in zneskom, do katerega je bila ta terjatev plačana v stečajnem postopku (drugi odstavek 42. člena ZFPPIPP). Dodana so tudi pravila glede odgovornosti posameznih članov poslovodstva, v primeru, da ima to dva ali več članov.

Glede na prej opisane spremembe 35. do 39. člena se posledično spreminjajo tudi določbe o odškodninski odgovornosti članov poslovodstva. Predlagano je torej, da se odgovornost poslovodstva za škodo, ki so jo imeli upniki, ker v stečajnem postopku niso dosegli polnega poplačila, če je bil nad družbo začet stečajni postopek, določi za primer, da to pred začetkom postopka ni: 1. pravočasno opravilo dejanj iz 38. člena (torej ni pravočasno vložilo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti) ali 2. je ravnalo v nasprotju s prepovedmi iz 34. in 39. člena.

V petem odstavku, ki določa oprostitev odgovornosti posameznega člana poslovodstva, pa je predlagana sprememba določbe tako, da se črta posebna oprostitevna določba za primere, ko član poslovodstva, ki je odgovoren za finančno poslovanje družbe, ni pravočasno pripravil ustreznih strokovnih podlag. Navedeni razlog je po mnenju predlagatelja že zajet v 1. točki navedenega odstavka. Posamezen član poslovodstva mora namreč, zato da doseže oprostitev odškodninske odgovornosti, dokazati:

1. da dejanj, določenih v 38. členu tega zakona, ni mogel opraviti samostojno, in je na seji poslovodstva predlagal, da se opravijo, a so drugi člani poslovodstva temu nasprotovali, ali
2. da za kršitev prepovedi iz 34. in 39. člena tega zakona ni vedel ali jih ni mogel preprečiti, čeprav je ravnal v skladu s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij.

Predlagatelj meni, da je nasprotovanje iz prej navedene 1. točke lahko dejansko ali pa je nanj mogoče sklepati iz opustitve določenih ravnanj drugih članov poslovodstva, na primer tudi tako, da posamezni člani ne pripravijo določenih strokovnih podlag, ki bi jih bili, če bi ravnali v skladu s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij, dolžni pripraviti. V zvezi z odškodninsko odgovornostjo poslovodstva predlagatelj opozarja tudi na 263. člen ZGD-1, ki za primer, če je nad družbo začet stečajni postopek, v petem odstavku določa, da se odškodninski zahtevek uveljavlja za račun vseh upnikov, ki imajo pravico do poplačila svojih terjatev v stečajnem postopku nad družbo tako, da mora odgovorna oseba odškodnino plačati družbi kot stečajnemu dolžniku. Odškodninski zahtevek je upravičen uveljavljati stečajni upravitelj v imenu družbe kot stečajnega dolžnika in vsak upnik, ki je v skladu z zakonom, ki ureja postopke zaradi insolventnosti, upravičen opravljati procesna dejanja v stečajnem postopku nad družbo, v svojem imenu in za račun družbe kot stečajnega dolžnika. Določen je tudi poseben zastaralni rok, in sicer odškodninski zahtevki iz 263. člena ZGD-1 zastarajo v petih letih od nastanka škode, če gre za odškodninski zahtevek v družbah, v katerih imata Republika Slovenija ali lokalna skupnost prevladujoč vpliv, pa je zastaralni rok podaljšan na deset let od nastanka škode.

K 25. členu (43. člen ZFPPIPP):

Predlagatelj v 43. členu ZFPPIPP, ki ureja odškodninsko odgovornost članov nadzornega sveta v prvem odstavku, pomensko odpira določbo o solidarni odgovornosti za škodo, ki so jo utrpeli upniki, ker v stečajnem postopku niso dosegli polnega poplačila, če je bil nad družbo začet stečajni postopek in je to posledica kršitve njihovih nalog. Kršitve so tako v prvem odstavku po novem opredeljene primeroma, in sicer:

1. če je poslovodstvo v zadnjih dveh letih pred začetkom stečajnega postopka na podlagi poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja predlagalo skupščini sprejetje sklepa o povečanju osnovnega kapitala z vložki in:

– je nadzorni svet temu nasprotoval, ker je presodil, da družba ni insolventna

2. če od posloводства niso zahtevali poročil po drugem in četrtem odstavku 272. člena ZGD-1, čeprav bi jih morali zahtevati po pravilih poslovnofinančne stroke ali stroke upravljanja podjetij,
3. če bi na podlagi letnega poročila ali drugih poročil posloводства lahko ugotovili, če bi ravnali s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij, da družbi insolventnost grozi ali je postala insolventna, pa niso z ukrepi, ki so v njihovi pristojnosti, zagotovili, da posloводство pravočasno opravi dejanja iz 38. člena tega zakona, ali preprečili dejanja v nasprotju s prepovedmi iz 34. ali 39. člena ZFPPIPP.

Spremenjena določba tako omogoča uveljavljanje odškodninskih zahtevkov tudi zaradi škode, ki bi nastala zaradi opustitve drugih nalog nadzornega sveta, ki v določbi sicer niso izrecno navedene, seveda v primeru, da so izpolnjene vse predpostavke odškodninske odgovornosti, med katerimi je poleg protipravnosti ravnanja/opustitve, nastale škode in odgovornosti, tudi vzročna zveza med dejanji ali opustitvami članov nadzornega sveta in škodo. Glede vzročne zveze pa (po nespremenjeni določbi drugega odstavka 43. člena) ob smiselni uporabi drugega odstavka 42. člena velja, da je imel upnik zaradi opustitev ali dejanj nadzornega sveta škodo, ki je enaka razliki med celotnim zneskom njegove terjatve in zneskom, do katerega je bila terjatev plačana v stečajnem postopku, pri čemer se nadzorni svet odgovornosti za škodo lahko razbremeni, če dokaže drugače. Še vedno se za oprostitev odgovornosti članov nadzornega sveta smiselno uporabljata tudi četrti in peti odstavek 42. člena ZFPPIPP. Slednji glede na predlagano spremembo ureja oprostitev odškodninske odgovornosti za dejanja po 38. ter kršitve prepovedi iz 34. in 39. člena ZFPPIPP.

K 26. členu (44.u člen ZFPPIPP):

Po določbi prvega odstavka veljavnega 44.u člena, v katerem so opredeljeni razlogi za ustavitev postopka preventivnega prestrukturiranja, je po 5. točki razlog tudi ta, da dolžnik za več kot 15 dni zamuja s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcev.

V skladu z napotili Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti (recital 60 in 61) bi delavci morali biti ves čas postopkov preventivnega prestrukturiranja v celoti zaščiteni na podlagi delovnega prava. Zlasti se ne bi smelo posegati v pravice delavcev, zagotovljene z direktivama Sveta 98/59/ES (12) in 2001/23/ES (13) ter direktivami 2002/14/ES (14), 2008/94/ES (15) in 2009/38/ES (16) Evropskega parlamenta in Sveta. Obveznosti v zvezi z obveščanjem delavcev in posvetovanjem z njimi iz nacionalnega prava, s katerim so prenesene zgoraj navedene direktive, ostajajo popolnoma nespremenjene. To vključuje obveznosti, da so predstavniki delavcev v skladu z Direktivo 2002/14/ES obveščeni o odločitvi za uporabo okvira preventivnega prestrukturiranja in da se z njimi opravi posvetovanje o takšni odločitvi. Tako bi bilo delavcem in njihovim predstavnikom treba zagotoviti ne le informacije o predlaganem načrtu prestrukturiranja, temveč bi, glede na potrebo po zagotovitvi ustrezne ravni varstva delavcev, morale države članice neporavnane terjatve delavcev izvzeti iz vsake prekinitev posameznih postopkov izvršbe, ne glede na to, ali take terjatve nastanejo pred odobritvijo prekinitev ali po njej. Prekinitev izvršbe neporavnanih terjatev delavcev bi morala biti dopustna samo za zneske in obdobje, za katere države članice plačilo takih terjatev učinkovito jamčijo na podobni ravni z drugimi sredstvi v skladu z nacionalnim pravom. Kadar so z nacionalnim pravom določene omejitve odgovornosti jamstvenih ustanov, bodisi v smislu trajanja jamstva bodisi zneska, ki se plača delavcem, bi morali imeti delavci možnost uveljavljati kakršno koli neizpolnitev obveznosti v okviru svojih terjatev zoper delodajalca tudi med obdobjem prekinitev. Po drugi strani bi države članice lahko izključile terjatve delavcev iz področja uporabe okvirov preventivnega prestrukturiranja in jih zaščitile na podlagi nacionalnega prava.

Tudi glede na določbo 13. člena navedene direktive v postopku preventivnega prestrukturiranja v primeru grozeče insolventnosti ni primerna določba, ki plače delavcev kakor koli omejuje ali jih opredeljuje drugače, kot so bile te dogovorjene v pogodbi o zaposlitvi. Če delodajalec ne zmore več plačila plač delavcev v višini, dogovorjeni s pogodbo o zaposlitvi oziroma zamuja z njihovim izplačilom,

se po oceni predlagatelja zmožnost dolžnika, da bo s prestrukturiranjem odpravil grozečo insolventnost, postavlja pod velik vprašaj. Glede na navedeno je predlagana sprememba navedenega pogoja iz 5. točke prvega odstavka 44.u člena, tako da bo razlog za ustavitev postopka preventivnega prestrukturiranja podan tudi v primeru, če bo dolžnik za več kot 15 dni zamujal s plačilom plač delavcem ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcev. Predlagatelj s tem izboljšuje varstvo pravic delavcev v postopkih prestrukturiranja v primeru grozeče insolventnosti.

K 27. členu (naslov 3. poglavja in oddelka 3.1):

Kot že pojasnjeno v uvodnem delu gradiva, je glede na spremenjen koncept oziroma uvedbo pojma »grozeče insolventnosti« predlagatelj prilagodil tudi naslov 3. poglavja, ki se v veljavnem ZFPPIPP glasi »SKUPNA PRAVILA O POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI« ter ga preimenoval v »SKUPNA PRAVILA O POSTOPKU SODNEGA PRESTRUKTURIRANJA ZARADI GROZEČE INSOLVENTNOSTI IN O POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI«, naslov oddelka 3.1 pa nadomestil z naslovom »Temeljna pravila o postopku sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti in o postopkih zaradi insolventnosti«. Obširnejše pojasnilo s spremembi vsebuje obrazložitev novega 13.a člena (**6. člen** predloga).

Predlagana določba 13.a člena grozečo insolventnost opredeljuje kot položaj, ki nastane, če je verjetno, da bo v obdobju enega leta dolžnik postal insolventen. Za reševanje navedenega položaja pa sta s predlagano spremembo predvidena dva postopka (novi 4.a člen), in sicer: postopek preventivnega prestrukturiranja, ki ga ureja veljavni ZFPPIPP v določbah 44.b do 44.z, in na novo predvideni postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti (več v obrazložitvi k **74. členu** predloga).

K 28. in 29. členu (48.a in 48.b člen ZFPPIPP):

Izvajanje določb zakona, ki strankam omogočajo sporazumno mediacijo pred vložitvijo tožbe (48.b člen), je privedlo do ugotovitve, da je rok, ki določa fikcijo v zvezi z zaključkom mediacije v primeru, ko se ta izvede, prekratek in kljub prizadevanjem strank ne omogoča izvedbe mediacijskega postopka z zapisom sodne poravnave. Po določbi šestega odstavka 48.b člena se namreč šteje, da je bil postopek mediacije neuspešno zaključen, če ni bil dosežen dogovor o rešitvi spora v roku 30 dni od začetka postopka mediacije, pri čemer se postopek mediacije po 48.b členu začne z dnem, ko stranke sklenejo pisni sporazum o reševanju spora z mediacijo (drugi odstavek 48.b člena).

Glede spora, ki nastane v insolventnem postopku, v katerem sodeluje stečajni upravitelj in (le) tisti upnik stečajnega dolžnika, katerega terjatev je bila prerekana, mora zaradi varovanja načela enakega obravnavanja upnikov tudi v mediacijskem postopku, ki je sicer zaupne narave, stečajni upravitelj pred sklenitvijo sodne poravnave pridobiti soglasje sodišča. Upravitelj stečajne mase mora namreč za vsak posel upravljanja stečajne mase pred sklenitvijo pogodbe ali izvedbo drugega pravnega posla, pri čemer med upravljanje stečajne mase sodi tudi sklenitev sodne ali zunajsodne poravnave oziroma izvedba drugega pravnega posla oziroma dejanja s smiselno enakim učinkom, v postopkih oziroma glede zahtevkov iz pododdelkov 2.2.3 (Odškodninska odgovornost članov posloводства in nadzornega sveta družbe do upnikov) in 5.3.4 (Izpodbijanje pravnih dejanj stečajnega dolžnika) ter oddelka 5.6 (Posebna pravila o preizkusu terjatev ter ločitvenih in izločitvenih pravic) ZFPPIPP, pridobiti soglasje sodišča (drugi odstavek veljavnega 322. člena). Pravni posel, ki ga upravitelj sklene ali izvede v nasprotju z drugim odstavkom 322. člena, nima pravnega učinka.

Predlagatelj se zaveda, da je eno temeljnih načel stečajnega postopka tudi njegova hitrost, vendar je zaradi v praksi izkazane neizvedljivosti določb 48.b člena, prav zaradi roka, v katerem mora biti izveden celoten mediacijski postopek, zapisan predlog poravnave in pridobljeno soglasje sodišča, predlagano podaljšanje roka tako v šestem odstavku 48.b člena kot tudi v primerljivi določbi šestega odstavka 48.a

člena, v katerem je sicer urejena obvezna mediacija v postopkih zaradi insolventnosti, s 30 na 60 dni. Predlagatelj ocenjuje, da dodatnih 30 dni, ki jih predlagana določba daje na voljo za izvedbo mediacijskega postopka, ne bo bistveno vplivalo na hitrost stečajnega postopka, če bo postopek mediacije neuspešen, bo pa precej izboljšalo možnosti za mirno rešitev spora in s tem prispevalo k skrajšanju trajanja stečajnega postopka, če bo spor rešen s sklenitvijo sodne poravnave.

Dodatno se v obeh predlaganih odločbah izrecno ureja pristojnost sodišča za sklenitev sodne poravnave po zaključenem mediacijskem postopku. Stranke lahko za reševanje spora izberejo mediacijo, ki se izvaja v programih sodišč po določbah Zakona o alternativnem reševanju sodnih sporov⁷² (ZARSS), ali pa sklenejo sporazum o mediaciji pri drugem ponudniku tovrstnih postopkov. Če stranke v mediacijskem postopku dosežejo dogovor, bi v skladu z določbo 309. člena Zakona o pravnem postopku⁷³ (ZPP) morale predlog za sklenitev sodne poravnave predložiti okrajnemu sodišču. Glede na specifičnost sporov in izrecno določeno atrakcijo pristojnosti v sporih v stečajnih postopkih predlagatelj pristojnost za sklenitev sodne poravnave izrecno prenaša na sodišče, ki je ali izdalo sklep o napotitvi na mediacijo (predlagani sedmi odstavek 48.a člena) ali pa bi bilo pristojno za odločanje v sporu (predlagana sprememba četrtega odstavka 48.b člena). Za zapis in sklenitev sodne poravnave v sporu, ki nastane v zvezi s stečajnim postopkom in ga stranke rešijo z dogovorom v mediaciji (sodno poravnavo ali umikom tožbe), bo tako vedno pristojno okrajno sodišče (prim. 8. točko drugega odstavka 32. člena ZPP). O sklenitvi sodne poravnave morajo stranke mediacijskega postopka v treh dneh obvestiti sodišče, ki vodi postopek zaradi insolventnosti.

K 30. členu (61. člen ZFPPIPP):

Predlagatelj je tekom strokovnega usklajevanja prejel pripombo s strani sodišč in upraviteljev, da je postopek preizkusa terjatev vedno bolj zahteven. Opraviti ga je treba temeljito in v primeru večjega števila prijavljenih terjatev (npr. nad 1000 prijavljenih terjatev) je veljavni zakonski rok iz drugega odstavka (ki določa možnost podaljšanja tega roka) prekratek. Da v postopkih ne bi prihajalo do prekoračitev rokov, ki jih ni mogoče pripisati nepravočasno opravljenemu delu oziroma zamudi upravitelja temveč je v konkretnem primeru zamuda posledica velikega števila prijavljenih terjatev, ki jih mora upravitelj preizkusiti, je predlagano podaljšanje navedenega roka. Predlagano je, da sme sodišče zaradi velikega števila prijavljenih terjatev, ki jih upravitelj v roku enega meseca (glej prvi odstavek veljavnega 61. člena ZFPPIPP) ne more preizkusiti, na upraviteljevo zahtevo podaljšati navedeni rok, vendar največ za tri mesece.

K 31. členu (71. člen ZFPPIPP):

Veljavni 71. člen določa pravila za poznejši preizkus terjatev, in sicer tistih pravočasno prijavljenih terjatev iz tretjega ali četrtega odstavka 59. člena ZFPPIPP, ki niso bile vključene v osnovni seznam preizkušenih terjatev. O teh terjativah se mora upravitelj izreči tako, da sodišču predloži seznam teh terjatev (dodatni seznam preizkušenih terjatev). Glede na določbe tretjega in četrtega odstavka 59. člena ZFPPIPP gre za terjatev upnika, proti kateremu je bila vložena tožba za izpodbijanje pravnih dejanj stečajnega dolžnika, ki mora v enem mesecu po dnevu, ko mu je vročena tožba, svojo terjatev prijaviti kot pogojno terjatev, ki je nastala po tretjem odstavku 278. člena ZFPPIPP, ter upnika, ki je stečajnemu dolžniku prostovoljno pred vročitvijo tožbe vrnil korist, pridobljeno z izpodbojnim pravnim dejanjem. Slednji mora svojo terjatev, ki je nastala po tretjem odstavku 278. člena, prijaviti v enem mesecu po vračilu koristi.

⁷² Uradni list RS, št. 97/09 in 40/12 – ZUJF.

⁷³ Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZARbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US, 48/15 – odl. US, 6/17 – odl. US, 10/17, 16/19 – ZNP-1 in 70/19 – odl. US.

V okviru strokovnega usklajevanja je Zbornica upraviteljev Slovenije opozorila, da je v zvezi z 298.a členom ZFPPIPP podana pravna praznina. Če namreč upravitelj ne vključi hipotekarne terjatve, ki je vpisana v zemljiški knjigi v osnovni seznam in ločitveni upnik zoper predmetni seznam ne vloži ugovora, je možno takšno situacijo razlagati, da se je tak upnik odpovedal svoji zavarovani terjatvi oziroma da je ta prenehala. Dodatni osnovni seznam preizkušenih terjatev je namreč dopustno izdelati v zvezi s terjatvami iz 298.a člena v zvezi z 71. členom ZFPPIPP zgolj v primeru, če je bil vpis hipoteke v zemljiško knjigo opravljen po začetku stečajnega postopka in učinkuje pred začetkom stečajnega postopka. V primeru, da je bila hipoteka ob začetku stečajnega postopka že vpisana v zemljiški knjigi, pa je iz kakršnegakoli razloga izpadla iz osnovnega seznama preizkušenih terjatev in upnik zoper seznam tudi ne vloži ugovora, usoda take terjatve ni jasna. Kot že zapisano, bi bila mogoča tudi razlaga, da se je upnik svoji zavarovani terjatvi odpovedal in je ta prenehala.

Predlagatelj se strinja z Zbornico upraviteljev Slovenije, da bi tudi za opisane primere morala obstajati možnost, da upravitelj tako terjatev vključi v dodatni seznam preizkušenih terjatev ter nastalo situacijo na tak način uredi. Zato je predlagano, da se prvi odstavek 71. člena ZFPPIPP dopolni na način, da se mora tudi o pravočasno prijavljenih terjatvah iz drugega odstavka 298.a člena ZFPPIPP, ki niso bile vključene v osnovni seznam preizkušenih terjatev, upravitelj izreči tako, da sodišču predloži seznam teh terjatev – dodatni seznam preizkušenih terjatev.

K 32. členu (76. člen ZFPPIPP):

Po veljavnem 76. členu ZFPPIPP je upniški odbor organ upnikov, ki v postopku zaradi insolventnosti opravlja procesna dejanja, za katera zakon določa, da jih je pristojen opraviti upniški odbor za račun vseh upnikov, ki so stranke tega postopka. Z dopolnitvijo navedene določbe želi predlagatelj izpostaviti in poudariti namen delovanja upniškega odbora. To delovanje mora biti usmerjeno v to, da se zavarujejo koristi upnikov v stečajnem postopku. Upniški odbor tako svojih procesnih upravičenj ne sme uporabljati za namene, ki niso povezani z zavarovanjem koristi upnikov v konkretnem stečajnem postopku, saj bi to lahko pomenilo tudi zlorabo procesnih pravic (prim. tudi določbo 11. člena ZPP).

K 33. členu (79. člen ZFPPIPP):

Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti močno poudarja skrb za zaposlene in nekdanje zaposlene. Da bi okrepili podporo delavcem in njihovim predstavnikom, bi države članice morale zagotoviti, da imajo predstavniki delavcev dostop do relevantnih in posodobljenih informacij v zvezi z razpoložljivostjo orodij za zgodnje opozarjanje, morale pa bi biti tudi zmožne predstavnikom delavcev nuditi podporo pri oceni gospodarskega položaja dolžnika (23. recital). Nadalje je v recitalih 60 do 62 med drugim poudarjeno, da bi morali biti delavci ves čas postopkov preventivnega prestrukturiranja v celoti zaščiteni na podlagi delovnega prava. To vključuje tudi obveznost, da so predstavniki delavcev obveščeni o odločitvi za uporabo okvira preventivnega prestrukturiranja in da se z njimi opravi posvetovanje o takšni odločitvi. Delavcem in njihovim predstavnikom bi bilo treba zagotoviti informacije o predlaganem načrtu prestrukturiranja. Navedena direktiva pa tudi ne bi smela posegati v pravici do obveščanja in posvetovanja, zagotovljeni z Direktivo 2002/14/ES, med drugim tudi o odločitvah, ki bi lahko povzročile precejšnje spremembe v organizaciji dela ali pogodbenih razmerjih, da bi se doseglo soglasje o takšnih odločitvah.

Predlagatelj poskuša tudi s predlagano spremembo sestave upniškega odbora, po kateri je eden od članov upniškega odbora imenovan izmed upnikov prednostnih terjatev, izboljšati položaj upnikov s tovrstnimi terjatvami (glej prvi in drugi odstavek 21. člena ZFPPIPP), med katere sodijo tudi plače in nadomestila plač za zadnjih šest mesecev pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, odškodnine za poškodbe povezane z delom, in poklicne bolezni, neizplačane odpravnine, plače in nadomestila plač delavcev za prenehanje delovnega razmerja pred začetkom stečajnega postopka, pa plače in nadomestila plač delavcev, ki jim je upravitelj odpovedal pogodbo o zaposlitvi in druge. Sodelovanje predstavnika upnikov prednostnih terjatev v upniškem odboru daje tej kategoriji upnikov boljši in hitrejši

dostop do informacij glede položaja dolžnika in poteka postopka ter na ta način pomembno izboljšuje dostop do pravnega varstva za zavarovanje pravic in interesov te kategorije upnikov, v kateri je zastopana tudi najbolj ranljiva skupina upnikov – nekdanji delavci. Upniški odbor ima namreč v skladu s predlagano dopolnitvijo 87. člena ZFPPIPP pristojnost, da: 1. odloča o mnenju ali soglasju o zadevah, določenih z zakonom, 2. obravnava poročila, ki jih mora v skladu z zakonom predložiti upravitelj, 3. ima pravico pregledati poslovne knjige in dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj od dolžnika, 4. ima pravico pregledati dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom, in 5. izvaja druge pristojnosti, določene z zakonom.

K 34. členu (87. člen ZFPPIPP):

Veljavni 87. člen ZFPPIPP določa pristojnosti upniškega odbora, ki: 1. odloča o mnenju ali soglasju o zadevah, določenih z zakonom, 2. obravnava poročila, ki jih mora v skladu z zakonom predložiti upravitelj, in 3. izvaja druge pristojnosti, določene z zakonom (prvi odstavek navedenega člena). Zaradi uresničevanja svojih pravic in izvajanja svojih pristojnosti ima upniški odbor pravico pregledati poslovne knjige in celotno dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj v stečajnem postopku ter pregledati dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom (drugi odstavek 87. člena).

Na pomanjkljivosti te veljavne ureditve je večkrat opozorilo Združenje stečajnih upnikov. Upniški odbor sme namreč po veljavni ureditvi pridobiti potrebne podatke s pregledom poslovnih knjig in celotne dokumentacije, ki jo je prevzel upravitelj v stečajnem postopku ali ki jo je upravitelj dolžan voditi, le za izvajanje svojih (prej naštetih) nalog iz prvega odstavka navedenega člena. Navedena določba se pokaže kot pretirano ozka, saj upnikom prek upniškega odbora ne omogoča na primer pridobivanja potrebnih informacij za oceno smotrnosti izpodbijanja pravnih poslov ali prerekanja terjatev, kar je brez dvoma bistveno za uveljavljanje pravic upnikov. Brez potrebnih informacij namreč ni mogoče uspešno uveljavljati zahtevkov, s katerimi bi upniki lahko zasledovali načelo sorazmernega poplačila, ali dosegli povečanje deleža poplačila svojih terjatev z izpodbijanjem pravnih poslov in posledičnim povečanjem stečajne mase. Zato je predlagana dopolnitev prvega odstavka 87. člena tako, da ima upniški odbor poleg obstoječih pristojnosti tudi pravico pregledati poslovne knjige in dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj od dolžnika in tudi dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom.

Nadgradnja obstoječe pravice upniškega odbora do pregledovanja dokumentacije je do neke mere podobna ureditvi v 79. členu nemškega InsO, ki določa, da ima skupščina upnikov pravico, da od stečajnega upravitelja zahteva posamezne informacije in poročilo o stanju poslov in samem poslovanju. Če odbor upnikov ni imenovan, lahko skupščina upnikov naroči tudi revizijo upraviteljevega finančnega prometa in finančnega stanja. Sicer pa ima po določbi 97. člena InsO dolžnik dolžnost stečajnemu sodišču, stečajnemu upravitelju, odboru upnikov in na podlagi sodne odredbe tudi skupščini upnikov poslati informacije o vseh okoliščinah, ki so povezane s stečajnim postopkom. Razkriti mora (z določenimi omejitvami) tudi dejstva, zaradi katerih bi lahko bil sprožen pregon zaradi kaznivega dejanja ali prekrška. Te obveznosti dolžnika se lahko izvršijo tudi s prisilno privedbo na zaslišanje ali celo priprtjem (98. člen InsO).

S spremembo določbe prvega odstavka 87. člena je upniškemu odboru, tudi zaradi nadzora nad delom upravitelja v zvezi z izvajanjem njegovih nalog in pristojnosti, dana pravica pregledati dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom. Stečajni upravitelj je namreč po veljavnem 98. členu dolžan svoje naloge in pristojnosti opravljati v skladu s pravili ZFPPIPP in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, z drugimi zakoni, ki se uporabljajo za insolventnega dolžnika, in predpisi, izdanimi na njihovi podlagi ter v skladu s pravili stroke oseb, ki kot mandatarji opravljajo posle za druge osebe. Pri opravljanju svojih nalog in pristojnosti pa mora ravnati:

1. vestno in pošteno,
2. z ustrežno profesionalno skrbnostjo ter
3. tako, da varuje in uresničuje interese upnikov, ki mu morajo biti vodilo pri opravljanju teh nalog in pristojnosti.

Vodilo pri poslovanju upravitelja je, da varuje in uresničuje interese upnikov, da skrbi, da so upniki, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavani enako, in da ne sme omogočiti ali dopustiti: da posamezni upniki v postopku dosežejo prednostno plačilo ali druge koristi na škodo drugih upnikov, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, ali da druge osebe pridobijo premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso, ne da bi zagotovile enakovredno nasprotno izpolnitev, ali druge koristi na škodo stečajne mase, ki niso v skladu z zakoni, predpisi in pravili stroke iz prvega odstavka tega člena. Prav zato je treba prek upniškega odbora omogočiti upnikom dostop do podatkov in informacij, ki jim omogočajo pregled nad delovanjem upravitelja in dejansko možnost, da v primeru ugotovljenih nepravilnosti pri njegovem delu ukrepajo hitro in učinkovito.

Predlagatelj se hkrati zaveda, da pregledovanje dokumentacije terja določen čas (povezan z zbiranjem in posredovanjem), kar lahko predstavlja precejšnjo oviro hitrosti postopka, če bi se tovrstni pregledi vrstili prepogosto ali celo neutemeljeno. Zato pravico do pregledovanja dokumentacije v stečajnem postopku omejuje na upniški odbor in te pravice nima vsak posamezni upnik oziroma se morajo posamezni upniki v zvezi s tovrstnimi pobudami in predlogi obrniti na upniški odbor. Prav tako bo posamezni upnik do tovrstne dokumentacije lahko dostopal le v konkretnem sodnem postopku (prim. 182.a ZPP) in v skladu s pravili Zakona o poslovnih skrivnostih⁷⁴.

Predlagatelj se zaveda tudi, da lahko dokumentacija, ki jo je prevzel upravitelj od dolžnika, vsebuje podatke, ki so poslovna skrivnost in bi njihovo razkritje povzročilo škodo. Zato je v skladu s predlagano določbo novega drugega odstavka predvideno, da upravitelj lahko zavrne vpogled v dokumentacijo, ki jo je prevzel v stečajnem postopku od dolžnika, če gre za poslovno skrivnost in bi razkritje lahko povzročilo škodo drugi osebi ali za stečajni postopek. Upniški odbor pa lahko v primeru zavrnitve zahteva, da o tem odloči sodišče. Slednje bo pri odločanju o razkritju poslovnih skrivnosti postopalo v skladu z določbami 219.b člena ZPP, ki se v stečajnem postopku glede na določbo prvega odstavka 121. člena ZFPPIPP uporabi smiselno, glede tistih vprašanj, ki v slednjem niso drugače urejena.

Predlagana je tudi sprememba tretjega odstavka, po katerem upniški odbor upnike na njihovo zahtevo obvešča o stanju stečajne mase. O stanju stečajne mase se upniki lahko med drugim seznanijo tudi iz javnih objav na AJPES. Predlagatelj ocenjuje, da je glede na razširjene pristojnosti upniškega odbora pomembnejše, da so upniki obveščeni o ugotovitvah/zaključkih, do katerih pri izvajanju svojih pristojnosti pride upniški odbor. Zato je predlagano, da upniški odbor na zahtevo upnika ali na lastno pobudo obvešča upnike o svojih ugotovitvah.

K 35. členu (95. člen ZFPPIPP):

Veljavni 95. člen ZFPPIPP določa mesto zasedanja upniškega odbora, ki mora praviloma biti na območju sodišča, ki vodi postopek. V skladu s tretjim odstavkom je mesto zasedanja lahko tudi zunaj območja sodišča, ki vodi postopek, če z mestom zasedanja v drugem kraju soglašajo vsi člani upniškega odbora.

Epidemija covid-19 je prikazala prednosti organizacije in izvedbe srečanj »na daljavo«. Predlagatelj je zadržan do ideje, da bi navedene oblike predstavljale primarno obliko izvajanja zasedanj upniškega odbora, ocenjuje pa, da je nujen obstoj možnosti organizacije in izvedbe zasedanja upniškega odbora tudi na ta način. Zato je predlagana dopolnitev tretjega odstavka navedenega člena, po kateri je mesto zasedanja upniškega odbora lahko tudi v kraju zunaj območja sodišča, ki vodi postopek, ali pa se zasedanje lahko opravi prek videokonference, če temu ne nasprotuje večina članov upniškega odbora. Omiljen je torej tudi pogoj za spremembo »mesta« zasedanja upniškega odbora, saj ni več potrebno soglasje članov upniškega odbora. Mesto zasedanja upniškega odbora, ki ga določi sklicatelj seje z

---

⁷⁴ Uradni list RS, št. 22/19.

vabilom (prim. drugi odstavek navedenega člena), mora biti v primeru, če večina članov nasprotuje temu, da se seja opravi v kraju zunaj območja sodišča, ki vodi postopek, ali prek videokonference, v kraju na območju sodišča, ki vodi postopek.

K 36. členu (98. člen ZFPPIPP):

Veljavni 98. člen določa obveznosti upravitelja. Upravitelj mora v skladu s tretjim odstavkom upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako, in ne sme omogočiti ali dopustiti:

1. da posamezni upniki v postopku dosežejo prednostno plačilo ali druge koristi na škodo drugih upnikov, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, ali
2. da druge osebe pridobijo premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso, ne da bi zagotovile enakovredno nasprotno izpolnitev, ali druge koristi na škodo stečajne mase, ki niso v skladu z zakoni, predpisi in pravili stroke iz prvega odstavka tega člena.

Upravitelj pa po mnenju predlagatelja tudi ne sme dopustiti (nobenih) izplačil v nasprotju z določbami ZFPPIPP. Vsako tako izplačilo je namreč mogoče šteti tudi kot zmanjšanje stečajne mase in s tem manjše poplačilo upnikov. Zato je v tej smeri dopolnjen tretji odstavek tako, da upravitelj tudi ne sme omogočiti ali dopustiti: izplačila iz stečajne mase v nasprotju z določbami tega zakona (predlagana nova 3. točka) ali plačila storitev, ki niso potrebne za izvedbo nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti ali plačilo storitev, katerih cena je bistveno višja od primerljive tržne cene teh storitev (predlagana nova 4. točka). Že na tem mestu predlagatelj opozarja, da morebitno izplačilo iz stečajne mase, ki je izvedeno v nasprotju z določbami ZFPPIPP, glede na spremenjeno določbo predstavlja hujšo disciplinsko kršitev (drugi odstavek 120.h člena), za katero se upravitelju lahko izreče denarna kazen v predpisanem razponu, pogojni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja ali celo odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja (prvi odstavek 120.i člena ZFPPIPP).

Veljavni četrti odstavek navedenega člena določa, da mora upravitelj svoja poročila, sezname preizkušenih terjatev in druga pisanja predložiti sodišču v elektronski obliki, podpisana z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom. Minister, pristojen za pravosodje, pa predpiše podrobnejša pravila o vlaganju pisanj upravitelja. Po ZPP, ki se po določbi prvega odstavka 121. člena ZFPPIPP smiselno uporablja v postopkih zaradi insolventnosti glede tistih vprašanj, ki v ZFPPIPP niso urejana drugače, se v skladu s 16.a členom tam, kjer ZPP določa pisno obliko, šteje, da je elektronska oblika enakovredna pisni, če so podatki v elektronski obliki primerni za obdelavo na sodišču, dosegljivi in primerni za poznejšo uporabo. Podatkom v elektronski obliki se glede na drugi odstavek navedenega člena ne sme odreči dokazne vrednosti samo zato, ker so v elektronski obliki. Po drugem odstavku 105.b člena ZPP je tako pisna vloga tudi vloga, ki je v elektronski obliki in je podpisana z elektronskim podpisom, ki je enakovreden lastnoročnemu podpisu (vloga v elektronski obliki). Tako je v tretjem odstavku 105. člena ZPP izrecno določeno tudi, da se za izviren podpis vložnika šteje tako njegov lastnoročni podpis kot tudi elektronski podpis, ki je enakovreden lastnoročnemu. Listine, ki se priložijo vlogi, pa so lahko tudi v prepisu in se kot prepis listine v elektronski obliki šteje elektronska kopija, ki je pretvorjena v obliko, primerno za branje in izpis na papir (prvi odstavek 107. člena). Glede na opisano izenačitev pisne oblike z elektronsko in enakovrednost elektronskega podpisa lastnoročnemu je po mnenju predlagatelja v četrtem odstavku 98. člena ZFPPIPP odveč dostavek, da mora upravitelj podpisati pisanja z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom. Podlaga za poslovanje z elektronskimi pisanji namreč že obstaja v določbah ZPP. Poleg tega pa bo podrobnejša navodila o vlaganju pisanj upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti predpisal minister, pristojen za pravosodje.

K 37. členu (103. člen ZFPPIPP):

Veljavne določbe 103. člena ZFPPIPP predstavljajo pravno podlago za odmero nagrade upravitelja. Skladno s prvim odstavkom in upravitelj pravico do nagrade za svoje delo.

S predlagano spremembo se v novem četrtem a dostavku naslavlja upravičenost upravitelja do nagrade iz naslova dodatnih nalog in pristojnosti upravitelja v postopku odpusta obveznosti. Glede na strožje pogoje, ki jih bo moral glede na predlagano spremembo 399. člena ZFPPIP izpolnjevati dolžnik v osebnem stečajju, da bo lahko dosegel odpust obveznosti, se s predlagano določbo dopolnjuje tudi podlaga za odmero in izplačilo ustrezne nagrade upravitelja iz naslova njegovih dodatnih nalog in pristojnosti v postopku odpusta obveznosti znotraj postopka osebnega stečaja.

K 38. členu (105. člen ZFPPIP):

Skladno z določbami 105. člena ima upravitelj pravico do povrnitve stroškov, ki so mu nastali pri opravljanju nalog in pristojnosti upravitelja.

V okviru novega četrtega odstavka je zaradi jasnosti zakonske ureditve po vzoru iz osmega odstavka 103. člena ZFPPIP predlagano, da se tudi v zvezi s stroški upravitelja določi, da se podrobnejša pravila o odmeri stroškov, do katerih je upravitelj upravičen, določijo s predpisom iz 3. točke prvega odstavka 114. člena tega zakona.

K 39. členu (106. člen ZFPPIP):

Za opravljanje nadzora nad upravitelji je v skladu s pravili, določenimi v pododdelku 3.6.2 ZFPPIP, pristojno ministrstvo, pristojno za pravosodje. Po določbi 106. člena ZFPPIP je navedeno ministrstvo upravičeno v obsegu, potrebnem za opravljanje nadzora, neposredno dostopati in pridobivati podatke iz centralnega registra prebivalstva, poslovnega registra in podatke, ki jih vodijo drugi upravljavci osebnih podatkov. Za postopek odločanja v navedenih zadevah se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek. Pri opravljanju nadzora lahko ministrstvo:

1. opravi pregled dokumentacije insolventnega dolžnika, ki jo je prevzel upravitelj v zvezi s postopkom zaradi insolventnosti, in dokumentacije, ki jo mora voditi upravitelj v zvezi s tem postopkom, ali zahteva od zbornice upraviteljev, da opravi tak pregled,
2. zahteva uvedbo disciplinskega postopka proti upravitelju in
3. odredi ali izvede druge ukrepe, potrebne za preveritev, ali upravitelj opravlja svoje naloge v postopku zaradi insolventnosti v skladu z zakonom.

Pri izvajanju nadzorne funkcije po 106. členu ZFPPIP se ministrstvo lahko seznanja s poslovanjem stečajnega upravitelja prek vpogleda v objave v poslovnem registru AJPES. Kadar so na delo stečajnega upravitelja naslovljeni konkretni očitki, pa se pogosto pokaže potreba po vpogledu v sodni spis stečajne zadeve, v kateri je upravitelj imenovan. Glede na to, da sodišča vodijo elektronske vpisnike, predlagatelj ocenjuje, da je smotno vzpostaviti vpogled v elektronski vpisnik in vloge ter dokumente v spisu postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti ali insolventnosti. Zato je predlagano, da se v četrtem odstavku 106. člena dopolni 1. točka tako, da lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, pri opravljanju nadzora opravi tudi vpogled v sodni spis zadeve, v kateri je bil upravitelj imenovan. Ministrstvo bi namreč na predlagani način za učinkovito izvajanje nadzorne funkcije (prekrškovnega ali disciplinskega postopka zoper upravitelja) prek pooblaščenega osebe za vodenje postopka lahko vpogledalo v podatke konkretne sodne zadeve prek elektronskega vpisnika v skladu s pravili Sodnega reda⁷⁵. Pregled spisa po določbi 74. člena Sodnega reda namreč dovoli upravičeni osebi v skladu s procesnimi predpisi sodnik, ki zadevo obravnava, v primeru sodnikove daljše odsotnosti pa predsednik sodišča ali sodnik, ki ga za to pooblasti. Če je zadeva že pravnomočno končana, dovoli pregled spisa predsednik sodišča, ali sodnik, ki ga on določi. Če informacijski sistem e-sodstvo omogoča, sodišče strankam in drugim upravičenim osebam, ki se identificirajo s kvalificiranim potrdilom za overjanje varnega elektronskega podpisa, zagotavlja elektronski vpogled v spis v elektronski obliki (sedmi odstavek 74. člena Sodnega reda).

⁷⁵ Uradni list RS, št. 87/16 in 127/21.

K 40. členu (108. ZFPPIPP):

V veljavnem drugem odstavku 108. člena ZFPPIPP so določeni pogoji, pod katerimi minister, pristojen za pravosodje, izda dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja. Med drugim mora oseba, ki želi pridobiti dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja, imeti tudi najmanj tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju del s strokovno izobrazbo iz 3. točke istega odstavka, ki določa najmanj visokošolsko izobrazbo prve stopnje ali primerljivo izobrazbo, pridobljeno v tujini, nostrificirano, priznано ali ovrednoteno v skladu z zakonom, ki ureja vrednotenje in priznavanje izobraževanja, ali dovoljenje za opravljanje nalog revizorja ali pooblaščenega revizorja v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje. Navedeno pa dejansko pomeni delovne izkušnje, ki lahko niso povezane z delom, izkušnjami in veščinami, ki jih pri svojem delu potrebujejo upravitelji. Da poseduje potrebna znanja, upravitelj potrdi z opravljenim strokovnim izpitom za opravljanje funkcije upravitelja, po programu, ki ga predpiše minister, pristojen za pravosodje⁷⁶ in ki vključuje tudi pripravljalne seminarje s predstavitvijo predpisov, teorije in sodne prakse ter uporabo teh znanj v praksi. Težave pri praktičnem delu pa so kljub potrebnemu znanju pogosto povezane prav s pomanjkanjem delovnih izkušenj na ekonomskem in pravnem področju ter z navedenima področjema povezanih veščin. Zato je predlagana dopolnitev pogoja glede vsebine zahtevanih delovnih izkušenj, po kateri se v dobo zahtevanih treh let delovnih izkušenj priznajo le dela s področij, ki so z opravljanjem dela upravitelja najbolj povezana, torej s področij prava in ekonomije.

Nadaljnja sprememba v veljavnem 108. členu ZFPPIPP pa je povezana s »trajno« posledico odvzema dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja. Po veljavnem četrtem odstavku 108. člena minister, pristojen za pravosodje, zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja tudi v primeru, če je bilo vlagatelju že odvzeto dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja (2. točka četrtega odstavka 108. člena ZFPPIPP). Po veljavni določbi 120.i člena se trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja lahko izreče za hujšo disciplinsko kršitev (3. točka prvega odstavka 120.i člena ZFPPIPP). Upravitelj stori hujšo disciplinsko kršitev (glej drugi odstavek 120.h člena ZFPPIPP), če krši obveznosti iz tretjega odstavka 98. člena ZFPPIPP, v skladu s katerim mora upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako, in ne sme omogočiti ali dopustiti:

1. da posamezni upniki v postopku dosežejo prednostno plačilo ali druge koristi na škodo drugih upnikov, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, ali
2. da druge osebe pridobijo premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso, ne da bi zagotovile enakovredno nasprotno izpolnitev, ali druge koristi na škodo stečajne mase, ki niso v skladu z zakoni, predpisi in pravili stroke iz prvega odstavka tega člena ali (glede na predlagano spremembo)
3. opraviti izplačila iz stečajne mase v nasprotju z določbami tega zakona.

Prav tako se trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja lahko izreče tudi, če upravitelj pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti krši obveznosti upravitelja, določene z ZFPPIPP, in je zaradi kršitve obveznosti nastala škoda za premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso ali če upravitelj stori kršitev iz 1. točke prvega odstavka 120.h člena enakih značilnosti že drugič v petletnem obdobju, torej v tem obdobju pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti dvakrat podobno krši obveznosti upravitelja, določene z ZFPPIPP, ali pravila dobre poslovne prakse upraviteljev. Hujša disciplinska kršitev pa je podana tudi tedaj, kadar upravitelj v obdobju zadnjega leta na podoben način krši pravila iz 2. ali 3. točke prvega odstavka 120.h člena, torej da zamuja s plačevanjem članarine in drugih prispevkov zbornici (2. točka prvega odstavka navedenega člena) ali če se ne izobražuje v skladu s programom trajnega strokovnega izobraževanja, ki ga določi zbornica (3. točka prvega odstavka 120.h člena).

Predlagatelj ob ponovni proučitvi namena ureditve, ki predvideva trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja, ugotavlja, da je ta po času trajanja pretirana (prim. 3. točko drugega odstavka 120.h

---

⁷⁶ Pravilnik o programu in načinu opravljanja strokovnega izpita za opravljanje funkcije upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije (Uradni list RS, št. 76/08 in 7/11).

člena v zvezi s 3. točko prvega odstavka 120.i člena veljavnega ZFPPIPP). Predlagatelja je k vnovični proučitvi instituta spodbudila tudi sodba Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Rola proti Sloveniji z dne 4. 7. 2019⁷⁷, v kateri je bilo med drugim ugotovljeno, da ustrežna določba ZFPPIPP določa, da oseba za to, da bi se štela za primerno za opravljanje funkcije stečajnega upravitelja, ne sme biti predhodno obsojena, med drugim, za katerokoli kaznivo dejanje, storjeno z naklepom, ki se preganja po uradni dolžnosti. Ni videti, da bi bil namen te zakonske določbe izrek kazni v zvezi z določenim kaznivim dejanjem, za katero je bila oseba obsojena, ampak je namenjena zagotavljanju zaupanja javnosti v zadevni poklic. Namenjena je članom poklicne skupine, ki imajo poseben status, izrecno stečajnim upraviteljem v postopkih zaradi insolventnosti. Odvzem dovoljenja zato po presoji sodišča ni imel kaznovalnega in odvratilnega cilja, ki sodi h kazenskim sankcijam. Nazadnje pa je navedeno sodišče glede resnosti ukrepa znova poudarilo, da ta dejavnik sam po sebi ni odločilen, saj imajo lahko številni nekazenski ukrepi preventivne narave velik vpliv na zadevno osebo. V obravnavani zadevi je tako ugotovilo, da je bilo zaradi kazenske obsodbe pritožnikovo dovoljenje odvzeto s trajnim učinkom, kar je samo po sebi videti precej huda posledica, vendar ob upoštevanju zgoraj navedenega načela in ob upoštevanju ugotovitev v zvezi z drugimi dejavniki ter ob upoštevanju dejstva, da odvzem dovoljenja pritožniku ni preprečil opravljanja kakšnega drugega poklica na njegovem strokovnem področju, samo dejstvo, da je bil sporni ukrep trajne narave, ne zadostuje, da bi se odvzem pritožnikovega dovoljenja štel za kazen v smislu 7. člena konvencije⁷⁸.

Ob ponovni proučitvi obravnavanega instituta pa predlagatelj ugotavlja, da je trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja, ki sama po sebi onemogoča vnovično pridobitev možnosti za opravljanje te funkcije, pretiran glede na siceršnje posledice, ki doletijo storilce kaznivih dejanj. Pri tem je predlagatelj upošteval tudi razloge, zaradi katerih se lahko ukrep izreče (drugi odstavek 120.h člena v zvezi s tretjo točko prvega odstavka 120.i člena ZFPPIPP). Po ponovni proučitvi namena navedene določbe, ki je v povrnitvi zaupanja javnosti, predlagatelj meni, da bo oseba, ki ji je bila zaradi hujše disciplinske kršitve odvzeta pravica opravljati funkcijo upravitelja, v roku pet let lahko izkazala, da bo ob vnovičnem imenovanju delovala v skladu z vsemi pravili, ki urejajo opravljanje funkcije upravitelja, predvsem: da ne bo več kršila obveznosti iz tretjega odstavka 98. člena (neenako obravnavala upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju), da pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti ne bo kršila obveznosti upravitelja določene s tem zakonom tako, da bi zaradi kršitve obveznosti nastala škoda za premoženje insolventnega dolžnika, ki spada v stečajno maso ali ponavljala kršitev, za katere je sicer lahko disciplinsko odgovorna po prvem odstavku 120.h člena ZFPPIPP (torej pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti ne bo kršila obveznosti upravitelja, določene s tem zakonom, ali pravil dobre poslovne prakse upraviteljev, ali zamujala s plačevanjem članarine in drugih prispevkov zbornici ali da se ne izobraževala v skladu s programom trajnega strokovnega izobraževanja, ki ga določi zbornica). Predlagano je, da se ukrep trajnega odvzema pravice opravljanja funkcije upravitelja časovno omeji na odvzem pravice za obdobje petih let.

Pri tem predlagatelj v zvezi s primeri, ko bi oseba, ki ji je bila pravica opravljanja funkcije upravitelja odvzeta, želela biti znova imenovana, dodaja, da so posebne ovire za imenovanje določene v četrtem odstavku 108. člena ZFPPIPP. Navedene prepovedi po oceni predlagatelja v zadostni meri preprečujejo, da bi bila za upravitelja imenovana oseba, ki ni vredna javnega zaupanja za opravljanje te funkcije (1. točka četrtega odstavka v zvezi s 7. točko drugega odstavka 108. člena).

V drugem odstavku 108. člena pa je predlagana tudi sprememba 5. točke, ki določa obvezno sklenitev zavarovanja, in sicer tako, da mora upravitelj imeti sklenjeno zavarovanje, ki krije njegovo odškodninsko odgovornost za najnižjo zavarovalno vsoto 500.000 evrov v posameznem letu, pri čemer mora

---

⁷⁷ Zadeva Rola proti Sloveniji (pritožba št. 12096/14 in 39335/16) z dne 4. junij 2019 ([https://hudoc.echr.coe.int/eng#{"fulltext":\["rola"\],"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\],"itemid":\["001-193493"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{)).

⁷⁸ Konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS (MP), št. 7-41/1994 (RS 33/1994).

zavarovalna pogodba vsebovati določilo, da oškodovanci uveljavljajo zahtevke iz tega naslova tudi po prenehanju zavarovalne pogodbe, če vzrok za nastanek škode ali nastanek škode izvira iz časa trajanja zavarovalne pogodbe. 5. točka je spremenjena tudi v delu, ko veže obvezno sklenitev zavarovanja za škodo, ki nastane zaradi ravnanja upravitelja na podlagi (posebne) odškodninske odgovornosti upravitelja upnikom na podlagi 102. člena ZFPPIPP kot tudi zavarovanje za škodo, ki nastane zaradi ravnanja upravitelja tretjim osebam, če so izpolnjene splošne predpostavke za odškodninsko odgovornost skladno z Obligacijskim zakonikom.

S predlagano dopolnitvijo 5. točke drugega odstavka 108. člena se na novo določa obvezna vsebina zavarovalne pogodbe, s predlaganim novim šestim odstavkom 108. člena pa kontrahirna dolžnost zavarovalnice pri sklepanju tovrstnih zavarovanj. Dopolnitev veljavne določbe terjajo zlasti tisti primeri, ko je upravitelj v skladu z zakonom razrešen ali mu je dovoljenje prenehalo, oškodovanec pa pozneje uveljavlja škodo. Predlagana nova določba tako jasno določa prisilno (kogentno) vsebino zavarovalne pogodbe, ki jo mora vsebovati zavarovalna pogodba za zavarovanje poklicne odškodninske odgovornosti upravitelja. Predlagana določba tako zahteva, da je zavarovalni primer, pri obvezni sklenitvi zavarovalne pogodbe za zavarovanje poklicne odškodninske odgovornosti upravitelja, napaka zavarovanca oziroma njegovo nedovoljeno ravnanje in ne uveljavljanje odškodninskega zahtevka s strani oškodovanca.

Zavarovanja poklicne odgovornosti se namreč sklepajo na dva različna načina; pri t. i. klasičnem modelu zavarovanja odgovornosti⁷⁹ zavarovalni primer predstavlja *napako zavarovanca*, ki je bila zagrešena v času trajanja jamstva zavarovalnice (v času trajanja zavarovalne pogodbe). Kdaj bo dejansko nastopila škoda oziroma kdaj se bo uveljavljal odškodninski zahtevek, ni pravno relevantno, mora pa trenutek uveljavljanja nastopiti pred zastaranjem zadeve. Za razliko od navedenega načina zavarovanja, pa zavarovalnice raje sklepajo zanje bistveno ugodnejše zavarovanje, t. i. *claims-made* zavarovanje, pri katerem zavarovalni primer ni napaka zavarovanca, temveč *čas uveljavljanja odškodninskega zahtevka* oškodovanca, ki je vezan na trajanje zavarovanja (torej za zavarovalno kritje ni bistveno, kdaj je napaka storjena, le da je nastala v času trajanja zavarovalne pogodbe). Za oškodovance in zavarovance pa je takšno zavarovanje manj ugodno, saj se lahko odškodninski zahtevki pojavijo tudi po prenehanju zavarovanja ter opravljanja na primer dejavnosti upravitelja in za kar jim zavarovalno kritje ni več zagotovljeno.

Predlagatelj ugotavlja, da imajo v praksi upravitelji sklenjeno zavarovalno pogodbo po načelu kombinacije *claims-made* in da ob tem napaka izvira iz obdobja, ko je imel zavarovanec sklenjeno zavarovalno pogodbo. To posledično pomeni, da je oškodovancem v primeru, da ima upravitelj sklenjeno zavarovanje po načelu *claims-made*, onemogočeno uveljavljanje odškodninskega zahtevka nasproti zavarovalnici, če v zavarovalni polici ni posebej dogovorjeno in ni plačana posebna dodatna premija za podaljšanje zavarovalnega kritja, vse do nastopa zastaranja.⁸⁰ Kljub temu, da se predlagatelj zaveda, da s predlagano kogentno določbo, ki upravitelju in zavarovalnici nalaga obvezno vsebino oziroma sklenitev t. i. klasične zavarovalne pogodbe, torej, da zavarovalni primer predstavlja napaka zavarovanca – upravitelja, je predlagana določba med drugim tudi v interesu samih upraviteljev, saj se jih bo razbremenilo finančnih posledic odgovornosti tako za čas opravljanja funkcije kot tudi po njenem prenehanju, če vzrok za nastanek škode ali nastanek škode izvira iz časa trajanja zavarovalne pogodbe. V izogib morebitnim nejasnostim predlagatelj izrecno dopolnjuje tudi opredelitev upravičencev za uveljavljanje zahtevkov iz tega naslova in sicer so to bodisi upniki v postopku, bodisi druge - tretje osebe, ki jim je zaradi protipravnega ravnanja upravitelja nastala škoda.

Nadalje se v predlaganem novem šestem odstavku določa, da je sklenitev tovrstnega zavarovanja poklicne odgovornosti kontrahirna dolžnost zavarovalnic pri sklepanju zavarovanj iz tega naslova, kar

---

⁷⁹ V angleški praksi je to t.i. zavarovanje coverage trigger ali occurrence trigger.

⁸⁰ Podrobneje glej dr. Ivanjko Š., Pravna praksa – 2010, GV Založba, št. 38, str. 6 in Verebič J., Pravna praksa – 2010, GV Založba, št. 41, str. 19.

bo posledično pomenilo, da bo ne glede na čas prenehanja zavarovalne pogodbe, zavarovalnica krila tudi škodo, katere vzrok za nastanek ali nastanek izvira iz obdobja veljavnosti sklenjene zavarovalne pogodbe.

K 41. členu (109. člen ZFPPIPP):

Glede na razloge zapisane v obrazložitvi k spremembi 108. člena ZFPPIPP je potrebna tudi sprememba 5. točke četrtega odstavka in šestega odstavka 109. člena ZFPPIPP. Navedeni člen ureja odvzem in prenehanje dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja. V skladu s četrnim odstavkom navedenega člena dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja preneha veljati tudi, če je upravitelju s pravnomočno odločbo disciplinske komisije izrečen ukrep trajnega odvzema pravice opravljati funkcijo upravitelja (5. točka četrtega odstavka navedenega člena). Po predlagani spremembi bo dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja prenehalo veljati, če bo upravitelju s pravnomočno odločbo disciplinske komisije izrečen ukrep odvzema pravice opravljati funkcijo upravitelja, čeprav ta ukrep ne bo več trajnega značaja. Prav tako opisana sprememba ne vpliva na obveznost zbornice, da v skladu s šestim odstavkom navedenega člena o izrečenem ukrepu odvzema pravice opravljati funkcijo upravitelja, obvesti Ministrstvo za pravosodje.

K 42. členu (110. člen ZFPPIPP):

Veljavni 110. člen ureja vodenje seznama upraviteljev, za katerega je pristojno ministrstvo, pristojno za pravosodje. V seznamu se vodijo predpisani podatki za vsako osebo, ki ima veljavno dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja in se objavi na spletnih straneh za objave v postopkih zaradi insolventnosti iz 122. člena ZFPPIPP. Podatki se v seznamu upraviteljev vodijo in objavljajo zaradi preverjanja pogojev za imenovanje upravitelja v posameznem postopku in nadzora nad upravitelji. Glede na spremembo četrtega odstavka 108. člena ZFPPIPP, s katero se odpravlja trajni odvzem pravice opravljati delo upravitelja oziroma se odvzem te pravice omejuje na obdobje petih let, predlagatelj spreminja tudi navedeno določbo (glej tudi obrazložitev k spremembi 108. člena ZFPPIPP). Predlagano je namreč, da se podatki o upraviteljih, ki jim je bilo odvzeto dovoljenje iz razlogov po prvem odstavku 109. člena ZFPPIPP ali jim je dovoljenje za opravljanje funkcije izvršitelja prenehalo veljati po petem odstavku 109. člena ZFPPIPP in so bili zato po 2. točki prvega odstavka 113. člena izbrisani iz seznama upraviteljev, trajno izbrišejo iz navedenega seznama, in sicer po poteku 10 let od datuma izbrisa.

Ob tem predlagatelj še dodaja, da bo za namen preverjanja pogojev za imenovanje upravitelja, in sicer konkretno pogoja iz 7. točke 108. člena ZFPPIPP, kljub izbrisu podatkov iz seznama, podatke o morebitni kaznovanosti osebe, ki bi želela (ponovno) pridobiti dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja, še vedno mogoče pridobiti neposredno iz kazenske evidence (tretji odstavek 108. člena ZFPPIPP). Prav tako se skladno z drugim odstavkom 120.j člena ZFPPIPP disciplinska evidenca hrani trajno.

K 43. členu (111. člen ZFPPIPP):

V skladu z veljavnimi določbami 111. člena ZFPPIPP mora oseba, ki ima veljavno dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja, izbrati najmanj eno, lahko pa izbere tudi vsa okrožna sodišča, pri katerih opravlja funkcijo upravitelja (prvi odstavek). Izjavo o izbiri sodišč mora priložiti svoji zahtevi za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja (drugi odstavek). Svojo izbiro lahko oseba tudi spremeni, in sicer z izjavo, ki jo predloži ministrstvu, pristojnemu za pravosodje. Izbiro lahko spremeni bodisi tako, da pri posameznem okrožnem sodišču ne bo več opravljal funkcije upravitelja, bodisi tako, da izbere dodatno okrožno sodišče, pri katerem bo opravljal funkcijo upravitelja (tretji in četrti odstavek 111. člena). Sprememba izbire sodišč, kadar upravitelj pri posameznem sodišču ne želi več opravljati funkcije upravitelja, začne učinkovati z vpisom te spremembe v seznam upraviteljev, ki se na podlagi petega odstavka navedenega člena vodi pri ministrstvu, pristojnem za pravosodje, in ne vpliva na pristojnosti

in naloge v postopkih, v katerih je bil upravitelj imenovan pred začetkom učinkovanja spremembe izbire (šesti odstavek veljavne določbe).

Po določi veljavnega sedmega odstavka sprememba izbire sodišč v primeru, ko upravitelj izbere dodatno okrožno sodišče, pri katerem bo opravljal funkcijo upravitelja, in je bila zahtevana do 30. novembra posameznega leta, začne učinkovati 1. januarja naslednjega leta. Po veljavni ureditvi tako ni jasno, kako je treba postopati z vlogami, ki so na ministrstvo prispеле po 30. novembru, torej v decembru istega leta. Predlagatelj meni, da glede na razvoj tehnike in sistem posodabljanja seznama upraviteljev ni (več) razlogov, da bi spremembe izbire sodišča učinkovale s tolikšnim časovnim zamikom, kakor tudi, da bi sploh bilo potrebno, da vse spremembe, vložene v tekočem letu, začno učinkovati na presečni datum (1. januar). Zato je za zagotovitev sprotnega posodabljanja seznama tedaj, ko upravitelj izbere dodatno okrožno sodišče, pri katerem bo opravljal funkcijo upravitelja, predlagana sprememba šestega in sedmega odstavka 111. člena ZFPPIPP na način, da bo ministrstvo spremembo, povezano z izbiro sodišč, v seznam upraviteljev vpisalo v 30 dneh od prejema upraviteljeve vloge. Sprememba bo začela učinkovati z vpisom v seznam upraviteljev.

K 44. členu (114. člen ZFPPIPP):

Veljavni 114. člen določa, da minister, pristojen za pravosodje med drugim predpiše tudi program in način opravljanja strokovnega izpita za opravljanje funkcije upravitelja (1. točka prvega odstavka navedenega člena).

Zbornica upraviteljev Slovenije je v strokovni razpravi opozorila, da bi bilo treba omejiti število upraviteljev, ki lahko aktivno vodijo postopke zaradi insolventnosti. Predlagana je bila ureditev, po kateri bi minister, pristojen za pravosodje, ustavil imenovanje upraviteljev, ko bi bilo doseženo določeno število, in znova razpiše nova mesta, ko število aktivnih upraviteljev pade pod to določeno število. Zbornica oziroma drug organ, ki bi ga določilo Ministrstvo za pravosodje, bi letno poročalo Ministrstvu za pravosodje o primernem številu upraviteljev pri posameznem okrožnem sodišču, na podlagi katerega bi se ugotovilo primerno število. To bi namreč omogočilo, da obstoječi upravitelji prejmejo v delo zadostno število insolvenčnih zadev in tako pridobijo potrebne izkušnje za vodenje zahtevnejših in obsežnejših postopkov zaradi insolventnosti. S tem bi se vzpostavila možnost profesionalizacije upraviteljskega poklica, saj je v postopkih zaradi insolventnosti kvalitetno in izjemno profesionalno vodenje postopka ključnega pomena.

Glede na trenutne razmere in težko ocenljive posledice, ki jih bo epidemija covid-19 pustila na delovanju gospodarskih subjektov, ter predvidevanja stroke, da bi lahko prišlo do povečanega števila predlogov za začetek postopkov zaradi insolventnosti, bi bilo numerično omejevanje števila upraviteljev preveč togo. Zato je v novem drugem odstavku predlagana omejitev glede strokovnega izpita za opravljanje funkcije upravitelja. Ta bi se opravljal enkrat letno in to le v primeru, če bi Ministrstvo za pravosodje v preteklem letu prejelo pobudo s strani posameznih sodišč, Zbornice upraviteljev Slovenije ali če bi samo ugotovilo, da je to potrebno za prihodnje nemoteno vodenje postopkov zaradi insolventnosti.

K 45. členu (115. člen ZFPPIPP):

Veljavni 115. člen v prvem odstavku določa, da je lahko v posameznem postopku zaradi insolventnosti za upravitelja v skladu s 116. členom ZFPPIPP imenovana oseba, ki je vpisana v seznam upraviteljev in je sodišče, ki vodi postopke, v seznamu pri njej vpisano kot sodišče, pri katerem opravlja funkcijo upravitelja. Predlagatelj v prvi točki na novo omejuje imenovanje upravitelja v posameznem postopku, v primeru, če je ta že dopolnil 70. let. S predlagano določbo je predviden mil prehod iz aktivnega opravljanja dejavnosti upravitelja, ki ne vključuje prenehanja dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja in hkrati omogoča, da upravitelj tudi po dopolnjeni starosti 70 let dokonča vodenje vseh tistih postopkov, v katerih je bil že imenovan. Predlagatelj s predlagano določbo izenačuje zgornjo starostno omejitev z drugimi nosilci javnih pooblastil, kot so sodniki (glej drugi odstavek 74. člena Zakona o

sodniški službi), notarji (glej določbo 9. točke prvega odstavka v zvezi z 9. točko drugega odstavka 19. člena Zakona o notariatu) in izvršitelji (glej določbo 5. točke prvega odstavka 286.a člena ZIZ). V zvezi z opravljanjem notariata je bil navedeni razlog za razrešitev dodan z novelo ZN-C⁸¹, in sicer v smislu izenačitve razlogov po Zakonu o sodniški službi⁸², po katerem iz navedenega razloga po samem zakonu preneha sodniška služba tudi sodniku (drugi odstavek 74. člena navedenega zakona)⁸³. Razlog za razrešitev izvršitelja, ko ta dopolni 70 let, pa je bil dodan z novelo ZIZ-J⁸⁴. Kljub navedenim primerom ureditve je upošteva naravo dela upravitelja predlagan pristop, ki bo omogočil upraviteljem, da svoje delo v postopkih, v katerih so bili imenovani, tudi sami zaključijo.

K 46. členu (119.a člen ZFPPIPP):

Skladno z veljavnim prvim odstavkom 119.a člena tedaj, kadar upravitelj po presoji upniškega odbora ne uživa več zaupanja upnikov, lahko upniški odbor kadarkoli po objavi sklepa o preizkusu terjatev z večino glasov vseh svojih članov brez obrazložitve zahteva glasovanje upnikov o razrešitvi imenovanega upravitelja. Upniški odbor mora hkrati z zahtevo za glasovanje o razrešitvi imenovanega upravitelja zahtevati imenovanje novega upravitelja. V zahtevi za imenovanje novega upravitelja lahko upniški odbor izbere katerokoli osebo, ki izpolnjuje pogoje za imenovanje iz 15. člena zakona.

Združenje stečajnih upnikov je opozorilo na pomanjkljivosti navedene določbe, ki omogoča tudi zamenjave stečajnih upraviteljev brez pravega razloga, kar podaljšuje postopek in povečuje stroške postopka. Dopuščanje te možnosti imenovanja upravitelja predstavlja priložnost za določene nepoštenne prakse, tudi če gre za večino upnikov. Predlagano je bilo, da se tako za postopke prisilne poravnave kot tudi za stečajne postopke vzpostavi vrstni red v skladu s 116. členom ZFPPIPP.

Predlagatelj glede na prej navedeno ocenjuje, da predlog o glasovanju upnikov o razrešitvi imenovanega upravitelja ne more biti povsem brez obrazložitve oziroma razloga. Obrazložitev predloga bi namreč presojo ali upravitelj dejansko ne uživa več zaupanja upnikov sploh omogočila. S predlagano spremembo pa je odpravljeno tudi pravilo o izbiri upravitelja, ki bo nadomestil razrešenega upravitelja. Novega upravitelja bo skladno s predlagano spremembo imenovalo sodišče s sklepom, s katerim bo odločilo o razrešitvi prejšnjega (drugi odstavek 116. člena ZFPPIPP). Upravitelja bo skladno s tretjim odstavkom 116. člena sodišče tudi v tem primeru moralo imenovati iz seznama izbranih upraviteljev posameznega okrožnega sodišča po vrstnem redu, kot so navedeni v seznamu iz petega odstavka 111. člena ZFPPIPP.

K 47. členu (120.h člen ZFPPIPP):

Veljavni 120.h člen določa disciplinsko odgovornost upravitelja. Ta je disciplinsko odgovoren:

1. če pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti krši obveznosti upravitelja, določene s tem zakonom, ali pravila dobre poslovne prakse upraviteljev,
2. če zamuja s plačevanjem članarine in drugih prispevkov zbornici ali
3. če se ne izobražuje v skladu s programom trajnega strokovnega izobraževanja, ki ga določi zbornica.

Veljavna določba 1. točke navedenega odstavka 120.h člena se v luči opravljanja nalog nadzora nad delom upravitelja pokaže kot pretirano toga. Upravitelj je namreč dolžan svoje naloge opravljati pravilno, zakonito in v skladu s pravili dobre poslovne prakse tudi v primerih, ko ne gre za postopanje v postopku zaradi insolventnosti v ožjem pomenu, temveč vedno, kadar gre za izvajanje funkcije upravitelja. Zato

---

⁸¹ Uradni list RS, št. 73/04.

⁸² Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 91/09, 33/11, 46/13, 63/13, 69/13 – popr., 95/14 – ZUPPJS15, 17/15, 23/17 – ZSSve in 36/19 – ZDT-1C.

⁸³ Vsebinska Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o notariatu, objavljenega v Poročevalcu št. 67 z dne 27. 5. 2004.

⁸⁴ Uradni list RS, št. 53/14.

je predlagano, da se v 1. točki črta zapis v delu »v postopku zaradi insolventnosti«. Glede na predlagano spremembo bo tako upravitelj disciplinsko odgovoren (vedno), kadar bo pri opravljanju pristojnosti in nalog upravitelja kršil svoje obveznosti, določene z zakonom ali pravila dobre poslovne prakse upraviteljev.

Poleg tega se je kot pomembna okoliščina pri ugotavljanju upraviteljeve disciplinske odgovornosti pokazala tudi njegova pripravljenost sodelovati v postopku nadzora po 106. členu ZFPPIPP. Odklonitev sodelovanja pri nadzoru po 106. členu ZFPPIPP namreč po veljavni ureditvi ne predstavlja disciplinske kršitve, čeprav prav upraviteljeva pasivnost lahko v veliki meri oteži izvedbo nadzora, kakor tudi podaljša postopek nadzora, kar posledično odloži ugotavljanje nepravilnosti in njihovo odpravo, celo do tolikšne mere, da odprava škodljivih posledic niti ni več mogoča oziroma je povezana z velikimi dodatnimi stroški. Predlagatelj zato ocenjuje okoliščino sodelovanja upravitelja pri nadzoru kot tako pomembno, da jo s predlagano spremembo umešča v novo 4. točko prvega odstavka navedenega člena. Navedena kršitev pa lahko predstavlja tudi hujšo disciplinsko kršitev, če jo upravitelj ponovi v petletnem obdobju (predlog spremembe 3. točke drugega odstavka 120.h člena). Predlagatelj z navedeno določbo upraviteljevo odklonitev sodelovanja pri nadzoru izenačuje s kršitvami po 1. točki prvega odstavka (kršitve obveznosti upravitelja, določene s tem zakonom, ali kršitev pravil dobre poslovne prakse upraviteljev).

K 48. in 49. členu (120.i in 120.I člen ZFPPIPP):

Spremembi v 3. točki prvega odstavka 120.i člena in šestem odstavku 120.I člena ZFPPIPP predstavljata uskladitev zaradi spremenjene določbe o trajnem odvzemu pravice opravljati funkcijo upravitelja (več o razlogih za spremembo je v obrazložitvi k **40. in 41. členu** tega predloga).

K 50. členu (120.o člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 120.o člena je proti odločbi disciplinske komisije druge stopnje, s katero je bil upravitelju izrečen pogojni ali trajni odvzem pravice opravljati funkcijo upravitelja ali potrjena odločba disciplinske komisije prve stopnje, s katero je bil izrečen tak ukrep, dovoljen upravni spor. Predlagana je uskladitev s spremenjenimi določbami o odvzemu pravice opravljati funkcijo upravitelja, ki ne bo več trajen. Še vedno pa bo proti odločbi, s katero je upravitelju izrečen odvzem pravice ali pogojni odvzem, ali s katero je bila potrjena odločba disciplinske komisije prve stopnje, s katero je bil izrečen tak ukrep, dovoljen upravni spor.

Ker lahko odločitev v disciplinskem postopku tako v primeru, da je upravitelju izrečen pogojni odvzem opravljati funkcijo ali drug ukrep, kot tudi v primeru, da disciplinska kršitev ni bila ugotovljena, vpliva na upraviteljevo nadaljnje delo v konkretnem postopku zaradi grozeče insolventnosti ali v insolvenčnem postopku, predlagatelj ocenjuje kot potrebno, da je sodišče s sprejeto odločitvijo disciplinske komisije seznanjeno. Zato je predlagana dopolnitev veljavne določbe v smeri, da minister, pristojen za pravosodje, po zaključenem disciplinskem postopku, s pravnomočno odločbo seznaniti sodišče, pred katerim se vodi postopek zaradi grozeče insolventnosti ali insolvenčni postopek, v katerem je bila upravitelju očitana disciplinska kršitev.

K 51. členu (121. člen ZFPPIPP):

V insolvenčnih postopkih po veljavni ureditvi drugega odstavka 121. člena ZFPPIPP ni mogoče vložiti revizije, pri čemer je v prvem odstavku navedenega člena določeno, da se za postopek zaradi insolventnosti glede vprašanj, ki v ZFPPIPP niso urejena drugače, smiselno uporabljajo pravila zakona, ki ureja pravdni postopek. Po določbi drugega odstavka 367. člena ZPP v primerih, ko zakon določa, da revizije ni, sodišče revizije ne more dopustiti.

V zvezi z navedenim je bilo pri delu sodišča, in sicer gospodarskega oddelka Višjega sodišča v Ljubljani, ki je izključno pristojno za odločanje o pritožbah v postopkih zaradi insolventnosti, ugotovljeno, da

ureditev, po kateri v postopku zaradi insolventnosti ni mogoče vložiti revizije (drugi odstavek 121. člena ZFPPIPP), tudi glede na spremembe ZPP o reviziji, ni več ustrezna. Glede na spremembe ZPP, po katerih je mogoče revizijo vložiti, če jo dopusti vrhovno sodišče, bi bilo zato treba dovoliti revizijo tudi v postopkih zaradi insolventnosti. Vrhovno sodišče namreč (v skladu z določbo 367.a člena ZPP) dopusti revizijo, če je od odločitve vrhovnega sodišča mogoče pričakovati odločitev o pravnem vprašanju, ki je pomembno za zagotovitev pravne varnosti, enotne uporabe prava ali za razvoj prava prek sodne prakse. Sodišče dopusti revizijo zlasti v primerih:

- če gre za pravno vprašanje, glede katerega odločitev sodišča druge stopnje odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča, ali
- če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodne prakse vrhovnega sodišča ni, še zlasti, če sodna praksa višjih sodišč ni enotna, ali
- če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodna praksa vrhovnega sodišča ni enotna.

Predlagatelj ugotavlja, da imajo nekatere odločitve v postopkih zaradi insolventnosti daljnosežne posledice. Ravno zaradi izključitve revizije po veljavni ureditvi se s tovrstnimi vprašanji v vse večji meri ukvarja Ustavno sodišče. Navedeno je dodaten argument v prid predlagani rešitvi, saj je za enotno sodno prakso v prvi vrsti zadolženo Vrhovno sodišče RS, Ustavno sodišče pa bi se moralo ukvarjati (predvsem) s kršitvami ustavnih pravic. Predlagana določba omogoča preizkus pravilnosti uporabe materialnega prava in odpravo bistvenih kršitev določb postopka in se nanaša na sklepe, ki imajo pomemben vpliv na položaj strank oziroma daljnosežne posledice zanje. Zaradi načela varstva hitrosti postopka namreč ni mogoče, da bi bila revizija dovoljena zoper prav vsak sklep, ki je izdan v insolvenčnem postopku.

Po skrbni proučitvi predlogov, ki jih je podalo Vrhovno sodišče RS, predlagatelj zaključuje, da je revizijo treba dovoliti (pod pogoji, ki jih določa zakon, ki ureja pravdni postopek) zoper sklep, izdan na drugi stopnji:

- s katerim se predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti zavrne,
- s katerim se konča stečajni postopek brez razdelitve (378. člen ZFPPIPP), in
- s katerim se ugotovi ugovoru proti odpustu obveznosti ali zavrne predlog za dopust obveznosti.

Kot je bilo že zapisano, se v skladu z veljavnim 121. členom ZFPPIPP v postopku zaradi insolventnosti glede vprašanj, ki jih ZFPPIPP ne ureja drugače, smiselno uporabljajo pravila zakona, ki ureja pravdni postopek (prvi odstavek). Tako v postopku zaradi insolventnosti tudi ni mogoče zahtevati vrnitve v prejšnje stanje (drugi odstavek). Kdor pa je v postopku zaradi insolventnosti zamudil rok ali izostal z naroka, na katerem bi moral dati ali vložiti predloge, izjave in ugovore, jih v skladu s tretjim odstavkom 121. člena ZFPPIPP po poteku roka ali koncu naroka ne more več dati ali vložiti (tretji odstavek veljavnega 121. člena ZFPPIPP).

V zvezi z navedeno določbo je treba uvodoma opozoriti na pomembno razliko med pravdnim postopkom in postopkom zaradi insolventnosti, ki je v tem, da ima navadno v (glavnem) postopku zaradi insolventnosti položaj stranke (upnika) več deset oseb. Prilagojene postopkovne določbe in odkazana smiselna uporaba na določbe ZPP omogočajo, da se postopek izvede hitro in učinkovito, pri tem pa strankam, od katerih se sicer pričakuje skrbno spremljanje poteka postopka in pravočasno vlaganje vlog, predlogov in izjav ter udeležba na naroku, vendarle omogočajo sodelovanje v postopku in učinkovito uveljavljanje pravic.

Tretji odstavek 121. člena ZFPPIPP določa, da v postopkih zaradi insolventnosti tisti, ki zamudi rok ali izostane z naroka, na katerem bi moral dati ali vložiti predloge, izjave in ugovore, jih po poteku roka ali koncu naroka ne more več vložiti. Navedena določba je namenjena tako hitrosti postopka kot tudi in predvsem varstvu pravic strank in drugih oseb v postopku. V času izrednih dogodkov, upošteva tudi zadnje izkušnje pri epidemiji covid-19, pa so takšne določbe lahko prestroge, predvsem, kadar zaradi povsem objektivnih razlogov večjemu številu strank ni omogočeno nastopanje in izvrševanje pravic v postopku v kratkih rokih, ki jih določa ZFPPIPP.

Zato se s predlaganimi določbami novega četrtega in petega odstavka omogoča izjema od zapisanega pravila v času trajanja odrejenih ukrepov (ki se odredijo z odredbo predsednika Vrhovnega sodišča RS, prim. 83.a člen ZS) ob naravnih in drugih hujših nesrečah, ob epidemijah ali podobnih izrednih dogodkih, ki v večjem obsegu omejujejo redno izvajanje sodne oblasti. Sodišče v primeru, ko v zadevi odločitve še ni prejelo, obravnava in odloča o vlogi, predlogu, izjavi, ugovoru, drugem procesnem dejanju ali predloženi listini, tudi če je stranka zamudila rok ali izostala z naroka v času trajanja odrejenih ukrepov iz razloga, neposredno povezanega z izrednim dogodkom. Stranka pa bo morala ob vložitvi vloge, predloga, izjave, ugovora, opravi drugega procesnega dejanja ali predložitvi listine izkazati tudi razlog za zamudo roka ali za izostanek z naroka. Zamujeno dejanje bo morala opraviti najpozneje v 15 dneh od dneva, ko so ukrepi prenehali.

Glede na zapisano je treba dodatno opozoriti, da sodišče ne bo upoštevalo tistih vlog, predlogov, izjav, ugovorov, drugih procesnih dejanj in predloženih listin, ki bodo kljub opravičljivemu razlogu za zamudo (torej zaradi razloga, neposredno povezanega z izrednim dogodkom) pri sodišču vložene po tem, ko bo sodišče že sprejelo odločitev. V nasprotnem primeru bi namreč sprejem in odločanje o taki vlogi, predlogu, izjavi, ugovoru, dopustitvi procesnega dejanja ali posledici nepredložitve listine imelo nepredvidene učinke za druge udeležence postopka, torej vse tiste, ki so kljub izrednemu dogodku pravočasno opravili zahtevana dejanja in torej naroka ali roka niso zamudili in je bila v posledici odločba sodišča že izdana.

K 52. členu (122. člen ZFPPIPP):

Veljavni 122. člen ZFPPIPP ureja spletne strani za objave v postopkih zaradi insolventnosti. Namen spletne objave je v seznanjanju javnosti in s tem tudi potencialnih upnikov z najpomembnejšimi podatki v postopku zaradi insolventnosti, s čimer se sploh omogoča udejanjenje pravic v navedenih postopkih. Hkrati pa so navedene objave v primerjavi s klasičnim vročanjem v sodnih postopkih tudi pomemben korak v smeri hitrosti postopka.

Združenje stečajnih upnikov je opozorilo, da iz objavljenega sklepa o začetku postopka zaradi insolventnosti in vseh drugih sklepov, izdanih v glavnem postopku, ki po določbi 2. točke prvega odstavka 122. člena niso izrecno izključeni, pogosto niso razvidni razlogi oziroma obrazložitev za podani predlog, saj se objavljeni sklepi sodišča le sklicujejo na predlog, na podlagi katerega so bili izdani, oziroma ga priključujejo kot »sestavni del sklepa«, niso pa tudi objavljeni. Glede na to, da so šele oziroma celo samo iz predloga dejansko razvidni razlogi za izdani sklep, predlagatelj v prvem odstavku dopolnjuje določbo 2. točke z dostavkom, po katerem se v okviru objave sklepa iz 2. točke prvega odstavka objavi tudi predlog, na podlagi katerega je sodišče izdalo sklep. Objava predloga skupaj s sklepom bo strankam postopka omogočala seznanitev s podlago in razlogi za izdajo sklepa, kar bo posredno pripomoglo k izboljšanju varstva pravic strank v postopku.

Zaradi zagotovitve sorazmernosti posega v osebne podatke posameznika, ki ima položaj potrošnika, javna objava sklepov ali drugih pisanj iz 2. do 8. točke prvega odstavka 122. člena ZFPPIPP, ki se izvede na javno dostopnih spletnih straneh, ne bo smela vsebovati davčne številke upnika, ki je potrošnik.

Z uvedbo postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, ki je po svojem bistvu postopek prisilne poravnave z nekaterimi posebnostmi, je prav tako nujno potrebno zagotoviti obveščanje javnosti in potencialnih upnikov o navedenem postopku. Za navedene objave pa se bodo v skladu s predlaganim novim dvanajstim odstavkom smiselno uporabljala določila 122. člena ZFPPIPP.

K 53. členu (122.a člen ZFPPIPP):

Veljavna določba 122.a člena ZFPPIPP ureja vodenje in posredovanje podatkov v postopkih zaradi insolventnosti. Center za informatiko pri Vrhovnem sodišču RS (v nadaljnjem besedilu: Center za informatiko) upravlja programsko opremo, ki omogoča: 1. vodenje vpisnika zadev v postopkih zaradi insolventnosti, 2. posredovanje podatkov o posameznem postopku zaradi insolventnosti v objavo po 1. točki prvega odstavka 122. člena tega zakona in 3. posredovanje pisanj v objavo po 2. do 8. točki prvega odstavka 122. člena tega zakona. Center za informatiko lahko podatke iz 1. točke prvega odstavka 122. člena tega zakona o postopkih zaradi insolventnosti nad potrošnikom v informatizirani obliki posreduje:

1. osebam držav članic Evropske unije, ki te podatke potrebujejo za vzdrževanje svojih informatiziranih evidenc o dolžnikih,
2. bankam, zavarovalnicam ali drugim finančnim institucijam držav članic Evropske unije, ki te podatke potrebujejo za upravljanje kreditnega tveganja ali zaradi uporabe pravil, določenih v 158., 245., 246. in 386. členu tega zakona,
3. upravljavcem sistemov bonitetnih podatkov o strankah bank, zavarovalnic ali drugih finančnih institucij držav članic Evropske unije, ki te podatke potrebujejo za upravljanje kreditnega tveganja članic tega sistema,
4. Davčni upravi Republike Slovenije, ki te podatke potrebuje za izvajanje nalog pobiranja davkov in drugih obveznih dajatev,
5. Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije, ki te podatke potrebuje za izvajanje svoje pristojnosti zastopanja države pri uveljavljanju njenih pravic v postopku zaradi insolventnosti in varstva njenega pravnega položaja ali organov in organizacij, ki jih je Državno pravobranilstvo Republike Slovenije po zakonu pristojno zastopati, pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Predlagatelj ugotavlja pomanjkljive pravne podlage pri zagotavljanju spletnih servisov za državne organe, organe lokalnih skupnosti, Notarsko zbornico oziroma javno upravo v širšem kontekstu (agencije, skladi, ministrstva ipd.). Ker za navedene subjekte ni druge pravne podlage, jih pristojne službe pri Vrhovnem sodišču RS obravnavajo kot upravičence po 1. točki drugega odstavka 122.a člena ZFPPIPP (ta opredeljuje osebe držav članic EU, ki te podatke potrebujejo za vzdrževanje svojih informatiziranih evidenc o dolžnikih) v zvezi s 1. točko petega odstavka istega člena zakona. Zato predlagatelj dopolnjuje določbe šestega odstavka z novo 6. točko, ki predstavlja pravno podlago za zagotavljanje navedenega servisa državnim organom, organom in upravam samoupravne lokalne skupnosti in nosilcem javnih pooblastil, če te podatke potrebujejo v postopku, ki ga vodijo v zvezi s to osebo v okviru svojih pristojnosti ali za potrebe izvrševanja svojih nalog in pooblastil. Ti podatki se navedenim upravičencem zagotavljajo brezplačno.

V skladu z določbo sedmega odstavka navedenega člena morajo namreč osebe, navedene v 1. do 3. točki, ter osebe iz 2. točke petega odstavka navedenega člena za posredovanje podatkov v informatizirani obliki plačati nadomestilo. Vrhovno sodišče RS meni, da v tej smeri ni mogoče razlagati določbe 5.a člena Zakona o notariatu⁸⁵ (v nadaljnjem besedilu: ZN) v povezavi s 122.a členom ZFPPIPP in Pravilnikom o posredovanju podatkov v postopkih zaradi insolventnosti v informatizirani obliki in tarifi o nadomestilu, saj predpisa glede na čas uveljavitve nista v razmerju prirejenosti.

Predlagatelj pritruje stališču VS RS, da določba 5.a člena ZN notarjem nalaga, da za potrebe notarskih storitev sami pridobijo podatke oziroma dokazila o podatkih iz uradnih evidenc, ki jih vodijo državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti ali nosilci javnih pooblastil, in teh podatkov oziroma dokazil ne smejo zahtevati od strank. Organi in nosilci javnih pooblastil so zahtevane podatke notarjem dolžni posredovati brezplačno. Ker je poslovna sposobnost oseb, nad katerimi se začne osebni stečaj, omejena (386. člen ZFPPIPP), v sklop skrbnega opravljanja notarske storitve sodi tudi preverjanje, ali pri stranki pravnega posla obstaja opisana omejitev, s čimer se posredno zagotavlja varnost v pravnem prometu.

---

⁸⁵ Uradni list RS, št. 2/07 – uradno prečiščeno besedilo, 33/07 – ZSReg-B, 45/08, 91/13 in 189/20 – ZFRO.

Glede na navedeno je v novi 7. točki drugega odstavka 122.a člena izrecno določeno, da Center za informatiko v pravosodju podatke o postopkih zaradi insolventnosti nad potrošnikom v informatizirani obliki posreduje tudi notarjem, ki te podatke potrebujejo za izvajanje svojih pristojnosti v skladu z zakonom, ki ureja notariat.

Ustrezno je dopolnjen tudi šesti odstavek, skladno s katerim je podatke o postopkih zaradi insolventnosti, ki se posredujejo v informatizirani obliki po drugem ali petem odstavku navedenega člena, dovoljeno uporabiti samo za namene iz 1., 2., 3., 4., 5., 6. ali 7. točke drugega odstavka ali 2. in 3. točke petega odstavka tega člena ali za namen iz sedmega odstavka 17. člena tega zakona.

V navedeni določbi je na predlog Ministrstva za finance popravljena tudi 4. točka drugega odstavka, v kateri je po novem navedeno, da lahko Center za informatiko podatke iz 1. točke prvega odstavka 122. člena zakona o postopkih zaradi insolventnosti nad potrošnikom v informatizirani obliki posreduje Finančni (in ne Davčni) upravi Republike Slovenije, ki te podatke potrebuje za izvajanje nalog pobiranja davkov in drugih obveznih dajatev (prim 105. člen Zakon o finančni upravi⁸⁶). Prav tako je glede na Zakon o državnem odvetništvu⁸⁷ ustrezno spremenjeno poimenovanje prejšnjega Državnega pravobranilstva RS v sedanje Državno odvetništvo RS.

K 54. členu (123.a člen ZFPPIPP):

Veljavni 123.a člen v prvem odstavku določa, da mora odvetnik, ki zastopa stranko v postopku zaradi insolventnosti, prijavo terjatev in druge vloge stranke vložiti v elektronski obliki, podpisani z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom. Kot je bilo že zapisano v obrazložitvi k spremembi četrtega odstavka 98. člena ZFPPIPP, je glede na podlago za vloge v elektronski obliki, ki jo dajejo določbe ZPP, tudi v tej določbi dostavek o podpisu vloge z varnim elektronskim podpisom, overjenim s kvalificiranim potrdilom ne le odveč, temveč tudi obsoleten.

K 55. členu (124. člen ZFPPIPP):

Po določbi veljavnega četrtega odstavka 124. člena ZFPPIPP sodišče izda izvirnik sklepa ali odredbe v elektronski obliki, podpisan z varnim elektronskim podpisom sodnika, overjenim s kvalificiranim potrdilom. Minister, pristojen za pravosodje, predpiše podrobnejša pravila za izdajo elektronskega izvirnika sklepa ali odredbe. K razlogom, navedenim v obrazložitvi k spremenjenemu četrtemu odstavku 98. člena ZFPPIPP, je treba v zvezi s sklepi ali odredbami sodišča v elektronski obliki dodati še, da se v skladu s 127. členom ZPP v spisu, ki se vodi v elektronski obliki, zapisnik o posvetovanju in glasovanju poveže z odločbo, na katero se nanaša (prvi odstavek navedenega člena). Zapisnik o posvetovanju in glasovanju, ki se izda v elektronski obliki, v skladu s četrnim odstavkom navedenega člena ZPP podpišejo s svojim elektronskim podpisom vsi člani senata in zapisnikar, če je sodeloval pri sestavi zapisnika. Tak zapisnik pa se v informacijskem sistemu v posebni mapi vodi tako, da je dostopen v povezavi z obravnavano zadevo (peti odstavek 127. člena ZPP). Minister, pristojen za pravosodje, pa v skladu s sedmim odstavkom navedenega člena ZPP predpiše tudi način hrambe in sledljivost zapisnika oziroma zaznamka o glasovanju, ki se izda v elektronski obliki.

Posebne določbe ima ZPP tudi v zvezi s pisno izdelavo in vročitvijo sodbe. V skladu s tretjim odstavkom 323. člena ZPP sodbo, ki se izda v elektronski obliki, podpiše predsednik senata s svojim elektronskim podpisom. Sklep, ki se samodejno obdela v informacijskem sistemu sodstva, pa se v skladu s tretjim odstavkom 329. člena ZPP podpiše z elektronskim žigom informacijskega sistema sodstva.

---

⁸⁶ Uradni list RS, št. 25/14.

⁸⁷ Uradni list RS, št. 23/17.

Glede na vse zapisano predlagatelj tudi v zvezi z določbo četrtega odstavka 124. člena ZFPPIPP zaključuje, da zapis o varnem elektronskem podpisu, overjenem s kvalificiranim potrdilom ni (več) potreben oziroma je obsoleten.

K 56. členu (novi oddelek 3.8.a in novi 132.a člen):

Direktiva v 6. členu določa, da države članice zagotovijo, da se lahko dolžnikom odobri prekinitev posameznih postopkov izvršbe, da se podprejo pogajanja o načrtu prestrukturiranja v okviru preventivnega prestrukturiranja.

Dolžniku bi moralo biti omogočeno, da izkoristi začasno prekinitev posameznih postopkov izvršbe, ki jo odobri sodni ali upravni organ ali je odobrena po zakonu, za podporo pogajanj o načrtu prestrukturiranja, da bi med trajanjem pogajanj lahko nadaljeval s poslovanjem ali vsaj ohranil vrednost svojega premoženja. Države članice pa bi morale imeti možnost, da določijo, da sodni ali upravni organi ne odobrijo prekinitve posameznih postopkov izvršbe, kadar takšna prekinitev ni nujna ali kadar ne izpolnjuje cilja, tj. zagotavljanja podpore za pogajanja. Podlagi za zavrnitev sta med drugim lahko premajhna podpora potrebne večine upnikov ali, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, dolžnikova dejanska nesposobnost, da plača dolgove, ko zapadejo v plačilo. Poleg tega države članice lahko določijo, da imajo sodni ali upravni organi možnost zavrniti prekinitev posameznih postopkov izvršbe, kadar takšna prekinitev ni potrebna ali kadar ne bi dosegla cilja iz prvega pododstavka.

V skladu z navedenim predlagatelj ocenjuje veljavno določbo 132. člena kot primerno za varstvo koristi dolžnikov, ko so že v postopku zaradi insolventnosti. Pred začetkom tega postopka pa bi bilo po mnenju predlagatelja, ob strožjih pogojih, treba nedovoljenost izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve posameznih postopkov izvršbe ali zavarovanja ter nedovoljenost zunajsodne uveljavitve ločitvenih pravic predvideti tudi v primerih grozeče insolventnosti. Zato predlagatelj za 132. členom dodaja nov oddelek 3.8.a: Vpliv postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja ter zunajsodno uveljavitev ločitvenih pravic in v tem oddelku novi 132.a člen (vpliva začetka postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti na izvršilne postopke in postopke zavarovanja ter zunajsodno uveljavitev ločitvenih pravic). Predlagano je, da se pravila, določena v oddelku 3.8, ki se nanašajo na postopek prisilne poravnave, uporabljajo tudi v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, pri čemer nedovoljenost izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja lahko traja največ štiri mesece. Po poteku navedenega roka se postopki izvršbe ali zavarovanja lahko začnejo ali nadaljujejo, razen če sodišče odloči, da se nedovoljenost izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja podaljša ali pa odobri novo prekinitev postopka izvršbe ali zavarovanja. Sodišče lahko na predlog dolžnika podaljša nedovoljenost izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja ali odobri novo prekinitev postopka, če je bil pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja dosežen ustrezen napredek ali če podaljšanje nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopka izvršbe ali zavarovanja ali nova prekinitev postopka bistveno ne škoduje pravicam ali interesom upnikov. Pri tem se domneva, da je glede pogajanj storjen napredek, če dolžnik sodišču predloži soglasja upnikov, ki nimajo položaja ožje povezane osebe in so imetniki terjatev dolžnika, ki skupaj dosegajo 30 odstotkov vsote vseh terjatev do dolžnika. Sodišče lahko za mnenje o predlogu pozove upravitelja, ki mora mnenje podati v roku 8 dni od prejema poziva sodišča. Vendar pa celotno trajanje prekinitve posameznega postopka izvršbe ali zavarovanja, vključno s podaljšanji in novimi prekinitvami, ne sme presegati 12 mesecev (predlagani tretji odstavek).

Skladno s devetim odstavkom 6. člena Direktive morajo države članice zagotoviti, da lahko sodni ali upravni organi odpravijo prekinitev posameznih postopkov izvršbe v naslednjih primerih:

(a) prekinitev ne izpolnjuje več cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, na primer če se izkaže, da delež upnikov, ki bi lahko na podlagi nacionalnega prava preprečil sprejetje načrta prestrukturiranja, ne podpira nadaljevanja pogajanj;

- (b) na zahtevo dolžnika ali upravitelja na področju prestrukturiranja;
- (c) kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, če prekinitev posameznih postopkov izvršbe nepravilno škoduje ali bi nepravilno škodovala enemu ali več upnikom ali enemu ali več razredom upnikov, ali
- (d) kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, če prekinitev privede do insolventnosti upnika.
- Navedeno zahtevo Direktive predlagatelj implementira s predlaganim tretjim odstavkom, v katerem je določeno, da lahko sodišče na predlog upnika, dolžnika ali upravitelja dovoli začetek ali nadaljevanje postopkov izvršbe ali zavarovanja:
- če prekinitev ne izpolnjuje več cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, pri čemer se domneva, da je pogoj izpolnjen, če načrtu prestrukturiranja nasprotujejo upniki terjatev do dolžnika, ki skupaj dosegajo znesek terjatev, ki je potreben za sprejetje prisilne poravnave zaradi odprave grozeče insolventnosti, ali
  - kadar prekinitev privede do insolventnosti upnika.

Opozoriti nadalje velja, da skladno z opredelitvijo pojmov v 2. členu Direktive »prekinitev posameznih postopkov izvršbe« pomeni s strani sodnega ali upravnega organa ali po zakonu odobreno začasno odložitve upnikove pravice do uveljavljanja terjatve zoper dolžnika in, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, zoper tretjo osebo, ki nudi jamstvo, v okviru sodnega, upravnega ali drugega postopka, ali začasno odložitve pravice do zasega ali izvensodnega unovčenja dolžnikovega premoženja ali podjetja. Zato predlagatelj po vzoru iz 5. točke četrtega odstavka iz 221.n člena veljavnega ZFPPIPP v predlaganem petem odstavku v času nedovoljenosti izvršbe ali zavarovanja ali prekinitve postopkov izvršbe ali zavarovanja upniku nalaga, da za zunajsodno uveljavitev ločitvene pravice pridobi soglasje sodišča. Sodišče tako soglasje izda, če so izpolnjeni pogoji iz predlaganega tretjega odstavka in sicer če prepoved zunajsodne uveljavitve ločitvene pravice ne izpolnjuje cilja zagotavljanja podpore pri pogajanjih o načrtu prestrukturiranja, pri čemer se domneva, da je temu tako, če načrtu prestrukturiranja nasprotujejo upniki terjatev do dolžnika, ki skupaj dosegajo znesek terjatev, ki je potreben za sprejetje prisilne poravnave zaradi odprave grozeče insolventnosti, ali kadar prepoved zunajsodne uveljavitve ločitvene pravice privede do insolventnosti upnika.

V zvezi z uporabo pravil iz oddelka 3.8 (ki se nanašajo na postopek prisilne poravnave) predlagatelj opozarja na določbo veljavnega 130. člena, po kateri se navedeni oddelek uporablja tako za postopke izvršbe in zavarovanja, ki jih vodi sodišče (prvi odstavek), smiselno pa tudi za postopke davčne izvršbe in druge postopke izvršbe ali zavarovanja, ki jih vodi drug državni organ. Po določbi člena 1(5) Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti države članice lahko določijo, da so določene terjatve izključene iz okvirov preventivnega prestrukturiranja ali da ti okviri nanje ne vplivajo. Med take sodijo obstoječe in prihodnje terjatve sedanjih ali nekdanjih delavcev, preživninske terjatve, ki izhajajo iz družinskega razmerja, starševstva, zakonske zveze ali svaštva, ali terjatve, ki izhajajo iz odškodninske odgovornosti dolžnika. Posebej morajo države članice zagotoviti, da okviri preventivnega prestrukturiranja ne vplivajo na pridobljene pravice do poklicne pokojnine (člen 1(6) navedene direktive). Zaustavitev postopkov izvršbe in zavarovanja v času postopka zaradi grozeče insolventnosti je pravzaprav podlaga, da dolžnik lahko postopek prestrukturiranja izvede brez pritiskov izvršilnih postopkov ali postopkov zavarovanja. Zato je v predlaganem četrtem odstavku določena le ena izjema, in sicer za postopke izvršbe in zavarovanja iz naslova plačila prejemkov iz delovnega razmerja, s čimer se tudi v skladu z določili Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti krepki zaščiti pravic delavcev, kot najbolj ranljive skupine upnikov. Kot je bilo že zapisano, predlagatelj ocenjuje, da je sprotno in popolno plačilo prejemkov iz delovnega razmerja ena izmed dejanskih predpostavk postopka prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti (prim. obrazložitev k **26. členu** predloga za spremembo 44.u člena ZFPPIPP).

K 57. členu (137. člen ZFPPIPP):

137. člen veljavnega ZFPPIPP nalaga dolžnikom, da upnikom razkrijejo finančni položaj in poslovanje ter jim dajo vse informacije, potrebne za presojo: 1. ali je dolžnik insolventen, 2. ali bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal

kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, in 3. ali bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začel stečajni postopek.

Odvetniška zbornica Slovenije je med drugim opozorila, da je osnovni problem v asimetriji informacij: dolžnik ima vse, upnik pa zgolj tiste, ki jih razkrije dolžnik. Zato lahko upnik v primeru suma zlorabe oziroma nepravilnosti dokumentacije zgolj sumi na nepravilnosti, dokazati pa jih pogosto ne more. Preverba z revizorjem ali cenilcem bi bila tako pogosto »strel na slepo« in bi bilo po mnenju zbornice bolj učinkovito in racionalno, če bi zgolj obstajala pravica upnikov (ali pa vsaj pravica tistih, ki imajo določen delež terjatev, npr. 5 %) do informacij oziroma vpogleda. Dolžnik, ki bi imel resen namen, da se prisilna poravnava potrdi, s tem ne bi smel imeti težav. Sprememba bi morala vsebovati tudi varovalke, da se ta pravica ne bi zlorabila oziroma izvajala na škodo dolžnika. Če bi na podlagi teh informacij upniki sumili, da obstaja razlog za ugovor, pa bi lahko vložili ugovor in v ugovornem postopku bi se lahko imenoval izvedenec, čigar mnenje bi imelo tudi dokazno vrednost.

Predlagatelj se strinja s pomisleki Odvetniške zbornice Slovenije in ugotavlja, da ima dostop do informacij o dolžnikovem finančnem položaju in poslovanju pomen v vseh postopkih prisilne poravnave in ne le v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti. Zato spremembo v smeri predloga Odvetniške zbornice Slovenije umešča med temeljna pravila postopka prisilne poravnave (Oddelek 4.1). Predlagano je, da mora dolžnik na zahtevo upnika temu v roku osem dni od prejema zahteve dati informacije oziroma mu omogočiti vpogled v dokumentacijo, ki je potrebna za preveritev pravilnosti poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika, ali načrta finančnega prestrukturiranja oziroma, ki je potrebna za odločitev o glasovanju o prisilni poravnavi. Dolžnik lahko zavrne pravico do informacij oziroma do vpogleda v dokumentacijo, če ta predstavlja poslovno skrivnost, ali če izkaže, da jo bo upnik uporabil za namene, ki so v nasprotju z namenom njenega razkritja (ki je opredeljen v sedaj veljavni določbi 137. člena in je v možnosti presoje, ali je dolžnik insolventen ali ne, ali bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo ta postal, ali v primeru grozeče insolventnosti ostal, kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben in ali bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji poplačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začel stečajni postopek.

Upnik lahko v primeru zavrnitve dostopa do informacij ali če mu dolžnik ne omogoči vpogleda v dokumentacijo ali ne posreduje informacij v roku osem dni, zahteva, da o upravičenosti njegove zahteve odloči sodišče. Če upnik zahteva vpogled v dokumentacijo oziroma informacije, ki so poslovna skrivnost, lahko sodišče omogoči razkritje poslovnih skrivnosti v skladu z določili zakona, ki ureja pravdni postopek, o varstvu poslovnih skrivnosti (219.b. člen ZPP). V skladu z navedeno določbo lahko sodišče na predlog stranke s sklepom naloži nasprotni stranki, da razkrije podatke, ki so poslovna skrivnost, če presodi, da njihovo razkritje zaradi zagotovitve pravice do sodnega varstva stranke objektivno prevlada nad interesom nasprotne stranke po varovanju teh podatkov kot poslovne skrivnosti. Sodišče lahko glede na okoliščine primera in ob upoštevanju sorazmernosti posega naloži stranki razkritje poslovnih skrivnosti na način, da:

- pripravi in predloži različice listin, na katerih so prekriti deli, ki vsebujejo poslovne skrivnosti, če oceni, da celotno razkritje listin ni nujno;
- omogoči izvedencu ali tretji osebi, ki jo sporazumno določita obe stranki, da pregleda listine ali predmete, ki vsebujejo poslovne skrivnosti, sodišče pa da navodila izvedencem ali tretji osebi za pripravo povzetkov v obliki, ki ne vsebuje poslovnih skrivnosti;
- v celoti razkrije podatke, ki so poslovna skrivnost.

Sodišče tudi presodi po prostem preudarku, ob upoštevanju vseh okoliščin, kakšnega pomena je to, da stranka noče ugoditi sklepu sodišča o razkritju. Dokazno breme o obstoju poslovne skrivnosti pa nosi stranka, ki to zatrjuje.

K 58. členu (139. člen ZFPPIPP):

S predlaganim tretjim odstavkom spremenjenega 38. člena je v primeru, če družba nima posloводства, določeno, da mora v takem primeru vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti vsak družbenik družbe z omejeno odgovornostjo, vsak član nadzornega sveta v primeru delniške družbe in ustanovitelj v primeru drugih pravnih oseb, razen če ta oseba ni seznanjena z insolventnostjo ali dejstvom, da družba nima posloводства.

V skladu s predlagano spremembo 38. člena predlagatelj z novim tretjim odstavkom 139. člena dopolnjuje določbe o upravičenih predlagatelji postopka prisilne poravnave. Če dolžnik nima posloводства, je tako predlog za začetek postopka prisilne poravnave upravičen vložiti tudi: vsak družbenik, če gre za družbo z omejeno odgovornostjo, vsak član nadzornega sveta, če gre za delniško družbo in v vseh drugih primerih pravnih oseb njen ustanovitelj.

K 59. členu (152. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi šestega odstavka 152. člena ZFPPIPP tedaj, kadar sodišče v postopku prisilne poravnave izda sklep o začetku stečajnega postopka po četrtem odstavku 147. člena, drugem odstavku 149. člena, 156. členu, tretjem odstavku 179. člena, četrtem odstavku 192. člena, drugem odstavku 198. člena ali prvem odstavku 208. člena tega zakona, velja, da je s tem sklepom odločilo tudi o upnikovem predlogu iz prvega odstavka tega člena. Zaradi spremembe določbe 192. člena, s katero sta bila dodana nova četrta in peti odstavek, je v zvezi s citirano določbo šestega odstavka 152. člena predlagan popravek sklica na šesti odstavek, ki vsebinsko ustreza veljavnemu četrtemu odstavku 192. člena ZFPPIPP in določa, kdaj sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

K 60. členu (172. člen ZFPPIPP):

V veljavnem 172. členu ZFPPIPP so opredeljeni razlogi za ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave. Vsak upnik ali upravitelj lahko vloži ugovor, da ni pogojev za vodenje postopka prisilne poravnave (torej ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave), tudi v primeru, če insolventni dolžnik ravna v nasprotju s 151. členom, 151.a členom ali pododdelkom 4.4.1 tega zakona ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem (5. točka navedenega člena).

Predlagatelj glede na dopolnjeno določbo 137. člena, po kateri mora dolžnik razkriti svoj finančni položaj in poslovanje (glej tudi obrazložitev k spremembi navedenega člena), dopolnjuje določbo 172. člena z novim ugovornim razlogom v okviru nove 6. točke. Vsak upnik ali upravitelj lahko vloži ugovor, da ni pogojev za vodenje postopka prisilne poravnave tudi, če dolžnik v poročilu o finančnem poslovanju in položaju ni navedel resničnih podatkov oziroma je podal nepravilne ali nepopolne podatke ali če upniku ne mogoči vpogleda v dokumentacijo dolžnika v skladu z drugim odstavkom 137. člena ZFPPIPP. S tem se po mnenju predlagatelja daje pomemben poudarek pomenu in teži dolžnikove »izjave« o njegovem finančnem položaju in poslovanju oziroma se s predlagano določbo omogoča upnikom ter upravitelju, da odstop od načela vestnosti in poštenosti dolžnika pri razkrivanju informacij ter dokumentacije za preveritev pravilnosti poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika uveljavljajo v ugovornem postopku. Prav tako se z dodanim ugovornim razlogom preprečuje tudi namerno ravnanje dolžnika, ki brez utemeljenega razloga upniku ne omogoči vpogleda v svojo dokumentacijo (glej tudi obrazložitev k spremembi 137. člena ZFPPIPP – nov drugi odstavek).

Podobno kot pri predlagani spremembi 44.u člena tudi v opisanem primeru predlagatelj meni, da za omejitev plačila plače (le) do višine minimalne plače, ob upoštevanju, da gre za postopek prisilne poravnave, katerega namen je reorganizacija družbe in njeno nadaljnje poslovanje, ni posebej utemeljenih razlogov. Predlagatelj tudi v tem pogledu zastopa stališče, da dolžnik, ki ne zmore izplačila plač delavcem, v obsegu, dogovorjenem s pogodbo o zaposlitvi, nima zadovoljivih možnosti za uspeh prisilne poravnave, ki bi rezultiral v nadaljnjem uspešnem poslovanju družbe. Hkrati pa predlagatelj s

predlagano določbo izboljšuje varstvo pravic delavcev kot najbolj ranljive skupine upnikov ter dosledno implementira priporočila Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti.

K 61. členu (177. člen ZFPPIPP):

Veljavni 177. člen ZFPPIPP določa pravila za obravnavo ugovora proti vodenju postopka prisilne poravnave. Pri presoji ugovornih razlogov iz 172. člena, in sicer, da dolžnik ni insolventen ter lahko v celoti in pravočasno izpolni vse svoje obveznosti, da lahko svoje obveznosti izpolni v večjem deležu ali krajših rokih, kot jih ponuja s predlogom prisilne poravnave, da je stopnja verjetnosti, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, nižja od 50 odstotkov, da je stopnja verjetnosti, da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek, nižja od 50 odstotkov ali da insolventni dolžnik ravna v nasprotju s 151. členom, 151.a členom ali pododdelkom 4.4.1 ZFPPIPP ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem, ali če v poročilu o finančnem poslovanju in položaju poda neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (glej predlagano spremembo 172. člena), sodišče praviloma nima strokovnega znanja, da bi samo lahko odločalo o utemeljenosti ugovora. Ker je prav tako pomembno, da se v primeru, ko je to potrebno, v postopek odločanja pritegne izvedenca ustrezne stroke, predlagatelj dopolnjuje določbo v smeri, da v primeru, če je za presojo ugovornih razlogov iz 172. člena ZFPPIPP potreben dokaz z izvedencem, sodišče za izvedenca imenuje pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij iz prvega odstavka 25. člena ZFPPIPP.

Dodana je tudi ureditev za primer, če je takšen ugovor vložen s strani upravitelja. Sodišče v primeru, da o ugovoru ne more odločiti brez pomoči izvedenca, pozove upnike, da v določenem roku založijo predujem za stroške izvedenca. In če predujem ni založen, sodišče ugovor zavrne. Predlagana ureditev tako odstopa od ureditve po tretjem odstavku 153. člena ZPP, ki določa, da sodišče opusti izvedbo dokaza (tudi dokaza z izvedencem), če znesek, ki je potreben za stroške, ni založen v roku, ki ga je določilo in glede na vse okoliščine po svojem prepričanju presodi, kakšen pomen ima to, da stranka ni v roku založila zneska, potrebnega za stroške. Predlagatelj ocenjuje, da sodišče v postopku z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave v primeru, ko je že presodilo, da o ugovoru ne more odločiti brez pomoči izvedenca, pa upniki predujma za stroške izvedenca ne založijo, ne more odločiti drugače, kot da zavrne ugovor.

K 62. členu (179. člen ZFPPIPP):

V zvezi s predlagano spremembo 172. člena je predlagana tudi dopolnitev v tretjem odstavku 179. člena. Če se torej z ugovorom uveljavlja razlog iz 2., 3., 4., 5. ali 6. točke 172. člena ZFPPIPP in sodišče presodi, da ta razlog obstaja, ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

Nadalje je določba dopolnjena tudi s pravilom o povrnitvi stroškov. V primeru, če upnik z ugovorom uspe, že predlagana nova določba drugega odstavka 129. člena, po kateri je dolžnik dolžan upniku povrniti stroške, ki so mu nastali z utemeljeno pritožbo ali drugo zahtevo za sodno varstvo, določa breme povračila stroškov. Predlagani (novi) peti odstavek pa uvaja pravilo, da se v primeru, če sodišče na ugovor upnika odloči po tretjem odstavku navedenega člena, torej če sodišče presodi, da razlog iz 2., 3., 4. ali 5. točke 172. člena obstaja in ustavi postopek prisilne poravnave ter izda sklep o začetku stečajnega postopka, stroški upnika v zvezi z ugovorom plačajo v skladu z drugim odstavkom 289. člena ZFPPIPP, ki določa poplačilo iz splošne razdelitvene mase pred poplačilom prednostnih terjatev iz prvega in drugega odstavka 21. člena zakona.

K 63. členu (192. člen ZFPPIPP):

Odločba Ustavnega sodišča, št. Up-769/16, U-I-81/17 z dne 12. 7. 2018, se nanaša na postopek prisilne poravnave, v kateri je predviden ukrep finančnega prestrukturiranja s povečanjem osnovnega kapitala (z novimi denarnimi vložki ali konverzijo terjatev v lastniške deleže). V konkretnem primeru insolventni dolžnik ni predložil poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic. Ustavno sodišče je odločilo, da pravica do izjave iz 22. člena Ustave zajema tudi pravni položaj dolžnika v postopku (alternativne) prisilne poravnave. V tem okviru pomeni dolžnikov poziv upnikom za vpis in vplačilo poslovnih deležev njegovo ponudbo, ki je naslovljena na upnike. Po mnenju sodišča ureditev, ki onemogoča uresničitev namena prisilne poravnave zaradi formalne pomanjkljivosti dolžnikove vloge, katere odprava ne ogroža hitrosti insolvenčnega postopka, ni stvarno povezana s predmetom urejanja – to je z urejanjem možnosti, da udeleženci postopka prisilne poravnave medsebojna razmerja v pogojih finančnega prestrukturiranja dolžnika avtonomno uredijo in pod spremenjenimi pogoji za poplačilo terjatev omogočijo nadaljevanje dolžnikovega podjetja. Zato izbire presojanega ukrepa, ki opredeljuje način uresničevanja pravice iz 22. člena Ustave, ni mogoče šteti za razumno. Presojana zakonska ureditev dolžniku v primeru, ko ne predloži poziva upnikom za vpis in vplačilo poslovnih deležev, trajno in nepovratno odreja možnost, da bi njegova izjava volje v postopku učinkovala kot ponudba upnikom na način, da bi se ti o njej lahko izjavili. Zato je Ustavno sodišče ugotovilo ustavno neskladje presoјane določbe.

Do odprave protiustavnosti iz 1. točke izreka ustavne odločbe mora sodišče insolventnega dolžnika v primeru, ko ta predloži odpravek notarskega zapisnika skupščine (1. točka tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP), a ne hkrati tudi poziva upnikom za vpis in vplačilo delnic iz 2. točke tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP, pozvati, naj to listino (ta poziv) predloži v roku treh delovnih dni od prejema poziva sodišča. Če dolžnik tudi po poteku roka iz poziva sodišča ne predloži navedene listine, sodišče postopek prisilne poravnave ustavi in izda sklep o začetku stečajnega postopka. Rok za obvestilo upniškemu odboru iz petega odstavka 192. člena ZFPPIPP začne v primeru poziva sodišča teči od poteka roka, ki je bil dan dolžniku za predložitev listine iz poziva na podlagi te določbe. Rok za objavo poziva sodišča za vpis in vplačilo novih delnic iz 194. člena ZFPPIPP začne v primeru, ko dolžnik listino predloži po pozivu sodišča na podlagi te odločbe, teči, ko sodišče pravočasno prejme listino iz 2. točke tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP.

V veljavnem četrtem odstavku 192. člena ZFPPIPP je določeno, da sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka:

1. če:

- skupščina insolventnega dolžnika v roku iz drugega odstavka tega člena ne sprejme sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja z vsebino, določeno v načrtu finančnega prestrukturiranja in skladno s 191. členom tega zakona, ali
- insolventni dolžnik v treh delovnih dneh po sprejetju sklepa o spremembi osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja sodišču ne predloži listin iz tretjega odstavka tega člena in

2. če:

- niti upniški odbor v roku iz 2. točke četrtega odstavka 199.b člena tega zakona ne sprejme sklepa o povečanju osnovnega kapitala insolventnega dolžnika z novimi stvarnimi vložki iz drugega odstavka 199.b člena tega zakona,
- niti ločitveni upniki v roku iz prvega stavka petega odstavka 199.b člena tega zakona ne sprejmejo sklepa o povečanju osnovnega kapitala insolventnega dolžnika z novimi stvarnimi vložki iz petega odstavka 199.b člena tega zakona.

V skladu z navedeno ustavno odločbo predlagatelj predlaga, da se četrty odstavek spremeni tako, da sodišče v primeru, če do poteka roka iz drugega odstavka 192. člena ne prejme obvestila insolventnega dolžnika ali če temu obvestilu niso priložene listine iz 1. in 2. točke tretjega odstavka istega člena, dolžniku naloži, da v treh delovnih dneh predloži obvestilo in listine iz tretjega odstavka tega člena. S tem je dan predlagatelju dodaten rok, v katerem mora sodišču predložiti zahtevano obvestilo in listine.

Zaradi varovanja načela hitrosti postopka predlagatelj tudi sodišču določa rok, v katerem mora to izdati sklep o dopolnitvi, in sicer mora to storiti v osmih dneh po poteku roka iz drugega odstavka 192. člena ter o sklepu obvestiti upniški odbor.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane šesti odstavek, pa predlagatelj usklajuje še posledico, če insolventni dolжник tudi v dodatnem roku sodišču ne bo predložil zahtevanega obvestila in listin. V takem primeru bo namreč sodišče ustavilo postopek prisilne poravnave in izdalo sklep o začetku stečajnega postopka.

Enako pa bo sodišče postopalo tudi, če upniški odbor v roku iz predlaganega četrtega odstavka (dodatnem roku treh delovnih dni) ne bo sprejel sklepa o povečanju osnovnega kapitala insolventnega dolžnika z novimi stvarnimi vložki iz drugega odstavka 199.b člena ZFPPIPP.

Popravljen je tudi sklic v dosedanjem petem odstavku, ki postane sedmi odstavek, in sicer na šesti odstavek namesto na četrtega.

K 64. členu (199.a člen ZFPPIPP):

Podobno kot določba 192. člena ZFPPIPP, glede katere je bila izdana ustavna odločba Up-769/16, U-I-81/17 (glej obrazložitev k prejšnjemu členu predloga), tudi veljavni 199.a člen ZFPPIPP veže izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka zgolj na dejstvo, da upniški odbor v roku iz tretjega odstavka 192. člena ZFPPIPP sodišču ni predložil listin, navedenih v tem odstavku. Zato predlagatelj ocenjuje, da mora sodišče tudi v opisanem primeru upniškemu odboru določiti primeren dodaten rok, v katerem mora predložiti zahtevano obvestilo in listine.

Predlagano je, da se enajsti odstavek 199.a člena ZFPPIPP spremeni tako, da se v primeru, če je insolventni dolжник v načrtu finančnega prestrukturiranja kot ukrep finančnega prestrukturiranja predvidel povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki in niti poslovodstvo insolventnega dolžnika niti upniški odbor v petih mesecih po začetku postopka prisilne poravnave ne sprejme sklepa iz drugega odstavka tega člena ali v roku iz četrtega odstavka 192. člena ZFPPIPP sodišču ne predloži obvestila in listin iz tretjega odstavka 192. člena, sodišče ustavi postopek prisilne poravnave in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

Zaradi dopolnitve 192. člena z novima četrtem in petim odstavkom je potreben tudi popravek v devetem odstavku 199.a člena, v skladu s katerim se za postopek spremembe osnovnega kapitala iz drugega in šestega odstavka 199.a člena smiselno uporabljajo tudi prvi do tretji, sedaj tretji do peti odstavek 192. člena ZFPPIPP.

K 65. členu (199.b člen ZFPPIPP):

Zaradi dopolnitve 192. člena ZFPPIPP z novima četrtem in petim odstavkom je nadalje potreben tudi popravek v sedmem odstavku 199.b člena, v skladu s katerim se za postopek spremembe osnovnega kapitala iz drugega, petega in šestega odstavka 199.b člena smiselno uporablja tudi tretji oziroma sedaj tretji do peti odstavek 192. člena ZFPPIPP.

K 66. členu (200. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 200. člena ZFPPIPP o sprejetju prisilne poravnave odločajo upniki z glasovanjem. Vsak upnik, katerega terjatev do insolventnega dolžnika je v postopku prisilne poravnave priznana ali verjetno izkazana, ima pravico glasovati o prisilni poravnavi, če ni v tretjem ali četrtem odstavku navedenega člena določeno drugače. Drugače je določeno za upnike glede:

1. zavarovane terjatve, razen če je to terjatev upnik prenesel na insolventnega dolžnika v postopku spremembe osnovnega kapitala zaradi izvedbe finančnega prestrukturiranja v skladu s pododdelkom

4.4.4 tega zakona (razen, če je z dolžnikom sklenil dogovor, po katerem se dospelost te terjatve odloži v skladu s potrebami izvedbe načrta finančnega prestrukturiranja dolžnika), in 2. prednostne terjatve.

Ti upniki nimajo pravice glasovati o prisilni poravnavi (tretji odstavek). Po veljavnem četrtem odstavku navedenega člena ZFPPIPP pa o prisilni poravnavi tudi nima pravice glasovati upnik, ki ima v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1 ali položaj ožje povezane osebe (glej tudi obrazložitev k predlagani spremembi 18. člena ZFPPIPP).

Ob upoštevanju opozoril, da obstoječa ureditev, ki omogoča odstopne terjatev tudi med postopkom prisilne poravnave (čeprav so v osnovi takšne transakcije dopustne), lahko predstavlja tudi nedopustne prakse⁸⁸, je predlagatelj ocenil, da je manj invaziven ukrep kot prepoved prenosa oziroma cediranja terjatev med postopkom prisilne poravnave določitev pravila glede trenutka presoje o tem, kdo ima pravico glasovati za prisilno poravnavo. Po predlagani določbi novega petega odstavka 200. člena sodišče presoja omejitvev, da upnik nima pravice glasovati o prisilni poravnavi, če ima na dan začetka postopka prisilne poravnave v razmerju do insolventnega dolžnika položaj povezane družbe po 527. členu ZGD-1 ali položaj ožje povezane osebe (glej predlagano spremembo 18. člena ZFPPIPP). Zato posledično (glede na stanje ob začetku prisilne poravnave) poznejši odstopi med povezanimi družbami ali osebami, z vidika izigravanja določb glede glasovanja, nimajo učinka.

Glede na predlagani nov peti odstavek, je bilo treba popraviti tudi sklic na peti odstavek v dosedanjem šestem, sedaj sedmem odstavku. Dosedanja peti in šesti odstavek sta namreč postala šesti in sedmi odstavek. Upnik tako uveljavi glasovalno pravico glede terjatve iz šestega odstavka tako, da glasovnici priloži dogovor, ki ga je z dolžnikom sklenil v skladu s šestim odstavkom.

K 67. členu (213. člen ZFPPIPP):

Veljavni 213. člen ZFPPIPP (terjatve, za katere ne učinkuje potrjena prisilna poravnava) v prvem odstavku med drugim določa, da potrjena prisilna poravnava ne učinkuje za zavarovane terjatve. Te so glede na določbo tretjega odstavka 20. člena ZFPPIPP tiste terjatve upnika, ki so zavarovane z ločitveno pravico. Vendar se tisti del zneska terjatve ločitvenega upnika, za katerega znesek terjatve presega vrednost premoženja, ki je predmet ločitvene pravice, obravnava kot nezavarovana terjatev (glej peti odstavek 20. člena ZFPPIPP). V tretjem odstavku veljavnega 213. člena pa je nadalje določeno še, da če ločitveni upnik z uresničitvijo ločitvene pravice iz vrednosti premoženja, ki je predmet te pravice, ne doseže plačila celotne terjatve, ki je bila zavarovana s to pravico, za neplačani del te terjatve učinkuje potrjena prisilna poravnava po prvem odstavku 214. člena tega zakona, ki določa, da s pravnomočnostjo sklepa o potrditvi prisilne poravnave preneha upnikova pravica uveljavljati plačilo v sodnem ali drugem postopku, ki ga vodi pristojni državni organ:

1. zneska navadne terjatve iz četrtega odstavka 212. člena tega zakona:
  - v višjem deležu od deleža, določenega v potrjeni prisilni poravnavi, in
  - pred potekom rokov za plačilo, določenih v potrjeni prisilni poravnavi, ter
2. obresti od zneska te terjatve po višji obrestni meri od obrestne mere, določene v potrjeni prisilni poravnavi.

Gre namreč za vprašanje učinkovanja potrjene prisilne poravnave na zavarovane terjatve, in sicer v primeru, ko vrednost premoženja, ki je predmet ločitvene pravice, ne doseže celotne terjatve, ki je bila zavarovana s to pravico. V takem primeru se terjatev za potrebe zagotavljanja varstva upnika in njegovih glasovalnih pravic razdeli na zavarovani in nezavarovani del (prim. peti odstavek 20. člena ZFPPIPP). V zvezi z izračunom deleža glasovalnih pravic upnika pri glasovanju o sprejetju prisilne poravnave pa je v veljavnem četrtem odstavku 201. člena ZFPPIPP določeno, da se pri izračunu deleža glasovalnih

---

⁸⁸ »With possibility of “bad” debt trading before and during proceedings (in itself not necessarily problematic) creditors or outsiders can interfere on many junctures for their benefit with the course of proceedings and use debt-for equity swaps for obtaining control of the debtor company.«

pravic glede nezavarovanega dela zavarovane terjatve iz petega odstavka 20. člena od zneska priznane ali verjetno izkazane terjatve iz 73. člena ZFPPIPP odšteje vrednost zavarovanja iz četrte alineje 5. točke prvega odstavka 142. člena tega zakona, torej ocenjena vrednost premoženja, ki je predmet ločitvene pravice (vrednost zavarovanja).

Dejanska vrednost premoženja, ki je predmet ločitvene pravice in višina poplačila ločitvenega upnika iz tega premoženja, bo po naravi stvari znana šele ob prodaji premoženja, ki je predmet zavarovanja. Prodaja navedenega premoženja pa ni vedno tudi v ekonomskem interesu upnika ali dolžnika, zlasti tedaj, ko gre za premoženje, ki predstavlja bistvo delujočega podjetja in bi z njegovo prodajo dolžnik dejansko ne mogel nadaljevati z opravljanjem dejavnosti, kar pa je osnovni namen postopka prisilne poravnave. Ob realizaciji izločitvene pravice pa se dodatno zastavlja tudi vprašanje o dopustnosti izvršbe zavarovane terjatve zgolj na premoženje, ki je predmet zavarovanja ali tudi na drugo premoženje prej ali istočasno kot na zastavljeno premoženje.

Do tega in z njim povezanih zahtevnih vprašanja se je v svoji odločbi številka Up-319/19-12 z dne 15. 4. 2021 opredelilo tudi Ustavno sodišče. V svoji odločbi je med drugim ugotovilo, da veljavna ureditev ne dopušča takšnega postopanja in razlage zakonskih določb ZFPPIPP glede učinkov prisilne poravnave na zavarovane terjatve, kot so jo pred tem v postopku zavzela redna sodišča. Ustavno sodišče zapiše, da dejanska uveljavitev petega odstavka 20. člena in tretjega odstavka 213. člena ZFPPIPP/14⁸⁹ tako nikakor ne more biti odvisna zgolj od enostranske izbire upnika, ali bo oziroma kdaj bo predlagal izvršbo na zastavljeno premoženje. Dodalo pa je tudi, da ni izključeno, da se polni učinek potrjene prisilne poravnave na vse navadne terjatve lahko razumno učinkovito doseže še kako drugače kot z zapovedjo upniku, naj realizira zavarovanje presumptivno zavarovane terjatve. Nasprotno pa, če sodišče (kot v obravnavanem primeru) dopusti izvršbo presumptivno zavarovane terjatve⁹⁰ v polnem obsegu (a) zgolj na drugo premoženje oziroma (b) tudi na drugo premoženje prej ali istočasno kot na zastavljeno premoženje dopusti tveganje preplačila upnika oziroma obida pogojev prisilne poravnave. Iz take izvršbe na drugo premoženje dobi upnik pač toliko kot lahko v konkretnem primeru; vsi zneski kupnin za unovčeno drugo premoženje se porabijo za poplačilo presumptivno zavarovane terjatve, lahko tudi v obsegu, ki je večji od vrednosti zastavljenega premoženja, kakor bi bila oziroma še bo realizirana v izvršbi, vse mimo pogojev prisilne poravnave. Teoretično je lahko tak upnik, če postopa dovolj hitro po zaključku postopka prisilne poravnave, poplačan iz drugega premoženja v celoti za nominalno vrednost terjatve, denimo 1000 enot, čeprav je dejanska vrednost zavarovanja – ki ustreza višini njegovega dejanskega zavarovanega dela terjatve – bagatelna (npr. 5 enot). Višje oziroma redna sodišča so namreč zavzela stališče, da lahko sodišče dovoli opravo izvršbe tudi na premoženje, ki ni zastavljeno, in sicer v polnem obsegu, vse dokler zastavljeno premoženje ni prodano zaradi realizacije zastavne pravice. Vendar Ustavno sodišče v svoji odločbi opozori, da *takega stališča, ki ne postavi prav nikakršne razumno učinkovite varovalke proti temu, da bi na opisani način prišlo do neupoštevanja pogojev prisilne poravnave, ne podpira nobena v pravni znanosti uveljavljena metoda razlage. S tem stališčem ni zagotovljeno polno učinkovanje potrjene prisilne poravnave na naknadno ugotovljeni »navadni« presežek terjatve nad vrednostjo zavarovanj.*

Predmetna odločba in že predhodna odločba Ustavnega sodišča v zadevi Up-280/16-108 Up-350/16-102 Up-745/16-93 Up-750/16-94 U-I-72/16-8 U-I-160/16-6 iz leta 2017 sta bili deležni široke strokovne razprave in tudi pravno ekonomske kritike učinkov, ki jih lahko povzroči takšno stališče.⁹¹ Na učinke

⁸⁹ V navedeni odločbi so upoštevana pravila insolvenčnega zakona, ki je veljal v času izdaje sklepa o izvršbi (torej ZFPPIPP/14).

⁹⁰ Uporaba izraza »presumptivno zavarovane« terjatve v navedeni odločbi je namenjena temu, da se posebej poudari, da lahko pogosto pri zavarovanih terjatvah obstaja presežek iz petega odstavka 20. člena ZFPPIPP (glej opombo številka 15 v navedeni odločbi Ustavnega sodišča).

⁹¹ - M. Jan: Plačilo (ne)prestrukturiranih zavarovanih terjatev po potrditvi prisilne poravnave in sporazuma o preventivnem prestrukturiranju (1. del), PP, 2018,
- M. Jan: Plačilo (ne)prestrukturiranih zavarovanih terjatev po potrditvi prisilne poravnave in sporazuma o preventivnem prestrukturiranju (2. del), PP, 2018,

obeh predmetnih odločb Ustavnega sodišča je predlagatelj opozorilo tudi Združenje bank Slovenije. Predlagatelj je po proučitvi vseh navedenih argumentov dopolnil določbo 213. člena ZFPPIPP (ob dopolnitvi določbe drugega odstavka 14. člena ZFPPIPP (glej obrazložitev k spremembi tega člena)), in sicer v smeri, da se ločitvenemu upniku dopušča, da prisilno poplačilo svoje terjatve, ki je zavarovana, lahko doseže tudi iz drugega premoženja dolžnika, vendar pa se glede na zgoraj opisana opozorila Ustavnega sodišča dodaja varovalka (namenjena varovanju enakega položaja vseh upnikov), in sicer, da dokler ločitvena pravica s strani zavarovanega upnika ni realizirana in ni s tem posledično tudi ugotovljeno, ali je terjatev zavarovanega upnika v celoti zavarovana s premoženjem, ki je predmet ločitvene pravice, torej, ali morda obstaja tudi nezavarovani del, ki je posledično podvržen učinkom prisilne poravnave, se upošteva kot zavarovani del (le) ocenjena vrednost iz četrte alineje 5. točke prvega odstavka 142. člena ZFPPIPP.

Predlagatelj tako ohranja veljavno pravilo, in sicer, da v takem primeru za neplačani del te terjatve učinkuje potrjena prisilna poravnava po prvem odstavku 214. člena. Ob tem želi predlagatelj poudariti, da lahko (tudi) zavarovani upnik po potrjeni prisilni poravnavi v primeru, da mu dolžnik ne izpolni njegove obveznosti, zahteva prisilno poplačilo svoje terjatve bodisi z unovčenjem predmeta zavarovanja bodisi da poseže na drugo premoženje dolžnika, vendar se v tem primeru (na tem drugem premoženju) lahko poplača samo v višini ocenjene vrednosti zavarovanega premoženja. Do uresničitve ločitvene pravice se tako šteje, da je zavarovani del terjatve, na katerega potrjena prisilna poravnava v skladu s prvim odstavkom tega člena ne učinkuje, v višini ocenjene vrednosti premoženja, ki je predmet ločitvene pravice iz četrte alineje 5. točke prvega odstavka 142. člena ZFPPIPP.

Z namenom, da dolžnik posameznega ločitvenega upnika ne bi obravnaval ugodneje na način, da bi bila ocenjena vrednost premoženja iz četrte alineje 5. točke prvega odstavka 142. člena ZFPPIPP določena previsoko, se dopolnjuje tudi ureditev ugovora zoper vodenje prisilne poravnave, in sicer lahko vsak upnik ugovarja vodenju prisilne poravnave tudi, če je dolžnik v poročilu o finančnem poslovanju in položaju podal neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke.

K 68. in 69. členu (naslov oddelka 4.7 in 221.a ter 221.b člena ZFPPIPP):

Predlagatelj spreminja tudi poimenovanje in pravila poenostavljene prisilne poravnave. Postopek poenostavljene prisilne poravnave je urejen v oddelku 4.7 ZFPPIPP v členih od 221.a do 221.g. Po veljavni ureditvi v 221.a členu ZFPPIPP je postopek poenostavljene prisilne poravnave dovoljeno voditi: 1. nad gospodarsko družbo, ki se po drugem odstavku 55. člena ZGD-1 razvršča med mikro družbe, in 2. nad podjetnikom, ki ustreza merilom iz prve in druge alineje drugega odstavka 55. člena ZGD-1 ali merilom iz prve in druge alineje tretjega odstavka 55. člena ZGD-1.

Mikro družba je po drugem odstavku 55. člena ZGD-1 družba, ki izpolnjuje dvoje od naštetih meril:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 10,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 700.000 evrov, in
- vrednost aktive ne presega 350.000 evrov.

Nad podjetnikom pa je po veljavni določbi dovoljeno voditi postopek prisilne poravnave, če:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 10 in
- če čisti prihodki od prodaje ne presegajo 700.000 evrov,

- V. Balažic: Vpliv insolvenčnih postopkov na ločitvene pravice, pridobljene v izvršbi, Pravni letopis, 2011,
- V. Balažic: Položaj ločitvenega upnika po potrjeni prisilni poravnavi nad dolžnikom, PP, 2018,
- B. Hrastnik: Učinki prisilne poravnave na zavarovano terjatev in domneve insolventnosti po pravnomočno potrjeni prisilni poravnavi, DIP2018 (zbornik),
- S. Vrenčur: Poenostavljena prisilna poravnava na nezavarovani del zavarovane terjatve, vključene v posodobljeni seznam terjatev, PP, št. 23, 2018,
- N. Plavšak: Komentar ZFPPIPP, 2017,
- N. Plavšak: Položaj in pravne možnosti ločitvenih upnikov v postopku prisilne poravnave, PP, 2013.

kot to določata prva in druga alineja drugega odstavka 55. člena ZGD-1, ali da:

– povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 50 in

– da čisti prihodki od prodaje ne presegajo 8.000.000 evrov,

kot je določeno v prvi in drugi alineji tretjega odstavka 55. člena ZGD-1.

Nadalje veljavni šesti odstavek 55. člena ZGD-1 določa, da se družbe v skladu z merili iz prvega do petega odstavka navedenega člena prerazvrščajo na mikro, majhne, srednje in velike družbe, če na podlagi podatkov zadnjih dveh zaporednih poslovnih let na bilančni presečni dan bilance stanja obakrat presežejo ali nehalo presegati merila iz prvega, drugega, tretjega, četrtega ali petega odstavka tega člena. V sedmem odstavku pa je še določeno, da se določbe ZGD-1 in drugih predpisov, ki se nanašajo na majhne družbe, uporabljajo tudi za mikro družbe, razen če navedeni zakon in drugi predpisi ne določajo drugače. Določbe tretjega do šestega odstavka o velikosti družb in njihovem prerazvrščanju pa veljajo tudi za skupine.

V prenovljenem naslovu, ki se po predlogu glasi: Posebna pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo, se predlagatelj osredotoča na subjekte, ki lahko uporabijo posebna pravila za prisilno poravnavo. Oddelek 4.7 v skladu s predlogom sedaj vključuje dva vsebinsko prenovljena člena (221.a in 221.b), črtani pa so člani 221.c do 221.g.

Predlagana posebna pravila opredeljujejo 1. uporabo posebnih pravil za postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo (221.a člen) in 2. posebna pravila v postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo (221.b člen).

V skladu s predlagano določbo 221.a člena se posebna pravila za postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo lahko uporabijo, če je dolжник:

– gospodarska družba, ki izpolnjuje vsa merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb in če vrednost aktive v zadnjih dveh letih ne presega 700.000 evrov ter višina vseh njenih obveznosti ne presega 700.000 evrov,

– podjetnik, ki izpolnjuje vsa merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb glede števila delavcev in prihodkov od prodaje, ter višina vseh njegovih obveznosti ne presega 700.000 evrov.

V zvezi z nujnostjo predlagane spremembe predlagatelj pojasnjuje, da so se glede na primere sodne prakse veljavna pravila poenostavljene prisilne poravnave lahko uporabila tudi pri prisilni poravnavi družb, ki so sicer izpolnjevale pogoje iz veljavnega 221.a člena in so izpolnjevale predpostavke za mikro družbo ali podjetnika po 55. členu ZGD-1, pri čemer so te družbe izkazovale čiste prihodke od prodaje nižje od 700.000 evrov, ali vrednost aktive, nižjo od 350.000 evrov, hkrati pa so njihove obveznosti znatno presegle tako znesek čistih prihodkov od prodaje kot vrednost aktive. Predlagatelj ocenjuje, da uporaba določb postopka poenostavljene prisilne poravnave za navedene družbe ob opisanih okoliščinah oziroma opisanem razmerju med aktivo in pasivo predstavlja odstop od namena zakona glede uporabe posebnih (poenostavljenih) pravil prisilne poravnave. Predlagatelj zato opredeljuje dodatne pogoje, ki jih mora izpolnjevati družba ali podjetnik, da lahko vodi postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo. Po predlagani ureditvi mora tako gospodarska družba izpolnjevati vse pogoje, ki jih določa 55. člen ZGD-1 za mikro družbo (povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 10, čisti prihodki od prodaje ne presegajo 700.000 evrov, in vrednost aktive ne presega 350.000 evrov), hkrati pa vrednost aktive v zadnjih dveh letih ne presega 700.000 evrov ter višina vseh obveznosti ne presega 700.000 evrov. Za dolžnika, ki je podjetnik, pa se pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo lahko uporabijo le, če ta izpolnjuje vsa merila, ki jih ZGD-1 določa za uvrstitev v skupino mikro družb glede števila delavcev in prihodkov od prodaje, ter višina vseh njegovih obveznosti ne presega 700.000 evrov.

V zvezi s tem predlagatelj pojasnjuje, da je bil z institutom, ki je bil uveden z novelo ZFPPIPP-E, dodan tedaj nov postopek zaradi insolventnosti, ki brez dvoma pomeni novo možnost finančnega prestrukturiranja in nadaljevanje gospodarske dejavnosti, a je uporaba v praksi pokazala nekatere

možnosti za njegovo optimizacijo. Pred uveljavitvijo tovrstnega postopka je vložitev popolnega predloga za začetek prisilne poravnave pomenila precejšen strokovni in finančni zalogaj, ki ga številni dolžniki niso zmogli. Predlogu je bilo treba priložiti večje število prilog, ki zahtevajo tudi sodelovanje strokovnjakov: revizorja, pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij, običajno pa še strokovnjaka za pripravo načrta finančnega prestrukturiranja. V skupino subjektov, ki jim je bil kot mikro družbam po določbah veljavnega ZGD-1 institut namenjen, je v času njegove uveljavitve spadalo več kot 90 odstotkov gospodarskih družb in večina podjetnikov. Šele uporaba instituta v praksi je pokazala, da so med gospodarskimi družbami, ki se po ZGD-1 uvrščajo med mikro podjetja, tudi taka, katerih obveznosti močno presegajo pričakovane vrednosti glede na povprečno število delavcev, čiste prihodke od prodaje ali vrednosti aktive. Družba, ki bi hotela poravnati tako visoke nastale obveznosti, bi morala ustvariti bistveno višje čiste prihodke od 700.000 evrov letno, ustvarjanje takega prihodka pa bi pomenilo tudi zvišanje enega ali drugega dodatnega pogoja za uvrstitev družbe med mikro družbe.

Glede na navedeno je predlagana sprememba pogojev za postopek poenostavljene prisilne poravnave, sedaj postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo, in sicer pri gospodarskih družbah z dodano omejitvijo glede aktive za zadnji dve leti in glede višine vseh obveznosti. Navedeni postopek je glede na predlog dovoljeno voditi nad gospodarsko družbo, ki se po drugem odstavku 55. člena ZGD-1 razvršča med mikro družbe, če hkrati vrednost aktive v zadnjih dveh letih ne presega 700.000 evrov ter višina vseh obveznosti družbe ali podjetnika ne presega 700.000 evrov. Predlagatelj ocenjuje, da je dvakratnik zneska aktive (700.000 evrov) v dveh zaporednih letih in omejitev v zvezi z višino terjatev zadostna varovalka, da postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo ne bodo mogle uporabiti pravne osebe, ki dejansko ne sodijo med mikro družbe. Poleg tega bilančne in/ali nebilančne obveznosti (torej vsota vseh obveznosti) družbe, ki je mikro družba, v času vložitve predloga za postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo ne smejo presežati 700.000 evrov. Družba, ki bi s svojim poslovanjem namreč ustvarila višje obveznosti od navedenih, po naravi stvari ne sodi več med družbe, ki bi po oceni predlagatelja, kljub izvedbi postopka »poenostavljene« prisilne poravnave, lahko zmogla nadaljevanje gospodarske dejavnosti, kar je primarni namen instituta. Navedeni postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo, za katerega so značilne nekatere pomembne poenostavitve, je namreč namenjen izključno mikro družbam in podjetnikom, ki jim redni postopek prisilne poravnave stroškovno dejansko ni dostopen. Tako je tudi glede podjetnika, ki mora prav tako izpolnjevati pogoje za mikro družbo glede števila delavcev in prihodkov od prodaje, dodan pogoj, ki je povezan z maksimalno dovoljeno višino obveznosti. Po novem je za podjetnika, ki bi izpolnjeval pogoje, ki jih ZGD-1 določa za mala podjetja, možnost uporabe tega postopka izključena.

Pri tako določenem pragu obveznosti družbe, nad katero je dovoljeno voditi postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo, po mnenju predlagatelja ni treba omejevati tudi višine poplačila upnikov. Upniki so namreč tisti, ki izglasujejo prisilno poravnavo in imajo zato tudi možnost, da nanjo ne pristanejo v primeru, ko odstotek poplačila zanje ni ustrezen.

V določbi 221.b člena pa predlagatelj uvaja posebna pravila v postopku prisilne poravnave za malo gospodarstvo, s katerimi poskuša doseči sprejemljivost postopka za malo gospodarstvo, zlasti z zmanjševanjem stroškov postopka ob hkratnem večjem nadzoru nad prijavljenimi terjatvami. Zato predlogu za začetek postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo (po predlaganem prvem odstavku) ni treba priložiti poročila revizorja iz 2. točke drugega odstavka 141. člena ZFPPIPP in poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja iz 4. točke drugega odstavka 141. člena ZFPPIPP, ocenjena vrednost premoženja iz četrte alineje 5. točke prvega odstavka 142. člena ZFPPIPP pa ni treba, da je izdelana s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti premoženja iz 1. točke drugega odstavka 25. člena tega zakona. Prav tako se v navedenem postopku ne uporabljajo osmi odstavek 144. člena (alternativni predlog prisilne poravnave), 181. člen, 2. točka tretjega odstavka 182. člena in 2. točka tretjega odstavka 185.a člena ZFPPIPP, ki se prav tako nanašajo na pripravo in predložitev poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja, pa 199.a člen, 199.b člen, ki se nanašata na posebna pravila o povečanju osnovnega kapitala (z novimi denarnimi in stvarnimi vložki), 199.d člen o posebnih pravilih za poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala, peti do enajsti odstavek 221.h

člena o spremenjenem načrtu finančnega prestrukturiranja, ki ga sprejme upniški odbor, in 221.i do 221.l člen o prenosu pooblastila za vodenje poslov z dolžnika na upnika, upnikih kot upravičenih predlagateljih za začetek postopka, naknadnem predlogu prisilne poravnave in pravila o dodatnih obveznostih posloводства in druga posebna pravila (predlagani drugi odstavek). Predlogu pa mora dolžnik v skladu s prvim odstavkom priložiti izjavo, da poročilo resnično in pošteno prikazuje njegov finančni položaj in poslovanje (glej še obrazložitev k predlaganim spremembam 137. in 172. člena). Predlagana ureditev torej tudini brez zaščitnih določb, saj upnik lahko zahteva od dolžnika informacije in poslovno dokumentacijo, na podlagi katere lahko preveri poročilo o finančnem položaju in poslovanju dolžnika (prim. predlagani novi drugi odstavek 137. člena) oziroma v zvezi z ugovorom (glej tudi ugovorni razlog iz nove 6. točke 172. člena) proti vodenju postopka prisilne poravnave v skladu z novim šestim odstavkom 177. člena predlaga imenovanje izvedenca in če ga sodišče imenuje, se za izvedensko mnenje smiselno uporablja 146. člen, ki določa vsebino poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij (predlagani tretji odstavek 221.b člena). Če bo sodišče v postopku z ugovorom ugotovilo obstoj razlogov po 1. ali 6. točki, bo zavrnilo dolžnikov predlog za prisilno poravnavo, če pa bo ugotovilo obstoj ugovornih razlogov po 2., 3., 4., 5. ali 6. točki 172. člena, bo postopek prisilne poravnave ustavilo in izdalo sklep o začetku stečajnega postopka (tretji odstavek 179. člena ZFPPIPP).

Predlagatelj skuša doseči sprejemljivost postopka zlasti z zmanjševanjem stroškov postopka, saj je prav to eno izmed priporočil Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti, zlasti kadar gre za mala in srednja podjetja. Ta namreč predstavljajo 99 % vseh podjetij v Evropski uniji in bi morala imeti koristi od bolj usklajenega pristopa na ravni Evropske unije. Za mala in srednja podjetja je bolj verjetno, da bodo likvidirana kot prestrukturirana, saj morajo nositi stroške, ki so nesorazmerno višji kot stroški, ki jih nosijo večja podjetja. Zlasti ob finančnih težavah pogosto nimajo potrebnih sredstev, da bi pokrila visoke stroške prestrukturiranja in izkoristila učinkovitejše postopke prestrukturiranja, ki so na voljo le v nekaterih državah članicah. Da bi takšnim dolžnikom pomagali, da se prestrukturirajo po nizkih stroških, bi bilo glede na direktivo treba na nacionalni ravni pripraviti izčrpne kontrolne sezname za načrte prestrukturiranja, prilagojene potrebam in posebnostim malih in srednjih podjetij, ter jih objaviti na spletu. Poleg tega bi bilo treba vzpostaviti orodja za zgodnje opozarjanje, ki bi dolžnike opozorila na nujnost ukrepanja, ob upoštevanju omejenih virov takih podjetij za zaposlitev strokovnjakov.

Predlagatelj ocenjuje, da je v začetni fazi postopka (ob vložitvi predloga za začetek postopka) vključitev revizorja in pooblaščenega ocenjevalca podjetij pri najmanjših družbah v nasprotju s cilji in evropskimi trendi, da se mikro družbam in samostojnim podjetnikom omogoči čim cenejši in enostaven postopek prestrukturiranja.

Glede v praksi izpostavljenega problema »fiktivnih« terjatev pa bo imenovanje upravitelja posledično pomenilo, da bo v okviru pregleda in priznanja terjatev oziroma njihovega prerokanja sam obstoj in višino prijavljenih terjatev dolžan preveriti tudi imenovani upravitelj. Bistvena je tako vzpostavitev nadzora nad prijavljenimi terjatvami, oceno vrednosti, ki je v nadaljevanju lahko tudi predmet vnovične presoje, pa lahko v prvi fazi poda tudi dolžnik. Vodilna misel predlagatelja je, da se znova vzpostavi ravnovesje med upniki in dolžnikom ter upnikom dajo možnosti, da so v postopek aktivno vključeni. Začetni strošek revizorja in pooblaščenega ocenjevalca podjetij v prav vsakem tovrstnem postopku (brez izraženega oziroma konkretnega razloga za nezaupanje) pa bi prav pri »malem gospodarstvu« znatno obremenil razpoložljiva sredstva za uspešen izid postopka in posledično za poplačilo terjatev upnikov.

Drži sicer, da bi dolžnik, ki želi prestrukturirati tudi davke (na prispevke kot prednostne terjatve postopek prisilne poravnave ne učinkuje), lahko vložil predlog za začetek postopka »redne« prisilne poravnave, vendar pa predlagatelj želi tudi v tem pogledu zagotoviti za malo gospodarstvo stroškovno dostopnejši postopek in pri tem upoštevati napotilo Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti o posebni skrbi za malo gospodarstvo. Ob tem ne gre prezreti, da se s predlagano novo ureditvijo postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo precej viša tudi standard varstva upnika. Kot je bilo že zapisano, bo v

primeru, ko bo proti vodenju postopka vložen ugovor, sodišče v skladu s predlaganim šestim odstavkom 177. člena ZFPPIPP (glej obrazložitev **k 61. členu** tega predloga) imenovalo izvedenca.

Hkrati pa predlagatelj v navedenih postopkih ne izključuje več uporabe celotnega oddelka 3.4 (določbe glede upnika kot stranke glavnega postopka ter glede prijave in preizkusa terjatev), oddelka 3.5 (določbe glede upniškega odbora) in oddelka 3.6 (določbe glede upravitelja). Drugače povedano je tudi postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo postopek prisilne poravnave, pri čemer za postopek prisilne poravnave za malo gospodarstvo velja opisana poenostavitev (posebna pravila, zapisana v predlaganem 221.b členu).

Predlagatelj nadalje tudi ocenjuje, da bo moral dolžnik (že po naravi stvari) pripraviti za upnike sprejemljiv predlog prestrukturiranja, če bo želel, da bo predlog zanje sprejemljiv. Vključitev minimalnega poplačila navadnih terjatev v najmanj petih letih je po oceni predlagatelja presežen argument, ki brez utemeljene podlage posega v razmerje med upnikom in dolžnikom in v možnosti njunega sporazumnega dogovora. Strogo določena meja minimalnega poplačila tudi nima osnove v okvirnih statističnih podatkih, po katerih je v tako imenovanih polnih stečajih (torej stečajih, kjer obstoji splošna razdelitvena masa) poplačilo upnikov v povprečju pod 20 %. Z vidika zagotavljanja možnosti za prestrukturiranje subjektov (in dejstva, da večina upnikov s potrditvijo prisilne poravnave pristane na takšne odpise zavedajoč se, da druga opcija predstavlja stečaj podjetja in posledično tudi izgubo poslovnega partnerja) določitev numeričnega praga poplačila ni v skladu z načelom prostovoljnega oblikovanja in sklepanja dogovorov med poslovnimi subjekti in v tem delu predstavlja kogentno intervencijo države, za kar pa mora obstajati utemeljen stvaren razlog.

K 70. členu (naslov oddelka 4.8 in pododdelka 4.8.1 ZFPPIPP):

Mikro družbam so sicer na voljo poenostavljena pravila postopka prisilne poravnave za malo gospodarstvo, vendar predlagatelj ocenjuje, da ni prepričljivih razlogov, da bi se mikro družbam onemogočilo, da bi se finančno prestrukturirale po pravilih »redne« prisilne poravnave (npr.: če želijo prestrukturirati zavarovane terjatve). Glede na navedeno predlagatelj odpravlja omejitev oziroma nejasnost z izrecnim zapisom, da se pravila, določena v oddelku 4.8 tega zakona, torej posebna pravila za prisilno poravnavo nad majhno, srednjo ali veliko družbo, uporabljajo za postopek prisilne poravnave nad pravno osebo, ki ima položaj kapitalske družbe, saj je tudi mikro družba kapitalska družba. Prav tako pa predlagatelj ne vidi razlogov, zaradi katerih postopka redne prisilne poravnave ne bi bilo mogoče voditi nad samostojnim podjetnikom.

Predlagana je torej ureditev, po kateri se pravila postopka prisilne poravnave lahko uporabijo za postopek nad vsako družbo, ki ima položaj kapitalske družbe ali nad samostojnim podjetnikom. Ker po oceni predlagatelja ni razlogov, da nad družbo ali podjetnikom, ki sicer izpolnjujeta pogoje za uporabo posebnih pravil za prisilno poravnavo za malo gospodarstvo (predlagana določba 221.a člena), ne bi smel biti izveden postopek »redne« prisilne poravnave, je predlagano, da se naslov oddelka 4.8 glasi: Posebna pravila za prisilno poravnavo nad kapitalsko družbo, naslov pododdelka 4.8.1 pa Skupna posebna pravila za prisilno poravnavo nad kapitalsko družbo ter se v veljavnem 221.h členu določba prvega odstavka spremeni tako, da se bodo pravila v oddelku 4.8 uporabljala za (vsak) postopek prisilne poravnave nad pravno osebo, ki ima položaj kapitalske družbe ali nad samostojnim podjetnikom.

K 71. členu (221.h člen ZFPPIPP):

V zvezi s spremenjenim dostopom do postopka »redne« prisilne poravnave (glej obrazložitev k prejšnjemu členu) predlagatelj spreminja tudi pravilo o uporabi oddelka 4.8. Pravila, določena v oddelku 4.8 tega zakona, se uporabljajo za postopek prisilne poravnave nad pravno osebo, ki ima položaj kapitalske družbe, pravila, ki urejajo posebna pravila v pododdelku 4.8.3, 4.8.4 in 4.8.5, o ukrepih finančnega prestrukturiranja zavarovanih terjatev in s tem povezana posebna pravila o prijavi in

preizkusu terjatev ter vrednosti zavarovanja ter pravila o potrditvi prisilne poravnave in njenih učinkih, pa tudi v postopku prisilne poravnave nad samostojnim podjetnikom.

Spremembe in dopolnitve Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-F) so dopolnile pravila prisilne poravnave z novim oddelkom 4.8, ki je vseboval Posebna pravila za prisilno poravnavo nad srednjo ali veliko družbo. Naslednje spremembe in dopolnitve ZFPPIPP (ZFPPIPP-G) so ta pravila še razširila na mikro družbe. Glede na to, da je bila izvorno določena obveznost seznanitve Banke Slovenije samo glede začetka postopka prisilne poravnave nad sistemsko pomembnimi in večjimi gospodarskimi družbami, se s predlagano dopolnitvijo petega odstavka to opravilo v tem delu ohranja in se ne zahteva, da sodišče seznaniti Banko Slovenije tudi z začetkom prisilne poravnave nad mikro in majhnimi družbami. Namen te seznanitve Banke Slovenije namreč ni v tem, da bi slednja lahko nastopala kot stranka v teh postopkih, ampak je namen v pravočasni seznanitvi z začetimi postopki nad večjimi in sistemsko pomembnimi podjetji, katerih finančno prestrukturiranje lahko vpliva tudi na bančni sektor.

K 72. členu (221.j člen ZFPPIPP):

Po določbi veljavnega prvega odstavka 221.j člena so ne glede na drugi odstavek 139. člena zakona začetek postopka prisilne poravnave upravičeni predlagati tudi upniki, ki so skupno imetniki finančnih terjatev do dolžnika, katerih vsota presega 20 odstotkov finančnih obveznosti dolžnika, izkazanih v zadnjem javno objavljenem letnem poročilu dolžnika.

V prvem in tretjem odstavku 221.j člena predlagatelj odpravlja omejitev na »finančne upnike«. V zvezi z možnostjo, da se posebna pravila o tem, kateri upniki lahko začnejo postopek prisilne poravnave, razširijo tudi na upnike, ki niso finančne institucije, je predlagatelj izhajal iz tega, da je bilo v strokovnih razpravah izpostavljeno, da bo naslednja »kriza« lahko drugačna. Zato predlagatelj meni, da zamejen pristop, ki ga vsebuje veljavni zakon, ni primeren. ZFPPIPP je namreč v prvi vrsti procesni predpis in mora biti glede strokovnih razlogov vsebinsko odprt. Zaradi tveganj, ki jih prinaša širjenje možnosti v smeri »nefinančnih« terjatev, pa se na podlagi predloga tovrstnih upnikov postopek ne začne neposredno, ampak se predlog upnikov za začetek postopka prisilne poravnave najprej vroči dolžniku, ki ima glede na predlagani novi osmi odstavek možnost, da v roku 15 dni poda ugovor, da ni insolventen ali da upnikova terjatev ne obstaja v višini, kot izhaja iz prvega odstavka navedenega člena (predlagani novi osmi odstavek).

Predlagana spremenjena ureditev ugovornih razlogov dolžnika v postopku prisilne poravnave, ki so jo predlagali upniki, je v prvi vrsti posledica odločbe US številka U-I-222/18 z dne 14. 5. 2020⁹². Bistvo očitka protiustavnosti posebne ureditve upniške prisilne poravnave je, da dolžnik v prehodnem postopku, ko sodišče odloča o pogojih za začetek postopka zaradi insolventnosti (tretji odstavek 49. člena ZFPPIPP), ne sodeluje in se ne izjavlja, prav tako po veljavni ureditvi nima pravice do pritožbe proti sklepu o začetku postopka prisilne poravnave, temveč ga lahko izpodbija le z ugovorom proti vodenju postopka prisilne poravnave in iz razloga iz 1. točke 172. člena ZFPPIPP.

V luči navedenih ugovorov je predlagatelj znova proučil učinke veljavne ureditve v 221.j člena, zlasti z vidika sorazmernosti opisanega posega in predlaga spremembo veljavne ureditve v smeri načina izvršitve odločbe, ki jo je v svoji odločbi določilo US. Ta odločba določa, da mora sodišče dolžniku v treh delovnih dneh po prejemu vročiti upnikov predlog za začetek postopka prisilne poravnave. Dolžnik lahko v 15 dneh po prejemu upnikovega predloga za začetek postopka prisilne poravnave ugovarja, da ni insolventen ali da upnikova terjatev ne obstaja v zatrjevani višini (predlagani novi osmi odstavek). Za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga pa se smiselno uporabljajo tudi določbe 235. člena (postopek z upnikovim predlogom za začetek stečajnega postopka),

---

⁹² Odločba US je dostopna na: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2020-01-1351?sop=2020-01-1351>

drugega do sedmega odstavka 239. člena (odločanje o začetku stečajnega postopka) in 240. člena ZFPPIPP (začasna odredba proti stečajnemu dolžniku).

US je v obrazložitvi svoje odločbe med drugim zapisalo (točka 23), da *v obravnavanem primeru ne gre le za poseg v dolžnikovo pravico do izjave, temveč tudi za poseg v pravico do poštenega postopka v smislu materialnopravnih predpostavk, ki se v okviru formaliziranega preizkusa sploh lahko učinkovito ugotovljajo. V okviru formaliziranega preizkusa in brez dolžnikovega učinkovitega sodelovanja ureditev namreč sodišču pred začetkom postopka ne omogoča preizkusa insolventnosti, ki jo je že zakonodajalec na podlagi 50. člena ZFPPIPP in utemeljeno tudi z jamstvom pravice do svobodne gospodarske pobude iz prvega odstavka 74. člena Ustave določil kot osnovno materialno predpostavko za začetek vsakega postopka insolventnosti.* US je izrecno imelo pred očmi, da pravne posledice prisilne poravnave nastopijo že z uvedbo postopka (glej še sedmi odstavek 221.j člena ZFPPIPP, v skladu s katerim se za pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek postopka prisilne poravnave smiselno uporablja pododdelek 4.2.2). Zato je zakonsko »neuravnoteženost« položaja dolžnika US ublažilo z napotilom na smiselno uporabo določb o obravnavi upnikovega predloga za začetek stečajnega postopka v predhodnem stečajnem postopku in mu dalo še možnost pritožbe proti sklepu, upniku pa možnost začasnih odredb po 240. členu ZFPPIPP.

Iz navedene odločbe US tako med drugim izhaja, da je poseganje v solventne in delujoče družbe nedopustno. Položaj insolventnosti je tista temeljna materialna predpostavka za nastop posledic postopka zaradi insolventnosti, torej tudi postopka prisilne poravnave, in to ne glede na to, kdo je predlagatelj postopka. Položaj insolventnosti lahko dolžnik »prizna« sam, če ga ne (na primer tedaj, ko so predlagatelji postopka upniki in se dolžnik prav iz tega razloga postopku aktivno upira), pa se položaj insolventnosti ugotovi oziroma se celo mora ugotoviti v postopku. Glede na to, da se možnost vložitve predloga daje vsem upnikom (ne le finančnim – glej predlagano spremembo prvega in tretjega odstavka 221.j člena), je predlagano, da pravne posledice postopka zaradi insolventnosti nastopijo šele v fazi, ko je ugotovljeno, da insolventnost obstoji. Čeprav US v sedmi odstavki 221.j ni poseglo, predlagatelj ob seznanitvi s konkretnim primerom in razlogi pobude za presojo ustavnosti šestega odstavka 221.i člena, v zadevi, ki se pred US vodi pod številko U-I-107/21, začetek učinkovanja (večine) pravnih posledic uvedbe postopka prisilne poravnave premika na naslednji dan po objavi sklepa o začetku postopka prisilne poravnave. Po predlagani spremembi sedmega odstavka, ki s spremembo postane šesti odstavek se tako za pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek postopka prisilne poravnave smiselno uporablja pododdelek 4.2.2 tega zakona, pri čemer te nastanejo (še) z naslednjim dnevom od objave sklepa o začetku postopka prisilne poravnave. Navedeno pravilo velja za pravne posledice uvedbe postopka prisilne poravnave po 151. (omejitev dolžnikovih poslov) in 151.a členu (omejitev pristojnosti organa nadzora in skupščine insolventnega dolžnika). Glede posledic, ki jih določa 152. člen ZFPPIPP (prekinitev postopka odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka), pa velja, da te v skladu s 150. členom ZFPPIPP nastanejo z začetkom naslednjega dne po vložitvi predloga za prisilno poravnavo.

Sodišče mora skladno z novim sedmim odstavkom dolžniku v treh delovnih dneh po prejemu vročiti upnikov predlog za začetek postopka prisilne poravnave. Dolžnik lahko v 15 dneh po prejemu upnikovega predloga za začetek postopka prisilne poravnave ugovarja, da ni insolventen ali da upnikova terjatev ne obstaja v višini, kot izhaja iz prvega odstavka tega člena.

Poleg tega predlagatelj predlaga tudi črtanje šestega odstavka 221.j člena, po kateri se za imenovanje upravitelja ob uvedbi postopka prisilne poravnave ne uporablja 2. točka drugega odstavka 221.h člena ZFPPIPP in sodišče za upravitelja ne bo več imenovalo osebo, ki jo predlagajo predlagatelji.

Dosedanji osmi odstavek pa je posledično spremenjen tako, da se za odločanje o začetku postopka prisilne poravnave na podlagi upniškega predloga za začetek prisilne poravnave smiselno uporabljajo določbe 235. člena, ki določa postopek z upnikovim predlogom za začetek stečajnega postopka, drugi do sedmi odstavki 239. člena, ki določajo pravila glede roka za ugovor ter naroka za začetek postopka,

in 240. člen ZFPPIPP, ki določa pravila glede začasne odredbe proti stečajnemu dolžniku. V dosedanem devetem odstavku pa se glede na spremenjeno določbo osmega odstavka črta sklic na osmi odstavek člena.

K 73. členu (pododdelek 4.8.6 in člena 221.v in 221.z)

S predlaganim členom se predlaga črtanje pododdelka 4.8.6: Ponovna prisilna poravnava po pravnomočni potrditvi prisilne poravnave in posledično tudi členov 221.v ter 221.z. Glede na prejeta stališča v strokovnem usklajevanju in dejstvo, da je bil v preteklosti navedeni institut uporabljen zelo redko in predstavlja odstop od temeljnega pravila v 140. členu ZFPPIPP, ki določa, da predlog za prisilno poravnavo ni dovoljen, če je vložen pred potekom treh let od dneva, ko je dolžnik izpolnil vse obveznosti iz prejšnje potrjene prisilne poravnave, roka iz petega odstavka 149. člena ali drugega odstavka 179. člena ZFPPIPP. Navedeni institut je v ZFPPIPP prinesla novela ZFPPIPP-H, ki je prinesla tudi nova pravil in predvsem možnosti prisilnega finančnega prestrukturiranja v postopku prisilne poravnave. Institut ponovne prisilne poravnave po pravnomočni potrditvi prisilne poravnave je bil tako namenjen predvsem tistim subjektom, ki so pred uveljavitvijo novele ZFPPIPP-H že izvedli prisilno poravnavo, vendar glede na nezmožnost uporabe teh novih institutov njihovo prestrukturiranje in odprava insolventnosti ni imela možnosti za dolgotrajnejši obstoj družbe. Glede na dejstvo, da je od uveljavitve tega instituta, ki je bil primarno namenjen prav tem subjektom, minilo že več kot šest let, predlagatelj ocenjuje, da ta institut ni več potreben oziroma je tudi z vidika varstva upnikov primernejše, da se ga črta.

K 74. členu (nov oddelek 4.9 in novi členi 221.aa, 221.ab in 221.ac):

Glede na uvedbo instituta »grozeče insolventnosti« (predlagani novi 13.a člen) so potrebna tudi posebna pravila postopka preventivnega prestrukturiranja in postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti (glej predlagani novi 4.a člen). Postopek preventivnega prestrukturiranja že urejajo določbe oddelka 2.3 (44.b do 44.z člen ZFPPIPP). V zvezi s postopkom sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti pa predlagatelj dodaja nov oddelek 4.9: Postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, z novimi členi 221.aa, 221.ab in 221.ac.

Uvodoma je k predlaganemu novemu oddelku 4.9 treba znova pojasniti, da postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti predstavlja nov postopek, ki je dolžnikom na voljo v primeru grozeče insolventnosti. Ta se tako pridružuje obstoječemu postopku preventivnega prestrukturiranja, saj sta oba postopka namenjena odpravi grozeče oziroma verjetne insolventnosti, torej položaja, ko insolventnost pri dolžniku še ni nastopila, obstoji pa verjetnost – grožnja njenega nastopa. Uvedba novega sodnega postopka – sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ima dvojni pomen. Po eni strani predstavlja nov sodni postopek, namenjen prestrukturiranju obveznosti podjetja, hkrati pa je tesno povezana z novimi pravili glede ravnanj posloводства ob nastopu grozeče insolventnosti in insolventnosti.

Možnosti, ki jih ima poslovodstvo v času grozeče insolventnosti, so širše, prav tako ima poslovodstvo na voljo tudi daljše časovno obdobje za zagotovitev ukrepov, ki bodo preprečili stanje insolventnosti. Ukrepi bodo v tem primeru primarno še zunajsodni in bodo temeljili na dogovorih s ključnimi upniki glede obsega in načina prostovoljnega prestrukturiranja dolga. Predlagatelj se zaveda, da dogovor v vseh primerih ne bo mogoč in je tako tudi glede na zahtevo Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti treba zagotoviti ustrezen postopek prestrukturiranja, v katerem se lahko doseže tudi preglasovanje oziroma doseže potrditev načrta prestrukturiranja, čeprav se z njim ne strinjajo vsi upniki.

Postopek preventivnega prestrukturiranja je primarno namenjen prestrukturiranju finančnih terjatev (glej veljavni prvi odstavek 44.c člena) in predvsem srednjim in velikim gospodarskim družbam (glej veljavni prvi odstavek 44.b člena), kar posledično terja tudi manj sodne intervencije in nadzora, zato se je predlagatelj odločil, da uvede nov (sodni postopek), ki je namenjen vsem gospodarskim družbam in

podjetnikom, ki jim insolventnost šele grozi, prav tako je namenjen prestrukturiranju vseh terjatev, tako finančnih kot tudi poslovnih. Nov postopek z namenom pravočasnega pristopa k prestrukturiranju vsebuje vrsto vzpodbud za dolžnika, hkrati pa tudi varovalke, ki preprečujejo moralni hazard in težnjo, da bi se dolžnik razbremenil obveznosti kljub dejstvu, da insolventnost sploh ne grozi. Posredni namen ureditve pravil novega postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti je tudi spodbuditi dolžnike in predvsem upnike, da v fazi grozeče insolventnosti in v primeru, da ima podjetje poslovne izglede za uspeh, čim prej pristopijo k zunajsodnemu prestrukturiranju. Glede na predlagano zasnovo tega postopka namreč morajo takšni pogovori že obstajati, saj mora dolžnik predložiti tudi soglasje 30 % upnikov, da se strinjajo z uvedbo takšnega postopka. Postopek sodnega postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti tako predstavlja naslednjo fazo že začetega postopka zunajsodnega prestrukturiranja, ki pa glede na odsotnost soglasja nekaterih za dolžnika ključnih upnikov ni bil mogoč. Prav možnost začetka sodnega postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti bo po oceni predlagatelja spodbudila upnike (vključno z zavarovanimi/ločitvenimi upniki), da k takšnim prestrukturiranjem pristopijo že v tej fazi, saj v primeru njihovega nasprotovanja nastopijo posledice začetka tega postopka (prekinitev izvršilnih postopkov) in možnost preglasovanja.

V zvezi s predlaganimi določbami predlagatelj uvodoma pojasnjuje, da je *preventivni postopek finančne reorganizacije (Schutzschirmverfahren)* sicer tudi novost nemške insolvenčne zakonodaje, ki jo je prinesla reforma ESUG. Namen tega postopka je, da se gospodarski družbi, ki ji grozi nelikvidnost oziroma prezadolženost, omogoči trimesečni moratorij na morebitne izvršbe upnikov, dolžnik pa v tem času pripravi insolvenčni načrt. Dolžnik lahko za moratorij na izvršbe zaprosi samo, če še ni podana plačilna nesposobnost (nelikvidnost) in če ni očitno, da reorganizacija ni mogoča. Vlogi mora priložiti utemeljeno mnenje izkušenega davčnega svetovalca, odvetnika, poslovnega svetovalca oziroma druge izkušene in usposobljene osebe s primerljivimi kvalifikacijami, da dolžniku »zgolj« grozi plačilna nesposobnost oziroma prezadolženost. Sodišče s sklepom, s katerim odobri moratorij, določi tudi začasnega skrbnika (Sachwalter). Pri imenovanju začasnega skrbnika je sodišče vezano na dolžnikov predlog in lahko njegov predlog za imenovanje določene osebe zavrne samo v primeru, če je ta oseba očitno neprimerna za opravljanje nalog začasnega skrbnika (par. 270b InsO). Med moratorijem so ustavljeni vsi izvršilni in drugi postopki poplačila upnikov. Sodišče dolžniku s tem omogoči, da mu med pripravo načrta ni treba skrbeti, da bi upniki posegli po njegovem premoženju. Namen takšnega postopka je torej spodbujati družbe, da pravočasno začnejo z insolvenčnimi postopki.

Med pripravo načrta poslovanje dolžnika in samo pripravo načrta nadzira insolvenčni skrbnik, nadzornik (Sachwalter). Podatki za leti 2012 in 2013 kažejo, da se je v letu 2012 preventivni postopek finančne reorganizacije uporabil v 0,9 odstotka vseh insolvenčnih postopkov, v letu 2013 pa v 0,5 odstotka⁹³.

Namen postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti je po predlagani določbi 221.aa člena ta, da se na podlagi sklenjene prisilne poravnave omogoči izvedba vseh ukrepov finančnega prestrukturiranja, ki so potrebni, da se odpravijo vzroki, zaradi katerih bi dolžnik lahko postal insolventen (prvi odstavek).

Postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti glede na predlagani drugi odstavek 221.aa člena ni dovoljeno voditi:

- če dolžnik ni izpolnil svojih obveznosti predložitve letnega poročila agenciji zaradi objave po prvem ali drugem odstavku 58. člena ZGD-1 ali podatkov iz letnega poročila za namene iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1 ali
- če dolžnik nima predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za plače in nadomestila plač in obračunov DDV za obdobje zadnjih 24 mesecev od dne oddaje vloge ali če je davčni organ dolžniku v

---

⁹³ Povzeto po Jaka Cepec: Anatomija korporacijskega insolvenčnega prava, Primerjalno-pravna in pravno-ekonomska analiza temeljev korporacijskega insolvenčnega prava, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, Ljubljana 2016, str. 139.

zadnjih petih letih od vložitve predloga dodatno ali naknadno odmeril davek ali naložil plačilo prispevkov v znesku najmanj 50.000 evrov, ali

– če je bil dolžnik obsojen za kaznivo dejanje s področja delovnih razmerij, premoženja, gospodarstva ali pravnega prometa.

Predlagatelj je bil med postopkom priprave gradiva znova opozorjen na problematiko, povezano s kršenjem obveznosti glede predložitve letnih poročil. V skladu z določbo 58. člena ZGD-1 (javna objava) je treba letna poročila iz prvega in sedmega odstavka 57. člena ZGD-1 ter konsolidirana letna poročila zaradi javne objave skupaj z revizorjevim poročilom v elektronski obliki predložiti AJPES v osmih mesecih po koncu poslovnega leta. Družbe morajo predložiti tudi popravljeno letno poročilo ali konsolidirano letno poročilo oziroma spremembe revizorjevega poročila. Družbe iz prvega odstavka 53. člena ZGD-1 morajo v skladu s prvim stavkom predložiti tudi predlog razporeditve dobička ali obravnavanja izgube ter razporeditev dobička ali obravnavanje izgube, če to ni razvidno iz letnega poročila. Obveznost predložitve velja tudi za letna poročila majhnih družb, s katerih vrednostnimi papirji se ne trguje na organiziranem trgu, in letno poročilo podjetnikov. Družbe iz prvega odstavka 53. člena ZGD-1 morajo v skladu s prejšnjim stavkom predložiti tudi predlog razporeditve dobička ali obravnavanja izgube ter razporeditev dobička ali obravnavanje izgube, če to ni razvidno iz letnega poročila. Podjetniki, ki so po določbah o obdavčitvi dohodkov iz dejavnosti zakona, ki ureja dohodnino, obdavčeni na podlagi ugotovljenega dobička z upoštevanjem normiranih odhodkov, niso dolžni predložiti letnih poročil zaradi javne objave. Finančna uprava Republike Slovenije pošlje seznam podjetnikov iz prejšnjega stavka AJPES.

AJPES mora v skladu s tretjim odstavkom 58. člena ZGD-1 letna poročila in konsolidirana letna poročila skupaj z revizorjevim poročilom javno objaviti, tako da jih zajame v informatizirani obliki in objavi na spletnih straneh, namenjenih javni objavi letnih poročil. V skladu s prejšnjim stavkom je treba za družbe iz prvega odstavka 53. člena ZGD-1 hkrati objaviti tudi predlog razporeditve dobička ali obravnavanja izgube ter razporeditev dobička ali obravnavanje izgube, če to ni razvidno iz letnega poročila. Spletne strani morajo biti zasnovane tako, da je vsakomur omogočen brezplačen vpogled v podatke, objavljene na spletnih straneh. V vsaki javni objavi celotnega letnega poročila ali konsolidiranega letnega poročila morajo biti ta poročila objavljena v obliki in besedilu, na podlagi katerega so bila revidirana. Hkrati mora biti objavljeno revizorjevo poročilo v celotnem besedilu, vključno z utemeljitvijo morebitnega mnenja s pridržkom ali odklonilnega mnenja. Če izkazov ali poročila ni pregledal revizor, je treba v objavi opozoriti na to okoliščino. V vsaki objavi povzetka letnega poročila ali konsolidiranega letnega poročila pa je treba opozoriti, da gre za povzetek.

Bilanco stanja in izkaz poslovnega izida iz petega odstavka 54. člena ZGD-1 ter zaključno poročilo iz 68. člena navedenega zakona je treba predložiti AJPES v rokih, ki jih za njihovo predložitve določa zakon, ki ureja davčni postopek. AJPES prejete dokumente informatizira in brezplačno javno objavi na svojih spletnih straneh tako, da navede tudi razlog njihove sestave.

Podrobne določbe o javni objavi niso same sebi namen. Prek javnih objav se namreč zainteresirani upniki lahko seznanjajo s finančnim položajem svojih dolžnikov in na ta način pridobijo tiste osnovne informacije, ki jim, kadar je to potrebno, sploh omogočajo uveljavljanje sodnega varstva (med drugim tudi vložitve upniškega predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti).

Navedene problematike ne rešuje niti prekrškovna določba, po kateri se z globo od 6.000 do 30.000 evrov za prekršek kaznuje velika družba, z globo od 4.000 do 20.000 evrov srednja družba, z globo od 1.000 do 10.000 evrov majhna družba, z globo od 500 do 5.000 evrov pa mikro družba, če letnega poročila ali konsolidiranega letnega poročila skupaj z revizorjevim poročilom ali popravljenega letnega poročila ali konsolidiranega letnega poročila oziroma spremembe revizorjevega poročila ne predloži AJPES na način in v rokih, ki jih določa prvi odstavek 58. člena tega zakona (7. točka prvega odstavka 686. člena ZGD-1). Glede na navedeno predlagatelj dodaja navedeno omejitev v zvezi z začetkom postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti.

Po določbi prvega odstavka 59. člena ZGD-1 pa morajo družbe in podjetniki, razen podjetnikov, ki so po določbah o obdavčitvi dohodkov iz dejavnosti zakona, ki ureja dohodnino, obdavčeni na podlagi ugotovljenega dobička z upoštevanjem normiranih odhodkov, v treh mesecih po koncu koledarskega leta poslati AJPES tudi podatke iz letnih poročil o svojem premoženjskem in finančnem poslovanju ter poslovnem izidu za državno statistiko ter druge evidenčne, analitsko-informativne, raziskovalne in davčne namene. Glede na izrecno opozorilo AJPES, da tudi teh podatkov zavezani subjekti ne pošiljajo redno oziroma da so ti pomanjkljivi, je predlagatelj med omejitve za vodenje postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti dodal tudi redno izpolnjevanje obveznosti iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1.

Nadaljnji oviri za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti pa predlagatelj veže na primere, ko je dolžnik dal neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke, ki jih davčni organ potrebuje za pobiranje davkov ali prispevkov. Na predlog, ki ga je Ministrstvo za finance podalo v okviru strokovnega usklajevanja, je predlagano, da dostop do navedenega postopka omeji tudi za tiste dolžnike, ki nimajo predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za plače in nadomestila plač in obračunov DDV za obdobje zadnjih 24 mesecev od dne oddaje vloge ali če jim je davčni organ v zadnjih petih letih od vložitve predloga dodatno ali naknadno odmeril davek ali naložil plačilo prispevkov v znesku najmanj 50.000 evrov. Gre za predlagani dodatni pogoj, ki zasleduje namen, da se omeji dostop do okvirov preventivnega prestrukturiranja tudi tedaj, kadar so poslovne knjige in evidence dolžnika nepopolne ali pomanjkljive do takšne mere, da je nemogoče ugotoviti, kakšno je njegovo poslovno ali finančno stanje. V primeru, če dolžnik davčnemu organu ni oddal vseh obračunov davčnih odtegljajev za plače in nadomestila plač in obračunov DDV za obdobje zadnjih 24 mesecev (informacijo o tem pa lahko dolžnik tudi v vsakem trenutku preveri preko eDavkov), gre tudi po oceni predlagatelja za prav tako pomanjkljivost, ki mora biti ovira za vodenje postopka. S predlagano določbo je tudi tu naslovljena skrbnost pri posredovanju podatkov, ki morajo biti resnični, popolni in pravilni. Omejitev v tretji alineji pa zaradi zmanjšanja stopnje zaupanja v integriteto dolžnika onemogoča začetek postopka tistim dolžnikom, ki so bili obsojeni za kazniva dejanja, povezana s področjem delovanja družbe (delovna razmerja, premoženje, gospodarstvo ali pravni promet).

Namen predlagane določbe ni omejevanje dostopa do postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti. Nujno pa je, da upniki na podlagi informacij, ki so jim dostopne na podlagi javnih objav, lahko sprejmejo informirano odločitev, da bodo dolžnikov predlog za prestrukturiranje podprli ali pa mu bodo lahko informirano nasprotovali v ugovornem postopku.

Kot že zapisano, po mnenju predlagatelja do postopka ne morejo imeti dostopa tisti dolžniki, ki so dali neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke, ki jih za odmero dajatev potrebuje davčni organ. V skladu z določbo člena 1(5) Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti lahko države članice le za nekatere terjatve določijo, da so izključene iz okvirov preventivnega prestrukturiranja iz točke (a) odstavka 1 ali da ti okviri nanje ne vplivajo. Med temi so izrecno navedene le obstoječe in prihodnje terjatve sedanjih ali nekdanjih delavcev, preživitvene terjatve, ki izhajajo iz družinskega razmerja, starševstva, zakonske zveze ali svaštva, ali terjatve, ki izhajajo iz odškodninske odgovornosti dolžnika. Po določbi člena 4(1) Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti morajo države članice namreč zagotoviti, da imajo dolžniki, kadar obstaja verjetnost insolventnosti, dostop do okvira preventivnega prestrukturiranja, ki jim omogoča prestrukturiranje, da bi preprečili insolventnost in si zagotovili sposobnost preživetja, brez poseganja v druge rešitve za izogibanje insolventnosti, pri čemer se zaščitijo delovna mesta in ohrani poslovna dejavnost.

Če terjatve iz naslova davčnih obveznosti po navedeni določbi Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti iz prestrukturiranja niso izrecno izključene, pa po drugi strani države članice v skladu z določbo 4(2) lahko določijo, da je dolžnikom, ki so bili obsojeni zaradi hudih kršitev računovodskih in knjigovodskih obveznosti na podlagi nacionalnega prava, dovoljen dostop do okvira preventivnega prestrukturiranja le potem, ko so sprejeli ustrezne ukrepe za odpravo kršitev, ki so privedle do obsodbe,

da bi se upnikom zagotovile informacije, ki jih potrebujejo za sprejetje odločitve med pogajanj o prestrukturiranju. V zvezi s tem je v 27. recitalu dodatno pojasnjeno, da čeprav lahko države članice dolžnikom, ki so bili obsojeni zaradi hudih kršitev računovodskih ali knjigovodskih obveznosti, omejijo dostop do okvira prestrukturiranja, pa to ne bi smelo preprečevati, da dolžnikom prepovejo dostop do okvirov preventivnega prestrukturiranja tudi tedaj, kadar so njihove poslovne knjige in evidence nepopolne ali pomanjkljive do takšne mere, da je nemogoče ugotoviti, kakšno je njihovo poslovno in finančno stanje.

Kot je bilo že pojasnjeno, dostop do okvirov preventivnega prestrukturiranja ni ekskluzivno v interesu dolžnika, temveč tudi v interesu upnika in gospodarstva kot celote. Ti okviri pomagajo preprečevati izgubo zaposlitev, izgubo znanj (know-how) in veščin ter maksimizirati vrednost za upnike (recital 2). Če dolžnik nima dostopa do teh okvirov, bodo posledice občutili tudi tretji, zaposleni, upniki (med njimi tudi država). To je razlog, da omejitve dostopa do okvirov prestrukturiranja ne morejo biti povezane le s kršitvijo dolžnikovih obveznosti pri računovodstvu in vodenju poslovnih knjig ter evidenc, temveč morajo dolžnikove kršitve teh obveznosti vplivati na dostop upnikov do potrebnih informacij, to je do tistih informacij, ki mu omogočajo odločanje v postopku pogajanj o prestrukturiranju, kar izrecno izhaja tudi iz recitala 27. Po mnenju predlagatelja opisanih omejitev dostopa do okvirov preventivnega prestrukturiranja ne gre razumeti kot kazen za dolžnika, temveč kot ukrep za varstvo upnikov.

V zvezi s tem je treba dodati, da je bila temeljna ideja direktive tudi preseganje v Evropi zakoreninjenega prepričanja, da je dolg greh in je zato treba vse v direktivi predvidene izjeme glede dostopa do okvirov preventivnega prestrukturiranja obravnavati restriktivno.

V skladu s predlaganim tretjim odstavkom 221.a člena bo dolžnik izkazoval, da razlogi iz predlaganega drugega odstavka ne obstajajo, tako da bo predlogu za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti priložil potrdilo davčnega organa, da ta zoper dolžnika ne vodi postopka oziroma v obdobju iz druge alineje drugega odstavka ni vodil opisanega postopka.

V predlaganem 221.ab členu so določena temeljna pravila sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti. V postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti se poleg temeljnih pravil iz oddelka 3.8, ki se uporabljajo za postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, smiselno uporabljajo tudi pravila postopka prisilne poravnave iz 4. poglavja ZFPPIPP, razen če je v navedenem oddelku določeno drugače (predlagani drugi odstavek 221.a člena).

S šestim odstavkom se v slovenski pravni red prenaša določba Direktive o prestrukturiranju v delu, ko ta določa, da države članice zagotovijo, da lahko sodni ali upravni organ na predlog dolžnika ali z dolžnikovim soglasjem potrdi načrt prestrukturiranja, ki ga niso odobrile prizadete stranke v vsakem razredu in da lahko postane zavezujoč za glasovalne razrede, ki ne soglašajo z njim, če načrt prestrukturiranja izpolnjuje vsaj naslednje pogoje:

(a) je skladen s členom 10(2) in (3);

(b) odobrila ga je:

(i) večina glasovalnih razredov prizadetih strank, če je vsaj eden od teh razredov razred zavarovanih upnikov ali razred, ki je višji kot razred navadnih nezavarovanih upnikov, ali, če temu ni tako,

(ii) vsaj en od glasovalnih razredov prizadetih strank ali, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, s strankami v slabšem položaju, ki niso razred lastnikov kapitala ali kateri koli drug razred, ki po oceni vrednosti dolžnika kot delujočega podjetja ne bi prejel nobenega plačila ali obdržal nobenega deleža, ali, če je tako določeno v nacionalnem pravu, za katerega bilo mogoče razumno domnevati, da ne bi prejel nobenega plačila ali obdržal nobenega deleža, če bi se uporabil običajni vrstni red prednosti pri likvidaciji na podlagi nacionalnega prava;

(c) zagotovljeno je, da so glasovalni razredi prizadetih upnikov, ki ne soglašajo z načrtom prestrukturiranja, obravnavani vsaj tako ugodno kot kateri koli drug razred istega vrstnega reda in bolj ugodno kot kateri koli razred poznejšega vrstnega reda, in

(d) noben razred prizadetih strank na podlagi načrta prestrukturiranja ne more prejeti ali ohraniti več kot celotnega zneska svojih terjatev ali deležev.. V nadaljevanju Direktiva o prestrukturiranju določa pogoje pod katerimi lahko sodišče prisilno poravnavo odobri, čeprav ni sprejeta v vseh razredih. Glede na dejstvo, da se po veljavni ureditvi v tem postopku oblikujeta le 2 razreda upnikov (zavarovane oziroma ločitvene in nezavarovane) in že v veljavnih določbah, ki urejajo posebna pravila glede postopka prisilne poravnave izpolnjuje na majnimi, srednjimi in velikimi družbami (po predlagani ureditvi tudi mikro družbami in s.p.) sodišče predhodno opravi preizkus predloga prisilne poravnave in določa pravila glede obravnave upnikov in dopustnega načina prestrukturiranja teh terjatev dodatna pravila niso potrebna.

V predlaganem novem šestem odstavku zato sodišče ne glede na 3. točko drugega odstavka 221.n člena tega zakona potrdi prisilno poravnavo zaradi odprave grozeče insolventnosti, četudi ni bila sprejeta s strani nezavarovanih upnikov, bila pa je sprejeta s strani ločitvenih upnikov v skladu z določbo 221.n členom ZFPPIPP.

Po izrecni določbi predlaganega sedmega odstavka se za postopek sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti ne uporabljajo osmi odstavek 144. člena, 152. člen, 156. člen, 166, 192. člen, 199.a člen, 199.b člen, 199.d člen, 208 člen in 221.i do 221.l člen. Upošteva dejstvo, da je novi postopek namenjen spodbuditi dolžnika, da pravočasno začne finančno prestrukturiranje, se tudi v luči, ki ga zasleduje Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti, to spodbuja na način, da so v tem postopku izključene določbe, ki bi omogočale upnikov prevzem lastniških upravičenj dolžnika oziroma poseg v njegovo kapitalsko strukturo. Tako je izključen osmi odstavek 144. člena, ki določa, da mora dolжник obvezno upnikom ponuditi pretvorbo terjatev v kapital, posledično pa tudi pravila, določena v členih 192, 199.a, 199.b in 199.d. Prav tako je izrecno izključena tudi uporaba določb 166. člena ZFPPIPP, ki določa pravico insolventnega dolžnika odstopiti od vzajemno neizpolnjene dvostranske pogodbe. Glede na to, da v postopku zaradi odprave grozeče insolventnosti dolжник še ni insolventen mu namreč ni mogoče dovoliti odstopa od vzajemno neizpolnjene dvostranske pogodbe.

Po izrecni določbi predlaganega osmega odstavka pa v tem postopku, ne glede na 271. člen ZFPPIPP v morebitnem poznejšem stečajnem postopku nad dolžnikom tudi ni mogoče izpodbijati pravnih dejanj, ki jih je opravil dolжник zaradi plačila terjatev upnikov ali izpolnitve drugih obveznosti v skladu s potrjeno prisilno poravnavo v sodnem postopku zaradi odprave grozeče insolventnosti.

Predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti tudi ne vsebuje podrejenega zahtevka, da sodišče začne stečajni postopek, če bo predlog za začetek postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti zavrglo ali zavrnilo oziroma postopek ustavilo (predlagani drugi odstavek 221.ab člena).

Upošteva dejstvo, da dolžniku insolventnost grozi in gre za delujoč podjem ter namen postopka sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti, ki je v tem, da se z odpravo grozeče insolventnosti dolžniku omogoči nadaljnje poslovanje, je posledično nujno, da se v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti uporabijo drugačna pravila oziroma metode za ocenjevanje vrednosti sredstev. Predlogu za začetek postopka morata biti enako kot v postopku prisilne poravnave priložena poročilo o finančnem poslovanju dolžnika in načrt finančnega prestrukturiranja. Predlog zakona pa določa posebna pravila glede sestave poročila o finančnem poslovanju dolžnika in načrtu finančnega prestrukturiranja. Ker insolventnost pri dolžniku, ki sproži takšen postopek, še ni nastopila, ni zakonske zahteve, da se v poročilu o finančnem položaju in poslovanju dolžnika oceni sredstva po likvidacijski vrednosti sredstev, ampak mora ta vsebovati vrednost sredstev, ocenjeno v skladu z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti ob predpostavki poštene prodaje ali oceno tržne vrednosti podjetja kot delujočega podjetja (predlagani tretji odstavek 221.ab člena).

Predlogu mora biti priložen tudi načrt finančnega prestrukturiranja in poročilo ocenjevalca vrednosti podjetij, pri čemer mora glede na dejstvo, da se z ukrepi ne odpravlja insolventnost, ampak se le-ta

preprečuje, iz predloženih dokumentov izhajati potrditev, da dolžniku insolventnost grozi in da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da dolžnik ne bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno nesposoben. Tako mora dolžnik že ob vložitvi predloga izkazati, da ima možnosti za uspeh.

Načrt finančnega prestrukturiranja mora pregledati pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetja in o pregledu pripraviti svoje poročilo. V okviru poročila mora podati mnenje in potrditi, da dolžniku insolventnost res grozi, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da dolžnik ne bo postal insolventen, ter da so s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek. Tako so že v okviru načrta in njegove potrditve varovani tudi interesi upnikov. Če pa upniki menijo, da sam načrt temelji na zmotnih ali nepopolnih podlagah, pa se uporabljajo enaka pravila glede razkritja finančnega položaja dolžnika v okviru prisilne poravnave, ki pa se s predlaganimi spremembami še širijo in upnikom izrecno omogočajo dostop do dokumentacije, ki je bila podlaga za sprejem načrta.

V skladu z že večkrat poudarjenim načelom zaščite terjatev delavcev kot najranjivejše skupine upnikov ter priporočili Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti predlagatelj dodaja izjemo glede učinkov potrjene prisilne poravnave. Ta v sodnem postopku zaradi odprave grozeče insolventnosti ne učinkuje na terjatve delavcev iz naslova delovnega razmerja (predlagani četrti odstavek 221.ab člena).

Nadalje je v postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti (po nemškem vzoru), ob smiselni uporabi razlogov iz 172. člena ZFPPIPP, predviden tudi ugovor proti vodenju postopka. Poleg smiselne uporabe ugovornih razlogov, ki so navedeni v 1. do 6. točki veljavnega 172. člena, in sicer:

1. če dolžnik ni insolventen ter lahko v celoti in pravočasno izpolni vse svoje obveznosti,
  2. če lahko insolventni dolžnik svoje obveznosti izpolni v večjem deležu ali krajših rokih, kot jih ponuja s predlogom prisilne poravnave,
  3. če je stopnja verjetnosti, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben, nižja od 50 odstotkov,
  4. če je stopnja verjetnosti, da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek, nižja od 50 odstotkov ali
  5. če insolventni dolžnik ravna v nasprotju s 151. členom, 151.a členom ali pododdelkom 4.4.1 tega zakona ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem in
  6. če dolžnik v poročilu o finančnem poslovanju in položaju poda neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke,
- sta v navedenem postopku dovoljena tudi ugovor iz razloga, ker je dolžnik insolventen ali iz razloga, ker dolžniku insolventnost ne grozi.

V skladu s predlaganim petim odstavkom ima tako vsak upnik tudi v sodnem postopku zaradi odprave grozeče insolventnosti možnost ugovora zoper vodenje tega postopka, pri čemer se poleg smiselne uporabe razlogov iz 172. člena ZFPPIPP ugovor lahko vloži tudi, če je dolžnik insolventen ali če dolžniku insolventnost ne grozi. Če sodišče ugodni ugovoru, ker je dolžnik insolventen, mora poslovodstvo v roku treh delovnih dni po pravnomočnosti odločitve o ugovoru vložiti predlog po 38. členu ZFPPIPP (glej še obrazložitev k **21. členu** tega predloga). Namreč v skladu s specialnim pravilom, ki velja za ta postopek, sodišče kljub zavrnitvi predloga oziroma ustavitvi postopka ne začne stečajnega postopka, ampak nastopi ovira za začetek novega sodnega postopka zaradi odprave grozeče insolventnosti, ter v primeru, da upnik uspe z ugovorom, da je dolžnik insolventen, je slednji zavezan vložiti bodisi predlog za prisilno poravnavo ali stečaj, lahko pa takšen predlog nemudoma vložijo tudi upniki.

Predlagatelj pa v izogib kopičenju postopkov in posledično zmanjševanju možnosti za poplačilo upnikov v predlaganem 221. členu dodaja še omejitev, v skladu s katero v primeru, če sodišče predlog zavrne, ker ugotovi ugovoru zoper vodenje postopka sodnega prestrukturiranja iz razloga, da je dolžnik insolventen, ali iz razloga iz 6. točke 172. člena tega zakona, ustavi postopek zaradi grozeče insolventnosti in izda sklep o začetku stečajnega postopka.

V primeru, če sodišče zavrne ali zavrže dolžnikov predlog iz drugih razlogov in ustavi postopek zaradi grozeče insolventnosti pa dolžnik dve leti po neuspešno zaključenem postopku sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, ne sme začeti novega postopka sodnega prestrukturiranja zaradi grozeče insolventnosti.

K 75. členu (229. člen ZFPPIPP):

Veljavni 229. člen določa vpise v register v zvezi s stečajnim postopkom. V strokovnem usklajevanju je bilo s strani Zbornice upraviteljev Slovenije opozorjeno, da se, čeprav upravitelj opravlja pristojnosti in naloge upravitelja prek pravnoorganizacijske oblike podjetnika, zasebnika ali gospodarske družbe, v register vpisuje identifikacijski podatki upravitelja iz tretjega odstavka 110. člena ZFPPIPP. Med temi podatki pa je tudi naslov stalnega prebivališča. Če upravitelj opravlja dejavnost prek pravnoorganizacijske oblike podjetnika, zasebnika ali gospodarske družbe in ima v ta namen »poslovni« naslov, ki je drugačen od naslova stalnega prebivališča, predlagatelj ne vidi utemeljenih razlogov, da bi se v register v zvezi s stečajnim postopkom vpisoval tudi podatek o naslovu stalnega prebivališča. Predlagano je, da se pri osebah, pooblaščenih za zastopanje, po 2. točki drugega odstavka 229. člena v register vpiše okoliščina, da upravitelj opravlja svoje pristojnosti in naloge prek pravnoorganizacijske oblike podjetnika, zasebnika ali gospodarske družbe in podatki iz 1. in 5. točke tretjega odstavka 110. člena (osebno ime, firma, sedež ter poslovni naslov ter matična številka), ne pa tudi podatki iz 2., 3. in 4. točke tretjega odstavka 110. člena ZFPPIPP.

K 76. členu (231. člen ZFPPIPP):

Kot je bilo že pojasnjeno v obrazložitvi k spremembi 139. člena ZFPPIPP, predlagatelj glede na spremembo 38. člena širi tudi določbo glede upravičenih predlagateljev za začetek stečajnega postopka. Tudi predlog za začetek stečajnega postopka so tako v primeru, če dolžnik nima posloводства, upravičeni vložiti: vsak družbenik, če gre za družbo z omejeno odgovornostjo, vsak član nadzornega sveta, če gre za delniško družbo in v vseh drugih primerih pravnih oseb, njen ustanovitelj.

K 77. členu (233. člen ZFPPIPP):

V skladu z veljavnim prvim odstavkom 233. člena mora predlagatelj ob vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka založiti predujem za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka v znesku, ki je enak:

1. znesku pavšalnega nadomestila za objave iz petega odstavka 122. člena ZFPPIPP,
2. znesku najnižjega nadomestila upravitelja iz 1. točke četrtega odstavka 103. člena ZFPPIPP in
3. pavšalnemu znesku za kritje drugih stroškov stečajnega postopka, ki se konča brez razdelitve upnikom, določenem s predpisom iz 3. točke prvega odstavka 114. člena ZFPPIPP.

Praksa je pokazala, da družbe, ki same predlagajo stečajni postopek, nimajo na svojih poslovnih računih niti toliko sredstev, da bi lahko založile te stroške. Glede na temeljna pravila o finančnem poslovanju, zlasti glede na pravila o temeljnih obveznostih posloводства, med katerimi je tudi upravljanje tveganj, predlagatelj ocenjuje, da je primerno pričakovati, da bo posloводство poskrbelo vsaj za navedene stroške predloga za začetek stečajnega postopka. Zato predlagani novi deveti, deseti in enajsti odstavek določajo odgovornost oseb, ki so bile člani posloводства v zadnjih dveh letih pred začetkom stečajnega postopka, za plačilo stroškov v primeru, ko vrednost unovčene stečajne mase ne zadošča za vrnitev založenega zneska predujma ali plačil iz sedmega odstavka navedenega člena. Posamezen član

posloводства se odgovornosti lahko razbremeni, če izkaže, da na nastanek teh okoliščin ni mogel vplivati.

Predlagatelj je ob tem v predlaganem desetem odstavku še določil, da se sklep, s katerim sodišče naloži plačilo osebam iz devetega odstavka, vroči tem osebam. Vsak posamezen član posloводства pa v roku osmih dni lahko vloži ugovor. Po predlaganem novem enajstem odstavku je sklep, s katerim sodišče naloži plačilo osebam iz devetega odstavka, izvršilni naslov, na podlagi katerega upravitelj izterja povračilo v korist stečajne mase. Če le zaradi izterjave navedenega povračila stečajni upravitelj ne more zaključiti postopka, sme terjatev prenesti na osebo, ki je v skladu z drugim ali sedmim odstavkom 233. člena založila predujem, če privoli, da jo prevzame, v nasprotnem primeru terjatev preneha. Oseba mora upravitelju sporočiti privolitve v prevzem premoženja v enem mesecu po prejemu upraviteljevega poziva k privolitvi, sicer velja, da je prevzem odklonila.

K 78. členu (234. člen ZFPPIPP):

Veljavna določba 234. člena ureja postopek z dolžnikovim predlogom za začetek stečajnega postopka. V skladu z veljavnim tretjim odstavkom lahko domnevo insolventnosti iz prvega odstavka navedenega člena, po kateri velja, da je dolžnik, ki predlaga začetek stečajnega postopka, insolventen, razen če se ne dokaže drugače, izpodbija samo družbenik dolžnika ali dolžnik, če je predlog za začetek stečajnega postopka vložil njegov osebno odgovorni družbenik.

Pravico do pritožbe družbenika, ki ni hkrati tudi osebno odgovorni družbenik, je predlagatelj znova temeljito proučil. Pri tem je upošteval tudi ugotovitve Ustavnega sodišča v odločbi številka Up-386/15-26, U-I-179/15-8 z dne 12. 5. 2016 (podrobneje v uvodu tega predloga) in pri tem ocenjuje, da interes družbenikov, ki za obveznosti družbe osebno ne odgovarjajo, v fazi izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka na predlog samega dolžnika ne more biti posebej in na enak način varovan (dodatna obrazložitev je podana k **členu 82. tega predloga** glede spremembe 242. člena ZFPPIPP).

Glede na navedeno je predlagano, da se izpodbijanje domneve v primeru, če je stečajni postopek predlagal dolžnik, omeji zgolj na osebno odgovornega družbenika dolžnika (predlagana sprememba tretjega odstavka). Osebno odgovorni družbenik dolžnika pa lahko domnevo insolventnosti izpodbija s pritožbo proti sklepu o začetku stečajnega postopka, ki ji mora priložiti dokaze o tem, da dolžnik ni insolventen (predlagana sprememba četrtega odstavka).

Glede na predlagano spremembo 38. člena (predlagani tretji odstavek), ki določa, da mora, če družba nima posloводства, v primeru družbe z omejeno odgovornostjo vsak družbenik, v primeru delniške družbe vsak član nadzornega sveta, v primeru drugih pravnih oseb pa njen ustanovitelj, vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti v roku iz prvega oziroma drugega odstavka navedenega člena, razen če ta oseba ni seznanjena z insolventnostjo ali dejstvom, da družba nima posloводства, predlagatelj v drugem odstavku 234. člena širi domet določbe tudi na družbenika družbe z omejeno odgovornostjo pod pogoji iz tretjega odstavka 38. člena tega zakona. Domnevo insolventnosti iz prvega odstavka 234. člena pa lahko izpodbija tudi vsak družbenik družbe z omejeno odgovornostjo, če je predlog za začetek stečajnega postopka vložil drug družbenik (predlagani novi peti odstavek).

K 79. členu (237. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi prvega odstavka 237. člena ZFPPIPP sodišče s sklepom odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka (v nadaljnjem besedilu: sklep o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka) za dva meseca, če:

1. je bila zahteva za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka vložena v roku iz prvega odstavka 236. člena tega zakona in
2. so ji priložene listine iz drugega odstavka 236. člena tega zakona, iz katerih izhaja:

- da dolžnik ne zamuja s plačili obveznosti iz 1. točke prvega odstavka 236. člena tega zakona in jih bo sposoben pravočasno plačevati tudi v dvomesečnem obdobju odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka,
- da je dal o tem pooblaščen revizor v poročilu iz 2. točke prvega odstavka 236. člena tega zakona mnenje brez pridržkov,
- da je poslovodstvo dolžnika sprejelo poročilo o ukrepih finančnega prestrukturiranja, ki vsebuje pritrdilno mnenje poslovodstva iz 3. točke drugega odstavka in 4. točke tretjega odstavka 35. člena tega zakona, in
- v primeru iz prvega odstavka 36. člena tega zakona: da je poslovodstvo dolžnika objavilo sklic skupščine v skladu s tretjim odstavkom 36. člena tega zakona.

Dvomesečno obdobje odložitve iz prvega odstavka tega člena začne teči naslednji dan po poteku roka za vložitev zahteve za odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka iz prvega odstavka 236. člena (drugi odstavek navedenega člena). V izreku sklepa o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka mora biti v skladu z določbo tretjega odstavka omenjenega člena naveden tudi zadnji dan dvomesečnega obdobja odložitve. Sodišče pa mora v skladu s četrtem odstavkom sklep o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka izdati v treh delovnih dneh. Določeni sta dve izjemi glede teka roka za izdajo sklepa o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu, in sicer:

1. če je sodišče izdalo sklep o dopolnitvi zahteve iz tretjega odstavka 236. člena tega zakona: od prejema dopolnitve zahteve,
2. v drugih primerih: od prejema zahteve za odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka.

Odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka pa ni ovira za izdajo začasne odredbe po 240. členu ZFPPIPP.

V skladu z načelom hitrosti postopka določeno trajanje odloga in izjemno kratki roki, v katerih mora postopati sodišče, so se v času razglasene epidemije covid-19 pokazali kot neprimerni in neizvedljivi. Ker predlagatelj ocenjuje, da razglasitev epidemije najbrž ni zadnja in da bi navedeni roki predstavljali enako težavo tudi v primeru naravnih nesreč in drugih podobnih katastrof, je v smislu določbe 97. člena ZIUZEOP v novem sedmem odstavku predlagano, da sodišče v primeru, če je razlog za insolventnost naravna nesreča ali druga hujša nesreča, epidemija ali drug podoben izredni dogodek, v skladu s prejšnjimi odstavki 237. člena ZFPPIPP odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka za štiri mesece (predlagani novi sedmi odstavek). Navedeno obdobje se je tudi ob nedavno razglaseni epidemiji pokazalo za dovolj dolgo, da bo dolžnik lahko pravočasno izkazal okoliščine iz 2. točke prvega odstavka navedenega člena, pri čemer pa to velja le za tiste primere, ko je insolventnost prav posledica naravne nesreče ali drugih primerljivih okoliščin (glej še obrazložitev k **20. členu** predloga).

ZFPPIPP pa v veljavnem 238. členu določa, da mora dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena opravičiti odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka tako, da:

1. bodisi vloži predlog za prisilno poravnavo
2. bodisi predloži dokaze, da je:
  - uspešno izvedel povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki in
  - ni več insolventen.

Predlagana ureditev v novem osmem in devetem členu tako izhaja iz interventne zakonodaje, konkretno četrtega odstavka 97. člena ZIUZEOP. Predlagatelj ugotavlja, da obstoječa ureditev omogoča, da se v obdobju odloga odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečaja, ki pomeni generalno izvršbo, lahko začnejo oziroma nadaljujejo posamični izvršilni postopki. Pri oblikovanju predlagane spremembe je bilo izhodišče v določbi veljavnega 132. člena ZFPPIPP, ki ureja vpliv začetka postopka zaradi insolventnosti

na začete postopke izvršbe ali zavarovanja. Zlasti pa je bil pri njenem oblikovanju upoštevan namen instituta odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka po 237. členu ZFPPIPP.

Dvomesečno obdobje odložitve začne teči naslednji dan po poteku roka za vložitev zahteve za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka iz prvega odstavka 236. člena tega zakona. V izreku sklepa o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka pa mora biti naveden tudi zadnji dan dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka tega člena. Upošteva se, da mora sodišče sklep o odložitvi odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka izdati v treh delovnih dneh, gre dejansko za natančno določeno obdobje, v katerem poskuša dolžnik dokazati, da pogoji za začetek stečajnega postopka niso podani. Navedeno prizadevanje dolžnika pa lahko precej oslabijo prav posamični izvršilni postopki nekaterih upnikov, kar dejansko lahko zelo oteži ali celo izniči namen instituta odložitve odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka.

Zato je predlagano, da se kot eno izmed pravil o vplivu začetka postopka zaradi insolventnosti na začete postopke izvršbe ali zavarovanja vpiše tudi navedeno pravilo, da v primeru, če sodišče (že) odloži odločanje o upnikovem predlogu za začetek stečaja v skladu z 273. členom zakona, izvršilno sodišče na predlog dolžnika odloži izvršbo za to obdobje (predlagani novi osmi odstavek). Vendar pa navedeno pravilo ne velja za vse vrste izvršb. Po izrecni določbi novega devetega odstavka sodišče tako ne more odložiti postopka izvršbe in zavarovanja za prejemke iz delovnega razmerja, davčne izvršbe in zavarovanja ter druge postopke izvršbe ali zavarovanja, ki jih vodi drug državni organ.

K 80. členu (238. člen ZFPPIPPP):

V skladu z veljavno določbo prvega odstavka 238. člena mora dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena ZFPPIPP opravičiti odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka tako, da:

1. bodisi vloži predlog za prisilno poravnavo
2. bodisi predloži dokaze, da je:
  - uspešno izvedel povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki in
  - ni več insolventen.

Če dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve ne ravna po prvem odstavku navedenega člena, velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da je dolžnik insolventen (drugi odstavek). Če dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena ZFPPIPP vloži predlog za prisilno poravnavo, sodišče ravna po 152. členu ZFPPIPP, in če dolžnik do poteka dvomesečnega obdobja odložitve iz prvega odstavka 237. člena ZFPPIPP predloži dokaze iz 2. točke prvega odstavka tega člena, mora sodišče v treh delovnih dneh po prejemu teh dokazov razpisati narok za začetek stečajnega postopka na dan, ki ne sme biti poznejši od 15 dni po prejemu teh dokazov (četrti in peti odstavek navedenega člena).

Predlagatelj v luči določb o ukrepih za odpravo grozeče insolventnosti (postopek preventivnega prestrukturiranja) dopolnjuje določbo prve alineje 2. točke prvega odstavka navedenega člena ZFPPIPP. Dolžnik lahko v skladu s predlaganim do poteka dvomesečnega obdobja odložitve opraviči odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka tudi tako, da predloži dokaze o tem, da je uspešno izvedel povečanje osnovnega kapitala z drugimi ukrepi finančnega prestrukturiranja ali z zadostnim obsegom poslovanja in zato ni več insolventen.

V primeru izrednih razmer pa velja, da mora dolžnik zahtevo za odločitev odločanja po predlaganem novem sedmem odstavku 237. člena opravičiti do poteka štirimesečnega obdobja (predlagana določba novega petega odstavka).

K 81. členu (239. člen ZFPPIPP):

Besedilo veljavnega šestega odstavka 239. člena določa, da morajo dolžnik, člani njegovih organov vodenja in nadzora, njegovi družbeniki in osebe, ki so zaposlene pri dolžniku, sodišču dati vse podatke in pojasnila ter mu izročiti listine, ki se nanašajo na dolžnika in so pomembne za presojo okoliščin iz tretjega odstavka tega člena. Glede na to, da tretji odstavek navedenega člena določa, da v primeru, če se upnik ne udeleži naroka za začetek stečajnega postopka, velja, da je umaknil predlog za začetek stečajnega postopka, je sklic v šestem odstavku očitno napačen.

Glede na navedeno predlagatelj popravlja sklic v šestem odstavku na peti odstavek, v katerem je določeno, da sodišče na naroku za začetek stečajnega postopka izvede dokaze o upnikovi procesni legitimaciji za vložitev predloga in o tem, ali je dolžnik insolventen, in odloči o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka na podlagi izida dokaznega postopka. Dolžnik, člani njegovih organov vodenja in nadzora, njegovi družbeniki in osebe, ki so zaposlene pri dolžniku, morajo tako sodišču dati vse podatke in pojasnila ter mu izročiti listine, ki se nanašajo na dolžnika in so pomembne za presojo prej navedenih okoliščin.

K 82. členu (242. člen ZFPPIPP):

Odločba Ustavnega sodišča, št. Up-386/15-26, U-I-179/15-8 z dne 12. 5. 2016, se nanaša na predhodni stečajni postopek, ki se začne na upnikov predlog. V obravnavani zadevi je Ustavno sodišče svojo presojo omejilo le na primere, ko gre za stečajne postopke zoper družbo z omejeno odgovornostjo (471. člen ZGD-1), in odločilo, da je ZFPPIPP v neskladju z Ustavo, ker ne določa, da se sklep o začetku stečajnega postopka, ki je bil izdan na upnikov predlog, vroči družbenikom stečajne dolžnice, če je ta družba z omejeno odgovornostjo (d. o. o.).

Kot način izvršitve je v navedeni ustavni odločbi določeno, da morajo sodišča prve stopnje sklep o začetku stečajnega postopka, kadar je ta začel na predlog upnika, vročiti tudi družbenikom stečajne dolžnice, če je stečajna dolžnica d. o. o.

Čeprav iz odločitve na prvi pogled izhaja, da je mogoče navedeno neskladje odpraviti le na način, da se veljavna zakonska določba 242. člena spremeni tako, da se določi, da se sklep o začetku stečajnega postopka, kadar je ta začel na predlog upnika, vroči tudi družbenikom stečajne dolžnice, če je stečajna dolžnica družba z omejeno odgovornostjo, je predlagatelj obnovil razmislek o namenu določbe o vročanju ter sistemiki in potrebnosti opisane ureditve glede vročanja sklepa o začetku stečajnega postopka tudi tistim družbenikom, ki za obveznosti družbe osebno ne odgovarjajo.

Veljavni 242. člen ZFPPIPP, naslovljen »sklep o začetku stečajnega postopka«, določa:

(1) Izrek sklepa, s katerim sodišče odloči, da se začne stečajni postopek (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku stečajnega postopka), mora vsebovati:

1. identifikacijske podatke o stečajnem dolžniku in
2. odločitev sodišča o začetku postopka.

(2) Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, lahko pritožbo proti temu sklepu vloži tudi družbenik stečajnega dolžnika.

(3) Sodišče mora sklep o začetku stečajnega postopka objaviti v istem dnevu, v katerem ga je izdalo.

Že Ustavno sodišče je v okviru svoje presoje ugotovilo, da je učinkovita seznanitev s procesnimi pisanji pogoj za učinkovit in hiter postopek, slednji pa je sestavni del ustavne zahteve po učinkovitem sodnem varstvu (23. člen Ustave) in gre zato pri omejitvi pravice do izjave v postopku, varovane v 22. členu Ustave, za ustavno dopusten cilj, zaradi katerega je zakonodajalec smel omejiti navedeno pravico s tem, ko je namesto vročanja za družbenike stečajne dolžnice določil javno objavo na spletnih straneh (122. člen ZFPPIPP). Ustavno sodišče je kot ustavno dopustno ocenilo ureditev, po kateri je zakonodajalec vročitev nadomestil z javno naznanitvijo. Vendar pa je v nadaljevanju presojalo tudi, ali

je izpodbijana ureditev v skladu s splošnim načelom sorazmernosti. Pri tem je ugotovilo, da je med težo posledic in koristmi, ki jih je zakonodajalec želel doseči z nadomestitvijo vročitve z javnim naznanilom, očitno nesorazmerje. Pri tem je upoštevalo, da ne gre za večje število oseb, ki ne bi bilo obvladljivo, kot tudi da ne gre za sodišču neznane osebe. Zato bi opustitev vročitve sklepa o začetku stečajnega postopka po oceni Ustavnega sodišča lahko imela daljnosežne posledice za družbenike, saj so lahko ti zaradi navedenega posega v pravico do informacije posledično prikrajšani tudi za pravico do pritožbe, ki jim jo ZFPPIPP zagotavlja v drugem odstavku 242. člena.

Predlagatelj brez nadaljnega sprejema stališče Ustavnega sodišča, da mora biti sklep o začetku stečajnega postopka na predlog upnika vročen določenim družbenikom, in sicer tistim družbenikom, ki za obveznosti družbe odgovarjajo z vsem svojim premoženjem. Prav ti bi bili zaradi posega v pravico do informacije lahko posledično prikrajšani tudi za pravico do pritožbe zoper sklep o začetku stečajnega postopka, ki lahko bistveno vpliva na njihov položaj glede na to, da (osebno) odgovarjajo za obveznosti družbe.

Po oceni predlagatelja pa zgoraj opisanega položaja družbenikov, ki odgovarjajo za obveznosti družbe, ne gre enačiti s položajem družbenikov, ki za obveznosti družbe ne odgovarjajo. Glede slednjih, torej družbenikov kapitalskih družb (d. o. o. in d. d.) je predlagatelj opravil vnovičen razmislek o pomenu vročanja sklepa o začetku stečajnega postopka na predlog upnika in s tem povezano pravico navedenih družbenikov do pritožbe zoper navedeni sklep. Vprašanje, ki se zastavlja, je, ali so družbeniki kapitalskih družb resnično tista kategorija oseb, katerih interes mora biti v fazi izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog posebej varovan in jim mora biti zaradi varstva takega interesa dopuščena pritožba zoper navedeni sklep.

Družbenik oziroma družbenica je po določbi 9. člena ZFPPIPP: 1. družbenik družbe z neomejeno odgovornostjo, komanditne družbe ali družbe z omejeno odgovornostjo, 2. delničar oziroma delničarka (v nadaljnjem besedilu: delničar) delniške družbe ali komanditne delniške družbe in 3. ustanovitelj oziroma ustanoviteljica (v nadaljnjem besedilu: ustanovitelj) ali član druge pravne osebe.

Delež družbenika je v skladu s tretjim odstavkom 9. člena ZFPPIPP delež, v sorazmerju s katerim je družbenik po zakonu ali pravilih pravne osebe upravičen prejeti izplačilo iz premoženja pravne osebe po plačilu vseh terjatev upnikov oziroma upnic (v nadaljnjem besedilu: upnik) te pravne osebe. Osebno odgovorni družbenik pa je družbenik osebne družbe ali druge pravne osebe, ki je po zakonu ali pravilih te pravne osebe odgovoren za njene obveznosti.

Uvodoma je treba poudariti, da začetek stečajnega postopka ne vpliva na pravni položaj družbenika kapitalske družbe (d. o. o. ali d. d.), zato se s sklepom o začetku stečajnega postopka ne posega v njegov pravni interes (pravno korist). Zaradi enakega razloga na primer po nemškem Insolvenzordnung (InsO) družbenik kapitalske družbe nima pravice do pritožbe proti sklepu o začetku stečajnega postopka.

Dodati je treba, da z začetkom stečajnega postopka družbeniki ne izgubijo korporacijskih pravic, ki poleg upravljalvskega upravičenja (pravice do udeležbe pri upravljanju) vključujejo tudi premoženjske pravice (pravico do udeležbe v dobičku in pravico do ostanka premoženja po poplačilu upnikov). Z začetkom stečajnega postopka prenehajo le upravljalvska upravičenja. Poleg tega je pri presoji teh razmerij treba upoštevati tudi pravila o korporacijskih razmerjih v družbi, po katerih mora poslovodstvo družbe družbenike obveščati o vseh pomembnejših okoliščinah za poslovanje družbe (mednje nedvomno spada tudi uvedba stečajnega postopka). Prav tako mora poslovodstvo družbe voditi posle družbe vedno tako, da družbeniki (lastniki) maksimizirajo svoj donos od naložbe v družbo. Ta obveznost nedvomno vključuje tudi obveznost ravnati z ustrežno skrbnostjo, torej predložiti dokaze o tem, da družba ni insolventna, če upnik predlaga začetek stečaja nad družbo. Zato predlagatelj meni, da imajo družbeniki kapitalske družbe v primeru, da o sklepu o uvedbi stečajnega postopka na predlog upnika s strani poslovodstva družbe niso bili obveščeni, ali v primeru, če poslovodstvo opusti oziroma zanemari

procesna upravičenja družbe, nad katero so upniki predlagali stečaj, možnost, da odgovornost in morebitno škodo uveljavljajo pri članih posloводства navedene družbe.

Eno izmed temeljnih načel postopkov zaradi insolventnosti (postopka prisilne poravnave in stečajnega postopka) je tudi načelo hitrosti postopka, ki zahteva, da postopek poteka hitro in brez nepotrebne zavlačevanja. Po zbranih podatkih v obdobju od ustavne odločbe dalje sodišča vročajo sklepe o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog tudi družbenikom družb z omejeno odgovornostjo, vendar to posledično bistveno podaljšuje čas trajanja postopka do pravnomočnosti navedenega sklepa, posebej v primerih, ko se izkaže, da je družbenik na naslovu vročanja neznan ali je v tujini (npr. na Kajmanskih otokih). V primeru vročanja v države članice Evropske unije sodišča postopajo tudi po Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o vročanju sodnih in zunajsodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah (vročanje pisanj) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1348/2000. Vročitev je v takih primerih uspešna, čas do pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka pa se podaljša za štiri do šest mesecev. Bistveno slabši pa so rezultati vročanja v države, ki niso članice Evropske unije, in torej navedene uredbe za vročanje ni mogoče uporabiti. Pogosti so tudi položaji »slamnatih« družbenikov s prebivališčem na območju nekdanje SFRJ, katerim vročitev (na naslov, vpisan v sodnem registru) sploh ni mogoča, kar dejansko onemogoča vročitev in posledično nastop pravnomočnosti sklepa.

V zvezi z načelom hitrosti postopka je treba dodati, da tako mednarodne institucije (zlasti IMF in Svetovna banka) kot stroka opozarjajo na nujnost, da se stečajni postopek začne in vodi brez nepotrebne odlašanja in negotovosti. Vsako odlašanje namreč zmanjšuje možnosti upnikov za njihovo poplačilo in s tem posega v načelo zagotavljanja najboljših pogojev za poplačilo upnikov, po katerem je treba postopek zaradi insolventnosti voditi tako, da se zagotovijo najugodnejši pogoji glede višine in rokov za poplačilo terjatev upnikov. Časovni zamiki več mesecev od izdaje sklepa o začetku stečaja do njegove pravnomočnosti, ki nastajajo zaradi vročanja družbenikom d. o. o., so zato nevzdržni in pomembno posegajo v pravico upnikov do poplačila njihovih terjatev.

Opisane težave, ki v praksi spremljajo vročanje družbenikom d. o. o., tako zelo zavlečejo stečajni postopek, saj pred pravnomočnostjo sklepa ni dovoljeno začeti prodaje premoženja. Prav tako je treba opozoriti, da je v obdobju do pravnomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka negotov tudi položaj delavcev, kar je za to varovano kategorijo upnikov povsem neprimerno. Pri tehtanju med interesi družbenikov in delavcev imajo nedvomno prednost interesi delavcev kot najšibkejših subjektov v pravnih razmerjih v primeru stečaja družbe (delodajalca). Ne nazadnje imajo ob tehtanju pravic (interesov) upnikov (vključno z delavci) do družbe tudi po temeljnih načelih korporacijskega prava in spoznanjih poslovno finančne stroke pravice (interesi) upnikov prednost pred pravicami (interesi) družbenikov.

Pravica družbenikov kapitalne družbe, ki za obveznosti družbe ne odgovarjajo, da se pritožijo zoper sklep o začetku stečajnega postopka na predlog upnika, se ob ponovnem tehtanju sorazmernosti pokaže kot nesistemska tudi v pogledu drugih posegov v premoženjski položaj družbe. Vanj (in s tem premoženjska upravičenja družbenikov) precej bolj kot začetek stečajnega postopka poseže npr. tožba z visokim tožbenim zahtevkom, pa kljub temu družbeniki nimajo pravice do pritožbe proti sodbi, s katero je družbi naloženo plačilo prisojenega zneska in jim te sodbe tudi ni treba vročati. Edino izjemo vidi predlagatelj v primeru, ko predlog za začetek stečajnega postopka vložijo družbeniki družbe z neomejeno odgovornostjo (prim. 350. člen ZFPPIPP).

Glede na navedeno predlagatelj spreminja določbo 242. člena tako, da se sklep o začetku stečajnega postopka na upnikov predlog, vroči (le) osebno odgovornemu družbeniku, ki lahko vložijo pritožbo proti temu sklepu. Če je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka na predlog družbenika družbe z omejeno odgovornostjo, pa se ta sklep v skladu s predlaganim novim tretjim odstavkom vroči tudi drugim družbenikom, ki lahko vložijo pritožbo proti temu sklepu.

K 83. členu (248. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 248. člena ZFPPIPP pridobi z začetkom stečajnega postopka stečajni dolжник pravico odpovedati najemne in zakupne pogodbe (v nadaljnjem besedilu: odpovedna pravica), ki jih je sklenil pred začetkom stečajnega postopka, z enomesečnim odpovednim rokom, ne glede na splošna pravila, določena z zakonom ali pogodbo, o pravici odpovedati najemno ali zakupno pogodbo, ki bi se uporabljala, če nad stečajnim dolžnikom kot najemnikom ali najemodajalcem ne bi bil začet stečajni postopek. Če stečajni dolжник uresniči odpovedno pravico, začne odpovedni rok teči zadnji dan meseca, v katerem je druga pogodbená stranka prejela izjavo stečajnega dolžnika o odpovedi, in poteče zadnji dan naslednjega meseca. Uresničitev odpovedne pravice po prvem in drugem odstavku tega člena ne posega v pravico druge pogodbene stranke od stečajnega dolžnika zahtevati povrnitev škode, ki jo je imela zato, ker je bila odpovedna pravica uresničena v nasprotju s splošnimi pravili iz prvega odstavka tega člena. Druga pogodbená stranka mora svojo terjatev za povrnitev škode iz tretjega odstavka tega člena prijaviti v stečajnem postopku in se poplača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov.

V praksi prihaja do težav pri izvajanju navedene določbe, saj določba ne ureja učinkovitega načina, na katerega bi stečajni dolжник lahko uresničil odpovedno pravico oziroma dosegel prisilno izpraznitev nepremičnine stečajnega dolžnika. Čeprav upravitelj lahko odpove vse najeme z enomesečnim odpovednim rokom (prvi odstavek 248. člena ZFPPIPP), taka odpoved še ni izvršilni naslov, na podlagi katerega bi bilo mogoče doseči prisilno izpraznitev. Zato je v predlaganem novem petem odstavku določeno, da v primeru, če stečajni dolжник uresniči odpovedno pravico in najemnik nepremičnine v enomesečnem odpovednem roku, ki začne teči oziroma izteče v skladu z določbami drugega odstavka 248. člena, prostovoljno ne izprazni, sodišče po izteku odpovednega roka na predlog upravitelja izda sklep, s katerim najemniku naloži, da izprazni nepremičnino in jo izroči upravitelju.

Po vzoru tretjega odstavka 395. člena ZFPPIPP in z namenom učinkovitega in hitrega postopka izpraznitve in izročitve nepremičnine stečajnega dolžnika pa je nadalje v predlaganem novem šestem odstavku 248. člena določeno, da je pravomočni sklep, s katerim je sodišče najemniku naložilo, da izprazni nepremičnino in jo izroči upravitelju, izvršilni naslov za izpraznitev in izročitev nepremičnine, ki učinkuje proti najemniku in drugim osebam, ki uporabljajo nepremičnino skupaj z najemnikom ali ki jim je najemnik drugače omogočil tako uporabo. V primeru, če stečajni dolжник uresniči odpovedno pravico in najemnik oziroma osebe, ki skupaj z njim ali osebe, ki jim je najemnik omogočil uporabo nepremičnine, le-te ne bodo prostovoljno izpraznile, bo stečajni upravitelj na podlagi navedenega izvršilnega naslova lahko predlagal izvršbo in na ta način dosegel prisilno izpraznitev nepremičnine stečajnega dolžnika. Če ostane nepremičnina »zasedena«, namreč v praksi lahko nastopijo pri prodaji podobne težave (nižja kupnina, težave za kupca, ki je že plačal kupnino).

K 84. členu (269. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 269. člena ZFPPIPP se določbe pododdelka 5.3.4: Izpodbijanje pravnih dejanj stečajnega dolžnika, uporabljajo za vse pravne posle in druga pravna dejanja, ki jih je stečajni dolжник sklenil ali izvedel v obdobju od začetka zadnjih 12 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka, če gre za pravna dejanja iz drugega odstavka 271. člena, pa v obdobju od začetka zadnjih 36 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka (v nadaljnjem besedilu: obdobje izpodbojnosti).

Predlagatelj ugotavlja, da nekateri dolžniki pred uvedbo stečajnega postopka primarno predlagajo uvedbo drugih postopkov zaradi insolventnosti (npr. postopek redne ali poenostavljene prisilne poravnave) tudi v primeru, ko ni realnih možnosti za prestrukturiranje dolžnika, in sicer z namenom vplivati in/ali zakriti ravnanja, ki imajo značilnosti izpodbojnih ravnanj, saj se obdobje izpodbojnosti veže na obdobje pred začetkom stečajnega postopka. V primerih redne prisilne poravnave so takšni primeri sicer zamejeni z obveznostjo predložitve revidiranih poročil in bilanc ter zunanjim nadzorom stečajnega upravitelja in upnikov, v primeru poenostavljene prisilne poravnave pa je takšen nadzor primarno na

strani upnikov. Predlagatelj ugotavlja, da že sam postopek redne prisilne poravnave traja povprečno skoraj 10 mesecev (glej uvodno obrazložitev predloga zakona), kar posledično pomeni, da lahko v primeru razpolaganj, ki so bila izvršena pred začetkom tega postopka z namenom oškodovanja upnikov, obdobje izpodbojnosti izteče že v času trajanja postopka redne ali poenostavljene prisilne poravnave, zaradi česar takšnih ravnanj zaradi poteka časa ni več dopustno izpodbijati s tožbo.

S predlagano določbo se zato dopolnjuje 269. člen ZFPPIPP, ki določa obdobje izpodbojnosti. Predlagatelj v novem drugem odstavku dodaja določbo, s katero se v primeru, če je pred uvedbo stečajnega postopka nad stečajnim dolžnikom že tekel drug postopek zaradi insolventnosti, čas trajanja tega (drugega) postopka ne šteje v obdobje izpodbojnosti iz prvega odstavka navedenega člena.

Glede na predlagane spremenjene obveznosti posloводства po 38. členu ZFPPIPP pa je v skladu s predlaganim novim drugim odstavkom 269. člena dopustno tudi izpodbijanje pravnih poslov ali drugih pravnih dejanj, ki jih je stečajni dolžnik sklenil ali izvedel pred obdobjem iz prvega odstavka (torej več kot 12 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka), če tisti, ki izpodbija tako pravno dejanje dokaže, da je bil stečajni dolžnik v obdobju, ko je bilo dejanje opravljeno, že insolventen. Predlagana določba predstavlja dodatno izvedbeno pravilo, da mora posloводство v enem mesecu od nastopa insolventnosti predlagati postopek zaradi insolventnosti (glej predlagano spremenjeno določbo 38. člena). Zato se čas izpodbojnosti dejanja podaljšuje tudi za tisto obdobje, ko je dolžnik že insolventen, pa posloводство krši svojo obveznost po predlaganem 38. členu. S tem se še dodatno poudarja protipravnost stanja in opustitev dolžnih ravnanj posloводства, saj so posledično vsa ravnanja posloводства po nastopu tega stanja (insolventnosti) podvržena presoji, ali so izpodbojna. Pri tem pa je nujno dodati, da mora dejanje še vedno izpolnjevati vse kriterije izpodbojnosti pravnega dejanja po 271. členu ZFPPIPP.

K 85. členu (285. člen ZFPPIPP):

Predlagatelj določbo 6. točke 285. člena usklajuje s spremembo 192. člena, v katerem sta bila dodana nova četrta in peta odstavka, tako da se sklic v določbi 6. točke 285. člena pravilno glasi na šesti odstavku 192. člena ZFPPIPP, ki je vsebinsko enak veljavnemu četrtemu odstavku.

K 86. členu (289. člen ZFPPIPP):

Sodna praksa je naletela na težave v zvezi z 289. členom ZFPPIPP in sicer gre za posebne terjatve nastale med postopkom prisilne poravnave, ki je tekel pred začetkom stečajnega postopka. Težave v zvezi s tem so opisane v odločbi VSL I Cpg 679/2021⁹⁴ z dne 3. 2. 2022. V zvezi z navedenim določilom je tudi zahteva za oceno ustavnosti, ki jo je VS RS vložila dne 21. 1. 2020 v zadevi III Ips 63/2019 (zahteva kaže tudi na problematiko 131. člena ZFPPIPP), vendar je US z odločbo U-I-217/20 z dne 4. 11. 2021⁹⁵ zahtevo zavrglo.

V svoji zahtevi za presoj o ustavnosti je VS RS med drugim navedlo, da »iz zakonske ureditve poplačevanja terjatev upnikov, ki so nastale med postopkom prisilne poravnave (upniki občasnih stroškov stečajnega postopka), izhaja, da zakon različno obravnava tiste upnike, ki razpolagajo s sodno odločbo, izdano o zahtevku, katerega predmet je terjatev, ki se v stečajnem postopku plača kot strošek postopka, in tiste upnike, katerih terjatev je (zgolj) uvrščena v določen predračun stroškov stečajnega postopka. Položaji morajo biti za presoj o zakonske skladnosti z drugim odstavkom 14. člena Ustave bistveno enaki. Po mnenju Vrhovnega sodišča sta položaja obeh navedenih upniških kategorij v bistvenem enaka, saj (1) njihove terjatve izvirajo iz istega pravnega obdobja (postopka prisilne poravnave - 1. točka tretjega odstavka 355. člena ZFPPIPP), (2) se morajo ti upniki poplačati iz istega premoženja (splošne razdelitvene mase - drugi odstavek 289. člena ZFPPIPP) ter (3) morajo biti glede

---

⁹⁴ Odločba je dostopna na: [Iskalnik sodne prakse \(sodnapraksa.si\)](https://iskalnik.sodne.prakse.si)

⁹⁵ [Odločitev – Ustavno sodišče Republike Slovenije \(us-rs.si\)](https://odlocitev.us-rs.si)

obojih spoštovana ista zakonska načela (zlasti načelo enakega obravnavanja upnikov - 46. člen ZFPPIPP).« V zvezi z upniki občasnih stroškov stečajnega postopka, katerih terjatve so zajete v določenem predračunu stroškov in ki ne razpolagajo z izvršilnim naslovom pa je ugotovilo, da veljavna ureditev »ne omogoča izvršbe po 3. točki drugega odstavka 131. člena ZFPPIPP. ZFPPIPP ne določa, da bi bil s strani sodišča določen (tj. potrjen) predračun stroškov izvršilni naslov, kar bi tem upnikom omogočilo izvršbo na podlagi 1. točke drugega odstavka 131. člena ZFPPIPP. Uveljavitev njihove terjatve, ki se plača iz splošne razdelitvene mase (drugi odstavek 289. člena ZFPPIPP), je odvisna od obsega premoženja, ki nastane z unovčenjem premoženja stečajnega dolžnika (stečajne mase), zmanjšanega za stroške stečajnega postopka, saj se njihove terjatve plačajo iz splošne razdelitvene mase (gl. drugi odstavek 289. člena ZFPPIPP). Logična posledica zakonske ureditve (zakonsko določenega vrstnega reda) je, da se poplačilo stroškovnih upnikov brez izvršilnega naslova zamika v odvisnosti od obsega in hitrosti izvršb, dovoljenih po 3. točki drugega odstavka 131. člena ZFPPIPP, glede na obseg premoženja stečajnega dolžnika. Pri tem Vrhovno sodišče poudarja, da je bil 289. člen ZFPPIPP spremenjen z novelo ZFPPIPP-F ravno zaradi dileme, ki je nastala v praksi, kakšno je razmerje pri konkurenci med plačilom stroškov stečajnega postopka (terjatev, ki nastanejo po začetku stečajnega postopka) in terjatvami iz drugega odstavka 289. člena ZFPPIPP. Tako je bilo z omenjeno novelo izrecno določeno, da se terjatve iz drugega odstavka ne obravnavajo enako kot stroški stečajnega postopka, temveč se plačajo iz splošne razdelitvene mase. Ratio spremembe (določitve slabšega vrstnega reda obravnavane stroškovne kategorije) je bil v zagotovitvi pogojev za nemoten potek stečajnega postopka. Vrhovno sodišče opozarja, da je z uveljavljanjem terjatev za plačilo občasnih stroškov stečajnega postopka preko izvršb (zlasti glede na višino teh terjatev) lahko ogrožala nemoteno izvajanje stečajnega postopka.

Nasprotno pa veljavna zakonska ureditev upnike občasnih stroškov stečajnega postopka, ki svojo civilno pravico uveljavijo v pravnem postopku s pridobitvijo pravnomočne dajatvene sodbe, nagrajuje z možnostjo uveljaviti svojo terjatev s prisilno izvršbo na temelju 3. točke drugega odstavka 131. člena ZFPPIPP. Po ustaljeni ustavnosodni presoji pravica do sodnega varstva zagotavlja tudi pravico zahtevati, da se doseže izvršitev sodne odločbe, s katero je sodišče odločilo o kakšni pravici ali obveznosti. Z vidika pravice do dejanske (vsebinske, končne) realizacije pravic upnikov občasnih stroškov stečajnega postopka tudi upnikom, katerih terjatev je vsebovana v določenem predračunu stroškov stečajnega postopka, ni mogoče odreči pravnega interesa za vodenje pravde na podlagi dajatvene tožbe civilnega prava (180. člen ZPP).«.

Če se torej stečajni postopek začne zaradi neuspešnega izida postopka prisilne poravnave, imajo terjatve, ki so nastale med postopkom prisilne poravnave (od začetka postopka prisilne poravnave do začetka postopka stečaja), prednost in se po drugem odstavku 289. členu ZFPPIPP poplačujejo pred poplačilom prednostnih terjatev iz 21. člena ZFPPIPP, vendar pa za stroški stečajnega postopka. Glede na predlagano spremembo pa bi bilo po novem treba tudi te terjatve prijaviti v stečajnem postopku (v roku za prijavo terjatev iz 59. člena ZFPPIPP), s čemer se odpre možnost pravnega varstva. Le če bodo te terjatve prijavljene, se bodo imeli možnost o njih izjaviti upravitelj in upniki, prav tako bo mogoča pravda, da naj ti stroški sploh ne bi nastali.

K 87. členu (290. člen ZFPPIPP):

Na podlagi predloga Zbornice upraviteljev Slovenije, da bi bilo smiselno, da se v stečajih, kjer ni stečajne mase ali pa stečajna masa obsega le nekaj kosov posameznega premoženja, pa čeprav vrednejšega, upravitelje razbremeni nepotrebnega administrativnega dela in posledično tudi zmanjša (računovodske) stroške postopka, je predlagatelj ocenil, da je smiselni odstop od splošnega pravila oziroma določb Slovenskih računovodskih standardov. Ti namreč za podjetja v stečaju ali likvidaciji določajo pripravo izkazov na vsake tri mesece. Predlagatelj ocenjuje, da so tovrstni standardi predpisani predvsem za tiste postopke likvidacije in stečajev, ko družba ima premoženje, ki ga je treba unovčiti in je zato na mestu tudi frekventnejša oddaja takšnih poročil. V stečajih, kjer je oziroma obstaja stečajna masa, se ohranja splošno pravilo in torej tudi izdelava računovodskih izkazov kot po veljavni ureditvi v skladu in

v periodiki, kot jo določajo Slovenski računovodski standardi. Navedena dopolnitev se torej nanaša predvsem na stečaje, kjer premoženja ni in so že po veljavni ureditvi zaključeni v kratkem obdobju (pod 1 leto) in posledično zadostuje, da se računovodski izkazi predložijo samo ob otvoritvenem poročilu in končnem poročilu. Enako če je premoženje neznatne vrednosti, torej gotovo ne več kot 15.000 EUR in posledično upravitelj tudi nima veliko stroškov glede unovčevanja tega premoženja in vodenja stečaja. Tudi v teh primerih predlagatelj ocenjuje, da se lahko stečajni postopek konča prej kot v enem letu, vendar pa se kljub temu z vidika pregleda nad delom upravitelja dodaja, da mora upravitelj računovodske izkaze pripraviti tudi ob koncu poslovnega leta, torej najmanj enkrat letno, poleg ob začetku in koncu stečajnega postopka.

K 88. členu (291. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi četrtega odstavka 291. člena ZFPPIPP morajo banke, borznoposredniške družbe, klirinškodopotna družba, sodišča, davčne uprave in drugi upravljalci zbirk podatkov, upravitelju na njegovo zahtevo posredovati vse podatke, vključene v zbirkah podatkov, ki jih upravljajo, pomembne za ugotovitev pravnega položaja in premoženja stečajnega dolžnika ter poslov, ki bi lahko imeli značilnosti izpodbojnih pravnih ravnanj iz 271. člena ZFPPIPP.

V skladu z navedeno določbo se družbe za upravljanje srečujejo z velikim številom poizvedb o morebitnih naložbah v vzajemne sklade, ki jih prejemajo ne le s strani upraviteljev, temveč tudi s strani Komisije za preprečevanje korupcije, Ministrstva za finance, Ministrstva za notranje zadeve, tožilstev itd. Odgovori na navedena zaprosila terjajo čas (za povprečno 150 do 250 poizvedb mesečno je potrebnih 37 do 65 delovnih ur) in stroške pošiljanja odgovorov. Glede na navedeno na Združenju družb za upravljanje investicijskih skladov (dopis z dne 24. 7. 2017) ocenjujejo, da bi ob vzpostavitvi primerne zakonske podlage izmenjava podatkov na podlagi poizvedb lahko potekala elektronsko. Na navedeni način bi se znižali stroški vseh udeležencev in pospešili postopki pridobivanja podatkov, državni organi pa bi hitro pridobili celovite podatke o osebi, ki jo obravnavajo.

Na podlagi navedenega dopisa in delovnega gradiva v obliki evalvacije izmenjave podatkov o finančnih naložbah (iz februarja 2017) predlagatelj dopolnjuje 291. člen glede izmenjave podatkov z novim šestim odstavkom, v katerem je določeno, da imajo upravitelji, ne glede na določbe zakona, ki ureja posamezno evidenco, register ali javno knjigo, v primeru, če se podatki iz četrtega odstavka navedenega člena obdelujejo v informatizirani obliki in je zagotovljena tehnična izvedljivost neposrednega elektronskega dostopa do njih, pravico do neposrednega elektronskega dostopa, ki ga vključno z omogočanjem ustreznega prenosa podatkov zagotovi upravljalvec evidenc, registrov ali javnih knjig.

K 89. členu (292. člen ZFPPIPP):

Veljavni 292. člen določa predajo in prevzem prostorov, premoženja in poslov stečajnega dolžnika. V praksi se je določba pokazala kot pomanjkljiva zlasti v primerih, ko dokumentacije ni pri poslovodstvu dolžnika oziroma je ta pri tretji osebi (npr. računovodskem servisu) ali prejšnjem poslovodstvu, ki je noče izročiti. Zbornica upraviteljev Slovenije je opozorila, da imajo upravitelji velike težave s pridobivanjem dokumentacije dolžnika od poslovodstva, računovodstva. Predlagano je bilo celo, da se oblikuje kaznivo dejanje zaradi nepredložitve listin. Pojasnili so, da so težave tudi zaradi prodaj podjetij tujcem, ki nimajo direktorjev, ki bi bili slovenski državljani, in je zato težje zahtevati izpolnitev obveznosti predložitve dokumentacije.

V skladu s prvim odstavkom navedene določbe morajo osebe, ki so opravljale funkcijo člana poslovodstva stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka, upravitelju takoj, ko sodišče izda sklep o začetku stečajnega postopka:

1. omogočiti dostop do prostorov, v katerih stečajni dolžnik opravlja svoje posle ali hrani svoje stvari,
2. izročiti ključe in drugo opremo, potrebno za dostop in varovanje teh prostorov, ter

3. izročiti drugo premoženje, ki ga imajo v posesti, ali opremo ali listine, potrebne za prevzem tega premoženja.

Prej navedene osebe morajo upravitelju v treh delovnih dneh po začetku stečajnega postopka predati posle stečajnega dolžnika in mu izročiti vso poslovno in drugo dokumentacijo, ki se nanaša na stečajnega dolžnika (drugi odstavek 292. člena). O predaji in prevzemu iz prvega in drugega odstavka navedenega člena upravitelj sestavi zapisnik, ki ga podpišejo osebe iz prvega odstavka in upravitelj. Če oseba iz prvega odstavka tega člena odkloni podpis zapisnika iz tretjega odstavka tega člena, upravitelj to navede v zapisniku (tretji in četrti odstavek 292. člen ZFPPIPP).

Če upravitelj ugotovi, da osebe iz prvega odstavka dokumentacije nimajo v posesti, pa lahko po novem petem odstavku predlaga sodišču, da drugi osebi naloži, da mu dokumentacijo izroči, če je mogoče sklepati, da je listina pri drugi osebi in je ta na poziv upravitelja noče izročiti. V skladu z dopolnjeno določbo petega odstavka, ki postane šesti odstavek, pa morajo stečajni dolžnik in tudi osebe, ki so opravljale funkcijo posloводства stečajnega dolžnika zadnjih pet let pred začetkom postopka, člani njegovih organov vodenja in nadzora, njegovi družbeniki in osebe, ki so bile zaposlene pri stečajnem dolžniku, upravitelju dati pojasnila o poslih stečajnega dolžnika ter drugih dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za vodenje stečajnega postopka ali za sestavo računovodskih izkazov iz prvega odstavka 291. člena ZFPPIPP.

Za dolžnost iz prvega in petega odstavka pa se smiselno uporabljajo pravila ZPP o dolžnostih priče in pravnih posledicah kršitve te dolžnosti ter o predložitvi listine (veljavni šesti odstavek 292. člena).

Namen prenovljene določbe 292. člena je omogočiti upravitelju čimprejšnji dostop do prostorov, opreme in drugega premoženja ter do poslovne in druge dokumentacije, ki se nanaša na posle stečajnega dolžnika in mu tako omogočiti, da čim prej začne opravljati svoje naloge.

K 90. členu (296. člen ZFPPIPP):

Veljavni 296. člen ZFPPIPP določa, katere terjatve je treba prijaviti v stečajnem postopku. V šestem odstavku veljavnega 296. člena ZFPPIPP so navedene terjatve, ki jih ne glede na četrti odstavek (ta namreč določa, da je v stečajnem postopku treba prijaviti tudi terjatev, ki nastane po začetku stečajnega postopka, če ta zakon določa, da se plača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov) ni treba prijaviti. To so:

1. prednostne terjatve iz 4., 5. in 6. točke prvega odstavka 21. člena ZFPPIPP in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem, ko nastane,
2. terjatve za plačilo davka na podlagi obračuna davka na dan pred začetkom stečajnega postopka iz prvega odstavka 291. člena ZFPPIPP in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem predložitve obračuna davka davčnemu organu,
3. terjatve za plačilo davka na podlagi obračuna davka ali popravljenega obračuna davka za obdobje pred začetkom stečajnega postopka, ki je bil davčnemu organu predložen po začetku stečajnega postopka in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem predložitve obračuna davka ali popravljenega obračuna davka davčnemu organu, ter
4. terjatve za plačilo davka za obdobje pred začetkom stečajnega postopka na podlagi odločbe davčnega organa, izdane po začetku stečajnega postopka in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem vročitve odločbe upravitelju.

Na pobudo Ministrstva za finance je v predlog zakona vključena sprememba 4. točke šestega odstavka 296. člena. V primeru, da se davčni postopek (kot na primer davčni inšpekcijski postopek) začne pred začetkom stečajnega postopka, ni treba prijaviti naloženih terjatev v trimesečnem prekluzivnem roku, saj se terjatve na podlagi 4. točke šestega odstavka 296. člena ZFPPIPP štejejo za prijavljene z dnem vročitve odločbe upravitelju. V primeru, ko se začne davčni postopek po začetku stečajnega postopka,

pa velja splošni rok za prijavo terjatev iz drugega odstavka 59. člena ZFPPIPP, in sicer tri mesece po začetku stečajnega postopka.

Za prijavo terjatev s strani FURS mora biti obveznost v davčnem postopku ugotovljena v treh mesecih po začetku stečajnega postopka, kar je zelo kratek rok, saj je postopek praviloma dolgotrajen zaradi procesnih rokov (vročanje, podaja pripomb oziroma pritožb, morebitno nesodelovanje zavezanca). Izvedba davčnega postopka po začetku stečajnega postopka je potrebna zlasti zaradi nadzora ugotovljenih sumov kršitev pravic delavcev (neizplačila in neobračunanih prispevkov), v primeru ugotovitve obstoja zakonskih znakov kaznivega dejanja davčne zatajitve (posojila družbenikov, ki potem niso vrnjena) ter kaznivega dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev, posledično pa je smiselno, da se terjatev lahko prijavi, kar je tudi razlog za predlagano spremembo.

Predlagano je črtanje pogoja iz 4. točke šestega odstavka 296. člena ZFPPIPP, kar pomeni, da se bo terjatev štela za prijavljeno tudi v primeru, če se davčni postopek začne po začetku stečajnega postopka. Predlagano je, da se določba 4. točke šestega odstavka 296. člena ZFPPIPP glasi tako, da ni treba prijaviti terjatve za plačilo davka za obdobje pred začetkom stečajnega postopka na podlagi odločbe davčnega organa, izdane po začetku stečajnega postopka in ta terjatev velja za pravočasno prijavljeno z dnem vročitve odločbe upravitelju.

K 91., 93., 94. in k 99. členu (299., 310., 311. in 330. člen ZFPPIPP):

Predlagatelj upošteva tudi odločbo Ustavnega sodišča, št. U-I-44/18-6 z dne 7. 11. 2019, ki se nanaša na presojo ustavnosti tretjega odstavka 310. člena in tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP. Ustavno sodišče je ugotovilo, da sta navedeni določbi v neskladju z Ustavo, ter Državnemu zboru naložilo, da ugotovljeno neskladje odpravi v roku enega leta po objavi odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije. Do odprave ugotovljene neustavnosti pa je odločilo, da:

- prerokana izločitvena pravica ne preneha z opustitvijo vložitve tožbe v roku iz prvega odstavka 310. člena ali opustitvijo predloga za nadaljevanje postopka v roku iz tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP, temveč ko upravitelj v skladu s tem zakonom proda premoženje, ki je predmet izločitvene pravice,
- se sme prodaja premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, v primeru opustitve vložitve tožbe začeti po izteku roka iz prvega odstavka 310. člena ZFPPIPP in
- se sme prodaja premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, v primeru opustitve predloga za nadaljevanje postopka začeti po izteku roka iz tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP.

V obrazložitvi navedene odločbe je med drugim zapisalo, da prvi odstavek 22. člena ZFPPIPP opredeljuje izločitveno pravico kot (i) pravico lastnika oziroma lastnice premične stvari od insolventnega dolžnika zahtevati, da mu izroči premično stvar, ki je v posesti insolventnega dolžnika, (ii) pravico osebe, ki je s priposestvanjem ali na drug izviren način pridobila lastninsko pravico na nepremičnini, pri kateri je kot lastnik vpisan insolventni dolžnik, od insolventnega dolžnika zahtevati, da prizna njeno lastninsko pravico na nepremičnini, (iii) pravico osebe, za račun katere insolventni dolžnik kot fiduciar na podlagi prenosa lastninske pravice v zavarovanje ali drugega mandatnega pravnega razmerja uresničuje lastninsko pravico na stvari ali pravice zakonitega imetnika oziroma drugega premoženja, od insolventnega dolžnika zahtevati, da izvede razpolagalni pravni posel in druga pravna dejanja, potrebna za prenos te pravice v dobro te osebe, in (smiselno ali) (iv) pravico lastnika blaga državnih blagovnih rezerv od insolventnega dolžnika zahtevati, da mu izroči blago državnih blagovnih rezerv, ki je v posesti, hrambi ali uporabi insolventnega dolžnika. Kadar je izločitvena pravica priznana, sodišče v izreku sklepa o preizkusu terjatev to ugotovi in glede na naravo premoženja, ki je predmet izločitvene pravice, ugotovi tudi obstoj lastninske pravice izločitvenega upnika oziroma odredi stečajnemu dolžniku, da izvede ustrezni razpolagalni pravni posel v korist izločitvenega upnika. Smiselno enako velja tudi v primeru pravnomočne sodbe, s katero pravnomočno sodišče ugotovi tožbenemu zahtevku izločitvenega upnika na podlagi 310. ali 311. člena ZFPPIPP. Izločitvena pravica je torej pravica lastnika stvari ali imetnika druge premoženjske pravice, da se iz stečajne mase izloči premoženje, ki ne pripada stečajnemu dolžniku.

Ustavno sodišče je poudarilo, da je človekove pravice mogoče omejiti le v primerih, ki jih izrecno določa Ustava, in zaradi varstva človekovih pravic drugih (tretji odstavek 15. člena Ustave). Po ustaljeni ustavnosodni presoji je mogoče omejiti človekovo pravico, če je zakonodajalec zasledoval ustavno dopusten cilj in če je omejitev v skladu z načeli pravne države (2. člen Ustave), in sicer s tistim izmed teh načel, ki prepoveduje prekomerne posege države (splošno načelo sorazmernosti). Oceno, ali ne gre morda za prekomeren poseg, opravi Ustavno sodišče na podlagi t. i. strogega testa sorazmernosti. Pri tem je Ustavno sodišče ugotovilo, da so pravila o prijavi in preizkusu izločitvenih pravic namenjena uresničevanju načela koncentracije postopka. Prenehanje izločitvene pravice na podlagi tretjega odstavka 310. člena in tretjega odstavka 311. člena ZFPPIPP je na podlagi 2. točke četrtega odstavka 330. člena ZFPPIPP tudi predpostavka, ki dovoljuje začetek postopka prodaje premoženja, ki je predmet izločitvene pravice. Unovčenje premoženja stečajnega dolžnika z namenom poplačila upnikov je tudi temeljni namen stečajnega postopka. Ker je dokončna ugotovitev obsega premoženja stečajnega dolžnika ter vrste in višine zahtevkov zoper stečajnega dolžnika nujni pogoj za izpeljavo stečajnega postopka zoper insolventnega dolžnika, je po oceni Ustavnega sodišča cilj pospešitve in povečanja učinkovitosti v posebnem primeru stečajnega postopka lahko ustavno dopusten cilj za omejitev lastninske pravice iz 33. člena Ustave.

Ker presojeni poseg v pravico do zasebne lastnine zasleduje ustavno dopusten cilj in s tega vidika ni nedopusten, je Ustavno sodišče ocenilo še, ali je zakonska ureditev v skladu s splošnim načelom sorazmernosti. Da bi bil poseg ustavno dopusten, mora biti nujen za doseg cilja. Po splošnem pravilu drugega odstavka 279. člena ZFPPIPP začetek stečajnega postopka ne vpliva na izločitveno pravico. Upniki morajo izločitveno pravico prijaviti v roku treh mesecev po objavi oklica o začetku stečajnega postopka (prvi odstavek 299. člena ZFPPIPP), a izločitvena pravica v primeru zamude navedenega roka ne preneha (četrti odstavek 299. člena ZFPPIPP). Upnik izgubi izločitveno pravico šele, če upravitelj v skladu z ZFPPIPP proda premoženje, ki je predmet izločitvene pravice.

Prenehanje izločitvene pravice torej na splošno ni pogoj za začetek postopka prodaje premoženja. Upniki, ki izločitvene pravice ne prijavijo (v zakonskem roku treh mesecev), tvegajo le, da bo premoženje prodano, s čimer bodo na podlagi petega odstavka 299. člena ZFPPIPP izgubili izločitveno pravico. Po oceni Ustavnega sodišča ni razlogov, da zakonodajalec ne bi mogel določiti smiselno enake ureditve tudi v primeru, ko upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne bi vložil tožbe, s katero bi uveljavljal izločitveno pravico v pravnem postopku (tretji odstavek 310. člena ZFPPIPP), ali v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne bi predlagal nadaljevanja prekinjenega pravnega postopka oziroma tožbe ne bi razširil na drugega upnika, ki je prerekal izločitveno pravico (tretji odstavek 311. člena ZFPPIPP). Zakonodajalec bi tako lahko zamudo roka za ustrezno uveljavljanje izločitvene pravice v pravdi določil le kot predpostavko za dovoljenost prodaje. Izločitvena pravica v tem primeru ne bi prenehala, upniki pa bi jo, enako kot v primeru, ko izločitvene pravice sploh ne prijavijo, izgubili šele, ko bi upravitelj v skladu z ZFPPIPP prodal premoženje, ki je predmet izločitvene pravice. Z zamudo roka za ustrezno uveljavitev izločitvene pravice v pravdi bi torej izločitveni upniki, enako kot tisti, ki izločitvene pravice ne prijavijo, sprejeli le tveganje, da bo premoženje prodano. Pravna posledica prenehanja izločitvene pravice torej ni nujen ukrep za zagotovitev cilja hitrosti postopka. Iz navedenega razloga pomeni izpodbijana zakonska ureditev po oceni Ustavnega sodišča prekomeren poseg v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave.

V skladu z ugotovitvami Ustavnega sodišča predlagatelj spreminja določbe členov 299, 310, 311 in 330 ZFPPIPP.

V 299. členu (predlagani **91. člen**) se tako v četrtem odstavku doda stroškovna posledica. Upnika, ki bo zamudil rok za prijavo izločitvene pravice, bodo bremenili vsi stroški, ki bodo nastali v zvezi s prodajo tega premoženja v času do prijave izločitvene pravice. Nedopustno je namreč, da bi stroški, ki dejansko nastanejo zaradi opustitve ravnanja izločitvenega upnika, dejansko bremenili stečajno maso in posledično zmanjševali delež poplačila drugih upnikov. Dolžnostno ravnanje izločitvenega upnika je

namreč v tem, da poskrbi, da se navedeno premoženje, ki ne more bit del stečajne mase, saj ne gre za premoženje dolžnika, iz te mase izloči.

V 310. členu (predlagani **93. člen**) predlagatelj spreminja določbo v smislu napotila Ustavnega sodišča tako, da upniku v primeru, če v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatve ne vloži tožbe, izločitvena pravice ne preneha. Če upnik tožbe ne bo vložil v predpisanem roku, se bodo po predlagani določbi zanj uporabljala pravila, določena v četrtem do sedmem odstavku 299. člena ZFPPIPP, ki urejajo pravila in posledice, če upnik zamudi rok za prijavo izločitvene pravice.

Tudi v 311. členu (predlagani **94. člen**) predlagatelj spreminja posledico, ki doleti upnika, ki v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne predlaga nadaljevanja postopka, v katerem uveljavlja obstoj izločitvene pravice. Tudi v opisanem primeru upnikova izločitvena pravica ne preneha, zanj pa se bodo glede na spremenjeni tretji odstavek smiselno uporabljale določbe četrtega do sedmega odstavka 299. člena ZFPPIPP, v katerih so urejena pravila in posledice, če upnik zamudi rok za prijavo izločitvene pravice.

V 330. členu (predlagani **99. člen**) pa predlagatelj predlaga spremembo trenutka, od katerega dalje je dopustna prodaja premoženja v primeru, če je izločitveni upnik pravočasno prijavil izločitveno pravico. Če je namreč izločitveni upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ravnal v skladu s prvim odstavkom 310. člena (vložil tožbo) oziroma drugim odstavkom 311. člena (predlagal nadaljevanje postopka), prodaje ni dovoljeno začeti, dokler njegov zahtevek iz prvega odstavka 309. člena tega zakona ni pravnomočno zavrnjen. Če pa izločitveni upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne ravna v skladu s prvim odstavkom 310. člena oziroma drugim odstavkom 311. člena tega zakona, pa se prodaja lahko začne z iztekom navedenega roka.

K 92. členu (300. člen ZFPPIPP):

Veljavna določba 300. člena ureja ugotovitev obstoja prerekanje terjatve v pravdi. V skladu z veljavnim prvim odstavkom mora upnik, katerega terjatev je prerekan, v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev vložiti tožbo za ugotovitev obstoja prerekanje terjatve, če ni v določbah 301. in 302. člena določeno drugače. Če je terjatev prerekal drug upnik, mora tožbo na ugotovitev obstoja prerekanje terjatve vložiti proti upniku, ki je terjatev prerekal (veljavni tretji odstavek 300. člena).

Zbornica upraviteljev Slovenije je opozorila, da je prerekanje nejudikatne terjatve upnika s strani drugega upnika pogosto zlorabljeno na način, da upniki terjatve, ki jih je upravitelj priznal, prerekajo neutemeljeno, in sicer z izključnim namenom zavlačevanja unovčenja stečajne mase in poplačila teh upnikov. V takem primeru mora upnik, katerega terjatev je prerekan, vložiti tožbo na ugotovitev njenega obstoja, ko pa v postopku uspe, upniki, ki so terjatev prerekli, običajno niso finančno zmožni povrniti niti stroškov postopka.

Zato, da bi omejili neutemeljeno prerekanje terjatev, ki jih upravitelj ob skrbnem in odgovornem pregledu v postopku prizna, predlagatelj določbo tretjega odstavka spreminja tako, da mora v primeru, če je terjatev prerekal drug upnik, slednji vložiti tožbo po pravilih iz 302. člena ZFPPIPP.

Določba tako ne napotuje na pravdo upnika, ki mu je upravitelj terjatev že priznal, temveč upnika, ki terjatev prereka. Glede na to, da je upravitelj organ postopka, ki mora svoje naloge in pristojnosti opravljati v skladu z zakonom, za morebitne kršitve ali opustitve pa je odškodninsko in disciplinsko odgovoren, predlagatelj njegovemu priznanju terjatve daje večjo težo. Določba nikakor ne pomeni, da gre v takem primeru že za judikatno terjatev, temveč le to, da se v zvezi s prerekanjem uporabijo pravila iz 302. člena, ki določajo, da mora tisti, ki je prerekal terjatev, ki jo je upravitelj že priznal, v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev vložiti tožbo za ugotovitev neobstoja prerekanje terjatve. Tožbo mora vložiti proti upniku, katerega terjatev je prerekal. Če nihče od tistih, ki so terjatev prerekli, v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev ne vloži tožbe, terjatev velja za priznana. O morebitni

vložitvi tožbe pa mora drugi upnik v osmih dneh po vložitvi obvestiti upravitelja in obvestilu priložiti kopijo tožbe s potrdilom sodišča o njeni vložitvi. Glede na to, da je vložitev tožbe povezana s plačilom sodne takse, predlagatelj ocenjuje, da bo to zadostna ovira za tiste upnike, ki terjatve drugih upnikov vedoma prerekajo neutemeljeno.

K 95. členu (317. člen ZFPPIPP):

Po 317. členu sme po začetku stečajnega postopka dolžnik nadaljevati proizvodnjo ali opravljanje drugih poslov iz svoje dejavnosti, če sodišče dovoli nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika. Zbornica upraviteljev Slovenije je opozorila na zelo kratek rok za vložitev predloga za nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika. Združenje stečajnih upnikov pa je opozorilo, da bi tudi upniki lahko v praksi imeli interes, da podajo tak predlog. Predlagatelj ne vidi ovir za uveljavitev navedenih predlogov. Zato v drugem odstavku glede predlagateljev dodaja, da lahko o nadaljevanju poslovanja stečajnega dolžnika sodišče odloči na predlog upniškega odbora ali na predlog upravitelja in soglasja upniškega odbora. Predlog mora biti po novem vložen najpozneje v šestih mesecih (namesto v enem mesecu) po začetku stečajnega postopka. Sodišče torej dovoli nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika na predlog upniškega odbora ali na predlog upravitelja, če s tem soglaša upniški odbor, če se s tem dosežejo ugodnejši pogoji za prodajo premoženja stečajnega dolžnika ali če se z nadaljevanjem poslovanja ne krši načelo omejevanja tveganj. Dodatno je v sedmem odstavku podaljšal rok, ki ga sodišče določi upravitelju v sklepu, s katerim dovoli nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika. Glede na predlog bo moral upravitelj dati predlog za prodajo premoženja stečajnega dolžnika, ki se uporablja pri tem poslovanju, kot poslovne celote v dveh mesecih (ne več v enem). Dopolnjen je tudi osmi odstavek, po katerem se bo sklep, s katerim sodišče odloči o predlogu, vročil tako upravitelju kot tudi upniškemu odboru.

K 96. členu (326. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 326. člena ZFPPIPP priprave za prodajo premoženja stečajnega dolžnika vključujejo: 1. oceno vrednosti premoženja in 2. zbiranje drugih informacij za presojo najugodnejših pogojev prodaje glede rokov, v katerih jo je mogoče opraviti, in kupnine, ki jo je mogoče doseči.

Glede na razvoj tehnike in možnosti elektronskega poslovanja tudi v pogledu elektronskih javnih dražb predlagatelj dodaja dodatno opravilo pri pripravi na prodajo premoženja stečajnega dolžnika, in sicer vpis premoženja v spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku.

Vpis navedenega premoženja v spletni iskalnik bo omogočal potencialnim kupcem boljši pregled nad premoženjem, ki je v postopku prodaj, kar bo posledično vzpostavilo delovanje povpraševanja ter omogočalo doseganje optimalnih prodajnih cen in s tem večji pritok sredstev v stečajno maso (glej tudi obrazložitev k **97. členu** predloga). V skladu s predlogom obsegajo tako priprave za prodajo premoženja stečajnega dolžnika: 1. vpis premoženja v spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku, 2. oceno vrednosti premoženja in 3. zbiranje drugih informacij za presojo najugodnejših pogojev prodaje glede rokov, v katerih jo je mogoče opraviti, in kupnine, ki jo je mogoče doseči.

K 97. členu (nov 326.a člen ZFPPIPP):

V skladu z namenom vpisa premoženja v spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku, predlagatelj v predlaganem novem 326.a členu ureja vzpostavitev, upravljanje in vzdrževanje spletnega iskalnika prodaj v stečajnem postopku.

Vrhovno sodišče RS bo tisto, ki bo za namen pregledne in uspešne prodaje v stečajnem postopku vzpostavilo, upravljalo in vzdrževalo spletni iskalnik prodaj premoženja, s katerim lahko zainteresirani kupci iščejo stvari, ki so predmet prodaje, zlasti po naslednjih merilih:

– vrsta stvari (npr. premičnine, nepremičnine, premoženjske pravice, prodaja poslovne celote),

- čas in kraj dražbe oziroma spletni naslov, na katerem poteka spletna javna dražba ali naslov na katerega pošljejo ponudbe, če se prodaja opravlja na način zbiranja zavezujočih ponudb,
- navedbo upravitelja in opravilno številko stečajnega postopka.

K 98. členu (329. člen ZFPPIPP):

Veljavni 329. člen ZFPPIPP ureja način prodaje. V skladu s predlaganimi dopolnitvami 326. in 326.a člena predlagatelj dopolnjuje tudi pravila o načinu prodaje, in sicer z določbo o sklepanju pogodbe o prodaji premoženja stečajnega dolžnika (tudi) prek spletne javne dražbe.

V skladu s predlagano spremembo prvega odstavka navedenega člena se pogodba o prodaji premoženja stečajnega dolžnika lahko sklene samo na podlagi javne dražbe, spletne javne dražbe ali zavezujočega zbiranja ponudb, če ni v četrtem odstavku določeno drugače.

V zvezi s postopkom spletne javne dražbe pa predlagatelj napotuje na zakon, ki ureja izvršbo in zavarovanje. Spletna javna dražba bo namreč potekala v skladu s pravili ZFPPIPP in na način, kot jo ureja ZIZ, razen če sodišče odobri prodajo na drug način spletne javne dražbe. Če bo upravitelj ocenil, da je mogoče s prodajo na drug način spletne javne dražbe doseči višjo ceno in s tem boljše pogoje za poplačilo upnikov, bo to predlagal sodišču, ki bo presodilo okoliščine in odločilo o predlogu (predlagani novi peti odstavek).

Zbornica upraviteljev Slovenije je v zvezi s predlaganim načinom prodaje utemeljeno opozorila na vprašanje povračila stroškov pristopa k sistemu eDražbe pri Vrhovnem sodišču RS, ki ga je vzpostavila družba Praetor, d. o. o. Opozorila je, da bi po pridobljeni ponudbi navedene družbe znašali stroški 7.764,00 evrov mesečno, kar je 90.768,00 evrov letno oziroma 363.072,00 evrov za štiri leta, za kolikor bi minimalno morala biti sklenjena pogodba. Razvoj ali uporaba informacijskega sistema, ki služi podpori insolventnim postopkom, se lahko financira iz morebitnih sredstev Evropske unije ali Republike Slovenije, ali pa se sredstva zagotovijo neposredno iz insolventnih postopkov. Glede na željo, da se portal eDražbe začne uporabljati čim prej, je po mnenju Zbornice upraviteljev Slovenije trenutno edina rešitev, da se sredstva za uporabo tega portala zagotovijo iz samih insolventnih postopkov. Navedeno je možno na dva načina: bodisi se določen znesek za uporabo sistema eDražbe obravnava kot strošek stečajne mase bodisi se ta strošek pri prodaji prevali na kupca. Trenutna zamisel Zbornice upraviteljev Slovenije je, da bi oblikovali nekakšen cenik uporabe sistema glede na višino dosežene kupnine pri posamezni prodaji, da bi strošek zaračunali le pri uspešni prodaji ali da bi se strošek lahko obravnaval bodisi kot strošek prodaje tako splošne kot posebne stečajne mase bodisi bi bil ta strošek že vnaprej opredeljen kot strošek, ki ga plača kupec. V zvezi s stališčem, da se stroški prevajajo na kupca, se Zbornica upraviteljev Slovenije opira na načelo dispozitivnosti kot temeljno načelo obligacijskega prava. Zlasti pa izpostavlja, da mora imeti zamisel financiranja uporabe portala eDražbe jasno zakonsko podlago, pri čemer določba 6. točke četrtega odstavka 226. člena ZFPPIPP morda ne zadostuje.

Upošteva že poudarjene prednosti tovrstnega načina prodaje premoženja v stečajnem postopku pa predlagatelj po proučitvi predloga Zbornice upraviteljev Slovenije meni, da bi bilo mogoče stroške preveliti na kupca le ob določitvi tarife dejanskih stroškov uporabe spletne javne dražbe. V navedeni smeri predlagatelj zato dopolnjuje 329. člen ZFPPIPP z novim šestim odstavkom, po katerem lahko po predhodnem soglasju, ki ga poda minister pristojen za pravosodje, zbornica določi tarifo, ki ne presega višine stroškov zagotavljanja storitve spletne javne dražbe, vključno s stroški razvoja in vzdrževanja in tako predstavlja dejanski strošek uporabe spletne javne dražbe. Predlagana določba skupaj z določbo drugega in tretjega odstavka 226. člena ZFPPIPP predstavlja podlago za plačilo navedenih stroškov. Z namenom spodbujanja uporabe spletnih postopkov za javne družbe bi namreč morali biti stroški njene uporabe pregledni in določeni na nediskriminatoren način. Tarifo za plačilo stroškov bi bilo treba določiti na podlagi dejanskih stroškov uporabe spletne javne dražbe, pri čemer bi se pri izračunu zneska upoštevali vsi stroški, povezani z izvedbo spletne javne dražbe, vključno z deležem splošnih stroškov, ki se ji lahko pripišejo in med katere sodijo tudi stroški razvoja in vzdrževanja.

Splošna razdelitvena masa je po določbi drugega odstavka 226. člena ZFPPIPP denarno dobroimetje, nastalo z unovčenjem splošne stečajne mase, zmanjšano za stroške stečajnega postopka, razen stroškov iz tretjega odstavka tega člena. Posebna razdelitvena masa pa je po tretjem odstavku denarno dobroimetje, nastalo z unovčenjem posebne stečajne mase, zmanjšano za stroške v zvezi s tem unovčenjem. V zvezi s posebno stečajno maso je v četrtem odstavku 226. člena med drugim tudi odločeno, da so stroški v zvezi z unovčenjem posebne stečajne mase tudi stroški izvedbe prodaje premoženja, ki spada v posebno stečajno maso, in stroški, nastali z upravljanjem tega premoženja od začetka stečaja do njegove prodaje (elektrika, stavbno zemljišče, komunalni prispevki, voda, parkirna in podobno), zmanjšani za morebitne prejete najemnine v zvezi s predmetnim premoženjem (6. točka četrtega odstavka 226. člena ZFPPIPP). V zvezi s splošno razdelitveno maso pa je treba ob navedeni določbi upoštevati tudi določbe o stroških stečajnega postopka v 355. členu ZFPPIPP, posebej 6. točko tretjega odstavka navedenega člena, po kateri so občasni stroški stečajnega postopka tudi stroški cenitve vrednosti premoženja in drugih dejanj v zvezi z izvedbo prodaje. Predlagatelj pa v zvezi z navedeno določbo dodaja novo pravilo, po katerem ti stroški bremenijo kupca (glej spremembo 355. člena).

K 100. členu (337. člen ZFPPIPP):

Veljavni 337. člen določa osebe, s katerimi ni dovoljeno skleniti pogodbe. Predlagatelj glede na stopnjo konflikta interesov ter načelo varstva koristi upnikov v smislu ustvarjanja pogojev za njihovo najboljše poplačilo prenavlja določbo prvega odstavka 337. člena ZFPPIPP. Glede na sistem elektronske javne dražbe, na kateri je nastopanje anonimno, kar blaži pritiske interesov dolžnika, predlagatelj sprošča možnosti za sklenitev pogodbe z nekdanjim članom posloводства, organom nadzora ali nekdanjim prokuristom, družbenikom ali osebo, ki ima v razmerju do naštetih oseb položaj ožje povezane osebe.

V skladu s prenovljenim prvim odstavkom stečajni dolжник ne sme:

1. skleniti pogodbe o prodaji svojega premoženja s stečajnim upraviteljem ali sodnikom, ki vodi postopek ali z njima ožje povezano osebo ali pravno osebo, v kapitalu katere ima ta oseba delež,
2. skleniti pogodbe na podlagi nezavezujočega zbiranja ponudb z osebo, ki je v zadnjih dveh letih pred uvedbo stečajnega postopka opravljala funkcijo člana posloводства ali organa nadzora ali funkcijo prokurista v insolventnem dolžniku, z družbenikom, katerega delež v kapitalu stečajnega dolžnika je večji od 10 odstotkov, z osebo, ki ima v razmerju do teh oseb položaj ožje povezane osebe, ali s pravno osebo, v kapitalu katere ima ta oseba delež.

Predlagatelj v zvezi z navedeno določbo dodaja, da se ta v postopku osebnega stečaja v skladu z določbo prvega odstavka 383. člena ZFPPIPP uporablja smiselno. 337. člen je namreč umeščen v pododdelek 5.8.2, zato se za postopek osebnega stečaja smiselno uporabljajo tudi pravila v tem členu. V oddelku 5.11 namreč v zvezi z omejitvami glede oseb, s katerimi ni dovoljeno sklepati pogodb o prodaji premoženja, nima drugačnih oziroma posebnih določb (prim. 395. člen ZFPPIPP).

K 101. členu (nov 339.a člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi prvega odstavka 342. člena ZFPPIPP s plačilom kupnine prenehajo naslednje pravice tretjih na premoženju, ki je predmet prodajne pogodbe:

1. zastavna pravica ali hipoteka in zemljiški dolg,
2. pravica do prepovedi odtujitve in obremenitve ter
3. nekatere osebne služnosti, stvarno breme ali stavbna pravica.

V praksi pa so težave, povezane z drugim odstavkom navedenega člena, ki določa, da v primeru, če je predmet prodajne pogodbe nepremičnina, sodišče po plačilu kupnine na predlog upravitelja izda sklep o izročitvi nepremičnine kupcu, s katerim odloči, da so izpolnjeni pogoji za vknjižbo lastninske pravice v korist kupca. Na težave sta v preteklosti že opozarjala Združenje bank Slovenije in Notarska zbornica

Slovenije. Težava veljavne ureditve je namreč v tem, da zakon predpostavlja plačilo kupnine, preden sodišče izda sklep o dovolitvi vknjižbe v zemljiško knjigo. To v praksi pomeni, da vpis hipoteke pri nepremičnini, ki jo kupuje kupec, ni mogoč, saj kupec še ne razpolaga z listino, ki bi mu omogočila vpis v zemljiško knjigo. Banka bi kupcu za nakup nepremičnine sicer odobrila kredit, vendar ne brez zavarovanja, notar pa zavarovanja ne more izvesti, če kupec še ni lastnik. Notar mora v primeru sestave sporazuma o zavarovanju denarne terjatve po tretjem odstavku 142. člena Stvarnopravnega zakonika vknjižbo hipoteke predlagati nemudoma po sklenitvi pravnega posla in ne šele potem, ko bo kupec vknjižen kot lastnik. S tem so stranke, banke in notarji v začaranem krogu.

Predlagatelj upošteva opisane težave pri plačilu kupnine z najemom kredita dopolnjuje ureditev v novem 339.a členu, v katerem so predlagana posebna pravila o plačilu kupnine z najemom kredita. Če torej kupec za poplačilo kupnine vzame kredit, lahko dajalec kredita, ki želi zavarovati svojo terjatev za vrnitev kredita z zastavno pravico na predmetu nakupa, po prvem odstavku predlaganega člena, nakaže denarni znesek v hrambo notarju in notarju naloži:

1. da deponirani znesek nakaže v dobro denarnega računa stečajnega dolžnika, ko mu upravitelj predloži sklep sodišča o izročitvi nepremičnine kupcu s potrdilom o pravnomočnosti ali
  2. da deponirani znesek vrne deponentu:
    - če mu deponent predloži sklep sodišča o zavrnitvi predloga za izročitev nepremičnine kupcu s potrdilom o pravnomočnosti ali
    - če mu upravitelj v šestih mesecih od dneva deponiranja ne predloži sklepa iz 1. točke tega odstavka.
- In če kupec plača kupnino z izročitvijo v hrambo notarju v skladu s prvim odstavkom tega člena (glej predlagani tretji odstavek), se z dnem, ko upravitelj prejme obvestilo iz drugega odstavka predlaganega člena, ki mu je priložen odpravek notarskega zapisnika o hrambi, šteje:
1. da je stečajni dolžnik sprejel pravico od notarja zahtevati izplačilo deponiranega zneska iz 1. točke prvega odstavka tega člena, in
  2. da je plačana kupnina do višine deponiranega zneska.

Če je torej kupec v zavarovanje obveznosti vrniti kredit s sporazumom, sklenjenim v obliki notarskega zapisa, ustanovil hipoteko na nepremičnini v korist dajalca kredita, pa mora notar ne glede na tretji odstavek 142. člena SPZ vložiti predlog za vknjižbo hipoteke, takoj ko prejme sklep sodišča o izročitvi nepremičnine kupcu s potrdilom o pravnomočnosti (predlagani četrti odstavek), Pravila določena v prvem do četrtem odstavku predlaganega novega 339.a člena pa se glede na predlagani peti odstavek smiselno uporabljajo tudi, če se kupnina plačuje za drugo premoženje.

Ker se po predlagani 2. točki tretjega odstavka šteje, da je kupnina (do višine deponiranega zneska) plačana tudi, ko upravitelj prejme obvestilo o plačilu kupnine z izročitvijo v hrambo, ki mu je priložen odpravek notarskega zapisnika o hrambi, izda sodišče na predlog upravitelja tudi ob takem načinu plačila kupnine sklep o izročitvi nepremičnine kupcu po drugem odstavku 342. člena ZFPPIPP, s katerim določi, da so izpolnjeni pogoji za vknjižbo lastninske pravice v korist kupca. Če sodišče izdajo navedenega sklepa zavrne ali če upravitelj notarju v šestih mesecih od deponiranja ne predloži sklepa o izročitvi nepremičnine kupcu s potrdilom o pravnomočnosti, pa mora notar deponentu vrniti položeni znesek.

Predlagana ureditev po eni strani omogoča, da banke ne ostanejo brez zavarovanja, notarju pa na drugi strani dajejo zakonito možnost, da vpis hipoteke predlaga šele, ko kupec razpolaga z listino, s katero pridobi lastninsko pravico na nepremičnini oziroma je vknjižba lastninske pravice na njegovo ime predlagana. Poleg tega bi se v primeru nakazila kupnine na notarjev fiduciarni račun zneski plačila zaradi fleksibilnosti notarja izvedli hitreje, sama sredstva na fiduciarnem računu notarja pa so za stranko ravno tako varna kot na sodišču. Po ZN je notariat javna služba, notar pa oseba javnega zaupanja. Po 89. členu Zakona o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb (v nadaljnjem besedilu: ZVKSES) pa notar za hrambo denarja odpre poseben denarni račun, prek katerega sme sprejemati samo vplačila in opravljati samo izplačila na podlagi notarske hrambe denarja (drugi odstavek navedenega člena ZVKSES).

K 102. členu (341. člen ZFPPIPP):

Po določbi veljavnega 341. člena je prodajna pogodba sklenjena pod odložnim pogojem, da bo sodišče k njej dalo soglasje, in pod razveznim pogojem, ki se uresniči, če sodišče zavrne soglasje. Sodišče o soglasju k sklenitvi prodajne pogodbe odloči na predlog upravitelja, ki ga mora ta podati sodišču v roku treh delovnih dni po sklenitvi prodajne pogodbe. Če je bila pogodba sklenjena na podlagi neposrednih pogajanj po četrtem odstavku 329. člena ZFPPIPP, sodišče odloči o soglasju k pogodbi, če je prodajna cena nižja od polovice vrednosti premoženja, ocenjene po likvidacijski vrednosti: na podlagi soglasja upniškega odbora, v drugih primerih: na podlagi mnenja upniškega odbora. Če je bila pogodba sklenjena na podlagi javne dražbe z zniževanjem izklicne cene in je bila prodajna cena nižja od polovice vrednosti premoženja, ocenjene po likvidacijski vrednosti, sodišče odloči o soglasju na podlagi soglasja upniškega odbora. Prej navedena pravila pa se v skladu s petim odstavkom navedenega člena ne uporabljajo, če je ocenjena vrednost premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe, nižja od 100.000 evrov. V zadnjem odstavku je določeno še, da sodišče da soglasje k pogodbi: 1. če je bila prodaja opravljena v skladu s pravnomočnim sklepom o prodaji, 2. če je vsebina prodajne pogodbe v skladu s 337. do 343. členom ZFPPIPP in 3. v primeru iz 1. točke četrtega odstavka ali iz petega odstavka tega člena: če je upniški odbor dal soglasje k pogodbi.

V zvezi z odpravo težav pri plačilu kupnine v primeru, da se ta financira z najemom kredita in zastavo (več v obrazložitvi k **101. členu** tega predloga), predlagatelj dopolnjuje določbo šestega odstavka 341. člena tako, da bo soglasje sodišča k prodajni pogodbi potrebno tudi, če je ocenjena vrednost premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe, nižja od 100.000 evrov, če je za plačilo kupnine predviden najem kredita z zastavo premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe. S tem se dodaja dodatna varovalka za udeležence pri prodaji (dolžnika, kupca – zastavitelja in zastavnega upnika, morebitnih tretjih, ki imajo pravice na premoženju, ki je predmet prodaje), saj sodišče soglasje izda le v primeru, če so izpolnjeni pogoji iz sedmega odstavka navedenega člena. S plačilom kupnine, pri čemer rok za plačilo ne sme biti daljši od treh mesecev po sklenitvi prodajne pogodbe (prvi odstavek 339. člena), namreč prenehajo pravice tretjih na premoženju, ki je predmet prodaje, po predlagani novi določbi 339.a člena (glej obrazložitev k **101. členu** tega predloga) pa se šteje, da je kupnina (do višine deponiranega zneska) plačana tudi, če je izročena v hrambo notarju. Zato je pomembno, da je v primerih, ko se kupnina financira z najemom kredita in zastavo premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe, vedno podano tudi soglasje sodišča k prodajni pogodbi in to ne glede na vrednost premoženja, ki je predmet prodajne pogodbe.

K 103. členu (344. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 344. člena ZFPPIPP se lahko proti sklepu o prodaji iz 331. člena tega zakona, sklepu o soglasju k prodajni pogodbi iz 341. člena tega zakona, sklepu o izročitvi nepremičnine kupcu iz drugega odstavka 342. člena in sklepu iz četrtega odstavka 343. člena tega zakona pritožijo samo upniki. Pritožba v takem primeru zadrži izvršitev sklepa.

Ustavno sodišče je v zadevi Up-1581/18-22 zavzelo stališče, da je položaj predkupnega upravičenca iz naslova zakonite predkupne pravice varovan v okviru pravice do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave. Posledično predlagatelj ocenjuje, da bi bilo treba predkupnemu upravičencu zaradi učinkovite možnosti zavarovanja njegovega položaja dopustiti možnost pravnega sredstva v primerih kršitve predkupne pravice. V stečajnem postopku je sodišče prve stopnje dolžno paziti na zakonitost izvedbe prodaje, med drugim je dolžno paziti tudi na to, da se morebitnemu predkupnemu upravičencu v postopku prodaje zagotovi možnost udeležbe na način, kot to določa 347. člen ZFPPIPP (posebna pravila o uveljavitvi predkupne pravice).

Predlagatelj zato v zvezi s pritožbo proti sklepu v zvezi s prodajo premoženja dolžnika, ki je predmet predkupne pravice, predlaga dopolnitev ureditve z novim drugim odstavkom 344. člena, po katerem

lahko predkupni upravičenec, čigar predkupna pravica je bila kršena, ne glede na prvi odstavek navedenega člena s pritožbo izpodbija:

- v primeru iz šestega odstavka 341. člena tega zakona: sklep o izročitvi nepremičnine kupcu iz drugega odstavka 342. člena tega zakona,
- v drugih primerih: sklep o soglasju k prodajni pogodbi iz 341. člena tega zakona.

Tudi pritožba predkupnega upravičenca pa v skladu z določbo veljavnega drugega odstavka 344. člena, ki postane tretji odstavek, zadrži izvršitev izpodbijanega sklepa.

K 104. členu (346. člen ZFPPIPP):

Veljavna določba 346. člena določa posebna pravila o prodaji določenega premoženja. Med drugim je v veljavnem drugem odstavku določeno, da se za prodajo premoženja iz prvega odstavka ne uporabljajo določbe od 332. do 338. člena, kar vključuje tudi 337. člen ZFPPIPP. Ta pa določa osebe, s katerim ni dovoljeno skleniti pogodbe. Predlagatelj ne vidi razloga, da navedene omejitve iz 337. člena ne bi veljale tudi za prodajo vrednostnih papirjev ali blaga, s katerim se trguje na organiziranem trgu, hitro pokvarljivo blago, netržne zaloge materiala, če je skupna vrednost posamezne vrste takih zalog manjša od 15.000 evrov, in drugih naštetih vrst stvari, če je vrednost posamezne manjša od 15.000 evrov. Glede na predlagano spremembo bodo omejitve iz 337. člena veljale tudi pri prodaji tovrstnega blaga.

K 105. členu (354. člen ZFPPIPP):

V veljavnem 354. členu so urejeni stroški stečajnega postopka. Predlagano je črtanje določbe drugega odstavka navedenega člena, po kateri so upravitelji izvedbo posameznih storitev v zvezi z opravljanjem svojih nalog v stečajnem postopku lahko oddali drugi osebi in strošek plačali iz lastnih sredstev.

Zbornica upraviteljev Slovenije sicer opozarja, da so stroški normirani prepodrobno ter na problematiko predujma za stroške, saj upravitelj ne ve, koliko mu bo sodišče priznalo, storitev pa mora naročiti in je ne more plačati, preden niso izpolnjeni pogoji za plačilo. Poudarili so tudi, da včasih ni sklenjena pogodba, temveč je pogodba ustna ali je izdana naročilnica. Ker sodišča tudi ne priznajo stroška, če ta še ni nastal, se upravitelj ne more dogovarjati za ceno, saj ne ve, koliko mu bo sodišče priznalo. Kljub navedenim opozorilom je z namenom večje preglednosti nad plačilom storitev in posledično nad stroški stečajnega postopka predlagatelj v novem petem odstavku predvidel, da morajo upravitelji sodišču posredovati sklenjeno pogodbo ali drugo listino oziroma podatke o osebi, s katero je sklenil pravni posel za posamezno storitev, in dogovorjeno ceno te storitve. Brez tovrstnih podatkov sodišče tudi ne bi moglo presoditi, ali ni upravitelj izvedbe storitev iz sedmega odstavka 103. člena oddal osebi, za katero velja omejitev iz četrtega odstavka tega člena.

K 106. členu (355. člen ZFPPIPP):

Veljavni 355. člen določa vrste stroškov stečajnega postopka, ki jih v prvem odstavku deli na tekoče in občasne stroške stečajnega postopka.

Tekoči stroški stečajnega postopka po drugem odstavku navedenega člena so:

1. stroški upravitelja,
2. plače in druga nadomestila osebam, ki opravljajo posle za potrebe stečajnega postopka, vključno z davki in prispevki, ki jih mora izplačevalec obračunati in plačati hkrati s temi plačili,
3. stroški električne energije, vode, ogrevanja, telefona in drugi stroški v zvezi z uporabo poslovnih prostorov za potrebe stečajnega postopka,
4. zavarovalne premije za zavarovanje premoženja, ki spada v stečajno maso,
5. stroški objav po 122. členu tega zakona,
6. pravnici stroški stečajnega dolžnika v postopkih iz oddelka 5.6 tega zakona,
7. stroški računovodskih, administrativnih in drugih storitev za potrebe stečajnega postopka,

8. obveznosti iz naslova davkov in prispevkov, ki nastanejo med potekom stečajnega postopka in
9. drugi stroški, ki nastajajo mesečno ali v drugih rednih obdobjih med potekom stečajnega postopka.

Med občasne stroške pa v skladu s tretjim odstavkom navedenega člena sodijo:

1. plačilo terjatev upnikov, ki so nastale med postopkom prisilne poravnave, iz drugega odstavka 289. člena tega zakona,
2. izpolnitve obveznosti na podlagi vzajemno neizpolnjene dvostranske pogodbe po drugem odstavku 265. člena tega zakona,
3. plačilo razlike po četrtem odstavku 268. člena tega zakona,
4. izpolnitve obveznosti na podlagi pravnih poslov iz 316. in 317. člena tega zakona,
5. nalaganje denarnega dobroimetja stečajnega dolžnika v skladu s 322. in 324. členom tega zakona,
6. stroški ocenitve vrednosti premoženja in drugih dejanj v zvezi z izvedbo prodaje,
7. davek na dodano vrednost ali davek na promet nepremičnin v zvezi s prodajo premoženja in
8. drugi stroški stečajnega postopka razen tekočih stroškov iz drugega odstavka tega člena.

V drugem odstavku 355. člena ZFPPIPP 7. in 9. točka kot tekoče stroške stečajnega postopka opredeljujeta stroške računovodskih, administrativnih in drugih storitev za potrebe stečajnega postopka (7. točka) in druge stroške, ki nastajajo mesečno ali v drugih rednih obdobjih med potekom stečajnega postopka (9. točka). Glede na pomensko odprtost veljavne opredelitve predlagatelj odpravlja dileme v zvezi z navedenimi vrstami stroškov. Tekoči stroški so tako (le) stroški računovodskih in administrativnih storitev za potrebe stečajnega postopka, ki nastajajo mesečno. Med tekoče stroške pa sodijo tudi drugi stroški storitev za potrebe stečajnega postopka (spremenjeni 7. in 9. točka).

V zvezi s problematiko terjatev, ki so nastale v času od začetka postopka prisilne poravnave do začetka stečajnega postopka (glej obrazložitev k predlagani spremembi drugega odstavka 289. člena ZFPPIPP, na podlagi katere bo treba tudi te terjatve prijaviti v stečajnem postopku), je iz tretjega odstavka 355. člena ZFPPIPP črtana 1. točka, ki določa da so občasni strošek stečajnega postopka tudi plačilo terjatev upnikov, ki so nastale med postopkom prisilne poravnave, iz drugega odstavka 289. člena tega zakona. Te terjatve so dejansko nastale do začetka stečajnega postopka in skladno s predlagano spremembo njihovo plačilo ureja drugi odstavek 289. člena ZFPPIPP, pri čemer morajo upniki tovrstne terjatve prijaviti v zakonskem roku.

S predlagano spremembo se glede na z novelo ZFPPIPP-E spremenjenega 268. člena odpravlja tudi redakcijska nedoslednost. Z navedeno novelo je bil namreč vsebinsko spremenjen četrti odstavek 268. člena tako, da mora v primeru, če zahtevek druge pogodbene stranke za vračilo delne izpolnitve zaradi pobota po drugem odstavku navedenega člena ne preneha v celoti, druga pogodbena stranka terjatev za plačilo razlike prijaviti v stečajnem postopku in se ta terjatev plača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov. Glede na spremenjeno pravilo o poplačilu razlike, če terjatev po opravljenem pobotu le delno preneha, je določba 3. točke tretjega odstavka 335. člena, ki določa plačilo razlike po četrtem odstavku 268. člena po pravilih za plačilo občasnih stroškov, neustrezna oziroma nepotrebna glede na izrecno zapisano drugačno ureditev poplačila v samem četrtem odstavku 268. člena ZFPPIPP.

Upošteva predlog Zbornice upraviteljev Slovenije (glej obrazložitev k spremembi 329. člena) pa predlagatelj dodaja določbo o tem, da lahko sodišče ob tem, ko da soglasje k plačilu stroškov dejanj v zvezi z izvedbo prodaje iz 6. točke tretjega odstavka 355. člena, na predlog upravitelja odloči, da ti stroški bremenijo kupca (predlagani novi četrti odstavek). Medtem ko je za same stroški spletne javne dražbe, ki so opredeljeni v tarifi iz predlaganega šestega odstavka 329. člena, predvideno, da vedno bremenijo kupca in le v zvezi z njimi po predlagani dopolnitvi prvega odstavka 357. člena tudi ni treba pridobiti soglasja sodišča. Na ta način ostaja predlagana določba 355. člena odprta za sodno presojo primernosti prevolitve (drugih) stroškov v zvezi s prodajo na kupca.

K 107. členu (357. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi prvega odstavka 357. člena sme upravitelj opraviti plačilo ali izpolniti drugo obveznost, ki je strošek stečajnega postopka, samo če sodišče da soglasje za to izpolnitev. Uporaba navedene določbe se za nekatera plačila ne uporablja. V skladu s predlogom Zbornice upraviteljev Slovenije med navedena plačila predlagatelj po novem uvršča tudi plačilo odmerjene sodne ali upravne takse ter stroškov spletne javne dražbe v višini tarife iz šestega odstavka 329. člena (glej obrazložitev k predlagani dopolnitvi 329. člena ZFPPIPP). Sicer pa mora upravitelj v skladu z novim tretjim odstavkom v predlogu za plačilo stroškov navesti podlago in prejemnika tega plačila, kar sploh omogoča sodišču odločanje o podelitvi soglasja k plačilu stroškov. Pri tem predlagatelj opozarja, da podlaga za plačilo ni nujno vedno pisna pogodba, temveč tudi vsaka druga listina, ki izkazuje obstoj pogodbenega razmerja (naročilnica, dobavnica, račun ipd.). Upoštevati je namreč treba, da po splošnih obligacijskih pravilih obličnost pri sklepanju pravnih poslov ni vedno kogentno določena.

K 108. členu (371. člen ZFPPIPP):

Po veljavnem osmem odstavku 371. člena ZFPPIPP mora upravitelj predložiti sodišču načrt prve razdelitve posebne razdelitvene mase v osmih dneh po prejemu kupnine za premoženje, ki spada v to posebno razdelitveno maso.

S predlagano spremembo v osmem odstavku predlagatelj sledi predlogu Zbornice upraviteljev Slovenije, ki je opozorila, da sedaj veljavni osmi odstavek 371. člena ZFPPIPP določa, da mora upravitelj predložiti sodišču načrt prve razdelitve posebne razdelitvene mase v osmih dneh po prejemu kupnine za premoženje, ki spada v to posebno razdelitveno maso. V praksi navedena določba povzroča težave, saj v predvidenem času še ni izdan sklep o izročitvi nepremičnine. Posledično ta ureditev ne upošteva, da postopek prodaje premoženja stečajnega dolžnika s samim prejemom kupnine še ni zaključen, saj je upravitelj dolžan opraviti še več drugih opravil. Prav tako je končni izid prodaje lahko negotov, saj v tem obdobju (po prejemu kupnine za premoženje) pravno varstvo lahko zahteva tudi predkupni upravičenec. Zato je predlagano, da se trenutek, ko mora upravitelj predložiti sodišču načrt prve razdelitve posebne razdelitvene mase, prilagodi glede na vrsto premoženja. Če posebno premoženje predstavlja nepremičnina, mora to storiti v osmih dneh po pravnomočnosti sklepa o izročitvi nepremičnine kupcu. Pri prodaji premoženja, ki je poslovna celota, mora to storiti v osmih dneh po pravnomočnosti sklepa sodišča o vstopu kupca v pravni položaj stečajnega dolžnika, v drugih primerih pa v osmih dneh po prejemu kupnine za premoženje, ki spada v to posebno razdelitveno maso.

K 109. členu (374. člen ZFPPIPP):

V 374. členu je urejen prenos premoženja, ki ga ni mogoče unovčiti. Predlagatelj sprejema pripombo podano v strokovnem usklajevanju, da bi morala biti v pozivu upravitelja k privolitvi za prevzem premoženja po šestem dostavku poleg opisa premoženja, njegove ocenjene vrednosti in razlogov, zaradi katerih premoženja v stečajnem postopku ni bilo mogoče unovčiti ali bi z njegovim unovčenjem nastali nesorazmerni stroški, vsebovana tudi zneska iz trinajstega (znesek v višini stroškov iz četrtega odstavka 226. člena ZFPPIPP) in štirinajstega odstavka navedenega člena (znesek davka na dodano vrednosti ali davka na promet nepremičnin). Le tako bi namreč naslovnik poziva iz šestega odstavka lahko sprejel informirano odločitev o prevzemu premoženja, ki ga ni bilo mogoče unovčiti.

K 110. členu (377. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 377. člena se stečajni dolžnik po uradni dolžnosti izbriše iz registra na podlagi pravnomočnega sklepa o končanju stečajnega postopka.

Po opozorilu Ministrstva za finance je bilo ugotovljeno, da z vidika proračunskih uporabnikov, ki so zavezanci za oddajo premoženjskih bilanc, prihaja do težav v primeru, ko je postopek stečaja posrednega proračunskega uporabnika zaključen, saj ga ZFPPIPP ne napotuje na 18. člen Zakona o

opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike⁹⁶ (v nadaljnjem besedilu: ZOPSPU-1), ki določa, da mora proračunski uporabnik najpozneje v petih delovnih dneh od začetka veljavnosti akta o izbrisu iz primarnega registra (tj. sodnega registra) o tem obvestiti tudi Upravo Republike Slovenije za javna plačila ter ji predložiti dokumentacijo za izključitev iz registra proračunskih uporabnikov (posredovati mora vlogo za izključitev iz registra proračunskih uporabnikov). Posledično postopki izbrisa iz sodnega registra in registra proračunskih uporabnikov niso usklajeni, zato prihaja do primerov, ko je likvidirani javni zavod že izbrisan iz sodnega registra, iz registra proračunskih uporabnikov pa ne in zato ostaja na seznamu zavezancev za oddajo premoženjskih bilanc.

Glede na to, da se stečajni dolжник, potem ko sklep o končanju stečajnega postopka postane pravnomočen, izbriše iz registra po uradni dolžnosti, je predlagano, da sodišče pravnomočen sklep o končanju postopka pošlje tudi Upravi Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP). Po pravnomočnem končanju stečajnega postopka namreč dejanj za pravno osebo, ki je prenehala, ne more več opravljati niti upravitelj. Ker gre za primere dejanske nezmožnosti vložitve vloge za izključitev iz registra proračunskih uporabnikov (prim. tretji odstavek 18. člena ZOPSPU-1), bo na podlagi prejete pravnomočne odločbe o zaključku postopka UJP, ki vodi register proračunskih uporabnikov (1. točka prvega odstavka 4. člena UOPSPU-1), uvedel postopek izključitve iz registra po uradni dolžnosti.

K 111. členu (383. člen ZFPPIPP):

V določbi, ki določa uporabo pravil o stečajnem postopku tudi v postopku osebnega stečaja, predlagatelj v drugem odstavku v 1. točki predlaga, da se v postopku osebnega stečaja (dodatno) ne uporabljajo pravila devetega odstavka 233. člena, ki so dodana s tem predlogom zakona (glej obrazložitev k predlaganemu **77. členu**). V postopku osebnega stečaja tako ne velja določba o odgovornosti dolžnika za plačilo stroškov v primeru, ko vrednost unovčene stečajne mase ne zadošča za vrnitev založenega zneska predujma ali plačil iz sedmega odstavka navedenega člena. Posledično se seveda tudi ne uporablja določba o vročanju sklepa, s katerim sodišče naloži plačilo (predlagani deseti odstavek 233. člena) in tudi ne določba, da je sklep, s katerim sodišče naloži plačilo osebam iz predlaganega devetega odstavka 233. člena, izvršilni naslov, na podlagi katerega upravitelj izterja povračilo v korist stečajne mase (predlagani enajsti odstavek 233. člena).

V okviru 3. točke drugega odstavka pa predlagatelj med pravila, ki se uporabljajo tudi v postopku osebnega stečaja tretji odstavek 310. (glej tudi predlagano spremembo navedenega člena) in tretji odstavek 311. člena ZFPPIPP (glej tudi predlagano spremembo navedenega člena). S predlagano spremembo 5. točke drugega odstavka pa se v postopku osebnega stečaja ne uporablja drugi do sedmi odstavek ter dvanajsti do štirinajsti odstavek 374. člena ZFPPIPP, v delu, v katerem se ureja prenos premoženja na družbenike.

K 112. členu (384. člen ZFPPIPP):

Veljavni 384. člen določa načine za pridobivanje informacij za ugotovitev stanja dolžnikovega premoženja. Po prvem odstavku je dolžan poročilo o stanju svojega premoženja dati dolжник sam. V skladu z osmim odstavkom navedenega člena pa morajo tudi banke, borzno-posredniške družbe, klirinškodopotna družba, sodišča, davčne uprave in drugi upravljavci zbirk osebnih in drugih podatkov upravitelju na njegovo zahtevo posredovati vse podatke, vključene v zbirkah osebnih in drugih podatkov, ki jih upravljajo, pomembne za ugotovitev pravnega položaja in premoženja stečajnega dolžnika, premoženja njegovega zakonca ali osebe, s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti, ter poslov, ki bi lahko imeli značilnosti izpodbojnih pravnih ravnanj iz 271. člena ZFPPIPP.

---

⁹⁶ Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19.

Iz razlogov opisanih v obrazložitvi k spremenjenemu 18. členu se tudi v osmem odstavku črta besedilo »osebe, s katero živi v istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti« in doda obveznost posredovanja podatkov za »zunajzakonskega partnerja«.

K 113. členu (389. a člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi osmega odstavka 389.a člena se v primeru, če sodišče dovoli poslovanje stečajnega dolžnika kot podjetnika, za vpis podjetnika v poslovni register ne uporablja zadnja alineja drugega odstavka 74. člena ZGD-1. Glede na to, da sklic na zadnjo alinejo drugega odstavka 74. člena ZGD-1 ni več aktualen, saj določa, da mora podjetnik v prijavi za vpis v Poslovni register Slovenije navesti tudi druge podatke in listine, ki jih določa zakon, je predlagano, da se navedena določba osmega odstavka 389.a člena kot nepotrebna črta.

K 114. členu (395. člen ZFPPIPP):

Odločba Ustavnega sodišča, št. U-I-171/16-15, Up-793/16-25 z dne 11. 7. 2019, se sicer nanaša na razveljavitev 71. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ), kolikor se odlog izvršbe dovoljuje za najdlje tri mesece in le enkrat, kadar gre za izvršbo za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom. Cilj drugega odstavka 71. člena ZIZ je uravnotežiti nasprotujoče si interese upnika in dolžnika. Ustavno sodišče je presojalo, ali je za izpodbijano omejitev odloga iz posebno upravičenih razlogov na največ tri mesece in le enkrat podan razumen in stvaren razlog, in ugotovilo, da je zakonsko predvidena presoja sodišča v pomembnem delu onemogočena zaradi zakonskih omejitev, in sicer: (1) obdobja, za katero je mogoče odložiti izvršbo (najdlje za tri mesece), in (2) odloga zgolj enkrat. Navedeno onemogoča sodišču, da bi opravilo presojo glede na vse okoliščine primera. Izpodbijani del drugega odstavka 71. člena ZIZ po mnenju Ustavnega sodišča spodkoplje uresničitev namena odloga, to je omogočiti varstvo dolžnikovega položaja v tistih izjemnih primerih, ko bi intenzivnost izpraznitve in izročitve nepremičnine nasprotovala doseženim civilizacijskim vrednotam in zapovedi spoštovanja človekovega dostojanstva ter bi odrekala skrb za človeka. Zaključilo je, da je drugi odstavek 71. člena ZIZ v delu, v katerem odlog izvršbe dovoljuje za najdlje tri mesece in le enkrat, kolikor se nanaša na izvršbo za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, v neskladju s pravico iz 35. člena Ustave.

Do drugačne zakonske ureditve je Ustavno sodišče kot način izvršitve določilo, da sodišča odločajo o predlogu za odlog izvršbe za izpraznitev in izročitev stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, po drugem odstavku 71. člena ZIZ tako, da ob upoštevanju vseh okoliščin primera dosežejo pravično ravnovesje med interesi upnika in dolžnika. Navedeni predlog za odlog izvršbe po drugem odstavku 71. člena ZIZ je dovoljeno podati najpozneje 14 dni pred datumom izpraznitve in izročitve stanovanjske nepremičnine, ki je dolžnikov dom, razen če so posebno upravičeni razlogi nastali pozneje ali je bil dolžnik onemogočen, da bi podal predlog v navedenem roku.

Čeprav se ugotovljena ustavna neskladnost nanaša na določbe ZIZ, pa predlagatelj ugotavlja, da bi do navedenega očitka lahko prišlo tudi v zvezi z določbo drugega in tretjega odstavka 395. člena ZFPPIPP. Po določbi četrtega odstavka navedenega člena namreč izvršilna dejanja iz 221. člena ZIZ, in sicer izpraznitev ter izročitev nepremičnine v posest upniku na podlagi pravnomočnega sklepa iz tretjega odstavka 395. člena ZFPPIPP namesto izvršitelja opravi upravitelj. Če se torej v postopku osebnega stečaja prodaja stanovanje ali družinska stanovanjska hiša, v kateri stanuje dolžnik kot lastnik, sodišče s sklepom o prodaji naloži dolžniku, da v treh mesecih po prejemu sklepa izprazni stanovanje ali stanovanjsko hišo in jo izroči upravitelju. Pravnomočni sklep o prodaji je izvršilni naslov za izpraznitev in izročitev stanovanja ali stanovanjske hiše proti dolžniku in drugim osebam, ki uporabljajo to stanovanje ali stanovanjsko hišo skupaj z dolžnikom ali ki jim je dolžnik drugače omogočil tako uporabo.

V izogib morebitnim nejasnostim se s spremenjeno določbo četrtega odstavka 395. člena ZFPPIPP upravitelju izrecno nalaga, da v primeru, če dolžnik v roku iz drugega odstavka tega člena ne izprazni

stanovanja ali stanovanjske hiše in je ne izroči upravitelju, ta v imenu stečajne mase predlaga prisilno izvršitev pravnomočnega sklepa iz drugega odstavka tega člena.

K 115. členu (399. člen ZFPPIPP):

Uvodoma predlagatelj opozarja na stališče Ustavnega sodišča v odločbi U-I-56/17-20, Up-335/17-25 z dne 4. 4. 2019⁹⁷, ki v 26. točki obrazložitve navaja, da je pri značilnosti instituta odpusta obveznosti treba upoštevati, da posledice odpusta obveznosti nastopijo tudi v sferi upnikov, ki izgubijo pravico sodno uveljavljati plačilo terjatve, na katero učinkuje odpust obveznosti. Že v izhodišču gre pri odpustu obveznosti torej za izjemni pravni položaj, ki pomeni hkrati tudi odstop od temeljnega načela obligacijskega prava, da je obveznosti treba izpolniti. Kot tak institut odpusta obveznosti nujno posega v pravovarstveno upravičenje (in s tem v pravico do zasebne lastnine) tistih upnikov, na katerih terjatve se v konkretnem primeru razteza njegov učinek. Bistvo instituta odpusta obveznosti je torej iskanje pravičnega ravnovesja med pravicami upnikov prezadolženega dolžnika, katerih uveljavitev je ogrožena zaradi dolžnikovega slabega premoženjskega položaja, na eni strani in težo tega položaja za dolžnika na način upoštevanja vrednostne ocene njegovih ravnanj na drugi strani. Tako pri institutu odpusta obveznosti ne gre za pravico v običajnem civilnopravnem pomenu, temveč za pravno dobroto prezadolženi fizični osebi.

Upošteva je navedeno stališče predlagatelj s predlagano spremembo prvega, tretjega in četrtega odstavka 399. člena zaostreje pogled na prizadevanje dolžnika, da izpolni obveznosti do upnikov. Dolžnikova dolžnost torej je, da si s svojimi aktivnostmi (ravnaji) prizadeva za poplačilo upnikov med celotnim postopkom osebnega stečaja, sicer odpust obveznosti ni dovoljen (sprememba tretjega odstavka). Če si stečajni dolžnik v preizkusnem obdobju torej v zadostni meri ne prizadeva za poplačilo upnikov in namesto denarnih sredstev sprejema druge nedelarne ugodnosti (kot je na primer neodplačna uporaba premoženja, ki ni v lasti njegovih ožjih družinskih članov), pa veljajo tovrstna ravnanja ali opustitve, če se ne dokaže drugače, da predlog za odpust obveznosti pomeni zlorabo pravice do odpusta obveznosti.

Dodatno se v skladu z odločbo Ustavnega sodišča, številka U-I-512/18-10 z dne 23. 4. 2020, v drugi alineji 2. točke drugega odstavka 399. člena določba spremeni tako, da odpust obveznosti ni dovoljen, če je bilo o odpustu obveznosti stečajnemu dolžniku že pravnomočno odločeno v naslednjih primerih in od pravnomočnosti sklepa ali sodbe še ni preteklo deset let, med drugim tudi, če je bil predlog stečajnega dolžnika za odpust obveznosti zavrnjen, ker je dolžnik kršil svoje obveznosti iz 383.b, 384., 386. ali 401. člena tega zakona ali zaradi ovire iz tretjega odstavka 399. člena, razen če dolžnik izkaže, da te kršitve niso otežile vodenja stečajnega postopka ali oblikovanja ali unovčevanja stečajne mase v tem postopku.

S predlagano spremembo se udejanja smisel navede ustavne odločbe, v kateri je bilo med drugim ugotovljeno, da je sodelovalna dolžnost stečajnega dolžnika, ki jo predvideva 383.b člen ZFPPIPP, nujna za nemoten potek postopka odpusta obveznosti in je za kršitev navedene dolžnosti nujna tudi sankcija. Predlagatelj dopolnjuje četrti odstavek z novimi točkami 6, 7 in 8, in sicer: če si stečajni dolžnik v preizkusnem obdobju v zadostni meri ne prizadeva za poplačilo upnikov, pri čemer se šteje, da si dolžnik ni prizadeval dovolj, če je poplačal manj kot 10 odstotkov vseh prijavljenih terjatev, razen če sodišče, glede na višino prijavljenih terjatev, socialni položaj in prizadevanja dolžnika oceni, da je upravičeno, da se dolg dolžniku odpusti (nova 6. točka) ali če stečajni dolžnik v stečajnem postopku namesto denarnih sredstev sprejema druge nedelarne ugodnosti (nova 7. točka) ali če stečajni dolžnik v preizkusnem obdobju sklene pravni posel v nasprotju z določbami ZFPPIPP (nova 8. točka). Vendar pa je vprašanje vrste in načina zakonskega sankcioniranja vseh v drugi alineji navedenih kršitev povezano z zagotavljanjem možnosti sodišč, da lahko ustrezno in v skladu z načelom enakosti opredelijo in ovrednotijo (milejše) primere kršitev ter jih ustrezno sankcionirajo. Glede na navedeno

⁹⁷ <http://www.us-rs.si/documents/6e/a1/u-i-56-17-up-335-172.pdf>

predlagatelj spreminja določbo tako, da ima v primeru kršitev 383.b (dosegljivost dolžnika sodišču in upravitelju), 384. (ugotovitev stanja dolžnikovega premoženja), 386. (omejitev poslovne sposobnosti stečajnega dolžnika) ali 401. člena (dodatne obveznosti stečajnega dolžnika med preizkusnim obdobjem), dolžnik možnost zatrjevati in dokazovati, da te kršitve niso otežile vodenja stečajnega postopka ali oblikovanja ali unovčevanja stečajne mase v tem postopku.

K 116. členu (400. člen ZFPPIPP):

Veljavni 400. člen ZFPPIPP v petem odstavku določa, da preizkusno obdobje ne sme biti krajše od dveh let in ne daljše od petih let od začetka postopka odpusta obveznosti. Predlagatelj v smeri, ki jo je začrtala Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti, skrajšuje preizkusno obdobje. Navedena direktiva v 21. členu določa, da države članice zagotovijo, da obdobje, po katerem je mogoče insolventnim podjetnikom popolno odpustiti njihove dolgove, ni daljše od treh let, začeni najpozneje z enim od naslednjih datumov: (a) v primeru postopka, ki vključuje načrt za odplačilo dolgov, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o potrditvi načrta ali začetka njegovega izvajanja, ali (b) v primeru katerega koli drugega postopka, z datumom odločitve sodnega ali upravnega organa o uvedbi postopka ali oblikovanja stečajne mase podjetnika. Državam članicam nalaga, da zagotovijo, da se insolventnim podjetnikom, ki so izpolnili svoje obveznosti, kadar take obveznosti obstajajo po nacionalnem pravu, odpustijo dolgovi po izteku preizkusne dobe za odpust dolgov, ne da bi bilo treba pri sodnem ali upravnem organu vložiti zahtevek za uvedbo dodatnega postopka. Brez poseganja v prvi pododstavek lahko države članice ohranijo ali uvedejo določbe, ki sodnemu ali upravnemu organu omogočajo, da preveri, ali so podjetniki izpolnili obveznosti za pridobitev odpusta dolgov. Države članice pa lahko v skladu s tretjim odstavkom določijo, da popoln odpust dolgov ne ovira nadaljevanja postopka v primeru insolventnosti, ki vključuje unovčenje in razdelitev podjetnikovega premoženja, ki je bilo del njegove stečajne mase na datum izteka preizkusne dobe za odpust dolgov.

Glede na navedeno predlagatelj spreminja določbo petega in osmega odstavka 400. člena tako, da preizkusno obdobje ne sme biti krajše od enega leta in ne daljše od treh let od začetka postopka odpusta obveznosti. Sodišče pa po predlagani spremenjeni določbi osmega odstavka na predlog upravitelja lahko določi preizkusno obdobje, ki je krajše od enega leta.

V zvezi z možnostjo, da odpust obveznosti doseže tudi potrošnik (glej veljavni prvi odstavek 381. člena ZFPPIPP v zvezi s prvim odstavkom 398. člena ZFPPIPP), predlagatelj dodatno pojasnjuje, da nekatere države instituta odpusta obveznosti za fizične osebe, ki niso podjetniki ali zasebniki (osmi odstavek 7. člena ZFPPIPP), torej za potrošnike, ne poznajo. Direktiva o prestrukturiranju in insolventnosti v členu 20(1) zahteva uporabo pravil o postopkih za odpust dolgov z vidika »second chance« (nove priložnosti) le za podjetnike. Vendar pa v členu 1(4) določa, da lahko države članice uporabo postopkov iz točke (b) odstavka 1, ki določa postopke za odpust dolgov insolventnih podjetnikov, razširijo na insolventne fizične osebe, ki niso podjetniki. V skladu z recitalom 21 Direktive o prestrukturiranju in insolventnosti je za države članice priporočljivo, da čim prej začnejo uporabljati določbe direktive o odpustu dolgov tudi za potrošnike, čeprav ta direktiva ne vključuje zavezujočih pravil o prezadolženosti potrošnikov. Prezadolženost potrošnikov je namreč (tako recital) z gospodarskega in socialnega vidika zelo zaskrbiljujoča ter je tesno povezana z zmanjšanjem presežka dolgov. Poleg tega pogosto ni mogoče jasno razlikovati med dolgovi podjetnikov, nastalimi pri njihovi trgovski, poslovni, obrtni ali poklicni dejavnosti, in dolgovi, nastalimi zunaj teh dejavnosti. Podjetniki ne bi mogli izkoristiti druge priložnosti, če bi morali biti obravnavani v ločenih postopkih z različnimi pogoji dostopa in preizkusnimi dobami za odpust dolgov, da bi jim bili odpuščeni njihovi poslovni dolgovi in drugi dolgovi, ki so nastali zunaj njihovega poslovanja.

Veljavni ZFPPIPP že pozna tudi stečaj potrošnika in je že vzpostavljena možnost odpusta obveznosti tudi za potrošnika. Preizkusna doba za odpust obveznosti je bila vedno enaka za podjetnika in za potrošnika oziroma se je z novelo ZFPPIPP-G celo omogočilo še dodatno skrajšanje te preizkusne

dobe, in sicer lahko sodišče na predlog upravitelja ne glede na peti odstavek 400. člena, ki določa, da preizkusno obdobje ne sme biti krajše od dveh let in ne daljše od petih let od začetka postopka odpusta obveznosti, določi krajše preizkusno obdobje od dveh let, vendar ne krajše od šest mesecev od začetka postopka odpusta obveznosti:

1. če stečajni dolžnik nima prejemkov, ki bi ob upoštevanju izločitev ali omejitev iz drugega ali tretjega odstavka 389. člena tega zakona spadali v stečajno maso, ali če je znesek teh prejemkov neznaten, in 2. če ni izglodov, da bi bil stečajni dolžnik v naslednjih dveh letih zmožen pridobivati pomembno višje prejemke od prejemkov, ki jih prejema v času odločanja o začetku postopka odpusta obveznosti, ali pridobiti premoženje večje vrednosti.

Zato predlagatelj ocenjuje, da se z namenom enake obravnave tudi najdaljša preizkusna doba za potrošnike določi v enakem trajanju kot za podjetnike in torej ne sme biti daljša od treh let od začetka postopka odpusta obveznosti.

Ob tej spremembi se seveda zastavlja vprašanje v zvezi s primeri, ko je bilo preizkusno obdobje določeno v skladu z veljavnim členom (torej daljše od treh let), pa se do uveljavitve spremembe zakona še ne bo v celoti izteklo. Za tak primer predlagatelj v prehodnih določbah predvideva možnost predloga za skrajšanje preizkusnega obdobja, ki ga na sodišče lahko naslovita tako dolžnik kot tudi upravitelj.

K 117. členu (405. člen ZFPPIPP):

V 405. členu je urejen postopek ugovora proti odpustu obveznosti. Predlagatelj pod določenimi pogoji dopušča možnost, da sodišče o ugovoru proti odpustu obveznosti odloči brez naroka. Sodišče lahko po predlagani ureditvi odloči brez naroka, če stranke s tem soglašajo in če o ugovoru odloča le na podlagi listin.

Predlagana določba je dodana na pobudo Vrhovnega sodišča RS za ureditev možnosti odločanja o skrajšanju preizkusne dobe brez razpisa naroka za obravnavo ugovora. Predlagano je bilo, da je ustrezno predvideti možnost odločanja o skrajšanju preizkusnega obdobja brez razpisa naroka za obravnavo ugovora, kadar se s tem strinjajo dolžnik, upnik kot predlagatelj ugovora in upravitelj ter je vse potrebno za odločitev razvidno iz listinske dokumentacije (denimo, kadar je skrajšanje predlagano zaradi zdravstvenih težav), kot je to podobno urejeno v 454. in 488. členu ZPP za spore majhne vrednosti.

K 118. členu (408. člen ZFPPIPP):

Veljavni 408. člen določa terjatve, za katere učinkuje odpust obveznosti. V prvem odstavku je tako določeno, da odpust obveznosti učinkuje za vse terjatve upnikov do dolžnika, ki so nastale do začetka postopka osebnega stečaja, ne glede na to, ali je upnik to terjatev prijavil v postopku osebnega stečaja, če ni v drugem odstavku navedenega člena določeno drugače. V veljavnem drugem odstavku pa je izrecno določeno, za katere terjatve odpust obveznosti ne učinkuje.

Kljub zapisu, da odpust obveznosti učinkuje na »vse« terjatve, je glede na naravo zavarovanih terjatev jasno, da odpust obveznosti na terjatve, ki so zavarovane z ločitveno pravico, ne more imeti učinka. To izhaja tudi iz določbe 409. člena ZFPPIPP. V skladu z navedeno določbo namreč s pravnomočnostjo sklepa o odpustu obveznosti preneha le upnikova pravica sodno uveljavljati plačilo terjatve, pri čemer pa terjatev sama ne preneha. Če namreč dolžnik prostovoljno plača neplačani del terjatve, namreč nima pravice zahtevati vračila po pravilih o neupravičeni pridobitvi.

Glede na to, da odpust obveznosti ne more imeti učinka na zavarovane terjatve, iz zapisa veljavne določbe prvega odstavka 408. člena pa bi bilo mogoče sklepati tudi drugače, je predlagano, da se zapis, da odpust obveznosti učinkuje na vse terjatve upnikov do dolžnika nadomesti z zapisom, da odpust obveznosti učinkuje na navadne, podrejene in prednostne terjatve (glej tudi določbo 21. člena ZFPPIPP)

upnikov do dolžnika, ki so nastale do začetka postopka osebnega stečaja, ne glede na to, ali je upnik terjatev prijavil v postopku osebnega stečaja (razen če je v drugem odstavku navedenega člena določeno drugače).

K 119. členu (409. člen ZFPPIPP):

Veljavni 386. člen med drugim določa, da se z začetkom postopka osebnega stečaja poslovna sposobnost stečajnega dolžnika omeji tako, da:

1. ne more sklepati pogodb in opravljati drugih pravnih poslov ali dejanj, katerih predmet je razpolaganje z njegovim premoženjem, ki spada v stečajno maso, in

2. brez soglasja sodišča ne more:

- najeti kredita ali posojila ali dati poroštva,
- odpreti novega transakcijskega ali drugega denarnega računa ali
- se odpovedati dediščini ali drugim premoženjskim pravicam.

Pravni posel ali drugo pravno dejanje stečajnega dolžnika, ki bi bilo v nasprotju s prej navedenimi omejitvami, nima pravnega učinka (prvi in drugi odstavek 386. člena ZFPPIPP).

Praviloma omejitve poslovne sposobnosti stečajnega dolžnika traja za čas stečajnega postopka, pri čemer je trajanje postopka praviloma krajše od trajanja preizkusnega obdobja. Vendar smo bili s strani Varuha človekovih pravic RS opozorjeni na problematiko primerov, ko temu ni tako in je stečajni postopek po poteku preizkusnega obdobja in tudi še po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti še v teku. Predlagatelj se strinja z opozorili Varuha človekovih pravic RS, da je omejitev dolžnikove poslovne sposobnosti glede premoženja, ki ne predstavlja stečajne mase, neustrezna.

V skladu z veljavnim drugim odstavkom 224. člena namreč spadajo v stečajno maso: 1. premoženje stečajnega dolžnika ob začetku tega postopka, 2. vse premoženje, doseženo z unovčenjem stečajne mase, upravljanjem stečajne mase in izpodbijanjem pravnih dejanj stečajnega dolžnika, ter 3. premoženje, doseženo z nadaljevanjem poslovanja, če stečajni dolžnik v skladu s tem zakonom nadaljuje poslovanje po začetku stečajnega postopka. V postopku osebnega stečaja pa po izrecni določbi veljavnega prvega odstavka 389. člena poleg prej navedenega premoženja v stečajno maso spadajo tudi 1. plača in drugi prejemki, ki jih dolžnik pridobi med postopkom osebnega stečaja, razen prejemkov, ki so po tem zakonu izvzeti iz stečajne mase ali spadajo v stečajno maso v omejenem znesku, 2. premoženje, ki ga stečajni dolžnik pridobi na podlagi dedovanja ali na drugi podlagi med postopkom osebnega stečaja. Vendar premoženje iz citiranega prvega odstavka 389. člena ZFPPIPP, ki ga dolžnik pridobi po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti, ne spada več v stečajno maso v postopku osebnega stečaja, v katerem je bil izdan navedeni sklep. Zato je predlagatelj pripravil dopolnitev 409. člena, po kateri s pravnomočnostjo sklepa o odpustu obveznosti preneha tudi omejitev poslovne sposobnosti stečajnega dolžnika iz 2. točke prvega odstavka 386. člena, čeprav je postopek osebnega stečajnega še v teku, razen glede odpovedi dediščini ali drugim premoženjskim pravicam, če te sodijo v stečajno maso (predlagani novi tretji odstavek). Povedano drugače, spremenjena določba dolžniku omogoča, da po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti sme brez soglasja sodišča najeti kredita ali posojila ali dati poroštva oziroma odpreti nov transakcijski ali drug denarni račun.

K 120. členu (435. člen ZFPPIPP):

Veljavni 435. člen ureja razloge za ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa. V skladu z drugim odstavkom je ugovor v primeru, če je bil postopek izbrisa začet na podlagi domneve izbrisnega razloga iz 2. točke drugega odstavka 427. člena ZFPPIPP in je pravna oseba vložila ugovor proti sklepu o začetku postopka izbrisa, s katerim uveljavlja razlog iz 1. točke prvega odstavka tega člena, dovoljen samo, če pravna oseba:

1. bodisi verjetno izkaže, da posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register in da je na tem naslovu upravičena poslovati bodisi kot lastnik nepremičnine na tem naslovu bodisi na podlagi najemne

pogodbe ali drugega pravnega posla, s katerim ji je lastnik nepremičnine dovolil uporabo nepremičnine na tem naslovu,

2. bodisi hkrati z ugovorom vloži predlog za vpis spremembe poslovnega naslova v sodni register in poleg listin, ki so podlaga za vpis spremembe poslovnega naslova v sodni register, priloži tudi dokaz:

– da je lastnik objekta na novem poslovnem naslovu ali

– da ji je lastnik objekta na novem poslovnem naslovu dovolil poslovanje ali sprejemanje uradnih poštnih pošiljk na tem naslovu.

Po določbi 1. točke drugega odstavka 427. člena ZFPPIPP tudi velja, če pravna oseba ne dokaže drugače, da obstaja razlog za izbris gospodarske družbe iz 1. točke prvega odstavka navedenega člena, torej da je oseba prenehala poslovati, nima premoženja in je izpolnila vse svoje obveznosti, če v dveh zaporednih poslovnih letih ni predložila svojega letnega poročila AJPES zaradi objave po prvem ali drugem odstavku 58. člena ZGD-1 ali podatkov iz letnega poročila za namene iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1.

Zato predlagatelj tudi po predlogu AJPES, ki je izpostavil problematiko nepredložitve letnih poročil, dopolnjuje 435. člena tako, da je v primeru, če je bil postopek izbrisa začel na podlagi izbrisnega razloga iz 1. točke drugega odstavka 427. člena tega zakona, ugovor dovoljen samo, če pravna oseba hkrati z ugovorom predloži vsa manjkajoča letna poročila zaradi objave po prvem ali drugem odstavku 58. člena ZGD-1 ali manjkajoče podatke iz letnega poročila za namene iz prvega odstavka 59. člena ZGD-1, ki jih še ni predložila (predlagani novi drugi odstavek). Navedena določba bo namreč po mnenju predlagatelja pripomogla k večji doslednosti pri predložitvah letnih poročil in s tem izboljššanemu obveščanju zainteresiranih poslovnih partnerjev o stanju oziroma poslovanju družbe.

V skladu z odločbo Ustavnega sodišča U-I-57/15-13, U-I-2/16-6 z dne 14. 4. 2016, ki se nanaša na postopek izbrisa družbe iz sodnega registra brez likvidacije iz razloga, ker ne posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register, pa predlagatelj dodaja nov četrti odstavek.

Ustavno sodišče je v odločbi ugotovilo, da bi tedaj, kadar se izbrisni postopek začne iz razloga, ker družba ne posluje na registriranem naslovu, upnik z ugovornim razlogom lahko uspel le tako, da bi izkazal, da družba posluje na poslovnem naslovu, vpisanem v sodni register. Odločilo je, da je ureditev, po kateri morajo upniki, ki želijo z ugovorom preprečiti izbris pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije, izkazati, da pravna oseba posluje na naslovu, vpisanem v sodni register, ali da posluje na drugem naslovu, na katerem lahko posluje, ker je bodisi lastnica nepremičnine bodisi ima dovoljenje lastnika nepremičnine, v neskladju z drugim odstavkom 14. člena Ustave (kršitev splošnega načela enakosti). Po stališču Ustavnega sodišča ne obstaja razumen, iz narave stvari izhajajoč razlog, ki bi opravičeval naložitev takega dokaznega bremena navedenim upnikom.

Že Ustavno sodišče je do odprave ugotovljenega neskladja odločilo, da se lahko v postopku izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije, ki se vodi iz razloga, ker družba ne posluje na naslovu, vpisanem v sodnem registru, uveljavi tudi ugovor iz razloga, da pravna oseba ni prenehala poslovati, ker ima premoženje ali ker ni izpolnila vseh svojih obveznosti – to pomeni, da je mogoče uveljaviti vsebinsko enak ugovor kot v izbrisnem postopku, kadar se šteje, da je družba prenehala poslovati, nima premoženja in je izpolnila vse svoje obveznosti, ker v dveh zaporednih poslovnih letih ni predložila svojega letnega poročila agenciji zaradi objave na AJPES. Zato je v novem četrtem odstavku določeno, da v primeru, če je bil postopek izbrisa začel na podlagi domneve izbrisnega razloga iz 2. točke drugega odstavka 427. člena zakona, torej iz razloga, ker pravna oseba ne posluje na naslovu, vpisanem v sodni register, lahko upnik v ugovoru proti sklepu o začetku postopka izbrisa uveljavlja tudi, da ni podan izbrisni razlog iz 1. točke prvega odstavka 427. člena tega zakona, da torej je pravna oseba ni prenehala poslovati in ima premoženje.

K 121. do 123. členu (485., 486., 487. člen ZFPPIPP):

Gre za uskladitvene določbe zaradi prenehanja veljavnosti Uredbe 1346/2000 (obrazložitev k **2. členu** predloga).

V skladu z opozorilom Ministrstva za finance pa se v 1. točki drugega odstavka 485. člena in v prvem odstavku 486. člena sklic na zakon, ki ureja bančništvo, nadomešča s sklicem na zakon, ki ureja reševanje in prisilno prenehanje bank.

K 124. členu (489.a člen ZFPPIPP):

Po veljavnem prvem odstavku 489.a člena ZFPPIPP se z globo od 2.000 do 10.000 evrov za prekršek kaznuje oseba, ki je v obdobju, ko je pravna oseba iz prvega odstavka 27. člena tega zakona postala insolventna, opravlja funkcijo člana posloводства te pravne osebe:

1. če posloводство ni pravočasno opravilo dejanj iz 35. do 39. člena tega zakona ali
2. če je ravnalo v nasprotju s prepovedmi iz 34. člena tega zakona.

Po veljavni ureditvi 34. člen ZFPPIPP določa obveznost enakega obravnavanja upnikov, 35. člen obveznost priprave poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja, 36. člen pravila o sklicu skupščine v primerih, ko je v skladu s poročilom o ukrepih finančnega prestrukturiranja treba opraviti povečanje osnovnega kapitala družbe z novimi denarnimi vložki, o katerem mora odločiti skupščina, 37. člen določa vpis in vplačilo delnic, če je v skladu s poročilom o ukrepih finančnega prestrukturiranja treba opraviti povečanje osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki, 38. člen opredeljuje obveznost posloводства vložiti predlog za začetek stečajnega postopka in 39. člen obveznosti posloводства glede postopka prisilne poravnave.

Predlagatelj glede na predlagane spremembe določb 35. do 39. člena ZFPPIPP prekrškovne določbe 489.a člena, ki zadevajo posloводство pravne osebe, ki je postala insolventna, omejuje na kršitve 38. in 39. člena (predlagana sprememba 1. točke prvega odstavka). Posloводства namreč za opustitev ukrepov v času, ko družbi insolventnost grozi (ni pa še insolventna), ne morejo doleteti enake posledice, kot so predvidene za opustitev ravnanj posloводства pravne osebe, ki je postala insolventna. S spremembo v 2. točki se odpravlja pisna pomota.

Razen prvega odstavka, ki je ustrezno spremenjen, so glede na predlagane spremembe 42. in 43. člena ZFPPIPP vse druge določbe 489.a člena črtane.

K 125. členu (491. člen ZFPPIPP):

Veljavni 491. členu ZFPPIPP (prekrški drugih oseb v stečajnem postopku) določa, da se z globo od 800 do 4.100 evrov za prekršek kaznuje oseba, ki je opravljala funkcijo člana posloводства stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka:

1. če ne ravna v skladu s prvim ali drugim odstavkom 292. člena tega zakona,
  2. če upravitelju na njegovo zahtevo ne da pojasnil v skladu s petim odstavkom 292. člena tega zakona.
- Z globo od 800 do 4.100 evrov se kaznuje družbenik stečajnega dolžnika, ki je pravna oseba, če stori prekršek iz 2. točke prvega odstavka tega člena. In z globo od 300 do 1.200 evrov se kaznuje stečajni dolžnik, ki je fizična oseba, družbenik stečajnega dolžnika, ki je fizična oseba, ali oseba, ki je bila ob začetku stečajnega postopka član organa nadzora stečajnega dolžnika ali pri njem zaposlena, če stori prekršek iz 2. točke prvega odstavka tega člena.

Predlagatelj s spremembo razširja odgovornost na osebe, ki so opravliale funkcijo člana posloводства zadnjih pet let pred začetkom stečajnega postopka, ter na fizične osebe, če so storile v prvem odstavku 491. člena opisani prekršek. Predlagano je, da se:

– z globo od 800 do 4.100 evrov se za prekršek kaznuje oseba, ki je opravljala funkcijo člana posloводства stečajnega dolžnika ob začetku stečajnega postopka, če ne ravna v skladu s prvim ali drugim odstavkom 292. člena tega zakona (prvi odstavek spremenjenega 491. člena ZFPPIPP);

- z globo od 800 do 4.100 evrov se za prekršek kaznuje oseba, ki je opravljala funkcijo člana posloводства stečajnega dolžnika zadnjih pet let pred začetkom stečajnega postopka, če upravitelju na njegovo zahtevo ne da pojasnil v skladu s petim odstavkom 292. člena tega zakona (predlagani drugi odstavek);
- z globo od 800 do 4.100 evrov se kaznuje družbenik stečajnega dolžnika, ki je pravna oseba, če stori prekršek iz drugega odstavka tega člena (predlagan tretji odstavek);
- z globo od 300 do 1.200 evrov se kaznuje družbenik stečajnega dolžnika, ki je fizična oseba, ali oseba, ki je bila ob začetku stečajnega postopka član organa nadzora stečajnega dolžnika ali pri njem zaposlena, če stori prekršek iz drugega odstavka tega člena (predlagan četrti odstavek) in
- z globo od 800 do 4.100 evrov se kaznuje stečajni dolžnik, ki je fizična oseba, ter oseba, ki je opravljala funkcijo člana posloводства ob začetku postopka prisilne likvidacije, če stori prekršek iz prvega ali drugega odstavka 491. člena ZFPPIPP (predlagan peti odstavek 491. člena ZFPPIPP).

K 126. členu (492. člen ZFPPIPP):

Po veljavni določbi 492. člena je prekrškovni organ, ki odloča o prekrških in izreka globe po tem zakonu, Ministrstvo za pravosodje. Če sodišče pri opravljanju pristojnosti v postopku zaradi insolventnosti ugotovi, da obstaja utemeljen sum, da je bil storjen prekršek iz 489. člena tega zakona, mora o tem obvestiti Ministrstvo za pravosodje in obvestilu priložiti dokaze, ki so podlaga za tako presojo. Tudi upravitelj, ki pri opravljanju svojih nalog in pristojnosti v postopku zaradi insolventnosti ugotovi, da obstaja utemeljen sum, da je bil storjen prekršek iz 489.a, 490. ali 491. člena tega zakona, mora o tem obvestiti Ministrstvo za pravosodje in obvestilu priložiti dokaze, ki so podlaga za tako presojo. Glede na to, da se trend prejetih obvestil upraviteljev o utemeljenem sumu storitve prekrška po navedenih določbah ZFPPIPP povečuje, in sicer v letu 2016 je prekrškovni organ prejel 102 obvestil, v letu 2017 176 obvestil, v letu 2018 253, v letu 2019 301 obvestilo, v letu 2020 312 obvestil, predlagatelj ocenjuje, da je treba zagotoviti pogoje za hitreše reševanje prekrškovnih zadev. V prvi vrsti odpravo administrativne ovire in časovni prihranek prekrškovnega organa predstavlja že možnost neposrednega dostopa do podatkov iz centralnega registra prebivalstva in poslovnega registra. Zato je predlagana določba v tej smeri.

K 127. členu (nov 492.a člen ZFPPIPP):

V veljavnem 9. poglavju: Kazenske določbe, je določena globa v razponu, vendar pa prekrškovni organ nima zakonskega pooblastila za izrekanje kazni višje od najnižje predpisane globe. Veljavni tretji odstavek 52. člena Zakona o prekrških (ZP-1) namreč določa, da se v hitrem postopku storilcu izreče globa v znesku, v katerem je predpisana, če je predpisana v razponu, pa se izreče najnižja predpisana mera globe, če z zakonom ni določeno drugače.

S predlagano novo določbo 492.a člena ZFPPIPP, ki omogoča izvedbo pooblastila iz tretjega odstavka 52. člena ZP-1, bo prekrškovni organ pridobil ustrezno zakonsko podlago, da bo lahko v hitrem postopku o prekršku (s pisno odločbo o prekršku) ob uporabi splošnih pravil za odmero sankcije (obteževalne okoliščine) izrekel globo, ki je višja od najnižje v razponu predpisane globe. Izrekanje globe v znesku višjem od najnižje predpisanega je po oceni predlagatelja nujno zlasti v primeru, ko gre za ponavljajoče se kršitve. Določba pa v načelu ni namenjena izrekanju višje globe od najnižje v razponu predpisane globe že ob prvi kršitvi.

K 128., 129. in 130. členu (prehodni in končna odločba):

V zvezi s prehodom na novo ureditev je določeno, da se postopki, ki so bili začeti pred uveljavitvijo tega zakona, nadaljujejo in končajo po določbah do sedaj veljavnega zakona, razen če je v **128. členu** predloga določeno drugače.

Drugače je določeno za spremenjeni drugi odstavek 121. člena, novi 132.a člen, novi 221.aa, 221.ab in 221.ac člen zakona, ki se začnejo uporabljati 1. 1. 2024. Da bi dolžniki lahko uporabili zakonske možnosti v zvezi s postopkom revizije in novim postopkom zaradi grozeče insolventnosti, je treba na sodiščih in AJPES zagotoviti ustrezne nadgradnje obstoječega sistema elektronskega vpisnika in elektronskega sistema javnih objav.

Vrhovno sodišče RS je tehnično nadgradnjo sistema konkretiziralo v smeri, da bodo rešitve poleg nadgradnje šifrantov terjale novo informacijsko nadgradnjo povezano z ureditvijo revizije in novega postopka sodnega prestrukturiranja zaradi odprave grozeče insolventnosti, čemur bo sledila nadgradnja sistema AJPES glede objav. Upošteva je navedeno je predlagan zamik uporabe navedenih določb do 1. 1. 2024.

Prav tako je predvideno, da se spremenjeni 326. člen, novi 326.a člen, spremenjeni prvi odstavek in novi peti odstavek 329. člena zakona, ki se nanašajo na vnos podatkov o premoženju, ki se prodaja, in izvedbo spletnih javnih dražb, začnejo uporabljati, ko so zagotovljeni tehnični pogoji za njihovo izvajanje. Tedaj bo minister, pristojen za pravosodje, izdal sklep, v katerem bo določil datum, od katerega se uporabljajo spremenjene oziroma nove določbe o vpisu premoženja v spletni iskalnik prodaj v stečajnem postopku (spremenjeni 326. člen) in vzpostavitvi spletnega iskalnika prodaj v stečajnem postopku (novi 326.a člen). Od tedaj dalje pa bo mogoča tudi izvedba spletne javne dražbe, kot jo določa novi peti odstavek 329. člena ZFPPIPP.

Drugače se v predlaganem **129. členu** ureja tudi glede postopkov odpusta obveznosti, ki so v skladu s 400. členom zakona začeti pred uveljavitvijo tega zakona in v teh postopkih do uveljavitve tega zakona preizkusno obdobje še ni poteklo. Po določbi novega petega in osmega odstavka 400. člena zakona se smiselno uporabljata tako, da lahko upravitelj ali stečajni dolžnik z ugovorom proti odpustu obveznosti, ki ga vloži v roku 15 dni po uveljavitvi tega zakona, zahteva skrajšanje preizkusnega obdobja.

S predlaganim **130. členom** se določa končna in uveljavitvena določba, in sicer se predlaga, da se določbe tega zakona uveljavijo v 30 dneh po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.